

ПЕТЪР ДЪНОВ УЧИТЕЛЯ

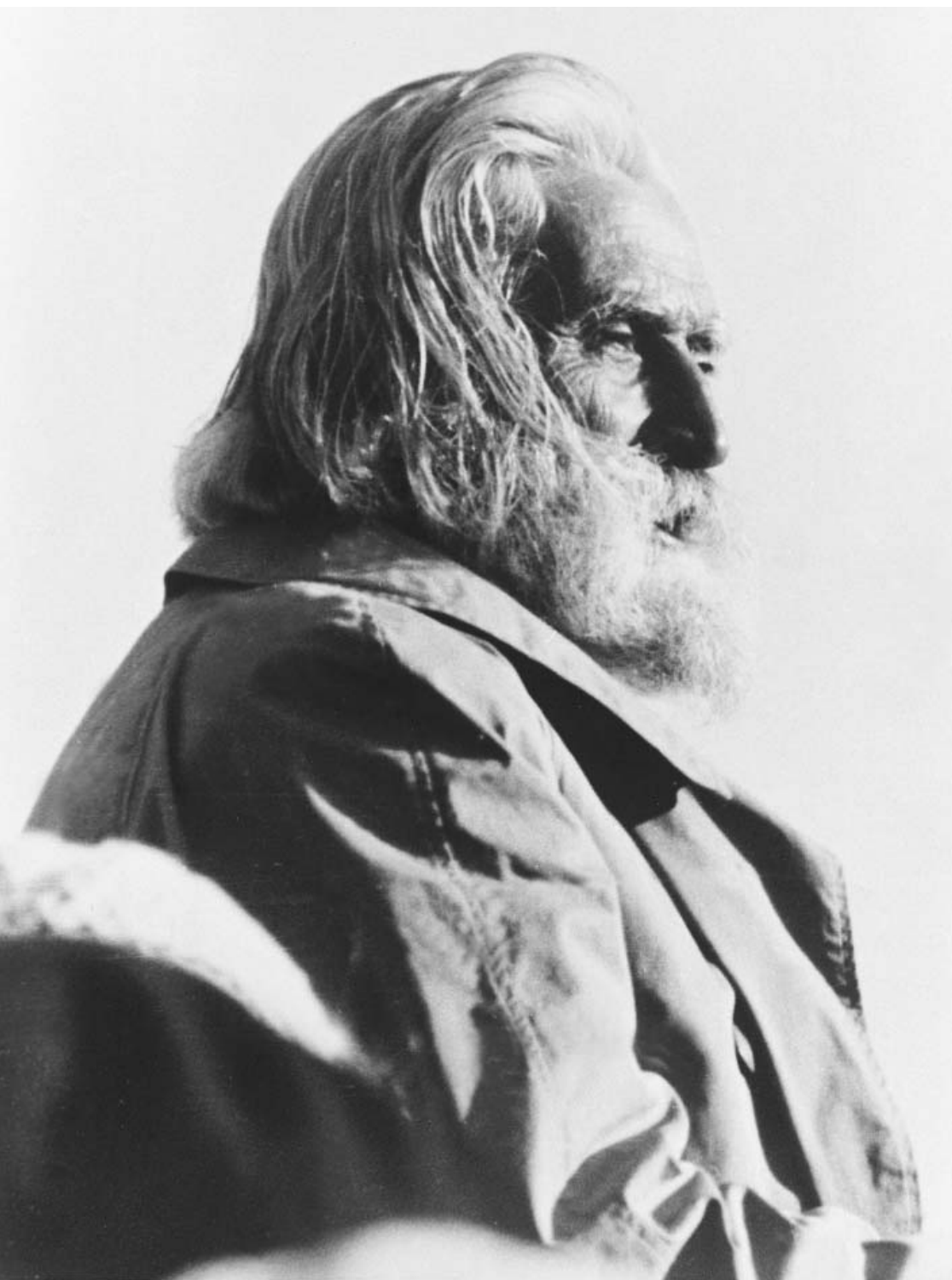
УТРИННО СЛОВО
(1936 - 1937)

Старото
отмина

ПЕТЪР ДЪНОВ
УЧИТЕЛЯ

УТРИННО СЛОВО
(1936 - 1937)

ПЕТЪР ДЪНОВ УЧИТЕЛЯ

УТРИННО СЛОВО
(1936 - 1937)

Старото отмина

Издателство
„БЯЛО БРАТСТВО“

Поредицата Утринно слово на Издателство „БЯЛО БРАТСТВО“ ще представи в многотомно издание утринните беседи на Учителя Петър Дънов в тяхната хронологична последователност: от 1930 до 1944 година. Оформянето на томовете в частта им, касаеща обема на отделните книжки, не повтаря оформянето от предишните издания. Многотомникът ще даде възможност на читателя да се запознае с вълнуващите проповеди на Учителя, които съпътстват лекциите от класовете на Школата и вдъхновено допълват окултното знание, предадено в нея.

Настоящото издание включва беседи, публикувани в сборниците:

*ТОЙ СЪЗДАВА,
утринни слова, София, 1947*

*СТАРОТО ОТМИНА,
утринни слова, София, 1947*

Съдържание

Той създава.....	7
Важността на черния гроб.....	20
Реалното в Любовта	38
Шестото чувство	55
Реалността в живота	71
Божествената храна.....	89
Учение и служение.....	99
Конкретното в Любовта	116
Великодушие и целомъдрие.....	135
Първият и последният	147
Конкурсен изпит.....	162
Ликвидиране и прилагане	173
Три необходими неща.....	187
Обмяна в Божественото.....	199
Приложение на вярата, любовта и надеждата.....	217
Старото отмина	231
Примирителната постъпка.....	246
Степени на Любовта.....	258
Двамата синове	275
Истина и благодост.....	288
Първата дума	301
Както Бог мисли и прави.....	314
Единият и многото.....	332
Първото място	345
Новото.....	356
Упование на Божественото.....	360
Девето на Истината.....	371
Проводници на Любовта	376
Особености на човека.....	384

Външен и вътрешен живот	395
Смекчаване на злото.....	405
Вътрешна обхода	410
Силният.....	420
Свят на промени.....	430
Любов и приравняване	440

Приложение

Речник на чужди и остарели думи	453
Обяснителни бележки.....	455

ТОЙ СЪЗДАВА

Ще прочета първа глава от „Деянията на апостоли-
те“.

Животът е наука, която трябва да се изучава. Гово-
рите за човешкия живот, но и него не познавате; говори-
те за живота на Природата, и него не знаете. Животът
на Природата е живот на голямо разнообразие на форми
и прояви. Човешкият живот е пълен с отрицания, със
скърби и радости, с тревоги и недоразумения, с довол-
ство и недоволство. Радост и доволство се среща малко,
повечето е скръб и недоволство. Много усилия са правили
учените, философите и Учителите, за да покажат на хо-
рата как да живеят. Мъчно е да научиш човека да живее
правилно – това е труден, отвлечен предмет. Животът
не е нещо конкретно, което можеш да видиш и пипнеш.
Човек очаква щастието, очаква да гоиде Царството Бо-
жие на Земята, иска да влезе в Рай, мечтае за истинския
живот. Какво ли не очаква човек? Всичко това са форми
на Целокупния живот.

Мнозина се запитват: „Има ли друг живот освен моя
на Земята? Ако има, какво се крие в него?“. Има друг
свят, разбира се, много светове има, но това са степени
на съзнанието. Спрете вниманието си върху съзнанието на
мравката, на рибата, на птицата, на меконпитаещото, на
човека и на ангела, да видите какво голямо разнообразие
се крие в техния поглед и разбиране за живота. Сравнете
чистотата на човека и на ангела, да видите какво голямо
различие има между тях.

Казвам: сега се говори за идването на Христа, т.е.
за слизането Му на Земята и за Неговия живот. Затова,
като се казва, че Той иде на Земята, всички мислят, че
това ще стане както в миналото. Вие знаете как идат
на Земята вашите близки и как я напущат, затова ми-

слите, че и Христос ще дойде и ще си замине като тях. Това се отнася до ония, които не са живели добре. Тях ги носят тържествено на носилка, свещеници им пеят, речи им държат. Това е живот на аристократите. Обаче Христос не дойде, както идват обикновените хора, и няма да дойде като тях. Христос не чакаше да Го носят с носилка: Той извика учениците Си, говори им и пред тях се възнесе. Днес очакват Христа да дойде пак в плът на Земята. Не е въпрос в плът ли ще дойде, или като дух. Идването Му е въпрос на съзнанието. Защо? Защото и ония, които видяха възкресението и възнесението на Христа, пак се усъмниха. Оня, който има пробудено съзнание, никога не се съмнява, той живее в бързите промени и от нищо не се страхува.

Какво се иска от сегашния човек? Безстрашие. За да не се страхува, той трябва да е запознат с вътрешната страна на живота, с промените, които стават в него. Мнозина се страхуват да не изгубят тялото си. Каквото и да правят, както и да го пазят, един ден ще го изгубят – това е истината. Казано е: „Има тяло естествено, има и тяло духовно!“. Естественото тяло се губи, а духовното остава за вечни времена. Съзнателно или несъзнателно, всички хора се стремят към съграждане на своето духовно тяло. И то е изложено на постоянни промени, но на по-малко противоречия от естественото. Както за съграждането на физическото тяло са нужни материал, средства и работници, така и за съграждането на духовното тяло са нужни материал, средства и работници. Майката и бащата са главните работници за съграждане на физическото тяло на детето. Щом излезе от утробата на майка си, то започва да работи върху себе си.

„Кой е главният работник за създаване на духовното тяло, наречено неръкомворно?“ Бог: Той е създал това тяло за жилище на душата. Чрез това тяло душата расте и се развива, затова трябва да ѝ съдействате. Така вие постоянно ще се изменяте и ще изучавате законите на живота. Ако не познавате тия закони, и себе си няма

да познаете. „Ще се познаем ли в другия свят?“ Ще се познаете, разбира се. Ако кучето познава господаря си, човек човека ли няма да познае? Има нещо, по което кучето познава господаря си. Следователно колкото и да се измени човек в другия свят, все ще остане нещо, по което близките му да го познаят. И на Земята хората се познават мъчно. Детето расте, става юноша, възмъжава, става възрастен човек, остарява – и близките му, които не са го виждали отгавна, не могат да го познаят. Най-лесно човек се познава по гласа, той е най-постоянен. Това е външен белег. Вътрешно човек се познава по своята мисъл, по своите чувства и постъпки. Хората не мислят, не чувстват и не постъпват еднакво. Благодарение на това те се различават един от друг.

Помнете: красив и разнообразен е животът. Доидете ли до еднообразие в мислите и в чувствата на хората, вие се отегчавате от тях. Еднообразието отблъсква, а разнообразието привлича. Чувате ли често да ви казват, че трябва да се обичате, вие се отблъсквате от тях хора. Да се обичаме, да се обичаме! Какво означават думите „да се обичаме“? Това значи да проявим живота и любовта в тяхното разнообразие. Животът е красив, когато е изпълнен с любов, работа и молитва. Да се молиш, това не значи да заемеш положението на един благочестив човек. Това е титеславие: искаш да се представиш пред хората такъв, какъвто не си. Майката ще научи детето как трябва да се моли. То от своя страна казва: „Майка ми ме научи да се моля“. Научи ли се детето да се моли, и като порасне, като стане възрастен човек, пак ще се моли. Важно е човек да не се моли по един и същи начин. Еднообразието отегчава: пазете се от него, за да не се отегчите и от молитвата. Човек трябва да бъде свободен във всичките си прояви. Ако някой е по-напреднал в развитието си, не трябва да се налага на младите, да им казва какво трябва да правят и какво да не правят.

Какво ще стане, ако младият прави всичко, каквото старият прави? Младият се отличава от стария, който постоянно се оплаква, че краката му не държат, че не

може да мисли и да говори свободно. Като види лицето си набръчкано и остаряло, той казва: „Всичко изгубих!“. И при това положение човек пак се надява, очаква по-добри условия в живота. Какви ще бъдат по-добрите условия за страдащия? Каквито и да бъдат условията, щом не познава Божията Любов, нищо няма да постигне. Едни си представят Бога по един начин, а други съвсем не мислят за Него, гаже не си Го представят. Аз не искам да се спирам върху моя въпрос, защото ще се яви спор между хората кой по-добре разбира живота, кой има по-ясно прозрение за нещата. Спорът може да се разреши лесно: който разбира живота по-добре, той може да свърши много работи. Да мислиш, че разбираш живота, без да направиш нещо, това показва, че се заблуждаваш. Щом разбираш нещата, ще имаш по-големи възможности и постижения.

За Бога ще говориш само след като направиш нещо за Него. Не говори за добродетелите си, преди да си ги проявил. Не мисли, че си певец, докато не си пял и сам не знаеш как пееш; преди да си нарисувал една художествена картина, не говори за художество. Не казвай, че си окултен ученик, докато не можеш да четеш по лицето, по главата и по ръката на човека. Библията счита за грях гадаенето и четенето по ръката, по лицето и черепа на човека. Ще кажете, че апостолите са говорили и предсказали много неща. Ще кажете, че Духът е говорил чрез тях. Човек трябва да знае положително дали наистина е говорил Духът чрез него. Ако Духът му е говорил, и той ще говори като Него.

Как се познава кога говори Духът? Ако отидеш при болен и Духът говори чрез тебе, болният ще оздравее; ако влезеш в един дом, дето домашните не се обичат и разбират, ти ще внесеш известно подобрение в отношенията им. Когато две деца, двама влюбени или мъж и жена се карат за нещо, Духът не е между тях. Духът примирява хората, Той не търпи никакво недоразумение, никакъв спор. Докато хората се карат и спорят, това показва, че те водят крайно индивидуален живот. В индивидуализма всеки търси своето право. Причината за спора

и недоразуменията между хората е недоимъкът. Всички спорят все за малки работи. Страданието, подозрението, съмнението, завистта се дължат на недоимък на любов. Вложи Любовта в сърцето на човека и виж какво ще стане с него: той ще започне да учи, да работи, той ще обикне хората и всичко отрицателно в него ще изчезне. Любовта носи новата философия на живота.

„Как се лекува съмнението?“ С вяра. „Нищо не става с вяра.“ Със сегашната човешка вяра нищо не става, но с Абсолютната вяра, която Духът носи, всичко става. Без Духа няма вяра, няма виждане. Как ще вярваш в неща, които не си видял? Ще цитирате стиха: „Блажени сте, ако не сте видели и повярвате“. Как разбирате моя стих? Вие вярвате например на апостолите, защото те видяха Христа. Значи вярваш, защото имаш пред себе си една конкретна мисъл, едно конкретно съзнание. Ако никои не е видял как се е възнесъл Христос на небето, и ти не можеш да повярваш в това. Не можеш да вярваш в нещо, което не е станало: изобщо човек вярва в неща, които са станали и които стават.

Казвате: „Да сме живели и ние в ония времена, сами да видим с очите си възнесението на Христа!“. Малко хора са имали тая привилегия и в ония времена. Малко хора са имали привилегията да бъдат във времето, когато Христос се е родил, и да Го видят. Колко евреи могат да се похвалят с тая привилегия? Разнесе се слух, че Исус се е родил в ясли, но колцина Го видяха? Ако и вие бяхте във времето на Христа, какви възможности щяхте да имате? Тогавашните времена бяха тъмни – хората търсеха Бога със свещ, но не Го намериха. Сегашният век е век на зазоряване. Хората могат да намерят Бога и без свещ, но ако Го търсят. Да намериш Господа, лесно или мъчно, това е въпрос на съзнанието. Днес тая възможност е по-голяма. „Видяхме Господа!“ Оживяхте ли? „Не сме оживели.“ Щом е така, не говорете неща, които не познавате. Казано е в Писанието: „Който чуе гласа на Господа, ще оживее“. Който види Господа, ще просветне. Да видиш Господа, това значи да видиш реалността на

живота. Които е видял Господа, той е ликвидирал с недоволството. Ако не си Го видял и се съмняваш в Него, ти живееш в недоволството, ти си беден човек. „Искам да стана богат.“ С какво? „С вяра, с любов.“ Щом придобиеш вяра и любов, твоето недоволство изчезва.

И тъй, вярата, Любовта – това са добродетели, към които всеки се стреми. „Какво нещо е добродетелта?“ За добродетелта може да говори само оня, който казва за себе си *аз*. Животното не може да каже *аз* – то живее в общото съзнание. Човек обаче се е отделил от общото и живее като отделно, самостоятелно същество. Според някои има състояние, по-високо от *азът*. Някои го наричат „безлично състояние“. Да живееш в безличното състояние, това значи да включиш в себе си всички азове и да живееш въвн от тях. Може ли да си представите какво състояние е това? Мислете върху безличното състояние, за да разберете неговия вътрешен смисъл. „Кое състояние е по-добро: да живееш в състоянието на *аза* или в безличното състояние?“ Питам: кое е по-добре – да знаеш само една буква от азбуката или всички букви? Следователно *азът* е първата буква на великото Божествено знание, което в бъдеще ще ви се открие. „Буква ли е Бог?“ Повече от буква. „Личност ли е Той?“ Повече от личност: Бог е повече от всичко, което може да си представите.

Сега, в каквото състояние и да сте, не мислете, че сте дошли до най-високата степен на съзнанието. Че сте дошли до състоянието на *аза*, радвам се, но още много азове трябва да включите в съзнанието си. И тогава, като кажеш, че обичаш ближния си, разбирам да обичаш всички, които казват *аз*, както и ония, които не могат да кажат *аз*. „Защо трябва да обичаме всички?“ Защото всичко живо е създадено от Бога. Срецнеш един вол, питаш го: „Отде идеш?“. Той се свива, нищо не отговаря. „Кой те създаде?“ Пак нищо не отговаря. Тогава иде Бог и казва: „Аз го създадох“. Питаш мравката кой я създаде, защо има толкова крака – и тя нищо не знае, не може да отговори на тия въпроси. Тя знае само, че за сегашния ѝ живот са нужни повече от два крака. И в тоя случай

Бог се явява и казва: „Аз създадох мравката“. Питаш животното защо ходи на четири крака. То погледне към тебе и нищо не отговаря. И ти, човекът, като се качиш на кола, на файтон или на автомобил, ходиш на четири крака. Може и на два крака да ходиш – с мотоциклет. Силата на човека не е в двата крака, но в положението, което заема по отношение на Земята и на Слънцето. Той е в перпендикулярно положение към Земята, а животните – успоредно на нея. Главата му е свързана с центъра на Слънцето. Това го отличава коренно от животните.

Като знаете това, бъдете готови за оня момент, когато Духът ви посети. Духът се проявява, както изгряващото Слънце. Първо то осветява високите върхове и постепенно слиза надолу, докато освети всички предмети. Няма да остане човек на Земята, на когото Духът да не се изяви. Това е въпрос на времето и на съзнанието. От готовността на човека зависи кога ще го посети Духът. Ако сте готови, Духът ще ви проговори; ако не сте готови, Той само ще ви огрее и ще продължи своя път; след това ще чакате дълго време да се прояви Духът отново. Той иде периодически на Земята.

Сега се обръщам към пробудените души и казвам: не губете условията. Мнозина губят условията, защото мислят, че за да се прояви Духът, трябва да живеят изключително в духовния свят. Не, каквото и да работиш, в който свят и да си, Духът може да те посети – важно е да гадеш път на Божественото в себе си. Може да си последен работник на нивата и Духът да те посети, може да си цар на Земята и Духът да не те посети. Какво може да очаква царят, ако осъжда десетки и стотици хора на смърт, без да е проверил тяхната вина? Царят сам трябва да се убеди във вината на престъпника – и тогава да го съди. При сегашните условия на живота царят няма възможност да проверява нещата: каквото съдят реши, царят има право да подпише или да не подпише. Това не се отнася само до царя, но до всички хора. Колко пъти на ден ви осъждат вашия ближен, без да сте проверили вината му! Някой ви каже, че егу-кой си е

постъпил лошо, и вие повярвате и започвате да говорите по негов адрес лоши неща. Казвате: „Еду-кой си не знае да се моли“. Вие проверихте ли това? Знаете ли коя молитва е истинска, знаете ли кой начин на молене е прав? Някой се моли и коленичи, друг се моли и издига ръцете си нагоре. Не е важно какво положение вземаш, важно е мисълта ти да бъде съсредоточена, да не се раздвояваш. Някой се моли, а мисли за жена си, за децата си; друг се моли, а мисли за обидата, която са му нанесли.

Какво представлява обидата? Нечисто петно върху грехата ти. Ако някой те обиди, не е достатъчно само да се извини, но трябва да вземе четка, чиста вода и сапун и да изчисти петното, което е направил на грехата ти. Ще каже, че нравът му е такъв – сприхав човек е, затова те е обидил. Нравът ти не те оправдава. Ще изчистиш петното: ти не си дошъл на Земята да се цапаш, нито да цапаш другите хора. Щом се нацапаш, ще се изчистиш; ако нацапаш ближния си, и него ще изчистиш. Като се цапа или като цапа другите, човек губи мира и разположението си. За колко време човек си запазва доброто разположение? Гневиш се, сърдиш се, обиждаш се, цапаш се – ти постоянно губиш разположението си. Наблюдавайте се, за да видите колко часа през деня сте добре разположени. За да си запазите доброто разположение, вие трябва да бъдете будни, да не се прекъсва съзнанието ви. Казано е, че Бог се гневи, обаче между гнева на Господа и на човека има голяма разлика. Човек се гневи, когато работите му не вървят добре и не са намясто; Бог се гневи, когато поставя всяко нещо намясто. Когато се гневи, Той работи.

Казвате: „Да не се гневим!“. Не може без гняв. „Да не се страхуваме!“ И без страх не може. Ти се страхуваш от мечка, а всъщност се страхуваш от Господа в мечката и бягаш от Него; ако не те е страх от Бога, не би се страхувал и от мечката. Добрият човек не се страхува от мечка. В едно село имало един лош човек – името му било Иван. Един ден той отишъл в гората да сече дърва. Срецнала го една мечка. Понеже не успял да

се качи на някое дърво, мечката го повалила на земята и започнала да го тълче. Тя не го хапала, но само го търкала по земята, обръщала го на една и на друга страна и го натискала с лапите си. Най-после го пустила и се скрила в гората. Той едва останал жив. Иван се върнал у дома си тих, кротък, неузнаваем. „Иване, какво ти се е случило?“ – запитала го жена му. „Мачкала ли те е мечка, та да знаеш какво нещо е? Мечка ме търкала по земята, едва оживях под лапите ѝ.“ Наистина, не е лесно мечка да те търкаля и натиска – всеки е опитал лапите ѝ. Голямата скръб, това е мечката в гората. Ако мечката само те търкаля, за да те укроти, ти си придобил нещо ценно. Ако те нарани, счупи ти кост или те ухапе, ти не си от напредналите ученици. Който е свързан с Бога, мечката само го тълче и укротява; който не е свързан с Бога, мечката го хапе и наранява.

И тъй, ако си свързан с Бога и постоянно го държиш в съзнанието си, и вълкът, и мечката, и тигърът ще дойдат пред нозете ти, ще те погледнат, без да ти причинят някаква пакост; не си ли свързан с Бога, не мислиш ли за Него, те ще ти причинят голямо нещастие. Само така човек ще се освободи от скърбите и страданията, от мъчнотиите и нещастията си. Затова е нужно той да работи върху себе си. Веднъж свързан с Бога, и да страдаш, страданията ти ще се осмислят. Да осмислиш страданието си, това значи да се развиваш правилно, да те посети Духът; да осмислиш страданието си, това значи да очакваш пролетта с радост. Кой не знае, че след тъмната и бурна нощ небето ще се изясни и Слънцето ще изгрее? Кой не знае, че след зимните снежни дни ще дойде пролетта? Всичко това ще се превърне на добро.

Питате: „Защо идат страданията?“. Много обяснения могат да се дадат за страданията, от които да се разбере, че те са необходимост за човека. Въпреки това той не трябва да потъва в тях, да изгуби всичко ценно в своя живот. И Христос е говорил за страданията, показал е на човечеството как трябва да страда. В моя смисъл Христовото учение дойде да спаси света. Да се

спаси човек, това значи да познае Бога. Само Бог може да спаси човечеството, само оня човек може да се спаси, който познава Бога. Познаването на Бога не е еднократен процес, но многократен, т.е. непреривен, той продължава през цялата вечност. Вечно ще учиш, за да познаеш величието на Бога – това ще бъде радостта на твоята душа. Казано е в Писанието: „Това е живот вечен, да познаем Тебе, Единнаго Истиннаго Бога и Христа, Когото си изпратил“. В познаването Бог се изявява на всички хора по различен начин: на добрите и праведните – по един начин, на разумните – по друг начин, на светиите – по трети начин. Изобщо няма същество в света, на което Бог да не се изявява. При това Той се изявява на съществата според степената на тяхното развитие. Той гледа на тях другояче, а не както хората гледат. Казват за одного, че е глупав, за друг – че е недоразвит. Така гледате вие, но Бог вижда доброто в тях. Казвате: „Дете е това, неразумно е“. Днес е неразумно дете, но в бъдеще ще стане гениален човек – това вижда Бог.

Всичко, което Бог е направил, е добро, но малцина гледат така на нещата. Защо? Не виждат ясно. Какво е положението на майката, която носи детето си девет месеца в утробата си? Ще кажете, че е добро това. Носили ли сте дете в утробата си, за да знаете какво представлява това? Не е лесно да носиш девет месеца дете в утробата си! Обаче като се освободи от бременността си, майката се радва, че се е родил човек в света. Преди това тя прекарва голям страх, тя трепери да не умре детето, да не стане нещо с него. Да родиш, това е трудна работа. За да родиш една права мисъл и право чувство, трябва да минеш през големи страдания. Всеки, който страда, е бременен с някаква идея. Докато роди, човек минава през големи страдания. Някои жени раждат лесно, а други – мъчно; някои хора мислят бързо, а други – бавно.

Един свещеник разправяше една своя интересна опитност. Случило се, че в къщата, дето живял, една жена раждала. Цели три гена се мъчила тя, докато роди. Же-

ната викала в своята стая – и свещеникът след нея. Не могъл да отиде на черква, да изпълни службата си – толкова много се измъчил. После казваше: „Страшно нещо е раждането!“.

Често и вие скърбите и се мъчите, без да знаете защо. Друг някой се мъчи, но заедно с него и вие се мъчите. Затова е казано в Писанието: „Не пожелавай!“ „Защо да не пожелаеш?“. Ако пожелаеш, ще минеш през мъчението и страданието. Докато не родиш, не можеш да се освободиш от тях. Ако не искаш да страдаш, не трябва да желаеш. Щом имаш много желания, много ще страдаш – ще приличаш на рибата, която много ражда. С раждането човек се освобождава от желанията си, а с това – и от страданията. Ето една особена философия на живота, която трябва да се изучава.

Да се върнем към въпроса за вярата като необходимост за човека. Без вяра никакво знание не се придобива. Ще вярваш, ще се мъчиш и страдаш, докато родиш една светла, възвишена идея. Обикновените хора мъчно раждат своите мисли, обаче светиите и напредналите същества лесно ги раждат. Когато един ангел дойде между хората, в първо време той се обърква, попада натясно. Постепенно той се оправя и ражда някаква възвишена идея. И Христос, докато се справи с хората, срещна големи мъчнотии. Той казваше: „Докога ще ви търпя?“. Често Го питаха: „Откъде идеш? Кой си Ти и какво носиш?“. Какъв може да бъде човек? Или обикновен, или светия. Светията познава Бога и носи познаването в себе си. Казва се, че Христос се е възнесъл на Небето. Всеки не може да се възнесе. Човек трябва да има търпение, да дочака времето да го осени Духът, да го облече в сила. Търпение е нужно за това! Ще чакаш и ще вярваш, докато Божественото в тебе се възнесе нагоре към Небето. От това положение ти можеш да работиш в живота между хората. Казваш: „Видях Христа“. Това не е достатъчно. „Почувствах Духа.“ И това не е достатъчно: важно е да възприемеш Духа, Той да ти проговори, и след това да приложиш всичко, което си чул и разбрал.

Силата на човешкия дух се крие в разбирането. Не казвам, че не разбирате, но не отлагайте нещата. Има нови неща, които трябва да се приложат без никакво отлагане. Мнозина отлагат, затова страдат. Някой казва: „Какво да правя повече? Чел съм Библията два-три пъти, няма защо повече да я чета“. Може да си я чел хиляда пъти – това нищо не значи. Така трябва да я четеш, че да напишеш прочетеното в себе си. Не е достатъчно само да отваряш и затваряш Библията, но сам трябва да станеш жива Библия.

В какво се крие силата на Христа? В това, че Той може да нахрани хиляден народ без пет пари. Стремете се към дълбоко разбиране на нещата, за да може Бог във вас да се прояви. Съзнавайте, че Бог живее във вас, без да желаете вие да се прославите. Бог живее във всеки човек, затова трябва да Му гадете условия да се прояви. Кажеш ли аз, трябва да съзнаваш, че Бог се проявява в тебе. Дали ходиш, говориш, мислиш, чувстваш – това не си ти, но Бог, който живее в тебе. Той те учи на всичко. И човек ходи, и волът ходи, но голяма е разликата между едното и другото ходене. Голяма е разликата в разбирането на човека и на животното за живота.

Ново, правилно разбиране е нужно на хората. Докато гойдете до това разбиране, ще стоите във вашия Йерусалим, ще търпите и ще чакате. Ще гоиде ден, когато ще отидете на гората, където ще се възнесете, и ще се облечете в мощ и сила. Само при това положение ще работите, както ви учат отвътре. Много работа ви предстои: ще черпите знание от църната и ще го връщате назад. Работата, която ви предстои, е подобна на церна, която постоянно тече: пълни се и се празни. Като тече един-два дена, тя се изпразва и трябва отново да се напълни. Обаче Божественото знание е извор, който никога не пресъхва. Помнете: днес Бог работи усилено върху човешките души, върху всички живи същества, Той оправя света. Няма да остане непробуден човек на Земята – всички хора ще се пробудят. Разликата между тях ще бъде само в това, че едни ще знаят защо са пробудени,

а други няма да знаят и ще кажат: „Отиде ни сънят!“.

Един ден, когато минат през големи страдания и мъчности, и те ще съзнаят защо са пробудени и ще почнат да работят. И те трябва да се събудят от дълбокия сън на миналото. Който се е пробудил и осъзнал, той вижда присъствието на Бога навсякъде: той вижда Неговото величие и красотата на Природата, той разбира смисъла на живота, той живее с отворени очи. Който е станал, но не се е пробудил, той е сляп за всичко: каквото и да му говориш, нищо не вижда. Пророкът казва: „Ослепил си ги, да не виждат, да не би да се обърнат към Тебе и да се спасят“.

Сега на вас казвам: пазете се от вътрешно ослепяване – няма по-страшно нещо от това. За да не дойдете до вътрешното ослепяване, радвайте се на страданията. Който се е пробудил и се е осъзнал, той се радва на страданията и ги осмисля; който се е събудил от сън, но още не се е осъзнал, той не е разбрал смисъла на страданията и се озлобява от тях.

В Божията Любов е благо на човека.

27 септември 1936 г., София, Изгрев

ВАЖНОСТТА НА ЧЕРНИЯ ДРОБ

Често четете молитви, но не ги четете, както трябва. Защо? Не сте в хармония със себе си. Молитвите трябва да се знаят добре и да се изговарят добре, иначе те не дават своя резултат.

Всички хора изпуцат нещо предвид. Ако седяха на едно място и не растяха, въпросите щяха да се решават лесно, но понеже са в постоянно движение и растене, те попадат в нови области, за които се иска будно съзнание. Ако не са будни, те ще се натъкват на противоречия. Всички растат, и вие растете. Всеки ден се местите, всеки момент отношенията ви се изменят, поради което не можете да разчитате на това, което е било, нито на мястото, в което сте били. Много естествено, малкото дете се задоволява с малко храна. Стане ли 20-годишен момък, по никой начин не може да се задоволява с храната, която е приемал като дете. Момъкът не се задоволява и с грешките, които е носел в детинството си. Може ли да носите на ръце моя момък, да го целувате и прегръщате, да си играете с него като с дете? Някога и вие искате да се отнасят с вас като с дете. Преди 20 години това е било възможно, но сега? Днес това е невъзможно. Да мислите, че с 20-годишния момък ще се отнасят като с дете, това е заблуждение.

Такива заблуждения съществуват и в религията. Едно време, когато Моисей е проповядвал, условията са били съвсем други от днешните. След две-три хиляди години и ние ще се чудим на сегашните си разбирания. Мнозина от вас вярват в другия свят, но на какво се основава вярата ви? Днес сте здрави, имате едно разбиране; ако се разболеете, ще имате друго разбиране. Богати сте, имате едно разбиране; обеднеете, имате друго разбиране. Изкуство е разбиранията ви да не се менят: при всички

условия на живота да имате едно и също разбиране. Това значи да бъдете в центъра на кръга. Докато се движите по окръжността, всякога ще се изменяте; докато се движите по радиусите, също ще се изменяте; попаднете ли в центъра, при всички условия на живота ще бъдете еднакви, неизменни. Сега каквото и да ви говоря, вие свеждате всичко към вашия живот. И това е естествено: вие сте потопени в моя живот, натъквате се на реди отношения, които имате към себе си и към окръжаващите.

Ще ви занимава малко с пеенето и музиката. Днес всички хора пеят, но в далечното минало не е било така – музикалното чувство не е било толкова развито. Може ли да кажете, че волът пее? Той мучи, но така изказва чувствата си – за него мученето е песен: толкова знае, толкова пее. Конят цвили – по своему пее; кучето лае – и то пее. Пеенето на животните е особен вид оперно пеене. Думата *оперен*, *оперно* е чужда. Всяка дума има свое специфично ударение. Щом променим ударението, изменя се и значението на думата. Например казваме *оперен* и *оперѐн* – една и съща дума с две различни значения. Това показва, че ударението на думите е от голямо значение за смисъла им. Ето защо, когато чужди думи влизат в български език например, те изменят не само ударението си, но и смисъла. Не можеш да почувстваш смисъла на думата, ако не познаваш добре съответния език.

Като изучавате геометрия, и там срещате чужди думи. Например казвате *тангента*. Тя е права, която се допира до окръжността в една точка. Кръгът, който чертаем, е в покой, в статично положение, обаче в Природата кръгът е в постоянно движение. Каквото е отношението на тангентата към кръга, такава е отношението и между хората. Един човек има само една допирна точка с някого. Това показва, че отношението му към този човек е външно. Каквото е отношението му, толкова се засяга и неговото съзнание. В този смисъл всяко приятно и неприятно чувство е тангента към окръжността. С други думи казано: това чувство засяга само една точка от съзнанието на човека.

Който разбира това, лесно ще се справя с живота. Той знае колко време да задържа приятните и неприятните чувства в себе си и какво място да им даде. Представете си, че някой ви обици. Вие веднага се настройвате и се запитвате защо ви обижда. Търсите причината в себе си, но не я намирате. Най-после казвате, че той няма право да ви обижда. Така е, от човешко гледище той няма право да ви обижда, обаче има друга някаква причина, която ви засяга – тя се крие в черния ви гроб. Обидата, която преживявате, се отразява на черния гроб като горчиво чувство, с което не можете лесно да се справите. Черният гроб е орган, който извършва специфична служба при храносмилането. Ако този орган не работи добре, организъмът страда. Видете ли, че лицето на човека пожълтява или почернява, търсете причината за това в черния гроб.

Доброто или лошото състояние на черния гроб се отразява и върху чувствата на човека; също така и чувствата се отразяват върху здравословното състояние на черния гроб. Ако той не работи добре, човек е нервен, лесно се сърди и гневи. Някой казва: „Не мога да се побера в кожата си“. Черният гроб е виновен. Мъжът се кара с жена си – черният гроб е виновен. Щом се подобри състоянието на черния гроб, и чувствата на човека се изменят: той е разположен, весел, готов е да те презърне и целуне. „Как си позволява да целува?“ Черният гроб е виновен за това: мъжът и жената са разположени, добре се разбират. Кажете ли някой, че не му се яде, че няма апетит, вината е пак в черния гроб. Ако религиозният стане песимист и вярата му в Бога се намали, пак черният гроб е виновен. Малък орган е черният гроб по отношение на целия организъм, но играе важна роля – той има грамадно влияние върху психиката на човека. Който не разбира това, гледа лицето си, чува се на промените, които стават с него, без да подозира, че това има отношение към друг свят, невидим за него. Далече е този свят, но въпреки това има връзка с физическото тяло на човека.

И тъй, чрез чувствата си човек е свързан с астралния свят, т.е. със своето астрално тяло, наречено още духовно тяло. Астралният свят се състои от две области: нисша и висша – според чувствата, които също биват нисши и висши. По състояние астралният свят е течен, подобен на водата. Там съществата живеят, както рибите във водата. Тук рибите минават за глупави същества, но в астралния свят не е така – там те са интелигентни същества. На Земята човек живее и с умственото, и с причинното си тяло: те са свързани с по-високи светове от физическия и астралния. Значи човек живее с четири тела: физическо, астрално, умствено и причинно. Всяко тяло извършва специална служба. Всяко тяло е съставено от специфична материя, а всеки орган на физическото тяло е свързан с един от четирите свята. Черният гроб например е свързан с астралния, т.е. с духовния свят, или със света на чувствата. Той регулира нисшите чувства на човека, поглъща отровите на организма и ги трансформира. Ако се разстрои, отровите се разнасят по целия организъм и човек умира.

Между черния гроб и жлъчката съществува тясна връзка. Ако тая връзка се наруши, човешкият живот е в опасност. Кажете ли някой, че животът му се е обезсмислил и желае да се самоубие, черният гроб е виновен за това; ако работите му не вървят добре, пак черният гроб е виновен. Понеже черният гроб е свързан със същества от нисшия астрален свят, те започват да влияят на човека и му нашенват друга философия. Те му казват: „Не мисли много, тегли си един куршум и ще се освободиш от страданията“. Тия същества са пролетариите в живота, които търсят лек начин за преживяване. Като не могат да се справят с бедността, те се обезсърчават и започват да внушават на хората как да се освободят от живота. Тия същества са силни, но неорганизираны: като не разбират живота, те са готови да убият всеки, който се изпречи на пътя им. Те гледат на богатите като на изедници и се настройват срещу тях.

Казвам: пазете се от нисшите чувства в себе си, които разстройват черния гроб и тровят организма. Тия

чувства са неорганизираны, затова причиняват вреда на човека. Няма по-опасни хора от неорганизираните – гето минат, те всичко рушат. Добрите и благородни хора са организирани, те съграждат и творят. Ето защо, щом попаднете в едно мъчително състояние на духа, ще знаете, че сте в областта на неорганизираната материя. Попаднеш ли в тая област, ти не можеш да разсъждаваш правилно. Много естествено: как ще се смееш, когато те бият – трябва да търпиш! „Ако съм силен, ще търпя, но не съм силен.“ Само силният, организираният човек може да търпи, обаче слабият, неорганизираният не може да търпи. Организираният човек знае какво ще стане, затова търпи; неорганизираният не знае какво ще стане и не може да търпи. В организираната и в неорганизираната материя съзнанието се проявява съвършено различно.

Като говорим за здравословното състояние на черния гроб, имам предвид светиите – хора с организирани висши чувства. В това отношение англичаните могат да се похвалят с организирани чувства, с добре развит черен гроб. Затова казваме, че англичаните са хладнокръвни, те са силни главно в психичния си живот. Един английски лорд отишъл заедно със слугата си на обяд в гостилницата на хотела, където нощувал. Лордът седнал от едната страна на масата, а слугата – от другата страна. Поръчали си по една порция и започнали да ядат. При свършване на първата порция слугата паднал от стола си и умрял – дошъл му някакъв припадък. Лордът погледнал към слугата си, но продължил да яде. Като се нахранил, извикал келнера да прегледа сметката. Последният направил сметката и я подал на лорда. Той погледнал изчисленията и казал: „Има една грешка. Слугата ми изяде само една порция. След нея му прилоша и умря“. Като платил сметката, лордът станал от стола си да види какво се е случило със слугата му. Като се убедил, че е умрял, казал: „Бог го е повикал на друга работа“. Ще кажете, че това е безчувствие. Не е безчувствен лордът, но той гледа философски на живота: знае, че като свърши работата си на Земята, човек заминава за другия свят.

Какво прави българинът, когато умре някой? Мъжът се е отнасял лошо с жена си, карал се е с нея, биел я е, но като умре тя, той започва да плаче – вижда добрите ѝ черти. Вика няколко свещеници да я опеят, прави ѝ панихиди на третия, на деветия ден; прави ѝ 40 дни, шест месеца, година – иска да се примири с нея. Защо прави това? Да я омилостиви, да не се оплаче на Господа от него. Така постъпва и жената, като изгуби мъжа си, с когото не е живяла добре. Защо не са живели добре? Черният гроб е виновен. Някои казват: „Кой е ходил на оня свят и се е върнал, та да знае какво има там?“. Това е философията на черния гроб, това е философията на неорганизирания свят. Това са безверниците, които са умни, но не са будни; вярващите са будни, но не са много умни. Обаче няма безверници в абсолютен смисъл на думата: и най-големият безверник вярва в нещо.

Преди две седмици дойде при мене една госпожа: искала да ме види, да провери нещо. Слушала да се говорят за мене и добри, и лоши неща, натъкнала се на противоречия, които сама искала да разреши. Казах ѝ, че съм зает, но тя настояваше, искаше да ѝ дам само пет минути на разположение – това ѝ било достатъчно да разбере много неща. Приех я, за да видя какво иска. Още с влизането си в стаята тя ми каза: „Моля ви да ме извините. Аз съм крайна безверница, не вярвам нито в Бога, нито в това, което проповядвате“. Погледнах я, не ѝ възразих, но казах: „За пръв път виждам човек с толкова силна вяра като твоята.“ „Да – отговори тя, – аз вярвам само в парите.“ „Добре е, че имаш вяра в парите, но те са средство, а не цел. Те са резултат на организирания човешки ум. Ако трябва да правиш избор, кое би предпочела – да имаш пари или един добре организиран ум? Добре е да има човек и двете, но ако трябва да правиш избор, кое ще предпочетеш?“ „Разбира се, че ще избера ума.“ „Прав е изборът ти, защото умът е господар в живота, а парите са слуги на тоя господар. Като знаеш това, сложи на първо място ума, а на последно – парите. Ти си влюбена в парите, т.е. в слугата, а си пренебрегнала господаря“.

Някой казва: „Аз не се нуждая от пари“. Ти разсъждаваш криво: щом отричаш парите, ти отричаш и ума. Не отричай това, което сам си създал. Ще възразиш: „Казано е да не служиш едновременно на двама богове“. Наистина, ти ще служиш само на един Бог, на един господар. Кой те е карал да гледаш на парите като на Бог. Ако си направил една кола, трябва ли да я отречеш? Колата ти е потребна, но не мисли, че тя може всичко да направи за тебе, не считай, че тя е необходимост. И без кола можеш, но щом си я направил, не я отричай. Следователно докато гледаш на парите като на твои добри слуги, те са на място: слагаш ги в джоба си и отиваш на гарата. Казваш им: „Идете при оня, който продава билети, и ми купете един“. Парите изпълняват заповедта ти – купуват билет и ти го донасят. С този билет ти се качваш на влака и пътуваш. Ако не успееш да си купиш билет, пак можеш да се качиш на влака, но ще платиш глоба. В този случай парите, т.е. слугите ти, ще спасят положението – те ще излязат от джоба ти и ще купят билет. Казваш: „Не искам много пари. Достатъчно е да мога да преживявам скромно“. Няма защо да искаш малко или много пари, ти сам ще създадеш парите: колкото ти трябва, толкова ще си създадеш. Ако искаш нещо от Господа, не искай пари: искай един отличен, добре организиран ум – той ще създаде всичко, от което се нуждаеш. Умът ще организира черния гроб. Радвай се, че имаш организиран черен гроб – той е най-добрият слуга на сърцето. Разстрои ли се черният гроб и престане ли да работи, човешкият живот се свършва.

Помнете: разстройството на черния гроб причинява различни болести. Например неврастенията се дължи също на разстройството на черния гроб. Ще кажете, че англичаните са хора на въздържанието, поради което не страдат от разстройство на черния гроб. Не е само това: англичаните са оригинални, те имат особени навици, придобити още в далечното минало. Един англичанин седи във влака. Срещу него седи един господин, на когото палтото е започнало да гими от хвърлената върху него цигара. Ан-

гличанинът се е замислил как да каже това на непознатия господин: за да го заговори, трябвало да го познава. Най-после, като видял, че палтото на непознатия вече гори, той се обърнал към съседа си, с когото се познавал, и го запитал: „Моля, познавате ли господина, който седи до вас?“ „Познавам го.“ „Тогава запознайте ме с него, за да му кажа нещо“. Като го запознал, той му казал: „Господине, палтото ви гори“. Ако българин беше видял това, щеше да започне да вика, да уплаши хората. Не, запази присъствие на духа и кажи: „Господине, палтото ви гори“. Той ще изгаси палтото си и ще ви благодари.

Като сравнявам българина с англичанина, намирам голяма разлика в характеристиките им. При това англичанинът е по-цивилизован от българина, той не е толкова бърз. Преди да предприеме една работа, англичанинът я разтака много. Той обмисля един план за работата, втори, трети, докато най-после пристъпва към реализирането ѝ. Обаче една отрицателна черта на англичанина е гордостта. Ако мислите и чувствата му не са организирани, гордостта му е опасна. Един англичанин отишъл в Италия и се установил в един хотел. В съседната стая имало един италианец. Един ден англичанинът чул, че италианецът се разхождал нервно в стаята си, сядал, ставал, и решил да види какво прави. Влязъл вътре тихо и видял, че италианецът стои прав, с револвер в ръка, и мисли нещо. Слага револвера до слепите си очи и го сваля, слага го до сърцето си и пак го сваля; разхожда се, после спира на едно място и пак тръгва. Англичанинът го запитал: „Господине, какво правите? Искате да се самоубиете ли? Коя е причината за това?“ „Имам да давам голяма сума, не мога да я изплатя. Реших да се самоубия, но ми се живее.“ „Ето, вземи 25 хиляди английски лири и живеи. Достатъчна ли ти е тая сума?“ „Достатъчна е.“ „Даи револвера на мен. Като реши да направи нещо, човек трябва да има достойнство, за да го изпълни. Аз ще ти покажа как може човек да се самоубие“. Той сложил револвера на слепите си очи и гръмнал. Това значи неорганизиран мисли и чувства.

Много хора са постъпвали като тоя англичанин: без да мислят много, теглят си курушума. Такива неща са писани в книгите, в романите, защото стават и в живота. Няма нещо, което да е писано в романите и да не е станало в живота: може да има разлика само в начина, в хората, но фактите са едни и същи. Ако искате да оправите работите си, не мислете, че курушумът ще ви помогне – с курушум нищо не се постига: спасението ви е в черния гроб. Организирайте черния си гроб и работите ви ще се оправят. Много начини има, по които човек познава ще се оправят ли работите му, или не. Бог не е оставил човека в тъмнина, дал му е възможност сам да се справя, да не се лута от едно място на друго. Достатъчно е да се вгълби в себе си, за да провери как ще се наредят работите му: без да се допитва до някого отвън, той сам ще разбере. За това се иска здраве: ако човек е здрав, и работите му се нареждат добре, той усеща в себе си вътрешен мир и разположение; ако работите му почнат да се развалят, той губи мира и разположението си. Вътрешният начин за проверяване на нещата наричат интуиция. По интуитивен път човек може да знае какво ще му се случи в живота, кога ще умре и т.н. Оня, който няма интуиция, нищо не знае – той живее от ген за ген и гледа на всичко като на случайност.

Като ученици първата ви работа е да учите, да придобиете онова знание, което Бог е определил за вас. Знанието, което иде от Бога, нарежда и оправя всички работи. Ако това не става, никакво знание нямаш. Знание, което обърква работите и създава противоречия, не е истинско. Когато работите с числата, вие мислите, че знаете нещо. Казвате: $5 \times 1 = 5$, $5 \times 2 = 10$, $5 \times 3 = 15$, $5 \times 4 = 20$, $5 \times 5 = 25$. Това не е достатъчно. Трябва да знаете вътрешните сили, които се съдържат в числата. Някои числа съдържат нисши сили, а други – висши. Някои окултисти казват, че шесторката е число на илюзии. Според мене числото 6 показва пътя на слизането и възлизането. Числото 6 е образувано от 2×3 . Значи имате два триъгълника: единият е с върха надолу, а другият – с върха нагоре.

Първият триъгълник показва стремежа на човека към центъра на Земята – силите на този човек са неорганизиранни. Вторият триъгълник показва, че стремежът на човека е насочен към центъра на Слънцето – енергиите в него са организирани, той има отношение към духовния свят. Човек, на когото върхът на триъгълника му е насочен надолу, е лишен от благородство и интелигентност, той постоянно се натъква на противоречия. С такъв човек не се живее лесно. Той не е лош, но не е организиран: той не вижда нещата ясно, той е груб, недодялан. Ако веднъж се ръкуваш с такъв човек, втори път няма да искаш да се ръкуваш. Защо? Груба, корава е неговата ръка, а твоята е мека, деликатна. Той ще те стисне със своята груба ръка, че ще помниш това ръкуване.

Всеки човек, всеки народ има нещо неорганизирано в себе си, върху което трябва да работи. Американците например са много тънки в иронията си: така могат да иронизират, та никой да не подозира, че е подигран. Германците са външно свободни, а всъщност навсякъде действа германският ботуш. В Германия няма свобода: под формата на дисциплина там всички са длъжни да се подчиняват; че си имал мнение, там никой не иска да знае. Като седнат да пият, там всеки сам си плаща. Българите постъпват точно обратно: всички пият, един плаща. Така те проявяват благородството си. Които плаща за другите, има организиран черен дроб; и който си плаща сам, пак има организиран дроб.

Какво се иска от вас? Да гледате оптимистично на живота – не само на думи, но и на дела. Каквото и да ви се случи в живота, отпразвете ума си към Бога. Знайте, че има една реалност, една велика разумност в света, която оправя всички работи. Ние живеем в разумен свят, където Бог управлява. На косъм да виси животът ви, да знаете, че сте в реалния свят, където Бог е господар. За да се свърже с Бога, от човека се искат две неща: да слуша Господа и да Му служи. Които слуша Господа и Му служи, никога не пита защо работите се нареждат по тоя или оня начин. Ще възприемеш нещо и после ще го

приложиш. Ако бързаш да постигнеш нещо изведнъж, сам ще си причиниш пакост.

Виждаш една бомба. Не бързай да я чоплиш, да я опитваш: ще я вземеш внимателно в ръката си, ще я занесеш на открито и ще се опиташ да я изпразниш. В Божествения свят не е позволено да чоплите нещата: там се иска вяра, а не суеверие. „Защо ни е потребна вяра?“ Без вяра не можеш да угодиш на Господа: ще вярваш, за да се наредят работите добре. „Защо ми е нужна вяра?“ За да живееш: без вяра няма живот. „Нашите деди и прадеди са вярвали – и ние вярваме.“ Оставете вярата на дедите си: важно е каква е вашата вяра. Може ли да дадете на приятеля си десет хиляди лева назаем без никаква полица? Може ли да повярвате само на неговата честна дума? Ако вярваш без никакво съмнение, твоят приятел ще ти върне парите навреме; усъмниш ли се в него, парите ще закъснеят.

Вярата е Божествен закон. Щом вярваш, ти вярваш на Бога: Той няма да остави да бъдеш поруган. Ще срещнеш светски хора, които не принадлежат към никаква черква, към никакво религиозно общество, но постъпват благородно – те са готови на всякакви жертви и услуги. Казвате: „Той не е от нашите“. От нашите е, нищо повече: аз гледам челото, черепа му и намирам, че е от нашите. Щом има една светла мисъл, той е от нашите; щом има едно добро чувство и една благородна постъпка, от нашите е. Ако не мисли, не чувства и не постъпва добре, не е от нашите – той е човек с неорганизиран черен гроб. Който не е готов на никаква услуга, той е болен човек, черният му гроб е разстроен. Той няма общение с Бога, неговият телефон е развален, звънецът му е счупен, не звъни. Той е затворен в стаята си, изолиран е от света; щом се оправи черният гроб, човек влиза в общение с Бога. Това означава стихът: „Преди да попросите нещо в Мое име, аз ще ви се изявя“.

И тъй, работете за организиране на своя черен гроб. Това, което сте направили досега, е добро, но още има да работите: всеки знае от какво се нуждае. Докато

сте разположени, вие сте готови да правите добро, да услужвате на хората; щом изгубите разположението си, казвате: „Не вярвам вече нито на хората, нито на себе си. Правя добро – намирам зло“. Оттук е произлязла поговорката: „Направи добро, за да намериш зло“. Такова нещо в света не съществува: невъзможно е да правиш добро и да ти се отговори със зло. Изправете черния си гроб, за да оправите мисълта си. Вие мислите криво, гневите се, защото черният ви гроб е разстроен. Като се разгневиш, обърни се към Господа с молба да ти даде повече знание и светлина, за да оправии черния си гроб. „Не мога да търпя хората.“ Черният гроб е виновен. „Не ми вярват работите добре.“ Черният гроб е виновен. „Не мога да уча.“ Черният гроб е виновен. Разстройството на черния гроб се отразява върху умствените способности и върху чувствата на човека, както и върху духовните му прояви. Под „черен гроб“ разбирам дейността на нисшия свят в човека. Нисшите чувства влияят на черния гроб, както термитите, които изяждат всичко.

Казвате: „Да оправим черния си гроб“. Ще го оправите, но трябва да знаете как се оправя. Лесно се казва: „Да направя това или онова“, но като започнеш да правиш, виждаш, че не можеш. За всяка работа се иска знание. Искаш да пееш: не е голямо изкуство, но знание е нужно. Кой от вас би могъл да изпее „Цвете мило, цвете красно“, но така, че да трогне слушателите си? Добрият певец и с най-простата песен може да трогне публиката. Всеки може да пее, но при условие умът, сърцето и душата му да вземат участие в пеенето. Това значи да просветне човек. Това се отнася към добрия певец, който пее с любов и съзнание. Като пее, той усеща под лъжичката си топлина, която се предава и на слушателите. Те слушат в захлас и се забравят. Това пеене произвежда сълзи в очите на оня, който слуша. Не усещаш ли тая топлина в себе си, ти ще пееш като обикновен човек, без любов и съзнание.

Мнозина се стесняват да пеят. Защо? Черният им гроб не е организиран. Добро чувство е стеснението, но

то говори за неорганизираност на чувствата. Който е организирал чувствата и мислите си, той е организирал и черния си гроб. Той е готов да се примири с всички хора. Кажеш ли, че не можеш да се примириш с хората, ти не си организирал черния си гроб. Това не значи, че трябва да се обиждате и нападате: всеки има да изправя нещо в себе си. Разстроен е черният гроб на някого – това значи, че кракът му е изкълчен: не може да се примири с хората, т.е. не може да ходи. Не го критикувай, не питай защо не може да ходи – помогни му да си оправи крака. Дръпни го оттук-оттам и той ще проходи.

Почни да мислиш и да чувстваш добре и черният ти гроб ще се оправи. Все едно, че си го потеглил оттук-оттам. Всяко нещо може да се оправи, но затова се иска известна подбуда. Срещате един недоволник, песимист – той напада всички хора, гневи се, вдига шум. Защо? Черният му гроб е разстроен. Аз зная какво иска той: пари няма, задлъжнял е на бакалина, на фурнаджията, не може да си плати. Изваждам кесията си и му давам известна сума. Щом види парите, състоянието му веднага се изменя: от песимист става голям оптимист, всичко лошо забравя.

Дай на човека нещо реално и той веднага става добър. Отиваш в митницата да освободиш стоката си, обаче един от чиновниците, крайно строг човек, не пуца стоката. Имаш всички права, но тоя се е заловил за един параграф и ти препяства. Изваждаш кесията си, показваш му една звонкова монета и той веднага отстъпва. „Не е добре да подкупваш човека.“ Щом служи на човешки закон, може да го подкупиш. Едно куче те лае и казва: „Не можеш да минеш оттук“. Ти изваждаш парче хляб от джоба си и то веднага отстъпва. Щом можеш да го подкупиш, направи това.

Много хора се представят за праведни, искат да се налагат на другите. Казвам: извади едно парче хляб да подкупиш кучето. Праведният веднага ще каже: „Мини оттук, пътят е свободен“. „Не е ли престъпно да подкупвам?“ Всяко нещо, направено навреме, е позволено. Отиваш

на гарата, искаш да пътуваш по важна работа. Изведнъж излиза един човек и те спира: „Оттук не можеш да минеш“. Изваждаш кесията, даваш му нещо и той веднага отстъпва: „Пътят е свободен, можеш да минеш“. „Право ли постъпваш?“ Право постъпвам. Когато не живееш за Бога, всички неща са криви; щом живееш за Бога, всички неща са прави. Правото се определя от правите мисли, чувства и действия на човека. Външно можеш да направиш нещо хубаво, добро, а пък да причиниш пакост на човека. Например занесеш едно вкусно, добре приготвено ядене на свой приятел, но забравяш, че той страда от стомах. Като вижда яденето, той пожелава да си хапне. Найде се добре, но цяла нощ се превива от болки в стомаха. Може да му занесеш едно горчиво лекарство, което да му помогне. В този случай горчивото лекарство е по-добро за него от вкусното и сладко ядене: горчивото лекарство действа вътрешно добре.

Като се натъквате на противоречия, казвате: „Защо Бог създаде света така?“. По-добър свят от сегашния никъде не може да намерите, но вие още не го разбирате и оценявате. Знаете ли какво струва картината на изгряващото Слънце? Опитвали ли сте цената на водата, когато сте жадни? Знаете ли колко струва това велико благо? Наблюдавали ли сте, когато цветята цъфтят, за да разберете смисъла на цъфтенето? Ако разбирате смисъла на нещата, ще видите какво благо се крие в тях. Казваш: „Аз съм финансов чиновник, не ме интересуват тия работи. Аз нямам нищо общо със Слънцето, което изгрява, с цветята, които цъфтят“. Така е, сметките на твоите тейфтери са важни, но ти се лишаваш от енергията на Слънцето, от живота. Ще дойде ден, когато сам ще се убедим в това. Какво струват вашите тейфтери, ако левът, франкът и лирата спаднат? Някъде спада левът – франкът се повдига; после спада франкът – лирата се повдига. Значи благото се мести: един ден е на едно място, на другия ден отива на друго място.

И това не е лошо. В бъдеще лошото ще принесе добро на човека. В света действа законът на поляризиране-

то – Божественият закон. Той гласи: две нещастия едно след друго не идат, и две добрини една след друга не идат. След нещастията иде радост, а след радостта – скръб. Това е резултат на двата свята в живота: нисшия и висшия. Сутрин Слънцето изгрява, а вечер залязва. Същото става и със слънцето на вашия живот: днес изгрява, на другия ден залязва; после пак изгрява и пак залязва. Слънцето има свой път на движение, никой не може да го отклони от пътя му. Следователно не мислете, че благомото, което днес ви е дадено, всякога може да тече. След плодородните години идват неплодородни. „Какво трябва да правим тогава?“ От изобилието на плодородните години да отделите за неплодородните. Той отдели от изобилието на плодородните години, за да посрещне седемте неплодородни.

„Защо човек трябва да прави добро?“ За да благоприятства на плодородието. „Защо трябва да бъде добър?“ Добрите хора са плодородните години, а лошите – неплодородните. От доброто, което правите, вие пълните хамбара си с жито, че като дойдат гладните години, да си помагате. Ако си лош, ще отидеш при добрия, ще вземеш от неговото изобилие; в бъдеще, когато дойдат твоите плодородни години, ти ще станеш добър и ще се отплатиш. Тоя закон действа навсякъде в света: зло за зло, добро за добро; любов за любов, омраза за омраза. Всички неща в живота се регулират.

Ще мислите право, за да изправите живота си, иначе мисълта е безпредметна. Ако пееш и не знаеш защо пееш, и пеенето е безпредметно. В пеенето се крие магическа сила, с пеенето човек може да поправи пътя си – то отваря железни врати. Ако изпееш една песен с любов, и най-твърдият и жесток човек ще те приеме: светът ще се обърне с главата надолу, но той ще те приеме. Искаш да отидеш някъде, но пътят ти е затворен: помолете се на Бога от сърце и пътят ти ще се отвори. Ако не се отвори, молитвата ти не е от сърце. Разумност се иска от вас. Не е въпрос какво сте разбрали – важно е какво сте приложили. Аз се радвам на онова, което при-

лагате не външно, а вътрешно. „Аз живея добре.“ Не се съмнявам, но приложение се иска от всички: приложение без насилие, доброволно. Кое застава милионера да влезе в една бедна къща и да подкрепи ония, които нямат хляб и мръзват от стуг? Любовта му. Той прави това доброволно, без никакво външно насилие: Божественото в него го подтиква и той изпълнява.

Сега във всички хора трябва да заработи Божественото. Ако не пееш, Божественото не иде. Ще се молиш, без да чуват близките ти. Ако молитвата ти се приеме, ще имаш такава опитност, за която заслужава да се живее; не се ли приеме молитвата ти, ще продължаваш да се молиш. Казано е в Писанието: „В молитвата ще постоиш“. Тя е непрекъснат процес. Молиш се, викаш на една станция, на друга, но отникъде отговор: значи молитвата ти не се приема. Ти викаш: „Allo, allo“, но телефонът не работи, не получава отговор. Защо? Сам си затворил станцията и нямаш никакво съобщение. Отвори станцията и започни да говориш: веднага ще чуеш, че някой говори на телефона.

Коя мисъл остана в главата ви от днешната лекция? Ще кажете, че основната мисъл е за черния гроб. Питате се как е възможно черният гроб да изпълнява толкова важна служба и на физическия, и в психическия живот на човека. Важен уг е черният гроб, той има отношение даже и към вярата. Да вярваш в Бога, това значи да имаш организиран черен гроб; да вярваш в Бога, това значи да имаш организиран ум, организирано сърце и организирана душа. Под „вяра в Бога“ се разбира едно Божествено състояние, при което човек се чувства силен да постигне всичко, каквото желае. Малко ще искаш, но каквото поискаш, ще го постигнеш. Ще искаш само един обяд и ще го получиш; ще искаш да се подслониш някъде само за един ден: на другия ден пак ще търсиш подслон. При абсолютната вяра човек не може да се осигури за цял живот. Един ден ще преживееш, както трябва – това е достатъчно. Идният ден не е твой, за него не можеш да мислиш. Всеки ден ще имаш по-хубава къща от предишна-

та. Значи за 365 дена ще минеш през 365 къщи, една от друга по-хубави. Последният ден ще излезеш от последната къща, като вземеш със себе си всичкия си материал – нищо няма да оставиш на Земята. Най-после и ти ще отидеш някъде. Това показва, че човек не трябва да мисли за осигуряване: щом се е родил, той вече е осигурен.

В една баптистка черква, в Америка някъде, проповядвал знаменитият Спържен¹. Един ден се събрали 12 души от най-богатите членове на черквата, заедно със Спържен, да обмислят въпроса как да гоставят една голяма сума, която им трябвала за благотворителна цел. Един от тях казал: „Да пуснем подписка между членовете. Богати са те, лесно ще съберем сумата“. Друг казал: „Да се помолим на Господа, да ни научи как да намерим тая сума“. Най-после Спържен се обадил: „Братя, да не изкушаваме Господа. Ето, аз пръв давам една голяма сума. Брат Джон също може да даде известна сума. Всички присъстващи сме богати, разполагаме с много пари. Следователно цялата сума можем да дадем ние, няма защо да изкушаваме Господа. След това пак можем да се помолим, но вече да благодарим, че имахме възможност да изпълним Божията воля. Няма защо да искаме от хората. Който има, той трябва да дава. Това подразбира изпълнение на Божията воля“.

И тъй, изучавайте науките като път, по който ще намерите и познаете Бога. По този път Бог иска да повдигне хората. Казвате, че това или онова не ви е необходимо. Всичко е необходимо. Ще изучавате и физиология, и анатомия. Вие се нуждаете от всички науки, за да може във всеки даден момент да се ползвате от тях. Има една Божествена наука, която е съществувала милиони години преди създаването на света. Тя е създала небето и Земята, както и цялата Вселена. Божествената наука разрешава всички въпроси.

И тъй, работете за развиване на абсолютната вяра, с която всичко се постига. „Кога ще се постигне?“ Когато му дойде времето – не определяйте срок. Това, което е нужно на човека, ще дойде на своето време. Ако не дойде

навреме, причината е в самия него; щом се махне причината, работите се нареждат добре. Това е опитността на вековете, това е опитността на всички напреднали души. Те са проверили този закон, и вие трябва да го проверите. Само така ще разберете, че вярата е сила, чрез която всичко се постига. Тя е потребна за организиране на черния гроб.

4 октомври 1936 г., София, Изгрев

РЕАЛНОТО В ЛЮБОВТА

Ще прочета трета глава от Евангелието на Йоана.

Днес всички хора очакват да се подобрят общите условия на живота. Всеки човек отделно очаква да се подобрят и неговите условия. Как ще стане това, и той не знае, обаче всеки очаква по един чуден начин да се подобрят условията му. Очакването има отношение към бъдещето. Като мисли за бъдещето, някой очаква с нетърпение да завърши училището, да се специализира, да стане виден общественик, писател или учен, да се прочуе. Дали ще стане това, то е въпрос на бъдещето: може да стане, може и да не стане.

Помолили Паганини² да даде един концерт пред видни музиканти. Той свирил и задоволил присъстващите. Попитали го: „На три струни можеш ли да свириш?“ „Мога.“ „А на една струна?“. Той нищо не отговорил и не се явил. И тъй, докато свириш на четири струни, работите ти вървят добре; ако свириш на три струни, животът ти се развива добре; и на две струни животът ти е добър. Дойдеш ли до една струна, животът ти спира – това е живот без движение. Следователно като живеете, ще знаете на периферията ли сте, или в центъра. Питаме: „Къде е Божественият живот?“. В центъра: Божественият живот е в самия човек. Да искаш живот на една струна, това значи да изчезнат твоите близки – майка, баща, жена, мъж, деца – никой да не остане. Това значи Битието да се прибере в себе си.

Изучавайте всички предмети, за да придобиете онова знание, което ще улесни живота ви. Много неща ви спъват и много неща ви подтикват напред. С първите ще се справяте, вторите ще използвате за ваше добро. И гържавата, както отделната личност, може да се спъне от нещо, а може и да се поощри. Например някои поощряват

гържавата да вземе мерки за въоръжаване на своя народ. Защо трябва да се въоръжи? За да се брани от неприятеля. В далечното минало неприятел на човека е било животното, звярът. Сега, като няма такава опасност, човек се бори със себе си, със своите близки и с братята си. Да се бориш със себе си, това е вътрешна спънка; да се бориш с близките си и със своите братя, това е външна спънка. Значи човек има външни и вътрешни неприятели. Щом се справи с външните си неприятели, той се радва, че се е освободил от тях. След време той се натъква на някаква спънка в себе си – вътрешен неприятел. Като не може да се справи с него, той се сърди, гневи се, недоволен е: с кого да се бори, не знае. Най-после той се обезсърчава и животът му се обезсмисля. Той казва: „Искам да умра, не ми се живее повече“. Ще умреш, но не знаеш къде ще отидеш. По-красиво нещо от смъртта няма, но и по-страшно нещо от смъртта няма. Ако я обичаш, тя е красива; ако не я обичаш, тя е страшна, тя измъчва човека. Красива е смъртта, ако я разбираш; грозна е, ако не я разбираш.

Казваш: „Тоя човек е лош“. Ти добър ли си? Ти и той сте от един баща. Откъде дойде злото в него, защо е лош? Ще кажеш, че лошавината му се крие в това, дето те измъчва. Той ли те измъчва, или ти сам се мъчиш, това е въпрос. Ти искаш да направиш нещо, а не можеш и започваш да се сърдиш. Който излезе срещу тебе, ти го считаш виновен за твоя неуспех. Какво си намислил? Искаш да си ушиеш грехи, с които да се представиш за големец, а нямаш пари. Търсиш грехар, да ти ушие такива грехи, но пари нямаш: той не шие без пари. Какво ще спечелиш, ако си ушиеш такива грехи, какво ще ти придадат те? Къде ще отидеш с тях? Ще влезеш във висшето общество и всички ще почнат да говорят за тебе. Хората ще се чудят как си оправил работите си. Едно време си ходил окъсан, бедно облечен, а сега си докаран като богат, виден човек. Ако си взел пари назаем отнякъде, това показва, че има хора, които разполагат с пари.

Често и вие се обърквате със своите идеи, не знаете как да се справите. Защо се обърквате? Защото се занимавате с чуждите работи, а пренебрегвате своите. Само оня може да се занимава с хорските работи, който се е повдигнал над тях, който ги разбира. Докато си като хората и не ги разбираш, не се занимавай с тях и мълчи като риба: ако проговориш, ще си създадеш голямо нещастие. Друг е въпросът, ако може да носите нещастията. Не може ли да ги носите, вие се натъквате на голямо зло.

Като ученици вие се стремите към един идеал – да угодите на Бога, да изпълните Неговата воля. Понеже в света съществуват два порядъка – Божествен и човешки, вие трябва да се запитате по кой от тях ще изпълните Божията воля. И двата порядъка вървят успоредно. В човешкия порядък влизат всички същества – от най-ниските до най-високите. В тоя порядък живеят и нисшите духове, които обсебват човека. За тия духове е казано, че когато някой от тях обсеби човека и го напусне, той ходи по безводни и пусати места. Като не намери покой в себе си, казва: „Ще се върна там, откъдето излязох“. Щом намери жилището изчистено, той взема със себе си още седем духове. Затова се казва, че положението на човека сега е седем пъти по-лошо от първото.

Каква е разликата между оня, който изпълнява Божията воля, и тоя, който изпълнява своята воля? Първият живее според изискванията на Божествения порядък. Той е красив, говори сладко, движенията му са пластични; в който дом влезе, всички го приемат с радост. Ако отиде при някой банкер да иска пари назаем, последният го приема любезно и му услужва. Оня, който върши своята воля, е грозен, той живее според изискванията на човешкия порядък и мисли само за себе си. В който дом влезе, не го приемат добре; ако отиде да иска пари назаем, банкерът не му дава нищо. Като знаете това, не питайте защо Бог се отнася към едни хора с любов, а към други – строго. Първите вървят в Божествения път и вършат Божията воля, а вторите вървят по своя път

и вършат своята воля. В моя смисъл красивите хора са добри, а грозните – лоши. Ще възразите, че има и грозни хора добри. Питам: с какво ще се похвали жабата? Ще каже, че е глава на жабите. Какво може да направи една жабешка глава?

Някой казва: „Аз зная много неща“. Какво знаеш? Бил си си, когато светът се е създавал и ангелите са пели? „Не съм бил.“ Какво знаеш тогава? Вие седите и смятате кой има повече пари и кой – по-малко; кое магаре е повече натоварено и кое – по-малко. Това са гребни работи, не са за вашия ум. Трябва да се занимавате с неща, които помагат за развитието на вашия ум, да разбирате себе си и своите отношения към близките си. Обичаш някого: трябва да знаеш защо го обичаш. Ако Божественото работи в човека, ти непременно ще го обичаш. Ако той е дал път на човешкото в себе си, като го обичаш, ще се натъкваш на големи противоречия. Под „човешко“ разбираме онова, което е в разрез с Божията воля.

Казвате: „За да изпълни Божията воля, човек трябва да се вдъхнови“. Така е, Духът трябва да посети човека, за да го вдъхнови; а човек трябва да приготви материал, с който Духът да работи. Духът търси ученика в човека, който разбира, каквото му се говори. Той казва на едного: „Твоео щастие е в числото 21“; на друг казва: „Твоео щастие е в числото 12“. Както виждате, две числа с едни и същи цифри, но с различно значение. В едното число двойката е на първо място, а в другото тя е на последно място. Числото 2 е жената. Следователно ако си женен, твоео щастие е в числото 21, в двойката, т.е. в жена ти. Тя е богата, има милиони в банката. Мъжът, т.е. единицата, е на второ място. Той се ползва от богатството на жена си, затова трябва да я обича – от нея зависи щастиято му. Следователно ако мъжът ме пита в какво се крие неговото щастие, казвам: „Твоео щастие е в жена ти“. Жената пита: „В какво се крие моето щастие?“ „В мъжа ти, т.е. в числото 12. Отвори сърцето си за мъжа си, обикни го и работите ви ще се наредят“. Значи числото 12 показва, че мъжът е богат; числото 21 показва, че жената е богата.

Питаме: „Защо в числото 21 жената е богата? Нали знаем, че в миналото жената е била мъж, а мъжът – жена?“. Какво си бил в миналото, не е важно: и като мъж, и като жена ти трябва да живееш добре, да създадеш условия за забогатяване. Тъй щото ако жената е богата, това показва, че в миналото, като мъж, е живяла добре. Днес тя се радва на придобивките си. В един живот не се придобива богатство. Ако и мъжът е живял добре, и като жена, и като мъж той ще запази богатството си. Който не живее добре, губи богатството си и се превръща на крава, за да изучава закона на милосърдието; същевременно тя изучава и закона за безкористието. Кравата спокойно си пасе тревата и преживя, като знае, че след това ще я издоят; тя казва: „Вземете, колкото искате, аз пак ще приготвя мляко за вас. Зная, че трябва да ме доите. Животът е красив, разбрах това вече, и сега доброволно давам млякото си. Докато имам, нека хората се ползват от мене“. Така си мисли кравата и спокойно си преживя.

Често хората се обезсърчават и не знаят как да си помогнат. Казвам им: „Идете да ви издоят, но умни хора, а не глупаци“. Не е лошо доенето – то е освобождаване от нещо. Казвате, че живеете добре, че се молите на Бога. Щом се молите на Бога и желаете да Му служите, какво търсите между хората? Правилно е да живеете между хората, но да имате добри отношения с тях и да се разбирате. „Не ме разбират хората.“ И ти не ги разбираш. Ти мислиш за Бога, искаш да Му служиш, но още се съблазняваш от света – значи не си разрешил въпросите. Ще живееш, ще се молиш, ще работиш, докато научиш живота и се издигнеш над съблазните в света.

Един отшелник живял 20 години на планината, където прекарвал в пост и молитва. Той се отказал от съблазните и изкушенията на света и предпочел да служи на Бога. Като мислел, че е разрешил всички житейски въпроси, той решил да слезе в града при брата си, да му покаже какво значи чистота и святост, за да му посочи правия път в живота. За тая цел той взел една тонка сняг в

ръката си, да покаже на брат си, че при чистотата и снегът не се топи. Брат му бил прочут обуцар. При него дохождали видни граждани и гражданки да си поръчват обуца. Случило се, че царската гъщеря дошла при обуцаря в това време, когато светията бил при брата си. Обуцарят започнал да взема мярка на царската гъщеря и се вслушвал в исканията ѝ. По едно време той погледнал към брат си и спокойно казал: „Братко, снегът ти се топи“. Защо се е стопил снегът му? Защото се е загледал в крака на царската гъщеря.

Днес много хора казват: „Стопих се“. Защо се топиш? Защото се заглеждаш в крака на царската гъщеря. Кракът не е виновен – вината е в слабостта на човека, която се крие дълбоко в него. Не съжالياвай, че снегът ти се топи, но си кажи: „Разбрах, че не съм научил живота. Ще работя между хората, ще тръгна след царската гъщеря да ме учи“. В царската гъщеря има огън, който топи планинския сняг. „Трябва ли да се топи снегът?“ Трябва да се топи: ако не се топи, никаква полза няма да принесе. „Човек трябва да бъде чист.“ Вярно е, човек трябва да бъде чист, но чистият, който слиза от планината, може ли да помогне на своите братя? Той е чист като ангел, но студен – от неговата студенина хората замръзват. Каква полза допринася студената чистота? Тя трябва да се превърне на святост. И светостта не е завършен процес: тя трябва да се превърне на светлина, а светлината – в движение. От небето светлината трябва да слезе на земята, да освети хората, да проникне в очите им, да освети техните умове и сърца. Като се стопи, снегът се превръща на вода, която трябва да влезе в нечистите жилища, а после и в самите хора – да ги изчисти отвътре и да ги познае. Значи чистотата трябва да се превърне в святост, светостта – в светлина, а светлината – в движение. Само така човек ще разбере живота и ще помага на хората.

Сега, като говоря за жената, нямам предвид лошото в нея. Жената представлява живота. Казват, че жената е злото в света. Не, жената е от една страна голямо благо,

а от друга – голямо нещастие. Същото може да се каже и за живота. За оня, който иска да се учи, животът е велико благо; за оня, който иска да благува, животът е велико нещастие. Животът не е място за благуване, но за учене, животът е велико училище. Като свършиш това училище, тогава ще извлечеш скритите блага от него. Който е придобил благата на живота, той има свобода, той е намерил Истината. Без Истината никаква свобода не съществува. Днес всички хора воюват за свобода. Това е намясто, но пътят, по който търсят свободата, не е прав. Друг е пътят, по който иде свободата – тя има отношение към идеалния свят. Не е лошо, че хората се бият, но те трябва да разбират нещата. Казано е в Писанието: „Когато Бог обича, наказва го“. Като знаете това, гледайте на страданията като на привилегия. В Своята безпределна Мъдрост Бог вижда неща, които ти не виждаш или си в заблуждение. Затова Бог си служи с различни методи с цел да те изчисти и освободи.

И тъй, изучавайте живота, за да разберете защо някога си готов да помогнеш на едного, а на друг – не си готов. Има случаи, когато и светията, и праведният правят усилие, за да помогнат на някого. Те нямат вътрешно разположение към него, но въпреки това пак му помагат. Същият закон действа и в духовния свят. Ако Бог не възпира ангелите, които са чисти и святи, те биха се справили в един момент с грешните и престъпни хора. „Възможно ли е това? Може ли добрият човек да бие и да наказва?“ И добрият човек бие, но неговата ръка носи благословение. И майката, която обича детето си, често го бие. Глупавата майка бие детето си само по задницата, а умната майка го бие по ръцете, по краката, гърна ушите му – навсякъде го намагнетисва. Казвате, че не е добре да се бият хората. Бой ще има до второ разпореждане!

Някои мислят, че в бъдеще хората няма да се бият. Това е друг въпрос: важно е, че докато дойде това време, боят ще съществува. Като те бият, ти ще плачеш, ще викаш, ще се разкайваш, докато най-после Бог каже:

„Спрете вече, достатъчно му е!“. Ако ти си певец, трябва да пееш чисто, да вземаш еднакво и ниските, и високите тонове. Като вземеш естествено висок тон, трябва да слезеш на ниските тонове по най-правилен начин. В този смисъл страданията не са нищо друго освен високите тонове на живота. Някой иска да стане светия, без да знае, че за светийство се иска знание – да вземаш високите тонове с най-голяма чистота. Ако не можеш да вземаш четири-пет октави нагоре, никакъв светия не си. Силата на човека е във високите тонове. И добродетелите са височини в живота. Реализираното добро представлява най-високия тон в живота. Който иска, може да вземе този тон – от него зависи.

Мнозина казват: „Искаме да чуем нещо ново, което да измени живота ни“. Така казват и братята, и сестрите. Така говорят, но не постъпват право. Някоя сестра иска да живее добре, а мисли какво да направи, за да вземе нещо от мене. Ще дойде, ще ме обиколи два-три пъти, за да целуне ръката ми. Казвам: „Стой далече от мене. Аз съм огън. Ако искаш да откраднеш нещо от мене, ще изгориш“. Тя е недоволна, че не съм се отнесъл с нея, както трябва. Вината не е в мене, но в огъня: аз я предупреждавам да не изгори. От моя огън хората трябва да се топят, а не да изгарят. Не мислете, че съм от милостивите. Няма да остане човек в света, който да не се стопи. Всички хора трябва да се превърнат на чиста, бистра вода, без никакви утайки. Това е Божествено, това е идеалът на човешката душа. Тя се стреми към чистота, към белия цвят, символ на себеотричането, на щедростта. Черният цвят взема, а белият дава. Белият цвят казва: „Аз имам нужда от червения цвят, да започна с него да работя, да създам новия живот. След това ще взема оранжевия цвят, който оформя нещата. След него ще взема зеления, жълтия, синия, тъмносиния, виолетовия, за да завърши великото дело на Любовта“. Тази е причината, дето хората носят цветни грехи. Всеки цвят е на мястото си. Човек трябва да знае защо носи грехи с един или с друг цвят – и като се облече, той трябва

да има идея. Ако се обличаш с бели грехи, ще мислиш за чистотата и безкористието: всичко, каквото имаш, ще го раздаваш. Като оцупаш бялата греха, ще я боядисаш червена. Значи белия цвят ще превърнеш на червен, т.е. ще влезеш в борбата на живота. Обаче червеният цвят има и друга страна – той е носител на живота.

Изобщо всеки цвят е символ на нещо. Да изучаваш значението на цветовете, това значи да изучаваш азбуката на живота. И музикалните тонове представляват азбука на живота. Например тонът *фа* има отношение към материалните работи. Който не може да вземе моя тон правилно, не може да се справя с материалните работи. Който не взема правилно тона *ми*, не може да се справя с въпросите на умствения свят. Който не взема правилно тона *си*, той е слаб в духовния свят. Ако не взема правилно тона *ре*, той има слаба воля. Достатъчно е да чуя как пеете, за да разбера какво ви липсва. Не ви критикувам, но проверявам състоянието, до което сте дошли. На всеки музикален тон отговаря известна дарба или способност. Това са неща, които трябва да проверите.

Вие ме слушате, теория ви изнасям, но не можете да вярвате. Някои от вас вярват, а други не вярват. И едните, и другите трябва да опитвате нещата, да придобиете това знание, което и аз имам. Ако вярвате, без да опитвате нещата, вярата ви е слаба. Трябва да работите върху себе си, да усилите вярата си, за да не се прекъсва съзнанието ви. Това е истинското щастие. Като говоря за щастие, аз имам предвид вашето добро. Рагвам се на вашето щастие повече, отколкото на моето, обаче още не желая да бъдете щастливи. Защо? Защото при сегашните ви разбирания щастие ще се превърне в нещастие. Вие още не сте се откъснали от света, а щастие на света е нещастие в Божествения свят. Аз не се интересувам от света, но помагам на всички хора: обезсърчените утешавам, болните лекувам. После ме питат как да ми благодарят. Пари не искам, гощавки не искам: за мене е важно да се облекчите. Как ще ми благодарите, това е второстепенна работа.

Ще ви приведа примера за овчаря и Моисей³, за да видите как трябва да се говори на хората. Когато Моисей отивал на планината, където Бог му дал плочите с десетте заповеди, видял, че един овчар пали огън, готви обяд. „Какво правиш?“ – запитал го Моисей. „Ще пека агне за Господа. Той обеща да ми дойде на гости и да яде печено агне.“ Моисей се засмял и му отговорил: „Защо се заблуждаваш? Бог не ходи на гости и не яде печено агне“. Като чул това, овчарят се обезсърчил, изгубил разположението си и седнал на земята замислен: престанал да работи, престанал и да пее. Моисей, доволен, че е освободил овчаря от заблуждението му, продължил пътя си към планината. Щом стигнал на върха, Моисей чул гласа на Бога, Който му казал: „Какво направи с моя добър раб? Знаеш ли, че ти уби надеждата на овчаря? Върни се сега и ми кажи, че ще го посетя и ще ям от неговото агне“.

Моисей слязъл от планината, отишъл при овчаря и му казал: „Слушай, Бог ми каза, че ще те посети. Пригответи се да Го приемеш“. Овчарят се зарадвал, скочил на крака и започнал да се готви да приеме Господа. Запалил огъня, сложил агнето да се пече и весело запял. Моисей се отдалечил, скрил се между шубраците – да гледа как ще дойде Бог на гости и как ще яде. Когато агнето се опекло, овчарят легнал малко да си почине и заспал. В това време Моисей видял, че слиза огън от небето, който изгорил агнето. Като се събудил, овчарят видял, че агнето е изчезнало. Той се зарадвал, запял и благодарил на Господа, че го е посетил.

Някой казва на съседа си: „Грешнико, не мисли, че Бог те обича и се грижи за тебе“. Казвам му: „Остави тая работа!“. Никой не знае кой е грешник и кой – праведен; никой не знае кого обича Бог и как го обича. Той обича и грешниците. Като провериш това, наблюдавай, за да научиш пътя на Божията Любов. Когато иска да възпита някого, ако е богат, Бог му взема богатството и го прекарва през големи страдания. Така възпитаваше Той и праведния Йов⁴. По човешки Йов беше праведен, но не и от гледището на Бога. Йов беше богат и добър човек,

но имаше някои негъзи, които сам не виждаше. За да го освободи от тях, Бог го прекара през големи страдания. Като се натъкна на страданията, Йов прокле и съдбата си, и живота си, и себе си. Бог не го осъди за това, но го остави да се осъзнае, да дойде до разкаяние. Йов видя погрешките си и се изправи.

Днес хората се карат, бият се и после се помиряват. Аз се радвам на това, защото те започват зле, а свършват добре. Някои дохождат да ми разправят, че младите ходели двамата по двамата, на двойки. Има ли нещо лошо в това? Брат и сестра не ходят ли заедно? А вие, които ги виждате, се съблазнявате и вашият сняг се топи. Ако младите грешат, а старите ги критикуват, те вземат участие в погрешките им. Вие не знаете коя е причината за дружба на младите. Старите мислят, че те се любяват. Чуите как се разговарят: в първо време си гугукат, а после се оплакват един от друг. В края на краищата и двамата съзнават, че са назначени на служба, да свършат някаква работа: и двамата са чиновници. Хората тълкуват, че те са престанали да се обичат. Аз казвам: те са уволнени. Когато хората не се обичат, уволняват ги от служба.

Следователно дойде ли някой да се оплаква, че е изгубил любовта си, казвам: моли се да те назначат пак на служба. Сега може да ти дадат или по-висока, или по-ниска служба. Като знаете това, не се критикувайте. Старите не трябва да критикуват младите, а младите да бъдат внимателни, да вършат добре работата си. Вие живеете в Божествения свят: трябва ли да се безпокоите за неща, които не зависят от вас и не са ваша работа? „Двама млади се любяват.“ Това е Божия работа. „Мъжът е напуснал жена си.“ И това е Божия работа. „Някой е забогатял.“ Божия работа е това. „Еди-кой си е умрял.“ Божия работа е това. Каквото и да ви се случи, казвайте: „Божия работа е това“. Ако тълкувате нещата, това е човешка работа.

Сега всички хора са недоволни. Защо? Всеки иска да му обърнат внимание, да вземе първо място в живота.

Имайте търпение и това ще стане. Животът е колело, а ти – зъбец на това колело: ще дойде и твоят ред, ще се хванеш и ти. Любовта ражда живота, но отношенията на Любовта към всички форми на живота не са еднакви. Например два славея се любуват, заедно си пеят в гора-та. След време мъжкият славей взема човешка форма, а женският си остава в същото положение. Какво ще бъде отношението на този човек към славея, как ще постъпи с него? Той ще го сложи в клетка и ще му се радва. Всички птички, затворени в кафез, са възлюбените на хората. Всички животни, които обичате, са били ваши възлюбени в миналото.

Ще кажете, че това не са умни приказки. Умно ли е постъпил Моисей с овчаря? Той е постъпил по човешки, а човешкият закон всякога остава неразбран и създава ред противоречия. Затова Бог изпрати Своя Син да пострада на кръста, за да покаже на хората какво нещо е Любовта. Моисей е казал на евреите: „Да възлюбиш Господа с всички си ум, с всичкото си сърце, с всичката си душа и с всичката си сила“, обаче той не даде пример за тая любов. Въпреки това Моисей беше един от напредналите евреи. От голяма ревност към Бога той извърши едно убийство. При това той издаде такива закони, които за най-малките погрешки наказваха със смърт. Който се опитваше да реже пръчици в съботен ден, наказваше се със смърт.

Съботата може да се зачита и по друг начин. Ако използваш някого в името на Любовта, това не е ли незачитане на съботата? За предпочитане е да изгубиш всичко, но да не изкористиш Любовта. Тя прави човека силен и мощен. Докато Любовта е в тебе, нищо отвън не ти трябва. Отвън никой не може нито да опази Любовта, нито да я отнеме. Ако мъжът мисли, че може да запази любовта на жена си по външен начин, лъже се; и ако жената мисли, че отвън може да запази любовта на мъжа си, и тя се лъже. Така нито мъжът ще опази жена си, нито жената – мъжа си. Ако мъжът иска да опази жена си, нека я обгърне с огнена атмосфера. Който се опита да се гоб-

лижи до нея, ще изгори. Ако жената иска да опази мъжа си, трябва да го обгърне с огнена атмосфера. Много мъже и жени са изгорели в този огън. Най-малкото докосване до жена или мъж, които на оградени с такъв огън, причинява смърт. За да не умреш, ще стоиш далече от огъня. Ще обгърнеш своя възлюбен с огнена аура и ще пишеш: „Пипането е опасно“. Само така животът може да се пази – никаква друга философия не съществува. „Защо е така?“ Никакво обяснение не се дава. Казвам: огън е това! Ако влизаеш в него, за да го опитаеш, смърт те очаква.

Казвам: вложете повече вяра в себе си и в своя ближен. „Дали води този чист и свят живот?“ Не се съмнявай в него, не го подозирай. Подозрението е резултат на суеверието. Човек е крайно суеверно същество. Ти си суеверен, защото искаш да придобиеш нещо само за себе си, ти очакваш Бог да направи нещо специално за тебе. Щом напуснеш суеверието, ти започваш да подозираш. Подозрението има отношение към страха. Подозрителният човек е крайно страхлив. Мъжът подозира жена си от страх да не я изгуби, жената подозира мъжа си от страх да не го изгуби. Обикновено човек подозира от страх да не му вземат онова, което обича. И тъй, превърнете суеверието във вяра. Като ти говори някой, вярвай му: намери една добра черта в него и се дръж за нея. Кажу си: „Този човек никога не може да ми причини зло“.

Много хора подозират близките си, подозират и Бога. Това е престъпление. Казваш: „Бог не постъпи с мене, както трябва“. Значи с всички постъпва добре, само с тебе постъпва лошо. Това показва, че ти се счита за божество, на което трябва да се обърне специално внимание. Бог е абсолютно справедлив и никого не съди. Как постъпи Той с Адам? Като съгрешил, Адам се скрил от лицето на Бога. Като го търсеше из райската градина, най-после Бог го намери и попита: „Къде си, Адаме?“ „Скрих се, Господи, от лицето Ти, защото съм гол.“ „Кой ти каза това? Да не си ял от забраненото дърво?“ Бог не каза на Адам, че е съгрешил, не го осъди, но го остави сам да си признае погрешката.

Следователно ако видиш, че брат ти греши, не му казвай, че е сгрешил – остави го сам да види голотата си. Бог потърси начин да се изправи погрешката на Адам и Ева. Те излязоха от Рая, но бяха обнадеждени. На змията Бог каза: „Понеже ти изкуси първите човеци, главата ти ще бъде смазана“. На Адам каза: „Ти ще изкарваш прехраната си с пот на челото“. А на Ева каза: „От тебе ще се роди Оня, Който ще покаже на хората пътя за Рая, за да се върнат там, откъдето са излезли“.

Първият грях стана поради непослушанието на Адам и Ева. Сега непослушанието трябва да се замести с послушание. Христос трябва да влезе в човешките мисли, чувства и постъпки като идея. Само така ще познаете Бога в себе си. Като говоря тъй, някои казват: „Хубаво говориш, но ние се нуждаем от пари“. Право е, без пари не може. „Ние се нуждаем от знание.“ И без знание не може. „Деца ни трябва.“ И без деца не може. „Приятелни трябва.“ И без приятели не може. „Добри служби ни трябва.“ И без това не може. Добри са желанията ви, но те трябва да дойдат на своето време. Ти искаш добра жена, добри деца, добър мъж. Пригответе ли си за тях? Искате добри приятели, но и за тях не си готов. „Ние сме готови за всичко, ние сме умни хора.“ Ако сте умни, защо стоите в България, да ви разиграват? Как стоите при тия гържавници и при това духовенство?

Питат кой ще ме замести, като умра. Това е все едно да питате кой ще замести Господа. Това е най-неразумният и неправилен въпрос. „Може ли Господ да умре?“ От вас зависи: вашият Господ може да умре, а може и вечно да живее. Като грешиш, Бог в тебе ще умре; ако живееш като праведен човек, Бог в тебе вечно ще живее. Това значи животът ти постоянно да се разширява. Тогава колкото добри българи намеря тук, ще ги взема със себе си, т.е. ще ги забедат при Христа. Добрите българи ще бъдат грабнати, няма да остане нито един добър българин на Земята. Един след друг всички ще напуснат Земята: те ще отидат при Христа.

Помнете: същественото в живота е Истината. Всички трябва да говорите истината. Мнозина дават криви сведения за нещата, всеки говори неверни работи. Мъжът говори неверни неща за жена си; жената говори неверни неща за мъжа си; дъщерята и синът говорят неверни неща за родителите си. Някой се оплаква, че е отишъл някъде: трябвали му само 270 лв. и не му услужили. Казвам: „Ето, вземи тия 270 лв. Аз дължа на тоя, от когото искаш тия пари – вместо на него, давам ги на тебе“. С това искам да запазя достойнството на оня, от когото се оплаква.

Ново разбиране, нов морал е нужен на хората. Като се намерите пред изпитание, трябва да изгържате. Изпитанието да те пече, а ти да седиш спокойно, както става с недопечения хляб. Щом хлябът е недопечен, слагам го на скаричка и го припичам. Жена ти те пече – търпи: ти си на скара, ще се опечеш добре; още си суров, не си за ядене. Мъжът не харесва жена си – да я сложи на скара и да я опече. Тя трябва да търпи, да се радва, че ще я опека, че ще стане за ядене. Важно е да знаеш как да печеш, та да не го прегориш, да стане на въглен. Печи човека, но му предай поне едно ценно качество.

Сега, като ви говоря така, аз отварям кесията си, пълна със звонкови монети, и казвам: „Кой колкото иска, може да си вземе“. Казвате: „Кой ще носи тия пари, да ни тежат. От друго място ще вземем“. Напълнете кесии си още сега: на друго място няма да намерите. Ще дойдат усилни времена, ще ви потрърбват. Вие сте минали и през други богати места, но и оттам не сте си взели: вземете си сега, да не изпуснете добрия случай. Ще дойде ден, когато ще ги търсите, но няма да ги намерите – и така минавате по тоя път, вземете си! „Не искам пари!“ Напълни си кесията със златни монети и не говори повече, откажи се от кривата философия, че пари не трябва. Друг е въпросът за книжните пари, които всеки ден губят цената си. Ако ме слушате, напълнете кесии си; ако не ме слушате, ще минете през големи страдания, ще се натъкнете на голяма беднотия. Не очаквайте всичко

наготово, не казвайте, че Бог е добър, че ще се погрижи за вас. Напълнете кесииите си, облечете здрави дрехи и обувки – и така въоръжени, тръгнете на път. Бог е създал златото за човека, за да си служи с него. Ето, и между учениците на Христа имаше касиер. Когато казаха на Христа, че искат от тях данък, Той каза на Петър: „Хвърли мрежата си във водата. Ще извадиш една риба, в устата на която има една златна монета. Извади монетата от устата ѝ и иди да платиш данъка. След това пусни рибата във водата, свободно да си плува“.

Това е новата философия, новото знание, от което всички се нуждаят. Сега вие се радвате на онова, което още не сте опитали, не сте го приложили. Отчасти сте го приложили в миналото някога, но сега трябва да го приложите, за да бъде основа на вашия бъдещ живот. Аз не се интересувам за миналото ви – то е свършен факт. Интересувам се за вашия бъдещ живот. Понеже бъдещето не е още реално, затова се спирам на вашето настояще. От него ще черпите и от него ще давате на другите. Как сте живели някога, това не ме интересува. Ако се спирам на миналия ви живот, ще се отклоня от целта на моята работа. Помнете: в настоящето се крие вашето щастие и разрешаването на вашите задачи.

Човек има да разрешава трудни задачи. Лесно ли е да разрешиш задачата защо хората не те обичат и какво трябва да направиш, за да те обикнат? Не е лесно да задържиш любовта на хората към себе си. Ако мислите, че може да си играете с любовта на някого и пак да ви обича, вие се лъжете: не можеш да си играеш с човек, който те обича. Трябва да имаш добри отношения към оня, който те обича – само така можеш да задържиш любовта му. Така и Бог постъпва. Срещна ли двамата души, които се карат, аз зная вече какви са отношенията им. И двамата носят по една стомна с вода, но се карат кой от двамата носи повече. Единият казва, че той носи повече вода; и другият казва същото. Най-после те се сбиват, счупват стомните си и спорът се свършва. След това аз им давам по една нова стомна и казвам: „Идете

да напълните стомните си и не се карайте. Всеки носи толкова, колкото силите му позволяват. Живейте в мир и любов помежду си“.

Казвате: „Искаме да чуем нещо ново“. Новото е новата стомна. Превържете пукнатите си глави, вземете стомните си и идете за вода. Като достигнеш брата си, кажи: „Братко, прости ме, сгреших. Не трябваше да постъпвам така. Ще изправа погрешката си“. И той от своя страна ще се извини. Отношенията между хората трябва постоянно да се подобряват. Правете добро, за да се изясни вашето облачно, мрачно небе. Който постигне това, ще чуе новата ангелска песен: „Няма любов като Божията Любов“. Научете се и вие да пеете тая ангелска песен:

*Няма любов като Божията Любов.
Само Божията Любов е Любов.*

Отче наш

11 октомври 1936 г., София, Изгрев

ШЕСТОТО ЧУВСТВО

Ще прочета трета глава от Евангелието на Йоана.

Една българска пословица казва: „Повторението е майка на знанието“. Това е отчасти вярно. Да се повтарят стари работи, това не е знание. Не всички неща, които се повтарят, са верни. Абсолютно верни са ония неща, в които няма никакво изключение. Ти разправяш нещо, но го предаваш или преувеличено, или намалено. Щом не го предаваш, както е станало, и в двата случая има нещо невярно. Някои искат чрез вярата на хората да прокарат неверните работи за верни.

Сега вие сте влезли в Школата с цел да развивате известни дарби и способности. Ако не работите, както трябва, влизането ви в Школата е безпредметно. Ако детето прояви дарба към рисуване, а не работи, нищо няма да излезе от него. В първо време майката се радва на неговите драскулки, на картинките му. Обаче това са обикновени работи, те нямат никаква художествена стойност, това са обикновени линии. За да придобие художествени линии на ръката, детето трябва да учи, да работи върху своята дарба. Не е лесно да начертаеш художествено една линия – ръка се иска за това. Човек трябва да работи 20-30 години в областта на художеството, за да нарисува една линия, която да го препоръча като художник. Външно една линия може да е правилна, красива, но ако я увеличите и се вгледате в нея, виждате, че има нещо неправилно.

Същото се отнася и до човешкото лице. Външно то е красиво, но ако го увеличите, виждате, че има нещо, което не ви харесва. Наистина, човешкото лице не е така красиво, както изглежда. Защо? Защото отблизо се гледа. Всеки предмет, гледан отдалече, се представя за по-красив, отколкото е в действителност. Например отдалече

Витоша е по-красива, отколкото отблизо. Колкото повече се приближавам, толкова повече тя губи от красотата си. Лициите ѝ се очертават в подробности и тя започва да губи оная красота, която има отдалече.

Красотата има отношение към разумността и хармонията. Само разумният човек е красив. Ако сравняваме човека, като разумно същество, с животните, виждаме голямата разлика, която съществува между тях. Човек например си прави голяма, удобна къща, за да живее свободно, а също така да има място за гости. Каква е къщата на птицата? В нейното гнездо има място само за нея и за малките ѝ. Дойде ли ѝ някой гост, за него няма място. Такива са къщите и на останалите животни. По аналогия на това казвам: светският човек си прави къща само за себе си и за своите деца; в къщата на духовния човек има място и за външни хора, но не за всички. Сърцата на сегашните хора не са много широки. В тях могат да влязат няколко души; влезе ли един повече от определеното число, положението става тягостно. Не е лесно да служиш на много хора.

Като ви говоря така, вие трябва да разглеждате нещата научно, да се отнасяте към всичко казано критически. Говорят ми нещо за гаден човек. Казвам: аз не мога да дам мнението си за този човек, не го познавам, не съм го опитал. Каквото и да ми говорят – лошо или добро, ако е вярно, те имат право да говорят; ако не е вярно, нямат право да говорят. Всички неверни неща се пишат за сметка на оня, който ги казва; всяко неверно нещо се пише на гърба на оня, който го разпространява – и лихвите се слагат пак на него. От духовния свят с помощта на радио слушат всичко, което се говори на Земята, и записват. Ако някой гържи беседа или сказка, и това слушат. „Вярно ли е това?“ Може да го проверите. Оня, който има добре развито шесто чувство, може да вижда какво става в невидимия свят. Даже и в трета степен да е развито шестото чувство, той пак може да проникне в духовния свят, да види колко е красив.

Между физическия и духовния свят има известна прилика, но хората още не са свалили всичко, което съ-

ществува в духовния свят. В бъдеще това може да се постигне. Тогава ще дойде Царството Божие на Земята. И животните са взели много неща от хората, но голяма е разликата между човека и тях. Вижте какви са грехите на животните! Това е тъй естествено: те живеят в крайно гъста материя, в лоши условия. Козината им служи за самозащита против лошите условия. Човек е излязъл вече от най-грубите и тежки условия и постепенно върви към по-благоприятни условия. Тялото на човека е изложено вече на Божествената светлина. Той я възприема и обработва в себе си. Ако разглеждате човека с окото на ясновидеца, т.е. на оня, в когото шестото чувство е развито, виждате, че освен физическо тяло, като външна греха, човек има и други тела, едно от друго по-фини, от по-рядка материя. Същественото в човека е неговото Божествено тяло.

И тъй, учете, за да придобивате повече знания. Може и да се критикувате – нямам нищо против критиката, но тя трябва да почива на опит. Ето, сегашните учени правят опити, за да разберат съществува ли друг свят, или не. Те са дошли до заключението, че за да се докаже съществуването на другия свят, човек трябва да има съответно чувство. Това е шестото чувство. Без него не можеш да проникнеш в другия свят. Реален е онзи свят, обаче за да възприемеш реалността, ти трябва да имаш съответно чувство, особен усет. Как ще познаеш един предмет, ако нямаш пипане, усет или стремеж към него? Без тия неща светът ще бъде затворен за тебе. В това отношение учените са искрени, като казват, че със сетивата, които сегашния човек има, никакво духовно знание не може да се придобие. Физическият свят е триизмерен, той е нагоден за петте сетива на човека. Вън от моя свят човек се нуждае от още едно сетиво – шестото, т.е. сетиво, което отговаря на четириизмерния свят. Иначе не бихме могли да си обясним как между хиляда души само един вижда неща, които другите не виждат.

Ще кажете, че това е халюцинация, сянка на живота. Възможно е. Питам: как ще си обясните предсказанието,

с което някой ви предупреждава за нещо? Някой ви казва, че след десет гена къщата ви ще изгори. Вярвате или не вярвате, това се сбъдва. Същият човек ви казва, че след време ще пътувате с влак; по пътя ще стане катастрофа, влакът ще дерайлира и вие ще бъдете контузен. И това се сбъдва. Предсказанията не се отнасят само до отрицателни неща. Същият човек предсказва на един крайно задлъжнял търговец, който се намира пред фалит, че след два месеца положението му ще се подобри. Отнякъде ще му дойдат пари, той ще изплати дълговете си, ще подобри положението си и ще даде възможност на децата си да завършат училище. Откъде ще дойдат тия възможности, и той не знае, но фактът е налице: както казва онзи, така става. Казвате: „Няма защо да слушаме духовете, те да ни оправят работите“. И аз казвам: не чакайте духовете да оправят работите ви. Сами трябва да се грижите за работите си, но ако нищо не правите, те ще ви нареждат. Някой не си плаща дълговете, оставя други да плащат за него. Щом сам не си оправя сметките, невидимият свят ще го застави да си плати. Как? Ще му изпратят някаква болест или някакво нещастие и той ще каже: „Имах един дълг, отдавна забравен, ще го изплатя. Хората не са длъжни да ми плащат задълженията“. Щом сам не се е сетил, духовете са го подканили да отиде и да си плати дълга.

Казвате, че не трябва да слушате духовете. Някога трябва да ги слушате. По-добре ли е да ви дадат под съд за неизплатено задължение? Щом не плащате, ще ви съдят. За много неща ви съдят, без да подозирате това. Вие събирате камъни от планината, правите си къщи и не мислите, че ще плащате. Нямате право да вземате безразборно камъни от планината. Няма случай в живота, като си направите каменна къща, да не платите за нея: далечен или близък ваш роднина или някой от домашните ще плати с живота си. Като знаят това, хората правят курбан – плащат с чуждия живот.

Изобщо за всяко предприятие се плаща: доброволно или насилствено, все ще платиш нещо. Като знаете това,

не търсете причината за нещастията в живота. Някои нещастия се дължат на невниманието на хората, а други се причиняват от извънземни същества. Те са като хората: щом не обичат някого, не му правят добро. Бог си служи и с добрите, и с лошите духове. Той изпраща добрите духове да помагат на ония, които се готвят за Царството Божие. Това е истина, която сами трябва да проверите. Каквото и да ви казвам, проверявайте, иначе ще предавате моите думи, без да имате опитност. Ако и оня, който ви слуша, няма опитност, думите ви остават напразно. Всичко, което говорите, трябва да е изпитано и проверено.

Някои се възмущаваха, че един турски професор говорил за турския език като за първичен. Разбрали-недо-разбрали, те разнасят думите на професора. Всъщност той е искал да каже друго нещо, но криво са го разбрали. Така говорят и за Новото учение. Казват, че то е излязло извън границите на България, че има много последователи и т.н. Те се заблуждават: колко души последователи има, и те не знаят. Колцина от тях са истински вярващи, на колко от тях може да се разчита? Питам: колко души има между вас истински вярващи, на които може напълно да се разчита? Аз разчитам на всеки от вас дотолкова, доколкото и вие уповавате на Бога. Който не уповава на Бога и живее вън от Него, е подобен на всички хора. Казваш, че имаш високо мнение за мене, че уповаваш на Бога. Докога уповаваш на Бога? Докато имаш богатство, имот, здраве; щом изгубиш всичко, губиш и упованието. Всяко нещо, което се основава на материалното, лесно се губи.

Ще кажете, че ме почитате. За какво ме почитате? Аз съм беден човек, нищо нямам на Земята. „Ти си Божи човек, изпратен от Небето.“ Аз трябва да докажа това. Как ще го докажа? „Ти говориш добре, хубаво проповядваш.“ Кой не може да говори? „Ние вярваме в тебе.“ На какво почива вашата вяра? Петър каза на Христа: „Ти си син на Бога живаго“. Христос му отговори: „Плът и кръв не ти откриха това, но Отец Ми, Който е на небеса“.

Ако Бог ви е открил нещо, благодарете; ако мислите, че друг някой ви е пошепнал нещо на ухото, не говорите Истината. Дойдеш ли до реалността, ти не можеш да се съмняваш: ще вярваш в реалността така, както вярваш в светлината. „Аз не вярвам в светлината.“ Ще повярваш. „Как?“ Ще тръгнем заедно на път в една тъмна нощ. Ще вървим, ще се блъскаме, без да знаем къде отиваме. Аз изваждам една свещ от джоба си, запалвам я и казвам: „Виждаш ли пътя?“ „Виждам го.“ „Вярваш ли в светлината?“ „Вярвам“. Изгасвам свещта и казвам: „Върви напред!“ „Не мога, не виждам пътя, спъвам се“. Запалвам свещта. „Виждаш ли?“ „Виждам.“ „Вярваш ли във въздуха?“ „Вярвам.“ „Във водата?“ „Вярвам.“ „В хляба?“ „Вярвам.“

Светлината, въздухът, водата и хлябът са реални неща, които всякога могат да се опитат. Прилагайте вярата си, за да се усили. Опитвайте нещата, за да влезете в реалността на живота. Вие обичате да преувеличавате и да намалявате нещата. Понякога това е необходимо, за да направите нещата разбрани и достъпни. Казвах: „Видях Господа.“ Как Го видя? „Като старец, с бяла греха, с бял калпак на главата.“ Това е обикновен човек, не е Господ. Ако Бог слезе на Земята, и тя няма да устои пред Лицето Му, ще се стопи. Какво ще стане с тебе, обикновения човек, ако видиш Господа? Ти не би устоял гаже пред лицето на един ангел. Ангелите са светли, мощни духове. Достатъчно е да видиш лицето на един ангел, за да се простреш на земята. Даже пророк Даниил⁵, един от посветените, като видял ангел, паднал на земята. Не казвам, че никои не е виждал ангел. Мнозина са виждали ангели, но малцина са устояли пред техния поглед. Когато първосвещеникът Захарий⁶ видя ангел, който му каза, че ще му се роди син, той не повярва и за неверието си онемя. След това Захарий искаше да каже, че е имал видение, но не можеше да говори.

Сега да оставим настрана миналото и вашите стари вярвания. „Едно време Бог е говорил на човека.“ И днес Бог му говори. „Едно време човек е виждал Бога.“ И сега Го вижда. Днес хората спорят кой повече вижда, кой

повече знае и кой повече може. Всички хора не виждат еднакво, не предават нещата еднакво, защото шестото чувство не е еднакво развито у тях. Двама художници рисуват една и съща картина от Природата. Те спорят помежду си коя картина е по-хубава. По-хубава и по-вярна картина е оная, която е по-близо до Природата. По-близо до Природата – значи по-близо до реалността. Добрият човек рисува човешкото лице така, както е в действителност. Това наричаме реален, истински образ.

Мъчно се рисува човешкото лице. Защо? Защото е подложено на постоянни външни и вътрешни промени. Днес имаш един възглед, едно мнение, на другия ден се изменяш. Някога промяната е в добър смисъл, някога не е добра. Казваш: „Имах добро мнение за този човек, но го измених, не мисля вече толкова добре за него“. Защо си измени мнението? „Така почувствах.“ Чувстването не е нещо научно: трябва да се обоснове научно защо измени мнението си за този човек. Твоето мнение, твоят възглед трябва да отговарят на реалността. Казваш за някого, че е добър човек. Опита ли си неговата добрина? Давах му двеста лева назаем с условие да ги върне след два месеца. Той не само че не ги върща след този срок, но даже не се извинява.

Българинът не е точен. В това отношение англичанинът е пример за точност. Преди войната бях изписал няколко английски книги. Изплатих нужната сума, но се оказа, че книгите са с един шилинг по-евтини. Получих сметка за книгите. В сметката беше написано, че на мое разположение е оставен един шилинг. Няколко години наред аз получавах същата сметка с един шилинг на мое разположение. Като стана войната, шилингът отиде вече. Точността има отношение към благородството. Англичанинът знае какво нещо е точността. Той знае законите на духовния свят, знае какво представлява точността и в този свят. Казват ти от духовния свят: „Стани и направи молитва!“ „Студено е, не ми се става.“ „Стани!“ „Нямам разположение“. Увиваш се още по-добре в юргана и отново заспиваш: не знаеш, че ако не станеш на молитва, този ден ще ти се случи някакво нещастие.

Един наш брат разказваше следната опитност. Той имал обичай всяка сутрин да си прави молитва. Освен това, като тръгвал на път, всякога се молел. Един ден трябвало да пътува с влак, но понеже бързал много, отложил молитвата си. Върнал се още същия ден и какво намерил въкъщи? Децата, като израели с камъни, по невнимание ударили едното му дете в окото – малко останало да извадят окото му. Братът свързал това нещастие с отлагането на молитвата си. С това той е прекъснал връзката си с Бога. След тази случка никога не пропускал да се моли.

Един ден бях на гости в дома на същия брат. Заварих сериозно положение там: братът беше болен, на умираше. Влязох в друга стая, седнах с лице към изток – и размислявам. След малко в стаята влезе другарката на брата и ми каза: „Учителю, той заминава. Дано Бог му помогне да живее още десетина години, да отгледаме децата“. Влязох в стаята при болния. Виждам, че се е пренесъл нещо, но устата му шепне молитва. Наведох се близо, чувам го да шепне: „Господи, върни ми живота. Ако оздравея, обещавам да Ти служа, да изпълня Твоята воля“. Като чух, че се моли, казах на сестрата: „Не се страхувай, още утре болният ще бъде по-добре. Щом се моли, той няма да замине“. Наистина, още на другия ден братът беше по-добре. Когато се моли, болният се свързва с Бога и молитвата му се приема. Това е факт. Сестрата ще каже: „Като дойде Учителя, болният оздравя“. Казвам: болният се молеше добре, искрено, затова оздравя. Като отидох при него и чух молитвата му, аз знаех вече, че той ще оздравее. Ако не се молеше, и в мое присъствие щеше да си замине. В него имаше силно желание да живее, да изпълни Божията воля, затова и молитвата му се прие.

И тъй, ако искате да вървят работите ви добре, не се увличайте в материални работи, не се поддавайте на неверни слухове. Всяка работа, която започвате, трябва да е благоугодна на Бога или в съгласие със законите на разумния свят. Работете само онова, което ви е определено от Бога, т.е. за което сте родени. Ако си роден за

художник, рисувай; ако си роден за музикант, свири; ако си роден за лекар, лекувай хората. За каквото си роден, това ще работиш. Като знаете това, не спъвайте нито себе си, нито близките си: кой за каквото е роден, в тая посока да работи.

Христос казва: „Роденото от Духа дух е, роденото от плътта плът е“. С други думи казано: роденото от Духа е разумно, неограничено; роденото от плътта е неразумно, ограничено. Човек е разумен, а животното – неразумно. Човек може да разсъждава, да прави изводи и заключения; животното не разсъждава, не прави никакви изводи. Човек има освен практически още и теоретически познания, животното има само практически познания. Например когато една котка иска да прескочи от едно място на друго, тя се ползва от опитността си, знае колко е голямо разстоянието между двете места и сполучливо прескача. Когато иска да хване жертвата си, тя знае какъв скок да направи.

Това не е нито знание, нито успех, нито напредък. Всички крадци и престъпници имат дълги ръце. Ако днес не са такива, в миналото са били. Като са правили опити да крадат, те са протягали ръцете си, поради което са станали дълги. Крадецът постоянно носи в себе си мисълта да посегне към нещо и протяга ръцете си. Затова именно ръцете му са по-дълги, отколкото на оня, който никога не краде. Това е доказано научно. Хора, които повече мислят, а по-малко чувстват, имат дълги носове; които повече чувстват, а по-малко мислят, имат къси и широки носове – те са по-здравни. Ония, които имат по-дълги и тесни носове, са по-сприхави. Сприхавостта и нервността на човека се дължат на излишна умствена енергия, която се натрупва в носа. Значи излишната умствена енергия разстройва нервната система. Като знаете това, не претоварвайте мисълта си с излишни грижи. Някой казва: „Какво да правя с тая къща? Стара е вече тя, утре може да се срути; тъмна е, не прониква достатъчно светлина“. Много просто – подпри я с дветри греди и ще я закрепил малко; отвори един-два по-

големи прозореца и ще прониква повече светлина. Къщата ти ще бъде по-светла и хигиенична, а ти – по-здрав. Не се безпокойте за къщите си – наистина те са пособия и предметно учение, но не са цел в живота.

Някой казва: „Защо идвам тук да си губя времето?“. Кой те кара да идваш, насила никой не те е заставил. Ти приличаш на търговец, който цял ден стои на пазара, очаква да дойде някой да купи от стоката му. Минават два-три часа, никой не дохожда; минава обяд, пак никой не дохожда. Той затваря дюкяна си недоволен, че нищо не е спечелил, обаче все вярва, че работата му ще тръгне напред. На другия ден пак отваря магазина си, очаква клиенти. Най-после иде един негов приятел, който има лек крак, и след него започват да се редуват един след друг клиенти. Вратата му се усилва и той се радва, че неговият добър приятел е повлякъл много клиенти. И обратното се случва: влиза в магазина му един господин, след когото всичко се разваля. Никой вече не влиза в магазина му, и то не само за един ден, но за няколко. Лоша стъпка има моя човек, не води клиенти след себе си.

Две фирми съществуват в света – те си противодействат взаимно. За да се справят с това противодействие, всяка фирма трябва да прилага своя ум, да мисли – само така те могат да изправят живота си. Ако не мисли право, човек прилича на оня американец милионер, който заплатил 400 милиона долара за построяване на железопътната линия между Чикаго и Бъфало⁷. Той построил линията, а след това отишъл да види какво е истинското положение на работата. Какво видял? Друг американец, милионер, построил вече същата линия, успоредно на неговата: значи явил му се конкурент. Дълго време мислил той какво да направи. Най-после решил да се самоубие. Жена му забелязала, че той е много замислен, че решава нещо. Тя влязла в стаята му и го запитала: „Каж ми какво има! Ти замисляш нещо лошо. Каж ми какво мислиш да правиш, как са твоите материални работи?“ „В безизходно положение съм, не мога да понеса позора, който ме очаква. Спасението ми е в смъртта“. Тя му казала:

„Ще ми дадеш право аз да наредя твоята работа. След една седмица всичко ще бъде готово, но ще ми обещаеш, че ще ме слушаш“.

Какво направила тая умна американка? Отишла в кантората на един голям милиардер в Чикаго и казала на един от чиновниците: „Моля, извикайте директора на кантората!“ „Не може, той е зает, времето му е много скъпо...“ „Искам само пет минути от времето му, за което ще заплатя“. Най-после той я приел. Тя му казала: „Построихме една железопътна линия от Чикаго до Бъфало. Моля ви само едно: вие да бъдете първият пътник, който ще пътува по тази линия. Ние ще платим разностите. Нищо друго от вас не искаме“. Той я погледнал, усмихнал се и определил деня на пътуването. Тя благодарил на директора, платила за времето, което му отнела, и тръгнала за дома си. По пътя се отбила в редакцията на един от ежедневните вестници и дала съобщение, че еди-кой си милиардер ще пътува по новопостроената линия Чикаго – Бъфало. Конкурентът на мъжа ѝ, като се научил за това, казал: „Аз давам 600 000 000 долара за тая линия“. Така умната жена на американеца направила договор с конкурента му и спасила положението на мъжа си. Какво щеше да стане с тоя американец, ако жена му не беше умна? Следователно ако жена ви е умна и може да спаси обърканото ви материално положение, дайте ѝ всичките права за това – тя вярва в своята сила. Човек трябва да бъде искрен в себе си – да си признае може ли да свърши една работа, или не. И тогава ще знаеш кои неща стават, както желаеш, и кои не могат да станат. Щом нещо не става, ще търсиш причината за това.

Казвам: каквото и да става в живота ви, не се обезверявайте, но усилвайте вярата си. Сегашната ви вяра е основа на нещата, но тя трябва да расте. Всичко е подложено на растене – и тялото ви расте. Всяко нещо, което не расте, не се развива. Ако детето не расте, не може да се развива; ако възрастният не расте, също не може да се развива. Казват, че човек расте само до 25-годишна възраст и после престава. От 25 години нагоре

той престава да расте на височина, но расте на широчина. Дали на височина, или на широчина расте, важно е, че в организма става постоянна промяна. От 25 години нагоре расте и се развива мозъкът. Това продължава до старини, даже и до 120 години.

Докаато расте, човек може да бъде полезен. Бог е вложил в него голям капитал, който трябва да се разработва. От моя капитал ще се ползват и мой, и неговите близки. Като ученици вие трябва да работите върху своя характер: нечистото да отстранявате, а с чистото да работите като със звонков капитал. Ако имаш лоша черта – да говориш зад гърба на хората, не трябва ли да се освободиш от нея? Искаш да изтъкнеш една лоша постъпка на твоя сестра. Не говори зад гърба ѝ, извикай я и кажи: „Сестра, това, което правиш, не е в интерес на твоеето духовно развитие. Преувеличила си някои неща, казала си нещо лошо за своя приятелка. Преди да говориш и да преувеличаваш фактите, провери доколко са верни те. Така ти изопачаваш характера си. Не говори за никого лошо, бъди справедлива към всички“.

Сега и на вас казвам: искам всички да бъдете искрени, справедливи, добри. Който иска да живее само за своите интереси, да отиде в света – ние и там ще му помагаме. Ако иска да стане богат, там е мястото му. Вие сте дошли тук да се учите, а не да се карате. Училището не е място за търговия. Изгревът е велико училище: всичко, което иде отвън, е пособие за това училище. Никой няма право да присвоява нещата. Не е позволено в Школата да се образуват партии, да се кооперирате. Ако се кооперирате в името на Бога, за да изпълнявате Неговата воля, това разбирам. Да се кооперирате и да теглите към себе си, това значи сами да се провалите. Вие сте касиери на Бога, затова ще бъдете честни. Дали сте на Изгрева, или в града, всеки трябва да работи за Господа. Не искам да бъдете бедни. Бъдете богати, но употребете богатството си за Господа – в това се крие вашето добро. И аз желая вашето добро. Не се критикувайте. Само смелият и решителният може да критикува, защото знае как да

кримикува. От оня, който много знае, много се иска; от оня, който малко знае, малко се иска. Който много има, много дава; който малко има, малко дава.

Сега каквото и да ви говоря, каквито съвети и да ви давам, вие пак ще постъпите по своему. Някой ме пита за нещо, иска моя съвет, а после казва: „Защо допуснахте да стане така?“. Ако не му дам никакъв съвет, лошо; ако му дам съвет, пак лошо. Предпочитам да изляза лош, но да го постъпявам, отколкото да не му кажа нищо. Ако не бях му дал никакъв съвет, положението му щеше да бъде по-лошо. Който е решил да изпълнява Божията воля, той слага своя интерес настрана. Ще тръгне някоя сестра да проповядва моето учение. Как ще проповядва, какво ще каже на хората? Има ли някаква гарба – да докаже на хората, че предвижда нещата? Ще каже, че познава един Учител, който вижда всичко. Това не е достатъчно – хората искат научни доказателства. Не е важно кой какво знае и може – важно е какво ти знаеш. Божественото всякога успява, а човешкото минава и заминава, без да остави дълбоки следи. Така зная аз нещата, за мене е така, а за вас не зная как гледате на тях. Всяко нещо, за което говоря, е опитано и проверено от мене. В него нямам никакво съмнение и казвам: това е вярно, защото съм го опитал; онова, което не съм опитал, може да бъде вярно и невярно.

Някои казват: „Учителя слиза много долу, до нас“. Не слизам долу, но правя опити, проверявам учението, което проповядвам. За мен е важно мога ли да слеза долу и да се повдигна, мога ли да слеза при хората, без да се съблазня и увлека от нещо; мога ли да слушам обидни думи по мой адрес, без да ме засегнат. Всеки, който говори неверни работи, е даден вече под съд. Това не е само за мене, а и за всички хора. Скоро ще излезе присъдата на ония, които говорят неверни неща. Това го изисква Любовта. Не е позволено в името на Любовта да се вършат престъпления. Време е вече всеки да се изповяда и да изправи погрешките си. Дали съм аз, или вие, законът е един и същ. Аз съм готов да изправя и най-малката си погрешка. Ако

съм направил погрешка, ще кажа: сгреших, но съм готов да изправя погрешката си. Това е справедливост, това е кавалерство, това го изисква човешкото достойнство.

Изнасяйте нещата, както са в действителност. Характер се иска от човека. Защо ще скриваш истината? Ще дойде някой да ме хвали, че съм добър човек, че правя добрини. Защо са тия приказки? После ще каже, че иска да му помогна, да му дам пари назаем. Ще ме хвали и ще ме повдига до небесата, за да му дам известна сума. Аз мисля вече как да постъпя с него. Казвам му: „Имам пари, но не са мои. Назаем пари не давам. Ела след четири-пет дена – аз ще изработя нещо и ще ти дам от моето“. От време на време лекувам болни, но пари не вземам. Някои ми дават пари, за да дам на бедни или болни – както намирам за добре. С тия пари аз правя добро за тяхна сметка. Казвам: когато някой ви даде пари, вземете ги, иначе ще покажете гордостта си.

Дойде една сестра при мене, имаше нужда от пари. Тя нищо не искаше, но аз знаех, че се нуждае, и реших да ѝ помогна. Дадох ѝ 600 лв. Тя взе парите, но на другия ден ги върна. „Защо връщаш парите?“ „Не искам никакви пари: утре ще чуят другите и ще кажат, че сте ми дали пари. Искам да бъда самостоятелна, от никого да не зависи.“ Тя се страхуваше и от мене – да не кажа някога, че съм ѝ помогнал. Това е нейното тщеславие: тя иска всички хора да мислят добре за нея. Взех парите назад и я оставих свободна. Причината за връщането на парите може да е друга някоя. Тая сестра може да е бедна, с малки деца, без работа. Като погледне парите, виждат ѝ се малко: какво ще направи тя с 600 лева? Друг ден дойде при мен някой, иска да му дам пари. „Защо ти са пари?“ „Имам болна жена и деца – нямат възлища, стоят вкъщи измръзнали и гладни.“ После казва, че и той сам е болен. Едно от децата му заболяло от менингит, не знае какво да прави. Лекарите искали да му направят две инжекции. Казвам: „Съветвам те да не му правите инжекции. Оставете го на Природата: ако си замине, по-добре да си замине естествено“. То може да остане на Земята, но

непременно ще бъде в тежест на домашните. Ако болестта му не е менингит, да му купят мляко да пие. Давам на бащата 600 лв. за мляко и за хляб на детето. Това са материални работи, които определят отношенията на хората към Бога. Гледайте на Бога като на ваш Баща, за да гледам и аз на вас като на чеда Божи. Казвам ви как трябва да се обичате и да си помагате. Казвате, че сте чеда Божи, а не се обичате.

Ония, които имат кръвни връзки, се обичат повече от тия, които имат духовни връзки. Днес духовната любов работи малко между хората. Много чувства действат в човека. Те се прекъсват и възстановяват, но в края на краищата се изменят и прекъсват. Любовта е единствената сила в човека, която никога не се изменя: тя остава в човека и вечно го следва. Да обичаш човека, това значи никога да не прекъсваш чувствата си към него. Едно чувство е силно, докато не се прекъсне. Външно може да се измени, но никога да не се прекъсва. Ако човекът, когото обичаш, говори лошо за тебе и ти причинява пакости, твоето чувство пак не трябва да се прекъсва. Видиш ли, че той страда, ти пръв трябва да му се притечеш на помощ. Това е Любов. Ако не му помогнеш, ти не го обичаш. Любовта изправя всички погрешки. Видите ли една своя погрешка, не я дръжте дълго време в себе си: колкото по-скоро я изправите, толкова по-добре за вас.

Сега ви съветвам всички да се изповядате: не един на друг, но пред своята душа. Отворете сърцата и умовете си и се изповядайте пред разумния свят. Да не остане нито една погрешка във вас! Преди да си легнете, отворете сърцето си пред Бога и се изповядайте. Само така ще се справите с мъчнотите и несгодите в живота. Ние живеем в свят, пълен с изпитания. Не мислете, че сте много силни – всеки момент животът ви виса на косъм. Никой не знае колко време му е определено да живее на Земята. Докато сте тук, гледайте да спечелите нещо, че като отидете на другия свят, да има какво да занесете със себе си. Няма по-велико нещо от това, да влезете в новия живот, в Царството Божие, като негови

граждани. Затова е казано в Писанието: „Търсете първо Царството Божие и Неговата правда и всичко друго ще ви се приложи“.

Вие сте дошли на Земята да развивате доброто и красивото, което е вложено във вас. Трябва ли да отлагате тая работа за друго прераждане? Дадени ви са всички благоприятни условия да развиете едно нещо – шестото чувство: повече не се иска от вас. От вас се иска да виждате нещата ясно, да ги чувствате право и да ги прилагате намясто. Изгревът трябва да бъде образец на чистота, на светли мисли, на възвишени чувства и на благородни постъпки. Помагайте на ония, които страдат и се нуждаят. От Изгрева трябва да излязат хората на новото! И като виждат ясно нещата, да знаят как да помагат. Ние трябва да бъдем образец във всичко. Бъдете образци не на думи, а на дела. Не сте ли образци, думите ви ще бъдат глас в пустиня.

Коя мисъл трябва да остане в ума ви от днешната лекция? Съмнявайте се, прилагайте критическия си ум, изпитвайте нещата, но доброто гръжете. И в Писанието е казано: „Всичко изпитвайте, но доброто гръжете!“. И аз ви казвам: всичко изпитвайте, но Любовта прилагайте; всичко изпитвайте, но по пътя на Истината вървете! Това иска Бог от вас.

Тайна молитва

18 октомври 1936 г., София, Изгрев

РЕАЛНОСТТА В ЖИВОТА

Ще прочета осма глава от Евангелието на Йоана, от 14. стих нататък.

Мнозина питат: „Действителен ли е земният живот, или недействителен? Реален ли е той, или нереален?“. Това зависи от разбирането на хората за живота и от разумното прилагане на техните разбирания. Например колкото и да говорите на ангела за страданията на хората, те остават теория за него. И на опит да му покажете страданията си, те пак ще останат за него непозната област. Той гледа на човешките страдания като на математическа задача. Същото се отнася и до вас: някои реални неща са за вас задачи, без да ги разбирате. Казвате, че един ангел се отклонява на два, на три и на повече градуса, но какво всъщност е отклонението, не знаете. Казвате, че това отклонение може да бъде възходящо или низходящо, без да го разбирате. Казвате: $A:B=V:C$, обаче какво представлява това отношение в живота, не знаете.

Тия отношения трябва да се обяснят. Например парата има отношение към водата: ако няма вода, парата не би съществувала. Парата има отношение и към гъжговните капки, излезли от един и същи източник с водата. Вие не знаете какво е отношението между водните пари и гъжговните капки. Знаете само, че водата се превръща на пари, които отиват в пространството, където се изстудяват и във вид на гъжговни капки отново слизат на Земята. Падали ли сте от височина четири-пет километра, както гъжговните капки, та да се ударите в земята и да останете живи? Ще кажете, че това е отношение, но казаното от вас не е достатъчно. Вие не можете да си представите как може човек да бъде в отношение като парата към водата и като водата – към парата.

Казвам: нещата стават реални за човека само когато ги опита. Хората говорят за Любовта, но не я разбират – за тях тя не е реална. Защо? Защото не са я опитали, не я познават: яде ли се, пие ли се Любовта, не знаят. Някой казва, че чувства нещата, следователно люби. Чувстването, усещането не е Любов. Друг казва, че се е сгорещил, че гори от любов. Сгорещаването, стоплянето не е Любов. Когато някой се влюби, забелязва, че вратът, ръцете, краката му се разширяват. И това не е Любов.

Разширяването е последствие на нещо. Свойство на материята е да се разширява от топлината. Любовта е нещо неуловимо: тя не се вижда, не се чува, не се пипа. Четеш книгата на някой гений, велик учен или философ. Възхищаваш се от нея, пазиш я като нещо священо, но къде е свещеното, къде е онова, което те въодушевява? Търсиш го в думите, но не го намиращ, търсиш го в буквите – и там не е. Слушате, че някой говори или пее по радиото. Казвате, че човек говори или пее, но къде е човекът? Гласът иде отдалече, но човекът не се вижда. Ако съзнанието ви е будно, вие ще различите един човек ли говори, или няколко, един ли пее, или цял хор. При това може да различите отделните гласове на певците. Колкото и да различавате отделни гласове, пак не можете да възприемете какво е истинският човек. И той е неуловим, както Любовта. Казваш: „Скръбен е моя човек“. Къде е скръбта му? „Радостен е.“ Къде е радостта му? Ти не виждаш нито скръбта, нито радостта му. Радостта и скръбта му не представляват самия човек: те имат отношение към него, но човекът не се вижда.

Всеки човек има отношение към външния свят, но сам не може да си обясни противоречията, които проникват в душата му. Седиш сам и се смущаваш: защо? Безпокои те нещо: търговец си и чуваш да се говори по радиото, че цената на житото спада. Ти играеш на борсата и като чуеш по радиото тая вест, веднага изгубваш мира си. Тъкмо си правеше сметка, че като продадеш житото на определената цена, ще спечелиш голяма сума, обаче очак-

ванията ти се разбиха. Житото не се интересува от цената си: то не иска да знае спаднала ли е цената му, или се е повдигнала. И волът не се интересува за каква цена ще го продадат – той си стои спокойно и си преживя. Който има говеда, той се безпокои дали цената им няма да спадне. Ако цената им се е повдигнала, ти се радваш и казваш: „Моята работа е оправена“. Твоята работа е оправена, но не и работата на вола или на говедата. Ако цената на говедата се понижава, твоята работа се разваля, обаче говедото не се интересува – и от това неговата работа пак не се оправя. Дали твоите работи се оправят, или развалят, работата на говедата остава все неоправена.

Казваш: „Аз сгреших“. Това е спадане цената на говедата. Как си сгрешил? Минала е една лоша мисъл през ума ти. „Оцана ме тая мисъл.“ Все едно, че автомобил е минал край тебе и те е опръскал. Той е нацапал дрехата ти, а не тебе. Калта не е достигнала до тебе, а ти започваш да скърбиш. Това показва, че сегашните хора имат смътни понятия върху известни въпроси. „Искам всичко да разбера.“ Как ще разбереш? Ти разбираш само кога се повдигат и кога спадат цените на говедата: в първия случай се радваш, а във втория скърбиш. Когато цените спадат, ти казваш: „Боли ме“. Нищо не те боли – това е отражение. „Ще изгубя почитта на хората, ще изгубя положението, което заемам в обществото.“ Така е. Човек не се почита за достойнството, което има като душа, но се почита за парите, за къщите и нивите, за говедата, за имотите, за физическата му сила. Това е почит на външни неща, тя не почива на онова, което човек носи в себе си, което е неизменно. Парите, говедата, къщите, имотите, богатството може да ви се отнемат: какво ще правите тогава? Ще кажете, че сте в положението на праведния Йов, който е изгубил всичко.

Макар и да го признаваха за праведен, Йов трябваше да си изработи една правилна философия за живота. Той беше богат човек, почитан и уважаван от всички като добър и благочестив, но въпреки това поддържаше фило-

софията: „Всеки за себе си“. Обаче като мина през големи страдания, той придоби нещо ценно, съзна погрешките си, разкая се и стана истински праведен. Йов беше стигнал до третата категория на живота; след това дойде Сатаната да го изкушава. На един от съветите Бог го запита: „Видя ли моя добър раб? Познаваш ли го?“. Сатаната отговори: „Той е богат, има жена, деца, ниви, лозя, говеда, задоволен е от всичко. Отнеми богатството му, тогава ще го познаеш. Дај ми право аз да го изпитам. Сега не мога да си дам мнението: като го изпитам, тогава ще си кажа мнението за него“.

Разказът за праведния Йов е окултен, в него се крие една вътрешна страна на живота. Вие не можете да си представите как Бог е оставил Йов в ръцете на дявола да го мъчи. Бог каза на Сатаната: „Щом искаш, можеш да изпиташ Йов. Първо ще му отнемеш всичкото богатство, после – синовете и гъщерите му, най-после ще засегнеш и тялото му. Така ще познаеш неговата сила. Ще изпиташ любовта му към богатството, към децата му – и най-после към самия него. По-далече от тези изпити няма да отиваш“. Като изгуби богатството си, Йов каза: „Бог дал, Бог взел“. Като изгуби синовете и гъщерите си, пак каза: „Бог дал, Бог взел“. Обаче като заболя и тялото му се покри със струпеи, той не каза, както в първите два случая, но прокле деня на раждането си. Това беше една тежка служба, която той трябваше да извърши. Понеже в първо време не разбра какво се иска от него и как да изпълни службата си, той каза: „Проклет да е оня ден, в който ме поставиха на тая тежка служба!“.

Казвате, че не е Божествено да проклена човек съдбата си. С това искате да кажете, че Йов е бил мек, слабохарактерен човек. Кој от вас, ако го поставят в положението на Йов, може да даде по-добър пример? Какво ще кажете, ако и вашето тяло се покрие със струпеи? Ще кажете: „По-добре да не бях се родил, т.е. да не бях приемал тая служба“. Когато придобивате материални блага, вие се радвате и се страхувате да не ви ги вземат. Може да ги вземат, може и да не ги вземат, но

чрез богатството ще ви дойдат най-големите изпитания и нещастия. Богатството е красива, разпусната жена, без никакъв морал: който ѝ се усмихне, тя е готова да тръгне с него. Няма мъж, когото тя да не обича – важно е за нея той да бъде богат. Като го срещне, тя гледа в ръцете му – пари да има, и казва: „Дръж парата, не я пуцай – в нея се крие твоего величие“. И парата казва на човека: „Докато съм с тебе, всички ще те почитат и уважават; щом те напусна, ти ставаш обикновен човек, просяк“. Това означава звънтенето на парата.

И Природата има една монета, с която си служи. Нейната монета е от чисто злато. Тя е красива, благородна жена. Между парите най-благородната жена е златото. Тя няма никаква слабост: не се окислява, нито ръждясва; гето влезе, каквото прави, никога не се цапа. Като знаете това, пазете се от пари, т.е. от жени, които се окисляват и ръждясват – те носят отрова в себе си.

И тъй, ако искате да разберете живота, преведете моите думи, за да разберете техния вътрешен смисъл: сами ще се уверите колко знаете. Вие мислите, че знаете много. Не: това са стари грехи, остатък от миналото, което продавате на битпазар. Ако продадете тия стари вещи, или милион ще получите, или нищо не струват – зависи от вътрешното им съдържание. Като знаете това, стремете се към новото, което отваря пътя на човека към безграничния живот. Питаме ме какво означават думите, че Любовта е врата, през която трябва да се мине. Колкото и да ви се говори по това, мъчно можете да разберете. Вместо да ви обяснявам, ще ви хвана за ръка и заедно ще минем през вратата на Любовта. Да говоря за вратата на Любовта, то е все едно, че говоря за пари или за материални работи. На Земята хората говорят главно за материални неща, на Земята не се говори за реални неща. Понякога се говори за милосърдието като за нереално нещо. Кой е видял милосърдието, как се познава милосърдният човек? Някой казва: „Аз съм милосърден“. Гледам на главата – никъде не виждам милосърдието. Ако искате да видите милосърден човек, нека

да посетим десетина души и аз ще ви покажа кой от тях е най-милосърден.

Ще ви кажа как се познава милосърдният. Отива един нуждаещ се при първия от тях и му казва: „Моля ти се, приеми ме, искам да говоря нещо с тебе!“ „Зает съм, не мога сега“. Отива при втория, получава същия отговор: „Зает съм, ела друг път“. Отива при останалите седем души, но и те не го приемат. Десетият го приема, изслушва го и задоволява нуждите му. Просителят иска от него една сума, да подкрепи семейството си. „Колко искаш?“ „Всичко 20 хиляди лева. Имам син и дъщеря, които учат, трябва да платя такси, да им купя учебници.“ Човекът взема тая сума, благодари и си казва: „Добър, милосърден човек е тоя“. Сбогува се и тръгва за дома си. Минава през една гора, дето го срещат разбойници и го нападат. Вземат парите му, но понеже той се противопоставя, набиват го добре и му счупват крака. Той остава в гората безпомощен, със счупен крак и без пари. Оглежда се натук-натам, дано дойде някой да му помогне. Минава първият от десетте, но бърза: зает бил, не се спира. Минава вторият, също не се спира. Минава третият, веднага се спира и заговаря с пострадалия: „Какво се е случило, защо плачеш?“ „Един добър човек ми даде 20 хиляди лева, но разбойници ме срещнаха, ограбиха ме и счупиха крака ми. По-добре да не беше ми дал нищо, та да не ми се бе случило това нещастие! Ако не бях минал през гората, нямаше да ми се случи нищо“. Милосърдният го утешава, превързва му крака, качва го на магарето си и го завежда у дома си, там да го лекува. Той му казва: „Моят приятел е направил една погрешка, която аз ще изправя“.

Като оздравял болният, милосърдният му казал: „Извикай жена си и децата си, да ги видя“. Те дошли при него. Той помогнал на всички: задоволил нуждите им и ги изпратил да си отидат“. Трябвало да минат през гората, но никой от тях не пострадал – не носели пари. Те поговорили с разбойниците и се разделили приятелски, като им дали една малка сума. Разбойниците останали

изненадани от тая среща и се сгушили между гърбетата с желание да си починат и да помислят какво да правят по-нататък. Така се е сгушил и скрил едно време Адам от лицето на Господа. Той нямал представа колко е милостив и благ Господ. Като го търсел Бог из Рая, Адам мълчал, не искал да се обади. Най-после Бог го намерил и го запитал: „Адаме, защо се криеш?“ „Съгреших, Господи! Жената, която ми даде, ме излъга – изпаднах в изкушение с нея“.

Истинското милосърдие ние виждаме в лицето на Христа. Той дойде на Земята, пое греховете и страданията на цялото човечество и ликвидира със Своя живот. Той показа на хората как се проявява милосърдието. Не е нужно да даваш пари на хората и да ги оставяш да минат през гората, та да ги излагаш на нови страдания. Бъди милосърден към хората: остави ги да живеят заедно с тебе, дето има ред и порядък. Правиш ли милосърдието си по човешки начин, непременно ще изложиш хората на изпитания и страдания. Богатството води към изпитания. Пръв Христос показа как се проявява милосърдието, без да постави човека на ненужни страдания.

Казвате: „Кажете ни още нещо за милосърдието“. Аз ви дадох материала, вие трябва да го обработите. Какво прави учителят по математика? Той дава на учениците си правила, обяснява им какво нещо е просто правило, сложно правило, уравнение – и след това ги оставя сами да решават. Има ли смисъл, след като им е дал правилата и образци за тяхното решаване, да си губи времето с тях, да решава всички задачи. Има задачи, за решаването на които е нужно много време, но учениците са длъжни да ги решават. Вие търсите лесен начин за решаване на задачите. Най-лесният начин е чрез събиране. Една единица и една единица правят две единици, един вол и още един вол правят два вола, една въшка и още една правят две въшки. Ще кажете, че въшките не се събират. Прави сте, никой учител не е давал на учениците си задачи, в които да се събират въшки. Всъщност майката е първата учителка на детето си, но не по събиране, а по

изваждане. Като види, че детето има вѝшки, тя веднага взема гребена и ги вади. Наистина, това не е правилен път на работа: не можеш да учиш детето си да изважда, ако не си го научил да събира. Едно се иска от човека: като събира известни величини, да е готов да носи последствията на събирането им.

Питате се защо хората не успяват в живота си. Много просто: не успяват, защото са започнали с изваждането, а не със събирането. Това е крив метод на работа. Съберат се двама души на едно място и веднага бързат да се разделят. Това е изваждане: всеки иска да се върне там, откъдето е излязъл. Когато момата се влюби в някой момък, тя бърза да се събере с него. До това време всичко върви добре. Щом се оженият и тя пожелае да отиде да види майка си, всичката работа пропада: това е процес на изваждане. Обаче Природата допуца изваждането като действие само при вѝшките – не е позволено хора да се вадят.

Когато първият човек съгреша, той се превърна на вѝшка, която извадиха от Рая. Следователно първото действие, което Адам научи, беше изваждането, а не събирането. Когато постави първите човеци в Рая, Бог ги събра, но те не разбраха моя процес. Те съгрешиха, за което ги извадиха от Рая. Ако двама праведни хора се съберат на едно място, какво трябва да правят? Можете ли да ги съберете? Можете ли да съберете двама светици на едно място? Това е най-мъчителната работа. Ти можеш да събереш двама светици на едно място, ако единият е по-голям от другия; ако и двамата са еднакво големи, по никой начин не може да ги съберете. Най-трудното действие е събирането. Питате: „Уравнението не е ли събиране?“. Не е: уравнението е процес на вземане-даване. Като греша, човек създава условия в себе си за съставяне на уравнения. Като процес уравнението е още незавършено. Отношенията ви към Бога, към вашия ближък, към себе си уравнения ли са? Учителят е дал няколко задачи на учениците си: това е негово задължение. Работата на ученика се свежда към уравниване на отношенията му:

ако не ги уравни, той не е решил задачата си. Като поема задължения и задачи, човек изпълнява Божията воля, а същевременно познава себе си и своя ближн.

Питате: „Ще се познаем ли на оня свят?“. Вие тук не се познавате, че на оня свят ще се познаете! Познаването има отношение към Любовта. Не можеш да познаеш някого, ако не го обичаш – това е закон. Не обичаш ли човека, ти не го познаваш. „Аз го познавам.“ Това е илюзия. Не можеш да говориш за оня свят, докато не си го видял и почувствал. Аз ви говоря за оня свят, за Небето, за Божествения свят, но те пак остават неразбрани за вас. Вие нямате представа за Божествения свят: мъчите се, искате да си го представите, да го разберете по някакъв начин, но не успявате. Грамадна е разликата между земния и небесния живот. За да разберете земния живот, да го използвате и да бъдете полезни за другите, вие трябва да бъдете здрави, да имате знания и поне една добродетел. Само така ще влезете в общение с хората, с живота и ще бъдете полезен за всички. „Не може ли без добродетел?“. Не може. Ти не можеш да обичаш един човек, който няма поне една добродетел. Можеш да обичаш един умрял човек, но ти го обичаш за нещо: или за една добра черта в него, или за някаква добродетел. Към учения можеш да имаш уважение, но не любов; към силния можеш да имаш почитания, но не любов. Добродетелния обаче можеш да обичаш.

Какво се иска от човека, за да бъде почитан и уважаван? За да бъдеш почитан, трябва да има нещо в тебе, което да отговаря на почитта и уважението. Не можеш да бъдеш банкер, ако нямаш пари; не можеш да бъдеш земеделец, ако нямаш земя; не можеш да бъдеш умен, ако нямаш ум; не можеш да бъдеш добър, ако нямаш добродетели. Човек трябва да има нещо в себе си, което да отговаря на реалността. Вие искате да изучавате реалността, но за някои неща не е дошло още времето, те са за бъдещето. За когато и да е, щом сте влезли в училището, трябва да учите. Буквите на вашия буквар са скъсани, отново трябва да го изучавате. „Пари ни

трябват.“ Колко пари искате: десет хиляди, сто хиляди, милион, милиард? Колкото пари и да имате, въпросът остава неразрешен. Мислите ли, че парите ще се влюбят във вас? В края на краищата те се оттеглят от вас; умът, сърцето, гробовете ви също ще ви напуснат, и добродетелите ще ви напуснат. Всичко земно ще ви напусне и вие ще останете сам. Какво ще стане с вас? „Кога ще стане това?“ Когато отидете на другия свят.

Сега, като ви говоря за смъртта, вие казвате: „Как ще умрем? Кое умира в човека?“. Нереалното умира. Всички сенки трябва да умрат – нищо повече! В първо време художникът слага много сенки върху картината си, но една част от тях изтрива. Той оставя само ония сенки, които дават израз на картината. Ако картината има повече сенки, отколкото трябва, тя губи красотата си. Ще кажете, че около очите трябва да има сенки, за да изглеждат по-дълбоки. И без сенки очите са дълбоки: те представляват дълбока долина, в която можеш да се убиеш. Паднеш ли в нея, не можеш да излезеш. Очите са дълбоко езеро, в което, ако не знаеш да плуваш, ще се удавиш. Ще кажете, че черните очи са красиви. Красиви са, но са и дълбоки: който не знае да плува, лесно може да се удави в тях.

Като ученици добре е да изучавате очите – гали са вдлъбнати, или изпъкнали, както и цветът им. Ако очите са вдлъбнати, физиогномистът казва, че имате пред себе си дълбоко езеро; ако са изпъкнали, имате планински връх, покрит със сняг и лед. Ако се подхлъзнеш на такива очи, ще отидеш дълбоко в долината. Какво ще правиш тогава? Вземи една гумена лодка и се спусни с нея по дълбокото езеро. Значи ако си на черните и вдлъбнати очи, т.е. на дълбокото езеро, вземи лодка и се спусни с нея по езерото, иначе ще се удавиш. Ако си на изпъкналите очи, т.е. на планински връх, покрит със сняг и лед, тури шипове на обувките си, да не се подхлъзнеш и паднеш в долината. Когато искате да проникнете през очите на човека, това означава, че искате да разберете неговия духовен живот. Помнете: зад очите е истината, зад ушите е мъдрост-

та, зад устата е любовта; под носа е човешкият ум, зад устните е човешкото сърце, зад ръцете е правдата, а зад краката – добродетелта. Сега това ви се вижда като теория. В бъдеще тия неща ще оживеят за вас и ще станат реални. Това са символи, зад които се крие нещо реално. Правдата, добродетелта са реални неща, които днес малцина разбират. Един ден, като ги разберете, ще видите какво представляват те – и те имат свой език.

Като слушате тия неща, някои казват: „Прости хора сме били ние“. Ако разбирате смисъла на думите *прост човек*, вярно е, че сте прости. Не само вие, но даже и гениалните, и светиите са прости хора. Така е на Земята. Виждате един светия: смирен, мъгчалив, минава незабелязано между хората. Срецнеш един богат човек, облечен с кожено палто, със самурена шапка, с бастун в ръка: поглежда гордо, самодоволно, като че ли е завладял света. Светията обаче върви смирено и си казва: „Невежа съм, нищо не зная“. Нищо не знае, но хората го търсят, молят го да ги лекува. Той слага ръката си върху главите им и те оздравяват. Как става това, и той не знае. Върви и си говори: „Прост човек съм“. Всички казват за него, че е добър, учен човек. Добър е, наистина, защото никого не изкушава.

Когато светията срещне една красива мома, за да не я изкуси, той веднага се дегизира като старец, с набръчкано лице. Тя го пита: „Дядо, къде отиваш?“ „Отивам да се разходя“. Тя тръгва с него и двамата започват да се разговарят. Той ѝ разказва живота си, а тя внимателно слуша. Поканва го у дома си и казва на майка си: „Мамо, водя един гост, един дядо, който е минал през големи страдания“. Питам момите: „Ходили ли сте с някой светия, за да знаете какво представлява той?“ Питам момците: „Ходили ли сте с някой светица, за да знаете какво представлява тя?“. Момата търси млад светия, а момъкът – млада светица. Това не е за упрек, но казвам, че реалността не е във външността на нещата. Казвате, че тоя е млад, а оня – стар. Млад е оня, който не разбира реалността на живота. В какво се изразява реалността? В Любовта. Вън от Любовта, всичко е временно, безсмис-

лено; въвн от Любовта животът не може да се разбере. Казвате, че животът е добър. Какво друго ще кажете? Добър е животът, но може да бъде още по-добър.

Вие живеете на Земята, но мислите и за Небето. Питате: „Същите ли ще бъдем на Небето, както сме били на Земята?“. От сегашното ви тяло нищо няма да остане. „Ще се познаваме ли?“ Няма да се познавате. Като видите един стар, грехнал старец, ще познаете ли в него онова, малкото момченце, което сте видели преди десетки години? Казвате: „И той е бил някога малко красиво момченце“. В реалността обаче старият и младият могат да живеят заедно, да се разбират и обичат. При това положение старият може да вземе формата на младия, а младият – да вземе формата на стария. Така те ще изпълняват две служби: службата на млад и на стар. В нереалния свят обаче нито старият може да изпълни ролята на млад, нито младият – на стар.

В реалния свят мъжът може да извърши ролята на жена и жената – на мъж. На Земята това не може да стане. Защо? Защото земният живот е нереален, той е свят на илюзии. Докато са на Земята, мъжът и жената постоянно спорят: жената иска да бъде мъж, а мъжът не иска да бъде жена. Обаче нито жената може да бъде мъж, нито мъжът – жена. Защо? Защото и двамата пристъпиха Божия закон, но и до днес още грешат. „Какъв трябва да бъде?“ Човек. Казано е в Писанието: „И направи Бог човека по образ и подобие Свое“. Сега аз не искам да припежавам нито формата на мъжа, нито формата на жената. И вие трябва да се откажете от своята форма и да пожелаете да бъдете човек. Не се ли откажете от формата си, няма да влезете в Царството Божие. Казано е: „Плът и кръв няма да наследят Царството Божие“.

И тъй, вие живеете в относителен свят, който трябва да изучавате. Всички неща, с които си служите на Земята, ви са дадени като временни пособия. Пред вас се открива велико бъдеще. Какво е това бъдеще, сега няма да ви обяснявам. Каква ще бъде тогава жената и какъв – мъжът, не е важно. Човеци трябва да бъдем –

това е важно. Как ще си обясните защо, като умре мъжът или жената, които не са живели добре, те плачат един за друг? Жената казва: „Биеше ме мъжът ми, но ми е мъчно за него. Добър беше! Как бих желала да си дойде!“. И мъжът, като умре жена му, казва същото: и тя го е мъчила, но той всичко забравя, чувства отсъствието ѝ. Какво представляват мъжът и жената? Мъжът е мъдростта, а жената – любовта. Значи мъжът търси Любов-та, а жената – Мъдростта. Мъжът е форма, за която се крие Мъдростта; жената е форма, за която се крие Любовта. Като форми те са сенки на реалността. Като не разбират това, жената казва: „Не искам моя мъж“, мъжът казва: „Не искам тая жена“. Не е въпрос в неиска-нето: гледай да минеш от сянката на мъжа и на жената в реалността на живота. Вие ще влезете в реалността само като минете през формите на мъжа и на жената.

Казвате: „Това, което сега ни се говори, е много объркано за нас. Като се натъкнем на това, което сме учили и което ни предстои да учим, съвсем се объркваме“. Кажете ми тогава нещо по-разбрано. Ако гъщерята доведе у дома си един стар гядо, родителите ѝ няма да кажат нищо, обаче ако доведе един млад момък, те ще останат на особено мнение. Майката веднага ще запита гъщеря си откъде иде този момък, има ли образование, какво е завършил, какво работи, колко получава. „Не зная, не съм го питала колко получава, не смея да говоря за това.“ Какво значение има за вас къде е завършил момъкът, какво работи и колко получава? Ако момъкът доведе една мома у дома си, и него ще питат: „Откъде е тая мома, има ли образование, има ли пари?“. Жената домакиня трябва да има две качества: да готви добре, за да задоволява вкуса на мъжа си, и да се облича хубаво. Това радва мъжа. Има ли тия качества, жената всякога може да задоволи мъжа си.

В умението на човека да се облича се крие етиката на живота. Който не се облича добре, той е далече от тая етика; който добре готви, добре живее. Следовател-

но ако искаш да разбереш каква е момата, виж как се облича и как готви. За да познаеш какъв е мъжът, разбери как мисли. Мъжът трябва да мисли добре – това се иска от него. Ако жената каже на мъжа си, че мисли добре, това показва, че тя го е оценила право. На Земята, за да има добър живот между мъжа и жената, мъжът трябва да мисли добре, а жената – да готви добре и да се облича хубаво. Тия качества имат отношение към практическия живот на човека. Мъжът и жената трябва да приложат тия качества в живота си, за да се разберат и да придобият добри резултати. Като дойде при мене някоя жена, аз я питам: „Знаеш ли да готвиш?“ „Сега се уча.“ „Много ще страда главата ти“.

В турско време, във Варненско някъде, в дома на един българин дошъл на гости турският делибей. Иван казал на жена си: „Гледай да наготвиш добре, защото турският делибей ще дойде на обяд у дома!“ „Ще сготвя пиле, за да го задоволя“. Като седнали да обядват, делибейт пръв вкусил от яденето и казал: „Иване, кой сготви?“ „Жена ми.“ „Ела при мене“. Делибейт вдигнал тенджерата с яденето и я изсипал върху главата на Иван. Като го видяла, жена му запитала: „Иване, защо си толкова оцапан? Кой те оцапа?“ „Делибейт. Внимавай друг път да готвиш добре, за да не нося аз последствията на твоята небрежност“.

И тъй, Божият Дух дава подтик и на жената, и на мъжа да мислят. Да мисли право – това се иска от всеки човек. Изобщо жената поема вътрешната работа, а мъжът – външната. Като се върне от работа, мъжът стажува при жена си. Има и мъже готвачи, но жените са специалистки. Мъжът трябва да се учи от жената да готви и да се облича добре. Мъжът застава смирено пред жена си и слуша нейните лекции по готварство и добро обличане. Той е доволен от тия лекции и казва: „Виждате ли как хубаво се обличам?“. Докато се обличаш добре, ще живееш в Рая, щом не се обличаш добре, ще те изтъдят навън. „Кукуругуу!“ – така казва и петелът пред кокошката. Напери се, мине край нея и продължи пътя си.

Казвам: ползвайте се от новото, което животът носи; останете ли със старото, вие ще бъдете подложени на големи страдания. Някоя жена се оплаква, че не може да живее повече с мъжа си. Кой те застава насила да живееш с него? „Не мога повече да остана в къщата му.“ Щом не можеш, излез вълн. Щом не ти е добре при него, напусни къщата му – той не те е викал насила. „Не мога да живея под наем, дотегна ми вече. Той трябва да направи къща, да не се местим от една къща в друга.“ Откъде ще намери човекът пари? „Искам да имам три-четири стаи на разположение, с парно отопление и баня.“ Много искаш. Търсиш всички удобства на Земята, а въпреки това очакваш да бъдеш приет на Небето с лаврови венци, като светия. „Как ще отидем на оня свят?“ Като пеперуди. Докато сте на Земята, ще ви тълчат като червеи; щом се превърнете на пеперуди, ще напуснете Земята и ще отидете на оня свят.

Мнозина казват: „Толкова години учим и нищо не сме придобили“. Колко години учите, не е важно: как учите, това е важно. Давал съм ви много примери: преведохте ли ги, разбрахте ли смисъла им? Каква поука извадихте от примера за персийския светия и неговите последователи? Спомняте ли си тоя пример? Персийският светия имал много последователи. Един ден решил да изпита любовта им. За тая цел той извикал всички и им казал: „Искам да се пожертвам за мене. Който е готов, нека влезе в тъмната стаичка, да даде живота си“. Като чули това, един по един започнали да отстъпват назад. Останали само пет-шест души пред вратата на стаята, но и те се колебаели. Една млада мома се обадила: „Аз съм готова да се пожертвам“. Веднага след нея се обадил нейният възлюбен: „И аз ще дойда с тебе. Нали знаеш, че без тебе не мога да живея“. Двамата млади влезли в тъмната стая и чакали момента, когато светията ще пристъпи към операцията. Той изнесъл един овен пред тях, забил ножа в гърлото му и оставил да изтече всичката кръв навълн. Като видели кръвта, последователите, които чакали отвълн, за да видят какво ще правят двамата млади,

настръхнали от ужас и един след друг се разбягали. Младите, които били в стаята на светията, стояли търпеливо и чакали своя ред. Те си мислели: „Обичаме се и ще се видим и на другия свят – нищо няма да ни раздели“. Тогава светията вдигнал ръцете си нагоре и казал: „Бъдете благословени от Бога! Вие сте достойни да живеете. Живейте в мир и любов!“.

Казвам: ако и вие можете като двамата млади да се пожертвате за Бога, ще имате Неговото благословение. Само така ще влезете в Царството Божие. Ако останете отвън и гледате час по-скоро да избягате, никога няма да влезете в Царството Божие. „Не може ли без изпитания да влезем в Царството Божие?“ Не може. Изпитанията не са реални неща, но са необходими. Като те изпитват, ти страдаш, но в тебе страда онава, което може да се пожертва. Чрез страданията човек сам се опитва, но и други го опитват. Йов мина през големи страдания, но и те не бяха реални. Въпреки това той се огъваше, страдваше, мъчеше се. Той изгуби богатството си, нивите, лозята, говедата, овцете, камилите си – и всичко това му се върна. Той изгуби синовете и дъщерите си, но му се родиха други, по-добри и по-хубави от първите. Той се разболя, тялото му се покри със струпец, но не умря.

И Христос мина през тежки страдания, и Той изгуби всичко. Върнаха ли се овцете Му? Върнаха се. Днес Христос има повече от 500 милиона последователи: това са Неговите овце, за които Той се жертва. Дъщерите Му още не са се върнали, защото не са оформени. Те са седем на брой – число на съвършенството. Страданията на Христа бяха несравнено по-тежки от тия на Йов. Последният имаше приятели, с които разговаряше. Христос остана сам на кръста. Подиграваха Го, ругаеха Го и Му казваха: „Нали си Син Божий, слез от кръста!“. Христос се молеше на Бога, но молитвата Му беше глас в пустиня. Бог проговори на Йов, а Христос не чу никакъв глас. Той се молеше и казваше: „Господи, не разбирам тая работа. В Твоите ръце предавам Духа Си. Да бъде Твоята воля!“.

След възкресението Христос разбра каква е била Божията воля. Сега казвам и на вас: и вие ще минете през страданията на Йов, през посвещение; след това ще минете и през страданията на Христа, през великото посвещение на живота. Сега аз говоря на ония от вас, които изучават пътя на ученика. И в останалите работи има неща за изучаване, но те бледнеят пред пътя на ученика. В пътя на ученичеството предстоят сериозни задачи. Сега вие мислите как по-добре да наредите работите си. Не само че няма да ги наредите, но още повече ще ги объркате. Като ученици ще се държите за Бога и ще благодарите за всичко, което ви се дава. Сега са времена на изпитания: няма отлагане!

Казваш: „Влязла е в ума ми една идея – постоянно бръмчи, като бръмбар“. Остави моя бръмбар настрана: като мине зимата, всички кошери се събуждат, пчелите започват да бръмчат, събират се на обща работа. Вижте какви изпитания идат днес! Ето, според една статистика в Испания само за пет-шест месеца са избити повече от един милион хора. В миналите войни за няколко години са избивали едва около 500 хиляди души. Може да си представите какво би станало с Европа, ако днес се отвори война! Страшно нещо става сега в Испания! Страшно е злото в човека! Човек е бомба, готова да избухне. Ако не знаеш как да го пипаш, така ще избухне, че и от тебе, и от него нищо няма да остане. Бъдете внимателни един към друг, за да не се засягате.

Като ви говоря така, ще ви насърча, та да не се страхувате. Кое е по-хубаво: да пътуваш с каруца – да те тръска, да раздрусва цялата ти вътрешност, или да пътуваш леко и свободно с аероплан? Каруцата ще я помниш с месеци, а аеропланът ще остави добри, приятни спомени. Доста вече тръскане! Когато срещна днес, всеки се оплаква, че са го разтърсили. Аз нося новите аероплани – качете се на тях! Това е Новото учение. Ще си платите билета, ще се качите на аероплана и след час или час и половина ще стигнете на определеното място. Тогава няма да бъдете така разнебитени, както сте сега.

Пожелавам ви през цялата година да работите съзнателно с ума и със сърцето си. На сестрите пожелавам добре да готвят и добре да се обличат, а на братята – добре да мислят. След това ще се качим на аероплан и ще отидем на екскурзия, да се порадваме на зелената трева и на бистрите изворчета. Там ще седнем да хапнем и да се повеселим. Само така ще разберем, че животът има смисъл.

И тъй, да готвим добре, да се обличаме добре и да мислим добре! Всичко останало е предвидено. Това значи живот без противоречия. На вас, учениците, пожелавам да работите: начертавам пътя ви през годината. Още много неща мога да ви кажа, но ще излезе пресилено. Ако говоря много, ще приличам на оня, който сложил мляко в една тенджерата да се вари. Като започнало то да ври, тенджерата постепенно се пълнила – млякото преляло и се изливало навън. Той се качил на комина и оттам гледал как ще се напълни цялата стая с мляко. Казвам: не очаквайте от един литър мляко да се напълни цяла стая. Ако се напълни тенджерата, това е достатъчно: защо трябва да се лакомите за много? Ако имате много мляко, ще го продадете, за да забогатеете.

Не се стремете към богатството, но стремете се към придобиване на Любовта. Красотата на живота е в неговото правилно разбиране. Красотата и смисълът на живота са в доброто готвене, в доброто обличане и в доброто мислене. Този е пътят, по който учениците трябва да вървят, за да влязат в благоприятните условия на живота, в Новия живот, в Царството Божие.

В Божията Любов е благо на живота.

3 януари 1937 г., София, Изгрев

БОЖЕСТВЕНАТА ХРАНА

Ще прочета 9. глава от Евангелието на Йоана, от 1. до 21. стих.

Сам той да говори за себе си. (21. ст.)

Като се върнете по домовете си, прочетете 32. глава от книгата на пророк Йеремия.

Три престъпления спъват човека. Първото престъпление е пролятата кръв на Земята. Второто престъпление, което човек е направил и сам се спъва в него, е изопачаването на неговото сърце. Да изопачиш сърцето си, това значи да изопачиш чувствата си и да тръгнеш след чужди богове. Щом изопачи сърцето си, човек влиза в областта на неправдата: той вече не служи на един бог, но на много богове. При тия условия човек неизбежно огрубява. Той мисли само за себе си и се ръководи от това, което е за него приятно; той се ръководи само от своите лични чувства и интереси. Онова, което дава простор на човешката душа и помага за развитието ѝ, това е Божията Любов. Да гадеш място на тая Любов в себе си, това значи да бъдеш проводник на доброто.

Третото престъпление, което човек прави, е изопачаването на неговата мисъл. Така той се отдалечава от Божията Мъдрост. Изопачената, кривата човешка мисъл е причина за спора и недоразуменията между хората. Детето се сърди на майка си, че не му е дала навреме да яде. Има ли право то да се сърди? Бедният се сърди на богатия, че не му дава гърба, възлища, грехи – да прекара зимата. Има ли право той да се сърди? Всеки иска да нареди първо своите работи, а после чуждите. И това е добре, но в Божествения свят всички работи са наредени. Ние не трябва да поемаме грижата за Божествените работи върху себе си. Светът не е създаден за едного – той е създаден за всички. Следователно от Божествено гледище за всеки чо-

век е определено малко място. Той има право да се ползва от мястото и на другите, обаче опита ли се да присвои чуждите места, той греша против Бога. Трябва ли човек да пожелава благо на своя ближен за себе си, трябва ли да завижда, че някой има повече блага от него?

Представи си, че срещаш човек – добре облечен, с нови хубави грехи, с нови обувки. Ти поглеждаш към него, а същевременно и към себе си, и казваш: „Виждам колко хубаво е облечен този човек! Моите грехи са стари, износени, а обувките ми са скъсани“. Това събужда завист в тебе и ти изпитваш неприятно чувство към него. Ако гледаш с примирение на нещата, ще кажеш, че този човек е умен, заслужава да бъде добре облечен. Същевременно ти виждаш как този богат човек яде хубава храна: на трапезата му са сложени няколко яденета, добре сготвени, а ти ядеш сух хляб. Питаш се: защо този човек се храни толкова богато, а ти едва намиращ сухия хлебец? Ако се примиряваш лесно, ще кажеш: „Този човек е умен, знае как да се храни. Аз съм глупав, затова се задоволявам със сухия хляб“.

Който не разсъждава така, остава непримирен. Ако сте малко дете и имате по-големи братя и сестри, казвате, че майка ви повече обича големите си деца, затова ги облича по-хубаво. Може да е така, може и да не е така. Какво ще кажете, ако сте 25-годишен момък, работите някъде и пак не се обличате добре: пак ли майка ви е виновна? Вината вече е във вас, във вашия характер. Обаче ако не обичате истината, вие ще търсите вината в майка си, в своята баба и в своя дядо, от които сте наследили някои черти. Като ученици вие трябва да бъдете искрени, всякога да говорите истината. Пътувате вечер през гора и хлътвате в една голяма локва. Чудите се как се е образувала тая локва и как хлътнахте в нея. Като ви питат защо сте кален, казвате: „Хлътнах в една локва. Чудя се как не я е видял някой, за да я премахне от пътя“. Значи вината е пак в други, а не във вас. Вие знаете, че ще пътувате вечер, следователно трябваше да си носите фенерче, да осветявате пътя си.

Ето защо казвам: не търси вината в майка си, че не те обича, както другите си деца. Не търси вината и в Господа: не казвай, че Той обича едни хора повече, а други – по-малко; че на любимите Си деца дава всичко, а ония, които не обича, лишава и от насъщното. Това е криво разбиране, въпреки това така мислят и някои вярващи. Те казват, че Бог е Любов, но като се намерят в затруднение, съмняват се в Неговата Любов. Това е бялата лъжа, от която хората сами се спъват. Отивате при една добра шивачка, искате да ви ушие дреха. Докато сте при нея и гледате как шие, тя е изправна: обшива шевовете добре, даже и най-скритите. Щом си отидете, тя започва по своему: ония места, които се виждат, са добре ушити, но тия, които са скрити, тя ги ушива набързо, отгоре-отгоре, за да не губи време. И това е бяла лъжа: външно дрехата е добре ушита, а вътрешно – лошо, едва е минала иглата. Можеш ли да бъдеш доволен от тая шивачка?

Питам: коя е причината за човешкото недоволство и неразположение? Много причини има за това. Те могат да бъдат от физически, от сърдечен и от умствен характер. Някой те бодне с игла по ръката, ти веднага изгубваш разположението си: причината е физическа. Дали съзнателно, или несъзнателно те е убоил, това е друг въпрос. Той може да те убоде и с езика си, да ти каже една обидна дума, която да разстрои твоя чувствен свят; най-после той може да те убоде и с мисълта си. В който свят и да те убоде, ти губиш разположението си. Събират се десет майки и се разговарят помежду си. Петте майки се обичат – и децата им се обичат; петте майки не се обичат – и децата им не се обичат. Първите пет майки говорят добре за своите деца; щом заговорят за децата на другите майки, веднага започват да ги укоряват. Ако някой слуша тия разговори отвън, ще се омъчни: той вижда, че те са на крив път. Не е право да говориш добре за тия, които обичаш, а лошо за ония, които не обичаш.

Ще кажете, че така е било всякога на Земята. И да е било така, това не е право. Ще кажете, че и на другия свят е така: едни са в рая, на вечно блаженство, а други в ада – на вечно мъчение. Явява се въпрос: кой е причина за това? Човек може сам да се мъчи, може и други да го мъчат. Ако се прободеш с нож в ръката, кой е причина за това? Ако не обичаш Истината, ще кажеш, че други са те заставили да направиш това. Някой се самоубие или се удави и пише, че причината е голямото отчаяние, в което е изпаднал; същевременно като виновен за отчаянието си той посочва друг някой. Защо се самоубива човек? За да придобие нещо, което няма. Това е атавизъм. Чрез убийство нещата не се постигат, чрез удавяне нищо не се постига. Ако си риба, има смисъл да се хвърлиш във водата. Така се хвърля и сомът, хваща по-малки риби и задоволява глада си. Какво ще хванеш ти във водата? Не само че нищо няма да хванеш, но ще умреш, ще станеш жертва на рибите.

Какво виждаме в живота на сегашните хора? Навсякъде неправда. И светските, и религиозните хора са крайно несправедливи един към друг. Духовният гледа как се моли неговият ближен и го критикува, че не се моли, както трябва. Как трябва да се моли, и той не знае. Друг пък казва, че времето се е подобрило, защото той се е молил на Господа. Това е несправедливо заключение. Не мисли, че само ти се молиш за подобряване на времето – с тебе заедно се молят стотици хора – и тяхната молитва е допринесла нещо. Казваш: „Тая къща е моя“. Не е твоя къщата, ти си я получил в наследство. „Аз я направих.“ Не си я направил ти – десетина работници са взели участие в съграждането ѝ. Питам: кой може да се похвали с нещо, което той сам е направил? Кажу едно добро, в което ти сам си взел участие.

Не казвам, че не правите добро, но във всяко добро вземат участие много същества: доброто е колективен процес. Казваш: „Миналата година градината ми даде много плод“. Много си работил. Тая година имаш по-малко плодове, защото по-малко си работил. Докато гърветата

ви раждат, вие всякога ги посещавате; щом престанат да раждат, вие ги напуцате. Това е користолюбие. Такива са отношенията и на сегашните млади. Момата обича момъка не за самия него, но за неговите качества. Щом е млад, силен, здрав, може да я пази; щом е красив, учен и работи добре, може да я храни и облича хубаво. Други са отношенията на здравия към болния. Ти обичаш болния и му помагаш, готов си на всякакви жертви за него. Тая любов е безкористна. Момата черпи от здравия и красив момък; отиде ли при болния, там тя дава. Момата различа на силния момък, но стане ли въпрос за неговата красота, тя губи почва под нозете си. Защо? Много момичета се стремят към този момък, всички го харесват, всички налитат на него. Момата започва да ревнува, страхува се да не го изгуби. Много момичета могат да обсебят момъка, но красотата никога не може да вземе: тя е отразена на човешкото лице, но е неуловима. Обаче момата иска да загържи красотата на момъка само за себе си.

Като говоря за момъка, който се стреми към красивата мома, имам предвид духовната страна на въпроса – значи той се стреми към красивото чувство в човека. Момъкът хваща красивата мома под ръка и самодоволно се разхожда с нея – иска да я покаже на хората, да видят неговата възлюбена. Друг момък постъпва точно обратно – той гледа да скрие своята възлюбена от очите на чуждите хора. Ако се жените, кого от двамата бихте предпочели? „Първия.“ Наистина, първият е за предпочитане, но и в показването на възлюбената пред хората има нещо неправилно – и двете постъпки не са идеални. Да излагаш своите красиви чувства на показ пред хората, това е тщеславие; да затваряш и загържаш своите красиви чувства само за себе си, това е користолюбие, ревност.

Днес сте дошли да ме слушате. Вие приличате на оня момък, който води възлюбената си навсякъде, всички да я видят. Ония, които не са дошли да ме слушат, приличат на ревнивия момък, който държи затворена своята възлюбена, никога да не я види. Те казват: „Ние се занимаваме с Господа, затова не дойдохме на събрание“. Това не е

истина, те не се занимават с Господа. Нито тия, които са дошли на събранието, се занимават с Господа, нито ония, които не са дошли: никой не говори Истината. Молитвата е вътрешен процес, не можеш да се молиш на определено време: само сутрин, на обяд или вечер. Ще се молиш, когато душата ти пожелае – това значи да се молиш с разположение. Можеш да се молиш и вътре, и вън. Като знаеш това, не казвай, че като се молиш вечер вкъщи, тогава отиваш при Господа. Псалмопевецът казва: „Ще Те хваля, Господи, в голямо събрание“. Никъде не е казано, че ще хвалиш Господа само пред себе си.

Христос казва: „Ако искаш да Ме познаеш, влез в скришната си стаичка и се помоли в тайно“. За коя стаичка се говори: за стаичката ти вкъщи? Не, ще влезеш вътре в себе си, в свещеното място. „Кое е това място?“ То е мястото, което е далече от всяко подозрение, от всяко съмнение, от всяка омраза, от всяка лъжа, от всяка тъмнина, от всяка завист. Мястото, в което сте сега, е място на лъжа, на спор и на омраза – това са вашите къщи. Дрехите, с които се обличате, са пропити с отрицателни мисли и чувства. Какво ще кажете за това? Казват някои, че не ги обичам. Те мислят така, защото нямат Любов в сърцата си, от сутрин до вечер те се грижат само за себе си. Бог ли трябва да живее за мене, или аз за Него? Краката ли са създадени за човека, или човекът – за краката? Разбира се, че краката са създадени за човека, следователно те трябва да служат на човека, а той да се грижи за тях, да им желае доброто – иначе те не биха му служили.

Питам: кой е пътят, по който можем да бъдем благодни на Господа? Пътят на служенето. Докато не се научите да служите на Бога, не можете да намерите правия път. Закон е: Бог обича всички ония, които Му служат. Който служи само на себе си, не може да бъде обичан от Бога. Да обичаш само себе си, това значи да бъдеш изложен на страдания; да служиш на Бога, това значи да се радваш. Служенето на Бога носи живот. Страданието подразбира, че имаш повече любов към себе си, отколкото

към своя близен. „Какво трябва да прави оня, който живее само за себе си?“ Той трябва да се остави свободен, да понесе последствията на своя живот.

Вие искате всички хора да бъдат добри към вас – и те искат същото. Не е лошо това, но всеки трябва да го изисква първо от себе си. Бъди добър към другите, за да бъдат и те добри към тебе. Майката е добра и снисходителна към погрешките на своето дете, но не и към погрешките на чуждите деца. Ако има една греха, първо тя ще облече своето дете. Това е естествено – с една греха не може да облече всички деца. Обаче тя може да направи по една греха и на другите деца. Това е въпрос, който се отнася до всички хора. Препятствията могат да се премахнат при колективното участие на всички хора. Те трябва да се обединят, да оставят храна за всички. Бог е дал достатъчно храна, но хората не я разпределят равномерно помежду си, благодарение на това се създават противоречия. Понеже хората не са добри проводници на Божията Любов, между тях се ражда омраза. Те не са добри проводници и на Божията Мъдрост, поради което се раждат кривите и изопачени мисли.

Ето защо казвам: хората сами са причина за своите страдания и нещастия. Големи и много са страданията на хората, но ти не си отговорен за тях. Ти си отговорен за своите страдания и всеки момент можеш да ги премахнеш. „Как ще ги премахна?“ Като внесеш Божията Любов в своя ум, в своето сърце и в силата си. Умът има отношение към умствения свят, сърцето има отношение към сърдечния свят, душата – към духовния свят, и силата – към причинния свят. За духа не се говори, той още не е дошъл – затова не казваме: „Да възлюбим Господа с духа си“. Ум, сърце, душа и сила – това е пътят, по който трябва да вървите. Докато изменете този път, ще преживеете големи страдания. Това е неизбежно. Като знаете това, работете съзнателно върху себе си, за да се освободите от връзките и желанията на тялото. Не успеете ли в това, и да заминете за другия свят, дълго време ще обикаляте гроба си. Близките ви ще мислят, че сте оти-

шли при Господа, но вие знаете истината. Малцина знаят кой е свободен от тялото си и кой е свързан с него.

Като ученици вие трябва да изучавате човешката и Божествената Любов, да ги различавате. Човешката любов представлява вдлъбната чиния, която всичко събира. Като я пълниш, ти се нахранваш. Речеш ли да раздадеш всичко, което си събрал, гладен ще останеш. Божествената Любов представлява изпъкнала чиния с гръно нагоре. Преди да се сипе нещо в нея, тя го е раздала вече, тя нищо не задържа за себе си. Като раздаваш всичко, което имаш, ти се нахранваш. Значи ако живееш в човешката любов, ти постоянно ще събираш; ако живееш в Божествената Любов, постоянно ще даваш. Това, което постоянно взема, е човешко; това, което постоянно дава, е Божествено. Не са лоши тия неща, но трябва да знаеш: като вземаш постоянно, по човешки ще бъдеш нахранен, а по Божественому – гладен; ако постоянно даваш, по човешки ще бъдеш гладен, а по Божественому – нахранен. Тогава ще изберете едно от двете: или гладен по човешки, или гладен по Божественому. Ако се храниш по човешки, ще изпитваш Божествен глад; ако се храниш по Божествен начин, ще изпитваш човешки глад. Кое от двете ще изберете, това е ваша работа. Според мене по-добре е човек да бъде нахранен по Божественому, а да гладува по човешки, отколкото да е нахранен по човешки, а да гладува по Божественому.

Коя храна е Божествена, кой начин на хранене е Божествен? Майката храни детето си с Божествена храна и по Божествен начин. Първоначално детето не знае да се храни – майката отваря устата му и слага в нея храна. Който служи на Бога, той се храни по Божествен начин – идат хора отвън да го хранят. Кога ще ви хранят по човешки? Как да се храни праведният на Земята? Като говорят лошо за него. Това е Божествен обяд – той не се огорчава. Кажете ли някой, че хората го огорчават, той се храни по човешки. Бъди радостен даже когато говорят лошо за тебе, за да се нахраниш по Божествен начин. И двата начина на хранене не разрешават въпросите на живота.

И тъй, за да разберете живота и да разрешите задачите си, вие трябва да познавате човешката и Божествената Любов и да направите човешката любов служителка на Божествената. Докато те са отделени и независими една от друга, вие всякога ще се натъквате на противоречия. Искате ли да разрешите противоречията си, сложете човешката любов да служи на Божествената – в това се крие разрешаването на всички въпроси. Не правите ли това, животът ви остава неразрешен и вие ще останете такива, каквито сте сега.

Кога ще дойде новото в света? Когато човешката любов стане служителка на Божествената. Това трябва да стане доброволно, а не с насилие. Човек сам трябва да застави своята любов да служи на Божествената. Само така ще се махнат противоречията ви и ще влезете в новия живот. Да дойде новото във вас, това значи да се откажете от своята воля и да се проникнете от желанието да изпълнявате Божията воля. Това подразбира влизане в правия път на живота. Да подчиниш своята воля на Божията, това е правото разбиране. Това се отнася до всички царе, патриарси, владици и обикновени хора, до всичко живо в света: всеки трябва доброволно да се подчини на Божията воля, да стане служител на Божията Любов. Да служиш на Бога – ето ключовете на живота; въвн от това служене всички ключове са празна работа. За тая цел ти трябва да бъдеш умен и добър. Умен е само оня, който е подчинил своята любов на Божията; добър е само оня, който е подчинил своето знание на Божествената Мъдрост. Това всеки може да направи.

Казано е в Господнята молитва: „Прости греховете наши, както и ние прощаваме на нашите длъжници“. Ти искаш да следваш Божия път: как ще постигнеш това? Като простиш дълга на своя ближн. Някой има да ти дава нещо: прости задължението му, забрави всичко, което ти дължи. Ако искаш да служиш на хората, ще вземеш парите от ближния си. Щом заличаваш дълговете на своите ближни, и Бог ще заличи твоите.

Сега говоря и на млади, и на стари: първото нещо, което се иска от всички, е да заставите вашата любов

да служи на Божията, вашата воля да се подчини на Божията. „Кой е млад и кой – стар?“ Според мене стар е оня, който застава Божията воля да служи на неговата; млад е оня, който застава своята воля да служи на Божията. „Кой е красив и кой – грозен?“ Младият е грозен. „Защо?“ Защото е в процес на оформяне. Красив ли е незрелият плод? Обаче като узрее, той става красив. Стремете се към младостта като към непрерывен процес. Бъдете вечно млади: да подчинявате своята воля на Божията, да се отказвате от старите си човешки навици, да следвате пътя на съвършенството и красотата. Младият постоянно прилага добродетелите си в служене на Божественото.

Тайна молитва

10 януари 1937 г., София, Изгрев

УЧЕНИЕ И СЛУЖЕНИЕ

Ще прочета 9. глава от Евангелието на Йоана, от 22. стих нататък.

Сега ще ви говоря ясно, определено върху някои неща, които вие трябва да знаете. Това се отнася главно до старите, защото всичките погрешки са в тях. Старите казват: „Измъчиха ни“. Кой ви измъчи? „Младите.“ Не е вярно – старите измъчват и младите, и децата, а не младите тях. Че това е така, вижте какви са отношенията между големите и малките деца в един дом. Когато майката излезе от къщи, голямото братче бие малкото, като казва: „По-рано майка мене гържеше на ръце, но откак дойде ти, напусна ме. Ти взе мястото ми“. Малкото братче плаче и не разбира защо го бият. Не само децата плачат и не знаят защо страдат, но и възрастните страдат, без да знаят причината за страданията си.

Казвам: сегашните хора страдат от много знания. Като мислят, че знаят много, те казват: „С вяра се постига всичко“. Така е, но само оня вярва, който знае нещата. Вярата е условие за развиване на човешкия ум и за служене на Бога, а Любовта е сила, с която човек работи. Ако имаш Любов, ти си силен и можеш да работиш; ако нямаш Любов, ти си слаб и не можеш да работиш. Надеждата е помощник на вярата и на Любовта, тя върши най-гребните работи. Ето защо човек трябва да си служи с вярата като с условие за придобиване на знания, с Любовта – като със сила за работа, и с надеждата, като с приложение на придобитото в най-малък мащаб. Само така той служи на Бога и изпълнява Неговата воля.

Някои казват, че не разбират смисъла на кръга в живота. Ако днес не го разбират, ще го разберат в бъдеще. Кръгът е представа за нещо, както и човек представлява нещо, което трябва да се изучава. Срецаш един човек,

добре облечен, а друг – лошо облечен. Облеклото е второстепенна работа, то не влияе върху ума и сърцето на човека. Облеклото дава само представа за нещо, но то не определя човека, то е само външна украса – облеклото не прави човека добър или лош. Добрият човек и с хубавите, и с лошите грехи си е пак добър; лошият човек и с хубавите, и с лошите грехи си е пак лош. Помнете: човек е господар на себе си не със своето външно богатство, не с онова, което другите хора притежават, но с вярата, надеждата и любовта в себе си. Значи човек е господар само на себе си, а Бог е Господар на целия свят.

Като не разбират докъде се простират правата им, понякога хората искат да се налагат на всички. Не, ти нямаш право над другите. Защо? Защото правото им е дадено от Бога. Да бъдеш господар на себе си, това е твое право – дадено ти е от Бога. Какво придобиваш, ако вземеш с насилуе правата на другите? Дойде някой в дома ти, иска да те учи как да живееш, какво да правиш. Как мога да уча човека? Например искам да го уча на щедрост. Как ще го науча? Първо аз трябва да му покажа какво нещо е щедростта, как да дава и по колко да дава. Това, което хората дават, не показва, че са щедри. Някой е дал пари на свой познат и мисли, че е щедър. Това не е никаква щедрост. Някой вдигне ръка да благославя и казва: „Аз ви благославям“. Това не е никакво благословение. Друг е въпросът, ако с вдигането на ръката си ти извикваш Божието благословение върху човека. И двамата трябва да признаят силата на Бога: само така Божието благословение има сила. Можеш ли да кажеш, че като си опекъл хляба, ти си нахранил своя дом? Житото храни човека, ти само си го посял и ожънал. Силата, която придобиваш от хляба, се дължи на житото.

Сега от всички се изисква едно: да признаем онова, което Бог е вложил в нас. Като имам това предвид, аз зная право ли постъпвам, или не – няма защо да питам хората за това. Щом постъпвам добре, нещо в мене се радва; чувам тихия глас на Бога, Който ми казва: „Ти постъпи добре“. Ако не постъпвам добре, пак чувам тихият

глас да ми казва: „Не постъпи добре, не си справедлив“. Защо съм несправедлив, защо не постъпвам добре, нищо не ми казва. „Аз зная как трябва да постъпвам.“ Това не е важно: ти си несправедлив – нищо повече. Ти имаш знания повече, отколкото ти трябва. Защо ти са толкова знания? Ти приличаш на оня милионер, който след като имал сто милиона, искал да има 200 милиона. Защо трябва да се лакомиш? Днес Бог иска от всички хора да свършим първо Неговата работа.

Като се гледат вашите неразбории и любовни работи, вие сте изоставили Божиите работи назад. Младият момък, слуга в някой дом, се е влюбил в слугинята, захласнал се е в нея и е забравил задълженията си. И млади, и стари правят същото и оставят Божията работа назад. Кой е причината за неизпълняване на вашите задължения? Любовта. „Какво трябва да правим тогава?“ Щом си слуга, не трябва да се захласваш; като станеш господар, тогава можеш да се захласваш, колкото искаш. Ако господарят види, че слугата му се захласва с някоя слугиня, той казва: „Затова ли ти плащам? Нямаш право да се захласваш със слугините!“. Това значи: „Имаш ли право ти, обикновен слуга, да обичаш царската или княжеската гъщеря?“. Обикновеният човек няма право да мечтае за царската гъщеря. Какво става в действителност? Само царският син има право да се влюби в царската гъщеря и да мечтае за нея. Всеки обикновен човек може да хвърли крадешком един поглед към нея, да си въздъхне и да каже: „Красива е тая мома, но да не беше царска гъщеря. Ако само се опитам да се приближа към нея, ще ме бият“. Има изключения и от това правило, но рядко се случва обикновен човек да се влюби в царската гъщеря и да има достъп до нея. Обикновеният, простосмъртният няма право да се влюбва в царската гъщеря: нито той ще бъде щастлив с нея, нито тя – с него. Колко души могат да се оженят за царската гъщеря? Само един: тя си има свой възлюбен. В царството на баща ѝ има милиони поданици: колко от тях имат право да се оженят за нея? Неколцина – от тях тя ще избере само един.

Това се отнася до земния живот на хората – на Небето отношенията между хората са други. Като дойдем до истинската Любов, там отношенията между Природата и Живота са в пълна хармония.

Когато любовта не е правилна, и отношенията не са правилни. Ако между ума, сърцето и волята няма единство, никаква хармония не съществува в живота. Често дисхармонията в живота се предизвиква от стълкновението между новите и старите възгледи. Старите възгледи, старите мисли и чувства влизат в разрез с новите и произвеждат дисхармония в човека. Всеки има тая опитност, всеки е опитал завистта на старото към новото. Старото не вярва на новото. Ако си бакалин и при тебе гойде някой да иска ключа на касата ти, какво ще направиш – ще му дадеш ли ключа? Няма да го дадеш, защото не му вярваш. „Морален човек е той.“ Може да е морален, но ти не го познаваш. Ако в дома на двама млади, мъж и жена, влезе един млад проповедник с желание да ги обърне към Бога, ще му вярват ли? Младият съпруг ще се усъмни в проповедника. Защо? Не му вярва: той не познава още новия морал и не го вижда в лицето на проповедника.

Казвам: не ходи да обръщаш внимание на тези, които се обичат. Любовта ги е обърнала вече, няма защо ти да ги обръщаш – Бог е в тях. „Те трябва да повярват в Христа и да Го възлюбят.“ Повтарям: не обръщайте хората, но ги събудете. Ако двама млади са заспали, кажи им: „Станете!“ Шом видите, че станат, продължете пътя си, не се спирайте да ги питате нещо за тяхната любов: проявете вашата любов към тях. Искате ли да ги обърнете към Бога, ще се натъкнете на големи противоречия. Какво се иска днес от хората? Приложение: всеки има известно разбиране, което трябва да приложи. Разбирането се отнася до това, как да служи. „На кого трябва да служи човек?“ Първо ще служиш на Бога, после на ближния си и на себе си. „Трябва да учим, да завършим университет.“ Това е последна работа. Ще учите, ще придобивате чистота и святост, но постепенно.

Първата задача е, като учите, да служите на Бога: останалите работи са украшения, облекла. Трябва ли, като проповядваш Христовото учение, да се стремиш към хубави дрехи и шапки, към богатство? Мнозина мислят, че за да проповядват, трябва да имат пари. С пари ли се обръщат хората към Бога, със знание ли се обръщат? Нито с пари, нито със знание. Човек е пратен на Земята да работи за Господа – това е първото му задължение. И знанието е необходимо, и богатството е необходимо, но като второстепенни неща. „На кого ще проповядва майката?“ На децата си. Две деца трябва да има тя – две пъпки. Тя трябва да им проповядва Словото, докато се разцъфтят – това е задачата на майката. Време е вече да работим за Господа, да Му служим, да Го задоволим. Тогава нашата вяра, надежда и любов ще се увеличат, мъчнотиите и негодите в живота ни постепенно ще изчезнат, животът ни вътрешно ще се подобри.

Една от мъчнотиите в човешкия живот се дължи на факта, че всеки иска да постави другите хора на местата им. Това не е твоя работа. И те ще искат да те поставят на твоето място. Какво ще стане тогава? Каша. Кой кого може да постави на мястото му? Това е все едно да се изредят няколко лекари да поставят очите ти намясто. Един от тях ще каже: „Да извадим гясното око, за да не се зарази лявото“. Друг ще каже: „Да извадим лявото“. Трети ще каже: „Да оперираме и двете очи“. Не се поддавайте на тия съвети – не вагете очите си. Един човек от Търново заболя сериозно. Явил се някакъв абсцес на единия му крак. Отишъл в болницата да се посъветва с лекарите как да се лекува. Прегледали го и му казали, че кракът трябва да се отреже до коляното, иначе и другият крак ще се зарази. „Не давам крака си! Защо е на Бога моят крак? Ако иска някаква жертва от мене, готов съм да дам цялото си тяло. Цял дойдох на Земята, цял ще се върна при Господа. Нанушам болницата! Ще се върна в село, там ще се лекувам, както разбирам.“ След шест месеца той отишъл в болницата при лекаря, който го преглеждал, и му казал: „Господин докторе, аз

съм съвършено здрав.“ „Какво стана с крака?“ „Оздравя. Господ не позволи да ми режат крака“.

Какво се иска от хората? Учене и служене на Бога. Който се учи и не служи на Бога, влиза в стълкновение с Него. Той отива при Бога и се оплаква от брата си. Знаете ли какво нещо е да отиде синът при баща си и да се оплаква от брата си? Ще кажеш, че брат ти е лош. Кой е причина за това? Майката и бащата – те го родиха лош. Като знаеш това, не се оплаквай от брата си. Да се оплакваш от хората, това значи косвено да хвърляш кал в лицето на Господа. В каквата форма и да идат оплакванията, вие хвърляте кал върху Първата Причина на нещата. Бог нищо няма да ви каже, но вие петните Неговото име. „Лош е брат ми.“ Знаете ли какво означава думата *лош*? Лесно е да кажеш на човека, че е лош, че е изедник или богат. Всички бедни се нахвърлят върху него и го обвиняват за крадец: те казват, че богатството му е крадено. Обаче има и друго разбиране за богатия – той е касиер на Бога, той се ползва с доверието Му. От него се иска само едно: да изпълни задължението си. Той трябва да знае на кого колко да даде. Който взема пари от Божествената банка, трябва да е готов да дава. Обаче невъзможно е в даден момент да помогнеш на всички.

Казвате: „Трябва да си помагаме.“ В даден момент ти можеш да помогнеш само на оня, който е поставен на такова място, дето ти ще минеш. Той е определен за тебе, само ти можеш да помогнеш на този човек. Той е дошъл на гишето, дето ти работиш: ще вземеш чека му и ще го размениш. „Имам ли право?“ Имаш право. Христос отвори очите на слепия и се повдигна цял въпрос: „Кой му отвори очите, как ги отвори?“. Евреите не искаха да признаят, че Христос отвори очите на слепия, те казваха: „Бог е говорил на Моисей, него познаваме; на Тоя не е говорил, не Го познаваме“. Чудно нещо, тогавашните евреи не са били във времето на Моисей: отде знаят, че Бог е говорил на Моисей? Днес виждат пред себе си човек, който върши чудеса, и не вярват, че Бог чрез Него прави тия чудеса. На зададените от тях въпроси от

рождение ли е бил сляп изцеленият и как му се отвориха очите, родителите му казаха: „Той е на възраст: сам той да говори за себе си“.

Какво виждаме в прочетената глава? Сблъскване между старото и новото. Евреите бяха недоволни от Христа, че руши стария порядък, че обърква разбиранията им. Какво трябва да се прави тогава? Какво трябва да прави майката, когато големият брат бие братчето си? Тя трябва да ги раздели: ще отдели големия брат от малкия и ще му даде всички условия за развитие. Големият брат е старото в света, а малкият – новото. Следователно старото и новото трябва да се отделят: те не могат да живеят на едно място, да се хранят с една и съща храна. Останат ли на едно място, достатъчно е майката да излезе за един момент във – и големият брат непременно ще набие малкия. Мога да ви кажа коя е причината за това, но нищо няма да се ползвате. Според индусите това е карма, а според окултистите – борба между старото и новото.

Ще приведа един пример за богат и беден. При един голям богаташ работел един беден човек. Богатият бил голям скъперник, не обичал да плаща задълженията си. Бедният мълчал, страдал, но нямало как да го застави да му плаща. Случило се нещо неочаквано: богатият ненадейно умрял. Според тогавашния обичай богатите не ги заравяли веднага: оставяли телата им на гробищата и на другия ден ги погребвали. Възползван от това, бедният взел една тояга, отишъл на гробищата и започнал да бие умрелия. Какво станало? От ударите на тоягата умрелият се събудил, огледал се наоколо и като видял, че бедният му отмъщава с бой, казал: „Не ме бий повече, ще платя всичко, което ти дължа“. Той му благодарил и тръгнал за дома си.

Питам: ако вие бяхте на мястото на богатия, нямаше ли да се радвате? Ако не беше бедният, жив щяха да го заровят. Благодарение на тоягата богатият оживя. „Защо идат страданията?“ Това е боят на гробищата. „Защо ни бият?“ Да платите дълговете си. Ако не ви

бият, живи ще ви заровят. По-добре е да ви набият малко, но да оживеете, отколкото да не ви бият и живи да ви заровят. Щом оживеете, ще поканите бедния у дома си и между вас ще се създадат приятелски отношения.

Закон е: когато Любовта гоїде, и боят иде. Благодарете на боя, който иде от Бога, а не от хората. Когато изпитва човека, Бог изпраца Любовта; когато се изпитва умът на човека, Бог изпраца вярата; когато изпитва човека на физическия свят, Бог изпраца надеждата. „Защо се дава богатство на хората?“ За да работят. Бог им дава овце, говеда, ниви, лозя: да се мъчат и да работят по цели дни, иначе те ще станат лениви. „Ще страдаме с това богатство.“ Ще страдате, ще се наказвате, но и ще учите. Значи Бог изпитва сърцето на човека чрез любовта, ума – чрез вярата, а волята – чрез надеждата. Да служиш на богатството си, на своите овце и говеда, да ги считааш за частна собственост – това е Божие наказание. Ще се занимаваш с една идея, с друга идея – и така ще придобиеш знание. Като богат умственият свят ще те изпитва. Как? Чрез вярата: така ще придобиеш знание и ще усилиш вярата си. Казват, че Бог наказва всеки, когото обича. Значи Любовта наказва. За оня, който не разбира законите, Любовта е наказание; за оня, който ги разбира, Любовта е благословение. Страшно е, ако Любовта буди ревнивост между хората. Разумният намира начин да се справи и с ревността.

Някога живяла една красива, мъдра, добра мома. В нея се влюбили десет момци – всеки от тях бил готов да се пожертва. Тя разбрала, че ако останат всички заедно, ще започнат да ревнуват, затова решила да ги изпрати по чужди страни, да учат. Тя им казала: „На всички давам по сто хиляди лева и срок от пет години, през което време ще събирате най-ценните камъни в света“. Те се съгласили и тръгнали да странстват. След пет години се върнали при нея със скъпоценни камъни и с много знания. „Сега – казала им тя – ще пътувате още пет години да събирате от най-хубавите цветя в света.“ Те тръгнали с радост да събират цветя и да придобиват знания. Така

ги пращала тя в света да учат, докато станали 120-годишни старци. Най-после се върнали при нея с желание да им даде отговор кого от тях предпочита. Тя им казала: „Сега аз ще вляза в една реторта, а вие ще гледате какво става с мене“. Тя започнала да се топи, докато съвършено се стопила и изчезнала. Като изгубили последната си надежда, момците започнали да плачат и да съжаляват за изгубеното време по една мома. Те си казвали: „Много неща научихме, но момата изгубихме“.

Днес мнозина се оплакват и казват: „Много неща научихме, но момата изгубихме“. С други думи казано: „Много неща научихме, но Любовта изгубихме“. Не сте изгубили Любовта: тя има свойството да се смалява и разширява. В случая тя се е смалила толкова много, че се е скрила в сърцата ви. Вие страдате, защото я търсите отвън. По-добре е Любовта да бъде вътре във вас, отколкото отвън. Ако е отвън, ще се яви спор кой повече да вземе от нея. Всеки ще си вземе по нещо от нея: един ще си вземе ръка, друг – крак, трети око, ухо и т.н. Не деляте Любовта – тя е неделима. Не поставяй Бога в себе си на противоречие. Не казвай, че моя или оня брат не живее добре. Откъде знаеш, че не живее добре? Ти искаш да живее като тебе. „Очите му играят много.“ Откъде знаеш? „Хвърля очите си към моята жена.“ Това е невъзможно: ако хвърля очите си, нищо няма да види. Ти как видя това? Значи и ти си хвърлял очи. Ти не си гледал Господа, не си слушал Словото Му, а си хвърлял очи към жена си. Тогава и ти не живееш добре.

Чудни са хората! Ако влезете в една художествена галерия, където са изложени сто картини, представлящи изгряващото Слънце, какво ще правите? Ще гледате тия картини, но ще ги сравнявате със Слънцето на живота, което всеки ден изгрява. Според мене хората са картини, които представят изгряващото Слънце. Те дават идея за живота Слънце, но не внасят живот в човека. Ето защо, когато Слънцето изгрява, всичко ще напусна и ще отида да го посрещна, да видя първия му лъч. Не са лоши картините на изгряващото Слънце, но живот няма в тях.

Велико нещо е изгряващото Слънце! Като знаете това, не се занимавайте с хората, но и хората да не се занимават с вас. Занимавайте се с живото Слънце, което всеки момент може да ви даде това, от което се нуждаете.

И тъй, от вас се иска учене и правилно служене на Бога. Вложете повече доверие един към друг и оставете Бог да оправя работите на човека. Доиде някой при мене, оплаква се от своя брат. Остави тая работа, Бог ще я оправя, не се бъркай в Неговите дела. Един ден и аз пожелах да оправя една погрешка, но Бог ми каза: „Не се бъркай в тая работа – Аз ще я оправя“. Наистина, ако се наема да я оправя, ще я разваля повече. Бог си знае работите: Той знае тънкостите на нещата и ги оправя. Които е направил часовника, той знае как да го пипа, за да върви добре. Едно се иска от човека: да не греши; ако прави погрешки, сам да ги изправя. Представете си, че при мене дойдат двама души един след друг. На първия давам един пръстен от мед, с красива форма. Той слага пръстена на ръката си и се радва, че е получил нещо от мене. На втория давам един златен пръстен с диамант. И той слага пръстена на ръката си и се радва на скъпия подарък. Показва го на всички и се хвали, че съм му подарил толкова скъп пръстен. Първият вижда това и ме обвинява в пристрастие. Къде е погрешката? Във втория, който не ме послуша: като дадох пръстена, казах му да не го показва на никого, но той не ме послуша. Той трябваше да скрие пръстена и от време на време да си го поглежда.

И тъй, не показвайте златния си пръстен пред хората, за да се представяте за големец. Стрежете се всякога да вземате последно място: то е по-добро от първото място. Аз вземам всякога последното място и съм доволен. Когато се качвам на трамвай, пак вземам последно място. Щом има много хора, оставам да се качат преди мене – аз се качвам последен. Това място е най-спокойно, никой не ме бута. Като вляза в трамвая, оставам всички да седнат, аз стоя прав. Ако бързам да седна, ще дойде някой и ще каже: „Моля, сместете се да седна и аз“. В такива случаи предпочитам да стоя.

Дръжте правилото: никога не вземайте първо място в живота. Всякога следете големите да не бият малките. Не са виновни малките – старите са виновни: майката и бащата. Щом е така, и аз излизам виновен за всички недоразумения между вас. Ако се карате вие, аз съм виновен. Някой е умрял – аз съм виновен; някой е обеднял – аз съм виновен; забогатял е – аз съм виновен; заболял е – пак аз съм виновен. Каквото и да става в живота, все аз съм виновен. Какво трябва да направя, за да махна вината от себе си? За да живее някой, трябва да накарам друг да умре. Например кокошката трябва да умре, за да живее господарят ѝ. Кокошката ме пита: „Защо си ме сложил да живея в курник, а човека – в хубава голяма къща?“ „Само така ще се повдигнеш.“ „Докога хората ще ме колят?“ „Докато станеш човек. Трябва да минеш през стомаха на човека, за да станеш като него. Първо ще минеш през мъчнотиите, а после ще благуваш. Ще се родиш като човек, с два човешки крака, ще говориш като човек...“ „Вярно ли е това?“ „Ще го опитаи“.

Всъщност това още нищо не доказва. Ние не знаем какъв е Божият план, ние не можем да заемем мястото на Бога. Каквото и да говорим, съществува една мъдрост въвн от човешките разбирания. Всички противоречия, както и доброто, и злото, имат свое предназначение. „Защо съществува злото?“ Това не е важно – Бог ми казва: „Няма да ядеш от Дървото за познаване на доброто и на злото“. Защо не трябва да ям, не питам: казано ми е, че ако ям, ще страдам – това е достатъчно. Дървото за познаване на доброто и на злото не е за мен – нищо повече. Змията каза на Ева, че ако яде от това дърво, ще стане като Бога. Защо не трябваше да ядат от това дърво, не се знае. Това е тайна, дълбоко скрита в човека: дълбокият смисъл на нещата е скрит от него. Един ден, когато стигне до най-голямата дълбочина на живота, до неговата философия, човек ще разбере защо не е трябвало да яде от забраненото дърво. Това може да бъде след хиляди години – не е важно. Тоя въпрос не може да се разреши днес.

Някой казва за себе си: „Добър човек съм“. На другия ден вижда лоши работи в себе си и казва: „Чудно нещо, не знаех, че съм толкова лош! Имам желанието да отмъстя на хората“. С отмъщение работите не се нареждат, но и с добро не се нареждат. Значи не можеш да наредиш нещата нито с добро, нито със зло. Единствената сила, която примирява нещата, е Любовта. Щом дойдеш до закона на Любовта, всичко лошо изчезва. „Какво значи, че Любовта примирява хората?“ Представи си, че двамата души се мразят. Причината за тая омраза между тях се крие в миналото. Единият е ограбил другия, ограбеният не може да прости на тоя, който го е ограбил. Последният дохожда при пострадалия и му казва: „Братко, прости! Някога аз те обрах, но днес съм готов да изправа погрешката си. Всичкото си имане оставям на твое разположение“. Сега ще мразиш ли тоя човек? Ти си готов да му простиш.

Следователно за да се примириш с Господа, бъди готов да пожертваш всичкото си богатство на Него и да станеш Негов слуга. Кажеш ли, че първо искаш да изправиш живота си, а после да служиш на Бога, ти си на крив път. Няма защо да вдигаш шум около себе си: ще се опретнеш да служиш на Господа – нищо повече. Досега ти си бил само господар – там е злото. Слуга ще бъдеш, а не господар! И Бог е слугувал и продължава да слугува. Коя майка не е слугувала на детето си? Като порасне, като стане голям син или голяма дъщеря, майката казва: „Досега аз ви слугувах, отсега нататък вие ще ми слугувате“. Сега и вие сте порасли, имате знания – можете вече да слугувате. Вие имате знания, както и аз, имате любов, както и аз. Хубавата вода познавате, хубавите работи разбирате, облечени сте с хубави грехи, макар и не с най-хубавите. Какъв смисъл има да облечете най-хубавите си грехи? При това вие имате толкова много грехи, че нямате възможност да обличате всички. Ако всеки ден сменяте костюма си, за 365 дена ви трябват 365 костюма. Как ще се справите с тях? Това е голям товар.

Едно е важно за вас: да се стремите към знанието, което ще ви се открие в бъдеще, и да виждате в брата

си поне една добра черта. Ако виждаш доброто в брата си, ти виждаш Бога; ако виждаш злото в него, ти виждаш себе си. Не гледай себе си в хората, но гледай Бога в тях. Това е метод за примиряване с хората. Никога няма да се примириш с човека, докато не видиш Бога в него. Следователно за да се примирите с хората, трябва да виждате Бога в тях – и те да виждат Бога във вас. „Не зная как трябва да виждам Бога в своя ближия.“ Не се оправдавай: всеки знае как да постъпва. Щом трябва да проявя любовта си към някого, аз сам си свършвам работата. Другаде може някой да ме замести, да свърши една работа заради мене, обаче по отношение на Любовта никой не може да ме замести – там аз сам свършвам работата си.

Казано е: „Бог беше в Христа и примиряваше хората със Себе Си“. Ако Бог не е в нас, ние никога не бихме се примирили с хората. „В тебе ли е Бог?“ „Не е.“ „Щом Бог не е в тебе, ти не си се примирил с хората.“ Бог трябва да живее в нас, за да ни научи как да се примиряваме и как да се любим. Казано е, че Бог е Любов. Какво представлява човек? Проводник на Бога, т.е. на Неговата Любов. Човек е проводник само на една част от Любовта, а не на цялата Любов. Ако аз съм червеният лъч на светлината, мога да играя роля само на червения цвят, но не и на останалите. Щом дойдем до останалите цветове – оранжевия, жълтия, зеления, синия, виолетовия, там ролята на тия цветове се играе от други хора.

Сега, като давам различни примери, наблюдавам как те се отразяват върху вас. Ако примерът е положителен и погледна към някого от вас, приятно му става; ако примерът е отрицателен, неприятно му става. Ако мина покрай някого и не го видя, той се обижда и казва: „Защо Учителя не ме погледна?“. Някога аз съзнателно не виждам, защото не искам да ви смущавам. Някой краде: защо ще го смущавам? Като не виждам, аз мисля, че той слага нещо в касата, а не вади. „Как е възможно? Тоя човек краде.“ Аз мисля, че той слага нещо в касата. Ако наистина взема, скоро ще върне парите в касата.

Тоя човек не е лош: щом е взел една торба, ще върне две. След това аз сам поправям погрешката му: отварям касата и слагам две торби вместо една. Който иска да изправи погрешката на своя близен, трябва да сложи в касата две торби вместо една. Това означава стихът: „Даром сте взели, даром давайте!“. Пазете се от ролята на примирител – това е прерогатив на Бога. Не казвайте, че вие обичате: и Любовта е прерогатив на Бога. Единственото право на човека е да служи на Бога. Аз искам да ви науча да служите. Няма по-хубаво нещо от това, да служи човек на Бога.

Помнете: няма по-велико нещо от ученето и служенето. Учете се и служете: останалите работи са за Бога. Той ще дойде у вас да ви научи как да обичате; Той ще дойде у вас да ви научи как да примирявате. Това е наука, която само Бог може да предаде. Христос казва: „Отец никого не съди, Той е Любов вечна и неизменна“. Когато се обърнаха към Христа с думите: „Учителю благи“, Той каза: „Защо Ме наричате благ? Благ е само Бог. Той всякога прощава“. Бог никога не вижда лошото в хората и казва: „Добър е човек – аз го създадох добър. Ако е изопачил нещо, аз ще го поправя“. Наистина, Бог оправя всички объркани работи на хората. Лошото, изопаченото, което виждате в хората, ще се оправя. Кога? Когато и да е, рано или късно – важно е, че ще се оправя. Вярвайте в доброто и служете на Бога – в това се крие вашето щастие. За Бога няма невъзможни неща. Невъзможното за човека е възможно за Бога. „Защо не успяваме в живота?“ Защото се стремите към много знания, към голямо богатство, после не знаете как да се справите с това изобилие. Справедливи трябва да бъдете!

Някой дойде при мене, седи повече от един час – иска изведнъж да вземе много нещо. Какво ще прави с това, което ще получи? Ако може да го обработи, добре; ако не може да го обработи, ще страда. Друг дойде при мене, седи само пет минути, но не е доволен – и той иска да седи един час. Аз съм решил, които идват при мене, да седят малко – пет минути. Затова ще ги приемам или в

топла стая като баня, или в много студена. Обаче това е вметнато, не е съществено – как ще приемам гостите си. Който има някаква мъчнотия, и в топла, и в студена стая да е, пак ще седи повече време. Това е страничен въпрос. За вас е важно да знаете как да служите на Бога. Като Му служите, Той ще ви научи какво нещо е Любовта и какво – ученето. Любовта е изобилие, което примирява нещата. Като имаш достатъчно средства, ти ще се справиш лесно със своите кредитори и длъжници. Ако нямаш средства, не можеш да си плащаш дълговете и ще търсиш начин да се примириш с кредиторите си. Понеже изобилието е в Бога, трябва да Го оставим да живее в нас и свободно да се проявява. Щом Бог живее в нас, да кажем всички в един глас: „Да бъде Божията воля, а не нашата!“. Всички да изпълним Волята Му, както Той изисква, да пожелаем да изпълним Божията воля от сърце! Той знае каква работа да даде на всекиго. Единството ще бъде в изпълнение на Божията воля, а разнообразието – в работата, която всеки ще извърши.

Помнете: всичко в света ще се оправи, затова ви желая да се учите и да служите – по-хубаво нещо от това няма. Добре се учете и добре служете на Бога. Сегашният свят се нуждае от ученици и от служители: себе си да учат, а на другите да служат. Кой каквото е научил, да го приложи; кой каквото е изслужил, да го каже. Всеки да се чувства вътрешно така свободен, че където и да попадне, да му е приятно да учи и да служи на Бога. Христос казва: „Ако Ме обичате, ще опазите Моите заповеди“. Без Любов Божият закон не може да се изпълни, без Любов не може да се служи на Бога. Ученето и служенето са два процеса, чрез които иде Любовта. Само Любовта ще оправи света! Учене без служене и служене без учене нищо не струват. Онова, което научиш, ще го служиш; онова, което служиш, ще го учиш. Само така ще дадем възможност на Бога да се прояви в нас и да примири хората един с друг. Няма по-хубаво нещо от това, двама души да се примирят и обикнат. Да се обичат двама души, това значи да имат толкова уважение и

почитание помежду си, каквото към себе си.

Хората искат да им се помага, без да поемат същото задължение към другите. За да ти помагат, ти трябва да имаш абсолютна вяра в Бога, да не държиш лоши мисли и чувства към никого. Какво по-хубаво от това, да имаш доверието на приятеля си и да разчиташ всякога на него? Да имаш абсолютна вяра в Бога, това значи при всички условия на живота – като грешен и праведен, като болен и здрав – да знаеш, че всичко ще се оправи, ще се нареди добре. Какво очаквате днес? Да влезете в новия живот, в който Любовта царува. Където е Божията Любов, там всички противоречия изчезват, всички погрешки се изправят. Новият живот подразбира приключване със сметките на стария живот. Какво нещо е старият живот, всички знаете. Той има добри страни, но има и лоши страни, с които трябва да се ликвидира. За новия живот е казано: „Нито око е видяло, нито ухо е чуло това, което Бог е приготвил за ония, които Го любят“. С други думи казано: „Око не е видяло и ухо не е чуло това, което Бог е приготвил за душите, които учат и които Му служат“.

Желая ви да влезете във великото благо, което Бог е приготвил за вас. Казвам: всички сте добри, но не сте проявили своята доброта; всички сте богати, но не сте проявили богатството си; всички сте учени, но не сте проявили своята ученост. Защо не сте се проявили? Не сте имали условия. И Бог няма условия да се прояви като Любов. Коя е причината за това? Нежеланието ви да направите едно малко усилие – да дадете възможност на Божията Любов да се прояви във вас. Казвате: „Бог може да направи всичко, следователно може да се прояви, когато пожелае“. Обаче насила Бог нищо не прави. Хората са застанали на пътя на Бога и Му пречат да се прояви. Тая пречка трябва да се премахне. И вие не можете да се проявите – и за вас има пречки. При това положение само Бог може да помогне на хората. Как? Той влиза в Христа и примирява хората със Себе Си, като им прощава всички грехове. След това Той казва: „Идете си с мир, живеете

и не грешете повече“. Ако Бог не прости греховете на хората, ще дойде кармата върху тях. Сложи ли се тя на гърба на хората, те ще потънат. Примирете се с Бога, за да се освободите от дълговете си, да олекнете и да излезете на повърхността на водата.

Като ви говоря тая сутрин, вие пожелавате да дойде Бог във вас. Той ще дойде, но при условие, че няма да се оплаквате от мъчнотиите си. Защо трябва да Му казвате, че моя ви е обидил, оня не ви е оценил? Бог ще ви изслуша, но няма да вземе страна. Ето, вие се оплаквате и на мене, но аз мълча, не вземам никаква страна. Чиято страна и да взема, работата няма да се оправи. Важно е на всеки да се даде онова, от което се нуждае. Всеки трябва да се задоволи по Божествен начин: гладният трябва да се задоволи, жадният трябва да се задоволи. Само така човек проявява своята благодарност: той става щедър, готов на всякаква жертва. Ако не задоволиш човека, в него се раждат горчиви чувства.

И тъй, всеки трябва да се задоволи правилно, по Божествен начин. Задоволяването не е механичен процес – то подразбира примиряване с Господа. Дайте място на Христа в себе си, за да се примирите с Господа. Тогава няма да искате Бог да ви обича, защото и без това Той ви обича. От вас се иска само едно: не поставяйте препятствия на пътя на Божията Любов! Само така Бог ще се прояви.

Коя беше основната мисъл на днешната лекция? Учене и служене на Бога. Повтарям: учете и служете на Бога! Само така ще дойде примирението, само така ще дойде Любовта, която носи новия живот. Новият живот носи възкресението.

В Божията Любов е благо на човека.

17 януари 1937 г., София, Изгрев

КОНКРЕТНОТО В ЛЮБОВТА

Ще прочета 10. глава от Евангелието на Йоана, от 1. до 21. стих.

Има положения в живота, при които човешкият ум и човешкото сърце се изопачават. Благодарение на това човек има крива представа за нещата, затова той вади и криви заключения. Тази е причината, защото хората не разбират живота, не знаят защо е създаден светът. Често и религиозните, и светските хора се питат защо светът е създаден така, а не иначе. Досега никой не е отговорил на този въпрос и не може да отговори. Който е създал света, Той има свой план. Като знаете това, не се занимавайте с въпроса защо светът е създаден така, не се заемайте с решаване задачите на други същества. Тия въпроси не са за вас. Задача на детето от първо отделение е да изучава буквите – нищо повече; задача на детето от второ отделение е да се занимава с читанката си; детето от трето отделение изучава естествознание, отечествознание и други предмети; детето от четвърто отделение преговаря и разширява всичко, което е изучавало в първите три отделения. Като научи буквите и започне да срича, детето има високо мнение за себе си, то мисли, че много знае. Наистина, изкуство е да знаеш да сричаш; не е малко нещо от пълен невежа да прогледаш, да знаеш да четеш.

Да научиш буквите, да сричаш и да четеш, това е наука за децата. Коя е науката за възрастния? Любовта. И Любовта има своя азбука. Първо ще научиш азбуката, а после ще четеш, ще изучаваш правилата на тая наука. Значи Любовта има своя граматика, свой език. Можеш да изучаваш Любовта в превод, от преводната литература; можеш да я изучаваш в оригинал. Като изучаваш любовта на растенията, на животните и на хората, това е Лю-

бовта в превод, това е проява на Любовта в малък мащаб. Въпреки това комарът например мисли, че неговата любов е голяма; и рибата мисли, че любовта ѝ е голяма. Амбицията на рибата е голяма, а не любовта ѝ: тя не ражда по едно-две деца, но хиляди, и то наведнъж. Рибата казва: „Както виждате, аз не раждам само едно дете, но триста хиляди!“. Да се хвалиш с такова изобилие, това е детинска работа.

Като ученици изучавайте всичко, което става в Природата: това е същественото, това внася дълбочина в човека. Що се отнася до изобилието, с което рибата се хвали, човек има думата: рибата снася хиляди яйца, които той изяжда – човек използва хайвера на рибата за храна. Особено се ценят черният хайвер: който яде такъв хайвер, минава за богат човек; черният хайвер е недостъпен за сиромаха. Колкото и да се интересува от своя хайвер, рибата не може да си отговори защо човек яде яйцата ѝ, а не ги оставя да се превърнат на рибки. Тоя въпрос не е за рибата: тя не е дошла даже до първо отделение. Може ли детето от първо отделение да пита защо учителят не му обръща внимание? То не може да се пита обича ли го учителят, или не. Тук не става въпрос за любовта на учителя, но за знанието, което той дава на ученика си. Любовта на учителя към ученика се проявява чрез знанието, което получава, и чрез подтика, който му дава да учи. Ако детето цял ден мисли дали учителят му го обича, то не може да учи. Ученикът трябва да учи!

Учене се иска от всички. Животът на сегашните хора не се развива правилно по единствената причина, че те се занимават с въпроса обича ли ги Бог, обичат ли ги хората, на кого колко е дадено. Детето се занимава с въпроса колко ябълки е дала майка му на по-малките братчета и колко – на него, кое дете най-много обича тя и кое – най-малко. Това не е важният въпрос нито за възрастния, нито за детето. Всички хора – млади и стари – трябва да учат. Знанието трябва да се придобива, а Любовта – да се прилага. Затова казваме, че Любовта е приложна наука. Някой казва, че е научил десет букви от азбуката на Любовта. Това не е достатъчно.

Когато Бог е създавал света, извикал всички букви: всяка да си даде мнението с коя от тях да започне създаването. Това е цяла история, която интересуващите могат да намерят в историческите паметници на миналото. Аз ще ви приведа тая история накратко. Първа се явила българската буква *а*, не еврейската *алеф*. Буквата *а* на български е гласна, а на еврейски е съгласна. Изобщо еврейската азбука има 22 съгласни букви, гласни няма – те се погразбират. Като се представила буквата *а* пред Господа, Той се замислил и казал: „Не мога да започна създаването на света с тебе, защото ти мислиш само за себе си, казваш: *аз* – имаш предвид само себе си. Ако започна с тебе, светът ще се обърне с главата надолу“. Така се изредили всички останали букви. На всяка от тях Бог казал по нещо, с което им обяснил защо не може да започне създаването на света с тях. На буквата *м* казал: „Ти си началната буква на думата *мразя* – ти ще смразиш света“. На буквата *у* казал: „Ти си началната буква на думата *умирам* – ти ще умориш света“. Последна се явила пред Господа буквата *б*. Господ се спрял на тая буква, защото тя е начална буква на думата *блажен*. Наистина, първата книга, в която се говори за създаването на света, е *Битие*.

Дълъг и широк е митът за създаването на света. Питаме: „Буквите могат ли да говорят?“. Говорят. „Грамофонната плоча говори ли?“ Щом я сложите на грамофона и завъртите ключа, плочата започва да се върти и да говори като човек. По какво се отличава плочата от оригинала? Плочата вечно може да се върти и да повтаря едно и също нещо. Един ден повтаряш: „Аз съм добър, аз съм добър“. На другия ден повтаряш: „Аз съм лош, аз съм лош“. Това са грамофонни плочи. Коя е причината, че един ден си добър, а на другия – лош? Ако си дърво, което ражда хубави плодове, ти си добър. Ако си ябълка, която ражда сладки, вкусни плодове, добра си; ако раждаш кисели, стипчиви плодове, не си добра. Същото се отнася и до човека. Обаче това, което мислите, че е добро, всякога не излиза добро. Срещаш един човек, който бяга,

и в бързината успява да сложи в джоба ти хиляда лева. Гледаш – хиляда лева в джоба си. Радваш се и благодарих на този човек, че е бил толкова добър, помислил е и за тебе, не виждаш обаче, че полицията преследва твоя благодетел. Хващат го, обискират го, нищо не намират в джобовете му. Кои открадна парите? Той посочва към тебе. Веднага полицията те хваща и намира в джоба ти търсените пари. Как ще се оправдаеш? Завеждат те в затвора, там да те изследват.

Казвам: доброто е вътрешен процес. Важна е подбудителната причина, която заставя човека да прави добро. За самия човек е мъчно да разбере коя е подбудителната причина за доброто, което прави, затова той вади криви заключения. Например вие имате лошо мнение за оня, който отнема топлината ви; за оня, който ви предава топлина, имате добро мнение. Правилно е да определяте доброта и лошата постъпка по резултатите, които тя произвежда. Например съвременните лекари слагат лег на главата на оня, който страда от възпаление на мозъка. Лош ли е този лекар? Той е добър човек, защото помага на болния. Понякога болният умира, но желанието на лекаря е добро. Някои лекари си служат с топли компреси, а други – със студени. Защо едните прилагат студеното, а други – топлото? И едните, и другите си имат свои съображения. Първите казват, че студените компреси произвеждат реакция в организма, която възстановява нормалната температура на болния.

Мнозина от вас, като слушат да ви говоря върху различни въпроси, казват: „Ние искаме да ни научиш да служим на Бога“. Наистина, да служиш на Бога, това е велика наука. Откъде трябва да започне детето, което иска да учи? Първо майката хваща детето за ръка и го завежда на училище. Учителят поглежда детето и пита как е името му. То казва името си, а учителят го записва ученик в първо отделение. След това детето влиза в класната стая и слуша как учителят показва първата буква на азбуката. Детето учи буква след буква и решава зададените от учителя задачи и упражнения. Това е

служене на учителя. Първоначално детето пише прави и криви линии, кукички, камшичета, докато започне да пише буквите. Детето изучава буквите една след друга, съчетава ги в срички, докато най-после започне да чете цели думи и изречения.

Питам: знаете ли вие да напишете първата буква на Доброто, можете ли да напишете първата буква на Любобта? Не е достатъчно само да ги напишете, но красиво да ги пишете. Някой ученик прави големи усилия, но не може да напише буквите. Ще кажете, че това нищо не значи. Не е така. Графологията определя характера на човека по неговия почерк. Графолозите изучават буквите, техните линии, форми, ъгли – и по тях четат характера на човека. Например по начина на написаната буква *м* графологът определя щедър ли си, или не, мек ли си, или не, предаваш ли нещата точно, или ги изопачаваш, умен ли си, или глупав. „Може ли само по една буква да се каже толкова много за човека?“ Може: в една буква се крият големи подробности за човешкия характер. Това вижда само оня, който работи в тая област. Ако буквите са надебелени в основата, те говорят за твърд, упорит човек. Много естествено, неговата упоритост се отразява върху почерка – той пише буквите и ги надебелява в основата. Вътрешното налягане в човека не може да не предизвика надебеляване на буквите. Който не е упорит, пише тънки букви и без надебеляване. Някой пише с по-егри, обемисти, широки букви, а друг – с тесни, заострени и по-малки. Първият човек по характер е разположен, мек, а вторият – сприхав, гневлив. Това е наука на образите. Малцина познават тая наука и си служат с нея. Учителите, които не са изучавали графологията, не могат да си представят как е възможно по почерка на човека да съдят за неговия характер. Достатъчно е да се вгледат в почерка на учениците си, за да видят как се е отразил характерът на децата върху него. Наука е това!

И тъй, за да разберете Божиите работи, вие трябва да се освободите от вашите изопачени мисли и чувства. Изопачените мисли и чувства, както и кривите разби-

рания, внасят неразположение в човека. Някой тръгва на планина с шапка на глава и с раница на гърба си. По едно време излиза силен вятър, грабва шапката му и я хвърля на земята. Според мнението на мнозина планинските духове правят това. Обаче който разбира природните закони, може да се разговаря с вятъра. Той го пита: „Как смееш да хвърляш шапката ми на земята?“. Вятърът отговаря: „Ти трябва да знаеш кой съм аз. Искам да те науча, като влизаеш в черква, да сваляш шапката си. Тук е Божествената черква и ти трябва да се съобразяваш с нейните изисквания“. Вървиш напред, оглеждаш се натук-натам, виждаш разхвърляни камъни и се чудиш как може да си в черква, обаче вятърът настоява на своето. Кой от двамата е по-прав: ти или вятърът? Като разсъждаваш, най-после дохождаш до въпроса: „Птицата има ли шапка? Аз съм надигнал кожата на една овца и казвам, че шапката е моя“. Така дохождаш до заключението, че вятърът има право да задига шапката ти, и решаваши: „Следния път, като отивам на планината, няма да се обличам в кожи, нито ще слагам кожена шапка на главата си. Ще си направя вълнена шапка“. И при това положение не си изправен: ще платиш на оня, който ти е направил шапката, но не и на овцете, от които е взета вълната. Значи ти носиш неплатена шапка: пак ще те хванат и ще те накарат да плащаш.

Сега аз не искам да ви създавам противоречия: и без това имате достатъчно противоречия. Доброто се познава по това, че намалява и лекува болките. Ако болката се увеличава, доброто не е свършило работата си, както трябва. Въз основа на моя закон казвам: всяко прогресивно учение премахва тъмнината. Колкото повече се увеличава светлината, толкова по-ясно се виждат предметите; когато светлината се намалява, заблужденията се увеличават. Значи заблужденията се дължат на слабата светлина. Благодарение на заблужденията в живота хората нямат ясна представа за онова, което Бог е създал.

Пазете се от изопачените мисли и чувства, за които не сте отговорни. „Коя е причината за тях?“ Неравният

път, по който вървите. Без да искаш, хлътнеш някъде и кракът ти се изкълчва. Тогава ще се принудиш да търсиш лекар, да го намести. Ако можеш сам, няма да търсиш лекар, но малцина могат да си помогнат сами. Опасен е пътят, по който сегашните хора вървят: ако не внимава, човек има възможност да изкълчи крака си. В това отношение туристите имат големи опитности. Те минават за много опитни, но като се явят бури и виелици, става нужда да ги спасяват други хора. Често човек е изложен на големи опасности и изненади. Не мислете, че всякога може да се справите с мъчнотиите си. В обикновения живот човек лесно се справя с мъчнотиите си, но в необикновения живот става нужда някога да му помагат. Например когато лекар заболее, той вика друг лекар да му помогне: той се намира в аномално състояние на организма си и не се решава сам да си определи лекарства, не се решава сам да определи и дозата на тия лекарства.

Болезтта произвежда аномалии в мислите и в чувствата на болния. Следователно никои болен не може сам да определи състоянието си. Болният не говори за нищо друго, освен за болестта си. Щом оздравее, престава да говори за себе си: той забравя болестта си и влиза в нормалния си живот. Казвам: живеете така, че да ликвидирате с болестите; време е вече да ликвидирате и със старото. Когато дойде на Земята, Христос влезе в стълкновение с религиозните хора на тогавашното време. Това беше естествено: както всеки учител влиза в стълкновение със старите методи, така и Христос влезе в стълкновение със старото. Някой се оправдава и казва: „Аз така разбирам нещата“. Как ги разбираш: по старому или по нов начин? Природата допуща само един, естествен начин на разбиране, наречен Божествен начин, Божествено разбиране. В Божествения свят всичко е живо, там буквите сами говорят: какъвто въпрос и да зададеш на буквите, те веднага отговарят. Всяка буква представлява живо същество: щом се обърнеш към нея, тя веднага отговаря. Тя е като човек: извикаш я и веднага пристига. Тя казва: „Ето ме, аз съм *a* – алфа, начало на нещата“; друга казва: „Аз съм омега, край на нещата“.

Какъв ще бъде краят на нещата? Каквото е началото, такъв ще бъде и краят. Отчасти това е право: ако началото е тъмно, и краят ще бъде тъмен. С други думи казано: ако в началото мислиш криво, плодовете на твоята мисъл ще бъдат лоши. Обаче от това не следва, че киселите плодове и в началото, и накрая ще бъдат кисели. Първоначално всеки плод е кисел, стипчив, но като узрее, става сладък. Друг смисъл е вложен в думите: „Каквото е началото, такъв ще бъде и краят“. Защо? Защото Бог е и в началото, и в края. Той представлява начало и край, т.е. алфа и омега на нещата – единство има в Него. Единството образува и началото, и края. Вярно е следователно, че началото определя края. Хубавата семка, като начало на плода, е излязла от хубавия плод – края на процеса. От добрата семка излиза добър плод.

Христос казва: „Благ е само Бог, от Когото излизат всички неща“. Питаме: „Щом Бог е благ, защо и ние не сме като Него?“. Вие сами трябва да разрешите моя въпрос. За себе си аз съм го разрешил, но не и за вас. „Бог е благ!“ В това не се съмнявам. „Защо и аз не съм като Него?“ Щом желаеш, ще станеш като Него – от тебе зависи. В първо време плодът сладък ли е? Постепенно той става сладък. За това има ред причини, които са ясни за мене.

Сега оставям на вас да свършите работата, която ви е дадена. Зная, че Бог е благ, но аз още не съм благ – стрема се да стана като Него. Зная, че Учителят, който ме учи, всичко знае, но аз още не зная това, което Той знае. Един ден, като науча нещата, както Той ги знае, и аз ще бъда благ. За да се научиш да мислиш като Бога, трябва да станеш благ; ако не си благ, нищо положително не знаеш. „Много неща зная.“ Възможно е, но тия неща не са съществени, не са реални. „Зная какво представлява любовта, опитал съм я.“ Нищо не си опитал, нищо не си разбрал от Любовта. Даже аз още не я познавам напълно – едва сега изучавам азбуката на Любовта. Тя не се състои само от букви: срички, думи, цели изречения има в Любовта. Всичко това трябва да се изучава. Ако изучите

значението на буквите, с които се пише думата *любов* на български или на английски език, вие ще знаете много неща. На всеки език любовта има свои специални качества. Колко качества има човешката любов? Под „човешка любов“ разбирам степеня на съзнанието, до което вие сте дошли.

Като не разбират духовната и Божествената любов, хората говорят за материалната любов. Какво нещо е материалната любов? Шише, което съдържа само един литър вода. На колко души можете да услужите с тая вода? Само на пет-шест души. Ако имате едно буре от сто литра вместимост, ще услужите на много хора; ако имате на разположение стотици и хиляди бурета, пълни с любов, ще услужите на повече хора. Значи Любовта има степени – определено е при всяка степен колко товар може да се носи. Например ти можеш да носиш 50 kg товар, друг може да носи 100 kg товар, трети – стотици и хиляди килограми. Има същества, които могат да носят Земята на гърба си. Това не е научно доказано, но е факт. Днес се знае, че Земята се движи около оста си и около Слънцето; в бъдеще ще се знае още нещо за движението на Земята. В един гръцки мит се казва, че волът носи Земята на рогата си, но това не е научно доказано и проверено. Като чел тоя мит, някой се запитал: „На какво стои тоя вол?“. Това не е твоя работа.

Какво показва тоя гръцки мит? Че хората често приемат за верни неща такива, които нямат основа. Допуца се, че Земята стои на рогата на вол, а къде стои волът? Не знаем. Казваш, че обичаш някого. Може да го обичаш, може и да не го обичаш: това е предположение, само едно чувство в тебе. Казваш, че си готов да се жертваш за него. Опитал ли си колко го обичаш? Дойде някой при тебе, иска да му дадеш нещо. Ти го погледнеш накриво – не си готов за никаква жертва. Значи към оня, когото обичаш, си отворен, всичко даваш; към оня, когото не обичаш, си затворен, нищо не даваш. Ако отидеш при един дряхар, който има разположение към тебе, веднага той ти показва най-хубавите дръхи – да си избереш,

каквито ти харесат. При това прогава ти по-евтино и казва: „Давам ти такива грехи, че да ги помниш дълго време“. Казвам: има случаи да помниш нещо хубаво и нещо лошо. И аз дълго време помнех обувките, които ми направих един прочут обувчар. Той ми направи едни хубави обувки според него, които десният ми крак и до днес помни. Принудих се да ги дам на някого – толкова тесни бяха.

Често хората носят такива идеи в ума си, които образуват мозоли на краката им – дълго време носят мозолите от тия идеи. От тесните обувки лесно можеш да се освободиш, но не и от тесните идеи; същото се отнася и до тесните чувства. Казвах: „Не обичам моя човек, не мога да го търпя, не искам да го видя“. Защо не го обичаш? Защото си сложил тесни обувки на сърцето си, които те стягат. Когато мразиш някого, ти го поставяш в тесни обувки и го носиш в сърцето си. Искаш да бъдеш свободен, не можеш – стягат те обувките. Ако ги свалиш, друга неприятност – не можеш да ходиш по камъните. Слагаш обувките на калъп, но и това не помага. Изкуство е да се справиш с тесните форми на своите чувства.

Христос казва: „Любете враговете си!“ „Как можем да любим враговете си?“. Това е наука. Ти мразиш някого, но Бог го обича. Щом го обича Бог, и ти трябва да го обичаш. Знаеш ли, че той може да стане цар, а ти – негов поданик? Какво ще правиш тогава? Ще се научиш да обичаш и дявола, да не говориш лошо за него. Ако си позволяваш да говориш лошо по негов адрес, той ще изпрати стражари да те хванат и да те сложат в затвор. Днес дяволът е цар. При това положение, щеш – не щеш, ще казваш, че царят е добър. Като останеш сам в стаята си, оглеждаш се наоколо и щом видиш, че никого няма при теб, казваш: „Царят е лош човек“. Като кажеш така, ти си въздъхнеш спокойно и се облекчиш. В това отношение ти приличаш на оня българин от Варненско, който отишъл в града да си купи чехли. Обиколил дюкяните в целия град, но никъде не намерил чехли по мярка. Най-после отишъл в дюкяна на един турчин, дано там си

намери чехли. Турчинът му дал да мери един, втори, трети чифт, но нито един не бил по негова мярка. Ядосан, турчинът извикал: „Калъпсъз!“. Българинът се принудил да се върне в селото си без чехли и обиден от турчина. Той намислил да му каже нещо в отговор на обидата, но се въздържал, страхувал се от него. Като напуснал града, качил се на един баур и оттам извикал към турчина: „Сен калъпсъз!“ – и продължил пътя си.

Помни: християнската философия, като практическа философия на живота, препоръчва на всички хора да не се произнасят за злото, както и за дявола. Никой няма право, нито власт да съди дявола и да се произнася за него. Кой ти даде право да обвиняваш за всичко дявола? Ако наистина дяволът е толкова лош, защо Бог го допусна в съвета на Синовете Божи? Даже Бог го запитал: „Познаваш ли Моя раб Йов? Знаеш ли, че няма подобен на него?“. Дяволът отговорил: „Аз съм на особено мнение за Йов. Ти си му дал много богатства, осигурил си го. Отнеми всичкото му богатство, тогава ще видиш колко е вреден. Дай го на мене, аз да го изпитам – тогава ще си кажа мнението“. Така се разговарял Сатаната с Господа. Сега и на вас казвам: не се занимавайте с дявола, не говорете лошо за него. Колкото по-лошо говорите за дявола, толкова по-зле за вас. Закон е: за каквото говори човек, това го сполетява. Ако говориш за злото, зло те сполетява; ако говориш за доброто, добро те сполетява; от каквото се страхуваш, това става.

Дали вярваш в този закон, или не вярваш, не е важно – някога ще го провериш. Ти желаеш смъртта на някого: той може да не умре, но друг някой ще умре. Като знаете това, бъдете внимателни в своите мисли и чувства. Искаш да застреляш някого. Защо ще го стреляш? „Защото не го обичам.“ Обаче по невнимание куршумът попада на друг някой, за когото скърбиш. Също така и мисълта ви рядко попада там, където я отправяте: тя отива там, където не сте очаквали. Казвам: ония, които вървят в Божия път, трябва да изпразнят пушките си. Пълната пушка има място само на бойното поле. Не е

позволено на човека да носи пълна пушка и да си служи с нея. Всяко действие на човека, който живее в Божествения свят, трябва да бъде съвършено и добре обмислено, той отговаря за всяка празна дума. Всеки съдия трябва да постъпва според законите на Правдата; ако не спазва тия закони, той носи отговорност. Както съдията е отговорен пред закона, така и ние сме отговорни за своите действия. Всеки носи отговорност първо пред себе си, а после и пред окръжаващите. Сегашните хора гържат другите отговорни за постъпките си, а те гържат отговорни тях. Малцина гържат себе си отговорни за делата си. Докато гържиш ближния си отговорен за нещо, а той гържи тебе отговорен, светът никога няма да се оправи. Господарят гържи отговорен слугата, слугата гържи отговорен господаря – и светът остава неоправен. Първо ще гържиш себе си отговорен, а после другите.

Като е дошъл на Земята, човек е длъжен да мисли право, както Бог мисли, и да чувства като Него. Ако някой дойде при тебе, не казвай, че не си разположен да го приемеш, но си кажи: „Бог има отношение към моя човек, следователно аз съм длъжен да го приема“. „Съществува ли Бог в света?“ Съществува. „Има ли Промисъл?“ Има. За оня, който съпоставя нещата, съществува Промисъл, съществува велика Разумност. В тоя смисъл няма случайности в света. Не е случайно, че котката яде мишката: като я изяде, тя ѝ предава нещо. Котката е хитра, умна, а мишката е глупава – тя възприема нещо от котката.

Ще ви приведа един пример, от който се вижда проявата на Божия Промисъл. Преди повече от 25 години наблюдавах един интересен случай между котка и мишка. Котката хвана мишката и започна да си играе с нея. Дълго време тя си игра с мишката, като че нямаше намерение да я изяде. Защо не изяде изведнъж мишката, както постъпват всички котки? Тая котка беше умна, разбираше хигиената: тя знаеше, че ако изяде мишката изведнъж, ще я уплаши и ще се образува отрова в тялото ѝ. Котката не искаше да яде мишката с отровата. Като наблюдавах

играта между котката и мишката, реших в себе си, че мога да помогна на мишката, но се въздържах – исках да видя дали няма да дойде друг някакъв фактор отвън. Щом реших да помогна на мишката, котката задрямва. В това време мишката избяга и се скри зад един сандък. Котката се събуди и започна да търси мишката. Намерих я зад сандъка и пак започна да я гони. Като отпразних мисълта си към котката, тя отново заспа. Мишката пак избяга и се скри зад друг сандък, но котката и там я намери. Казвам на мишката: „Защо си толкова глупава? Защо не се скри другаде, да не те намери котката?“. В тоя момент мишката пак избяга и се скри между купчина камъни. Котката я търси, но не можа да я намери. В случая Божият Промисъл се прояви чрез мене.

И тъй, когато Бог иска, котката няма да изяде мишката: тя ще играе с нея, ще я гони и в момента, когато се готви да я изяде, ще загреме, а мишката ще избяга. Като не разбирате живота, питате: „Защо Бог не оправя света?“. Няма защо да го оправя – светът е оправен. Вашият свят не е оправен, вашите разбирания са криви. Като гледах как котката си играе с мишката, мислех, че непременно ще я изяде, но не излезе така. Съществува Божий Промисъл, но той може да се разбере само от ония, за които Христос казва: „Ако не станете като малките деца, не можете да влезете в Царството Божие“. Станете добри, разумни деца, за да дадете плодове. С доброто заедно иде Любовта, която се оформя чрез Мъдростта на Бога.

Човек трябва да бъде разумен, да използва условията. Какво иска учителят от своя ученик? Когато учителят разкрива буквите на учениците си, те трябва да бъдат съсредоточени, да възприемат това, което им се преподава. Детето следи движението на ръката на своя учител и се старая да го подражава. Казвате: „Кажете ни нещо конкретно за Любовта“. Питам: кое е конкретното в любовта на двамата млади? Желанието им да се оженият. Ще го обича ли тя завинаги, или не; ще я разбира ли той, или не? Това е конкретното в любовта на младите. Каквото

и да кажа, важно е дали това ще стане. Ако ти кажа, че ще бъдеш щастлив, това ще стане ли? Можеш да бъдеш щастлив при условие, че ще живееш по Божествен начин. Как ще бъдеш щастлив, ако правиш избор между две и повече момичета? Истината и Любовта сами ще те намерят. Оня, който те обича, сам ще дойде при тебе – той няма да те чака да го търсиш. Ти ли отиваш при светлината, или тя иде при тебе; ти ли отиваш при красивата мисъл, или тя иде при тебе? Светлината трябва да дойде при тебе; и мисълта – добра или лоша, сама иде при тебе. Значи който те обича, той сам иде при тебе. Ако обичаш лошия човек, той ще се нахвърли върху тебе да ти отмъсти. Ако обичаш някого и видиш, че го обиждат, ти пръв ще отидеш при него да го защитаваш. Това са обикновени работи, които постоянно стават в живота.

Питате: „Защо спорят хората?“. По причина на обикновената, човешката любов помежду им. Ако тяхната любов е Божествена, никакъв спор не може да има. Не можеш да причиниш пакост на оня, който носи Божиата Любов в себе си – това е закон. Да обичаш някого, това значи постоянно да се разширяваш; ако Бог те обича, ти пак се разширяваш. Където е Любовта, там никакво зло не става: стане ли някакво зло, това показва, че любовта ви е слаба. Помнете: където Бог присъства, никакво нещастие не може да стане. Много естествено: при 100 градуса топлина всяка граната, насочена към тебе, ще те убие. Обаче ако топлината е десет хиляди градуса, гранатата не може да издържи; при сто хиляди градуса тя съвсем ще се разтопи.

Голям е огънят на Любовта. В тоя огън всички гранати се разтопяват и престават да действат. Който живее в огъня на Любовта, той е свободен от всякакво зло, от всякакво нещастие, от всички лоши мисли и чувства; не живее ли в тоя огън, всичко може да го засегне. Аз гледам широко на Любовта. Не можеш да обичаш някого, с когото не си имал връзка от далечното минало – любовта между хората не се проявява само в един живот. Любовта излиза от Бога и пак в Бога се връща.

Велико нещо е да обичаш! В 13. глава от Първо послание към коринтяните апостол Павел говори за Любовта. Той казва: „Любовта не завижда, не прави зло, не се гордее, не търси своето“.

Сега, като наблюдавам хората, виждам, че всички се стремят към нещо красиво и възвишено. Няма човек в света, който съзнателно да се стреми към зло и престъпления – те идат сами по себе си, по механичен начин. Поводът на злото е един, а на Любовта – друг. Поводът на Любовта е всякога чист, понеже Бог е Любов. Ако Той те подбужда да обичаш или ако Той те изпрати някъде да помагаш, поводът за това е чист, безкористен. Друг е въпросът, ако ти си слаб и не можеш да изпълниш Божията воля. Тогава можеш да извършиш някакво престъпление, но причината е в самия тебе.

В далечното минало Бог изпратил един ангел на Земята – да донесе благословенията Му и да ги разпредели справедливо между всички хора. Като слязъл на Земята, ангелът видял царската гъщеря, като миела лицето си. Той погледнал към нея и му се видяла толкова красива, че вдигнал ръце от учудване и изпуснал торбата с Божиите благословения. Хората се спуснали към тях и започнали да грабят, каквото им попаднало. Така ангелът не могъл да изпълни Божията воля. Грешката не е в желанието му да погледне към царската гъщеря, но в неразбирането на Божията воля.

Казвам: ако и вие като моя ангел се увлечете в някоя красива мома и оставите торбата с благословенията сред пътя, ще изпълните ли Божията воля? После ще се оправдавате с това, че сте се увлекли. Погрешката на ангела се заключава в това, че в любовта му имало известно раздвояване. Единство трябва да има в Любовта. Като е дошъл с мисия на Земята, ангелът трябвало да бъде крайно съсредоточен. Ето защо, когато обичате някого и се раздвоявате, не се осъждайте, но се започнете защо чувствата ви се раздвояват. Това е важен въпрос, който трябва да се разреши. Днес мъжът и жената се ограничават взаимно, поради което отношенията им не са

искрени. Жената среща един мъж, поглежда го и се чуди къде е виждала моя мъж – познат ѝ е. Тя не подозира, че в миналото той е бил неин баща. Чуди се защо ѝ е толкова приятен, защо изпитва особено чувство на благодарност към него. Обаче мъжът ѝ я следи – недоволен е защо поглежда тя към другия. Тя си спомня най-после, че моя човек ѝ е бил баща в миналото, и казва на мъжа си: „Благодаря на моя човек за хубавото, което нося в себе си. То се дължи на него.“ „Баща ли? Не признавам това – ти ще гледаш само мене!“ . Питам: само за един предмет ли са създадени очите?

Ето и това, което ви говоря, е нещо конкретно в любовта. Мъжът подозира жена си, жената подозира мъжа... Това било любов! Мъжът не трябва да подозира жена си в никакво престъпление, и жената не трябва да подозира мъжа си. Защо мъжът, като види, че жена му поглежда към друг мъж, да не се радва на свободата ѝ; защо и жената да не се радва на свободата на своя мъж? Божественото се изявява чрез свободата, въпреки това хората искат да заставят Бога в себе си да се проявява като тях. Това е невъзможно! Христос казва: „Не дойдох за праведните, но за ония, които грешат“. Сега вие искате да ви кажа нещо конкретно за Любовта. Ето, казвам: не се подозирайте – Любовта изключва подозрението. Някой говори нещо – не го подозирай! Друг гледа на една или на друга страна – не го подозирай! Защо трябва да казваш, че той говори глупави работи? Ако той говори пред тебе глупави работи, пред други ти говориш глупости. Бъди справедлив към всички. Какво правят хората? Като обичат някого, приятно им е да седят при него повече; ако не го обичат, бързат по-скоро да си отидат. Какво означава бързането? Движение с експрес. Ако си товарен влак, ще се спираш на всяка гара, където ще се товараш и разтоварваш.

Каквото и да правите, не допущайте съмнението и подозрението в себе си. Временно те могат да минат през ума ви, но никога не ги допущайте в душата си. Временно може да допуснете едно противоречие в сърце-

то си, но в душата си – никога. Ако не можете да се справите с някое противоречие, кажете: „Божия работа е това!“. Вие не знаете крайния резултат на Божиите дела, следователно не трябва да се произнасяте за тях. Казвате, че Адам и Ева са виновни за много неща. Защо? Защото те първи са съгрешили. Не говорете така – вие не знаете Божия план. Всяко нещо, което Бог е допуснал, има свое велико предназначение.

И тъй, пазете се от своите изопачени мисли и чувства, от своите криви разбирания. Как ще бъдете благоугодни на Бога с вашия изопачен живот? Ще отидете при Него да се оплаквате ли? Ако се оплаквате от бедността си, нямате право: вие сте в изобилието на живота – защо сте бедни? Ако сте в живота, където хората се раждат и умират, все ще намерите нещо, от което да се оплачете, обаче ако влезете в живот, където смърт не съществува, от какво ще се оплачете? Всички трябва да влезете в Божествения живот. В този живот се разрешават всички задачи. „Мъчно се постига това.“ Докато дойдеш до новото разбиране, мъчно е да възлюбиш врага си. Това е велика наука – мъчно се прилага законът на Божията Любов. Ония, които се качват на Хималаите, разбират това. Там въздушното налягане е малко – при това налягане от порите на човека започва да тече кръв. Както не е лесно да се качваш на високите върхове, така също не е лесно възлизането по високите върхове на духовния свят. На високите върхове е много студено, а същевременно и въздушното налягане е различно от това на ниските места. Човек трябва да се приспособи към това налягане.

Казвам: противоречията в любовта се дължат именно на голямото различие в налягането на ума, сърцето, душата и духа. Вън от тия налягания съществува едно Божествено налягане, към което човек трябва да се приспособи. Който не може да се приспособи към това налягане, той изменя отношенията си към Първата Причина на нещата. Когато обичате някого, отношенията ви към това налягане са правилни и вие се привличате взаимно; ако не го обичате, отношенията ви не са правилни и вие

се отдалечаваме един от друг. „Има ли нещо лошо в отдалечаването?“ Зависи от какво се отдалечаваме. Двама души седят при тебе, а ти казваш: „Единият ми е близък, а другият – далечен“. Значи близостта е вътрешен процес. Някой човек ви е близък в духовния свят, а далечен – на физическия. За да не се сблъскате, той трябва да бъде физически далече от вас. Когато някой човек е далече от вас на физическия свят, това показва, че той няма какво да ви даде. Учителят е близо до учениците си, защото има какво да им даде.

Какво трябва да се придане към вашата любов? Повече знание, повече светлина, повече Мъдрост, повече Истина. Една майка обича детето си и от любов го храни по десет пъти на ден. В любовта на тая майка липсва знание – тя претоварва стомаха на детето си и после се чуди коя е причината за това. Много просто – нейната неразумна любов. Ако го храни по два-три пъти на ден, това е достатъчно. Ще кажете, че птиците хранят малките си по няколко пъти на ден. Законът за храненето у тях е друг, не е както при хората.

В заключение на всичко казвам: пазете следените правила: Изправяйте своите изопачени мисли и чувства! Не се месете в Божиите работи! Следвайте Божиите закони! Не се заблуждавайте от лошите си състояния – те са временни, не са общи за всички хора. Може само ти да не си разположен, всички хора не са болни. Ако си трескав и ти е горчиво в устата, на всички хора не им е горчиво – другите хора си ядат сладко. Ако си неразположен, всички хора не са като тебе. Ти не обичаш един човек, но други го обичат: Бог обича моя човек. Той е излязъл от Бога, както всички хора, следователно Бог изисква от моя човек да бъде като Него. „Как можем да станем като Бога?“ Вие знаете това. Едно време, когато не сте знаели, никой не ви е гържал отговорни, но сега носите отговорност за делата си. Христос казва: „Аз съм вратата. Който mine през Мене, той ще бъде спасен“.

Като ученици вие трябва да изучавате буквите, които вашият духовен Учител ви открива. Научите ли тия

букви, те ще бъдат талисман в живота ви – никога няма да се освободите от тях. Те ще ви придружават навсякъде – без тях не можете нито на физическия, нито на Божествения свят. Колкото и да е елементарна работа изучаването на буквите, в тях се крие велика Истина.

Често някои истини на Земята са покрити с кал. Измийте тая кал: под нея ще намерите онова, което търсите. „Защо са покрили Истината с кал?“ За да не прогледнат хората. Следователно ако някои ваши чувства са окаляни, не се отвърщавайте от тях – измийте ги, за да видите каква е любовта ви към Бога, към вашия ближен, към семейството ви, към народа ви, към цялото човечество. Каквито са отношенията на Бога към вас, такива трябва да бъдат и вашите отношения към Него. Бог гледа еднакво към всички същества. Да любите Бога – това е вашият път.

В Божията Любов е благо на човека.

24 януари 1937 г., София, Изгрев

ВЕЛИКОДУШИЕ И ЦЕЛОМЪДРИЕ

Ще прочета 10. глава от Евангелието на Йоана, от 22. до 42. стих.

Има един специален начин за изучаване на свещените книги. Много хора са забравили този начин. Трябва да се знае, че свещените книги не се изучават, както обикновените, обаче сегашните хора са объркали този начин и не знаят какво да правят. В това отношение те приличат на един наш познат, който се объркал в смятането. Той умножил 6×9 и получил 54, после умножил 6×10 и получил 60. Като сравнил числата 54 и 60, веднага се запитал: „Как е възможно да умножиш 6×9 и 6×10 и да получиш числа с разлика 6 единици?“. Той извадил 9 единици от 60 и получил 51. „Как е възможно да умножиш 6×10 и да получиш 51, по-малко от 54?“. Колкото повече смятал, толкова повече се обърквал, докато най-после разбрал, че грешката е в деветорката, която вади от 60. Трябва да извади 6 единици и ще получи 54.

Сегашните хора често се объркват, понеже искат земните им работи да се нареждат, както духовните. Това е невъзможно! Между земните и духовните работи има известно подобие, но има и голяма разлика. Тая разлика се вижда и между хората, които живеят на Земята. Някой човек има големи желания, като слона. Когато яде, той се задоволява със 75 кг ориз. Друг се задоволява с малко – 200-220 г ориз му е достатъчно. Първият има повече земни желания, като слона. Това желание е остатък от миналото. Вторият има повече духовни стремежи, затова се задоволява с малко. Някога слонът е ял дневно по 75 кг ориз, но сегашните условия са други, не могат да му доставят толкова много.

Един млад момък се оженил за красива млада мома. В деня на сватбата се случило нещастие: младоженецът

изпаднал в летаргия и така прекарал цели 45 години. Неговата възлюбена се чудела какво е станало с младоженеца, но решила да му остане вярна, да дочака неговото пробуждане. Това станало едва след 45 години, през което време, от скръб за него, тя се състаряла толкова много, че била почти неузнаваема. Като се събудил от дългия сън, той веднага си спомнил за своята възлюбена, която си представял все така млада, красива, каквато я знаел преди 45 години. В неговото съзнание 45 години се равнявали на един ден. Като я видял, той се изненадал – толкова стара му се видяла тя! Времето и условията хвърлят отпечатък върху човешкото лице, както и върху предметите. Колкото по-бързо стават нещата, толкова повече енергия се изразходва. Бързите работи не стават добре. Това се забелязва особено при храненето.

Някой казва: „Яж така, че ушите ти да пукат“. Кога пукат ушите? Когато се яде бързо. Тогава челюстите се движат бързо и ушите працят. Питайте какво ще каже стомахът? Като ядеш бързо, той започва да протестира. Защо? Не може да се справи с бързо нахвърляната храна. Червата също протестират. При бързото ядене храносмилането не става правилно – една част от храната не прониква в кръвта и не може да храни клетките. Несмяната храна се наслажда във вид на утайка около ставите, както и в капилярните съдове. Тази е причината за заболяване на човека от ставен ревматизъм. Казваш: „Откъде дойде моя ревматизъм?“. Много просто, от бързото хранене и от несдъвканата храна. „Какво трябва да правя?“ Бавно ще ядеш и много ще дъвчеш храната: това е предвидено в Божия план. Щом изпълняваш моя план, работите ще се нареждат добре; ако не го изпълняваш, всичко ще тръгне назад. В това няма никакво изключение.

Днес всички хора се оплакват от последствията на своя минал живот. Няма защо да се оплакват – трябва да изправят лошите последствия на миналото. Много хора имат висок стремеж, любов към Бога, молят се по няколко пъти на ден, външно изглеждат като светии, обаче щом заговорят, веднага започват да се оплакват

от болести, страдания и мъчнотии. Тук ги задържали да плащат дълговете си, там ги задържали – и те се чудят какво да правят, къде по-рано да плащат. Като не могат да се справят със задълженията си, отказват се да плащат под предлог, че кредиторите им са милионери, няма защо да им плащат. Не е така. Понеже в миналото сте яли и пили и не сте мислили за утрешния ден, сега ще плащате: по малко, но редовно ще плащате задълженията си. Ако си светия отвън, ще бъдеш светия и вътрешно. Като влезеш в живота, казваш: „Лесно се говори, мъчно се изправят погрешките“.

И тъй, лесно се теоретизира, мъчно се прилагат нещата. Много мога да ви говоря за музиката, но мъчно е да вземеш един тон правилно. Всеки може да пее, но истинско пеене е това, което оправя обърканите човешки работи. Да пееш хубаво, това значи да гъвчеш храната си добре, за да се всмуче още от езика и устата. Колкото по-дълго време се задържа храната в устата, толкова по-лесно се всмукват част от хранителните вещества и от храната. Така те отиват направо в нервната система. Ония сокове, които не се всмукват в устата, отиват направо в стомаха, където става пълно смилане. Казваш, че нямаш време да гъвчеш много храната и да я задържаш в устата. Ако се разболееш, как ще имаш време да лежиш? Като болен ще ти дадат отпущение две-три седмици и ще изгубиш много време. За предпочитане е по-бавно да ядеш, но да бъдеш здрав, отколкото да ядеш бързо, та да не губиш време и да боледуваш.

Казвате: „Да се обичаме!“ . Какво означават тия думи, какво дава Любовта на човека? Това всички знаете. Какво прави майката с любимото си дете? Тя го целува по едната бузичка, а после по другата, целува му едната ръчичка, после другата; едното краче, другото краче, коленцата – навсякъде го целува. Който не разбира значението на майчината целувка, казва: „Защо тая майка целува толкова много детето си? Намясто ли са нейните целувки?“ . Намясто са: всяко дете, целувано от майка си и баща си, става човек в пълния смисъл на думата. Следователно ако

работите ви не се нареждат добре, ще знаете, че майка ви и баща ви не са ви целували, както трябва.

Като говоря за дъвкане на храната, имам предвид младия човек, на когото зъбите са здрави. Какъв смисъл има старият, беззъбият дядо да дъвче храната си? Той няма зъби, не може да я дъвче. За да дъвчеш храната си, трябва да имаш зъби. Какво представляват зъбите? Те са емблема на човешката доброта. И кучето често се зъби на човека, лае го; то казва: „Знаеш ли, че аз имам зъби?“. Как се справям аз със зъбите на кучето? Изваждам от джоба си парче геврек, давам го на кучето и казвам: „Твоите зъби трябва да се занимават с нещо. Ето, аз имам достатъчно гевречета. Взemi това парче, за да станем приятели“. Като показва зъбите си, кучето иска да каже: „Трябва да знаеш, че аз съм справедлив, с всички постъпвам еднакво. Ако смееш да причиниш някаква пакост на господаря ми, ще опиташ моите зъби!“ „Бъди спокоен, аз дойдох тук да изпразня джобовете си от гевречетата. Това, което искаш да направиш на мене, направи го на гевречетата. Като си хапнеш от тях, ще разбереш защо съм дошъл“.

Някои казват: „Бог живее в нас“. Как познавате това? „Той ни казва да направим нещо, за което ние не сме мислили.“ Изпълнихте ли го? Един евангелист, наш познат – сега е вече на оня свят, казваше за себе си: „Много съм мързелив. Искам сутрин да стана рано, но не мога, спи ми се“. Той сам се упрекваше, но по естество беше мързелив. Той имаше къси дебели ръце, пръстите в основата му бяха дебели, краката – също. Цялата му фигура беше дебела, разположена към леност. Старият човек в него обичаше да си поспива повече, новият човек го подтикваше към работа и му казваше: „Със спане нищо не се постига“.

Ще приведа един случай от живота на Едисон⁸, на когото близките често казвали, че трябва да спи повече, да не се изтощава. Едисон размишлявал дълго време върху фонографа, но не могъл да го разреши. Една вечер се събудил към един часа след полунощ и не могъл да заспи. Веднага станал и започнал да работи. В този момент

той разрешил въпроса, който го интересувал. Доволен от разрешаването на задачата, той си казал: „Ако бях продължил да спя, нямаше да открия фонографа“. И на вас казвам: ако спите много, нищо няма да разрешите. Събудите ли се среднощ и не ви се спи, станете веднага: така ще разрешите задачата, която до това време не сте могли да разрешите. В сънно състояние въпросите не се разрешават. Сънят е почивка, минаване от едно състояние в друго.

Сега да дойдем до пеенето, за да видим какво липсва на сегашните певци. Двама души пеят. Единият има чист тон, но пее грубо, мекота няма; другият пее чисто, с мек тон. Изобщо както певците, така и говорителите се нуждаят от мекота – това липсва на сегашните хора. Всяка груба дума се отразява вредно върху нервната система на човека. Защо? Защото тя се връща обратно върху него. Както каруцата разтърсва човека, така и трептенията на грубите думи, на отрицателните мисли и чувства произвеждат сътресение на нервната система и човек заболява. За предпочитане е да вървите пеш, отколкото да се качите на каруца, която ще ви разтърси до последната клетка. Като знаете това, пазете се от мисли, чувства и постъпки, които разтърсват нервната система.

От какво се нуждае каруцата? От пружина. Трептенията на човешките думи, мисли и чувства също се нуждаят от пружина, т.е. от мекота. И пеенето се нуждае от пружина. Умен човек е оня, който е поставил пружина на своята каруца. Всяка каруца, която се движи бързо в умствения свят, непременно трябва да има пружина, да не причинява никакво сътресение. Нервната система се нуждае от пружина; няма ли такава, тя е изложена на голямо сътресение. Някой казва: „Не съм доволен от себе си, от своята сприхавост. Какво да правя? Вината е в баба ми и в дядо ми. Те бяха сприхави и предадоха своята сприхавост и на мене“. Не се оправдавай с дядо си и с баба си: те бяха бедни, нямаха възможност да си купят пружина. Днес ти разполагаш, имаш средства да си купиш

пружина. „Колко струва една пружина?“ Двеста-триста лева. И хиляда лева да е, пак можеш да си купиш. Ти имаш пари в спестовната каса – извади колкото трябва за една пружина, че като седнеш, да ти е приятно.

Като изучавам въпроса за грубостта на човека, дохождам до заключението, че за да се придобие известна мекота, нужни са условия. Отивам в един дом, наблюдавам какви са отношенията между децата и родителите. Децата са груби с родителите си, говорят им соннато, грубо – родителите се чудят какво да правят с тях. Според мене причината за тая грубост се крие в излишната енергия у децата. Ако знаят как да я пласират, те ще бъдат по-меки и внимателни. Един ден малкият Иванчо става момък и грубостта му постепенно намалява. Той си е намерил една Калинка, с която се разговаря меко, нежно. Като се обръща към нея, нарича я „Калинчица“. Защо към майка си е груб, а към Калинка е мек и внимателен? Причината за грубостта на Иванчо е майката: когато е била бременна, тя не е могла да внесе в Иванчо нужната мекота. Ето защо Калинка иде отвън, като лекар, да излекува Иванчо от неговата грубост. Тя знае как да постъпва с него, за да внесе нужната мекота.

Какво представлява мекотата и какво – грубостта? Грубостта е лошото ядене, а мекотата – доброто и вкусно ядене. Ти си учен човек, разбираш от доброто ядене. Отиваш на гостилница, при един стар готвач. Ти мислиш, че той е опитен, знае да готви добре, обаче оставаш изненадан. Той слага яденето пред тебе, но то не те разполага. Излизаш недоволен от гостилницата и втори път не влизаш в нея. Лошо е яденето, т.е. груб е готвачът. Влизаш в друга гостилница. Посреща те млад, разположен готвач, слага ти вкусно, добре приготвено ядене. Макар и неразположен, ти ядеш и се чувстваш добре. Причината за това е мекотата на младия готвач – от него лъха нещо меко, приятно. Да срещнеш груб човек, това значи да влезеш в мрачна, прашина, непроветрена стая; да срещнеш мек човек, това значи да влезеш в чиста, добре проветрена и наредена стая.

Какви са условията за духовния живот? Чистота, абсолютна хигиена и проветряване. Духовният човек работи със златни, а не с книжни пари. Всеки знае цената на златото и се стреми към него. Златото има цена на всяко време, а книжните пари са временни, скоро губят цената си. Възгледите на хората за сегашния живот са книжни пари, които на другия ден още изгубват своята стойност. Божественото в човека е злато, което никога не губи своята стойност. Ако Божественото е в тебе, ти никога не губиш цената си: човешкото губи цената си, но Божественото – никога. И човешките неща са хубави, но са временни, леки – като книжните пари. Божествените неща са вечни – те имат ценност като златото. Кое е по-хубаво: да разполагаш с книжни или със златни пари?

Тук има едно малко котенце, което често седи пред вратата на стаята ми, чака да му дам нещо за ядене. То представлява пример на мекота. Един ден отворих вратата на стаята, за да му дам нещо за ядене. То измяука много приятно: в мяукането имаше особена мекота. За това приятно мяукане аз ставах няколко пъти през нощта, да му дам нещо за ядене. За пръв път срещам котка да мяуче така приятно и меко. Магическа сила се крие в мяукането на това котенце. Колкото пъти го чувах да мяуче, всякога давах ухо, с удоволствие се вслушвах в него. Така то изказваше своята благодарност, казваше: „Навсякъде ме гонят, не ме приемат – ти ме прие, давай ми ядене“. Благодарността му го правеше приятно. И Бог се вслушва с трепет, за да чуе нашата благодарност, да чуе нашия мек глас, израз на любов към Него и към нашия ближен.

Аз вземам това котенце за пример на мекота и благодарност. Външно то е слабичко, нежно, със скромна грешка, но в очите му има нещо приятно, а в гласа му – нещо музикално. Като чуя мяукането му, веднага ставам разположен. То прилича на купувач, който дава на бакалина златна монета. Всеки разбира цената на златната монета и я слага в джоба си. Макар и животно, и то носи в себе си нещо Божествено. Като слушам мяукането на

котенцето, казвам: ако едно котенце може да изрази Божественото в себе си, какво остава за човека, излязъл от Бога? Човек може да изрази Божественото не само като котенце, но много по-добре. Желание се иска от човека! Има ли го, той дава възможност на Бога да се прояви в него в пълнота.

Като четете свещените книги, вие се спирате на малките и големите пророци и виждате голямо различие в техните характери. Някой пророк говори строго на хората, но с мекота. Той ги съди, бичува ги като съдия, но му става мъчно. Така постъпват много от сегашните съдии. Един съдия ми разправяше своя опитност: „Разглежда се едно дело между богат и беден. Последният дължи една голяма сума на богатия. По закон той трябва да плати дълга си, по съвест делото е в полза на бедния. Ако не приложи закона, аз нося отговорност, мене ме съдят. Приложих закона и осъдих бедния да плати дължимата сума на богатия, обаче съвестта ми говореше: „Сега ти ще платиш половината сума на бедния, да му помогнеш“. Аз се съгласих и взех участие в дълга на бедния“. Това значи будна съвест, която разбира на коя страна е правото. По съвест правото е на страната на бедния, а по закон – на страната на богатия. Тоя съдия е последовател на Новото учение и постъпва според него. Какво правим ние? Всеки ден издаваме по едно решение, съдим себе си. По закон е право, но не и по съвест. Бъди такъв съдия: да осъдиш и бедния, и богатия, щом са виновни. Едно време турската съдебна процедура ставаше много бързо, там нямаше никакви защитници. Беден човек се оплаква на съдията, че работил на един богаташ, който не иска да му плати. Съдията извиква богатия и го пита: „Дължиш ли на тоя беден човек?“ „Дължа.“ „Веднага да му платиш още сега, без никакво отлагане!“ Това значи експедитивност на съдбата.

Днес всички хора, като съдии, постоянно отлагаме делата си. Един съдия отлага делото, вторият го отлага, третият го отлага, четвъртият – също, докато се намери най-после някой, който го разглежда и дава резолюция.

Такъв пример има с едно голямо дело, което попаднало в ръцете на един опитен германски съдия. Той отлагал делото постоянно и почти целия си живот прекарал от средствата на това дело. В това време той оженил гъщеря си. Зет му бил също съдия. Вместо зестра той получил от дядо си това дело с думите: „Ето, това дело може да те повдигне, с него можеш да прекараш целия си живот“. Зетят взел делото, разгледал го и за две години го разрешил. Като чул това, дядо му казал: „Това дело реши съдбата ти – не можеш да бъдеш добър съдия. Ако работиш така, много ще гладуваш“. Да отлагаш делата с години наред, това е крив метод, в който се крие известно користолюбие. То не си служи с къси процедури. Това са интимни работи в човешкия живот. Ако не мислиш право, не можеш да се ползваш с благоволенieto на невидимия разумен свят. Той обръща внимание на същината на нещата. Ако мислиш право, а в мислите и в чувствата ти няма мекота, мисълта ти е абсолютно права. В мисълта трябва да има любов, а в любовта – мекота. Тя подобрява живота. Мекотата е здравословно състояние на човешкия живот. Който има мекота, той лесно се учи, лесно се възпитава, лесно възпитава и децата си. С мекота всичко се постига; без мекота човек е недоволен от себе си, от своите мисли и чувства.

Като правя наблюдения върху човешките прояви, с това аз изучавам и плодовете. Отвън още познавам условията, при които всеки плод е зрял. Най-хубави плодове са ония, които са били изложени на юг; после идат тия, които са били изложени на изток и запад; и най-после идат изложените на север. Същото нещо се забелязва и с дините. Яжте дини, които са били изложени на юг, да видите каква разлика има между тях и тия, които са били изложени на запад или на изток. При това яжте само горната част на динята, а не и долната, с която тя е лежала на земята. Правете моя опит в продължение на един месец, да видите какъв резултат ще имате. Същото нещо се забелязва и с хората. Всеки човек иска да бъде мек и сладък, но не може. Повечето хора са изложени на

север. Има едно място, на което човек трябва да застане, за да бъде огрян от всички страни. Може ли човек да направи къща без северни прозорци?

В ума на един учен се родила идеята да си направи къща на Северния или на Южния полюс: само там тя ще се огрява от всички страни еднакво. Понеже мъжът и жената са полюсите на живота, човек трябва да се ражда ту като жена, ту като мъж, за да добие необходимата мекота и сладчина. Тогава човек няма да живее на Екватора, но ще живее на своя полюс, огряван от всички страни. Някой мъж не е огрян, както трябва. Той казва: „Студено е при мене“. На Северния полюс си. „Ще уда на Екватора.“ Според мене няма защо да отиваш на Екватора, но ще си останеш на Северния полюс, за да добиеш мекота като мъж. За да добиеш нужната мекота като мъж, ти трябва да бъдеш великодушен; за да добиеш нужната мекота като жена, ти трябва да бъдеш целомъдрена. Полюсът на мъжа е великодушието, полюсът на жената е целомъдрието. Ако мъжът не е великодушен, не може да придобие оная мекота, която ще внесе новото в неговия живот; ако жената не е целомъдрена, не може да придобие оная мекота, която ще внесе новото в нейния живот. Помнете: мекотата ще донесе новия живот. Великодушието и целомъдрието са условия за придобиване на мекотата.

Една от красивите черти на мъжа е великодушието, а на жената – целомъдрието. Приятно е да срещнеш великодушен мъж: ходът му е лек, подвижен, пластичен. Приятно е да срещнеш целомъдрена жена: тя има красива фигура, добре сложена, с пъргави, леки движения. Няма по-красиво нещо от великодушен мъж и целомъдрена жена. Които иска да придобие нужната мекота, трябва да бъде великодушен и целомъдрен. Великодушието изисква отличен ум, а целомъдрието – отлично сърце. Великодушието изисква бодър, мощен дух, а целомъдрието – необятна, обширна душа. „Къде са те?“ У вас. Дайте място на ума, на сърцето, на духа и на душата си да се проявят; постигнете ли това, вие ще придобиете нужната мекота.

За тая цел човек трябва да бъде свободен. „Да оставим всичко в ръцете на Господа.“ Оставете всичко на Господа, но слушайте Го и изпълнявайте Неговата воля. На мъжа Той казва: „Бъди великодушен по ум и по дух“, на жената казва: „Бъди целомъдрена по сърце и по душа“. Каквото им каже, трябва да Го слушат.

Да бъде човек великодушен и целомъдрен, това са възможности, вложени в него. Като казвам това, аз влизам в положението ви. Вие живеете в свят на големи борби и противоречия, на големи несгоди и мъчности. Вие се товарите с големи задачи, за разрешаването на които се искат специални условия. Ако очаквате тия условия, ще знаете, че няма да ви се дадат. Ако мислите, че светът лесно ще се оправи, лъжете се: дълго време ще чакате, както очаквате да спечелите на лотария. Днешният ген съдържа всички необходими условия за вас, но трябва да вярвате в това. „Има ли изходен път от положението, в което се намираме?“ Има, но за това се изисква разумност.

Една мома, най-добрата гъщеря в семейството, била и най-умна, но въпреки това всички вкъщи били против нея. Тя не се огорчавала от това и търпеливо понасяла всичко. Един ден цялото семейство тръгнало на планината, да направи една екскурзия. Неочаквано времето се развалило и започнало да вали сняг. Те измръзнали и се видели в чудо как да накладат огън, да се стоплят – никой не предвидил това. Дърва имало, но трябвало кибрит. Добрата им гъщеря предвидила всичко – тя носела кибрит. Така тя помогнала на домашните си да излязат от безизходното положение. До тоя момент всички я наричали Мария, но като видели нейната предвидливост, започнали да я наричат Марийка. Само разумният е предвидлив.

И тъй, лошите условия в живота не са нищо друго, освен възможност на Бога да прояви Своята Любов. Ще дойде Марийка отнякъде, ще грасне кибрита, ще запали огъня – и от тоя момент душата ни ще се развесели. Няма по-хубаво нещо от това, да бъде човек разположен по дух, да бъде разположен душевно, умствено и сърдечно.

Ето задачите, които очакват разрешаване. „Как ще се разрешат?“ По вътрешен път. Тия задачи са важни и за тоя, и за оня свят. В разрешаването им се крие богатството, което човек ще занесе със себе си в другия свят. Всичко ще оставите на Земята, но това богатство ще занесете със себе си. Значи единственото богатство, което човек ще занесе със себе си в оня свят, е мекотата на неговия дух, мекотата на неговата душа, мекотата на неговия ум и мекотата на неговото сърце.

Тайна молитва

В Божията Любов е благо на човека.

31 януари 1937 г., София, Изгрев

ПЪРВИЯТ И ПОСЛЕДНИЯТ

Ще прочета 11. глава на Евангелието на Йоана, от 1. до 27. стих.

Има много неща в света, които трябва добре да се разберат. Много неща разбирате и много неща не разбирате. Онова, което сте разбрали, е останало назад; онова, което не сте разбрали, е напред. Следователно разбирането е непрекъснат процес, който показва, че човек не стои на едно място. Разбирането не е механичен процес. Казано е: „Да вярваме в Господа“. Вярването не е механичен процес. Както в разбирането има движение, така и вярата е процес на съзнателно движение. Ако пътник трябва да извърви 500 км път за известно време, той трябва да си направи сметка по колко километра да върви на дан; не си ли направи точна сметка, времето ще изтече и той ще остане сред пътя. Ако сметката му е точна, той ще стигне навреме, но ще се усети уморен, след което трябва да си почива няколко дена. Какво придобива пътникът? Придобива нещо: той се е спрял при един хубав планински извор, пил е от неговата вода и е занесъл от нея на близките си. Водата, от която е пил, представлява знанието, което човек придобива като пътник в своя дълъг живот на Земята.

И тъй, като придобива знания, човек трябва да се подмладява. Всъщност става точно обратното: човек придобива знания и остарява. Значи сегашният човек се товари със знанието, а не се разтоварва. Много естествено: човек не търси начин да изправи погрешките си, но се пита защо е сгрешил и защо грешил. Не питай защо си сгрешил и защо грешил, но питай защо си служиш с белите и черни лъжи. Лъжата е причина за преждевременното остаряване на човека. Казваш: „Аз никога не лъжа“. Днес малко хора говорят Истината. Ти се оплакваш от

живота – не говориш Истината. Казваш, че Бог не те е надарил, че нямаш никаква дарба – не говориш Истината. Ти не си орал, не си сял, а поглеждаш със завист към нивите на другите хора и казваш: „Моята нива нищо не роди, а нивите на съседите ми дадоха много плод“. Ти не говориш Истината: твоите съседи ораха, сяха, затова имат плод, а ти нищо не работи. Ти говориш лошо за своя ближен, че греши, без да знаеш как е сгрешил. Нямаш право да съдиш! Ти не познаваш правото, не си поставен за съдия. Никой няма право да се заема с работа, за която не се е учил.

Преди години бях в едно село. При мене дойде един стар човек да си поговорим, да се оплаче от живота. Първата му работа беше да се оплаче от един селянин, който го излъгал, че знае да стриже. Старецът му казал: „Щом е така, острижи ме!“ Острига ме, но виж какво направи“. Той свали шапката си и какво да видя – остригал го на стълби. Срам го е човекът да си открие главата, принуден е в най-горещото време да носи шапка. Казвам: не оставяйте да ви стрижат чираци, които не знаят занаята – ако искате да ви острижат, идете при майстор. Дръжте се за възгледите, които Бог и Природата са вложили във вас; всичко друго, което хората ви говорят, да бъде външно условие. Казано е: „Всичко изпитвайте, доброто гържете“. Това не значи, че не трябва да вярвате на хората. Ще ги изслушвате, но ще се вслушвате и в себе си.

Едно време заекът имал рунтава опашка, по-гълга от сегашната. Като се разхождал из гората, той срещнал лисицата. Спрял се пред нея и започнали да се разговарят. Тя махала опашката си – и той махал своята. От време на време заекът поглеждал към лисицата, сравнявал опашката си с нейната, която била по-гълга и по-рунтава от неговата, и запитал: „Защо опашката ти е толкова гълга?“. Тя отговорила: „Откак започнах да ловя риба с опашката си, тя се проточи, стана по-гълга.“ „Как ловиш риба с опашката си?“ „Много лесно: отивам на определено място на реката, където има много риба, потопявам

опашката си във водата и чакам известно време. Като усетя, че много риба се натрупва на опашката ми, излизам от водата с рибата заедно“. Заекът казал: „Хубав е моя занаят. Покажи ми на кое място ловиш риба“. Лисицата го завела на реката, показала му едно място и си отишла. Заекът останал сам и приложил първия урок: пхнал опашката си във водата и започнал да чака да се натрупа много риба. Било студено зимно време. Заекът мислел, че много риба е наловил, и гръпнал опашката си. Дърпа, но тя не излиза – била замръзнала. „Много риба налових, не мога да извадя опашката си. Ще почакам още малко, да наловя повече риба.“ Почакал още, но опашката вече замръзнала. Дърпал се той, обаче опашката не излизала. Дръпнал се по-силно и опашката се скъсала. И до днес заекът носи последиствието на своя пръв урок – късата опашка.

Питам: с опашка лови ли се риба? Заекът си казал: „Аз не знаех как се лови риба с опашка, затова отидох да се науча. Понеже опашката ми натежа от риба, не можа да издържи и се скъса. Като я теглих, ушите ми се продължиха“. Един съветник, подобен на лисицата, му казал: „Аз ще ти дам метод как да скъсиш ушите си.“ „Не искам да слушам чужд съвет. Послушах лисицата и ето, опашката ми се скъса. Предпочитам ушите ми да останат такива, каквито са“. Откак се скъсала опашката на заека, той не слуша чужди съвети. Какво представлява опашката на животните? Каквото е носът за човека, това е опашката за животното. Лицето на заека е кръгло, като Луната. Това показва, че той повече чувства, по-малко мисли. Това се потвърждава и от късата му опашка. Един от първите учени на времето си казал на заека: „Аз ще ти помогна да удължиш задните си крака, че като видиш опасност, да бягаш. Твоето спасение е в бягането. Ако бягаш, кожата ти ще бъде здрава; ако не бягаш, ще ти одерат кожата“. Наистина, заекът трябва да бяга; ако не бяга, нещастие го следва.

И вашето нещастие се крие във философията на лисицата и на заека. Докато искате в ума си да правите

опити, които нямат никаква основа, вие всякога ще се натъквате на нещастия. Казвам на заека: не мисли, че с опашката си можеш да ловиш риба. На вас казвам: не мислете, че с вашия ум може да направите нещо велико. Разберете ме право: аз не отричам вашите способности, но не се простирайте по-далече от тях. Често хората се занимават с велики работи, а като дойдат до елементарните, не могат да ги обяснят. Например те знаят, че като умножат единицата сама на себе си, пак единица остава: $1 \times 1 = 1$. Като я съберат с друга единица, получават две единици: $1 + 1 = 2$. Защо е така, не знаят. Обаче като умножават 2×2 , получават четири; като събират $2 + 2$, получават пак четири. Защо в моя случай и при умножаване на двойката сама на себе си, и при събирането ѝ се получава един и същи резултат, и това не знаят. Освен в смятането има елементарни неща и в писането, които също не знаят. Например думите *ама* и *ала*, четени и напред, и назад, остават едни и същи, с един и същи смисъл. С други думи не е така: отпред четени, имат един смисъл, отзад – друг смисъл. Какво виждате, като се огледате в огледало, съставено от няколко огледала, поставени под ъгъл? Ще се видите в няколко образа. Действителни образи ли са те? Не, те са сенки на истинския образ. Сянката предава ли нещо на човека? Нищо не предава. Следователно единицата, умножена на своята сянка – единица, дава пак единица. Значи когато умът се проявява в човека, той само увеличава сянката му. Така той показва реалността в света, в който човек живее. Реалните неща се познават само чрез ума.

Как се изразява реалността в човешкия живот? Чрез четири процеса: чрез мислене, чувстване, дишане и хранене. Някой казва: „Не искам да ям“; друг казва: „Не искам да дишам“; трети: „Не искам да мисля“; четвърти: „Не искам да чувствам“. Колкото и да се отказваш, и ще ядеш, и ще дишаш, и ще мислиш, и ще чувстваш. Ако имаш сила да се откажеш от един от тия процеси, ти ще се намериш вън от живота. Правилни ли сте опит да излезете вън от живота? Ще кажете, че като излезете

от живота, ще влезете в смъртта. Правилни ли сте опит да излезете вън от тялото си и да видите, че извън вас съществува друг свят? Има хора, които съзнателно излизат от тялото си и се разхождат, както вечер, във време на сън, ходите на едно, на друго място: слизате, качвате се, хвърчате из въздуха. С кое тяло излизате? Ще кажете, че това е въображение. Това е състояние, чрез което човек проверява връзката между физическия и астралния свят. Ще кажете, че това са сънища, но сънищата се сбъдват. Вечер сънуваш нещо, което на другия ден се сбъдва. Какво показва това? В бъдеще, като се освободите напълно от тялото си, ще имате съвсем друг род сънища.

Сега мнозина от вас искат да станат по-добри, по-учени, по-силни. Колко по-добри ще станете? Определени ли е размерът на добротата, на учеността, на силата? Колко голяма може да стане една гайда? Като духнеш веднъж, гайдата не издава никакъв звук; духнеш два-три пъти, пак не свири; духнеш десет пъти – гайдата се разширява и издава глас. Щом започне да свири, колкото и да надуваш, обемът ѝ не се увеличава, но звукът става по-силен. Следователно и вие можете да се надувате, да станете по-добри, по-учени, по-силни, но дотолкова, че вашата гайда да започне да свири и да издава ясни, чисти тонове. Казваш: „Живея добре, колкото мога“. Така не се говори. Детето може да свири слабо на гайдата, но всички го извиняват, обаче не е простено на виртуоза да свири слабо. Когато е бил дете, той е свирил слабо, но като виртуоз от него се иска сериозна класическа музика, с хубав тон и добро изпълнение.

И тъй, когато говорим за живота, имаме предвид оня живот, който може да ни донесе радост и веселие. Това е реалният живот, на който всякога можем да разчитаме. Който се е домогнал до този живот, прилича на майстор цигулар или певец, който разполага с цигулката или с гласа си. При всяка болест той сам може да си помогне. Ако се яви хрема, кашлица, треска или друга болест, той ще изсвири или ще изпее съответно парче и болестта ще из-

чезне. Мъчно се пее или свири, когато си болен; здравият всякога може да свири и пее. Ще свирите, ще пеете и ще се учите – затова сте дошли на Земята. „Трябва да се молим!“ Ще се молите, но молитвата иска разбиране. Първо ще се помолиш, после ще отидеш на училище да учиш: молитвата ще ти помогне да разбираш това, което ти се преподава. Като се върнеш, ще приложиш онова, което си научил. Не прилагаш ли наученото, молитвата е безпредметна – то е все едно да търгуваш, без да знаеш защо си станал търговец. Задачата на търговеца е да продава стоката си и да печели пари, задачата на лекаря е да лекува болни и да печели пари, задачата на учителя е да учи учениците и да печели пари. И религиозният има задача – да проповядва и да печели души. Докато е живял на Земята, човек трябва да е спечелил поне една душа. В това се заключава смисълът на живота.

Да се върнем към думите *ама* и *ала*. Първата дума е по-груба от втората. Причината за мекотата на думата *ала* се дължи на буквата *л*, в която има възлизане. Наистина, когато слиза, човек става по-груб: той влиза в гъста, груба материя. Когато възлиза, той става по-мек. Както художникът трябва да нарисува поне една картина, за да покаже, че е художник, че е работил, така и духовният човек трябва да придобие нещо ново, за да покаже, че е работил върху себе си, че е смекчил своята груба природа. Казваш: „Измъчих се, докато постигна желанието си“; друг казва: „Много се трудих“; трети казва: „Усилено работих“. Следователно имаме думите *мъчение*, *труд* и *работа*. Каква е съществената разлика между тях? Мъчи се оня, който, след като прави големи усилия, нищо не придобива. Труд се оня, който след големи усилия придобива нещо, от което други се ползват. Работи оня, който след големи усилия придобива нещо и пръв той се ползва от придобитото. Например ти посаждаш едно дърво, поливаш го, копаеш го – и след време придобиваш плодове. Това е работа, която те възнаграждава, при това ти си първият, който опитваш плода на своята работа. В този смисъл яденето, мисленето, чувстването са работа, зацо-

то ти пръв се ползваш от плода на тая работа. Самата работа храни, задоволява човека; в работата той расте, възраства и силен става.

Като ученици от вас се иска учене и работа. Вие сте дошли на Земята да работите и в работата да бъдете благословени. Работа без учене не може: работата е опитната страна на ученето. Първо ще учиш, после ще работиш; ако никак не си учил, не можеш да работиш. Учене без любов не може: ако имаш малко любов, малко ще учиш. В това отношение Любовта действа като парата. С малко пара можеш да свариш няколко картофа, със същата пара обаче не може да накараш една кола да се движи. За да се движи една кола, един влак или един параход, парата трябва да се съгъсти. Само при голямо налягане парата има двигателна сила. Значи има любов, на силата на която можем да сготвим само едно ядене; обаче има любов, която движи коли, влакове и параходи.

Обикновено хората искат да бъдат много обичани и те да обичат много. Кога Любовта се изявява в своята сила? Когато се постави на голямо налягане. Тогава, като срещне беден, страдалец човек, тя го поставя в движение. Тя започва да му дава сто, двеста, до хиляда лева; ако има повече нужда, повече му дава. Бедният е доволен от тоя, който проявява любовта си към него, и го нарича добър човек. Какво прави бащата със своята любима дъщеря? Той ѝ дава възможност да учи, облича я добре, купува ѝ различни украшения, докато най-после я оставя наследница на всичките си имоти. Някой се оплаква от баща си, че не е разпределил наследството справедливо: на най-големия брат дал по-голям дял, а на останалите – по-малко. Той е недоволен от баща си, без да потърси причината за привидната несправедливост. Всъщност бащата е справедлив: като има предвид, че след смъртта си ще се прероди, той влага капитала си в големия син, защото има доверие в него. Той ще се прероди чрез него, затова го осигурява. По-малките синове са егоисти, мислят само за себе си, на никого нещо не дават. Бащата разчита на големия си син, затова го възнаграждава повече.

Следователно човек може да обича само оня, който е отворен път за него. И Христос обича повече грешните хора, защото те бяха път за Него. Чрез тях Той се повдигна, чрез тях Той изпълни Божията воля. Казано е в Писанието:

*Бог толкова възлюби света,
че даде в жертва Своя Еднороден Син,
за да не погине всеки, който вярва в Него.*

Като знаеше, че Бог обича света, Христос слезе на Земята и се пожертва за моя свят. Синът се пожертва за Баща Си и жертвата Му даде плод. Питам: искате ли и вие да бъдете обичани от Бога? Нямам право да ви задавам такъв въпрос, но искам да зная какво сте направили вие за Него. Ако сте намислили да правите нещо за Него, направете го – само така ще се повдигнете. Да се повдигнеш, това значи да минеш от човешката любов, която спъва, в Божествената. Ако двама души те обикнат по човешки, ще почнат да те делят. Страшна е човешката любов. Някой дойде при мене, седе един час и половина, друг седе половин час. Като разбере, че първият е седял много, той се огорчава, недоволен е от мене. Аз не съм виновен за това. Първият е болен, трябва да го оперирам: за операцията е необходимо повече време, отколкото за написването на една рецепта. Вторият има хрема: дам му едно лекарство и го изпратя. Той е здрав – естествено, че ще седе по-малко време при мене. Някой може да седе при мене десет години, друг – десет дена, трети – един ден, а четвърти – само осем минути, за колкото време пристига светлината на Слънцето при нас. В първите три случая всеки ще свърши толкова работа, колкото свършва светлината за осем минути.

И тъй, учете се да мислите право и да бъдете доволни от това, което Бог ви е дал. На здрава греда се слага повече товар; силният кон се товари повече, а слабият – по-малко; детето яде по-малко от възрастния. С една дума, на всеки човек се дава съответна работа. Благодарете за работата, която ви е дадена. В Царството Божие вие не може да бъдете нито пръв, нито

последен: първото и последното място са прерогатив на Бога. Казваш: „Аз съм пръв и последен“. Не говориш истината – ти не можеш да бъдеш нито пръв, нито последен. Бог казва: „Аз съм алфа и омега“, т.е. начало и край на нещата. Всичко е в Бога: Той е в началото, Той е и в края. Хората са в средата, между първия и последния. Колкото и да се силиш да бъдеш пръв, не можеш – Бог е на това място. Колкото и да се бориш за последното място, пак не можеш – Бог е и там. Мнозина се борят за първенство – това е невъзможно. Защо? Първото място е заето. „Да бъдем последни!“ И това място е заето. Да бъдеш последен, това значи да си завършил вече училището, а ти едва сега постъпваш, малко дете си.

Ще знаете: пръв в света е Бог, и последен в света е пак Бог. Кажеш ли, че си пръв, ще дадеш това място на Бога в себе си; кажеш ли, че си последен, ще дадеш това място пак на Бога в себе си. Ти си в средата – между първото и последното място: радвай се, че заемаш средата. Бог е на границите на нашия живот – така Той ни пази. Бог ни е преден и заден страж. „Искам да бъда пръв в любовта, да ме обичат всички.“ Това е невъзможно. „Тогава да бъда последен.“ И това е невъзможно: ще бъдеш някъде по средата. Ако те обичат много, ще се стопиш, нищо няма да остане от тебе; ако те обичат малко, ще замръзнеш, пак нищо няма да остане от тебе. Ще бъдеш по средата, че нито да се стопиш, нито да замръзнеш. Само Бог се справя със законите на топлината и студа. При студа меките неща стават твърди; при топлината твърдите неща стават меки. „Твърд съм.“ Ти не си виновен, студът те е направил такъв. „Мек съм.“ Топлината те е направила такъв. „Искам да бъда добър.“ Това не зависи от тебе. „От кого зависи?“ Питай плода. Както узряването на плода зависи от земята и от слънцето, така и твоята добротa зависи от земята и от слънцето. Ако почвата не е добра и Слънцето не грее, както трябва, плодът не може да узрее.

Сега да дойдем до новите условия, да видим какво искват те от човека. Новите условия искат ново знание.

Вие сте минали известен път, извървели сте голямо пространство и сте придобили много знания. Вашето знание е само до известно време. В детинството си вие сте придобили знание, което днес, в напреднала възраст, не ви трябва. Апостол Павел казва: „Като бях младенец, по младенчески мъдрувах; като станах мъж, напуснах това, което е младенческо“. Затова казвам: човешката любов е създала пелените на детето, Божията Любов е създала тялото на човека, т.е. неговия живот. Следователно човешката любов създава пелените на живота, а Божията – самия живот. Като дойде детето, пелени са нужни; щом детето израсте и стане голям човек, защо му са пелените? Тогава животът е нужен, т.е. Божията Любов. Ще сложите пелените, т.е. човешката любов, настрана и ще се облечете в Божията Любов – в самия живот. После пак ще потърсите пелените, пак ще ги хвърлите и отново ще дойдете до Божията Любов. Щом се нуждаеш от пелени, ще търсиш човешката любов; щом дойдеш до развитието на ума, на сърцето, на душата и на духа си, ще търсиш Божията Любов.

Докато си във външната страна на живота, ще живееш с човешката любов; щом дойдеш до вътрешната страна на живота, ще приложиш Божията Любов. Човешката любов е служителка на първия и последния, т.е. на духа и на душата. Духът е първият, а душата – последният. Умът и сърцето са по средата – нито първи, нито последни. Когато сърцето иска да вземе последно място, отива при майка си, т.е. при душата. Когато умът иска да вземе първо място, отива при баща си, т.е. при духа. Всъщност нито сърцето е последно, нито умът е пръв. Същото се отнася и до вас. Вие може да отидете при първия, но не можете да бъдете пръв; може да отидете при последния, без да бъдете последен. Пръв е духът, последна е душата – умът и сърцето са техни деца. Такъв трябва да бъде вашият духовен възглед, за да не влизате в стълкновение със себе си.

Един ден влиза една сестра в стаята ми, иска да поседи, да си поговорим. Питам я: „Какво искаш?“ „Да

поговоря малко и да чуя нещо от Вас“. Казвам: „Ако учиш добре, ще видиш моето засмяно лице: ще се радвам, че имам една способна ученичка. Ако не учиш добре, ще видиш гърба ми.“ „Ти си добър човек.“ „Аз съм и добър, и лош – от тебе зависи кое лице ще ти покажа“. Ако ученикът не учи и лъже, учителят му показва строгото си лице. Не се позволява никаква лъжа – нито бяла, нито черна! Един наш брат разправяше една своя опитност от ученическия си живот. Като ученик в габровската гимназия той си позволил един път да си послужи с една бяла лъжа, за която скъпо платил. Бил ученик в шести клас. Един ден отишъл на училище неподготвен. Един от учителите му го вдигнал на урок. Той веднага се извинил под предлог, че предишния ден страдал от зъб. Учителят го извинил. Като се върнал у дома си, до вечерта още го заболял съвършено здрав зъб. От силни болки той се принудил да го извади. Със здравия си зъб трябвало да плати за една бяла лъжа.

Не е позволено на ученика да си служи с лъжа – нито бяла, нито черна! Само така ще бъдете свободни. Съзнаването ви трябва да бъде будно, за да не се поддава на лъжата. Направиш една погрешка – не се извинявай: колкото и да е малка, изправи я; ако не я изправиш, ще гойдеш до лъжата. Допуснете ли лъжата в себе си, тя спира вашето развитие. Като отигете на оня свят, белите лъжи ще тръгнат след вас като ваши деца. Те ще викат: „Мамо, тате, вие ни родихте“. Вие ще се чудите откъде излязоха тия деца. Докато е във вас, лъжата е в спящо състояние; щом влезе във вас, тя се събужда и оживява. Не поддържайте лъжата, нека стои далече от вас: който я е създал, той да се грижи за нея. Ти не трябва да разпределяш чуждата стока. Защо ти е стоката на лъжата? Не казвай, че така мислиш и така говориш: всичко, което минава през ума ти, първо го провери и после говори за него, не говори непроверени неща.

Дојде една млада сестра при мене, а отвън приятелките ѝ стоят и си мислят: „Какво ли ѝ говори Учителя?“ Аз обръщам внимание на техните мисли и казвам на

сестрата: „Ако и ти си въвн, ще мислиш като тях. Какво ти говоря? Аз искам да ти помогна, да те освободя от бялата лъжа, с която си служиш. Те мислят, че нещо особено ти говоря, не знаят, че минаваш през стъргало“. Който си служи с бели и с черни лъжи, не може да бъде щастлив. Ще каже някой, че не го обичам – това е бяла лъжа. Откъде знаеш, че не те обичам, какви доказателства имаш за това? Ако не те обичам, ти не можеш да живееш; щом живееш, това показва, че те обичам. Бог е Любов, значи Бог в мене те обича. Не казвай, че хората не те обичат; ако наистина не те обичат, Бог те обича. Закон е: ако хората не те обичат, ти ще ги обичаш.

Сега вие сте в гроба, като Лазар, и минавате през голямо посвещение. Христос застава пред гроба и ви пита: „Ще се откажете ли от вашите бели и черни лъжи?“. Вие сте в гроба заради стария живот, за лъжата. И Лазар трябваше да се откаже от стария живот, за да възкръсне. Докато е в стария живот и в старите си разбираня, човек е в гроба, т.е. в областта на смъртта. Иде новото в света – то ще се роди чрез Божествената Любов. Да бъдем носители на Божията Любов – това се иска от нас. Кажу си: „Искам да бъда като Бога, искам да бъда истинолюбив!“. Някой мисли, че като говори истината, ще изгуби много неща. Нищо няма да изгубиш. Казваш: „Не мога да кажа на някого, че го обичам“. Не можеш, защото не си се научил да говориш Истината. Можеш да говориш за Любовта само тогава, когато мислите, чувствата и постъпките ти са в хармония. Това значи да проявиш Божията Любов. И Бог, когато ни е обикнал, първо е мислил за нас, после ни е чувствал, и най-после е действал за нас. Ние трябва да Му благодарим! Ти си недоволен, че хората не те обичат. Бъди доволен, че Бог те обича: щом Той те обича, ти имаш всичко на разположение.

И тъй, да се свържеш с Бога, това значи да бъдеш постоянно в молитва. Колко време се моли човек на Бога, по колко часа се молите вие? Доколкото зная, най-напредналите от вас се молят най-много по три часа;

останалите се молят от 5 до 30 минути. Повече от три часа никой не се моли. Ако някой се опита да се моли по десет часа, той ще се стопи – това е извън силите на човека. Никой не може да издържи това напрегнато състояние. Как се молят православните? Някой влезе в черква, прекръсти се набързо, прочете набързо *Отче наш* и бърза да си излезе. Като четеш *Отче наш*, чети бавно, съзнателно, с мисъл. Чети:

Отче наш (Учителя произнася бавно),
Който Си на небето (бавно, спокойно),
да се свети Името Твое (нак бавно, тихо),
да дойде Царството Твое (бавно, с мисъл върху думите),
да бъде Твоята воля! (тихо, спокойно).

Пожелай дълбоко в сърцето си да дойде Царството Божие на Земята. Когато всички хора пожелаят това от сърце, светът ще се оправя. Вие четете набързо *Отче наш* – и както четете, така става: светът бързо си върви и не се оправя. Не ви упреквам, но казвам, че вие сте чели Свещената книга набързо, като литературно произведение, и нищо не сте разбрали. Има особен начин за четене, който ще донесе особено разбиране. Особеното се състои в това, да четеш с любов. Тогава ще те озари особена светлина, в която нещата се виждат ясно. Има стихове в Писанието, които, четени с любов и прозрение, откриват пред човека картини на миналото и бъдещето. Бог не е престанал да говори на човека и няма да престане. От хиляди години Той говори, но малко се възприема от това, което говори. И днес Той говори по нов начин.

Кое е новото в света, по кой начин иде то? Чрез първата хапка, която приемате при ядене. Ядеш нещо вкусно. В който момент усетиш, че ти е най-сладко, там спри: нека остане в тебе желание да продължиш яденето следния път. Ако пристъпиш това правило, непременно ще преядеш. Това упражнение дадох на младите. Ако отидеш на гости и поседиш известно време, в който момент се разположиш добре, веднага тръгни, не стой повече. Щом излезеш от едно място, иди на друго, там те чака нова работа – това изисква Божественото. Когато десният

крак е напред, левият остава назад; щом левият излезе напред, десният остава назад. Краката сменят местата си: когато единият е пръв, другият е последен; и обратно: когато последният става пръв, първият става последен. Има ли нещо лошо в това? Десният е една крачка напред, а левият е след него; после левият излиза напред, а десният остава назад. Така първият и последният вършат успешно своята работа.

И тъй, да застанеш съзнателно по средата, между първия и последния, това значи да придобиеш самообладание. Щом можеш да се владееш, няма да се тревожиш за това, което става. „Какво ще стане с нас?“ Най-много то, което ще стане, е да ви съдят. „Кой ще ни съди?“ Дяволът: по-голям прокурор от дявола не сте виждали. Били ли сте под ударите на прокурорската съдба на дявола? Били сте, но сте забравили. Всички светии са минали през тая съдба. Като дойде дяволът, веднага започват обвинителните речи, фактите се нижат един след друг: едн-кога си си направил това и онова, едн-кога си не си направил, каквото трябва. Какво ще кажеш против тия обвинения, как ще се освободиш от дявола? Трябва да му кажеш: „Вземи си стоката, повече не я искам, не искам и парите ѝ. Отказвам се от твоята стока – ако искаш обезщетение, и това ще платя. Аз започвам да работя отново“. Платете всички полица на дявола, скъсайте всички договори и повече не се свързвайте с него. Вие трябва да постъпите с него честно, без никаква лъжа – и дяволът обича Истината.

Едно малко дяволче се опитало да излъжи големия дявол, учителя на лъжата. Той му казал: „Слушай, аз те учих да лъжеш, мене ли ще лъжеш сега? На мене ще говориш истината, а другите ще лъжеи“. Дойдете ли до Божественото, там не се търпи абсолютно никаква лъжа, там ще говорите абсолютната Истина. Затова предварително ще ликвидирате с всички полица на дявола. Ще претърсите добре сандъците си и ще извадите и последната полица. Вие сте подписали полица и с Господа – и тях ще платите. Време е вече да се работи за Господа. Казвате:

„Като станем добри, тогава ще работим за Господа“. Не, всяка вечер ще се явявате пред Господа със сметката си – какво сте направили през деня за Него. След това ще легнете да си починете, а не да спите. Сутринта ще станете радостни, че отивате на работа за Господа, ще изплащате задълженията си към Него. Само така молитвата ви ще бъде съсредоточена. Вие знаете вече, че нямате никакви полици и дългове към дявола: като гойде дяволът, ще види, че няма какво да ви вземе. Обаче от време на време той пак ще ви обикаля и ще ви предлага нова стока. Ще му кажете: „Благодаря, аз ликвидирах вече с тая търговия, не съм способен за нея“.

Желая ви да видите Христа пред гробовете си и да чуете Неговия глас: „Лазаре, излез вън!“. Махнете саваните си настрана, бъдете свободни и идете по домовете си! Гробът е място на лъжата. И Христа сложиха в гроба, но още на третия ден Той излезе от тая търговска борса. Аз наричам гроба дяволска борса. Всеки ще мине през тая борса, но не оставайте там да играете с дявола. Христос казва:

Да ида да го събудя! (11. ст.)

Аз съм възкресение и живот.

Който вярва в Мене, и да умре, ще оживее. (25. ст.)

Казано е в Писанието: „Ще им дам ново сърце и ще напиша закона Си на него“. Желая ви да имате ново сърце, с което да възкръснете и оживеете. Това е красивото и великото, към което и вие се стремите. Всички трябва да бъдете готови за тоя момент.

В Божията Любов е благо на човека.

7 февруари 1937 г., София, Изгрев

КОНКУРСЕН ИЗПИТ

Ще прочета 11. глава от Евангелието на Йоана, от 27. стих нататък.

Има една опасна страна в живота – еднообразието. Като знае това, човек трябва да избягва еднообразието, в каквато форма и да се явява то. Една музикантка, ученичка на Шевчик⁹, ми разправяше една своя опитност. Няколко пъти тя молила професора да ѝ предаде нещо от Бетховен¹⁰. Той ѝ казал, че Бетховен не е още за нея – трябвало да свири по-лека и весела музика. Най-после професорът ѝ заминал за другия свят. Една вечер тя сънувала, че професорът ѝ се явил и казал: „Сега вече можеш да свириш Бетховен“, обаче тя нямала разположение вече към музиката на Бетховен. Скоро след това сънувала майка си няколко пъти наред, че я гони с пръчка в ръка. Тя се чудела защо майка ѝ я гони. Казах ѝ, че по тоя начин майка ѝ настоява да изпълни съвета на професора си, да свири Бетховен. Щом започнала да свири, майка ѝ вече престанала да я гони.

Казвам: и християнството препоръчва на човека да пее, да свири и да чете тъжни, скръбни неща главно в оня период на живота си, когато той сам минава през страданията. Докато е млад и радостен, човек трябва да пее и да свири леки, весели неща; щом мине през страданията и ги познае, той може вече да изрази дълбочината на страданието, той може вече да свири Бетховен и да предаде скръбта и дълбочината на неговите произведения. Казвам: вие се спирате върху известни положения в живота и постоянно повтаряте, че трябва да се живее добре. Само да се говори не е достатъчно: кажи и свърши – важно е да живееш добре. Друг казва, че трябва да се храним добре. И това не е достатъчно. Как ще се храним добре? Ако ядеш по три яденета на ден, това още не показва,

че се храниш добре: може да ядеш три яденета, без да са хранителни. Има свеќърви, които седят около снахите си и ги учат да готвят. Като започне снахата да реже лука, свеќървата настоява да бъде ситно нарязан и така да е запържен в зехтин, че да придобие особен цвят и вкус. Тя не знае, че с пърженето лукът губи летливите си масла. За да угоди на свеќървата, снахата придобива навик да пържи лука много, че яденето придобива вкус на прегоряло.

Една млада жена обичала да посещава съседките си и като приближавало време да готви, все бързала, за да не дойде мъжът ѝ и да забари яденето сурово, та често прегаряла лука. Мъжът вече навикнал да яде прегорено ядене – вкусът му се изопачил. Случило се, че жена му заминала за другия свят и той се принудил да се ожени втори път. Втората му жена била добра домакиня, тя готвела много хубаво, но той все казвал: „Не е като на покойната“. Тя се чудела как да го задоволи: мислела си, че първата жена е била голяма специалистка в готварството. Един ден жената отишла за малко при една съседка и оставила яденето на огъня, да ври бавно. Като се върнала, отворила тенджерата и усетила миризма на прегоряло. Тя се уплашила и си казала: „Толкова години не можах да задоволя мъжа си, а днес ще му предложа прегоряло ядене. Той ще остане крайно недоволен“. Като седнали да обядват, мъжът вкусил от яденето, усмихнал се и казал: „А, ето, това е като на покойната!“. Едва сега тя разбрала какво харесвал мъжът ѝ. Първата му жена обичала да посещава съседките си и често прегаряла яденето.

И Природата прегаря нещата. Кога? Когато е дошло време да ги сваля от дърветата. Това става с плодовете. Когато един плод узрее, т.е. прегори на Слънцето, Природата го сваля от дървото и го предлага на хората за ядене. Прегорелите неща са еднообразието в живота. Мнозина търсят щастието си в прегорялата храна, в установените възгледи на живота. Някой казва: „Аз имам установен характер“. Какво особено си придобил с този характер? Ще те извикат в другия свят, където ще ти

определят особен чин. Според мене всички хора, които имат установен характер, заминават за другия свят. Ако установеният характер е добро нещо, защо старият е недоволен от живота си и мечтае за младостта? Младият няма установен характер, наричат го зелен, но въпреки това старият с въздишка си спомня за младите весели и радостни години. Кое предпочиташ: възгледите на младия или на стария, да седнеш на първо или на последно място; да влезеш в училището да учиш или да излезеш от училището? Влизането в училището е първото място, излизането е последното място. В този случай и първото място е добро, и последното е добро – важно е с право човек да заема мястото си. Стопанинът на дома заема последно място: той дава първите места на гостите си, а сам заема последно място; всъщност той е на първо място.

В живота на първо място са младите, на последно са старите; в училището на първо място са малките, ниските ученици, а на последно – големите и високите. Добрият ученик заема първо място в училището, а слабият – последно място; добрият ученик получава добри бележки – петорки и шесторки. Има учители, които не пишат шесторки. Учителят казва: „Аз пиша шесторка само на себе си – на учениците пиша петорки“. Никой ученик не знае предмета така, както учителят. И петорката е хубава бележка – тя представлява сърп, с който ученикът жъне своята нива. Шесторката е топуз, с който можеш да счупиш главата на някого. Шесторката създава спорове: учениците започват да спорят кой от тях заслужава шесторка – и се разделят на партии. И религиозните хора спорят помежду си кой е по-добър, по-умен. Ако в едно отношение имаш предимство над другите, в друго отношение оставаши последен. Един виден математик стои по-горе от много математици, но ако се сравни с един опитен обуцар, той отстъпва: като математик той заема първо място, но като обуцар – последно. Същото се отнася и до обуцаря: като шие обувки, той е на първо място, като смята, той заема последно място.

Човек има много центрове, но всички не са еднакво развити. Някои дарби и способности са по-добре развити в едного, а в друг не са добре развити. Същото се отнася и до чувствата; и вярата не е еднакво развита във всички хора. Някои хора имат слаба вяра, други – слаба надежда, на трети любовта им към Бога е слаба; някои не са милосърдни, а други имат силно развито милосърдие. Казваш: „Аз имам силна вяра“. Ако центърът на вярата е силно развит, и вярата ти е силна; иначе само ще говориш за вярата, без да си вярващ. Какъв певец си, ако ларинксът ти не е добре развит? Ципицата на ларинкса трябва да е добре развита, за да издава чисти, ясни, високи тонове.

„Да бъдем благоугодни на Господа!“ Как ще постигнете това? „Да бъдем милосърдни!“ Как ще постигнете това? Милосърдието е музика: да бъдеш милосърден, това значи да изсвириш правилно едно хубаво музикално парче. Центърът на милосърдието е отпред на главата, а центърът на честността – отзад. Следователно да бъдеш милосърден, това значи да заемаш първо място; да бъдеш честен, това значи да заемаш последно място. В децата честността е слабо развита. И възрастният не е абсолютно честен: той все ще вземе една ябълка от градината на съседа си. Когато почне да умира, човек става абсолютно честен: от никого нищо не взема. Децата са повече милосърдни, отколкото честни. Някое дете вземе торбата си, влезе в една градина да бере плодове; щом напълни торбата, излиза от градината и раздава плодове на своите другарчета. При тъй проявено милосърдие и Бог не съди децата. Казвате: „Какъв е тоя морал?“. Все е по-добър от морала на сегашните хора, на снахите, които прегарят лука.

Някой казва за себе си, че е лош човек, че прави грешки. Аз слушам какво говори той, но мълча: ако си позволя да кажа и аз това, което той казва за себе си, веднага ще се докачи. Той е лош, защото е прегорил лука. Щом съзнава, че е лош, може да стане добър, праведен – от него зависи. Казвам му, че едно време и аз правех погреш-

ки. „Какви погрешки правеше?“ Пържих лука: мислех, че работите се нареждат с пържене на лука. Като заболях, разбрах, че лукът не трябва да се пържи. Сега слагам боба в тенджерата, измивам го добре, слагам лука направо във водата – и хайде на огъня. Така изправих всичките си погрешки и станах добър човек. Погрешките на сегашните хора се заключават в това, че са сложили човешкия порядък на мястото на Божествения, с фалшива табела. Така те искат да бъдат свършени по човешки. Това е невъзможно! За да станеш свършен, трябва да се откажеш от пържения лук; даже и варен лук не препоръчвам. Яж суров лук – той е за предпочитане и пред варения, и пред пържения.

И тъй, погрешките на хората се дължат на вярата им в човешкия порядък. Искаш да бъдеш честен. Защо? За да имаш доброто мнение на хората. Това е човешка работа: откажи се от човешкия порядък. „Искам да ми вярват.“ Вярата е разумен процес, тя има отношение към разумния свят, а не към механичния. Които мисли, само той има вяра: ако не мислиш, никаква вяра нямаш. Вярата има отношение към ума, надеждата – към волята, а любовта – към сърцето. Тия неща не трябва да се смесват. Също така правете разлика между честност и справедливост: честността е едно нещо, а справедливостта – друго.

Казано е в Писанието: „Да се не смуцава сърцето ви“. Кога се смуцава сърцето на човека? Когато живее в човешкия порядък; влезе ли в Божествения порядък, той не се смуцава. Как ще се смуцава, когато живее в изобилие? Отиваш при чиновника, който седи и раздава пари. Даваш му чек за сто хиляди лева – той веднага ти дава сумата. Смуцаваш ли се от нещо? Вземаш парите, благодариш и си отиваш. Друг дойде, покаже чека си от десет хиляди лева и чака спокойно, докато чиновникът му даде сумата. Вземе парите и си отива спокоен – и той не се смуцава. И двамата живеят в Божествения свят, в изобилието на живота. В тоя свят нещата стават лесно, а в човешкия – мъчно. Много естествено – нямаш чек. Щом нямаш чек, не можеш да получиш нищо.

В Божествения порядък на нещата вярата работи сто на сто, а в човешкия порядък – само няколко процента на стоте. Чрез вярата човек може да бъде благоугоден на Бога, чрез надеждата той изправя отношенията си към Бога, а чрез Любовта той Му служи. Следователно без вяра не можеш да угодиш на Бога, без надежда не можеш да постъпваш добре, без Любов не можеш да служиш. Стреми се да проявиш вярата си, за да угодиш на Бога, надеждата си – за да имаш добри постъпки, а любовта си – за да служиш на Бога. Питаме: „Досега не сме ли вярвали в Бога, не сме ли постъпвали добре? Не сме ли служили на Бога?“. Малцина са изпълнили задълженията си към Бога. Ако всички биха изпълнили Божията воля и биха Му служили, нямаше да се натрупат толкова грехове и престъпления. Сегашните хора си уваждат едни на други, но без вяра, действат без надежда, служат без любов. Ако отидете със сегашната си вяра, надежда и любов в разумния свят, ще чакате с години наред, докато ви приемат. Не е лесно да постъпиш в Божествения оркестър. Капелмайсторът на тоя оркестър има изтънчено ухо, схваща и най-малките погрешки на музикантите: той приема в своя оркестър само видни, прочути музиканти.

Двама китайски мъдреци били посещавани от много хора – бедни и богати. Бедните се ползвали от тяхната щедрост, а богатите – от мъдрите им съвети. Един крайно беден човек посещавал много често първия мъдрец. Той ходил при него 99 пъти наред и всякога получавал по нещо. Мъдрецът го приемал добре, разговарял се с него, от което се виждало, че не се е отегчил от честите посещения. Бедният посещавал и втория мъдрец. На деветнайсетия ден мъдрецът го посрещнал сърдито и му казал: „Докога ще дохождаш? Колко бедни хора има, на които трябва да помогна!“. Бедният го изгледал и му казал: „Напразно се състезаваш със своя съсед. Аз го посещавам 99 дена наред и той всякога ме посреща любезно, като че за пръв път отивам. При тебе идвам само 19 дена – и ти вече се отегчи. Той е по-голям мъдрец от тебе, ти не можеш да се сравняваш с него“.

Много от сегашните хора приличат на втория мъгрец, който на деветнайсетия ден казва: „Прекали го вече!“. И вие, като дойде някой при вас и говори много, казвате: „Прекали го вече!“. Как постъпвате с Господа, не правите ли същото? Молите се, оплаквате се, че имате жена, деца, че живеете в лишения. Бог ви слуша, търпи и нищо не казва. Вие се молите на Бога да ви благослови, Той ви пита: „За какво да ви благословя, за пържения лук ли?“. Пърженето на лука представлява човешкия порядък, в който хората се критикуват едни други. Да критикуваш човека, това значи да го направиш знатен. Писано е за праведния Йов, че като боледувал, тялото му се покрило с рани, от които излизали червейчета. Те изяждали гноята на раните му и ги чистели. Като дохождали просяци при Йов, той им давал по едно червейче, което се превръщало в злато. Така Йов използвал червейчетата да помага на бедните. Страданията на Йов го направили известен пред човечите. Ето защо аз казвам на критиците: критикувайте, но правилно, за да направите хората знатни. Пък и вие трябва да се стараете да предавате нещата вярно, да станете добри кореспонденти на вестниците. Така наричам аз ония, които се занимават с предаване на слухове.

Като ученици вие трябва да се научите да превеждате нещата правилно. Как превеждате гроби към еднакъв знаменател? Има правила за това; следователно за всяко превеждане на нещата има известни правила, т.е. една основна мярка. Една от основните мерки на живота ще ти помогне да различиш кога си в човешкия порядък и кога – в Божествения. Когато правиш нещо и не си доволен от себе си, ти си в човешкия порядък; когато правиш нещо и си доволен от себе си, ти си в Божествения порядък. Щом се обезверяваш, ти си в човешкия порядък; щом се усилва вярата, ти си в Божествения порядък. Когато любовта ти отслабва, ти си в човешкия порядък; когато любовта ти се усилва, ти си в Божествения порядък. Когато обедняваш, ти си в човешкия порядък; когато забогатяваш, ти си в Божествения порядък. Значи човешкият и Божественият порядък са полюсите на живота.

Под „забогатяване“ аз имам предвид вътрешното богатство, което дава стимул на човека; под „обедняване“ разбирам обедняване от грехове и престъпления. Такъв беден се отказва от всякакво наследство, придобито чрез насилие и кражба. Той работи усилено, честно и справедливо придобива своето богатство, разчита на своя собствен труд, на своите усилия. Като знаете това, вие трябва да се откажете от всички лъжливи възгледи на живота, които ви правят нещастни и ви свързват с човешкия порядък. Щом се откажете от този порядък, вие ще влезете в Божествения порядък, в света на радостта и веселието. Доjde някой при мене и ми казва: „Ти не си толкова добър, колкото си мислят хората“. Това е тяхна работа. Какво мислиш ти за мене, това е твоя работа; какво мисля аз за себе си, това е моя работа. За мене е важно какво Бог мисли. На първо място за мене е важно какво мисли Бог за мене, на второ място иде какво мисля аз за себе си, на трето място – какво мислят хората за мене. Кой каквото мисли за мене, намирам, че е прав; и аз да съм на негово място, ще мисля като него. Едно е важно: оня, който говори за мене лошо, нека излезе на конкурс, да се състезаваме. Конкурсът ще покаже какъв съм аз и какъв е той.

Понякога аз изпитвам хората, да видя доколко са готови на услуги. Доjde някой при мене, иска пари назаем. Казвам му: „Ето бинлика, ще те помоля да донесеш малко вода“. Той погледне бинлика, озърта се натук-натам и казва: „Няма ли друг някой, който може да донесе вода? Срам ме е да нося бинлик...“ „Не е важно има ли друг, който може да донесе вода – аз те моля ти да ми донесеш.“ „Не мога.“ „Щом не можеш, и аз не мога да ти дам пари – и мен ме е срам да давам пари. Само bankerите дават пари назаем. Какво ще кажат хората за мене – ще ме нарекат banker. Ако ти дам пари и не можеш да ги върнеш, още на другия ден ще почнеш да ме избягваш, да се криеш, да лъжеш. Ти се срамуваш да донесеш един бинлик вода: няма ли да се срамуваш от поведението си?“

И тъй, каквото правите, поставяйте го на критика, запитвайте се: „Като правя това, какво мисли Бог за

мене, какво мисля аз за себе си и какво мислят близките ми за мене“. Като си задавате този три въпроса, вие внасяте в живота си голямо разнообразие. Казваш: „Не мога да изменя лошото мнение на хората за мене“. Лесно можеш да го измениш. Ти си богат човек, твоят беден съсед мисли лошо за тебе. Вземи един чувал брашно и му го занеси, на другия ден занеси друго нещо. Колкото пъти отиваш при него, носи нещо – и виж дали мнението му за тебе няма да се измени. Този човек ще те обикне и ще почне за мисли добре за тебе. Направи услуга на човека, за да имаш неговото разположение и добро мнение.

Казвате: „Мъчно е да угодиш на хората“. Не, най-мъчната работа е да угодиш на себе си. „Коя е причината за това?“ Вътрешното недоволство в човека. При това положение той не може да бъде доволен дори и от себе си. Малко те обичат хората – не си доволен; много те обичат – пак не си доволен. Откъде знаят колко да те обичат и как да те обичат: коя е мярката за любовта? Изкуство е да знаеш да обичаш и да те обичат. Любовта е нежно цвете, което трябва да отглеждаш внимателно. Ще го поливаш отнискко: поливаш ли го отвисоко, ще изкараш пръстта му. Наблюдавайте как жените поливат цветята. Ония, които обичат цветята, ги поливат по малко и чакат да попие водата; след това сипват още вода и пак чакат да попие. Като наблюдавам как поливат цветята, и аз се уча от тях, казвам си: „Така ще постъпвам и аз с хората“. Като дойде при мене някой недоволен, аз му сипя само една-две капки и чакам да попие, после му сипя още малко. Той иска да му дам изведнъж много, но аз не искам да го удавя, затова давам по малко и чакам, докато го погълне. И на вас казвам: наливайте по малко, внимателно, да не се излее капка навън. И Христос постъпи по същия начин. Като нахрани петхиландния народ, останаха дванайсет коша укрухи. Той каза на учениците Си да съберат всичко, да не остане нито една троха навън. Хубавите неща трябва да се събират, да не остане нито една частица навън.

Казват за някого: „Лош човек е тоя, знае само да одумва хората“. Според мене той не е лош: щом обича да разнася нещата, той ще разнася и лошото, и доброто. И дяволът, от когото днес всички хора се оплакват, разнася и доброто, и злото. Да не говорим за дявола, защото той едва чака това – той стои вън, зад вратата. Щом говорим лошо за него, ние го извикваме: той ще отвори вратата и ще влезе при нас. Един ден, във време на беседа, виждам, че един брат стои вън и се напруга да чуе какво говоря. Чудя се защо не влезе вътре. Ако иска да напруга слуха си, това е друг въпрос. После го питам защо стоеше вън. Той каза, че имал силна кашлица, не искал да смущава другите. Прав е човекът – кашлицата ще пречи и на него, и на другите.

Да се върнем към основната мисъл: прилагайте любовта си за служене на Бога, вярата си – за да угодите на Бога, а надеждата – за добри постъпки. Служенето усилва любовта, благостта усилва вярата, а добрата постъпка усилва надеждата. Вярата, надеждата и Любовта трябва да се приложат. Като се научите да прилагате Любовта в служенето, Вярата – в благостта, и Надеждата – в добрите постъпки, вие ще издържите конкурсния изпит. Като отидете на оня свят, ще ви спрат пред райската врата и ще ви запитат: „Служихте ли – т.е. каква беше любовта ви? Бяхте ли благоугодни – т.е. каква беше вярата ви? Постъпвахте ли добре – т.е. каква беше надеждата ви?“. Ако отговорите на всичко положително, ще отворят вратата и ще ви пуснат в Рая. Това е паспортът ви, с който може да влезете в разумния свят, това е резултатът от вашия конкурсен изпит. Влезете ли съзнателно в разумния свят, може да останете, колкото време искате, и да излезете, когато искате; ако пожелаете, може да дойдете на Земята, да помагате на своите ближни. Който не е приложил Любовта, Вярата и Надеждата, ще стои отвън – всички ще имат особено мнение за него. Вярвам, че вие прилагате тия неща и ще влезете в разумния свят.

Някои искат да им дам метод за работа. Ето метода: служете, за да усилите любовта си; приложете благостта, за да усилите вярата си; постъпвайте добре, за да усилите надеждата си. Като прилагате моя метод, животът ви ще се осмисли, ще стане по-добър и весел.

В Божията Любов е благо на човека.

14 февруари 1937 г., София, Изгрев

ЛИКВИДИРАНЕ И ПРИЛАГАНЕ

Ще прочета 12. глава от Евангелието на Йоана, от 1. до 25. стих.

Когато майката отиде в града, децата я очакват с нетърпение. Защо? Очакват да им донесе нещо. Какво ще им донесе, не знаят – важно е, че ще им донесе нещо. Майката знае какво ще донесе на децата, тя си е определила това, но за децата то е тайна. И на вас като на децата казвам: пазете се от желанието да знаете всичко и от еднообразието в живота. Пророкът казва, че и Бог не иска да знае всичко. Наистина, има пророци, които казват на Господа неща, за които наум не Му е дохождало; те говорят от името на Бога неща, за които Бог никога не е мислил.

Да знаеш всичко, това значи да имаш отношение към Истината: само Истината дава знания, лъжата не дава никакво знание. Казваме: „Лъжа, лижа“. Може да лижеш мед, може да лижеш мляко. Всеки обича меда и млякото. И котката обича мляко: ако не е гладна, тя не поглежда хляба, но млякото на всяко време ще го оближе – гето го намери, тя ще се справи с него. „Какви трябва да бъдат хората днес?“ Такива, каквито са: утре ще бъдат други. Като посеете ябълкова семка, от нея ще излезе пак ябълка – важно е да бъде доброкачествена. От сливата излиза слива, от черешата – череша. Сливата казва: „Аз няма да бъда вечно слива“. Вечно няма да бъдеш слива, но и човек не можеш изведнъж да станеш. И човекът иска да стане ангел, но изведнъж не може да стане. В далечното бъдеще ще стане нещо повече от ангел, но време се иска за това. В бъдеще ще станеш херувим, серафим, ще минеш през всички степени на ангелската йерархия, днес обаче не можеш да се докоснеш до един серафим или херувим – ще изгориш, ще се превърнеш на пепел.

Серафимите и херувимите са огън, който изгаря всичко. Ако станеш преждевременно херувим или серафим, ще направиш хората нещастни: нито ти можеш да се приближиш до тях, нито те до тебе. Като говорим за изгаряне, ние внасяме нещо отрицателно в умовете на хората, но това зависи и от тяхното тълкуване. Тълкувайте нещата правилно. Има опасност от криво тълкуване при четенето на свещените книги. Който тълкува, мисли, че внася нещо ново, а всъщност той повтаря старото. Така постъпват всички сегашни хора, те казват: „Да се обичаме, да бъдем добри, да почитаме баща си и майка си!“. Това са изтъркани думи, повтаряне на старото. Днес каквото и да кажеш на човека, не му се слуша – той иска да чуе нещо ново. Всеки се интересува от Истината.

Казвам на един млад момък: „Иди на планината, да видиш колко хубава колибка има там. Около нея е разположена една кошара с овце, които дават мляко, от млякото правят масло и сирене. Едно немирно дете е наклало около колибката огън и я е запалило“. Момъкът слуша и се ужасява. Продължавам: „Една добра и красива мома е видяла това и бързо се е затичала с менците си, пълни с вода, и е изгасила огъня. Така тя е спасила колибката от пожара“. Момъкът се интересува още повече: той иска да знае коя е тая умна и добра мома. Интересува се той от думите ми, защото не са проникнати от истината.

Днес каквото и да се говори на хората, те се отегчават: всеки иска да чуе нещо ново, което никога не е чувал. Религиозният иска да му се каже нещо върху религията. Думата *религия* не е много съдържателна. Като се разболее, човек става религиозен. Религията подразбира нещо външно, без вътрешно съдържание. Ще кажете, че не е добре да се говори така за религията. Това се отнася за религията като външна форма, а не за религиозното чувство на човека. Каква религия е тая, която вярва в парите? Днес вярваш, че някой ще ти плати добре; на другия ден, като не ти плати, не вярваш. Сега за вас е важно това, което всеки ден възприемате от разумния свят като блага, които трябва да използвате. Кога

може човек да използва разумно тия блага? Като стане съзнателен. В първо време той е малко дете, в люлка. То прави постоянно погрешки, за които никой не го съди. Щом порасне, не му позволяват да греша – всяка грешка се наказва. От четири до седем години то ходи на забавачница, след това го записват ученик в първо отделение. Като свърши четирите отделения, то постъпва в прогимназия, после в гимназия, в университет, докато завърши образованието си.

Съзнателен ли е този човек? Отчасти. Той влиза в живота, оженва се и изучава специфичен университет. Раждат му се деца, които също растат, учат се, женят се. Като се занимавате с училището, с децата и с внучетата, не усещате как минават годините – и като станете на 100-120 години, чудите се, че като сте живели толкова много, нищо не сте направили. Един ден ще похлопат на вратата и ще ви поканят за оня свят. Там ще прегледат какво сте свършили на Земята и ще ви дадат нова служба. Старият ще каже: „Отивам вече на другия свят, предавам службата си“. Какво виждаме днес: всички хора уреждат работите си на Земята, но все неуредени остават. Някои от вас не са свършили университет, други не са свършили гимназия, трети не са свършили прогимназия. Мнозина са завършили университет, но не са отгледали децата си, други не са ги оженили. В края на краищата всички се критикуват, че тоя или оня не живеят добре. Не е лесна работа да разбереш кой как живее. Как ще познаеш кой човек е певец – по пеенето ли? Но за да пее, той трябва да се предразположи. Ако не го предразположите, не може да пее; ако му платите добре, ще пее. Значи чрез парите вие изразявате любовта си. Певците и музикантите се нуждаят от любов, те искат да бъдат обичани.

Един американец милионер чул, че един виден европейски цигулар ще даде концерт. Милионерът искал да посети тоя концерт, но закъснял. Понеже имал силно желание да чуе цигуларя, той отишъл в хотела, където цигуларят се установил, почукал на вратата му и помолил да го

приеме. „Какво обичате?“ „Исках да ви чуя, но не можах. Моля ви да ми посвирите.“ „Не мога – уморен съм, ще си лягам.“ „Ще ви дам хиляда долара.“ „Не съм съгласен.“ „Ще ви дам още 500 долара.“ „Добре, ще ви посвиря малко.“ След като благодарил на цигуларя, американецът казал: „Ще ви дам още една сума, за да ми услужите с цигулката си – аз да ви посвиря, за да проверите докъде съм стигнал“. Днес много хора са в положението на цигуларя, който е свирил на американеца за 1500 долара. Щом му плащат, нека свири. Интересно е положението на американеца, който искал да провери догде е стигнал в музиката. Той гържал в тайна желанието си да се провери в музикално отношение, за което бил готов да жертва и време, и средства.

Значи всяко нещо, което е в процес на развитие, трябва да остане в тайна; щом узрее, то става явно. „Да изнесем всичко пред света!“ Не, докато плодът не узрее, не трябва да излиза на пазара. Всяка мисъл, всяко чувство, всяка постъпка трябва да стоят на гърбото, докато узреят. Ако са още зелени, не води малки деца при гърветата, да не се изкушават. Макар и да са зелени, децата преждевременно късат плодовете и ги развалят. Не изкушавайте нито себе си, нито децата. Има неща, които могат да изкусят и младите, и старите. Пазете се от тия неща! Ако попаднете в тая област, където има диаманти, все ще се яви у вас желание да си вземете поне един диамант за спомен. Обаче забранено е да вземате диаманти: на това място са поставени хора, които следят да не се вземат диаманти.

Сегашните хора се намират пред една опасност, а именно: живеят с миналото. Те казват: „Какви бяхме едно време, какво беше по-рано!“. Може да е било по-добре, но може да е било и по-лошо – има две мнения по този въпрос. Един стар, 85-годишен дядо, малко тщеславен, като вървял по една ливада, видял един голям трап. Спрял се пред него и като мислел, че има хора наблизо, казал си: „Едно време прескачах и по-големи трапове. Ще се засиля да прескоча и този трап“. Засилил се и паднал в трапа.

Пак си казал: „Така ли беше едно време?“. Като излязъл от трапа, огледал се наоколо и като видял, че никой не го вижда, казал: „Каквото беше едно време, това е и днес“.

Преди няколко гена един наш брат, на възраст 45-50 години, искаше да вдигне на гърба си един чувал, тежък около сто килограма. Като го видяха, казаха му: „Добре е да викнеш двамата млади братя да ти помогнат.“ „Няма нужда, аз сам ще си го вдигна и пренеса“. Той се засили, вдигна чувала на гърба си. В първия момент се залюля, но после се закрепил и занесе чувала на определеното място. Казвам: макар и възрастен, моя брат може да свърши такава работа, каквато и млади не могат да свършат. Той е силен, може да носи товар от 80-100 килограма. Всеки човек ще бъде поставен на такива изпитания, чрез които да изпитат силата му. Виждам братя и сестри, които обичат да проповядват. Те казват: „Това трябва да се направи, онова да се направи“, но като дойде до тях, те да направят нещо, крият се. Виждам един брат, физически слаб: надигнал един чувал с тежест 30-40 кг, едва го носи, сълзи му текат от очите. Те го гледат, но никой не му помага. Казвам: моя брат е слаб, защото губи разположението си от малките изпитания – той носи чувала и плаче.

Аз се интересувам от плача на хората. Малцина плачат, както трябва. Като видя, че някой плаче, казвам: „Приятелю, не знаеш да пееш“. Плачът е музика. Някой плаче меко, приятно е да го слушаш; друг плаче задъхано, хълцане се чува. В чувствата му се събужда известно противоречие, в него се смесват чувства на обίδα и теще-слабие. Той е обиден как, след като се е молил толкова много, Бог не му обръща внимание, хората и приятелите му не го оценяват, жена му и децата му – също. Казва: „Станах за посмешище на хората и на близките си“. Чувствата и мислите му са се объркали и той плаче. Аз го наблюдавам и изучавам неговата музикалност.

Музикалността на човека се познава освен по плача, още и по начина, по който хлопа на вратата. Ако някой хлопа силно, това показва, че той е сприхав, не е музика-

лен – аз го наричам „султан чорбаджия“. Преди да хлопна, някой стои известно време пред вратата и мисли колко пъти да тропне – той съобразява нещо. Някой тропне един път, казвам: „Няма да отворя“. Ако хлопне два пъти, мога да отворя, мога и да не отворя; тропне ли три пъти, ще му отворя. Тройката е положително число, четворката е число без всякакво съмнение. Изобщо като тропате на вратата, аз броя по колко пъти се хлопна и правя своите научни изследвания. Мнозина хлопат по един път, но аз не им отварям; после ме питат защо не съм им отворил. Според мене тия хора са крайно пестеливи, не изразходват енергията си: те искат с едно хлопане да им се отвори вратата и да разберат много неща. И духовете хлопат: по хлопането им се разбира кой какъв е. Когато зададете един въпрос на някой дух и той хлопне само веднъж, това показва, че от работата, която ви интересува, нищо няма да излезе. Ако хлопне два пъти, това показва, че или ще излезе нещо от работата, или нищо няма да излезе – зависи от условията.

Казвам: всяко нещо, към което се стремите, трябва да има определена цел. Сега един ден между младите братя и сестри и им обръщам внимание на малките величини. Например много от тях са свършили университет, но като ги питам на колко е равно $a+b$, те дават различни отговори. Един от тях казва, че $a+b=a+b$; друг казва, че $a+b=c$; трети казва, че $a+b=ab$. Защо $a+b=ab$, той отговаря: „Ако $a=2$, $b=2$, то $2+2=2 \times 2$ “. Това равенство е вярно само за числото 2, но не и за другите числа. Например $5+5$ не е равно на 5×5 . Лесно се казва, че знаете да събирате, да изваждате, да умножавате и да делите, но важно е да прилагате тия действия при всички свои несгоди, да се справяте с тях. Има болести, които се лекуват с изваждане, други – с умножаване или деление. Всеки трябва да знае кое действие да приложи при дадена болест. Ако знаеш, добре; ако не знаеш, ще носиш болестта дълго време със себе си. Знанието е необходимо, за да освободи човека от всички мъчнотии и препятствия, без знание нищо не се постига.

В Писанието е казано: „Без вяра не може да се угоди на Бога“. Без вяра молитвата не се приема, иначе не може да се обясни защо Бог отговаря на някои молитви, а на други не отговаря. Всеки, който върши Божията воля, получава отговор на молитвата си. Затова е казано: „Преди да поискаш нещо от Господа, ще получиш отговор на молитвата си“. Някой отправя много молитви към Господа, но не получава отговор. Защо? Молитвата му не е силна – тя е лишена от вяра. В Стария Завет има пример, където 400 пророци се молеха на Ваал¹¹, но не получиха никакъв отговор. След това пророк Илия¹² се обърна към Господа с молба да му се изяви, и след малко получи отговор на молитвата си: огън слезе от небето и изгори жертвата, която беше поставил на жертвеника. От голяма ревност към Бога Илия изби всички пророци. Какво щяхте да направите вие, ако бяхте на мястото на пророк Илия? Лъжливите пророци и днес пълнят главите на хората. Ако искате да се освободите от тях, ще вземете гребен, както чистите паразитите от главата си, и ще ги извадите навън, да ги избиеете.

Изкуство е да се справиш с паразитите. Един американец намерил начин да възпитава бълхите. Той събрал около 40-50 хиляди бълхи, сложил ги под един стъклен капак и започнал да ги командва. Разделил ги на взводове, на дружини, на полкове, на дивизии и започнал да ги учи да маршируват. Това постижение се разчуло из цяла Америка, откъдето започнали да се стичат хора да го видят с очите си. Всички искали да видят военната тактика на бълхите. Един религиозен човек, редактор на вестник, пожелал да разбере как тоя американец могъл да накара бълхите да маршируват по заповед. Американецът му отговорил: „Единствената мъчнотия, която срещнах в своя опит, беше да отвикна бълхите да скачат. След това всичко вървеше добре.“ „Чудно нещо – казал редакторът, – толкова време се мъча да накарам хората да вървят в правия път, а ти можа да научиш бълхите да маршируват!“.

Питам: вие правили ли сте такъв опит? Нито вие сте правили, нито аз. Обаче правили ли сте опит да въз-

питавате своите неестествени мисли и желания? Ако не сте правили, ваша задача е да направите този опит. Ако и това не постигнете, къде е вашата сила? Много от вашите движения се дължат на тези неестествени мисли и желания. Те не са красиви и вместо добро причиняват реди нещастия. На неестествените мисли се дължат и някои отрицателни гуми, с които човек си служи. Магична сила се крие в отрицателните гуми. Често лошите резултати на вашите действия се дължат на такива гуми. Казваш: „Какво лошо има в това, че съм казал една отрицателна дума?“. И в написването на името ви няма нищо лошо, но някога то може да се използва за нещо лошо. Ако над подписа ви пише, че дължите голяма сума, трябва да плащате. Какво ще правите тогава: може ли да откажете, че подписът е ваш? Ето защо царският подпис се пази строго – с него могат да стават такива злоупотреби, за които той да плати с живота си.

Да се върнем към Лазар, когото Христос възкреси. Къде отиде Лазар след излизането си от гроба? Той се върна в своя дом, където беше и Христос, да слуша Божието Слово. Когато влезе в Божествения свят, човек разбира колко работа предстои на младите и на старите. Наум не му е дохождало това, което Бог дава на човека. Ако не проникне в този свят, той живее като обикновен човек и казва: „Прекарах и днешния ден“. Прекара и този ден, но не може да използваш благото, което Бог изпраща всеки ден; и този ден мина неизползван.

Един ден, като разглеждам писмата си, намирам едно още неотворено. Отворих го и видях, че е писано преди шест месеца. Един млад човек ме моли да помогна на неговата възлюбена, която заболяла тежко. В това време тя или е оздравяла, или е заминала за другия свят. Навярно той е останал недоволен, че не съм му отговорил. Как е попаднало това писмо между отворените? Някой го е бутнал, като си е мислил, че Учителя знае всичко. Така не се постъпва. Същия ден намерих още едно неотворено писмо, изпратено преди три месеца. Как мислите, аз ли съм го забутал, или някой друг? Всеки от вас има такива

случаи в живота си – да получава писма, които остават неразрязани и непрочетени. Много писма ви е изпратил Бог, но като сте мислили за други неща, сложили сте писмата настрана и сте ги забравили.

Днес ние сме на края на една епоха, където всичко старо изгаря. Всички стари възгледи се топят и се заместват с нови – иде новото в света. Снегът вече се топи и от земята изникват нови, хубави цветя. Сега вие страдате, но страданията са признак на нещо добро – те показват, че нов живот се показва изпод земята. Малките цветенца подават главичките си от земята, а вие страдате за тях, страхувате се от неблагоприятните условия, при които растат, и казвате: „Животът няма смисъл“. Днес се готвят условията за новия живот, следователно не може да се говори още за намиране смисъла на живота. Ще дойде ден, когато ще постигнете всичко, каквото желаете.

Някой иска да бъде като светията. Знаеш ли какво представлява той? Светията е човек, който гори, без да изгаря; той е човек, който никога не обеднява; учен, който никога не губи знанието си; умен, който никога не огулява; той носи болестите на гърба си, без да боледува; където и да отиде, никога не се цапа. Светията се движи бързо като светлината, мисълта му е като светкавица, затова нищо не го засяга, нищо не го съблазнява. Сегашните хора се съблазняват от малки неща. Ако някой види, че съседът му яде кокошка, пуйка, прасе, той се съблазнява и казва: „Нали съм беден, не мога да ям нито кокошка, нито прасенце“. Той не подозира колко нечисто е месото на прасето – то е най-нечистото животно. Човек мисли, че с изхвърляне на червата на прасето всякаква нечистотия се премахва. Не е така: нечистотията е в клетките на прасето, изобщо на свинското месо. Растителната храна е по-чиста от месната. Най-чиста храна е житото, или на евангелски казано – „хляб наш небесен“. Като излязоха от Египет, евреите бяха принудени да ядат растителна храна. Те станаха вегетарианци по необходимост, но вдигаха бунт против Моисей, искаха месна храна. Те казваха: „Домегна ни вече манната“.

Това, което говоря днес, се отнася до учениците. Искате ли да бъдете ученици? Евреите бяха ученици на Моисей. Дълго време ги учи той, но въпреки това понякога те се бунтуваха против него, не бяха доволни от живота си. Той казваше: „Тия ученици ще ме убият с камъни“. Те бяха възрастни и страдаха от мисълта, че много знаят. Понякога те не вярваха и на своя пророк – Моисей, и роптаеха против него.

Как познавате кои неща са верни и кои – неверни? Ако обонянието ви е силно развито, лесно ще различавате цветовете: по миризмата им ще познаете кое цвете е карамфил и кое – роза. Като гадете на близките ви да ги помиришат, и те ще се съгласят с вас, че едното е роза, а другото – карамфил. Който няма силно обоняние, не може да се съгласи с вас. Сега, като ви говоря и ме разбирате, това показва, че обонянието ви е силно развито. Следователно който и да ви говори – ученик или учител, проверявайте дали верни неща се говорят, или неверни; без проверка нищо не приемайте. Всяка дума трябва да се проверява, от това зависи бъдещето на човека. Хиляди години ще работи човек върху своята бъдеща сграда. Щастиемто на човека се крие в днешния ден. Казвате, че щастиемто е в Любовта. Вие говорите за Любовта, но опитвали ли сте докъде е стигнала вашата любов? Не казвам, че нямате любов, но трябва да сте я опитали. Казвате, че Бог е Любов. Имате ли представа за Неговата Любов? Знаете ли, че Бог, като Любов, не търпи абсолютно никаква лъжа? Той мълчи, но не оправдава лъжата. С когото и да говорите – никаква лъжа! Който иска да се развива, не трябва да допуца никаква лъжа в съзнанието си: то трябва да бъде бундно и абсолютно чисто. Ще кажеш, че ти се налага да излъжеш. Никакво оправдание: ще живееш без лъжа. Само така ще растеш и ще се развиваш правилно. Ако си сгрешил, не се оправдавай, веднага изправи погрешката си. Не можеш да бъдеш благоугоден на Бога, ако допуснеш и най-малката лъжа в себе си.

Кои са основните мисли на днешната беседа? Днес ви прочетох 25 стиха от 12. глава от Евангелието на Йоана.

Тук се говори за Юда Искариотски, който имал практичен ум. Мария взе един литър чисто драгоценно миро от нард и помаза нозете Исусови. Тогаз Юда Искариотски, който щеше да Го предаде, каза: „Защо не се продаде това миро за триста динарии и да се дадат на сиромасите?“. Тогаз Исус рече:

*Оставете я! За деня на погребението Ми
го е задържала. Защото сиромасите
всякога имате със себе си,
а Мене всякога нямате. (3.-8. ст.)*

Тук Юда и Христос са на две различни мнения. Юда казва, че Мария е направила грешка, като е употребила маслото за нозете на Исус; Христос казва, че тя е направила добре, защото Той няма да бъде всякога между тях. Христос казва: „Който иска да запази живота си на Земята, той ще го изгуби. Който се отрече от своя живот и Ме последва, той ще придобие вечния живот“.

Много ангели са идвали, а и до днес идват в домовете ви, но като не ги познавате, казвате: „Домегнаха ни тия бедни просяци и страдащи“. Ангелът не е обикновен просяк, нито обикновен страдащ, той е дух от високо произхождение, слязъл на Земята да ви изпита. Като влезе в дома на човека, той го следи как постъпва с хората. Ти седнеш на стола си и като влезе някой беден в стаята ти, погледнеш отвисоко към него, посочваш му стол да седне и го питаш какво иска. Ако дойде при тебе някой министър, веднага ставаш прав, предлагаш му стол да седне и през всичкото време се разговаряш учтиво с него. Значи на богатия и на силния ти ставаш прав и му правиш път да мине, а на бедния и на слабия не обръщаш внимание. Той не е големец, не е силен човек – нямаш интерес от него. Тоя беден и прост човек е дегизиран ангел, който иде да те изпита. Като се върне на Небето, той ще даде рапорт за тебе, за твоето поведение, въз основа на което ще те уволнят. И най-бедният да дойде в дома ти, предложи му стол да седне, бъди еднакво разположен и пред бедния, и пред богатия: сложи госта си от дясната си страна, след това го запитай откъде иде, как е пътувал.

Какво представляват сегашните хора? Те всеки ден искат от Господа блага и като получат, загържат ги само за себе си. Бог изпраща един беден човек при тебе, за да те изпита, да види имаш ли любов и милосърдие. Някои просяци носят по две празни торби: едната за себе си, а другата за близките си. Като напълни едната, той започва да пълни и другата. Ако пълни първо лявата, той те изпитва, не постъпва добре. Същевременно той иска да знае коя торба ти пълниш първа: лявата или дясната. Който пълни първо лявата торба, се интересува повече от чуждите работи, а по-малко от своите. Той обръща внимание повече на човешките работи, а по-малко на Божествените; иска да знае какво говорят хората за него, а не какво Бог мисли за него. Оня, който живее повече в човешкия порядък, не предава точно нещата.

Вие ще кажете нещо, което не е в съгласие с Истината. Мнозина се опитват да ме лъжат, но аз зная, че това, което казват, не е съгласно с Истината – астрологически не е вярно. Всички неща са строго определени. Определено е в кой ден и час ще се роди един обикновен човек или един министър. Казваш, че си роден в седем часа сутринта. Не е вярно – по чертите на лицето ти се чете, че си роден в четири часа след обяд. За всеки човек е определен месецът, денят и часът на раждането му; също така е определено кога ще се роди една наша мисъл или едно наше чувство. Пазете се от мисли и чувства, които не са родени на своето време; при това, като се разговаряш с някого, запитай се говориш ли истината, или не.

Сега, като ви говоря, аз имам предвид същото правило и за себе си: да говоря само Истината, да предавам фактите така, както са – нито да увеличавам, нито да намалявам; да си служа с отбрани думи – без нито една обидна дума. Какво печеля, ако кажа, че вие сте прости, че не ме разбирате – при това никого да не съдя. Като виждам погрешките им, казвам: и аз да съм на тяхно място, ще постъпя като тях. Ако постъпвам с едного по един начин, с друг – по друг начин, аз пакостя на себе

си. Не е право да постъпваш добре само с оня, когото обичаш. Друг е въпросът, ако не мога да служа на човека. Аз съм искрен с него и казвам: „В този момент не мога да ти служа.“ „Защо?“ „Много естествено, нямам ябълки на дървото. Много ябълки имах, но децата ги изядоха – сега нямам нищо на дървото си. Ще почакаш няколко месеца, да роди отново – тогава ще ти дам, колкото искаш. Назаем не мога да взема, трябва да ти дам само от моите ябълки. Както виждаш, има неща, които в даден момент не мога да направя, има неща, които всякога мога да направя“. Това, което казвам за себе си, се отнася и за другите: не изисквам от хората това, което те не могат да ми дадат.

Вие искате да се развивате добре, да работите върху себе си. Щом е така, прилагайте правилата, които ви давам. Казвате, че се разговаряте с Бога. Ако това е вярно, вие трябва да знаете една от Неговите отличителни черти и да я прилагате в живота си. Тя е следната: Бог обръща внимание на малките неща, Той никога не пренебрегва малките животни, цветенца и камъчета; Той се отнася еднакво и с малките, и с големите същества. Христос казва: „Отец Ми никого не съди“. Защо? Защото знае условията, при които всяко същество живее. Някои се страхуват от Господа, защото гледат на Него като на човек. Велик е Бог в Своите прояви! Той се отнася снизходително към всички същества, но щом разбере, че някой човек обича да лъже, Той изменя отношенията си към него. Затова казвам: изключете лъжата от живота си, не се позволява никаква лъжа нито пред Бога, нито пред себе си, нито пред своя ближн. Живот без лъжа – това се иска от всеки човек. Мъчно се изправят погрешките на лъжата. Само чистият живот е в състояние да организира вътрешното естество на човека. Следователно като дойда до човека, аз не се интересувам дали той говори истината, или не: за мене е важно аз да говоря абсолютната Истина. Ако направя една погрешка, ще я изправя.

Не казвай на хората, че си сгрешил, но изправи погрешката си. Само така хората могат да обичат. Все

трябва някой да ви обича! Любовта внася подтик в човека. Тъй щото даже и грешният човек, който има подтик към доброто, може да бъде обичан. Той страда, мъчи се, търси начин да изправи погрешките си. Друг някой греши, но не признава погрешките си: той се мисли за праведен, за добродетелен човек, както фарисеят¹³ мисли за себе си. Учителят обича оня ученик, който признава погрешките си, изправя ги и се учи от тях; ученик, който си въобразява, че е придобил големи знания, сам се спъва.

Сега нека всеки от вас си зададе въпрос докъде е стигнал: в забавачницата, в отделенията, в прогимназията, в гимназията, в университета или е на специализация. Като си отговорите, започнете да се самовъзпитавате. Вие бързате да заемете висока служба, т.е. да се оженте. Да стане човек баща или майка, да възпитава децата си, това значи да прекара най-малко 30 години в житейския университет. Какво получават родителите от синовете и дъщерите си? След техните грижи децата казват на родителите си, че са прости, невежи хора. Преди години срещнах един млад човек, въздържател. Попитах го как е станал въздържател. Той каза, че баща му, голям пияница, е станал причина за това. Като гледал как баща му пие и бие жена си, той се отвратил от пиянството и решил никога в живота си да не пие. По тоя начин той искал да изправи погрешката на баща си. След няколко години синът се ожени и живееше добре с жена си. Когато виждал, че ще се разгневи, веднага си казвал: „Трябва ли и аз да постъпвам като баща си, трябва ли да се карам и бия с жена си?“. Така той се въздържал и живял добре с жена си.

И тъй, не си позволявайте три неща: да измъчвате ума, сърцето и душата си. Служете на Бога с любов и с радост! Това е новото, което днешният ден носи.

В Божията Любов е благо на човека.

21 февруари 1937 г., София, Изгрев

ТРИ НЕОБХОДИМИ НЕЩА

Ще прочета 12. глава от Евангелието на Йоана, от 25. стих нататък.

Всеки живот се занимава с решаването на специфични задачи. Всеки човек има своя определена задача за решаване. Някога разбиранията на светските и на религиозните хора стават толкова еднообразни, че те изгубват смисъла на живота. Всеки трябва да реши задачата си на своето време. Детето например трябва да расте, голям човек да стане. Колко трябва да израсте? Колкото е потребно. Определено е колко трябва да израсте човек в умствено и в сърдечно отношение. Красотата на човека се заключава в неговото правилно растене и развитие, в растенето на неговия ум и на неговото сърце. Красотата на човека не е в хубавите грехи. Тия грехи имат отношение към здравия човек. Хубавите грехи се виждат на здравия човек. С каквито грехи и украшения да облечете мъртвия човек, те ще изчезнат, няма да остане нищо на него. Значи същественото за човека не са грехите, но растенето. Както гетето расте на височина и широчина, така трябва да расте по ум и сърце. Някой казва, че вярва в Бога. Вярваш, но вярата ти е относителна. Вярата се познава в изпитанията. Ако се натъкнеш на големи изпитания и започнеш да се колебаеш и съмняваш в това, в което вярваш, вярата ти е слаба: ти се разколебаваш и в правдата, и в любовта.

Всичко, което става в света, е определено; всичко, което става с човека, е определено. Никой не може да избегне от своята съдба: в това отношение и праведният, и грешният минават по свой определен път. Има разлика между живота на праведния и на грешния. През каквито изпитания и да мине праведният, всичко ще се превърне на добро; през каквито изпитания и да мине грешният,

всичко ще се превърне на зло. „Какво ще придобием, ако вярваме?“ Всичко ще се превърне на добро. „Ако не вярваме?“ Всичко ще се превърне на зло. Доброто и злото представляват крайния резултат на човешкия живот. Като знаете това, стремете се всичко, което преживявате, да се превърне на добро. Често вие се обезсърчавате, че хората не слушат и не вярват в това, което им говорите. На кого са вярвали и вярват? Дали хората ви вярват, или не, това не е мярка – важно е вие да вярвате в това, което говорите. Жалко е, че вие сами не вярвате в себе си. Щом е така, как може да изисквате другите хора да ви вярват? Силата на вашата вяра се заключава в следното: всички да се разколебаят във вас, само вие да не се разколебаете. Когато Слънцето залезе, всички хора могат да се разколебаят в него, но аз трябва да вярвам, че на другия ден Слънцето пак ще изгрее.

Аз вярвам, че това, което Бог е създал, никога не се губи. Във всички неща се проявява една вътрешна разумност. Когато се явят облаци във вашия живот и небето ви се помрачи, вие се обезсърчавате. Небето пак ще се изясни! Има нещо красиво в промените. Докато умът на човека е тих и спокоен, неговото небе е ясно и звездите се виждат добре; когато небето на човека се помрачи, звездите не се виждат. Тогава се явяват бури, ветрове – и ние казваме, че умът му е помрачен. Не се страхувайте от бурите и ветровете – те носят гръжд, влага и проветряване. Когато вали гръжд, хората се крият, да не се развалят дрехите им. Някога дрехите се развалят, но някога само се навасват с вода. Не е лошо, че дрехите се мокрят. Една българска поговорка казва: „Докато рибарят не се намокри, не може да налови риба“. Рибата няма да излезе на брега да го чака. Ако ти не се намокриш, друг ще се намокри: все трябва някой да се намокри. Тия, които са писали свещените книги, все са се намокряли.

Вие четете наготово, както купувачите ядат наготово риба. Нека отиде някой от вас на морето, да види как се лови риба. Един ден бях край брега на морето и гледам: няколко рибари теглят една голяма мрежа. Всички

дърпаха, мъчеха се, докато най-после извлякоха мрежата на брега, пълна с кефали. Един от тях сложи халка на мрежата и я затвори. Обаче в това време няколко кефала излязоха от мрежата и скочиха отново във водата. И рибарите са хитри, но и рибите не падат по-долу от тях. Те си казват: „Не искаме да останем в моя конус. Тук ще си изгубим свободата, а на нас ни е по-приятно да живеем на свобода във водата“. В мрежата останаха едва десетина риби.

Казвам: и лошите хора си служат с мрежи, както рибарите. С тях те ловят праведните. Като хвърлят няколко пъти мрежата във водата, напълнят я с праведни хора, които, щом дойдат до брега, започват отново да скачат в широкото море, на свобода. Следователно като се натъкнеш на някакво изпитание, постъпи като рибата: щом дойдеш на края на брега, излез от мрежата – и право във водата. Сега вие сте на края на века – и кой каквото е научил, ще го изпитат. Всеки ще се яви на матура, да покаже какво е научил и разбрал. Матурата може да бъде за отделенията, за прогимназията, за гимназията или за завършване на университета: важно е, че всеки ще държи изпит за завършен курс. Колкото по-горе се качваш, толкова по-трудна става матурата. Ако мислите, че лесно ще влезете в Царството Божие, вие сте на крив път. Някои влизат лесно в Царството Божие, защото са държали своята матура. Разбойникът, който беше разпънат на кръста заедно с Христа, се обърна към Него с думите: „Господи, помени и мене в Царството Си“. Христос му каза: „Днес ти ще бъдеш с Мене в рая“. Тоя човек държа изпита си заедно с Христа.

Казва се, че двамата разбойници от двете страни на Христа били вързани за кръста, само Христос беше закован с гвоздеи. Оня, който беше отляво на Христа, показва своя страх и безверие. Той каза на Христа: „Нали си силен, учен човек? Защо не слезеш от кръста – да спасиш и Себе Си, и нас?“. Христос нищо не отговори. Мълчанието Му означаваше: „Ти ще останеш на Земята и след смъртта си“. Другият, който беше отдясно на Христа,

казваше: „Ние сме грешници, заслужено носим съдбата си, но този Човек е праведен. Той страда за нашите грехове“. След това той се обърна към Христа с думите: „Господи, помени и мене в Царството Си“. Христос му отговори: „Днес ти издържа своята матура, затова ще се явим заедно пред лицето на Господа“. Лесно се цитира стиха: „Господи, помени ме в Царството Си“. Така може да каже само оня, който е бил на кръста и там е умрял.

В един от своите разкази Толстой¹⁴ предава разговора на един богат човек с проповедника. Богатият казал: „За да влезеш в Царството Божие, не е нужно много да даваш. Ето, разбойникът, който беше на кръста заедно с Христа, без да дава, влезе в Царството Божие“. Проповедникът му отговорил: „Този човек беше един умиращ разбойник, който умря заедно с Христа, а ти си жив разбойник – няма да влезеш в Царството на Христа“. Значи умиращите разбойници влизат в Царството Божие, а живите разбойници не могат да влязат. Разбойникът, който беше отгъсно на Христа, имаше будно съзнание. При това не се знае историята на неговия живот, не се знае какво отношение е имал той към Христа, към онова, което ставаше с Него.

Сега ние се интересуваме от великата Истина, която стои пред нас. Тя е вечна и неизменна. Нашият живот е сцена, която постоянно се сменя. Един ден условията на моя живот ще се изменят и ние ще го напуснем. Колко време продължава едно представление? Няколко часа. След това то ще се измени с друга обстановка. Докато сме на представлението, ние трябва да бъдем внимателни, да го разберем добре. Не съжалявай, че представлението ще се свърши, но извади поука от това, което си видял и чул. От тебе се иска едно: да разбереш истината, която се представя на сцената. Днес се представя нова драма, на която трябва да знаем съдържанието. Защо е дошъл човек на Земята? За три неща: да намери майка си, баща си и брата си. Вие знаете това, но сте го забравили. Сега аз ви го напомням. „Къде е сестрата?“ Тя е във вас: който търси, той е сестрата. Ще кажете, че сте

мъже. Никакви мъже не сте! „Ние сме жени.“ И жени не сте: под „сестра“ аз разбирам дева, девица – символ на чистота. Значи човек е оная чистота, която търси Истината. Само с чистотата човек може да намери своите майка, баща и брат. Щом ги намери, съзнанието му ще се пробуди и той ще се домогне до условията за своето развитие.

Мнозина се обезсърчават от живота и казват, че няма кого да обичат и кой да ги обича. Чудно нещо: няма кого да обичаш?! Първо ще обичаш майка си, която първа те пробужда към живот; после ще обичаш баща си и най-после – братата си. Това е великият закон, даден от Моисей. Тоя закон гласи: „Да възлюбиш Господа Бога твоего с всичкия си ум, с всичкото си сърце, с всичката си душа и сила“. С всичкия си ум – това значи с баща си, който те е родил; с всичкото си сърце – с майка си, която те е пробудила; с всичката си душа и сила – с брат си и със сестра си. При това положение каквото и да работиш, ще го вършиш с приятност. Дали тая служба е висока, или ниска, пред тебе стои една свещена идея, един свещен образ – твоята майка. Знаеш вече, че има кого да обичаш и кой да те обича. Така всяка работа се върши по-добре, всеки живот е приятен: и като живееш ти е леко, и като умираш. При Любовта и животът, и смъртта имат смисъл; при безлюбието и животът, и смъртта нямат смисъл. За да се осмислят нещата, трябва да дойде Любовта – майката на живота. Това значи да чувстваш реално присъствието на майка си навсякъде. Живееш ли в Любовта, каквото и да става около тебе, окото ти да не трепва: ще знаеш, че и при най-големи опасности да минеш, нищо няма да те засегне. Какво стана с тримата момци, които хвърлиха в огнената пещ¹⁵? Те излязоха оттам живи и здрави, непокътнати, те пееха и слабеха Бога. Който ги хвърли в пещта, той пострада. Какво стана с Даниил, когото хвърлиха в рова на лъвовете? И той излезе здрав, незасегнат.

Сегашният век изисква от хората силна, непоколебима вяра. Който има такава вяра, в него Любовта се проявя-

ва; който има вяра, в него надеждата се проявява; който има вяра, надежда и любов, в него животът се проявява. Вяра без любов не може да се прояви: Любовта е майка на вярата. Вярата е майка на надеждата, а надеждата – майка на живота. Животът е това, което обичаме и към което се стремим. Това са думи, които имат съдържание само при Любовта. С любов и най-малкото семе, хвърлено на нивата, започва да расте и да се развива, да дава плод. Без любов семето попада на камениста почва, то не може да израсте: от това семе никакъв плод не се очаква. Това значи да живееш със суха вяра. Човекът на вярата е подобен на добрия математик, който лесно решава и най-трудните задачи. „Аз съм силен човек, имам вяра.“ Вдигни моя чувал. „Не мога, тежък е.“ Щом не можеш да вдигнеш един чувал от сто килограма, ти си слаб човек, със слаба вяра. Силният се познава по мъчнотиите и противоречията, на които се натъква. Той се справя лесно с тях. Така човек познава колко е силен.

Един мой познат ми разправяше една своя опитност от времето на Общоевропейската война¹⁶. Той бил на Солунския фронт заедно с един генерал. Докато се обучавали войниците, генералът бил смел и безстрашен; той ги насърчавал с думите: „Напред, войници!“ „По едно време англичаните взеха да ни обстрелват. Почна се ожесточено сражение – положението беше много страшно. От страх цял се тресях. Генералът ме попита: „Как сте, господин полковник?“ „Добре.“ „А вие?“ „И аз съм добре“. Всъщност и аз, и генералът треперехме – външно си давахме кураж. След малко намерихме един окоп, в който се скрихме. Ако не бяхме се скрили, и двамата щяхме да паднем убити.“ Според мене те не трябваше да се крият: щом се скриха, това показва, че вярата и надеждата им са слаби. Не е лошо криенето, но ако постоянно се криеш, животът ти ще бъде игра. Колкото и да се криеш, все ще те намерят: какво ще правиш тогава? Ще решаваеш нова задача. Ако не можеш да я решиш, ще се свиваш, както правят учениците. Като не знае урока си, той се свива, а учителят поглежда към него, вижда, че не си знае

урока. Той извади тефтерчето си, погледне към един, към друг – и извика точно моя, който нищо не знае. Ученикът си казва: „Днес ли намери да ме изпита? Вчера си знаех урока, не ме вдигна, а днес ме вдига, да получа слаба бележка. Как не вдигна някой способен ученик?“. Способните и добри ученици са всякога готови за изпит.

Казвам: всички хора трябва да бъдат готови за изпит. Какво прави ученикът, като не си знае урока? Плаче. Не е лошо нещо плачът, но плачи от сърце. Една ученичка разказваше как се спасила с плач. Понеже не си знаела урока, тя намокрила очите си със слюнка – да покаже пред учителя, че не е добре. Като видял очите ѝ мокри, учителят казал: „Седни на мястото си. Ще те изпитвам друг път“. Днес много очи са намокрени със слюнка, но в духовния свят слюнката не помага – тя помага само при смилане на храната. Очите се мокрят със съззи, а храната – със слюнка. Не намокриш ли храната със слюнка, стомахът роптае; щом я намокриш със слюнка, стомахът е доволен. Значи очите се мият със съззи – и затова, ако плачеш, плачи, както трябва. Мнозина плачат, но не знаят как да плачат.

Един наш брат отишъл на гости при един свой приятел. Още с влизането си в дома му той чува плач, крясък – детето плаче. Майката и бабата се мъчат да го успокоят, но нищо не помага. Гостът казал: „Оставете детето на мене, аз ще се справя с него“. Седнал близо до детето и го загледал. То закрило лицето си с ръцете и продължило да плаче. И той сложил ръцете си на очите и започнал да подражава на детето. То плаче – и той плаче; то вика – и той вика. След малко детето свалило ръцете си от очите, погледнало към госта и казало: „Много плачеш бе! Кой те би?“. Най-после детето престанало да плаче. Като вижда, че друг някой плаче, детето се запита: „Защо плаче моя възрастен човек? Аз зная защо плача, но той защо плаче? Щом започне да мисли, детето престава да плаче. Като плаче, детето се утешава, става смяна в чувствата му.

Плачът се явява като последствие на преминаването от твърдо във влажно състояние. Така човек става по-мек. Когато някой не може да плаче, казват, че е твърд, корав човек. Някой казва: „Да престанат сълзите!“. Не съжелявайте, че плачете, сълзите са благословение за човека: те мият очите, след плача човек вижда по-ясно. „Колко време трябва да плаче човек?“ Няколко минути – от 1 до 5 минути, но в никой случай не се позволява да плачеш с часове. Когато очите се измият добре и съзнанието просветне, плачът е постигнал своята цел. Като видиш, че някой плаче, не го утешавай, не казвай, че е лошо да се плаче. Каквото и да говориш на детето – че не трябва да огорчава майка си и баща си, то не разбира – ще си плаче. Но като види, че и ти плачеш заедно с него, то започва да мисли и престава да плаче. Ако видиш, че някой скърби и плаче, плачи и ти с него, без да го утешаваш.

Сега, като се спирате върху живота на Христа, питате се: „Нямаше ли Христос сила да се справи с мъчномиите в живота, че трябваше да бъде разпънат? Трябваше ли да вземе участие в страданията на хората?“. Христос беше силен, но трябваше да мине през най-големите страдания, да се изпита Неговата Любов. За един момент Той се обърна към Господа с молба, ако е възможно, да го отмине горчивата чаша, но не можа. Като разбра това, Той каза: „Господи, да бъде Твоята воля! В Твоите ръце предавам Духа Си“. Като мина през тая опитност, Той каза: „Даде Ми се власт на небето и на земята. Идете и проповядвайте и аз ще бъда с вас до скончанието на века“. Всеки човек ще мине през опитността на Христа: поне един път в живота си той ще бъде прикован на кръста.

Защо плачат хората? Детето плаче, когато го бият или не му дават това, което желае. И възрастният ли трябва да плаче за същото? Според мене той трябва да плаче само тогава, когато е пропуснал условието да направи добро. Ако сгрешиш, не плачи, но изправи грешката си; обаче не правиш ли всеки ден по едно малко добро,

ти трябва да плачеш. Не съжالياвай, че си направил една грешка; съжالياвай, че не си направил едно добро. Не съжالياвай, че омразата те е посетила; съжالياвай, че не си проявил Любoвта. Не съжالياвай, че си станал безверник; съжالياвай, че не си проявил вярата. Дръж се за положителното в живота.

Животът е велико училище, в което ще учиш и ще гържиш изпити. Когато обичаш, той ще те изпита: без да очакваш, той ще те изпита. Учителят, който обича учениците си, непременно ще ги изпита; ако не ги изпитва, те нищо не печелят. Когато учителят изпитва учениците си, между тях се създава вътрешна връзка. Ученикът може да не знае урока си, учителят може да премълчи, да не му пише слаба бележка, но между тях се създава връзка. Значи връзката се дължи на изпитването на учителите, както и на изпитанията, през които ние минаваме. Без изпитания не може да се създаде връзка между Бога и нас; чрез изпитанията човек закрепва, а връзката му с Бога се усилва. Някой не издържа на големи мъчности, но има нещо вътре в него, което издържа. Например Христос и Петър заедно държаха своя изпит. Христос издържа изпита си, а Петър пропадна. Преди да бъде поставен на изпит, Петър каза на Христа: „Всички да се откажат от Тебе, аз никога няма да се откажа“. Обаче като го запитаха: „Да не би и ти да си ученик на Христа“, той отрече. Като излезе вън, Петър съзна грешката си, разкая се и горко заплака.

Какво означава думата *Петър*? Камък: Петър е краеъгълният камък на християнската църква. Той показва през какви изпитания ще мине Църквата. И до днес още вярващите спорят коя църква е на прав път: православната, католическата или евангелската¹⁷. Днес хората не се питат обичат ли Христа, но кой в какво вярва. Едни вярват в църквата, други вярват в папата, а трети – в Евангелието. „Къде е Христос?“ В Петър, който се отрече от Христа. Задачата на Петър е да се върне към Христа и да проповядва на хората Христовото учение.

Това са минали неща, за които не трябва да се говори – те внасят съблазън. Защо трябва да казваш на детето да не краде? Пусни го в градината си и го остави свободно – там то ще се прояви. Ако започне да къса плодовете без позволение, то обича да краде. И да му кажеш да не краде, щом това желание е вложено в него, то ще се прояви. И Бог постъпи по същия начин с Адам и Ева: Той ги остави да живеят свободно в райската градина и ги изпита. Като греши, човек се оправдава със страданията. Какви са вашите страдания? Малки са, но и тях не можете да носите. Какво ще правите, като дойдат големите страдания? Малките страдания са предвестници на големите. Като знаете това, кажете: „Ела зло, че без тебе по-зло“. Значи малките страдания са предвестници на малките блага; малките блага са предвестници на големите блага. Този е пътят, по който всички трябва да минете.

Какво бихте направили, ако ви поставят на изпит: да се отречете от всичко, което имате – от себе си, от своя живот? Не е лесен този изпит. Вие сте между близките си и страдате, ако не ви обичат, ако не ви вярват, ако не оценяват работата ви, мислите и чувствата ви. Това е изпит: ако може да се справите с този изпит, вие сте се отрekli от себе си, от своята личност, от своя живот. Как ще се справите с този изпит? Това е все едно да питате бедния как ще се справи с бедността си. На моя въпрос аз отговарям: сиромашът ще се справи с бедността си, ако стане богат, добър и учен. Като стане богат, всички ще изменят отношенията си към него; ако стане добър, всички ще започнат да го търсят; ако стане учен и придобие големи знания, той ще помага на хората. Значи три неща са необходими на бедния: богатство, доброта и знание.

Какво е нужно на богатия? Пак три неща: любов, вяра и надежда. Следователно бедният се нуждае от богатство, доброта и знание, а богатият – от любов, вяра и надежда. Обаче без любов, вяра и надежда богатството нищо не разрешава. Бедният е намясто, ако е придобил

богатство, доброта и знание; богатият е намясто, ако е придобил любов, вяра и надежда. Сега на богати и на бедни казвам: свържете се с Христа и следвайте Неговия път без колебание и без съмнение. Вътрешно всички се колебае. Срецам едного, който ми казва: „Не искам да умра.“ „Защо не искаш да умреш?“ „Не съм готов“. След десет години пак казва: „Не искам да умра?“ „Защо?“ „Още не съм готов, искам да поживея.“ „Кога ще се приготвиш? Ето, станал си 80–85-годишен старец – и още не си готов. Ти още си в училището и не искаш да излезеш от него“.

Крайният предел на сегашния живот е 120 години. Има изключения, когато някои хора живеят и над 120 години. Дали си готов, или не, след 120 години ти трябва да напуснеш училището на Земята и да отидеш в друго училище. Така ще минеш през една вътрешна смяна на състоянието. Без тия смени човек е в обикновенния живот, където изгубва смисъла на всички неща. Кога човек изгубва смисъла на живота? Когато живее в обикновената вяра, в обикновената надежда и в обикновената любов. За да не губите смисъла на живота, вие трябва да влезете в областта на необикновеното, където нещата нито се изменят, нито се променят. Необикновеното е великото в живота, което носи всички блага. Казано е в Писанието: „Само Бог е благ“. Защо? Защото само Той носи в Себе Си всичко онова, от което се нуждаем. Тази е причината, задето Бог не се изменя, нито се променя. Няма сила в света, която може да измени естеството на Бога.

„Какво носи човек в себе си?“ Богатство, знание и добродетели. „Какво се иска от него?“ Да изяви навън това, което носи. Единственото нещо, което човек не знае, то е как да се прояви. Срецам една мома, виждам, че е дошло времето ѝ да прояви любовта си, но не знае как. Майка ѝ ѝ е ушила няколко рокли, но тя не знае коя от тях да облече, за да се хареса на момъка. Тя има много рокли, но умение няма, не може да се прояви. Ако съм на нейно място, първо ще облека зелената рокля. Ако не ме хареса с нея, ще облека жълтата, със златист цвят; не

ме ли хареса с нея, ще облека яносинята. Най-после ще облека бялата рокля: ако и с нея не ме хареса, направо ще му запаля чергата. Кажете ли някой, че мома му е запалила чергата, това подразбира, че той не е харесал нито един цвят. Тогава нека гори чергата му! Когато гори чергата на човека, това означава, че старото се е запалило в него и трябва да изгори. Има външни неща, които не зависят от човека, но той трябва да се справи със своето вътрешно недоволство. Докато недоволството е в него, каквото и да направи, все ще го човърка нещо. Може недоволството да е малко, но то гложди човека, както и най-малката прашичка гложди очите.

И тъй, изкуство е да знае човек как да се прояви. Ще се облечеш със зелена греха, за да покажеш на хората, че трябва да бъдат богати; ще облечеш жълта греха, да им покажеш, че трябва да бъдат умни; ще облечеш синя греха, за да бъдат истинолюбиви; най-после ще облечеш бяла греха, за да живеят в чистота и святост. Така ще запалиш чергите им да горят. Ако твоят възлюбен те пита защо си запалил чергата му, кажи: „Запалих чергата ти, за да станеш богат, умен, добър и да живееш в чистота“. Три неща са нужни на човека: богатство, разумност и доброта. Това значи да живееш в чистота и святост. Ако не изпълниш това, огънят ще гоиде.

Христос казва: „Не гоидох да донеса мир, но огън“. Защо донесе огън? Защото не Го разбраха. Днес всички хора горят. Защо? За да станат богати, добри, разумни, истинолюбиви и чисти. Когато минат през огъня, хората ще придобият тия добродетели. Щом е така, не ги съжалявайте. Желая ви да станете богати, добри и разумни, за да влезете в Царството Божие, да живеете заедно с Господа.

Тайна молитва

В Божията Любов е благо то на човека.

28 февруари 1937 г., София, Изгрев

ОБМЯНА В БОЖЕСТВЕНОТО

Ще прочета 13. глава от Евангелието на Йоана, от 1. до 19. стих.

Има събития в човешкия живот, които са станали преди хиляди години. Ние ги изучаваме и ще ги представяме толкова живо, като че днес стават, и съжаляваме, че са станали. Щом са станали преди хиляди години, те са исторически факт, но въпреки това те стават и в нас. Само така ние можем да дойдем до тяхното разрешаване. Например имате една светла мисъл или едно светло чувство, но не знаете тяхната цена, не знаете как да ги използвате. Казвате, че и без тях може. Вие гледате на тях като на самозванци, без които може да живеете. Като влезе в дома ви някакъв самозванец, казвате: „Той ще ни направи някаква пакост, затова да си върви, откъдето е дошъл“. Мислите ли, че ако една светла идея влезе в ума ви и едно светло чувство влезе в сърцето ви, ще ви причинят някаква пакост? Ако мислите така, умът ви ще се помрачи. Това разбиране е несъобразно с живота, това е изопачен, болен възглед.

Няма по-лошо нещо от това, да носи човек в себе си мисълта, че е болен. Станеш сутрин – мислиш, че си болен; легнеш да спиш – пак за болестта си мислиш. Където ходиш, каквото правиш, само една мисъл носиш в главата си: „Болен съм, имам нещо в организма си, което ме мъчи“. Ту глава те боли, ту рамо, ту крак, ту кръст – всичко те боли. Отвориш книга да четеш, не можеш – болката е в ума ти. Искаш да се разговаряш с приятели, не можеш – за рамото си мислиш. То е като ударение на думата – както на френски, така и на немски език. Ако не сложиш ударението намясто, думата губи смисъла си. Като дойде мисълта за болката в рамото, веднага изпъква ударението *accent aigu*¹⁸. Това ударение се слага само на някои думи, а не на всички. Има думи без това ударение.

Сегашните хора са изгубили правилния възглед за нещата, които Бог е създал, и казват, че Той е създал нещастията. Не е вярно: Бог е създал всички светове – физическия, духовния, умствения – със свои специфични закони, със свой език. Следователно който свят изучаваш, ще знаеш и съответния език. Ако изучаваш умствения свят, ще пазиш светлината на ума си, за да не изгасиш свещта на своя живот. Ако изучаваш духовния свят, ще пазиш топлината на сърцето си, която поддържа огъня на живота. Ако изучаваш физическия свят, ще пазиш активността си – постоянно да работиш и да не се обленяваш. Няма да бъдеш впрегнат кон, да те впрягат постоянно и да те карат на работа, когато не искаш. Ще бъдеш свободен кон, ще ходиш по ливади и поляни, по гори и планини, ще скачаш и ще тичаш, където пожелаеш. Ако си кираджийски кон, кожата ти ще се смъкне, но господарят ти ще спечели от тебе.

Като знаеш това, освободи се от хомота, от каруцата, която теглиш по широкия царски път. Не е свободен оня, който носи товар на гърба си. Казваш: „Трябва да направя нещо!“. Думата *трябва* е създадена от дявола. Човек казва на коня: „Трябва да караш каруцата! Трябва да носиш товара! Трябва да ти сложа юзда!“. Много идеи се налагат с думата *трябва*. Тя е изобретение на миналото поколение. Вие се движите под хипнозата на тая дума и казвате: „Така е вярвал дядо ми – и аз трябва да вярвам като него“. Дядо ти е бил кираджийски кон, той е карал каруцата на господаря си. Трябва ли и ти да бъдеш като него? „Баба ми е вярвала в това – и аз ще вярвам като нея.“ И баба ти е била кираджийски кон.

Първото нещо, което се изисква от вас, е да се освободите от всички неестествени неща във вашия живот. Болестите, старостта са неестествени неща. Ти казваш: „Очите ми отслабнаха, не виждам буквите, не мога да чета; краката ми започнаха да треперят, не ме държат; кръстът ме боли, не мога да спя“. Това са остатъци от твоя минал живот. Очите отслабват, когато човек не прави нужните упражнения. Много хора не гледат, как-

по трябва: те отварят широко очите си, блещят се, но това не е гледане. Правилно е, когато искаш да видиш нещо, да не въртиш главата си на една и на друга страна, но да джижиш очите си. Ще джижиш очите си нагоре, надолу, настрани, в посоката, където е предметът за наблюдаване. Иде някой при тебе и като искаш да го видиш, ти обръщаш главата си към посоката, откъдето той иде, а очите ти стоят неподвижни. Това значи да упражняваш главата и врата си, а очите да почиват. Така те стават лениви и постепенно отслабват.

Някой казва: „Не обичам да гледам небето – земята ме интересува“. И това не е лошо, но като гледаш постоянно към земята, след три-четири години очите ти ще отслабнат. Гледай нагоре, надолу, наляво, надясно, за да засилиш очите си; не мисли, че е глупаво да гледаш нагоре, към небето. Казват, че един гръцки философ, като гледал все нагоре, спънал се и паднал в един трап. Това се е случило с един човек, няма да се случи с всички. Добре е да гледа човек и нагоре, и надолу. Като гледа нагоре, ще избегне някаква опасност: може да падне една керемида от покрива и да пукне главата му. Като отиваш на планината, пак гледай нагоре. Като станеш сутрин от сън, излез вън и гледай небето, да видиш ще вали ли, или времето ще бъде ясно. Вечер наблюдавай звездите, изучавай съзвездиата: много неща има за учене. Някой стане от леглото и бърза да закуси; той казва: „Яденето е моята книга“.

Като ученици вие трябва да се ползвате от всичко. Казах ви, че трябва да се ползвате от слънчевата енергия, но вие бързате, не чакате да ви обясня как да постъпвате. Мнозина от вас започнаха да наблюдават Слънцето, без да знаят начина за това. Те се вторачват в Слънцето и очакват да получат нужната енергия. Така не се придобива енергия: слънчевата енергия трябва да мине през няколко воала, за да даде своя резултат. Казвам на някого: „Разтрий си малко гърба.“ „Защо да се разтривам?“ „Понеже си простуден: чрез разтривките ще се подобри кръвообращението ти, капилярните съдове ще се разширят“. Не питай защо трябва да се разтриеш, но изпълни съвета

ми: чрез разтривката организмът възстановява своето нормално състояние. Ако някой орган – ръцете, краката, главата – имат по-висока температура, отколкото трябва, организмът е в аномално състояние. Ще вземеш мерки да се възстанови естествената температура. Ако топлината на организма е по-ниска, отколкото трябва, пак има нещо ненормално в него. Не оставяй да се събере в някой уд повече топлина, отколкото трябва.

Същият закон се отнася и до чувствата. Когато човек изпитва известно ограничение или стеснение в чувствата си, в организма пак настава известна аномалия, явява се увеличаване на температурата. Затова казвам, че човек трябва да бъде свободен и в мислите, и в чувствата, и в постъпките си. Той трябва да разполага със специфични методи, за да може при всички условия сам да си помага. Ще се удави ли рибата, ако я хвърлиш във водата; ще се убие ли птицата, като я хвърлиш отвисоко? Така и човек при всички мъчности и изпитания трябва да си служи с онова знание, което може да му помогне. Питам: на какво разчита човек, ако преживява известно противоречие; на какво разчита той, ако мисли, че хората не го обичат? Да те обичат хората, това е богатството на половин живот. Каква полза, ако те обичат, а ти не си разрешил въпроса за Любовта; каква полза, че ти обичаш, но пак не си разрешил този въпрос? Когато те обичат и ти обичаш, между вас става правилна обмяна: тогава и двамата разбирате как действа Любовта. Тя е метод за работа, тя работи в духовния свят.

Следователно ако не обичаш и не те обичат, Любовта не работи. Без любов няма живот. На Земята хората разбират Любовта като чувство, като желание, което предизвиква апетит: те не я разбират като вътрешна, органическа проява. Апетитът е аномално желание: човек може да яде по десет пъти на ден и пак да бъде гладен. Майката кърми детето си по десет пъти на ден, за да расте, без да мисли, че тя развива в него аномално желание към ядене. Колко пъти на ден трябва майката да кърми детето си? По колко пъти трябва да диша

здравият човек в минута? Здрав човек е оня, на когото мислите, чувствата и постъпките са нормални. В него мисленето, чувстването и дишането стават правилно. В неговия организъм всякога има запас от енергия. В болния е тъкмо обратно: той страда от недоимък на енергия. Ако болният страда от стомах, колкото и малко храна да приема, всякога част от нея не може да се смели и се натрупва във вид на полуорганическо вещество около ставите, около прешлените на гръбначния стълб, и причинява усложнения в организма. Съвременната медицина нарича тия заболявания ревматични, а на духовен език ги наричаме „духовни тръни“. Набодеш ли се на един от тях, дълго ще страдаш. Трябва да намериш мястото му и със специална игла да го извадиш.

Казвате: „Искаме да знаем в какво се крие естествено“. Същественото в живота аз намирам в малките работи. Някога имам желание сам да изляза на разходка, да не ме придружава никой, за да мога свободно да размишлявам. Тъкмо моя ден ще се изредят десетина души да питат нещо, да искат някакъв съвет. Понеже съм решил да не се спирам на пътя, казвам: „Който иска да ме пита нещо, да дойде с мене на разходка – ще вървим и ще говорим“. Един от тях се оплаква, че го боли глава. Казвам му: „Ще изпиеш три чаши гореща вода на гълтки, след това ще вземеш очистително. Като освободиш стомаха си, ще направиш една топла баня и ще си легнеш. В банята ще седиш малко“. Като ви боли стомах, непременно и главата страда. Лекарите казват, че главоболието е резултат на голям наплив на кръв в главата. Според мене човек страда от глава, когато има недостатъчно кръв в мозъка. Наистина, в главата не трябва да има много кръв, но не трябва да има и по-малко, отколкото е нужно. Обръщайте внимание на малките работи, за да можете сами да си помагате. Човек трябва да бъде лекар сам на себе си, да се вслушва в нуждите на своя организъм.

Сега, когато ви гледам, намирам, че имате нужда от възпитание. Аз се нуждая от ученици, които разбират. Вие едва сега започвате да разбирате. Някой от вас

иска да знае причината защо Юда предаде Христа. Много просто: вие защо продавате скъпоценния си камък? Защото струва скъпо. Юда знаеше, че Христос е скъпоценен камък, и Го продаде. Ако синът ви намери два пръстена вкъщи: единият струва сто лева, а другият – сто хиляди, кой от двата ще предпочетете? Разбира се, че ще вземете втория. Синът е умен, знае, че като продаде втория пръстен, ще може с тия пари да отиде в странство да учи. Юда беше умен човек, касиер, разбираше цената на парите. Той знаеше, че Христос струва скъпо, и като Го продаде, ще се оцастливи. Но евреите го излъгаха: той продаде Христа само за 30 сребърника – много евтино. Юда си казваше: „Веднъж гоїде цастието в ръцете ми и го изпуснах“. Той горчиво съжеляваше за това. Най-после Юда се обеси от скръб, че продаде Учителя си толкова евтино. Той трябваше да бъде честен, да каже на Христа: „Учителю, вместо да Те продам за 30 сребърника, по-добре Ти сам се откупи“. Христос беше богат, сам можеше да се откупи. Питате се: „Как е възможно за 30 сребърника да продадеш Учителя си?“.

Един млад способен момък, завършил университета с отличие, се влюбил в млада красива мома, която не отговаряла на чувствата му. Един ден той я срещнал и я намушкал с нож на няколко места. След това го хванали и го осъдили на няколкогодишен затвор. Като го питали защо е извършил това престъпление, той отговорил: „Обичам я, не мога да живея без нея“. Да мислиш, че не можеш да живееш без жена или без мъж, това е заблуждение. Можеш да живееш и без жена, и без мъж. Когато мъжът казва, че не може без жена, той има предвид своите нужди: няма кой да му готви, да го пере. Не може ли той сам да си готви и да се пере? Жената казва: „Не мога без мъж, няма кой да се грижи за мене“. Ако е въпрос да се грижи някой за нея, това е лесна работа: има кой да се грижи за жената. Кой се грижи за детето? Външните хора ли се грижат за него, или вътрешните? Значи Оня, Който е създал света, има грижа за всички. Ако не съзнаваш, че имаш задължение към своя Създател,

ти не разбираш живота. Колко може да се разчита на думите на момъка, който казва, че не може да живее без своята възлюбена, а като се ожени, забравя какво е казал. Докато се ожени за нея, казва, че ще умре без нея; щом се ожени, казва, че от нея умира. Кое е вярно: първото или последното? В думите му няма последователност.

Често ме питат: „Ти защо не се ожениш?“. Аз пък се запитвам: „Какво ще правя, ако се оженя и жена ми не ме обича? Или ако ме обича, а после обикне друг? Или ако имам деца, които не слушат?“. Като си задам всички въпроси, най-после казвам: „Не искам да се оженя“. Обаче с това въпросът не се разрешава – трябва да бъде справедлив: ако аз не се оженя, ако и други не се оженият, какво ще правят духовете, които трябва да се родят? Те трябва да се развиват. Ако никои не се жени, хората ще измрат и Земята ще остане пуста. Какво по-голямо противоречие от това може да съществува? Има смисъл човек да се ожени, ако между мъжа и жената има пълна хармония и разбирателство.

В Природата съществува закон за пълна хармония. Каквото е отношението между светлината и топлината в Природата, такова трябва да бъде отношението между мъжа и жената. Светлината и топлината са диаметрално противоположни една на друга, но въпреки това те са в пълно съгласие, те вървят заедно. Светлината изпълнява една функция, а топлината – друга. Топлината подобрява кръвообращението на човека, а светлината внася в него мисъл и свобода. Топлината върши това, което светлината не може; и светлината върши това, което топлината не може. Въз основа на това казвам: жената ще извърши в света това, което мъжът не може да свърши; и мъжът ще свърши това, което жената не може. Ако мъжът може да свърши работата и на жената, той не се нуждае от жена; и ако жената може да свърши работата на мъжа, и тя не се нуждае от мъж.

Съвременните учени казват, че съществува някаква студена светлина. Това е теория: всъщност не съществува студена светлина. И при най-оскъдните условия свет-

лината не е лишена от топлина – в светлината има ако не много, поне минимално количество топлина. Същото се отнася и до топлината: и в топлината има ако не повече, поне минимално количество светлина. Като говоря за светлината и топлината, дохождам до понятията *ада* и *рай*. Ада е място, където има много топлина и малко светлина. Тъмните духове на ада работят в тъмнина: те се мъчат да превърнат топлината в светлина, но не могат. Нещастие то идва в момента, когато човек пожелае да се удоволства. Топлината създава условия за удоволствия: човек започва да мисли само за ядене и пиене, за почивка и разходка, за обличане. Добре е човек да се облича хубаво, но защо му са много грехи. Всяка греха е проводник на известна енергия. Човек трябва да знае каква енергия му е нужна и чрез каква греха може да си я достави. И в миналото, и днес се изучава този въпрос, но още не е доказано кои грехи са добри проводници на светлината и топлината и кои не са.

Да се върнем към един от съществените въпроси – за очите. Казах, че за да не отслабват, очите трябва да се упражняват. Има различни упражнения, които раздвижват всички очни мускули. Ако не се упражняват, очите постепенно отслабват и губят способността си да виждат. Всяко движение на окото е свързано с известна мисъл. Дали движението на окото си нагоре и надолу, надясно и наляво, в диагонал, ти възприемаш точно определена мисъл. Като е създаден очите, Бог е имал предвид да служат на човека да вижда всичко, което го заобикаля. Като отивате на екскурзия, вие бързате по-скоро да стигнете на върха. Това не е правилно: вървете бавно и гледайте нагоре, наляво и надясно. Щом изгрее Слънцето, спрете се малко, за да видите как изгрява, и продължете пътя си. Бързате ли, вие скоро ще остарееете, ще бъдете негодни за работа. Щом господарите ви разпрегнат, аз ще ви намеря по ливадите и там ще ви проповядвам Новото учение.

Сега вие минавате за учени хора, мислите, че много знаете. Казвате: „Дядо ми и баба ми казват така, професорите казват така“, но дядо ви и баба ви, както и

вашиите професори, не знаят как Бог е създал света, защо го е създал и т.н. Колко учени днес не знаят даже елементарни неща! Един учен казвал, че обцете пият вода, когато са болни. Тъкмо обратното: когато са болни, те не пият вода. Ако отидете в Англия и Америка, ще срещнете много англичани или американци, които не знаят нищо за България и за българите. Те мислят, че България е някакъв щат в Америка. Като се говори за българите, мнозина мислят, че българи и унгарци са едно и също нещо. Българите мислят, че всички народи ги познават. Днес много хора знаят за духовния свят толкова, колкото някои англичани и американци за България.

Двама души, единият религиозен, а другият учен материалист, се разговарят. Религиозният пита учения: „Вярваш ли в Бога?“. Ученият го пита: „Ти вярваш ли в Природата?“. Религиозният познава Бога и за Него говори, ученият познава Природата и за нея говори. Той казва: „Аз вярвам в Природата“. Религиозният казва: „Аз вярвам в Бога, Който създаде Природата“. Ученият казва: „Бог не е създал Природата. Самият Бог е създаден от човека“. Значи ученият не вярва в никакъв Господ. Кой от двамата е на правата страна? Сега ако поставим въпроса на гласуване, коя страна ще има право? Бог ли създаде Природата, или човек създаде Бога? По-вярно е, че идеята за Бога хората я създадоха, а не че хората създадоха Бога. Под „природа“ разбираме видимото изявление на Бога. Можем ли да кажем, че Бог е създал Природата? Може ли Бог Себе Си да създаде? Изявлението създава ли се? Можеш ли да създадеш само това, което е въвн от тебе. Грънци можеш да създадеш, грехи можеш да шиеш, но да създадеш същественото, което е в самия тебе, това е невъзможно. Това, което се изявява чрез мене, което е част от мене, аз не мога да го създам. Заблуждение е да мислим, че Бог създаде Природата или че човекът създаде Бога, но не е грях. Едно е вярно, че между Бога и Природата съществува известно отношение.

В тоя смисъл отношенията между двамата души са нормални само тогава, когато почиват на взаимно дове-

рие. Каквото и да се случи в техния живот, вярата им един в друг не само че няма да се намали, но повече ще се усили. Ако се яви някакво съмнение, единият от тях взема мерки. Следователно където има разбирателство, там отношенията са правилни и хармонични. Когато Ангел Господен се яви при Авраам¹⁹, той му каза от името на Господа: „Няма да скрия от тебе това, което съм намислил да правя“. Какъв беше Авраам на Господа? Негов приятел. Ангелът каза на Авраам, че отива в Содом и Гомор²⁰ да погуби тия градове заради лошия живот на жителите им. Авраам започна да се застъпва за тях и каза: „Господи, ако има сто души праведни, ще пожалиш ли градовете?“ „Ще ги пожалая.“ „Ако са 80?“ „Ще ги пожалая.“ „Ако са 50?“ „Пак ще ги пожалая“. Така слизаше Авраам до десет души, но повече не посмя. Всъщност само Лот²¹, братът на Авраам, беше праведен; даже дъщерите му не бяха праведни. Жената на Лот не послуша ангела да не се обръща назад, за да гледа какво става с градовете. Тя прояви любопитство, обърна се назад и за непослушанието си се превърна на солен стълб.

Понякога и вие се обръщате назад, за да видите своето минало. Казвам: не се обръщайте назад, ще се превърнете на сол като Лотовата жена. Заради лошия живот на хората Содом и Гомор бяха превърнати на пепел. Само Лот се спаси като единствен праведен човек. Тия градове не могат да съществуват само за един човек. Какво представляват Содом и Гомор? Дебелото и тънките черва на човека. И днес съществуват тия градове. Ако там няма десет души праведни, и тях огън ги очаква. Огънят разбира болестите, страданията и нещастията. Праведни хора трябва да има в света!

Кое е същественото в живота? Да възстановим светлината в своя мозък, да мислим право, да възстановим топлината в сърцето и в гробовете си, за да чувстваме правилно; да възстановим дейтелността на стомаха, за да работи добре. Това е наука, която има отношение към здравето на човека. Да възстановим дейтелността на мозъка, на сърцето и на стомаха – това значи да ги

упражняваме. Без упражнения нищо не се постига. Казвам на една сестра, която изучава пеенето, че за да пее добре, тя трябва да упражнява специално ония мускули в ларинкса, които имат отношение към сопрана. Тя пее сопрано. За всеки глас има специфични мускули в ларинкса. За да се развиват тия мускули, певецът трябва да знае как да изпраща кръвта към ларинкса. От музикалния център, който е отстранен на веждите, кръвта трябва да слезе в ларинкса, да работи за неговото развитие. Ако пееш несъзнателно, резултатът ще бъде малък. Малко певци има днес, които знаят правилата на пеенето – повечето пеят несъзнателно. Има добри певци в света, но те могат да бъдат и по-добри.

И вие сте добри хора, но може да бъдете по-добри. При това добротата трябва да бъде неизменна. Каква доброта е тая, която при изпитания се изменя? Днес си добър, утре ставаш лош. Когато добрият става лош, аурата му потъмнява, той губи разположението си и търси причината за това отвън. Причината е в самия него: поради лошото си разположение той е попаднал в гъста материя, от която мъчно може да излезе. Кога ще се очисти от тая материя? Изворот сам се чисти, а шишето други го чистят. Буйният извор сам се чисти, а слабото поточе човек го чисти. И тъй, когато умът, сърцето и волята са силни, човек сам се чисти, никой не му помага; когато умът, сърцето и волята са слаби, човек очаква външна помощ. Някои религиозни очакват да дойде Христос отвън, да им помага. Това е механично схващане на Христа – Христос отвън няма да дойде. Той дойде веднъж на Земята и претърпя голяма криза. Втори път по същия начин няма да дойде: да Го гонят, да се гаврят с Него и да Го разпъват на кръст. Втори път Той няма да дойде на Земята да спори с еврейските учени и първосвещеници. Мнозина очакват Христос да дойде от облаците, като светкавица. И това няма да стане.

Ще ви приведа една приказка за едно семейство плъхове. То се състояло от баща, майка, две дъщери и един син. Малката дъщеря била много красива, затова бащата

и майката не искали да я оженят за плъх, но за най-силния в света. Като мислели дълго време, най-после решили, че Слънцето е най-силно в света, и тръгнали при него, за да го поканят да им стане зет. Слънцето отговорило: „Благодаря ви за честта, която ми правите, но аз не съм най-силният в света: от мене има по-силен – облакът. Даже малките облачета на небето ме засенчват и аз не мога да се проявя. Идете при облака“. Отишли при облака и му предложили да им стане зет. Той казал: „Аз не съм най-силният, има по-силен от мене – вятърът. Достатъчно е да задуха, за да ме разпръсне и от мене нищо да не остане“. Отишли при вятъра, казали му защо идат при него. Той им отговорил: „Благодаря за честта, която ми правите, но има една стена, по-силна от мене. Срещна ли я на пътя си, тя ме разбива и аз не мога да се проявя“. Те отишли при стената, казали ѝ защо я търсят, но и тя се отказала да им стане зет, понеже има и от нея по-силни: от време на време се явявал един плъх, който направил дупка в нея. Досега нищо не ѝ се е противопоставило, но не могла да издържи на зъбите на плъха. Като чули всичко това, старите плъхове се върнали у дома си и решили да оженят гъщеря си за плъх, като тях.

Често хората отиват при най-силния в света – при Слънцето, облака, вятъра, стената – и като се убедят, че не могат да намерят, каквото търсят, връщат се пак при плъха. Следователно права идея е оная, която може да ми послужи в даден момент. Хората не са свободни още от своите установени идеи, поради което и до днес страдат. Дръжте се за оная идея, която Бог е вложил във вас – Той постоянно я поддържа. Тя е същественото в живота. Дръжте се за тая идея и никога не пресилвайте нещата. Има проповедници и оратори, които представят фактите толкова пресилено, че който слуша, не може да не заплаче. Обаче като напуснат събранието, всички забравят. Защо? Има нещо неестествено в предаването на тия факти. Естественото всякога оставя дълбоки следи в душата на човека. Говори естествено, без преувеличаване! Пътник си, не можеш да стигнеш на определеното

място и оставах да нощувах в бедна проста къща. Домакините те приемат искрено, угощават те бедно, просто, но ти никога не забравяш този прием. Или сънувах прост, естествен сън, но той остава паметен, години наред не можеш да го забравиш.

Ти трябва да разчиташ на онова, което остава паметно за тебе, което никога не може да се заличи. Това е Любовта. Тя трябва да се приложи първо по отношение на физическото тяло, както светлината и знанието по отношение на мозъка. Това не е лесно. Ще кажете, че Духът ще ви научи как да постъпите. Вярно е, но преди да дойде Духът, вие трябва да имате обект. Ако не виждаш Слънцето, как ще го изучаваш? Ако човекът не е пред тебе, как ще го изучаваш? Какво понятие ще имаш за магарето, за змията, ако те не съществуват? Какво ще знаеш за очите, за ушите, за краката и ръцете, за стомаха на човека, за растенията и животните, ако те не съществуват? Цялата Природа е предметно учение – това е видимият, обективният свят. Освен него съществува свят на мислите и на чувствата – невидимият свят. Но и те имат свои форми. Мислите и чувствата имат свое тегло, могат да се теглят, но днес не разполагаме с такива чувствителни везни, за да можем с точност да ги измерваме. Има учени, които знаят начини за измерване теглото на мислите и чувствата. Учените знаят теглото на Земята. На какви везни са я мерили? Те имат начини и за това. Те знаят и теглото на Слънцето. Може да има малка грешка в изчисленията им, но приблизително те са дошли до истинското тегло на Земята и Слънцето.

Сега аз говоря за ония от вас, които искат да бъдат ученици. Някои се обезсърчават. Аз нямам желание да ви обезсърчавам. Ако има някой, който трябва да се обезсърчава, това съм аз. Защо? Внесъл съм голям капитал, срещу който или нищо не съм получил, или – нещо незначително. При все това вярвам, че ще стане нещо и аз ще получа някакво възмездие, макар и микроскопично. Вие сте внесли толкова малко и се обезсърчавате! Вие не сте внесли

всичкия си капитал, т.е. онова, което сте обещали. Това, което сте вложили, е едва една десета от целия ви капитал, и се обезсърчавате. Имате още девет десети от капитала си на разположение. Аз съм внесъл всичко, нямам никаква печалба и не се обезсърчавам. Казвате: „Ние не искаме да внесем всичкия си капитал, за да има на какво да разчитаме. Какво ще правим, ако ти пропаднеш?“. Правите сте, умно разсъждавате. Ами ако спечеля? Има начин да проверите ще спечеля ли, или ще загубя. Аз зная, че здравият всякога печели, умният всякога печели, добрият всякога печели; болният всякога губи, глупавият, слабият всякога губи. В това не се съмнявам: оня, който гради живота си върху Любовта, върху Божията Мъдрост и знание, върху Божествената Истина и свобода, всякога печели. Това е абсолютна Истина! Дръжте тая идея в ума си и не я чоплете – тя има цена. Градете върху Любовта, влагайте капитала си в нея и не се страхувайте: никаква опасност не ви чака. Ако не градите върху Любовта, Мъдростта и Истината, добро не ви очаква.

Помнете: Любовта разполага с много методи за работа. Не мислете, че много знаете: вие сега започвате да учите, както трябва. Ето, българският език разполага с 30 букви, но ако не ги поставяте намясто, ще си създадете голямо нещастие. Опитай се да кажеш на съдията две-три обидни думи, да видиш какво те очаква. Опитай се да кажеш на царя две-три обидни думи – и ще се намериш веднага в затвор или ще платиш с главата си. Буквите трябва да се съчетават правилно, да образуват хармонични думи. Със своето знание човек може да си отвори път или към щастиято, или към нещастиято. Мнозина от вас страдат от неразбиране на живота – и като дойдат изпитанията до тях, те се нахвърлят върху Господа като към виновник за всичко. Знаете ли така какво може да ви се случи?

Разправяха ми за един млад човек от Видинско следното. Той бил доста разпуснат в езика. Каквото изпитание или нещастие му се случвало, все Христос бил виновен – към Него отправял най-обидни думи, най-големи ругатни.

Една сутрин станал от сън, но крайно неразположен, и започнал да плаче. Майка му го запитала: „Защо плачеш, синко?“ „Снощи сънувах, че съм на черква. По едно време от олтара излезе Христос и ми удари две плесници.“ Какво станало след това? След две седмици тоя момък умрял.

Едно малко момиче, недоволно от мене, че не съм му дал, каквото иска, ми каза един ден: „Аз съм ти сърдита.“ „Защо?“ „За да те накарам да ме обикнеш“. Ти си избрала най-стария метод: това е метод на дявола. И дяволът едно време се разсърдил на Господа, за да Го застави да прояви Любовта Си към него. Ето, хиляди години се изминаха оттогава, но той не може да застави Господа да го обикне. Със сърдене Любовта не се постига: дойдете ли до сърденето, вие сте далече от Любовта. Със сърдене, с подозрение и съмнение Любовта не се намира – това са прояви от друг свят. Не е лошо, че се сърдиш – и това ще дойде, но ако мислиш, че със сърдене ще намериш Любовта, ти си на крив път. Ако се сърдиш, бой те очаква. Малките деца всеки ден опитват това: щом се разсърдят на майка си или на баща си, тоягата играе върху гърба им. Майката казва на детето: „Баща ти ще дойде!“. Бащата казва: „Ти не можеш да се сърдиш. Като пораснеш, можеш да се сърдиш, колкото искаш“. Сега и на вас казвам: докато сте в училището, нямаме право да се сърдите; щом излезете вън, сърдете се, колкото искате. Ако ученикът се сърди, тояга го чака. Страшна е вътрешната тояга! Болестите, страданията и нещастията са резултат на нарушенията, които правите. Следователно каквото и да ви се случи, ще знаете, че невидимият свят ви напътва, учи ви какво да правите и какво да не правите.

Ще се запитате кого ли имам предвид, като говоря така? Себе си имам предвид. „Защо си събрал тия хора, защо не ги оставиш свободни?“ Не съдя никого, защото преди да се осмеля да съдя, аз се поставям на вашето място, влизам в положението ви. Вас поставям на моето място, а себе си – на вашето – и така разглеждам въ-

просите. Ако и вие постъпвате така, всякога ще бъдете прави. Защо ще критикувате моя и оня? И да го критикуваш, той няма да те разбере. Постави него на своето място, а ти иди на неговото: само така ще помогнеш и на него, и на себе си. Казваш: „Опасно е да дам мястото си на друг, той ще ме обере“. Не се страхувай – отстъпи мястото си съзнателно: има кой да пази твоето богатство. Ако оня, когото си оставил за заместник, си позволи да те обере, веднага ще се натъкне на нещастие – змия ще излезе срещу него. Види ли тая опасност, той ще се откаже от всичко. Ти, който познаваш законите, ще го спасиш от змията. Тогава той ще отиде на мястото си, и ти – на своето. Значи при моето място има змия, която пази богатството ми, а при твоето седи съблазънта. Ще работиш върху себе си, за да не се съблазняваш. Защо, когато дебне птичките, котката отваря очите си, а когато дебне мишките, ги затваря?

Сега аз направих една голяма екскурзия с вас. Качих ви на автомобила си и ви разведох из ада, където хората се мъчат, обясних ви защо моя и оня страдат. И Данте²² описа ада, след което замина за другия свят. Всяка област, през която минава човек, трябва да се опише и да се извади някаква поука. Сега вие минавате пращан път. Колкото и да не желаете това, ще гишате праха – три месеца не е валяло. Ако разбираш Божиите пътища, твоят път ще бъде полят; ако не ги разбираш, ще вървиш по пращан път и ще гъташ праха. Казваш: „Втори път не минавам оттук“.

В 19. стих от прочетената глава Христос казва: „Отсега ви казвам това, докле още не е било, та като се сбъдне, да повярвате, че съм Аз“. Какво ще вярвате и в кого ще вярвате? Ще вярвате на оня, който всякога говори Истината и ви е дал нещо. Никой никого да не лъже, за да не лъжат и него. Аз говоря за вътрешната лъжа. Съзнанието ви трябва да бъде толкова будно, че да не допускате никаква лъжа в себе си – нито бяла, нито черна. От външната кал лесно можеш да се освободиш, но не и от вътрешната. Влезе ли калта вътре, златото

губи своята цена. Лъжливите идеи са външна кал, която не трябва да проникне във вашия вътрешен живот, който Бог ви е дал.

Не губете вярата си в Бога! Във всичко може да се съмнявате, но дойдете ли до Бога, бъдете готови на всички жертви. Идеята за Бога е свещена, за тая идея трябва да се жертвате. Който е дошъл до тая идея, той ще се повдигне над обикновения живот. Като ученици вие трябва да учите. Много работа ви предстои! Ще учите, за да се запознаете с великите хора, с великите души. Това ще започнете още сега. Някои са дошли до това познание, но на повечето от вас предстои усилена работа. Ще работите за усилване на очите си, за освобождаване от всички болести. Ако не работите, отвън никой не може да ви помогне. Така ще раздвижите тялото си, че не ще имате нужда от превозни средства. Сами ще се движите, и то с по-голяма бързина от превозните средства. Това не значи, че ще се откажете от автомобили и самолети, но ще можете да се движите и с мисълта си.

Казвате: „В моя свят не може без пари“. Така е, парите са нужни за човешкия порядък, но стремете се към звонковите пари. И тъй, златото ще дойде главно за любимите синове. Бащата оставя повече злато на оня син, когото повече обича. Казвате: „Бог е дал злато на всички“. Така е, но докато живеете в неорганизиран свят, златото ви е в банките. Щом влезете в организиран свят, ще ви върнат златото, иначе ще ви оберат. Големите американски милионери не могат да се движат свободно по улиците – страх ги е да не ги оберат. Те всякога се придружават от детективи. На всяка стъпка може да ги срещне някой гангстер, да ги застава да му дадат няколко милиона. Опасно е да бъдеш милионер и да живееш в неорганизиран свят.

Днес аз искам от вас да бъдете добри ученици. Нека всеки от вас си купи по една тетрадка от сто листа и един молив и да си записва всичко, каквото чува. Записвайте си всички упражнения и ги прилагайте. Ще кажете, че като слушате добре лекцията, това е достатъчно.

Щом слушате и разбирате добре, ще плащате. Като отидете в една гостилница и се нахраните добре, колкото по-добре се нахраните, толкова по-скъпо ще платите. Който харесва моето ядене, ще посещава моята гостилница и ще плаща. Ако посещава редовно гостилницата ми, всеки ден ще плаща по-скъпо. Най-после той престане да я посещава. Срещам го и го питам защо не дохожда в гостилницата ми. „Нямам пари.“ Щом нямаш пари, ще се храниш гаром – отсега нататък няма да плащаш. Следователно докато човек има пари, ще плаща; щом няма пари, ще се храни гаром.

Какво искам от вас? Правилна обмяна между мене и вас; правилна обмяна между Божественото и човешкото, т.е. между Любовта, която дава, и Любовта, която взема. Само така ще дойдете до истинското знание, до ония братски отношения, които търсите.

Тайна молитва

В Божията Любов е благо на човека.

7 март 1937 г., София, Изгрев

ПРИЛОЖЕНИЕ НА ВЯРАТА, ЛЮБОВТА И НАДЕЖДАТА

Ще прочета 13. глава от Евангелието на Йоана, от 20. до 38. стих.

Човек има много неразвити дарби и способности, той има много чувства в спящо състояние. Тази е причината, дето той не може да разбере много неща. Например каквито усилия и да прави, човек не може да разбере Христа. Защо? Не е минал през Неговия живот. Докато не мине през Неговите опитности, никога не може да Го разбере. Казваш: „Не мога да разбира това, което ми се говори“. Много естествено – умът ти е зает с неща, които са далече от важния въпрос. Някога човек е зает със себе си: боли го крак, глава, стомах – и търси начин да си помогне. От хиляди години човек има тяло, но едва сега е започнал да изучава дълбоките причини на болестите. Човек хълца, прозява се, киха, но не знае причината на тия прояви. Някога той хълца с часове, а не знае как да се справи с хълцането. Като пие една-две чаши гореща вода или като гиша дълбоко, то престава. Хълцането се предизвиква от едно малко повдигане на диафрагмата; щом тя дойде в своето нормално положение, хълцането спира. Диафрагмата е покрив на стомаха. Когато покривът се вдигне много високо, подът трябва да се свали малко по-долу. С други думи казано: човек хълца, когато не мисли право. Когато не мисли право, човек започва да плаче. Добре е, ако плачът е намясто и е естествен.

Сега спрете се върху вярата и мислете за начините, по които тя се прилага. Има много начини за прилагане на вярата, но кой от тях е най-добър, не знаете. Как познавате кога действа вярата у вас? Казано е в Писанието: „Ако имате вяра колкото синапово зърно, планини ще премествате“. Планините представляват мъчнотиите в живота. Значи ако имате тая вяра, лесно ще се спра-

вяте с мъчнотиите си. Как се придобива вяра? Тя не се придобива по механичен начин. Понеже Христос уподобява вярата на синапово зрънце, това значи: както синаповото семе има условия да расте, така и вярата има условия да расте и да се развива.

Представете си, че някой ви предложи три подаръка, от които да си изберете един: две кила злато, две кила барут и две кила жито. Кой от трите подаръка ще изберете? При сегашните условия на живота златото е най-ценно. Казвате: „Щом има злато, всичко мога да си купя с него“. Обаче ако сте военен, намирате се на фронта и нямате барут, ще изберете барута – с него ще свършите много работа. Едва ли ще се намери някой да иска жито, защото днес то е достъпно за всички. Какво ще ви даде златото? Условия за работа. Със златото може да въртите търговия, да си купите къщи, ниви, лозя, да отидете в странство да учите. Какво ще направите с барута? С него може да разбивате скали, да търсите скъпоценни камъни, да се сражавате. Като се свърши барутът, какво ще правите? Две кила барут лесно се изразходват. Какво ще направите с житото? Може да го сварите, може да си направите хляб, баница или да го посеете. В последния случай ще имате най-добър резултат. С кой подарък може да станете най-богат: със златото, с барута или с житото? Според мене житото ще ви донесе най-голямо богатство, защото постоянно се увеличава.

Сегашните хора разрешават въпроса със златото, барута и житото. Златото представлява закон на вярата, барутът представлява закон на надеждата, а житото – закон на Любовта. Златото има отношение към Слънцето, откъдето иде светлината и знанието. Ето защо казвам, че златото се занимава с вярата, носителка на светлина и знание. Надеждата се занимава с барута, т.е. с елементите на земята: надеждата се подхранва от земята. Откъде се подхранва житното зърно? От Любовта, от закона на Духа. Казвате: „Тия въпроси са неясни за нас“. Не е важно кои неща са ясни и кои – неясни: важно е какви вътрешни придобивки имате. Ти имаш

цигулка, знаеш нейната история: кой я е създал, как я е направил, откога съществува, знаеш още да свирш на нея. Един ден изгубваш цигулката си – с нея заедно губиш и музиката. Какво си придобил от това знание? Изкуство е да не губиш музиката. Каквото и да стане с твоята цигулка, ти трябва да запазиш музиката в себе си като вътрешна придобивка, като дар от Бога. Ти купуваш хляб, ядеш го, разказваш за него – как се прави, но като изчезне хлебарят, изчезва и твоеето знание за хляба. Кой ще ти прави хляб? Ти четеш една книга за живота на светиите, насърчаваш се от тях, от техните страдания. Обаче изгубиш книгата – повече не можеш да четеш. Сега опитваш своята вяра и се обезсърчаваш. Вярата на светиите не е твоя вяра.

При сегашните условия на живота вие се нуждаете от голяма светлина и вяра. Вашата светлина и вяра са като барута: граснеш кибрита – и той светне, изгасне кибритът – и той изгасва. Светлината на сегашните лампи не е добра за очите – те не са приспособени към тая светлина, затова трябва да ги пазим. Светлината на лампите не е такава, каквато трябва да бъде. И героят, и героинята на романите не са такива, каквито действителността ги е създала, затова те минават за необикновени хора. И женените хора са герои, т.е. необикновени; неженените са малодушни, не минават за герои. Който се жени, той е герой на бойното поле. Щом се оженят, младите започват да се дуелират. След това мъжът се оплаква, че жената го е ранила в сърцето; и жената се оплаква, че мъжът я е ранил в сърцето: цял живот се дуелират.

В тоя смисъл женитбата не е нищо друго освен дуел: през всичкото време се води спор кой да пее вкъщи – кокошката или петелът. Каква идея има семейството, което разрешава въпроса петел ли да пее, или кокошка? Кокошката трябва да каже на петела: „Ти ще кукуригаш, аз ще кудкудякам“. Ако петелът не може да пее, а кокошката не може да кудкудяка, те не могат да свършат никаква работа. Когато кукурига, петелът е свършил една

добра работа; когато кудкудяка, кокошката е свършила една добра работа. Сутрин, когато петелът изкукурига, Слънцето вече изгрява: ако Слънцето не е изгряло, петелът не кукурига. Щом залязва Слънцето, петелът пак кукурига.

Сега да оставим настрана живота на петела, но опишете каква роля играете вие на житейската сцена. Във вашия личен живот вие сте Иван, Драган или Стоян, но щом излезете на житейската сцена, не сте нито Иван, нито Драган, нито Стоян – там играете някаква специфична роля. Може да играете ролята на Отело²³, главният герой на една Шекспирова трагедия. Като актьор в живота човек трябва да бъде разумен.

Казвате: „Трябва да вярваме в Христа“. Вие вярвате, но постоянно се дуелирате с Него. По няколко пъти на ден се запитвате: „Къде ще ни изведе Христос, защо съм тръгнал след Него? Докато вървя в тоя път, нищо няма да придобия. Ако се откажа от майка си и баща си, от приятелите си, от себе си, аз ще остана сам в света. Какво ще стане с мене?“. Това е буквално разбиране на Христовото учение. Христос говори за вътрешния живот на човека, за неговите вътрешни отношения с хората, а не за външните му отношения. Когато Христос казва: „Аз съм истинската лоза, а вие – пръчките“, Той не подразбира сегашната лоза и нейните пръчки – това е уподобяване. Опитвали ли сте любовта на лозата? Някои лози дават много плод, а други – малко. Защо? Първите лози обичат господаря си, а другите не го обичат. Има лози, които не дават никак плод. Ето защо, когато видя, че едно лозе дава много плод, казвам: това лозе обича господаря си. Когато някое лозе дава малко плод или никак не дава, казвам: това лозе не обича господаря си.

Значи даването на плод се свежда към Любовта: само в Любовта има развитие. Не е въпрос до разочарованията в любовта – това е временно нещо. Защо иде разочарованието? За изпит. Вие влизате в живота и живеете, понеже това влиза в порядъка на нещата. Бог казва: „Не е добре човек да бъде сам“. Значи това е порядък, съз-

гаден от Бога. Човешкият порядък се различава коренно от Божествения. Обикновено хората живеят в човешкия порядък и му слагат надпис: „Божествен порядък“. Грешката е в надписа. Някога става обратно – живееш в Божествения порядък, а слагаш надпис: „Човешки порядък“. Изменете надписите и животът ви ще се оправи.

Всяко семейство, което не е поставило за основа на своя живот законите на вярата, надеждата и Любовта, не може да има никакво бъдеще – то живее в човешкия порядък. Всяко семейство трябва да има за основа Любовта, в която влизат вярата и надеждата. Семейство, което има за основа Любовта, се радва на присъствието на Божия Дух. Ако за основа има вярата, то се радва на присъствието на светлината, на разумните същества; ако за основа има надеждата, то е свързано със Земята, със законите на земния живот. Надеждата показва на човека как да постъпва със земните закони; вярата го учи на духовните закони, а Любовта определя отношенията му с Божествения свят. Надеждата, вярата и любовта в човека трябва да се съединят, за да го запознаят с Целокупния живот. Само така животът се осмисля.

Благата, скрити в земята, стават явни само когато Слънцето изгрее и светлината ги озари. Ако светлината не дойде, благата не могат да се организират. Казва се в *Битие*, че земята е неустроена и пуста. Бог създаде земята: от какво я създаде, не се казва. За човека обаче се казва, че Бог взе пръст и от нея създаде жива гуша. В тая пръст има нещо човешко, но има и нещо Божествено – диханието на Бога. За да живее, за да расте и да се развива, Бог е поставил човека в Рая, заобиколен с растения и животни. При тия условия е трябвало човек да решава задачите си. Бог е говорил на човека в миналото, говори му и днес. Как? Чрез светлината и тъмнината, чрез въздуха и водата, чрез растенията и животните, както и чрез неговите близки. Така именно човек дохожда до дълбоко вътрешно разбиране на нещата. Бог говори на човека повече отвън, рядко отвътре. „Бог ми проговори.“ Стана ли промяна с тебе? „Нищо не стана.“ Да проговори

Бог на човека, това е цяла епоха: той минава от смърт в живот. Ако не си възкръснал и не си минал от смърт в живот, Бог не ти е говорил: може духовете да са ти говорили, но не и Бог. Духовете са от девет различни йерархии. Като минеш през всички йерархии и започнеш да ги разбираш, тогава ще дойдеш до Божественото начало в себе си.

Като говоря така, аз не искам да ви обезсърчавам. Бог може да ви е говорил, но запитайте се какво помните от това, което ви е говорил, и какво сте научили. Ако дойде при мене един музикант и цял час ми говори за музиката и за музикалните теории, без да ми изпее и изсвири нещо, той не е истински музикант. Защо да не ми изпее песента за Любовта, която носи живота, за вярата, която носи светлина и знание, и за надеждата, която носи облеклото на живота? Тоя музикант не може да изпее и изсвири песента на Любовта. Пели ли сте песента *Бог е Любов*, както трябва? Да се пее тая песен монотонно, еднообразно – това не е песен на Любовта – това е сянка на Любовта. Това значи да пееш тая песен и хората около тебе да умират. Любовта носи живот – следователно да пееш *Бог е Любов*, както трябва, това значи мъртвите да оживеят и да станат от гробовете си. Вие пеете *Бог е Любов*, но всичко във вас е мъртво, пеете *Бог е Любов*, но сте пълни със съмнения и подозрения. Това не е Любов: това е любов, от която страдат всички хора – и религиозни, и светски. Днес православни, католици, евангелисти, окултисти – всички говорят за Любовта, но тя не е между тях. Мъжът, жената, децата също говорят за Любовта, но тя не е в техния дом.

Една млада сестра казваше, че не обича майка си. Много естествено – и майка ѝ не я обича. Майката не обича гъщеря си, защото върви по линията на бащата; по същата причина и гъщерята не обича майка си. Ако и майката беше мома като гъщеря си, а бащата – момък, те щяха да се карат за него. Това не са истински семейни отношения. Такива отношения съществуват и между животните: и те образуват семейства, където майката

е налице, а бащата отсъства. Някога петелът се явява между пиленцата, кътка ги, дава им зрънца, но някога ги пъди далече от себе си. Жената казва: „До какво положение дойдох!“. Причината за положението на сегашните мъже и жени се дължи на това, че като са играли на сцената роли на царе и царици, мислят, че и в живота ги очаква същото. Като не получават тия места, те се разочароват. Вие играете само роля на цар и царица, вие сте герои на някоя грама, но в живота заемате друго положение.

Казваш: „Аз съм християнин, Син Божий“. Осиновен ли си от Бога, или си Негов истински син? Ти играеш ролята на Син Божий, но си далече от положението на истински Син Божий. Не се заблуждавай – не си служи нито с бели, нито с черни лъжи. Мнозина ме питат: „Ти кой си?“. За себе си зная кой съм, но ако вие искате да знаете кой съм, това е ваша работа. Намерете историята на моя живот и започнете да я изучавате. Ако искам да зная за вас кои сте, ще намеря вашата история и ще започна да я изучавам. Ако се интересувам от кокошката, от славея и други птици, няма да ги питам какво знаят те за себе си, но ще изуча техния живот. За мене те не представляват това, което външно виждам. Кокошката например е минала през големи кризи, поради което се е изменила коренно от това, което някога е била. Тя постоянно рови, търси нещо: каквото има, нищо не задържа за себе си. Има хора с кокоши характер: някой чете, учи, но нищо не остава в главата му. Цяла крина жито да дадете на кокошката, всичко ще разпръсне; тя казва: „Каквото ми е дадено днес, ще се справя с него – утре господарят пак ще даде“. Тя има вяра, но не е определила отношенията си към Бога.

И хората имат вяра, но тя не може да им помогне. Те казват: „Не можахме да постигнем в този живот желанията си, но в идния живот ще постигнем всичко“. Откъде знаете, че в идния живот ще имате по-добри условия, на какво се основава вярата ви? Като прониквам във вашия минал живот, виждам, че сте очаквали, като

гойдете втори път на Земята, да изпълните програмата, която сте си начертали. Ето, днес имате добри условия: защо не изпълните програмата си? Много просто, нямате вътрешна връзка с Първата Причина на нещата, отношенията ви не са правилни. Отношенията между вашата Земя и Слънцето, както и между вашето Слънце и Бога, не са правилни.

Питате: „Къде е Бог?“. В главата ви, във вашия мозък. „Къде е вратата?“ В гробовете. „Къде е надеждата?“ В стомаха. Значи мозъкът, гробовете и стомахът са трите възприемащи органи на физическия свят: чрез тях човек може да влезе във връзка с Божествения свят. Ако не мислите право, не може да влезете във връзка с възвишения умствен свят; ако не дишате правилно, не може да имате представа за вратата; ако не се храните, както трябва, не може да имате представа за надеждата. И тъй, ако се храниш добре, ще усилиш надеждата си; ако дишаш добре, ще усилиш вратата си; ако мислиш добре, ще усилиш любовта си. Това е правило, което можете да приложите. Защо имате глава и мозък? Да учите, да мислите право. Трябва ли да мислите, че ще получите знанието в другия свят? Значи вие оставяте големите блага настрана, а очаквате да получите нещо в бъдеще. Днес са дадени тия блага, използвайте ги! Апостол Павел казва: „Всички няма да умрем, но ще се изменим“. При какви условия е казано това, в какво отношение може да се измени човек?

Сега аз не искам да се спирате на вашите стари разбирания и възгледи: те внасят наслоявания, които ви спъват. Старите разбирания носят такава зараза, каквато и плодните гръвчета, посадени по гробовете на умрели хора. Тия гръвчета смучат соковете на мъртвите и чрез плодовете си разнасят зараза навсякъде. Друг е въпросът, ако смучат сокове от телата на добри хора. Какво ще кажете, ако те възприемат сокове от телата на престъпници и лоши хора? Влиянието на лошите и на добрите хора се възприема от растенията и се предава на окръжаващите. Навеждам ви на тая мисъл, за да знаете,

че има много причини, които произвеждат наслоявания в мозъка, в гробовете и в стомаха на човека. Наслояването в мозъка изопачава вашата любов, наслояването в гробовете разколебава вашата вяра, наслояването в стомаха отслабва вашата надежда. Да изопачиш любовта си, да се разколебаеш във вярата си и да отслабне надеждата ти, това значи те да не действат правилно.

Казвам: не очаквайте втори път да дойде Христос на Земята, да донесе новата наука. На времето си още Той е казал: „Нова заповед ви давам“. Тая заповед трябва вече да действа във вас. Едно от спомагателните средства на новата заповед е вярата – почва на вярата са гробовете. Друго спомагателно средство е надеждата, с почва стомаха. Дръжте стомаха си във връзка с възвишените същества, които се хранят като човека. Христос казва: „Не само с хляб ще се живее, но с всяко Слово, което излиза от устата на Бога“. Който не знае да се храни, губи надеждата си. Който не знае как да проветрива къщата си, ще осакати гробовете си – така той ще осакати вярата си. Щом се осакати вярата, човек става песимист. Когато предприеме някаква работа, песимистът казва: „От тая работа нищо няма да излезе“. Ожени се и казва: „Жена ми няма да ме обича“. Има синове и гъщери, но и в тях се съмнява.

В кого вярва песимистът – може ли да вярва в богатия? Ако богатият обещае да ти даде една сума назаем, трябва да му вярваш: той има пари на разположение и може да издържи обещанието си. Друг е въпросът, ако искаш пари от беден: и да ти обещае, той не може да изпълни обещанието си, няма пари на разположение. Ако богатият и бедният обещаят да ти дадат по хиляда лева назаем, ще вярваш на богатия. Срещаш един познат, който едва чете, едва обръща Евангелието, а иска да те научи нещо. Какво ще те научи? Ще ти каже, че Бог е Любов, че трябва да любиш Бога. Ти не знаеш ли това? Това не е наука! Покажи на човека как ти любиш Бога. Как ще му покажеш? Ще отидеш в един дом, където има мъртвец – детето на тия хора е умряло. Ще се обърнеш

към духа на детето и ще му кажеш да се върне при родителите си: на оня свят още нямат нужда от него. Ако имаш любов към Бога, детето ще те послуша и ще се върне на Земята. Ще отидеш в друг дом, където слугата е намислил да убие господаря си. Ти казваш на слугата: „Зная, че си намислил да направиш престъпление, да убиеш господаря си. Мисли какво правиш – бесилка те чака. Откажи се от тая лоша мисъл, остани при господаря си и чакай да видиш как той ще измени отношенията си към тебе. Ще ти плаща добре, ще ти дава почивка – и най-после ще ти даде една част от имота си. Ако всичко това не стане, ела при мене, аз ще ти дам богатството, което господарят би ти дал, или ще ти намеря по-добър господар“.

И сегашните религиозни хора се обръщат към Господа с молба да им подобри живота, да им даде богатство, знание, сила – и чакат отговор на молитвата си. Ако не получат нищо, разочароват се. В това отношение те дават директива на Господа какво да прави. В случая те постъпват като господари. Това показва, че нямат истинско, синовно отношение към Бога, те нямат нужното смирение. Някой казва, че като се е помолил на Бога за гъжд, още на другия ден е валило. Откъде знаеш, че твоята молба е чула? С тебе заедно са се молили най-малко стотина души: на кого от стотите души се е чула молбата? Освен това учените могат да произвеждат гъжд и по изкуствен начин. Има случаи, когато гъждът иде и без молитва, когато почвата не се нуждае от гъжд. Въпреки това две-три гранати, изпратени във въздуха, могат да докарат гъжд. А религиозният се моли, но гъждът не иде. Кои гъжд е по-добър: който иде чрез молитва, или чрез гранати? И единият е добър, и другият, само че първият е по-евтин, а вторият – по-скъп.

Всяко добро дело е намясто: важно е да се направи без никакви разноски или поне с най-малките разноски. Същото се отнася и до любовта: всяка любов е намясто, но най-добра е она, която се проявява с най-малко разноски. Разточителната любов лесно се изразходва, тя не издържа

на големи мъчнотии и изпитания. Истинската любов, вяра и надежда идат с най-малки разходи. Има случаи в живота, когато любовта, вярата и надеждата се придобиват с големи разходи; често човек, за да получи любовта на ближния си, прави големи разходи. Тъкмо при тия условия вероятността за идването на любовта е най-малка.

Питате: „Защо идат изпитанията и страданията в живота?“. За да се изпита любовта на хората, да се види на каква основа е поставена. Затова именно изпитаха Йов, затова изпитаха и Христа. Той даде пример на безкористна любов. Христос мина през големи страдания и показа на хората как да обичат. Христос, създаден по образ и подобие на Бога, който разполагаше с богатството на света, се отказа от всичко заради човечеството. Той се пожертва за хората, отказа се от Своите блага, смири се и прие рабски образ. Той мина през най-големите страдания, но издържа, понесе всичко с любов. Той показва Любовта Си към Бога, показва на хората как тя работи. Ако нямаше любов в ума, в сърцето и в душата си, Христос не би издържал на тия големи страдания. Работата, която Той свърши, се основаваше на Любовта.

Христос постави за основа на Своя живот трите закона: закона на вярата, надеждата и Любовта. Той раздаде на хората всичкото Си земно богатство, за да изпълни закона на надеждата; Той се отрече от Себе Си, от Своя живот, за да изпълни закона на вярата; Той се отрече съзнателно от всичко, което имаше, с любов, а не насила. И войникът се отрича от живота си, отива на бойното поле, но насила, а не доброволно: той знае, че ако не отиде да се бие, ще го застрелят. Христос прие доброволно кръста на страданието, за да изпълни закона на Любовта. Едно нещо е да проявиш любовта си доброволно, друго нещо е, ако те заставят насила да любиш.

Казвате: „Досега ние не сме ли свършили някаква работа?“. Свършили сте много неща, но нямате дълбоко разбиране за живота. Представи си, че попаднеш в една долина, в която има много скъпоценни камъни. Имаш свобода да вземеш, колкото искаш и каквото искаш. Ти

вземаш две-три малки камъчета, слагаш ги в торбичката си и тръгваш: мислиш, че трябва да постъпиш така от скромност. Питат те: „Защо взе тия малки камъчета?“ „За да има и за другите“. Това е неразбиране, незнание, а не скромност. Щом си попаднал в тая долина, ще вземеш, колкото можеш да носиш, и то от най-големите. Умният човек ще си вземе един скъпоценен камък, голям като камилско яйце – като яйцето на Любовта; умният човек ще си вземе един скъпоценен камък, голям като паче яйце – като яйцето на Вярата; умният човек ще си вземе един скъпоценен камък като кокоше яйце – като яйцето на Надеждата.

Сега, за да се оправдае за незнанието си, оня, който е взел малки скъпоценни камъни, казва: „И другите хора постъпват като мене“. И те са толкова умни, колкото си умен и ти. Какъв свят е тоя, в който не можеш да намериш човек, в сърцето на когото има скъпоценен камък, голям като камилско яйце? Казвате, че повечето хора обичат да лъжат. Това показва, че вие не сте намерили човек, в сърцето на когото има скъпоценен камък, голям поне като просено зърно. Такива хора съществуват, но вие не сте ги намерили. Казвате за някого, че не го обичате. Как да не го обичате, щом Бог го е създал – вие сами се поставяте в противоречие. Който не обича някого, той не се произнася добре за него, за което ще носи отговорност. Първите човеци – Адам и Ева, са направени от Бога; останалите човеци са произлезли от хората. Сегашият човек трябва да работи върху себе си, за да се роди от Бога. Казано е в Писанието, че роденият от Бога грях не прави. Когато се говори за човек, роден от Бога, това се отнася до неговото вътрешно съзнание. Казваме, че Божественото съзнание в тоя човек е събудено. При това съзнание човек гледа на себе си като на частица от Бога. Роденият от хората и като се ражда, и като умира, изпитва в себе си едно вътрешно колебание.

Някой казва, че за да живее хармонично, трябва да се откаже от всичко. Под „отричане от всичко“ той разбира да скъса връзката си с хората, да не се интересува

от тях, да не им помага. Това не е отрочане. Така ли се отрече Христос? Да се отречеш от всичко, разбирам да се отречеш от онова, което спира проявите на твоята любов, вяра и надежда. Ще се отречеш от това, което ти пречка, а ще възприемеш онова, което дава възможност за проява на Любовта, Вярата и Надеждата. Може да живееш като последен слуга, но ще развиваш своята вяра, надежда и любов.

Казвам: всичко, което става в света, има предвид развитието на съществата. В моя смисъл и женитбата става по три съображения: за развиване на вярата, надеждата и любовта. Когато някой каже, че се е оженил, казвам му: „Да те благослови Господ да работиш за развиване на своята вяра“. На друг женен казвам: „Да те благослови Господ за развиване на твоята надежда“. На трети казвам: „Да те благослови Господ да работиш за придобиване на Любовта“. Няма неженен човек в света. Ако някой настоява, че не е женен, казвам: „Ти не си женен, защото още не си работил нито за вярата, нито за надеждата, нито за Любовта“. Младите, които още не разбират живота, са неженени; старите, които отчасти го разбират, са женени. Някои стари хора овдовяват. Това показва, че между мъжа и жената не е имало любов. Щом умре мъжът или жената, казвам, че те не са работили за развиване на любовта, вярата и надеждата. Ако са работили съзнателно, те живеят в пълна хармония и не умират.

И тъй, работете за развиване на вярата, надеждата и любовта. Затова трябва да вървите в Божествения път. Като знаеш това, не казвай на човека да не се жени, но му кажи: „Ако се жениш, научи се върху какво трябва да работиш: върху вярата, надеждата или любовта“. Христос дойде на Земята да прояви Любовта Си, чрез която да помага на страдащите, които са изгубили своя път, и така да ги върне към Бога. Той казва: „Ще опазя овцете, които Ми даде“. Значи Христос намери изгубените овце и опази живота им. Днес на всички хора им липсва нещо, а именно Вечният живот, който включва в себе си вечната

радост, вечния мир, вечната светлина. Докато не намери Вечния живот, човек е свидетел на постоянни промени в себе си: ту е разположен, ту неразположен, ту има светлина, ту няма, ту има любов, ту няма.

Сега вие се стремите към живот, в който царуват Вярата, Надеждата и Любовта. Един ден, когато напуснете Земята, ще видите, че безсмъртното тяло на човека представлява външната страна на Любовта. Надеждата и вярата представляват облеклото на Любовта. В бъдеще тялото ви няма да умира – то ще бъде създадено по законите на Вярата и Надеждата, всички действия на тялото ще стават правилно. За да се прояви Вечният живот в човека, тялото му трябва да действа по закона на Любовта. Когато Вярата, Надеждата и Любовта се съединят в едно, тогава ще се създаде безсмъртното тяло на човека, в което всички действия ще се извършват правилно.

Апостол Павел казва: „Ще се разруши земното тяло на човека и той ще остане с духовното, неръководно тяло“. Стрежете се да облечете новото си духовно тяло. Желая ви да се облечете с Надеждата, да се обгърнете с Вярата и да се изпълните с Любовта. Това е предназначението на всеки, който иска да се нарече Чадо Божие. Този е пътят, по който всеки трябва да мине.

В Божията Любов е благо на човека.

14 март 1937 г., София, Изгрев

СТАРОТО ОТМИНА

Ще прочета 14. глава от Евангелието на Йоана, от 1. до 21. стих.

Божиеото Слово трябва да се изучава. Има много методи за неговото изучаване. Едни от тия методи обременяват съзнанието, а други го обезсилват. В това отношение религиозният човек прилича на светския, който работи чрезмерно на физическото поле. Както физическият работник пресилва мускулите си, така религиозният пресилва своето духовно тяло. И единият, и другият развалят живота си, без да постигнат нещо. В турско време българите имали обичай да връзват големи снопи на нивите си. Когато дохождали турците да вземат данък от тях, трябвало сами българите да товарят снопите си на големите турски коли. Понеже снопите били много тежки, българите често се изсилвали: първи страдали те от своите снопове. И до днес още българите не са се освободили от навика да връзват големи снопове: в каквато област на живота и да се проявяват, все големи снопове връзват.

Сега, като слиза на Земята, човек се запитва как ще прекара живота си. Всеки минава през три фази: първата фаза е животът на детето в утробата на майка му – несъзнателен живот. Съзнанието на детето е обхванато от съзнанието на майката. Щом се яви най-малкото пробуждане на съзнанието му, детето излиза от утробата на майка си. То гледа на тоя живот като на товар, от който се освобождава, и започва полусъзнателен живот – то мисли, че е самостоятелно. Детето върви по пътя на родителите си, които някога са напуснали майчината утроба, за да станат самостоятелни: това е втората фаза на живота. Третата фаза е съзнателният човешки живот: тогава човек върши всичко съзнателно. Докато

дойде до третата фаза, човек минава през елементарните работи. Как ще научиш граматиката на езика, ако не минеш през елементарните неща? Как ще дойдеш до високия духовен живот, ако не минеш през елементарните правила? Ще минеш първо през звуковете – гласни и съгласни; след това ще ги съчетаваши в срички, а сричките – в думи: едносрични, двусрични, трисрични и многосрични. Нисшите животни си служат само с отделни звукове; някъде се срещат и срички. Човекът, като най-развито същество, си служи с прости и сложни думи, които съчетава в цели изречения.

Мнозина започват живота си с нереални, несъществени неща, поради което се обезсърчават. Отделете същественото от несъщественото! Съществените неща следват човека и в другия свят, а несъществените са само за Земята. Какво ще стане с вашите дрехи, обувки и шапки? Колкото и да са хубави, ще останат на Земята, нищо няма да вземете със себе си. На оня свят ще вземете само онова, което е реално и съществено: то никога не се губи. Като не разбирате това, вие се плашите от живота. Не се страхувайте, красив е животът! Колкото по-навътре влизате, животът става по-дълбок и по-приятен, по-красив и по-уреген. Какво е положението на едно малко, микроскопично същество, което се вижда само под микроскоп? Малко същество е, но и то знае нещо от физика и химия, и то знае да яде и да пие, макар че се занимава с елементарни работи. Вие не можете да слезете до неговия уровень, да разберете как живее, но казвате: „Един ден ти ще излезеш от тая форма, ще се издигнеш“. Колкото и да му се говори, то не може да си представи по-високо положение от това, в което се намира, и пита: „Друго нещо ли ще бъда?“. Друго нещо – по-красиво и по-съзнателно.

И вие се запитвате: „Като умрем, ще се изменим ли, или ще останем, каквито сме сега?“. Нещастие за човека е да остане в същото положение, в което е днес. „Ще се познаем ли в другия свят?“. Там именно ще се познавате по-добре, отколкото на Земята: тук хората още не се

познават напълно. Детето расте и се изменя: като порасне, отива да учи в странство; след няколко години се връща при родителите си. Първото нещо, по което те го познават, е неговият глас. Значи гласът на човека е нещо съществено, което не се изменя.

Четири неща има в човека, които не се изменят: по тях именно се познава той. Те са духът, душата, умът и сърцето му. Това са четири свята, чрез които човек познава Бога в себе си. Обаче не искам да ви заставам насила да се занимавате с Духа, понеже това е отвлечена област. Колкото и да мислите за Духа, не може да го разберете. В бъдеще ще го разберете. Духът е висок, непристъпен връх за вас. И да не се качите на върха, поне може да вдигнете главата си към него. Според мене Райт се намира в подножието на моя връх. Тук живее душата. Духът е високият, непристъпен връх, а душата – долина в полите на моя връх. В тая долина се втичат чисти планински поточета и изворчета, в нея растат най-хубавите плодни дървета. В тая долина се крият всички добри условия за красив живот. Това е външната страна на духа и душата. И човек има свои външни и вътрешни качества. Външно той се познава по ръста, по хода, по очите, по ръцете и краката. Колкото повече познаваш човека отвън, толкова по-голям интерес изпитваш към него, искаш да го познаеш и вътрешно. Външно той е красив, снажен, приятно ти е да го гледаш, но вътрешността му не отговаря на външната красота. Достатъчно е да отвори устата си, за да не го потърсиш вече: езикът му реже като бръснач. Казваш: „Красив е моя човек, но да не попаднеш на езика му“.

Това са неща, които стават често в живота. Ако питате пострадалия защо страда, той казва, че не знае причината. Другият, който си служи с острия език, казва: „Набодох моя човек добре за неговото невежество и простота“. Да бодеш човека с езика си, това мнозина знаят – те са специалисти в моя занаят. Това е наука, която аз научавам направо от вас. И домакинята знае да кълца: като вземе ножа, тя накълцава месото добре и

прави от него котлети за своя възлюбен. Красива е домакинята, но знае да кълаца: агнето се оплаква от нея, че го е накълацала, турила му е отгоре сол и пипер и го е опекла на огъня. Хората намират, че всичко това е необходимо. Агнето и хората са образи, заг които се крият известни идеи: с тях именно ние искаме да се запознаем. Например някой иска да бъде красив. Защо? Много просто: да обръща по-голямо внимание на хората. Той иска да бъде силен по същата причина, той иска да бъде щастлив пак по същата причина.

Няма щастие на Земята. Добре е да имаш гарби, защото без тях животът няма смисъл. „Не искам да бъда красив.“ Ако си грозен, ще се натъкнеш на друго противоречие. От духовно гледище грозотата представлява мъчни и несносни условия за човешкия дух; грозотата представлява невежество, безсилие, ограничение, беднотия. Грехът, злото, завистта, безверието, безнадеждността са също ограничения, от които човек трябва постепенно да се освобождава. Въпреки това сиромашията се препоръчва. Има една сиромашия, от която трябва да се освободим, но има сиромашия, която е желателна. Добре е да бъдеш беден от пороци, а богат с добродетели. За богатите с пороци е казано: „Богатите няма да влязат в Царството Божие“.

Кой ще наследи Царството Божие? Като четете блаженствата, ще видите кой ще наследи Царството Божие. Какво представляват блаженствата? Те са методи, чрез които се влиза в Царството Божие. Затова казвам: който обича Бога и върши Неговата воля, той ще влезе в Царството Божие; който служи на духа и на душата, той ще влезе в Царството Божие; който служи на правата мисъл и на чистите желания, той ще наследи Царството Божие. Да искаш нещо и да правиш нещо – това е импулс, който иде от Бога. Като не разбират това, някои цитират източната философска мисъл, която казва: „Убий всяко желание в себе си!“. Това е крив превод, отрицателна сянка на живота, която няма съдържание.

Като не разбират смисъла на Целокупния живот, мнозина отделят духовния живот от земния. Не можеш да

имаеш физически живот, ако нямаш духовен; не можеш да имаеш духовен живот, ако нямаш умствен. С други думи казано: не можеш да имаеш живот, ако нямаш знание; не можеш да имаеш знание, ако нямаш разбиране и усет към нещата. В широк смисъл казвам: не можеш да имаеш живот, ако не си придобил Истината, Мъдростта и Любовта – те са подтици на живота. В тия подтици се крие същественото в живота. Несъществените неща представляват подготовка към живота. Малкото дете не може да рисува – то грабва на хартията, готви се за художник. Когато порасне, стане 15–20-годишен, пак рисува, но рисунките му коренно се отличават от детските. И на 120 години човек пак може да рисува. На коя от неговите картини можем да спрем вниманието си: на тая, която е рисувана на 6-годишната му възраст, на тая, рисувана на 20-годишна възраст, или на последната картина, рисувана на 120-годишна възраст? Ще кажете, че 120 години представляват дълъг живот. Да живееш на Земята 120 години, това е дълъг живот, но ако със своите 120 години отидеш на Слънцето, ще бъдеш на възраст едва на няколко минути. Една слънчева година се равнява на 20 милиона земни години.

Каква част представляват 120 години в сравнение с годините на един слънчев жител? Какво ще бъде вашето разбиране в сравнение с това на слънчевия човек? Каква опитност има човек на Земята в сравнение със слънчевия човек? Аз мога да изчисля на всеки човек колко пъти през живота си е ял, колко пъти е пил вода, колко грехи, обувки и шапки е скъсал. Това се поддава на изчисление, защото боравим с един кратък земен живот. Духовните хора обаче подгържат, че човек се е раждал и прераждал, откак Земята съществува. В този смисъл човек е на 18 милиона години. Това е времето, откакто съществува Земята. Значи и 18 милиона години да си живял на Земята, пак нямаш една слънчева година. Още два милиона години ти са нужни, за да бъдеш едногодишно слънчево дете. В това отношение сегашните хора са едва девет-десетмесечни деца. Тия малки деца искат да знаят какво става на

Небето! Могат ли те да разберат знанието на небесните жители, някои от които са на милиарди човешки години. Тяхното съзнание е толкова будно, че те знаят всичко, което става на Земята: животът на Земята се включва в тяхното съзнание. Небесните жители гледат на Земята така, както ние гледаме на черешата. В техните ръце Земята става малка и голяма – според желанието им. Те могат да носят Земята под мишницата си, както ние носим гиня.

Животът на възвишените същества по отношение на човешкия представлява такова нещо, каквото човешкият живот по отношение на микробата. Човек гледа на нея като на крайно малко същество, което, турено на неговия пръст, не представлява никаква тежест. Ако микробата започне да говори за своя свят като за голям свят, човек би се смял. Така и възвишените същества се смеят на човека, който говори за големината на Земята, за нейния диаметър, за изчисленията, които човек прави. Ако нашите учени биха могли да си представят с какви въпроси се занимават възвишените същества, те биха се побъркали. Необятна е мисълта на ангелите, на възвишените същества. Има задачи във висшата математика, които объркват умовете на нашите учени. Не е лесно да намери човек основа, на която да стъпи. Сегашият човек едва е дошъл до първия лъч на светлината – да види чрез нея какво има във неговата къща. Едва сега неговата майка го събужда, за да види външния свят. Той надзърта вече през прозореца, иска да види широката земя, да се запознае с нея. Има учени хора на Земята, както има видни певци и музиканти. Приятно е да слушаш един добър певец! Особено приятно е това, след като някой ви нагруби и ви каже обидни думи. След това ти слушаш певеца: той пее тихо, спокойно; всяка негова дума, всеки тон е балсам за твоето огорчено сърце.

Казвате: „Искаме да знаем нещо за бъдещия живот“. Красив е животът, който ви очаква – това е животът на оня свят. Като отидете там, ще чувате само благи думи, ще живеете в света на светлите и възвишени мис-

ли и чувства. Приятно е да чуеш една блага дума, да възприемеш една светла мисъл от едно възвишено същество. Влезеш ли в тоя свят, няма да помислиш за Земята.

Един светия се молил на Господа да му даде възможност само да надникне в оня свят, да види как живеят жителите там. Бог чул молитвата му и пратил един ангел при него с думите: „Пратен съм от Господа да те заведа на оня свят. Пригответи се – дава ти се една минута“. Светията се пригответил и започнал да гледа. Вдигнала се една завеса пред очите му и той надзърнал в оня свят. Докато гледал, ангелът отишъл да си решава задачите. По едно време се сетил, че трябвало да спусне завесата пред светията и да го върне на Земята. Обаче колко изненадан останал, като видял, че светията прекарал цели 250 години в Рая! Ангелът казал на светията да се пригответи за връщането си на Земята. „Много бързаш – казал спокойно светията, – още не се е свършила минутата, която Бог ми определи да прекарам в Рая.“ Светията прекарал 250 години в Рая, а му се сторило по-малко от една минута.

Сега аз ви обръщам внимание на ония богатства, които са вложени във вас. Като не съзнават богатството, вложено в тях, мнозина умират в пълно разочарование, че нищо не са постигнали. Защо трябва да се разочаровате? Бог ви е направил по образ и подобие Свое, дал ви е велики блага, велики дарби, за развитието на които трябва да се вгълбявате в своя дух и в своята душа, да благодарите за своя ум и за своето сърце. „Кално е сърцето ми.“ Не се безпокой: трябва ли да се срамува оня, който отива на нивата да работи? Като оре и копае цял ден, все ще изцапа дрехата си. Бог казва: „Сине Мой, дай Ми сърцето си“. Така казва и майката на сина си, който се е върнал от нивата: „Сине мой, дай си дрехата да я изпера“. Тя ще изпере, ще изгладу дрехата и ще я даде на сина си да я облече чиста и изпрана. И Бог казва на човека: „Дай нечистата си греха да я изпера“. Нечистата греха е сърцето на човека. Като го очисти, Бог го туря на мястото му. Казват за някого: „Тоя човек има нечисто,

грешно сърце“. Оставете моя въпрос настрана – това е старо разбиране, така не се говори.

Казвам: човек греши, защото е добър и умен; той не греша от глупост, но от много ум, от голяма доброта. Защо ревнува човек? Защото обича: от голяма обич към едного той се озлобява против друг някой. Който не обича, не може да се озлобява. Като обичаш някого, ти се интересуваш от него и отваряш очите си на четири, да не го вземе друг; ако не го обичаш, не се интересуваш от него. В това отношение в човешката любов ревността е на мястото си. Според мене всичко, което става в света, е на мястото си – няма излишни неща в живота. Злото и доброто са на мястото си, вярата и надеждата са на мястото си. Когато доброто не се проявява, злото се ражда; когато вярата не се проявява, безверието се ражда; когато надеждата не се проявява, безнадеждността се ражда; когато любовта не се проявява, безлюбието се ражда. Когато безлюбието действа, Любовта се ражда: безлюбието е сянка на Любовта. Това е новото разбиране за живота.

Стремете се към новото разбиране. Ако се държите за старото разбиране, във вас ще се явят различни противоречия. Когато се казва, че човек не трябва да греша, разбирам възрастният да не повтаря грешките на малкото дете. Майката прощава грешките на детето, но на възрастния никой не прощава. Ако възрастният прави грешките на малкото дете, ще създаде излишна работа на майка си. Така не се постъпва! И без това родителите са работили толкова много за детето си – трябва ли без време да се обременяват? Ако синът и дъщерята обичат родителите си, не трябва да легнат на гърба им, а те да се разхождат и да не работят. Синът трябва да каже на баща си: „Татко, отсега нататък аз искам да взема половината от твоята работа“. И дъщерята трябва да вземе половината от работата на майка си, да я облекчи.

Сега аз не искам да ви морализирам – аз съм против това. И вие не трябва да се морализирате. Не казвайте, че моя човек не живее добре, че оня не мисли право.

Какво значи да мислиш право, кой човек мисли право? Представете си, че срещате един жаген човек, който ви казва: „Жаген съм, гърлото ми засъхна. Имате ли малко вода?“ „Нямам, но почакай, ще се намери!“ „Докога ще чакам? Жаген съм!“ „Върви по-нататък, търси вода“. Вижда, че един човек носи вода в шише. Той му казва: „Моля те, дай ми да пия вода, жаген съм!“ „Не давам, аз нося водата за себе си“. Жадният се хвърля върху пътника с шишето, сграбчва го и жадно изпива всичката вода, а шишето захвърля настрана. Оня, на когото принадлежи шишето, се разсърдва, но в замяна на това получава по-голямо и по-хубаво шише. След това и двамата отиват на близкия извор, за да се напият с чиста планинска вода, и се примиряват. В случая и двамата са сгрешили. Причината за грешката им се крие в техния егоизъм: и двамата мислят повече за себе си, отколкото да проявят човештина. Права мисъл е тая, която има предвид нуждите на ближния си, както своите.

Да оставим настрана големите грешки на хората: по-опасни са малките грешки, които не се виждат. Такива грешки има и в духовния живот. С тях често изпиват светите. Един светия прекарал цели 20 години в пустинята, гето постигнал голямо съвършенство. Преди да слезе в града, между хората, трябвало да мине през последното посвещение. Един ден, като размишлявал, дълбоко вгълбен в себе си, погледнал се, въздъхнал и казал: „Господи, както съм окъсан и огладнял, не съм за пред хората. Дрехите ми са съвсем окъсани, а лицето ми е мършаво и жълто. Какво да правя? Отде да взема дрехи и храна, да се облека и нахраня?“. След няколко часа при него дошъл един човек с голям подарък: пари, нови хубави дрехи и богато ядене, добре и вкусно сготвено. Като видял това, светията си казал: „Господи, благодаря Ти, че прие молитвата ми. Сега вече ще се облека, ще се нахраня, свободно ще се явя между хората“.

Тъкмо разглеждал грехите и им се радвал, дошла при него една млада мома, паднала пред нозете му и започнала да плаче и да се моли: „Обичам един млад беден момък.

Трябва да се оженим, а той няма грехи за сватбата. Моля ти се, помогни ни да си доставим грехи“. Тя погледнала към новите грехи на светията. И той погледнал към тях, въздъхнал и казал: „Ето, вземи тия грехи и си иди с радост“. Тя благодарила, целунала му и двете ръце и си отишла. Светията си казал: „Отидоха новите грехи, но поне да седна и да се нахраня, умирам от глад“. В това време се задал един просяк, който се обърнал към светията с думите: „Моля ти се, четири-пет гена не съм ял. Дай ми твоето ядене, да задоволя глада си“. Светията въздъхнал, погледнал към яденето, но го дал на просяка. Последният задоволил глада си, целунал ръцете на светията и си отишъл. Светията погледнал към парите и си казал: „Какво мога да направя с тия пари?“. В това време дошъл един роб от Римската империя и със сълзи на очи казал: „Моля ти се, помогни ми да се откупя. Трябва ми една сума за откуп, но не мога да я намеря“. И в тоя случай светията услужил и се лишил и от парите. Най-после дошла при него една мишка и го помолила да ѝ даде малко хляб. Светията видял, че е останало едно малко парче хляб, което дал на мишката. Като не останало нищо от подаръка, светията въздъхнал облекчено и почувствал в ума си голямо просветление. Това било последното му посвещение. След това той прогледнал вътрешно и разбрал дълбокия смисъл на живота. Така той разбрал, че всичкото богатство, хубавите грехи и вкусното ядене, са в самия него.

Днес всички хора се намират в положението на светията. Всички искат да постигнат нещо, заради което ще пожертват и богатството си, и грехите си, и яденето. Най-после ще дойде мишката, на която ще дадат и последната си ханка. Само така вие ще спрете вниманието си на малките величини, на същественото в живота. Това значи да има човек дълбоко вътрешно съзнание на своя дух, на своята душа, на своя ум и на своето сърце. Жертвата е доброволен акт, който има отношение към закона на Любовта, а не към закона на насилието. Някой се жертва от страх да не отиде в ада, на вечно мъчение.

Бог изисква от нас друго нещо, а не жертва чрез насилие. Бог не съди никого, нито хвали: Той гледа кой какво прави и мълчи. Христос казва: „Отец Ми никого не съди. Той е оставил съдбата в ръцете на други“.

Казвам: съдбата не е нищо друго освен гласът на съвестта, чрез която говорят напредналите същества. Ти сгрешил и чувал тихия глас на едно от тия същества да ти говори: „Не постъпи добре – изправи грешката си!“. Кажеш на ближния си една обидна дума, пак чувал да ти се казва: „Не говори обидни думи!“. Възвишените същества само посочват на човека кога не постъпва добре. Как трябва да постъпи – това не казват. Човек трябва да отиде при Господа, да чуе от Него как да постъпва. Той сам дава пример как да се постъпва. Когато грешката ти се заглажда, ще знаеш, че Бог действа – Той ти дава пример как да постъпваш със своя ближнен. Кой баща съди сина си? Кой рак съди сина си, че ходи криво? Да съдиш сина си, това значи да съдиш себе си. Грешката на хората се заключава в това, че те не постъпват като Господа, те не проявяват доброто, което носят в себе си. Какво ти коства да кажеш една блага дума на ближния си? Някой се е обезсърчил – кажи му: „Не се страхувай, твоята работа ще се нареди!“. Жената на твоя съсед е умряла – кажи му: „Не плачи, жена ти ще оживее и ще се върне вкъщи!“. Синът му е умрял – пак кажи: „Скоро ще си дойде синът ти“. Като умре някой, ще знаете, че той е отишъл някъде на разходка. Така е поставен въпросът за смъртта в Божествения свят.

Какво представлява смъртта? Напуцане на Земята и заминаване на човешката душа в оня свят, за да срещне своя възлюбен. С други думи казано: смъртта не е нищо друго освен оженване за друг някого. Следователно всички, които заминават за другия свят, са влюбени хора. Някой казва, че не иска да умре. Това означава: „Аз не искам другите да знаят, че съм влюбен“. Така и момата крие от близките си, че обича някой момък. Ако я питат обича ли го, тя казва, че не го обича. Сега вие се чудите как е възможно да се говори за влюбване и в другия свят. И

на оня свят има и влюбване, и женитби. Под „женитба“ в оня свят разбираме взаимопомощ между двама души. Срещнеш един човек, който носи 50 kg товар на гърба си. Ако пожелаеш да вземеш 25 kg на своя гърб, за да му помогнеш, ти се жениш за него. Не искаш ли да му помогнеш, ти си свободен. Това е женитба в широк смисъл на думата. Това наричаме още и приятелство. Ако искаш да имаш син или дъщеря, и те трябва да вземат половината товар от гърба ти; ако имаш приятел, и той трябва да вземе половината товар. Който пожелае да стане господар или учител, също трябва да вземе половината товар. Такъв е законът в Божествения свят: при всички условия на живота ти трябва да вземеш половината товар от гърба на своя ближн.

Тоя закон има приложение във всички случаи на човешкия живот. Ако срещнеш човек с много любов, вяра и надежда, ще вземеш половината от неговата любов, вяра и надежда. Срещаш беден, болен човек – ще вземеш половината от неговата беднотия и болест. Пазете свещено моя закон: това изисква Бог от всички. Аз не говоря за човешките закони: хората изпълняват своите закони чрез насилие. Важно е да се изпълняват Божиите закони, и то доброволно и с любов. Това са законите, вложени в самите вас. Ще ме питате как мисля аз по тоя въпрос. Не е важно как мисля аз – важно е как живея и как постъпвам.

Не е лесно да разбереш човека. Следователно всеки трябва да постъпва според законите, които Бог е написал в него. Аз нямам право, като дойда в дома ви, да кажа как трябва да ме приемете, обаче ще ми бъде приятно, ако ме приемете добре. Това показва вашето благородство. Ще кажа: „Ето един благороден човек и по ум, и по сърце“. Когато аз постъпвам добре, казвам: „Така постъпвам заради Бога, Който живее в мене. Аз не правя това насила, но доброволно, от любов към Него“. Ако не изпълня Божията воля, пръв аз зная, че не постъпвам добре. Казано е в Писанието: „Когато нашите пътища са благоугодни на Бога, Той ни примирява със света, с нес-

годите на живота“. Ако не вършим волята на Бога, Той не ни съди, но ни оставя сами да уреждаме работите си – Той само ни наблюдава и мълчи. Ако вършим Неговата воля, Той ни съдейства във всичко.

И тъй, вършете Божията воля от любов, а не от страх; вършете Волята Му неуморно. „Възможно ли е това?“ В Бога всичко е възможно. „Кога?“ Когато Го любите. Казано е: „Ако Ме любите, ще опазите Моите заповеди“. Сега вие очаквате Христа да дойде между вас. Аз не вярвам Христос да дойде втори път на Земята. Той ще дойде между хората, но по вътрешен начин – като светла мисъл, като възвишено и благородно чувство. Вие очаквате Христа по физически начин, както очаквате изгряването на Слънцето. Обаче някога облаците са толкова дебели, че Слънцето не може да изгрее. Следователно когато се махнат облаците на вашето небе, проблясъците на светлината ще се увеличат. Понеже не сте готови за голямата светлина, за предпочитане е небето ви да бъде покрито с облаци, мъгли и изпарения. Някога е за предпочитане тъмното небе пред ясното. Често растенията изсъхват при ясното небе, а при облачното и мрачно небе растат и добре се развиват. И за човека е същото. Като знаете това, не се обезсърчавайте: ще дойде ден, когато небето ще се изясни. „Кога ще стане това?“ Може още днес, може и в бъдеще. Още не сте минали през последния изпит: да пожертвате грехите, яденето и парите си, не сте дали още последната си ханка. Вие се стремите към богатство, към оholen живот, далече сте от последния изпит.

Христос казва: „Не съдете, за да не бъдете съдени“. Казвам: себе си може да съдите, но не и другите; себе си съдете, а другите извинявайте. Значи може да извинявате, но не и да оправдавате. Казано е: „Няма да ви обвиня, но няма и да ви обезвиня“. „Нали трябва да прощаваме?“ Прощавайте на хората, за да не влезете и вие в същата примка. Ако не простиш, ще носиш човека в ума си заедно с греха му, който ще те зарази; ако му простиш, и той, и грехът му ще бъдат въвн от тебе. От хигиенично гледище казвам: прости на човека, не дръж в ума си нито

грешника, нито грехата му. Прости му, за да бъдеш свободен от неговата греха.

Сега искам да се освободите от старата година. Желая ви да приключите със стария живот. „Да станем светии!“ Добро нещо е светийството, но има светии, които са станали такива преждевременно. Светията има големи изпитания – как ще се справите с тях? Обикновеният човек се изпитва с малки изпитания, а светията – с големи. На светията не се прощава и най-малката грешка – за нея говорят и вековете. Ето, цар Давид²⁴ направи една грешка, за която и хилядолетието не му прости. Той уби Урия и взе жена му, но и до днес всички четат неговата история. Давид се пита: „Докога ще продължи това, докога ще се чете и говори за моя грях?“. Такъв голям цар, толкова псалми писал – и да говорят за неговия грях всички хора – млади и стари, учени и прости! Давид ще дохожда много пъти на Земята с друго име, при други условия. И той ще чете за Давид и ще го критикува.

„Ако Ме любите, ще бъдете възлюбени.“ Турете Любовта като основен закон в живота си и прилагайте я с духа, с душата, с ума и със сърцето си. Само така ще имате благоволенieto на Господа горе на Небето и долу на Земята. Не казвай, че животът ти е дотегнал, но да ти е приятно да живееш и като богат, и като беден. Един ден ще се върнеш на Небето и ще имаш, каквото пожелаеш. Затова молете се и не се обезсърчавайте: мъчнощиите и лишенията, през които минавате сега, са временни. Бъдете доволни от всичко. Ако нямаш грехи, радвай се, че друг има – все някой ще бъде в лишения. Един ден положението ще се смени: ти ще бъдеш заговорен, а друг някой ще бъде в лишения.

Разправяха ми следния случай: трима бедни студенти българи отишли в Русия, за да завършат образованието си. Те имали само един нов костюм, едни нови обувки, една нова шапка. Когато трябвало да се явяват на изпит или да отидат някъде на гости, те се редували: първата неделя отивал един от тях, двамата оставали вкъщи; следната неделя отивал вторият, третата неделя – третият. Така завършили те университета, така се явявали

в обществото, между познати, и се върнали в България, дето били назначени на добра служба.

Разумност се иска от всички. Прилагайте закона на Любовта: само така ще разрешите противоречията на своя живот. Проповедникът би ви казал: „Бог да ви благослови!“. Аз ще ви кажа: понеже благословието ви е дадено, Бог да ви даде здраве! Но и здраве имате. Тогава пожелавам ви да използвате разумно Божиите блага, които са ви дадени.

Отче наш

В Божията Любов е благо на човека.

21 март 1937 г., София, Изгрев

ПРИМИРИТЕЛНАТА ПОСТЪПКА

Размишление

„Красотата ще спаси света.“

Има неща в човешкия живот, които трябва да се спазват. Всеки има свобода едни неща да пази, а други да не пази. Потребните неща всеки пази, а непотребните малцина пазят. Например някой пази старата греха на дядо си или на баща си, защото ги обича. Тая греха не го ползва, но той я пази за спомен. Имаш госта хляб, който не можеш да изядеш наведнъж, затова го пазиш да не се развали. В случая хлябът е реално нещо, а старата греха – нереално. Старата греха представлява миналото. Някога тя е била хубава, може би с нея се е венчал дядо ви или баща ви, обаче днес тая греха е безпредметна. Човек трябва да бъде разумен, да знае кои неща са разумни и кои не са. Всяка дума, всяка мисъл трябва да се употребява на своето място; не се ли турят намясто, те създават несъответствие.

Един американски проповедник след свършване на проповедта си съобщил на събранието, че един от богатите членове на църквата е умрял. След това казал: „Да станем, братя, да изпеем песента „Слава на Господа“. Това може да се изтълкува двояко: да благодарим на Господа, че се освободихме от този брат. Всъщност проповедникът няма намерение да каже това: и от друга страна може да се тълкуват думите му „да славим Господа“. Някога човек говори сериозни работи и изведнъж започва да се смее. Коя е причината за смеха? Големият контраст. Например не можеш да не се смееш, ако видиш, че някой е облякъл палтото си наопаки и върви спокойно, без да подозира това. Понеже контрастът е силен, той произвежда смях. Ако се смееш постоянно, мислиш ли, че това

е естествено? Ако животът е пълен с контрасти, които произвеждат смях, в какво се заключава развитието на човека? Срецаш човек, който бързо мига – ти се смееш; срецаш друг, който си криви устата – смееш се; трети си навива мустаците: ту десния, ту левия – смееш се; четвърти тегли брадата си надолу – пак се смееш. Обикновено източните народи имат обичай да дърпат мустаците и брадата си. Като отидете в Англия или в Америка, няма да срещнете човек с брада или с мустаци: там и младите, и старите се бръснат. Казват, че момчиците трябва да имат мустаци, а старите хора – брада: по това се познавало тяхното благородство. Това са обичаи. Ако е въпрос за благородството на мъжа, тогава по какво се познава благородството на жената? Ако и жената имаше мустаци и брада, нямаше да се различава от мъжа. Природата е създала това разнообразие. Закон е: еднаквите неща в Природата се отблъскват, а различните се привличат. Момченцата нямат брада и мустаци, те приличат на момиченца; после им изникват мустаци и брада. Като се раждат, децата нямат навизи – те отпосле ги придобиват. С някои навизи те се срastват толкова много, че мъчно се отказват от тях.

Когато се говори за духовния живот на човека, имаме предвид една велика наука, която трябва да се изучава. Чрез тая наука той може да се справя с всичко, което му е дадено. Човек е пратен на Земята да свърши три важни работи: една работа за Бога, една работа за себе си и една – за своя ближен. За тия три работи той носи отговорност. Ако работи добре за себе си, той ще има здраво тяло; ако работи добре за ближния си, ще има неговото добро мнение; ако работи добре за Бога, ще има Неговото разположение. Ако е работил добре за себе си и за ближния си, а не е работил за Бога, неговата работа не е завършена. Сегашият човек не знае кои работи са негови, кои – на ближния му, и кои – на Бога. Те още не са разпределени в неговото съзнание. Даже идеята за Бога в неговото съзнание е още смътна. В миналото се е говорило много за Бога, и днес много се говори, но тая идея

оце не е ясна на хората. В Свещената книга е казано: „Не споменавай името Божие напразно!“. Неговото име се споменава, дето трябва и не трябва. Рядко трябва да се произнася това име: то трябва да се гържи свято в ума и в сърцето на човека.

Какво представлява Бог? Съществува, което от незапомнени времена седи и наблюдава всички живи същества, които дефилират пред Него като войници. Той има представа за броя на хората, които минават пред Него, за техния ход, движения, обхода; Той има представа за техните лица, за изражението им. Всичко, което става, се отпечатва в Неговото съзнание. Човекът, който дефилира, е подобен на цвят, който съществува само няколко десетки години – и в един ден изчезва. Неговото съзнание се пробужда само за 30–40 години и отново загасва. Виждате колко е голяма разликата между Бога и човека. Първият вечно живее, а вторият от време на време се пробужда за живот. Милиони и милиарди години Бог наблюдава всички слънца и планети, как дефилират пред Него, и изправя най-малките грешки в движението им; Той изправя и най-малките грешки на хората. Всяко тяхно действие, движение, мисъл и чувство са под Неговия контрол. Човек не подозира, че всеки момент дефилира пред Господа.

Сега и вие, като седите в стаята си, каквато мисъл мине през ума ви, каквото чувство мине през сърцето ви, се проявявате външно или вътрешно. Казвате, че някои ваши прояви са добри, а други – лоши. Лошите работи вие наричате престъпления. Ще ви дам пример от едно престъпление и начин за неговото изправяне. В дома на един богат човек влиза апаш с намерение да открадне нещо. Той вижда две големи торби: едната – пълна с жито, а другата – с просо. Апашът иска да вземе и житото, и просото. За тая цел изсипва просото в торбата с житото, смесва ги и ги туря на гърба си. В този момент богатият го хваща и го предава на полицията. Питат го защо е смесил житото с просото. Той отговорил: „Исках да нося само една торба. Ако носех две торби, щях да ги

разсия по пътя“. Съдията разглежда престъплението и налага следното наказание на апаша: да отдели внимателно житото от просото и да ги върне на човека, от когото ги е откраднал.

Какво представляват човешките престъпления? Смесване на житото с просото. Като разглежда престъплението на хората, Бог издава следната присъда: „Отделете житото от просото, турете ги в отделни торби и ги върнете на богатия“. И днес Бог стои и наблюдава какво правят хората. Той вижда как някой влиза в дома на богатия, смесва житото с просото и задига торбата, но нищо не казва, а дава следното наказание: „Както си смесил житото с просото, така ще ги отделиш едно от друго и ще ги занесеш там, отдето си ги взел“. Житото представлява доброто, а просото – злото. Не смесвайте доброто със злото. Богатият има две торби: едната е за житото, другата – за просото. Някой отива и ги смесва в една торба. Бог му казва: „Ще отидеш да ги отделиш“. Просото е дребно, мъчно ще го отделиш от житото, но ще изпълниш наказанието. Знаете ли колко зрънца има в един килограм просо? Аз съм броил колко зърна има в един килограм жито и съм намерил, че съдържа 16 хиляди зърна. Сега оставям на вас да преброите колко зърна съдържа един килограм просо. За да не губите много време, ще ви дам следния метод: вземете един грам просо и пребройте колко зърна се съдържат в него. Полученото число умножете на хиляда и ще получите броя на зрънцата в един килограм просо.

Казвам: вие трябва да имате ясна представа за всичко, което правите. Не мислете, че никой не ви вижда какво правите. Ако отвън никой не ви вижда, вие сами се виждате. Не мислете, че можете да правите, каквото искате: ще правите само това, което е право, макар че някога вършите неща, които не са прави. Едно младо момиче, попска дъщеря, ми разправяше една своя опитност. Тя била любимка на майка си и на баща си. Един ден майката сварила петмез с парчета от тиква. Дъщерята много обичала тиква и често отваряла гърнето да си

вземе по две-три парченца. Един ден бащата казал на гъщеря си: „Марийке, вземи една чиния да извадиш малко от петмеза“. Марийка взела чинията, отишла в склада, отворила гърнето – и какво да види: всичките тиквички били изядени, останало само петмез. Тя седнала при гърнето и не знаела какво да каже на баща си. Той извикал жена си и я запитал: „Защо се бави Марийка, че не донеся петмеза?“. Майката отишла да види защо се бави Марийка и я намерила пред гърнето – седи и мисли нещо. „Какво правиш, Марийке?“ Гледам, че в гърнето няма тиквички. Майката казала на бащата защо се бави Марийка. Понеже бил умен и разбран човек, бащата се сетил, че гъщерята е изяла тиквичките, и казал: „Няма нищо, ще нарежем още една тиква и ще я сварим с петмеза“. Същото става и с нас: често тиквичките във вашия живот изчезват и вие се чудите кой ги е изял. Доjde ви гост – няма с какво да го нагостите. Работата е проста: ще вземете друга тиква и ще я нарежете на парченца в петмеза. Така ще се оправят обърканите ви работи.

Сега вие се връщате към Евангелието, искате да живеете като Христа и като светиите. Обаче вие нямате ясна представа как са живеели светиите – вие познавате отчасти техния живот. Какъв е бил техният интимен живот, през какви борби и страдания, през какви падания и ставания са минали, не знаете. Вътрешният живот на светиите не е такъв, какъвто го виждате отвън. Вие ги виждате в хубавите им, светли, празнични грехи, но животът им има своя скрита, вътрешна страна. Четете Библията, за да видите как са живели пророците. Там е описано всичко, както е било в действителност. Вижте как е описан животът и характерът на Давид – няма нищо скрито-покрито. Описано е и доброто, и лошото на Давид. Вижте как е описан животът на Соломон²⁵. Така са го предали, че не са мислили какво ще се каже за еврейския народ и неговите царе. Казва се за Соломон, че имал 300 жени и 900 наложници. Днес мъжът едва се справя с една жена, а Соломон е имал 300 жени! Ако това би ставало днес, между тях щяха да се явят интриги,

съревнование, борби: и светия да си, ще станеш голям грешник. Соломон, на когото се даде голяма мъдрост, не можа да изгържи на моя изпит – провали се.

Сега такъв живот е невъзможен и от практична гледна точка. Представете си, че всяка жена и всяка наложница имат по две деца. Това е цяла казарма от деца: как ще се хранят и обличат тия деца? В това отношение Природата е правила хиляди опити. И до днес тя прави опити да гоиде до най-правилния живот. В сравнение с другите царе на същата епоха Соломон минава за един от трезвите царе. Преди него са живеели царе, които са имали още повече жени – и той се е учудвал на техния живот. В негово време е съществувало многоженството; след Соломон обаче многоженството постепенно е вземало други форми, докато се е дошло до сегашната форма – едноженството.

Учените, като изучават размножаването на животните, спират вниманието си върху рибите, които имат силен стремеж към размножаване. Въпреки това от техните яйца, наречени хайвер, се развиват незначително число риби. За един вид риба, наречена треска, се казва, че тя изхвърля около девет милиона яйца, от които малка част дохожда до своето пълно развитие. Каква грамадна енергия се изразходва, за да се осигури животът на тия същества! И тук Природата търси начин да пестии енергията. Обаче тая риба хвърля яйцата си и не иска да знае колко от тях ще се развият и кой ще ги отхрани

Трябва ли ние да приличаме на рибите: безразборно да раждаме мисли, чувства и постъпки и да ги изпращаме в пространството, без никаква отговорност за тях? Малко от мислите и желанията, които раждаме, се развиват напълно. Следователно не можем да наречем наши мисли и желания тия, които само са родени – те трябва да се отхранят. Не е мъчно раждането на децата, мъчно е тяхното отглеждане. Ако ги раждате само, без да носите отговорност за тях, вие си създавате големи нещастия. Какъв смисъл има да родиш едно дете на омразата? Отглеждаш го 20 години, за да те измъчва. Мразиш няко-

го – мъж или жена: ти вече си родил дете на омразата. Защо мъжът е намразил жената или жената е намразила своя мъж? Причината за омразата се крие в материалния живот на хората. Жената не обича мъжа си. Защо? Не е доволна от него, не задоволява желанията ѝ. Той носи хляб, месо, грехи, но тя иска повече от това, което носи. Тя готви с недоволство, затова яденето и хлябът не са приготвени, както трябва. При това положение и мъжът започва да става недоволен: той търси друга жена, да готви добре. За да се справят с омразата, мъжът и жената трябва да се повдигнат над материалния живот, да влязат в духовния, а оттам – в умствения или Божествения живот.

Често слушам какво си говорят хората. Някои искат да отидат направо в Божествения свят, при Господа. Те и сега са при Господа. Как живеят с Него? Той стои и отдалече наблюдава какво мислят и как постъпват. Ще кажете, че имам предвид вашия живот. Аз не се занимавам с живота на хората и с техните грешки – те сами знаят грешките си. За мене е по-важно човек да предотврати една грешка, а не да мисли защо я е направил. Някой е счупил стомната: питат го защо я е счупил. Според мене това не е важно – стомната е счупена вече. Важно е да се намери някой да те предпази от счупване на стомната. „Ще купя нова стомна.“ Това не изправя грешката. Ще купиш нова стомна, но може би по-лоша от първата: същата стомна не можеш да намериш. Трябваше да гоиде някой да те предупреди, да не счупиш стомната.

И тъй, по-добре е да предотвратявате грешките, отколкото да ги правите и после да ги изправяте. Една стара пословица казва: „Една предотвратена грешка струва повече от сто изправени“. Значи сто изправени грешки не струват колкото една предотвратена грешка. Някой казва: „Можем да грешим, но важно е да изправяме грешките си“. Не трябва да грешим! „Гладен е човекът.“ Сготви му нещо, да задоволи глада си. Не мисли как ще задоволиш вкуса му – мисли как да задоволиш глада му. Човек има интуиция, която му подсказва дали храната, която яде, е

добра, или не. Следователно обърни се към интуицията си. Аз никога не съм се лъгал в своята интуиция: отдалече още познавам прясна ли е храната, или не е. Ще кажете, че обонянието ми помага. Не е външното обоняние, което помага на човека да различава храните, помощта не се крие и във външния език, който опитва вкуса на храните. Интуицията е друго нещо – тя определя качеството на мислите и чувствата, чрез нея човек опитва коя мисъл е права и коя – крива. Правата мисъл е светла, а кривата мисъл – тъмна; чистото желание е топло, а нечистото – студено; добрата постъпка е мека, а лошата – твърда, остра. Следователно ако една мисъл е светла, тя е добра; ако е тъмна, тя е лоша, крива. Ако едно желание е топло, то е чисто; ако е студено, то е нечисто. Ако една постъпка е мека, тя е добра; ако е остра, тя е лоша.

Сега, като говоря за права и крива мисъл, сама по себе си мисълта не е права, нито крива – важно е какво си вложил в нея и как си я пипнал. Например мисълта за кражбата не е нечиста – желанието да крадеш е нечисто. Искаш да крадеш злато, обаче златото е чисто, отвън нищо не може да го изцапа – грешката е в желанието да крадеш. Ти си пипнал вече златото с нечисти ръце; то казва: „Ще те дам под съд, дето оцапа връхната ми греха“. Съдията веднага издава присъда: „Ще вземеш златото, ще го занесеш при най-чистия извор да го измиеш и ще го върнеш, отдето си го взел“. Кажеш на някого една обидна дума. Не трябваше да я казваш. Сама по себе си думата не е лоша – съдържанието ѝ е лошо. Ще те съдят за съдържанието, което си вложил в нея. „Как?“ Като те накарат да отидеш при най-чистия извор, там да я измиеш. Всяка дума крие в себе си известна идея, която трябва да се пази в чистота. Казваш на някого: „Не те обичам“. Ти нарушаваш чистотата на тая идея. Ще отидеш на извора да я измиеш, да вложиш в нея Любов. „Искам да ме обичаш.“ Това значи: искам да ме измиеш с вода, с еликсира на Любовта. „Нямам вода, стомната ми е празна.“ Защо? „Преди тебе дойде друг човек, на когото полях да се измие, и водата се свърши. Изворът е дале-

че, не мога веднага да отида.“ Трябваше да бъдеш готов по всяко време да имаш вода. „Сега ще отида.“ Бързам, нямам време за чакане. „И аз бързам.“ Бързането не разрешава въпросите: бързането е стар метод, на миналото.

Сегашият живот носи нови условия. Следователно невъзможно е да живеем днес, както в миналото. Въпреки това и досега срещате хора да питат какви са били в миналото. Според мене важно е какъв съм днес, а не какъв съм бил в миналото. Ако в миналото си живял нечисто, следва ли, че и днес ще живееш така? В миналото си бил мътен порой, спущал си се от планината. През течение на вековете ти си слизал долу, в земните пластове, дето си се филтрирал. Днес излизаш на повърхността на земята като чиста, хубава вода. Благодарете на миналите животи, които са ви послужили като филтри, за да се очистите. В миналото е имало доста кал, но и сега още има. За да се филтрира, мисълта също трябва да мине през нови филтри. Колко пъти човек носи тежки мисли и желания в себе си, колко пъти се намира той под тягостното впечатление на своите постъпки! От всичко това трябва той да се освободи. Седиш някъде и като дойде човек при тебе, казваш: „Махни се оттук!“. Той се обижда. Защо? Не си му го казал меко. Защо го пъдиш? Той ти закрива слънцето, не можеш да се грееш на него. Какво трябва да направиш? Отстрани се малко наляво или надясно – така ще бъде по-добре и за тебе, и за него. Обидата подразбира смесване на житото с просото и поставянето им в една торба. Не казвай на човека да се махне, но кажи: „Моля ти се, отстрани се малко надясно или наляво, да не ми засенчваш слънцето“. Можеш да кажеш още по-меко: „Моля ти се, бъди тъй добър да отвориш малко място, да виждам Слънцето и да се погрея“.

И тъй, като човек ти можеш да кажеш на ближния си да се махне. Ангелът обаче не може да изговори тия думи. Само оня, който е на ниско стъпало на развитие, може да каже на ближния си да се махне. Когато затуляш слънцето на ангела, той няма да ти каже да се махнеш,

но веднага ще се повдигне по-високо от тебе и ще махне пречката на пътя си. Обикновеният човек обаче не може да се повдигне. Тази е причината, гето обикновените хора си служат с обидни думи. Казваш, че не можеш повече да живееш с гаден човек. Много просто – не си свободен. Ако беше свободен, щеше да отидеш, гето искаш. Ангелът е свободно същество, свободен дух – той може да отиде, гето пожелае.

Осъждаат един човек и го затварят. Ако той знае закона на смаляването, могат ли да го задържат в затвора? Той ще се превърне на малко бръмбарче и ще излезе вън от затвора. С тая форма той може да излезе и през най-малкия отвор. На другия ден отново го затварят, но той пак излиза от затвора. Може ли такъв човек да бъде затворен? Казвате: Учителя ни учи как да ставаме малки бръмбарчета, да се смаляваме. Под „бръмбар“ разбирам математична и окултна формула, в която се крие начин за освобождаване от гъстата материя. За да живее правилно, човек се нуждае от нови методи. Ти искаш хората да бъдат учтиви към тебе – и те искат от тебе същото. Значи от човека се иска нещо повече от учтивост. За да бъдеш учтив, да живееш добре, нужни са съответни условия. При сегашните условия се живее мъчно, особено като окултен ученик. Ето, салонът, в който седите, трябва да бъде няколко пъти по-голям от сегашния. Като седате, между вас трябва да има поне един метър разстояние, да не влизате един друг в аурата си. Сега сте толкова близо един до друг, че всеки усеща някакво теглене, като че излиза нещо от него. Достатъчно е да излезе духовното ви тяло два-три милиметра вън от вас, за да не можете да се търпите. То е чувствително и усеща противоположните вибрации на своя съсед.

Права мисъл е нужна на човека! Тогава, като седнеш до някого, и на тебе, и на него да е приятно. Трябва ли да го безпокоиш със своите мисли, чувства и постъпки? И той не трябва да те безпокои. Ако безпокоиш ближния си, колко повече безпокоиш Господа, Великия в света. Той е крайно чувствителен. Със своите груби действия вие

постоянно Го наранявате. Той чувства всяко страдание, което причинявате на другите. Хващаш грубо едно цвете и го изтръгваш от земята: болката, която цветето усеща, се предава и на Бога. Обиждаш някого – и Бога обиждаш: Той е навсякъде, всичко чува. Казваш на едного: „Мразя те“. Бог е при него и те пита: „Знаеш ли, че аз направих тоя човек? Щом мразиш него, и Мене мразиш.“ „Какво да се прави тогава?“. Да мислиш какво говориш. Не е достатъчно само да разклатиш въздуха със своите думи, но така да го разклатиш, че да задоволиш всички. Помни, че Бог слуша какво говориш. „Как да изправя злото в себе си?“ Лесно ще го изправиш. Например искаш да кажеш на някого, че го мразиш. Завърти езика си в обратна посока и кажи: „Обичам те“. Не мислете, че е мъчно да се примирите с хората. Направи едно завъртване на езика в обратна посока и сам ще чуеш думите: „Обичам те“. Какво ти коства да кажеш на човека, че го обичаш, че си готов на всякаква жертва за него? Това не е нищо друго освен раздвижване на въздуха по обратен път. Нов, чист въздух трябва да излезе от твоите гробове. Щом направиш това, ще светне пред очите ти.

Сега вие очаквате да гоїде Христос на Земята, да ви примири. Не, вие сами ще се примирите. „Как ще стане това?“ Като раздвижите въздуха по нов начин. Не ревелте толкова дълбоко защо тоя или оня ви осъжда. Криво си казал – криво са те разбрали; криво са те разбрали – криво са те осъдили. Ти си съдия: накарай обвиняемия да отдели житото от просото и кажи: „Не те обичам“ – това е просото. „Обичам те“ – това е житото. Тури житото в едната торба, просото в другата, върни ги на богатия и му кажи: „Моля ти се, дай ми няколко зрънца да ги посея на своята нива“. Като ги посееш, след четири-пет години ще имаш пълен хамбар с жито. „На оня, когото мразя, не мога да кажа, че го обичам.“ Щом не можеш, ще чуеш присъдата си. „Мъчно се превръща омразата в любов.“ Това е най-лесната работа! Ти си направил лесните работи мъчни, а мъчните – лесни: мъчно е да мразиш някого, лесно е да го обичаш.

Христос казва: „Ако Ме любите, ще опазите Моя закон“. Като знаете това, започнете с лесните работи – с обичта и любовта. Кое е по-добре: да крякаш или да пееш? Да пееш. Ако бяхте певци, щяхте да разбирате кое е добро и кое – зло. Ако имахте любов в себе си, каквото и да кажете на човека, няма да го обидите. Мома и момък се разговарят. Момата казва на момъка, че не го обича. Той не се обижда и казва: „Колкото пъти и да повтаряш тия гуми, аз зная, че ме обичаш“. Той чува какво му казва тя и му става приятно. Защо? Тя казва, че не го обича, но погледът, усмивката ѝ говорят друго нещо. Когато се усмихва, момата не мрази. Момъкът е научил това и не се страхува. Друг е въпросът, ако момата е строга, сериозна и каже на момъка, че го обича. Той ще се замисли и ще разбере, че в думите ѝ се крие нещо друго – не го обича момата.

Следователно който проявява Любовта, трябва да има чист, ясен поглед, засмяно лице и красиви движения. Не давай на лицето си сърдит и недоволен израз: така ти ще остарееш преждевременно. „Как да се отнасяме?“ С любов. Любовта ражда любов, доброто ражда добро, а злото – зло. Обръщай внимание на малките неща. Виждаш, че яката на твоя приятел е изкривена: не го отминавай, оправи яката му. „Това не е важно.“ Макар и гребно нещо, то е важно.

Носи в ума си една малка, но светла, красива мисъл. Носи в сърцето си едно малко, но възвишено и красиво чувство. Носи във волята си една малка, но красива постъпка. Облечи се в красивата мисъл, в красивото чувство, в красивата постъпка. Само така хората ще те обичат. Казвате, че красотата ще спаси света. Отговарям: красивите мисли, красивите чувства и красивите постъпки ще спасят човечеството.

В Божията Любов е благо на човека.

28 март 1937 г., София, Изгрев

СТЕПЕНИ НА ЛЮБОВТА

Размишление

Ще прочета 15. глава от Евангелието на Йоана, от 1. до 15. стих.

Има неща в живота, които трябва да се помнят добре. Някога хората забравят много неща. Защо? Разсеяни са. Разсеяният няма определена цел, няма определен път на движение. Като ходи, той се лута натук-натам; той прилича на човек, който е изгубил нещо и го търси.

Един шивач абаджия бил повикан в дома на един богат турчин да му ушие една аба. Шивачът взел и слугата си да му помага. Като дошло време за ядене, шивачът казал на чорбаджията: „Моят слуга не обича печена kokoшка, гайте му да си хапне боб“. Така той искал да се осигури, да остане kokoшката за него. Понеже господарят нямал добри отношения със слугата си, последният си казал: „И аз ще ти дам един добър урок, да ме помниш. Сега ще разбереш не яде ли Стоян печена kokoшка!“. Като се нахранили, слугата отишъл при чорбаджията и казал: „Моя господар от време на време го прихваща нещо – започва да се лута, като че търси нещо. Само един лек има за него: да се хване и върже с въже, докато се свести“. След това той скрил напръстника на господаря си. Започнали да работят. Шивачът кроил абата и потърсил напръстника да я тропоса. Тук го търсил, там го търсил – и останал учуден, че не го намерил. Чорбаджията следял какво прави шивачът и като видял, че се лута, спомнил си гумите на слугата. Веднага взел едно въже, хванал шивача и го завързал здраво, докато дойде на себе си. Слугата се приближил до господаря си и казал: „Ще ядеш ли още един път печена kokoшка сам? Ще казваш ли друг път, че Стоян не яде печена kokoшка. Само боб ли яде Стоян?“.

Сега аз не съм против печената kokoшка. Ако в печената kokoшка или в печеното месо се крие някакъв велик закон, яжте от него; но ако печеното месо представлява нечиста храна, не ви съветвам да го ядете. Това, за което ви говоря, е написано навсякъде: на листата на растенията, на клоните на дърветата, на минералите и кристалите, на звездите, на Слънцето. Казано е в Писанието, че Бог е написал закона Си на човешкото сърце. Не говоря за сегашното каменно сърце на човека, за което е казано: „Ще отнема каменното му сърце и ще му дам ново“. Божият закон е написан на новото сърце.

Сега аз искам да ви предпазя от една грешка, която често правите. Тя е следната: вие имате обичай, за по-евтино, да си купувате стъкла за прозорци на старо. Никога не купувайте стъкла за прозорците си на старо! Казвате, че като ги купувате по-евтино, вместо едно стъкло ще си купите две. Аз съм за нови стъкла на прозорците. „Скъпо струват новите стъкла.“ Колкото и да струват, не ви съветвам да си служите със стари стъкла. Старите неща създават спорове, такива стъкла не пропускат добре светлината.

Желая ви светлината да прониква навсякъде в къщата ви: тя да е така отворена и светла, както небето. Казвате: „Бог да ни даде повече светлина!“ Това показва, че живеете в къщи с по един прозорец. Добре е, че искате повече светлина, но първо махнете капачите на прозорците си. Щом светлината е слаба, това показва, че прозорците ви са малки. В Божествения свят външната и вътрешната светлина идат едновременно, а не както на Земята. Тук законът е друг: когато отвън иде светлина, вътре няма; когато вътре има светлина, отвън няма.

Помнете: като съм дошъл на Земята, аз не искам да играя роля на прозорец, нито на два или повече прозорца; аз не искам да играя роля и на покрив на къщата. Аз искам да играя ролята на светлината, на въздуха, на водата и на земята. С краката си ще ходите по земята, с устата си ще вкусвате водата, чрез носа си ще поемате въздуха и чрез очите си ще възприемате светлината. Же-

лая ви в бъдеще, когато завършите развитието си, и вие да играете същата роля. Не казвам, че трябва да имате прозорци и да очаквате да ви осветяват отвън. Бъдете сами носители на Божията светлина! Ако не разбирате законите на светлината, на въздуха, на водата и на земята, върху която живеете, Словото Божие ще остане неразбрано за вас. Вие имате много знания, но повечето са теоретични. Всъщност имате ли знание, което да ви ползва в практическия живот? Ако човек яде и се гави, не знае как да гълта храната – какво знание е това? Ако се задавиш, веднага бръкни с пръст в гърлото си и махни препятствието. Ако не можеш да направиш това, ти губиш силата си.

Питам сега: какво знание е вашето, ако със силата на волята си не можете да го употребите за изваждане на мисълта, която загръства вашия мозък? Бръкни с това знание в мозъка си и извади оная мисъл, която помрачава съзнанието ти. Какво знание е това, с което не можеш да бръкнеш в сърцето си и да извадиш онава чувство, което подпушва неговата дейтелност? Има мисли и чувства, които не ви подхождат. Не мислете, че всички са полезни за вас – някои чувства са отровни. За някого може да са полезни, но не и за вас. За всеки човек има специфични мисли и чувства, с които трябва да се храни, за всеки човек има определена храна. Ако едно лошо чувство случайно е попаднало в сърцето ви, отговорността не е ваша. Не можете ли веднага да го извадите, ще претърпите известно страдание, ще се примирите и ще кажете: „Да бъде Волята Божия!“.

Какво трябва да правя, ако един паразит се качи на главата ми и започне да се разговаря с мене? Първо ще разбера защо е дошъл. Той ще започне да ми цитира стихове от Евангелието, дето е казано, че трябва да се обичаме и да си помагаме. И аз зная това, но казвам на паразита, че с него случаят е друг: той е дошъл без позволение, неканен; той не влиза през вратата, както всички хора, но се качва на главата, да пречи на мисълта ми. Той иска да ме учи, но аз го уча; казвам: „Обичам та-

кива гости като тебе. Ела по-близо до мене да те видя“. Пращам слугите си, десетте пръста, да го хванат. Те го свалят долу и аз започвам да го наблюдавам под лупа. Започвам да го разпитвам отде иде, в кой свят живее, кои са родителите му. Той отговаря: „Мъчно се живее в нашия свят. От време на време отивам между хората. Едни ме приемат добре, други не ме приемат, както трябва, но търпя. Доидох и тебе да изпитам – чувах, че си добър, свят човек.“ „Добър съм, но който гоиде при мене, иска да го уча. Аз не приемам мързеливи хора. Ако си гладен, ето, яж!“ „Не мога да ям такава храна.“ „Ще се научиш“.

Сега и вие ще ми възразите, че не сте научени да работите. Ще се научите! „Ние не мислим като тебе.“ Ще се научите! Вашата мисъл е еднообразна. Трябва да знаете, че еднообразието убива човека. Повечето хора искат да бъдат зачитани и уважавани, да ги обичат. Това е еднообразие. Добре е да те почитат и уважават, но... Съюзът *но* на английски означава *бът*. Един знаменит английски проповедник държал една отлична проповед, в която употребявал съюза *бът* като заключителна, недоизказана фраза. Той казал: „Децама трябва да се възпитават в нов дух, *бът*... Майката и бащата в семейството, като главни фактори, не трябва да грешат, *бът*...“. Така завършил той своята проповед – с *бът*. На тая проповед присъствало едно лице от високите чинове на църквата, главен ръководител. Като се сбогувал с проповедника, той казал: „Много съм доволен от вашата проповед, *бът* ще видим“. Турил шапката на главата си и си отишъл.

Днес и вие държите една проповед на *бът*. Казвате: „Всичко разбрахме, но (*бът*) как може да се живее при тия условия? Лесно се говори за търпението, но (*бът*) как можеш да бъдеш търпелив с неразбрани хора? Как ще говориш на невежия, който не разбира нещата нито по буква, нито по дух? Как ще проявиш любовта си към тия хора?“. Там е въпросът! Ще проявиш любовта си, както Бог я проявява. От Божествено гледище светът е пълен с невежи същества, но Бог намира средства и начини да

се прояви. Той се приспособява и на всички дава необходимото. Като се занимава с важни и велики работи, Бог намира време и начин да се изяви на малките и глупави същества, да им покаже Своята Любов. Той се отнася еднакво с всички същества, в смисъл, че на всички дава съответен урок: на ангела и на светията дава по един начин, а на малките същества – по друг начин. Всички са доволни от Него. На способния и трудолюбив ученик дава един урок, а на мързеливия – друг. Вътрешно отношенията Му са еднакви към всички същества, а външно са различни. Той дава свобода на всички същества – да се проявяват според разбирането си. Казвате, че свобода не съществува. Не е така: в света съществува вътрешна свобода, а не външна. Доидем ли до външната свобода, ние се натъкваме на ред ограничения.

Един ден седнах на една пейка в градината да си почина. По едно време вниманието ми се спря на един мравуняк, в който имаше различни мравки: черни, червеникави, големи и малки. Като гледах как се движат натук-натам, забелязах, че между мравките произлезе някакъв спор. Две от тях започнаха да се борят. В това време една малка черна мравка се спусна към червената, хвана я за крака и започна да я тегли. Червената се гърпаше, сви се на клъбце; и черната се сви, стана като точка. Червената се разпусна и черната отново започна да я тегли за крака. Най-после откъсна крака ѝ и го занесе в мравуняка.

Казвам: когато двама души спорят за нещо, черната мравка ще дойде отвън и ще откъсне крака на един от спорещите. „Не сме ли свободни да спорим и да се караме?“ Не сте свободни. Няма свобода в света: свободата е в самия човек, а не вън от него. Двете мравки, които спореха, бяха големи юнаци. Черната мравка, която дойде отвън, беше по-малка и по-слаба от червената, но я хвана и откъсна крака ѝ. Малката мравка даде добър урок на голямата, тя ѝ каза: „Не е позволено да се борите помежду си“.

Казвам: нещастията, които идат в света, се дължат на борбите между хората. Иде малката мравка, т.е.

малкото страдание, във вид на болести, мъчнотии и изпитания. Болестите, тревогите са човешки изобретения – те не съществуват в Царството Божие, там и помен няма от тях. Реши ли да изпълнява Божията воля, човек се освобождава от всички болести, от лошите условия на живота. Ние сме дошли на Земята да решаваме тия задачи. Който има знание, лесно се справя с тях; който няма знание, ще страда. Според знанието на човека иде и страданието. Щом разбере причината на страданието, той ще намери начин да се справи с него. „Беген съм. На какво се дължи беднотията?“ На неспазване закона на икономията. В Природата съществува закон за икономия. Ако не икономисваш, Природата ще ти даде добър урок – да се научиш какво значи закон. Ти трябва да икономисваш благата, които тя ти е дала; трябва да икономисваш любовта и знанието, с които разполагаш. Право ли е, като държиш сказка, да изкажеш всичко, което знаеш? Това е разточителност. Какво ще придобиете, ако ви разказвам с часове как живеят ангелите, как се хранят и обличат? Какво придобивате, ако ви говоря за живота на един цар?

Вие се ползвате само от онова, което ви интересува; за вас е важно само онова, с което всеки момент може да бъдете в съприкосновение. В Слънчевата система най-важно за нас е Слънцето, понеже от него възприемаме всички блага. Що се отнася до другите звезди в далечно пространство, и те са важни за нас, но не толкова, колкото слънчевата светлина и топлина – те са повече украшения за нас. Като изучаваме Слънцето, ще изучаваме и звездите, както и пътя, по който те се движат. В бъдеще, когато стигнем до висшето знание на душите, които са във вечния живот, тогава ще разберем онова, което днес не разбираме. Тогава ще дойдем до Абсолютната свобода. Над моя свят има още по-висок. Съществата на моя свят се отправят към нас с писма и ръководство, за да ни покажат пътя, по който трябва да вървим. Великият и вечният живот съществува за душите, а временният е за всички хора, които още не разбират Божиите

закони. Те боравят с обикновеното знание, което няма приложение в истинския живот.

Мнозина идат при мене да ги лекувам: моя заболял от една болест, оня от друга. Питат ме защо идат болестите. От нашето невежество. На едного стомахът не работи правилно – не знае как да яде; на друг червата са се затегнали – не постъпва добре с тях, претоварва ги; на трети гробовите са запушени – не знае как да диша; четвърти страда от главоболие – не мисли право. „Какво да правя, за да се излекувам?“ За да бъде главата ти здрава, ще се научиш да мислиш; за да бъдат гробовите здрави, ще се научиш да дишааш. „Кой не диша?“ Всеки диша, но неправилно. За да бъде стомахът ти здрав, ще се научиш да ядеш и да не преяждаш.

Едно от главните правила при храненето е никога да не си дояждаш, да останеш малко гладен – това да бъде идеал за вас. Ако станеш от трапезата напълно нахранен, ти си пристъпил Божия закон. Нека всякога да остава в стомаха ти поне една трета празно място. Добре е да не си дояждате – това е едно от хигиеничните правила. Който спазва това правило, той е всякога здрав. Казваш: „Ядох добре, с апетит, но малко ми е тежко“. Преял си. „Какво да правя?“ Спазвай правилото: никога не си дояждай; никога не казвай, че няма какво да ядеш. „Имам само сух хляб.“ Той е много хранителен: важно е да е хубав, чист. „Друго нещо е, ако има месо, печена кокошка, масло, сирене.“ Чистият пшеничен хляб има повече хранителни вещества, отколкото другите храни.

Помнете: храненето се основава на закона на Любовта. Ако употребяваш храна, която не обичаш, ти не можеш да се ползваш от нея. Всяка храна крие в себе си живот, който може да се използва само ако обичаш тая храна. Не мисли, че храната внася силата: тя е само проводник на живота, който дава сила на човека. Ако обичаш живота, който е скрит в храната, всички клетки ще се отворят за него и ще го приемат. Ако не обичаш известна храна, ти не обичаш и живота в нея: храната ще влезе и ще излезе от клетките ти, без да приемат

те живота, който се съдържа в нея. Това значи да ядеш, без да се ползваш от храната, която приемаш.

Същият закон се отнася и до въздуха. Човек се страхува да диша студен въздух, за да не се простуди. Ако въздухът се приема чрез устата, имаш право да се страхуваш, обаче Природата е предвидила и това – тя е направила носа, за да служи за филтър, да прецежда и стопля въздуха. Слизестата ципа и течността в носа регулират въздуха и го правят поносим за човешките гробове. При това, като излизате вълн, на студено, не бързайте да поемете много въздух изведнъж: ще поемате малко по малко въздух, докато се нагодите на вълнната температура. Някой иска да се покаже, че може да поеме изведнъж много въздух, и не държи сметка за температурата на въздуха. Той надува гробовете си и бавно изпуца въздуха. Това е лакомия – той прилича на надува гайда. Така не се диша! Който диша по моя начин, той разстройва здравето си. Ще дишаш полека, ще поемаш малко въздух и постепенно ще увеличаваш количеството на въздуха. В правилното дишане има известен ритъм, който трябва да се спазва. Като спазваш моя ритъм, въздухът влиза бавно и постепенно се стопля. Понеже въздухът е наситен със светлина и прана, като диша, човек приема тия два елемента, необходими за кръвта.

Казвам: какъвто е законът за храненето и дишането, такъв е и за четенето. Някой чете интересна книга и бърза по-скоро да я свърши – да види какъв е краят, каква е идеята на писателя. Мнозина четат Библията и Евангелието по същия начин – бързат по-скоро да ги свършат. Един ученик изучавал Свещената книга и в скоро време я свършил. Той отишъл при един виден тълкувател да му изтъкува някои стихове, казал: „Аз зная цялата Библия и Новия Завет. Зная как Бог е създал света и дойдох до Откровението. Четох и него, но моля те да ми изтъкуваш някои стихове, смисъла на които не разбирам“. Тълкувателят погледнал ученика и спокойно отговорил: „Аз съм още в началото на Библията, далече съм от Откровението“.

Често хората казват: „Искаме да разберем смисъла на живота“. Това е Откровението, още не сме дошли дотам. „Важно е да се научим да живеем.“ Така, както живеете, това е неестествен живот. „Всичко е предопределено.“ Отде знаете това? Ако мислите, че всичко е предопределено, това е ваша идея. Де е писала Природата кои неща са определени и кои не са? Определено ли е да изядеш една ябълка? Определено ли е да заколиш една свиня, една кокошка или едно агне и да ги изядеш? Ти сам си определил това. Вземаш една ябълка, разрязваш я и виждаш вътре червей. Той е влязъл, преди ти да посегнеш към ябълката – следователно тя е негова собственост, а не твоя. Ще туршиш ябълката настрана и ще се откажеш от нея. Щом разрежеш ябълка, която е здрава и ненаядена от червей, имаш право на нея – тя е твоя собственост, можеш да разполагаш с нея. Ако отидеш в един дом и видиш, че питата е начупена, ще знаеш, че тя не е за тебе: ще чакаш да ти предложат друга пита, която още не е начупена. Отиваш в една гостилница, виждаш, че всички чинии са пълни. Какво трябва да правиш? Ще отидеш в друга гостилница, дето чиниите не са пълни. Казвам: не яж от тенджерата, от която е сипвано вече. Ще кажете, че много хора ядат от една тенджерата. Затова именно страгате.

Сега аз ви упътвам да вървите от физическото към духовното. Като се научите да живеете правилно на физическия свят, ще живеете правилно и в духовния свят. Тогава всяка мисъл ще поставяте в отделна тенджерата и ще я вадите от отделна тенджерата. Днес в една тенджерата турят много мисли, затова всички бъркат в нея, както постъпват в гостилниците. И в домовете става същото: готвят в една тенджерата и на всеки се сипва. Добре е да има единство в яденето, т.е. на всички да се сипва хубаво ядене; при това не е добре да се дава предимство на едного за сметка на другото. Всеки иска да му сипеш пръв, да вземе повече от мазнината. Когато се готви за много хора, без мисъл за първенство на тоя или на оня, това показва, че в мисълта на тия хора има единство. Тогава гали си пръв, или последен, еднакво ще се ползваш

от благата на живота. Ако аз готвя на хората, ще преброя колко души ще се хранят – и макар да готвя в общ казан, на всеки ще предвидя съответна част. Общият казан може да бъде разделен на толкова части, колкото души се хранят. Като се хранят така, всички ще бъдат здрави и доволни. Сега сипват на всички от общ казан или от обща тенджера, поради което се явяват различни болести и страдания между хората.

Следователно всяка мисъл, която човек възприема, не трябва да е минала през много умове. За да запази чистотата си, мисълта трябва да минава направо от Божествения свят в човешкия ум. Какво особено ще донесе мисълта за Любовта, ако е минала през главата на един скъперник? Каква ще бъде любовта, която е минала през главата на един крадец? Любовта на скъперника е любов, любовта на крадеца е пак любов, но нито първата, нито втората любов може да ползва човека. Тая любов коренно се различава от Божествената. Следователно докато човек се храни с чуждо ядене, докато възприема чужди мисли и чувства, той всякога ще се намира в противоречия.

Казваш: „Защо Бог създаде света така, а не по друг начин?“. Бог е създал света, както трябва, но твоето разбиране е особено. Откажи се от своите атавистични мисли и желания и започни да се храниш с Божествените мисли и чувства, с Божествената Любов. В Божествения свят е приготвена специална храна за всеки човек. Който обича Бога, и на физическия свят да е, ще се ползва от специфична храна: от хляба, от водата, от въздуха и от светлината. Това значи да живееш в Любовта, в закона на хармонията. Който не живее в Любовта, дето и да е, ще яде от общия казан.

Днес всички се оплакват от мъчнотиите си. „Коя е причината за мъчнотиите?“ Нежеланието на човека да опитва нещата. Той има особено чувство, чрез което може да ги опитва. Дават ти нещо за ядене – опитай го, да видиш какъв е вкусът му. Всички опитват, опитай и ти! „Заблудих се нещо.“ Вкусът ти те е заблудил. Ако запазите естествения си вкус, той всякога ще ви помага

да определите дали известна храна е здравословна, или не. Аз съм правил много опити с храната. Вместо аз да опитвам вкуса ѝ, давал съм част от нея на едно коленце, което често иде при мене. Ако коленцето яде от тая храна, и аз мога да ям. За мене то е мярка – то никога не яде недоброкачествена храна. Разбиране има това коленце. Ще кажете, че котката е невежа. Не е така: даже аз се уча от нея. „Как?“ Давам ѝ малко храна да я опита, като казвам: „Анализирай тази храна“. Котката не се хвърля изведнъж върху храната, но първо я опитва, а после яде. Според мен котката е лаборатория, в която за един момент може да се анализира храната. Като ѝ дам хубава храна, тя се приближи до нея, вкуси я, погледне натукнатам, отдалечи се малко и казва: „Хубава е тая храна“. Ако ѝ дам само хляб, тя ме погледне, помрише хляба, пак ме погледне и казва: „Това не е за мене!“ Защо? „Не е важно“. Тя казва: „Ако искаш, ти яж, но аз се отказвам“. Защо? Тя се подчинява на едно вътрешно чувство, което никога не я лъже. То се среща у всички животни – това е техният непокварен вкус. Благодарение на това чувство те разбират коя храна е здравословна и коя не е.

Всички процеси, които стават в човешкия живот – хранене, дишане, пиене на вода, мислене и чувстване, представляват непрекъснатата верига. Те се подчиняват на едни и същи закони и взаимно си съдействат. Когато тия процеси стават правилно, и животът ни се развива правилно, според законите на Божествения свят. При това положение и мъчнотиите се разрешават лесно. Иде при мене някой и ми казва: „Не зная защо не ми върви, нещо ме преследва, някаква зла съдба.“ „На какво отгдаваш това?“ „Така ме е родила майка ми.“ „Причината за това се крие в твоя език – не знаеш да говориш“. В говора на човека се крие благо, което Бог му е дал. Който търси щастието, трябва да знае, че то се крие в неговия говор. Като говори, човек създава или щастието си, или нещастие то си. Ако не е така, стихът, че „за всяка празна реч ще отговаряш в съдния ден“, не би имал смисъл.

Като изучавам хората, виждам причината за нещастieto им. Доiде при мене някой беден човек и започва да се оплаква от беднотията си. Казва: „Нещастен съм, много страдам, не се разбирам с жена си.“ „Защо не се разбира-те?“ „Лоша, неразбрана жена е, не ме уважава, пет пари не дава за мене.“ „А ти колко пари даваш за нея? Щом не давате нищо един за друг, защо се оженихте?“. Като говори така, аз виждам де греша тоя човек. Той не говори истината, преувеличава фактите и си служи с лъжа. Причината за нещастieto му се крие в неговия говор.

Сега, като питам някого защо се е оженил, щом е нещастен, мнозина вадят заключение, че съм против женитбата. В моето съзнание въпросът за женитбата е поставен другояче. Казвам: никога не се жени без любов, никога не раждай деца без любов; ако нямаш любов, не се жени. Женитбата е Божествен институт, Божествена служба. Ако се ожениш без любов, ще доiде Божествената комисия да те изпита и ще каже: „Понеже не си женен по любов, трябва да се разведеш“. „Не трябва ли да се женим?“ Ако любиш, ожени се. „Колко пъти мога да се женя?“ Само един път: не се позволява на човека да се жени по няколко пъти.

Помнете: Любовта позволява на човека само един път да се жени. Жени ли се няколко пъти, това е човешка работа, вън от Любовта. Да се свържеш с човека, това значи да се свържеш с гуша, излязла от Бога. Във всяко тяло живее една Божествена гуша. Как се отнасяш с тялото, това е твоя работа, но с Божествената гуша трябва да постъпваш добре. Казваш: „Не мога да обичам тая гуша“. Щом не обичаш, и тебе няма да обичат – това е закон. И Бог ще постъпи с тебе така, както ти постъпваш с другите. Каквото и да правите, вие не можете да измените Божия закон. Ще обичаш ближния си, както себе си. Бог изисква най-малкото от човека, Той казва: „Ще обичаш врага си!“ – първата степен на Любовта. „Ще обичаш ближния си като себе си!“ – втората степен на Любовта. „Ще обичаш Бога с всичкия си ум, с всичкото си сърце, с всичката си гуша с всичката

си сила!“ – третата степен на Любовта. Започнете с обикновената любов – към врага си; после вървете към по-голямата любов – към ближния си; и най-после – към най-голямата Любов – към Бога. Всички напреднали същества, наречени Синове Божи, изявяват любовта си към Бога. Когато и вие станете Синове Божи, ще проявите любовта си към Бога. Тогава ще обичате Бога със сърцето си, с ума си, с душата си и с всичката си сила, а ближния – като себе си.

Христос казва: „Ако Ме любите, ще опазите Моя закон“. На друго място казва: „Вярвайте в Мене, и в Бога вярвайте“. Как и в какво вярва човек? Някой вярва в доброто на човека, а друг – в злото му; или веднъж вярва в знанието на човека, а друг път – в невежеството му. Казваш: „Вярвам, че този човек е добър, а оня – лош; вярвам, че този е учен, а оня – невежа“. Не е достатъчно да вярваш в това: важно е да знаеш как да постъпваш с човека. С добрия ще постъпваш по един начин, с лошия – по друг начин; с учения ще постъпваш по един начин, а с невежия – по друг начин. Към Бога ще се отнасяте с всичката си искреност. Само така ще разберете какво означават думите: „Бог е близо и далече“. Ако молитвата ти е чистосърдечна и вибрациите ѝ са силни, тя ще излезе вън от атмосферата на Земята и ще стигне на мястото си. Това значи „близо до Бога“. Ако молитвата ти не е чистосърдечна, ще бъдеш далече от Бога. Който люби, той е близо до Бога; който не люби, той е далече. Някой се оплаква, че жена му е далече. Как е възможно това, нали сте в една къща? „Не ме обича тя.“ Наистина, душите на тия хора са толкова далече една от друга, че мъките и страданията на мъжа ѝ не стигат до нея: тя не може да разбере, че той страда. И страданията на жената не стигат до мъжа: те са далече един от друг. Ако и вашите страдания не стигат до Божието сърце, те не са истински, не са съществени – това са фиктивни страдания.

Сега аз не искам да товаря съзнанието ви с излишни неща. Казвам: това, което сте придобили досега, е важно,

но не е съществено. Един евангелски проповедник казва в проповедите си, че трябва да бъдем благодарни на Христа, дето ни е спасил. Това е важно, но не е най-важното. Защо? Защото преди да е дошъл Христос на Земята като историческа личност, Бог е работил върху човека – и до днес работи. Той му е дал ум, сърце, душа и дух, Той му е дал живот, Той го е спасявал и продължава да го спасява. Следователно първо ще благодарите на Бога за всичко, което ви е дал. Някоя жена се е влюбила толкова много в мъжа си, че нищо друго не вижда. Тя казва: „Като моя мъж друг няма“. Така казват някои евангелисти: „Като Христа друг няма“. Вярно е, че като Христа друг няма, но вие приличате ли на Христа?

Жената казва, че като нейния мъж друг няма, но всъщност следи стъпките му: къде ходи, какво прави, с кого говори. Ако погледне някоя жена, веднага следи как я гледа. И нея гледа, както тебе, но в това няма нищо лошо. Ако в погледа, отправен към тебе, има 99 трептения, а в погледа към нея има 98 трептения, де е престъплението? Значи той обича жена си повече от другите жени. Нека всяка жена прави изчисления колко трептения има в погледа на мъжа ѝ, отправен към нея, и колко – към другите жени. Следователно обичайте Христа, но не забравяйте Оня, Който се е проявил чрез Христа. Ако ти свириш хубаво и гоиде друг, който свири по-добре от тебе, нямам ли право да го слушам и да се възхищавам от него? Той свири добре и аз съм доволен от неговото свирене.

Помнете: животът, който ни е даден, определя качествата на нашата душа. Съществата от невидимия свят ни наблюдават и мерят нашата мисъл, нашето чувство и нашата постъпка. Чрез мислите, чувствата и постъпките си ние свирим. Следователно ако чрез нашето свирене можем да вдигнем болния от леглото му, ние минаваме за добри музиканти виртуози; ако свириш и положението на болния се влошава, ти не си виртуоз. Ако готвиш и болните оздравяват, ти си добър готвач, минаваш за виртуоз; ако готвиш и здравите се разболя-

ват, ти не си добър готвач. Човек се ценя по делата. Има неща, които сам човекът не знае за себе си, затова иска да разбере какво мислят хората за него. В невидимия свят дават правилна преценка за човека. Мярка на тая преценка са нашите мисли, чувства и постъпки. Мислите, които минават през нашия ум, отиват на Небето, дето се прецеждат: чистото задържат, а нечистото оставят настрана. Един ден, като влезете в невидимия свят, ще видите остатъците от вашите мисли, разхвърляни като непотребни вещи; същото става и с нашите чувства и желания. Само така ще разберете, че не всичко, което имате на Земята, се приема и на Небето. Колкото по-горе се качвате в невидимия свят, толкова по-малко ваши цветя ще намерите там. Много от тях ще намерите в долните полета на невидимия свят.

Казвам: дали вярвате в това, или не вярвате, не е важно. Като отидете на оня свят, ще видите постъпките си. Там ще видите колко думи сте казали не намясто, колко чувства и мисли сте изявили не намясто. Ще съжалявате за грешките си: малки са те, но са видими. На Земята не сте ги виждали, но в невидимия свят те стават видими; за обикновения човек те са гребни неща, но за светията са големи. Той не си позволява даже най-малката грешка. В бъдеще и вие ще станете толкова чувствителни, че и най-малките грешки ще ви причиняват големи страдания. За да не страдате, изправяйте грешките си още отсега. Дръжте в ума си правилото: както искате да ви обичат, така и вие трябва да обичате; както държите за доброто мнение на хората за вас, така и вие трябва да имате добро мнение за тях; както вие постъпвате с близките си, така и те ще постъпват с вас.

Следователно обърнете нещата така, че вие да постъпвате добре с хората, за да постъпват и те добре с вас. Бъдете внимателни към хората, не казвайте, че тоя или оня е грешник; не се занимавайте с греховете на хората. Казвайте, че сте Синове Божи. Ако е така, Синът Божий не се занимава с чуждите грехове, но той определя

отношенията си към Бога. Той трябва да живее според Любовта и да си каже: „Щом съм човек и чадо на Бога, трябва да зная какво иска моят Баща от мене“. Ако сте Синове Божи, знаете ли какво мисли Христос за вас? Той мисли за вас това, което вие не мислите за себе си.

Двама американци студенти, добри приятели, следвали заедно в един университет. Като свършили университета, първият станал прочут съдия в един град, а вторият се отдал на лош живот и се опропастил. По едно време той извършил голямо злоупотребление, откраднал известна сума. Хванали го и го дали под съд. Случило се да го съди неговият добър приятел. Другите съдиш, като знаели какво приятелство свързва обвиняемия и съдията, следели как ще се разреши делото. Съдията постъпил справедливо: наложил на приятеля си най-голямото наказание, което му се падало по закон – да плати крадените пари със съответната глоба, но той сам се нагърбил да му плати дълга. Казвам и на вас: когато съдите приятеля си, наложете му най-голямото наказание, но вие го платете вместо него. Това изисква Христовото учение. Не казвайте, че на приятеля си ще наложите най-малкото наказание. Не, наложете му най-голямото наказание, което законът изисква, но вие платете вместо него. Не го туряйте в затвор, но му платете дълга. Кредиторът иска парите си от дължника, той не иска да го затвори и нищо да не получи.

И тъй, съдете строго, но плащайте дълговете си! Съдете сърцето си и плащайте дълговете му, съдете ума си и плащайте дълговете му, съдете постъпките си и плащайте дълговете им! Ако се оставите в ръцете на Бога, Той ще ви осъди, но същевременно ще плати дълговете ви. „Как ще плати?“ Като ви прости. Ако сте чистосърдечни, и да сгрешите, Той ще плати за вас. Бог плаща само веднъж за човека, втори път не плаща, обаче оня, за когото Бог е платил веднъж, по същия начин вече не греша. Това трябва да ви насърчи. Казват за някого, че много греша. Това показва, че Бог още не го е съдил и не му е наложил най-голямото наказание. Осъди ли те

веднъж и ти наложи най-голямото наказание, Той ще плати за тебе, но втори път ти вече няма да грешши. Най-добрият и най-справедливият съдия е Бог. След тая съдба ти никога няма да грешши.

Иде време, когато Бог ще ви съди, ще плати за вас – и вие няма да грешите повече. Щом още грешите, Бог не ви е съдил, но ще бъдете съдени. Очаквайте това време! Желая ви да гоїде времето, когато Бог ще ви съди. И като ви осъди, не повтаряйте грешките, които сега правите. Докато Бог не ви осъди, вие няма да се оправите. Казано е в Писанието: „Бог беше в Христа, съдеше света и примиряваше света със Себе Си“. Със „Себе си“, т.е. с Любовта. Значи Бог примиряваше света с Любовта. Това е великият Божи Закон.

Тайна молитва

В Божията Любов е благо то на човека.

4 април 1937 г., София, Изгрев

ДВАМАТА СИНОВЕ

Ще прочета 15. глава от Евангелието на Йоана, от 15. стих нататък.

Размишление

Ще започна с един анекдот из живота на Нютон²⁶. Една сутрин слугинята влязла в кабинета му, гето той размишлявал върху закона за земното притегляне – търсел начин за неговото математическо разрешаване. Тя носела тенджерка с вода и едно яйце, за да го свари на огъня – това била редовната закуска на Нютон. Понеже не искал някой да го смуцаба, Нютон казал на слугинята да остави яйцето и тенджерката, той сам да го свари. Тя оставила яйцето на масата, близо до часовника, а тенджерката с водата турила на огъня и излязла от стаята. След два часа тя отново влязла в кабинета на учения да вземе тенджерката, но каква била изненадата ѝ, като видяла учения Нютон пред огъня, в тенджерката ври часовникът, а в ръката си държи яйцето.

Мнозина изпадат в положението на Нютон: в ръката си държат яйцето, а на огъня в тенджерата ври часовникът. Това показва до каква степен съзнанието на Нютон е било заето с научни въпроси, че не могъл да различи часовника от яйцето. От гледището на слугинята това е захласване. Ако една домакиня вари копринената си рокля, някои ще я осъдят. Какво ще получи от нея? Чорба не може да направи, да извлече някакво богатство от нея, пак не може. Обаче има случаи, когато коприната трябва да се вари вместо яйцето.

Сега, като говоря, казвате: „Учителя ще ни каже нещо“. Учителят говори на учениците си и казва: „Големата вода изтича от големите и от малките извори. Тя

иде от големите и малките реки и се събира в езерата, в моретата и в океаните“. Водата тече, но никога не изтича. Думата *изтича* има две значения: едното подразбира, че нещо тече, без да изтича; другото подразбира, че колкото и да тече, водата никога няма да се свърши.

Учителят продължава да говори на учениците си: „Свети са думите на Свещената книга, понеже съдържат великата Истина, която носи живот“. Някои искат да станат велики. Как? Чрез външно знание, външно растение и външно богатство. Всъщност величието на човека се заключава в неговия живот. Величието иде от големия Извор, от Първоизточника на живота, Той изпълва цялото Битие. Всички хора – учени и прости, знаят този Източник и Го приемат като побудителна причина, като велик подтик в живота. Той носи различни имена. Някои го наричат Любов, без да знаят какво нещо е Любовта. Тя ще остане неразбрана за вечни времена. В неразбирането ѝ се крие красотата на живота. Който се е опитвал да разбере Любовта, да я обясни по някакъв начин или да я определи, той е потъвал в нейните дълбоки води. Да разбереш Любовта, това значи да мислиш, че можеш да носиш Земята на гърба си. Колкото е възможно да носи човек Земята на гърба си, толкова може да разбере Любовта. Някои казват, че знаят какво представляват Любовта, Мъдростта и Истината. Тяхното знание е подобно на малки хапчета, които всеки ден опитват.

Всички живи същества, от най-малките до най-големите, имат някакво понятие за Любовта, но то коренно се различава от истинското. С думи Любовта не се описва: отчасти тя се чувства, отчасти се възприема чрез мисълта. Първият признак, по който човек познава, че е навлязъл в областта на Любовта, е неговият дълбок вътрешен мир. Същевременно той изпитва подем към великото и безграничното в света. Обаче ако само за момент си помисли, че веднъж влязъл в преддверието на Любовта, нищо друго не му трябва, той сам спира развитието си. Следователно ако си попаднал в първите лъчи на Слънцето, т.е. в зазоряването, не мисли, че всичко си постигнал.

Радвай се на първия лъч и очаквай изгряването на Слънцето: ти ще видиш не само светлината на Слънцето, но и чудесата, които то върши. Много неща са скрити за човешките очи; много неща са скрити и за ангелските очи, и за очите на големите богове; много неща са скрити и за напредналите и съвършени същества. Всички трябва да се радват за това, което е скрито за тях. Това, което се крие от всички същества, е Любовта.

Казвам: мислете за Любовта, мислете за щастието в света. Някои мислят, че щастието е в многото имане. Не е така: щастието обхваща и големите, и малките величини. Човек може да бъде щастлив и при най-малкото, което е придобил; той може да бъде нещастен и при най-големите придобивки. Често срещате хора, които живеят в голямо изобилие, а страдат. За да бъдеш щастлив, не е нужно да носиш голям товар на гърба си. Ти ще охкаш, ще страдаш, ще се безпокоиш за големия товар – и в края на краищата нищо няма да постигнеш. Казват за някого, че не мисли право. Защо не мисли право? Умът му е обременен, голям товар носи на гърба си. Когато страда, човек е обременен с нещо. Страданието е път към Любовта. Дойде ли до най-голямото страдание, той се приближава до Любовта, към която душата му се стреми. Мине ли границата на Любовта, душата започва да живее в дълбок вътрешен мир, във вечния живот. Докато е въвн от Любовта, човек живее във временното, в преходното. „Защо са нужни голямата скръб и голямото страдание?“ Чрез тях душата влиза в областта на великото, незнайното, във вечния живот – в живота на Любовта. Така разбрани, скръбта и страданието осмислят живота. Само така човек може да използва богатството, скрито в неграта на неговия живот.

И тъй, за да се помогне до Любовта, човек трябва да има вътрешна светлина, т.е. светлина на съзнанието. Само при тая светлина той може да види онова богатство, ония дарби и способности, вложени и човешката душа от вековете. И като разбере това, ще работи съзнателно върху тяхното развитие. Днес повечето хора

стават, лягат, движат се, простират ръце към майка си, искат подкрепа. Те мислят, че като простират ръце към майка си, силата е в нея. Майката се радва на прострениите ръчички към нея, но до едно време. Ако това става цял живот, тя ще се отегчи и отчае. Колкото повече расте детето, ръчичките започват да правят пакости. Това не може да радва майката. Така всички хора простират ръце към Господа, искат да вземат нещо от Него. Обаче нито детето може да простира цял живот ръце към майка си, нито големият човек може да простира цял живот ръце към Господа. Друго нещо иска майката от детето си – да се пробуди неговият ум, сърце, душа и дух; друго нещо иска Бог от човека – да се пробуди неговото Божествено съзнание. Когато детето се пробуди, изразът на очите му е друг, движенията му са игриби, съзнателни. Това радва майката, радва и окръжаващите.

Учителят пита учениците си: „Защо сте дошли на Земята?“. Дошли сте да зарадвате Бога, че сте събудени деца, готови да служите, да изпълнявате Неговата воля. Щом е така, трябва ли да викаете и да плачете по цели дни за своите нужди, трябва ли да се оплаквате от неудобствата на своя живот? Искате да служите на Бога и да Го познаете: как ще Го познаете? Казвате: „Бог е Любов“. Как ще познаете Любовта? Никой не може да познае Любовта, докато не мине през най-големите противоречия и страдания в живота. Те са граница за минаване от обикновения живот към Божествения, от обикновената любов към Божията. Който иска да влезе в света на Любовта, трябва да мине през тая граница. Който издържи на най-големите противоречия и страдания, той ще познае Любовта и ще вкуси от нея.

Какво прави човекът, който не е дошъл още до границата на Любовта? Като дойде до някое страдание, до една несрета, той започва да се оплаква и казва: „Господи, все до мене ли идат тия страдания?“. Той не подозира, че страданията са накити, с които младата мома се кичи, за да влезе в живота. Женитбата не е нищо друго освен влизане на момата в живота. Венецът, новите грехи на

младоженците представляват външния, преходния, променливия живот на човека. Не е лесно да поставиш в моя живот всяко нещо на неговото място. Поставиш ли ги веднъж, ти влизаш вече във вътрешния, неизменен живот. Следователно човешкият живот има две страни: външна, или материална, и вътрешна, или духовна. Те постоянно се сменят, а с тях заедно се менят и състоянията на човека – ту скръбни, ту радостни. Скръбите и радостите представляват външната страна на живота, т.е. неговата външна греха. Какво прави младата мома, когато се готви за живота? Тя се мие, чисти се – и след това облича бяла, нова булчинска премяна. После се накичва със златни накити, със златна огърлица – и застава пред олтара на живота. Златните накити са нейните добродетели, без които не може да влезе в живота.

Путам: защо се е накичила тая мома – за да се хареса на момъка ли? Да се хареса на живота. Ако животът я хареса, и момъкът ще я хареса. Кой момък харесва болна, окъсана мома? Лекарят може да хареса болната мома, но той има друг интерес от нея: или да вземе пари от нея, или да ѝ помогне. Ако услужваш на някого, услужвай безкористно. Ако майката очаква детето ѝ да порасне, за да я гледа на старини, тая любов не е безкористна. Когато учителят учи учениците си и очаква да му платят, и неговата любов не е безкористна. Когато свещеникът служи и очаква да му се плати и когато някой проповядва за пари, и двамата служат користно. Така се спъват всички, които вървят в пътя. Правият път изисква безкористно служене, т.е. служене от любов. Който отива при Бога, трябва да се накичи с всичките си добродетели, да се облече с всичките си дарби и способности – и така да се яви пред Лицето Му.

В една от притчите на Христа се говори за двамата синове: блудния и добрия син²⁷. По-малкият син отишъл в странство да се учи, но изял и изпил всичко с другарите си. Като останал без стотинка в джоба си и без работа, изоставен от всички, той се върнал при баща си, готов да работи при него като последен слуга. Баща му го запи-

тал какво е научил в странство, какъв диплом носи. Синът отговорил: „След като минах през големи несрети и противоречия, реших да се върна при тебе със смирение и готовност за всякаква работа. Не мога да се нарека твой син, ще работя като слуга при тебе“. Бащата се зарадвал, че синът е научил добри уроци от живота, и го целунал. После заповядал на слугите си да заколят угоено теле за него, да го окъпят и облекат с нови грехи. Турил пръстен на ръката му и започнали да се веселят. В това време по-големият син се връщал от нивата, уморен и гладен. Отдалече още той чул музика, веселба и запитал слугите коя е причината за това. „Брат ти си дойде от път“ – отговорили те. Големият брат се наскърбил и не се явил при баща си. Последният го потърсил и като го намерил, запитал го: „Синко, защо си недоволен?“. Синът отговорил: „Едно научих от живота – че няма признателност и благодарност. Цял живот ти работя, но ти никога не си заклал за мене едно теле“. Бащата казал: „Не се безпокой, синко, всичко, каквото имам, е твое – ти разполагаш с него“. Бащата разбрал, че големият син не е научил най-важния урок от живота – доволството и смирението. За да се задоволи, трябва да му даде нещо.

Какво се иска от човека? Да знае какво да прави във всеки даден момент. Иначе той всякога ще се натъква на противоречия. Да не знаеш какво да правиш, това значи да влезеш в тъмна, неосветена стая. Колкото и внимателно да стъпваш, все ще се блъснеш в някой предмет. Светлина е нужна на човека. Само при светлината се създават правилни отношения между хората. Първо са се създали отношенията между баща и син, майка и гъщеря, братя и сестри, учители и ученици, свещеници и богомолци. Каквито и да са отношенията между хората, те още не са правилни: те не почиват на закона на Любовта. Влизате в една гостилница. Вън има надпис: „Днес с пари, утре без пари“. Гостилничарят ви посреща любезно, с думите: „Заповядайте!“. Вие сягате, нахранвате се добре, доволен сте. След това иде мъчнотията – трябва да плащате. Вие сте мислели, че може да се нахраните и да платите

на другия ден. Гостилничарят не мисли като вас, той казва: „В гостилницата ми можеш да влезеш без пари, но като дойде време за излизане, ще платиш“. Значи ти си бил заблуден, мислиш си: „Не може ли да мина даром, без пари?“. Без пари може само в Любовта.

Какъвто е законът в гостилницата, такъв е и в живота: влизаш без пари, излизаш с пари. „Какво представляват страданията?“ Плащане. „На кого ще плащам?“ На гостилничаря. „Защо съм дошъл на Земята?“ Да платиш гълговете си. Дошъл си без пари, но като напуцаш Земята, ще плащаш. „Защо Бог създаде света?“ Да се учиш. Питам: кой син си ти – малкият или големият? Малкият син се връща при баща си без пари, големият син е недоволен от баща си, иска да го напусне. Често и вие сте недоволни от Господа. Той казва: „Щом си недоволен, излез въл!“ Но като напуснеш къщата, ще платиш. Двамата синове се разминават: малкият се връща при баща си, а големият го напуца. Малкият влиза без пари, а големият излиза с пари, недоволен от живота.

И тъй, недоволният е големият син, а доволеният – малкият син. Първият не е разбрал още живота, а вторият го е разбрал. Двамата синове са в човека вътре. В един момент човек е доволен, в друг момент – недоволен. В един момент съзнанието му е будно, той е кротък, смирен, въздържан; в друг момент мисли, че е онеправдан и неоценен. В един момент се чувства малък, слаб и уповава на Бога; в друг момент се чувства силен и мисли, че каквото желае, може да направи. В края на краищата не излиза така.

Един баща, голям педагог, ми разправяше една своя опитност. Той казваше: „Много ученици възпитах, много от тях станаха човеци, но на моя син не можах да въздействам, нищо не му дадох. Каквото му кажа, не ме слуша, нищо не изпълнява. Някога съзнанието му се пробужда, но пак не ме слуша. Най-после реших да потърся други учители за него, те да го възпитават. Като му кажа нещо, той се обръща към мене с думите: „Ти няма да ме учиш и възпитаваш – аз сам зная какво да правя“.

Често хората се натъкват на страдания и не знаят как да се справят с тях, изпадат в противоречия. Ще ви приведа един пример, за да разберете какво представляват страданията и противоречията. Един селянин имал много неразбрана жена. Често му устройвала такива изненади, че той се виждал в чудо – не знаел как да се справя с нея. Мъжът бил кротък и добър човек. Съседът му, като виждал техния живот, казвал: „Да е на мене тая жена, така ще я бия, че с години ще ме помни“. Тя чула закана му и си казала: „И на тебе ще дам един урок, да знаеш какво значи жена“. Един ден съседът се връщал от града с колата си. Неразбраната жена го настигнала и бързо се качила на колата. Той се обърнал назад и като я видял, останал изненадан, но сърдито казал: „Слез долу!“ „Няма да сляза. Аз имам пълно право да се возя, твоя жена съм.“ „Слез долу!“ „Не можеш да ме заставиш насила – ще ме водиш в селото“. Той се чудел какво да прави, как ще я води в селото – да види жена му, че чужда жена се е качила на колата. Колкото и да се канел по-рано да я бие, сега не му идело наум какво да прави с нея, как да я накара да слезе от колата. „Карай, не мисли, че лесно ще те освободя, твоя жена съм.“ Той се объркал, нищо не могъл да направи. Карал колата и си казвал: „Страшна работа е тая жена!“.

Казвам: каквото е неразбраната жена за мъжа, такова нещо е страданието за човека. То се качва на колата и ви застава да го возите. Като знаете това, не питайте защо страда човек. Не казвай, че лесно можеш да се справиш със страданието си. Какво ще правиш? Страданието се е качило на колата ти и – искаш или не искаш – ще го возиш донякъде. Как се е справил селянинът със съседката си? Като видял, че от лошо не разбира, той обърнал с добро, започнал да се моли: „Слушай, не ме поставяй в трудно положение. Готов съм, каквото съм спечелил днес, всичко да ти дам. Аз имам добро мнение за тебе. Досега не съм срещал толкова умна жена“. Най-после тя слезла от колата му. Той свободно си въздъхнал и казал: „Да те пази Господ от неразбрана жена!“.

Човек трябва да бъде умен. Само така той може да се справи с неразбраната жена, т.е. със страданието. Един саксонски маршал искал да покаже пред хората колко е умен и силен. Той яхнал коня си и отишъл при един налбантин да подкове коня му. Налбантинът извадил едни подкови и ги подал на маршала. Последният взел подковите, стиснал ги с ръцете си и ги счупил. „Дай по-здрав!“ Налбантинът избрал по-здрав, но маршалът и тях счупил. „Дай други!“ Най-после налбантинът намерил здрави подкови, с които подковал коня. Маршалът дал пет франка на налбантина, който му отговорил по същия начин: огънал монетата с пръстите си и я счупил. „Дай нещо по-здрavo, което не се чупи!“ – казал той. Маршалът извадил от кесията си една златна монета и го запитал: „Върви ли тя?“ „Да, здрава е тая монета, върви“. Маршалът се качил на коня и си казал: „Аз съм умен и силен, но и тоя не пада по-долу от мене“.

И тъй, когато проявявате силата и разумността си, трябва да намерите величини, равносилни на тях. Ако имаш сила да чупиш подкови, ще платиш за тях със съответната монета. Някой е недоволен от живота си, от това, което Бог е създал, и го чупи, огъва го. Бог е по-силен и по-разумен от човека. На това, което чупите и огъвате, Той казва: „Дайте нещо по-здрavo от онова, което се осмелявате да огъвате“. Лесно се критикува света, създаден от Бога, лесно е да изискваш всичко от Него. Казваш: „Не можа ли Бог да създаде разумни хора, да не постъпват неправилно?“. Той ще те накара да се ожениш, да ти се родят четири-пет деца, и след това ще каже: „Ето, ти създаде тоя малък свят, възпитай го, както разбираш. Внеси Царството Божие в своя свят! Ти си родил тия деца, но въпреки това всяко си върви по свой път, не иска да те знае. Опитай се да туриш ред и порядък в своя дом, за да дадеш пример на другите“. Бог те наблюдава, иска да научи нещо от тебе.

Мнозина питат: „Защо Учителя не тури ред в това общество?“. Питам: защо вие не турите ред и порядък в себе си? Колкото пъти съм бил на угощение, всякога е

стабал малък или голям скандал. Защо, коя е причината за това? Грешките на хората. Който не е турил ред и порядък в себе си, т.е. не се е организиран, всякога греша. Ако твоята кола се претовари, непременно ще се счупи и ще произлезе някакъв скандал. Ако не туриш пълната стомна намясто, ще мине някой и ще я бутне; щом се счупи, разправията иде. Ако някой бутне инструмента ни и го счупи, разправията пак иде. Казвате, че счупените и развалени неща ще се заместят с нови. Това не разрешава въпроса: важно е да се запазят нещата не от страх, но от съзнание.

Какво представлява страхът? Страхът е животинско чувство, остен. Някога страхът е бил необходим, но той няма място между разумните хора. Страхът е отживял времето си. По него съдим как са живели хората в миналото. На времето си и насието е било необходимо, но днес, в разумния свят, то няма място. При забиване на гвоздеите, при коване на желязото, при чукане на камъните насието е необходимо. Обаче днес, когато влизаме в един разумен свят, каква нужда имаме от чукове, да удряме с тях камъни? Оръжието е необходимо на бойното поле, но каква нужда имаме от него в църквата? Виждам съм стражари, войници, които влизат в църква с оръжието си. В църква не се влиза с оръжие. Много ученици влизат в училище с оръжие на пояса. С оръжие в училището не се влиза, защо ви е оръжието? Ще кажете, че когато имате нужда, само тогава носите оръжие. Аз не съм срещал невъоръжени хора: дето отида, все въоръжени хора виждам. Защо се въоръжавате? „Голяма опасност иде.“ Дайте оръжията си на мене. „Ако ги употребиш срещу нас?“ Не се страхувайте, аз искам да ви освободя от оръжията, от мисълта, че съществуват опасности в света. Някой се разкае, даде оръжието си, а после съжалява, че го е дал.

В древността един ученик подарил на учителя си един златен часовник. Един ден той излязъл с учителя си на разходка, да се порадват на Природата. Ученикът бръкнал незабелязано в джоба на учителя си, взел часовника, който сам му подарил, и спокойно го турил в своя джоб. Защо

го е подарил на учителя си, защо го е взел обратно? Така постъпват много хора с Господа: дават Му нещо и после си го вземат. Това, което веднъж си дал на Бога, никога не вземай назад. Постъпвай, както Бог постъпва с нас: каквото Бог ни е дал и ни дава, никога не го взема назад. Такъв е Неговият закон: животът, който Бог ни е дал, остава завинаги в нас. Дали живеем добре, или не, Бог не отнема живота ни. Ако при всяка грешка, която хората правят, Бог отнемаше това, което им е дал, те не биха съществували.

Питамте: „Как ще се справим с противоречията?“. Много лесно. Срецам двама души, които се карат, спирам се пред тях и казвам: „Ще ми позволите ли да си поговорим? Виждам, че и двамата сте добри хора, искам да се запозная с вас“. Започвам да се разговарям с тях; питам ги: „Какво говорите? Коя е темата на вашия разговор?“ „Човешка работа! Аз му дадох пари назаем, да си свърши една работа. Той си послужи, но не мисли да ми върне парите.“ „Колко ти дължи? Ето, аз ще ти дам тая сума, имам пари на разположение. Един ден, когато се улесниш, ще ми върнеш парите. Няма да бързаш, давам ти срок десет години. Ако можеш да ги върнеш по-рано, толкова по-добре и за двамата“.

Как постъпва Бог с нещата, които дава на хората? Има неща, които Бог дава и никога не ги взема обратно. Това виждаме в притчата за талантите²⁸. Господарят дал на един от слугите си пет таланта, на другия дал два таланта, а на третия – един. Тоя, който получил пет таланта, придобил още пет и ги задържал за себе си – Бог не му ги поискал назад. Тоя, който получил два таланта, придобил още два и ги задържал за себе си. Третият получил само един талант и го заровил в земята. Тоя талант Бог взел назад и го дал на оня, който имал най-много. Оня, който получил един талант и нищо не придобил, се намерил в затвора. Значи в единия талант се крие някаква опасност. Пазете се от единия талант, за да не влезете в затвора. Дето отивате, каквото правите, никога не носете в ръката си само един талант:

носете със себе си най-малко два таланта. Щом имате два таланта, ще придобиете още два. Даже и Бог да ви дава един талант, не го вземайте, кажете: „Господи, ако ми даваш нещо, дай ми поне два таланта – по-малко от два таланта не вземам“.

Вземете ли един талант и очаквате ли да гоїде наготово още един, ще сгрешите като Настрагин Ходжа. Един ден той вървял по улиците и си казвал: „Ако намеря 99 лири на пътя си, няма да ги взема. Или сто да бъгат, или никак“. Чул го един богат турчин и си казал: „Ще те опитам, да видя как ще постъпиш“. На другия ден Настрагин Ходжа минавал по същия път. Турчинът турил 99 лири пред краката му и гледал какво ще прави. Ходжата се навел, взел лирите, преброил ги и казал: „Който е турил 99 лири, ще тури още една“. Опасността се крие в последната лира, в единицата – тя ще забеле човека в затвора. Бъди доволен на 99 лири: очакваш ли още една, ще гоїде нещастие. Пресищането се крие в едното, което не ти достига.

Казвам: не се стремете към последната лира, към последната единица, към едното. Даже и 99 лири не са ви нужни – започнете с двата таланта, най-много с петте – това ви е достатъчно. Щастливи числа на Земята са двойката и петорката. Човек има две очи, две уши, две вежди, две ноздри, две отвърстия на устата – едното за белите гробове, другото – за стомаха. Той има две ръце, два крака; той има още една глава, но с две полушария, един гроб с две крила. На Земята двойката работи най-много. Аз не съм за единицата. Какво щеше да бъде, ако имахте едно око, едно ухо, една ръка и един крак? Засега човек има една уста – с нея той говори и с нея яде. Ето защо, преди да говорите, измийте устата си много добре, да не остане нищо от храната. Това е алхимия: никога не говорете с немита уста!

Какво представлява алхимията в живота? Превръщане на нечистото в чисто, на слабото в силно. Когато имат нужда от здраво желязо, каляват го. Как? Турят го в огъня, после го потопяват в студена вода; пак го турят в

огъня, пак в студена вода, докато напълно го калят. Това става със стоманата – превръщат я в калена. Ако искаш да калиш нещо, туряш го от горещо в студено; ако искаш да го смекчиш, туряш го от студено в горещо. Казваш: „Корав човек съм“. Ще те турят от студено в горещо. „Мек съм.“ Ще влезеш от горещо в студено.

Бъдете едновременно силни и слаби, меки и корави, умни и глупави, бедни и богати. Когато влизате между разбойници, бъдете бедни и умни; когато отивате при някой цар, бъдете богати и здрави. Царят иска здрави, силни хора да се бият за отечеството. Болните са за болницата, а здравите, силните и богатите – за живота.

В Божиата Любов е благо на човека.

11 април 1937 г., София, Изгрев

ИСТИНА И БЛАГОСТ

Ще прочета 16. глава от Евангелието на Йоана, от 1. до 16. стих.

Често се говори за човешкия ум и за човешкото сърце. Умът трябва да има две качества, свързани в едно: благост и истинолюбие. Ако умът не съдържа Истината и благостта, не може да бъде продуктивен. Когато се казва, че чрез ума се постига всичко, разбираме оня ум, в който се крие Истината и благостта. Тия качества представят същността на Бога. Човешкият ум е ясен и прозорлив, но ако не се домогне до същността на Бога, т.е. до Истината и благостта, нищо не може да постигне.

Като четем Библията на английски, думата *благост* е преведена с думата *добро*, която не е толкова изразителна. Думите, с които си служим днес, трябва да претърпят известно видоизменение. Има думи, които човек не може да произнесе, както трябва – ларинкът не е дошъл още до пълното си развитие. За да се произнесе една дума правилно, трябва да се спазят известен брой трептения. На всеки език има думи с няколко значения. Например думата *хайдук* на български има две значения. Тя е добра дума по съдържание, а лоша по значение. Сричката *хай* означава високо положение, а *дук* – *дуче* означава заповедник. Всъщност думата *хайдук* не крие нищо лошо в себе си. Не само думите, но и буквите в езика имат различно влияние върху човека. Например буквата *p* е груба, волева буква. Тя трябва да се употребява от човек с мек характер – грубият човек не трябва да си служи с нея. Преди стотици години думата *prevent* на английски означавала: „Господи, застави ме да направя нещо“. Днес тя има точно обратното значение: „Застави ме да не направя това нещо“.

И тъй, за да произведе ефект, всяка гума трябва да се произнесе намясто, да се предаде нейното съдържание, иначе тя губи съдържанието си. Има динамични гуми, както експлозивите. Туриш ли един експлозив някъде, той непременно ще произведе известен ефект. Който си служи с експлозиви, той знае точно тяхната експлозивна сила. На същото основание той трябва да знае силата на гумите, с които си служи. Има експлозиви, които, употребени в малко количество, са безопасни, но в голямо количество причиняват нещастия. Същото се отнася и до гумите: всяка гума, употребена намясто, е безвредна; ако не се употреби намясто, причинява нещастие. Думите се отразяват не само върху физическия, но и върху психичния живот на човека. Ето защо човек трябва да пази както тялото си, така и своята психика.

Днес малко хора обръщат внимание на своето тяло. Както в миналото, така и сега, човек греша, а тялото страда. Едно време за кражба, за разни престъпления, са рязали ръцете и краката на човека, днес за престъпления бесят и убиват човека. Всъщност тялото не е виновно за грешките и престъпленията на човека. Някой краде и му отрязват ръцете. Вината не е в ръката, но в желанието на човека да краде; вината е във волята на човека, която символизира женския принцип – жената. Някой иска да стане волеви човек. Ако търсиш воля, в жената я търси: по-волево същество от жената няма. Ако търсиш ум, разбиране, ще го намериш в мъжа. Постави жената в празна къща и виж какво ще направи тя: след няколко години къщата ще се напълни толкова много, че ще стане тясна. Влизал съм в къщи, в които няма де да се завъртиш – пълни стаи със столове, маси, канапета, различни мебели. Защо им са толкова много мебели? „Да им се пълнят очите“ – така казва народът. Жената има десетина рокли и не знае коя да облече. На друга страна складираше обувки, шапки – различни моди. Не само това, но човек има и различни вярвания. На млади години има едно верую, на средна възраст – друго верую, на старини – трето. Всъщност на кое верую разчита, кое верую да

загържи? Понеже човек не може да се определи, желанията му се колебаят.

Какво се иска от човека? Разумност. Волята произлиза от един свят, а разумността – от друг. Тия два свята се съединяват в едно. Значи волята – светът на жената, и разумността – светът на мъжа, се съединяват в едно и образуват човешкия свят. Жената в истинския смисъл на думата представлява благостта, а мъжът – Истината. Ето защо благостта и истината трябва да се съединят в едно, за да проявят висшия ум в човека. Не е позволено на мъжа да си служи с лъжата. Ако не говори истината, мъжът не може да бъде разумен; ако не проявява благостта, жената не може да има нужната мекота и воля. Само мекият човек е истински волеви.

Казваме: „Да бъде волята на Бога!“. Това значи: „Да се прояви благостта на Бога!“. Три неща са нужни за човека: да бъде волята на Бога, да се освети Името Божие, да дойде Царството Божие на Земята! За да се изпълни волята на Бога, нужно е благост. Не можеш да служиш на Бога без Любов – благостта произтича от Любовта. Казваш: „С любов или без любов, трябва да се живее“. Да живееш без любов, това значи да бъдеш всякога недоволен. Какъв живот е тоя? Ако Истината и Любовта не са съединени в едно, животът не може да се прояви. Питаш: „Не съм ли добър човек?“ Добър си. „Аз говоря истината.“ Коя истина? Между една и друга истина има голяма разлика. Истина и факт са две различни неща. Казваш, че си видял много неща, че знаеш истината. Ти знаеш известни факти, но това не е Истина. Истината не се занимава с вземания и давания, с речено-казано, с гребни неща – това са факти в живота. Истината освобождава човека и внася живот в него. Да изгубиш Истината, това значи животът ти да потъмнее. Ако живееш в Истината, ще имаш един резултат; ако живееш вън от Истината, ще имаш друг резултат.

И тъй, Истината има отношение към светлината. Да живееш в света на Истината, това значи да различаваш нещата по форма, по съдържание и смисъл. Имаш напри-

мер десет шишета с различни форми, от различен метал и с различно съдържание. Те се намират в една тъмна стая. Влизаш в стаята, напипваш шишетата, но не познаваш кое от какъв метал е и с какво съдържание. Ако имаш възможност да ги отвориш и опитаеш, ще знаеш какво е съдържанието им – по вкуса ще ги различиш. В този случай ще опитаеш съдържанието, но няма да знаеш от какъв метал са направени и каква форма имат. Знаието, придобито в тъмнина, не е истинско.

Мнозина питат: „Защо идат страданията?“. Защото живеете в тъмнина. Животът на тъмнината дава възможност да опитате само съдържанието на шишетата, но не и тяхната форма и материал, от които са направени. В тъмнината на живота ще опитваш съдържанието на шишетата, но ще попаднеш на нещо горчиво, т.е. на страданието. Друго нещо е, ако си в светлина. Всяко шише има надпис, който показва неговото съдържание. Ако си на светло, ще прочетеш надписа и ще знаеш какво е съдържанието. Животът на Истината носи пълното, абсолютно знание. То освобождава човека от горчивините. Докато си в противоречия и опитваш горчивините на живота, ти си в тъмнина. Какво знание е това, при което се усъмняваш по няколко пъти на ден? Казваш: „Вярвам в Бога, вярвам в Христа“. Вярваш, но ако работите ти не се нареждат, както очакваш, веднага започваш да се съмняваш и в Бога, и в Христа, казваш, че Бог не мисли за тебе. Каква вяра е тая, която допуска съмнението? „Имам търпение.“ Имаш търпение, но лесно избухваш.

Един свещеник разправяше, че се намирал под влиянието на един дявол, който го изкарвал от равновесието му. Той беше недоволен от себе си, че проявяваше своята сприхавост даже в олтара. Като чувал как жените се разговаряли в църквата, той излизал от търпение и започвал да им се кара. Той казваше: „Сприхав човек съм, не мога да се владеея. Виждах, че не постъпвам добре, но не можех да ги търпя. Казвах си: защо не си гледаш спокойно работата? Чети си Евангелието, а жените нека си говорят. Те сами ще мълкнат“.

Много хора обичат да обръщат внимание на окръжаващите, да се говори за тях. Най-лесно е да накараш хората да се занимават с тебе. Ако можеш да гадеш на близките си по десетина английски лири, те веднага ще се заинтересуват от тебе; ако нищо не даваш, никой не се интересува от тебе. Някой ще разказва своите духовни опитности, за да обърне внимание на хората. Какво ще им говори? И апостол Павел е разправял своите опитности, но същевременно се е оплаквал, че има трън в плътта си, който постоянно го безпокои. Трънът представлявал един дух, който често го смуцавал. Той се молел да го освободят от този дух, но разбрал, че няма да го отнемат. Той му е гаден за възпитание, за да не се възгорее. Понеже му били гадени големи знания и богатост, трънът трябвало да остане в плътта му. За тръна, който апостол Павел носел в плътта си, имало различни тълкувания: едни казвали, че той имал слаби очи; други, че имал слаб стомах; трети, че като неженен проявявал слабост към жената. Все е имал някаква слабост, но каква, не се знае. Някой брат съжалява, че не може да намери сестра, с която да дружи; друг съжалява, че дружи със сестра и не може да се освободи от нея. Някоя сестра съжалява, че не може да намери добър брат, с когото да дружи; друга съжалява, че дружи с брат, с когото не се разбират. Всеки човек е раздвоен, нещо го смуцава: днес е весел, но нещо го измъчва вътре.

Има нещо в човека, което го заблуждава и му нашепва неща, които не са в негова полза. Например говориш пред публика, а отвътре ти нашепват: „Говори високо, натъртено, да знаят кой си“. Ако слугата говори така на господаря си, какво ще стане? Господарят му веднага ще го запита: „Ти знаеш ли на кого говориш? Кой седи пред тебе?“. Слугата веднага се свива в черупката си. Един наш брат, чиновник в едно учреждение, разправяше една своя опитност. Един ден дошъл при него един господин, на когото обещал да послужи нещо, но не могъл да изпълни обещанието си. Недоволен от него, господинът казал: „Ти знаеш ли какъв съм аз?“ „Какъв си?“ „Запасен полковник“.

Братът го запита: „Ами ти знаеш ли какъв съм аз?“ „Не зная.“ „Запасен ефрейтор“. Полковникът се засмя, подад ръката си и му каза: „Ако бях на действителна служба, щях да те накажа за моя отговор. Понеже сега нямам власт, подавам ти ръка за приятелство“. Казвам: човек може да е от високо произхождение, но няма власт да го приложи; той може да е полковник, но в запас, никой не му се подчинява. Каква е разликата между полковника и ефрейтора? Полковникът заповядва на повече хора, а ефрейторът – на по-малко, обаче и двамата имат едно и също желание – да заповядват. Желанието на полковника има възможност да се разширява, а на ефрейтора е по-ограничено. Когато ефрейторът стане полковник, и неговото желание ще се разшири. Това желание е външно, преходно.

Човек трябва да се освобождава от своите временни, преходни желания – те спъват неговото развитие. Силата на човека се крие в Истината, той трябва да възлюби Истината – чрез ума си той възприема Истината. Силата на човека се крие в благостта, която той възприема чрез сърцето си. Не говоря за физическото сърце, но за разумното сърце, което мисли и разбира същността на живота. Следователно ако не възприемеш Истината чрез ума си и благостта чрез сърцето си, нищо не можеш да постигнеш. Ти можеш да се домогнеш до Божественото, до великото и красивото, само чрез благостта и доброто, само чрез истината и свободата в себе си. Само истината и благостта внасят в човека вътрешна сила, вътрешен мир и спокойствие, те продължават човешкия живот. Да мисли човек, че по механичен начин може да се подмлади и да продължи живота си, това е заблуждение. „Бог е благ, всичко ще нареди.“ Вярно е, Бог е благ и всякога е бил такъв, но благостта има отношение към Любовта, която изисква разумност, а разумността има отношение към Истината и Мъдростта. Любовта, Мъдростта и Истината са три еднакви величини, тясно свързани помежду си.

Казано е в Писанието: „Бог е възлюбил истината в човека“. Значи Бог е възлюбил в човека разумното, вели-

кото, което той може да прояви. Докато говориш истината, ти всякога ще изпитваш дълбока вътрешна радост в себе си. Истината носи радостта. Дето е Истината, там е радостта; дето е радостта, там е щастието. Дето е Истината, там е и благостта – те вървят заедно; те се свързват по вътрешен път, като образуват нещо цяло, неделимо. Ти не можеш да влезеш в Царството Божие, ако не носиш Истината и благостта в себе си. Това се отнася и до млади, и до стари.

Какво искат младите? Да се оженият, да се наредят добре. Казвам: ожени първо истината и благостта в себе си, и тогава мисли за външно женене. Ако благостта и истината в тебе не се оженият, и да се ожениш, пак неженен оставаши. В Небето не приемат неженени хора. „Какви хора приемат там?“ Само женени. Който носи Истината и благостта в себе си, той е женен: той има дом, жена, деца, братя и сестри. Който не носи благостта и Истината в себе си, не е женен. Жененият се ползва с доверието на хората. Защо? Той има дъщеря и син. Това са богатства, които изкушават. Достатъчно е да влезе момъкът в дом, дето има красива мома, за да се изкуси; и момата, като влезе в дом, дето има красив и умен момък, също се изкушава. Момата и момъкът са каси, пълни със злато, което изкушава човека. Момъкът се влюбва в златото, иска да се ожени за него; и момата се влюбва в златото. Защо се жени човек, какво търси в женитбата? Питаш: „Да се ожения или неженен да остана?“ Ти си женен вече: колко пъти ще се жениш? Щом си дошъл на Земята, душата ти е свързана с тялото. Слизането на душата е женитба – тя се е оженила за тялото. Душата е мъжът, а тялото – жената; техните желания са деца на душата и тялото. Тая женитба е истинска: наричат я мистична женитба или мистичен брак.

Казано е: „Онова, което Бог е съчетал, човек да не разлъчва“. Кое е съчетал Бог? Истината и благостта. Това е истинската женитба, на която хората не обръщат никакво внимание. Ако истината и благостта в тебе не са съчетани, ти си разведен мъж или разведена жена. Не

се развеждайте, т.е. не разлъчвайте онова, което Бог е съчетал във вас. Той е съчетал Истината и благодтта в човешкия ум. От това съчетание зависи щастието на човека. Каквито други съчетания да очаква, той може да ги постигне само чрез Истината и благодтта. Силен ум е само оня, в който Истината и благодтта са съчетани; само моя ум може да ви въведе в Царството Божие, във вечността. Дето и да отидете, моя ум навсякъде ще ви придружава. Така ще бъде на Небето, така ще бъде и на Земята.

Питате: „Как трябва да се живее?“. По свобода и със свобода: ти ще бъдеш свободен, и на другите ще носиш свобода. Виждаш един вързан човек. Ще извадиш ножчето си, ще прережеш нишките, които го държат вързан, и ще му кажеш: „Бъди свободен!“. Виждаш един впрегнат вол – мъчи се, не може да се освободи. Ще махнеш хомота и ще го пуснеш в гората, на свобода. Виждаш една подпушена река: махни бента ѝ и я пусни свободно да тече. Виждаш едно изкривено дърво: спри се и го изправи. Дето минаваш, спирай се, за да видиш какво можеш да направиш. За да предаваш някакъв език, трябва да го знаеш добре, да имаш правилно произношение; за да предадеш една добродетел на хората, първо ти трябва да я имаш. Прилагането на една добродетел е подобно на прилагането на езика. Приятно е да слушаш някой да говори добре.

Един българин отишъл в Америка, без да знае една английска дума. Той му говори, оня му говори, нищо не разбира. Вслушвал се в думите, дано може поне да ги отдели една от друга, но и това не могъл. Казвал си: „Ще науча ли някога английски?“. След шест месеца изведнъж почувствал нещо особено – една вътрешна светлина го озарила. Той започнал да разбира езика, станал му вътрешно близък; от ден на ден му ставал все по-близък и разбран. Спиритистът ще каже, че някой дух е влязъл в него, да го учи. И това е възможно. Аз казвам, че англичанинът в него се е събудил. В българина е събудено българското, затова знае български език; в англичанина е обратно – българинът спи. В бъдеще, когато висшето съзнание в

човека се пробуди, той ще знае всички езици – той ще бъде и българин, и французин, и англичанин. „Искам да уча френски.“ Събуди французина в себе си: докато той спи, нищо няма да научиш.

Аз често се спирам върху езиците и намирам голяма разлика между старите и новите езици. Новите езици са ни по-близки, там всяка дума има живот в себе си. Чрез тях именно работи Духът. Това се отнася повече за думи, които отговарят на реалността. Друг е въпросът за отвлечените думи: търсиш значението им в речника, слушаш обяснения за тях – и въпреки това пак остават неразбрани. Какво означават думите *субстанция*, *есенция*? Как ще определите думата *добро* на български и *good* на английски? Тая дума не може да се определи точно, но се разбира вътрешно. Буквата *g*, началната буква на *good*, показва, че англичанинът е реалист. Той е посял семето да пусне коренчета и казва: „Първо корените, а после клоните“. Двете букви *o* показват условията, при които семето се развива, за да поеме посоката нагоре – *d*. В думата *добро* българинът започва с клоните, той казва: „Корените ще гойдат после“. Той си служи със закона на присаждането: вземе едно калемче, резне кората на дръвчето, прилепи към него калемчето, засмоли го, превърже го добре и го оставя да се развива. Значи в българина доброто е присадено, а в англичанина е посадено. Затова се казва, че англичанинът има дълбоки корени. Ако трябва да обещае нещо, той не бърза: ще те гледа, ще мисли, ще съобразява – и след това или ще ти обещае, или няма да обещае. Обаче даде ли някакво обещание, непременно ще го изпълни – ти трябва да разчиташ на неговата дума.

Питам: кое е онова у вас, на което може да се разчита? Ще кажете, че сте християни или че сте от новото учение. Коя е отличителната черта на християнина, коя е отличителната черта на човека от новото учение? Друг ще каже, че е православен, евангелист или католик. Коя е отличителната черта на православния, на евангелиста или на католика? Много черти ще изнесете, но коя от тях е съществена, сами не знаете. Католикът вярва в непогре-

шимостта на папата. Това не е съществено. Докато имам пари, всички вярват в мене; щом изгубя парите си, и вярата на хората в мене изчезва. Истинска вяра има оня, който и като получава пари от мене, и като не получава, пак вярва. Ако вярва само когато му давам пари, той не вярва в мене, но в парите. Ако вярваш в учения само когато може да ти отговори на всички въпроси, това не е истинска вяра. Какво ще стане с твоята вяра, ако той изгуби светлината си? Вярата ти ще изчезне, защото той не може да ти отговори на някой въпрос.

Казвате, че вярвате на жените, а не вярвате на мъжете. Какво всъщност е мъжът и какво – жената? Според мене който носи Истината в себе си, той е мъж; който носи благостта в себе си, той е жена. Значи мъжът е образ на Истината, а жената – образ на благостта. Такъв мъж и такава жена, съединени в едно, създават условия за идването на Бога между тях. Това наричаме истинска женитба. Мъж без истина и жена без благост не могат да се съединят в едно. Дето са Истината и благостта, там е Бог, там е мястото на радостта и веселието, там е Раят; дето няма истина и благост, там Бог не живее, там е мъчението, там е адът. Някога вие се мъчите, но не знаете защо се мъчите; молите се, но молитвата ви не се приема. Много просто – нямате Истината, нямате и благостта.

Какво представлява човек? Съчетание на Истината и благостта. Човек не е нито само мъж, нито само жена. Ако на физическия свят си мъж, в духовния си жена; ако на физическия свят си жена, в духовния си мъж. С други думи казано: ако на физическия свят носиш Истината, в духовния ще носиш благостта; ако на физическия свят носиш благостта, в духовния ще носиш Истината. Ако се съединят Истината отгоре и благостта отдолу, ще стане истинското съчетание между мъжа и жената. Тогава като жена ти няма да обичаш мъжа, но Истината в мъжа; и мъжът няма да обича жената, но ще обича благостта в жената. Истината и благостта – това е Бог в човека. Не можеш да обичаш жената, ако благост-

та не е в нея; не можеш да обичаш мъжа, ако Истината не е в него. Тогава и Бог не може да обича човека, ако Истината и благостта не са в него. Какво обича Бог в човека? Само това, което е Негово. Бог направи човека по образ и подобие Свое. Образът и подобие – това са Истината и благостта, които Той е вложил в човека. Ако нямаш Истината и благостта в себе си, ти не си направен по образ и подобие на Бога.

Да имаме образа и подобие на Бога в себе си! Да носим Истината в себе си, която е образ и подобие на Бога! Да носим благостта в себе си, която е образ и подобие на Бога! Това е новото, което иде в света! Който разбира новото така и го прилага, ще се радва на успех. Вие се колебаете върно ли е това, или не. Де е вярата ви? Можеш да вярваш, че носиш Истината в себе си, а може и да не вярваш: важно е, че ще имаш два различни резултата. Можеш да вярваш, че носиш благостта в себе си, може и да не вярваш. За предпочитане е да вярваш, че Истината и благостта са в тебе. Вярвай в това, което Бог е вложил в тебе.

Сега аз ви показвам начина, по който хората могат да се обичат. Хората не могат да се обичат нито на Земята, нито на Небето, ако нямат Истината и благостта в себе си. За да те обичат хората, Истината трябва да живее в тебе – това е най-великото благо за човека. За да те обичат хората, благостта трябва да живее в тебе – това е най-великото благо за човека. По-велико нещо от Истината и от благостта няма. „Де е Любовта тогава?“ Любовта включва всичко в себе си: в нея е знанието, силата, богатството, разумността, благостта. Като знаеш това, не търси тия неща вън от себе си – всичко е в човека. Професорът носи знанието в себе си, за ученика обаче той е само повод да събуди неговите дарби и способности да учи. Колкото си по-способен, толкова по-лесно ще научиш един език. Ония, на които очите са изпъкнали, по-лесно изучават езиците от тия, на които очите не са изпъкнали. Като изучавате очите на гениалните хора, които са знаели по няколко езика, ще

забележите, че долната част на окомото им е особено построена. Тя показва способност към изучаване на езици.

Казано е: „Възлюбил е Бог истината в човека“. Значи Истината е вложена в човека. „Какво е нужно тогава?“ Условие за нейното проявяване. Не се страхувайте от Истината, не казвайте, че не можете да говорите Истината. Фактите не могат да се казват, но Истината – всякога. В момента, в който се откажеш от Истината, ти ставаш недоволен, нещастен, животът ти става мрачен и безсмислен; най-малката грешка се отпечатва на окомото ти – не можеш свободно да гледаш. Това, което дава сила на човека, е Истината в него; това, което дава сила на човека, е благодтта в него. Истината и благодтта са качества на Божественото в човека. Съединени заедно, те дават условия за проява на Любовта – тя е плод на Истината и благодтта. Щом дойде Любовта, с нея заедно иде и животът. Любовта ражда живота, осмисля го и го прави щастлив.

И тъй, бъдете благи и проявявайте благодтта, бъдете истинолюбиви и проявявайте Истината! Това значи да бъдеш чист, искрен, любещ. Христос казва: „Отивам при Отца Си“. Какво се иска от вас, за да отидете и вие при Отца си? Да бъдете благи и да носите Истината в себе си. Какво носеше Христос, като дойде на Земята? Той носеше благодтта и каза: „Господи, прости им, те не знаят какво правят“. Той носеше Истината, затова никога не се уплаши и не се разколеба във вратата си. Като дойде страданието, Христос не потърси начин да се освободи от него, но потърси пътя, през който трябваше да мине, за да изпълни Божията воля.

Сега и на вас казвам: като сте дошли на Земята, трябва да изпълнявате Божията воля. Жената трябва да се отнася с мъжа си, както Бог изисква; и мъжът трябва да се отнася с жената, както Бог изисква. Ето, и вие сте братя и сестри: как се отнасяте помежду си, проявявате ли благодтта и истината един към друг? Без Истината и благодтта никакви отношения не съществуват, без Истината и благодтта никакъв дом, какво

общество не съществува. „Какво се иска от нас?“ Богатите да помагат на бедните. Ще даваш на другите, както искаш да дават на тебе; ще казваш Истината на другите, както искаш да я казват на тебе; ще приемаш човека така, както искаш тебе да приемат. При мен често дохожда един циганин – носи яйца, коприва, здравец. Качва се горе и хлопа на стаята ми. Аз седея вътре и съм готов да го приема, но искам така да го задоволя, че и аз да остана доволен. Той се нуждае от пари, затова носи яйца. Като зная това, дам му една сума и той си отива доволен. Стар човек е, на около 90 години, но е умен: гледа ме, наблюдава как ще го приема. Той има красив стремеж, търси нещо хубаво в живота, казва за себе си, че е ученик на новото учение. Какъвто и да е, аз трябва да го приема с благост и истина. Някога носи здравец и го насажда в градината.

Казвам: всичко, което искаме да направим заради Господа, трябва да го посадим. Истината трябва да посадим в човешкия ум, а благостта – в човешкото сърце. Да кажеш една добра дума на човека, това значи да я посадиш. Казвал съм на някой отчаян човек една насърчителна дума и той я помни години наред. Той се е отчаял от живота, иска да се самоубие; казвам му: „Не се отчайвай, твоята работа ще се оправи“. Както казвам, така става. Кажу на обезсърчения: „Ще се оправи твоята работа!“. Кажу на отчаяния: „Ще се оправи твоята работа!“. И на вас казвам: и вашите работи ще се оправят. Отворете широко ума си за Истината, а сърцето – за благостта, и всичко ще тръгне по мед и масло.

Тайна молитва

В Божията Любов е благо на човека.

18 април 1937 г., София, Изгрев

ПЪРВАТА ДУМА

Ще прочета 16. глава от Евангелието на Йоана, от 16. стих нататък.

Размишление

Много проповедници са тълкували и тълкуват това, което Христос е казал, много томове са писани върху казаното от Христа. Мнозина мислят, че тълкуванията им са верни. Не е лесно да изнесеш фактите, както са, още по-мъчно е да предадеш Истината. Казваш: „Аз говоря истината“. Ако говориш Истината, всички, които те слушат, трябва да бъдат свободни. С други думи казано: не можеш да угощаваши хора, които не са гладни; не можеш да напоиши хора, които не са жадни; не можеш да даваши концерт на глухи, не можеш да палиши свеци на слепи. Христос казва:

*Ето, настава час, и дошъл е вече,
да се разотидете всеки на мястото си,
а Мене самичък да оставите. (32. ст.)*

Може ли да опитате това състояние на Христа? Всеки е опитал самотата. Няма човек в света, който да не познава самотата, макар и в микроскопична форма. Най-малката скръб, най-малкото разочарование се причиняват от самотата, всички отрицателни чувства се раждат в самотата. „Как се справя човек със самотата?“ Като уповава на Бога. Затова Христос казва: „Не съм сам, Отец Ми е с Мене“. Той вярваше, че Бог няма да Го остави. Ще дойде ден, когато човек ще бъде изоставен от всички. Тогава той ще изпадне в пълно разочарование. Страхно е да останеш свършено сам: всички, които са били около тебе, ще те изоставят. Това е последният изпит на човека. Ако може да уповава на Бога, той ще издържи изпита си.

Един от видните ученици на древността трябвало да се яви на последния си изпит. За тая цел учителят му дал следните правила, които трябвало да изпълни: „Вода няма да газииш, по трева няма да ходииш; като стъпваш, прах да не вдигаиш; месен хляб да не ядеш, вода от чаша да не пиеш, под сянка на дърво да не седиш, пари със себе си да не носиш, с тояга да не се браниш; право в Слънцето да не гледаш, през светъл ден да не ходииш, в тъмна нощ да не се скитаиш; въздух да не дишаиш, никога да не се петниш, край воденица да не минаваиш; красива жена да не гледаш, на силен мъж гръб ще обръщаиш; от учен човек ще бягаиш, с невежия няма да се занимаваиш“. Като изслушал тия правила, ученикът казал: „Учителю, не мога да изпълня нищо!“ „Щом не можеш да изпълниш правилата, които ти давам, това показва, че има още много да учиш“.

Сега и на вас казвам: още много има да учите. Като научите всичко, ще може ли да приложите тия правила? Например как трябва да ходииш, че да не вдигаиш прах, нито да смущаваиш праха. Питам: кой кого смущава – прахът ли вас, или вие него? Това е все едно да питате: „Парите ли смущават човека, или човек смущава парите?“ Кой не е удрял монетите една в друга, кой не е докосвал банкнотите, кой не ги е доближавал една до друга? Въпреки това правилото казва да не носиш пари със себе си. Като носиш парите, без да искаш, ти ги подхвърляш от едно място на друго; някои ги връзват на пакетчета. Казвате, че вие сте създали парите, следователно имате право да се отнасяте с тях, както искате. Значи парите, които в известно отношение те правят свободен, сами нямат свобода. Бихте ли желали да имате свободата на парите? Бихте ли желали да вършите това, което краката ви вършат? Никой не е съгласен да изпълнява службата на краката. Като знаете трудната работа, която краката вършат, постъпвайте добре с тях.

Това са философски разсъждения, които имат отношение към човека. Мухата например не може да се ползва от човешката философия. Какви мисли вълнуват човешката

глава, това не се отнася до мухата. Тя спокойно казва по главата на човека, оставя изверженията си и си заминава. Днес тя не съзнава какви грешки прави, но ще отговаря в бъдеще за тях. Няма съществуване, което да е свободно от отговорност за своите грешки: ако днес не е отговорно, ще отговаря в бъдеще.

Често хората се натъкват на отрицателни мисли, които наричаме „умствени мухи“. Те трябва да се освободят от тия странстващи мисли. Наричаме ги странстващи, защото казват и хвъркват, не се задържат дълго време. Те оставят изверженията си в човешката глава и си заминават. Тия мисли се натравят на човека като неканени гости и той започва да се обезверява, губи своето веруване. Днес имаш едно веруване, след време се отказваш от него. Така постъпват някои дъщери и синанове. Докато са нежни и привързани към родителите си, един ден гледаш, че се отричат от тях, не искат да ги знаят. Как ще си обясните тия противоречия? Въпреки това хората се стремят към чист и свят живот. Тъй, както днес живеят, с обикновени мисли и чувства, те не могат да отидат далече: ще спрат там, додето са дошли. Не можеш да вдигнеш един предмет от мястото му, ако не усилиш движението си. Всеки трябва да усили движението на своята мисъл. Ако не го усили, неговият аероплан не би могъл да се издига нагоре, нито корабът му ще може да пори водите. С обикновената човешка мисъл нищо не се постига. Мислиш за къщичката, за нивичката си... Тая мисъл нищо не допринася: с тая мисъл ще останеш на мястото, дето е твоята къщичка. „Да имам малко хлябец, нищо друго не искам!“ И с тоя хлябец няма да отидеш далече.

Христос казва: „Да се не смуцава сърцето ви“. Кое е онова, което днес ви смуцава, кое е онова, което ви прави недоволни? Недоволен си от самотата и търсиш близки хора. Ти не знаеш, че понякога самотата не е толкова страшна, колкото близостта с хората. Какво би било, ако Слънцето дойде близо до вас? Някои учени казват, че топлината на Слънцето е 6 000°, други казват,

че е 10 000°, а трети – 40 000°. Да оставим настрана високите температури, които не разбираме. Ако приемем, че Слънцето има 2 000° топлина и простре ръцете си към нас, какво ще стане тогава? Какво ще стане с човека, ако Слънцето, нагрятото до 2 000°, помилва човека? Нищо няма да остане от него. А ако Слънцето слезе на Земята и обгърне България? И от нея няма да остане нищо. Ето защо пазете се от близост, която гори и изгаря. За предпочитане е тогава самотата пред близостта.

Казано е в Писанието: „Бог е огън всепожждащ“. Вие искате Бог да ви срещне и да ви помилва. Ако моя огън ви помилва, какво ще стане с вас? Бог казва на Моисей: „Никой не може да види лицето Ми и да остане жив“. Следователно бъди доволен, ако отдалече зърнеш крайчеца на Божията греха. Някои си представят Бога като човек, искат да Го видят, да Му разкажат всичките си мъчности и страдания. Това било идея за Бога! Мислите ли, че Бог ще се занимава с вашите мъчности и страдания? Има ли човек на Земята, който да не е смачкал десет стръка трева, има ли човек, който да не е подплашил няколко щурци? Има ли човек, който да не е развалил гнездата на няколко птички или да не е убил десетина мухи? Имате ли право след това да се оплаквате от вашите нещастия? Може да се оплаквате, но и от вас ще се оплакват.

Една вечер седя в стаята си и гледам през прозореца навън. По едно време дойдоха два гълъба близо до прозореца и кацнаха: единият беше сив, по-едър – мъжки; другият беше пъстър, по-дребен – женски. Сивият гълъб започна да надува гушката си и да издава звук, като че се разговаря с женската. След това започна да се върти около нея: ту подскочи, хвъркне настрана, ту кацне отново. Тя стои надясно от него, а той обикаля, говори ѝ нещо. Какво ѝ казва, не зная – гугука нещо. Тя гледа на изток – спокойна, с достойнство, като че не го вижда; гледа пред себе си, не му обръща внимание, но ѝ е приятно. Като я обиколи няколко пъти, той искаше да си каже тя думата: ще издържи ли изпита си. Той искаше да знае как ще се про-

изнесе комисията. Тя го поглежда и казва, че движенията му са хубави; още малко му трябва да учи, за да издържи изпита си добре. После и двата гълъба хвъркнаха, отидоха на друго място. Това беше първото действие. Той се въртеше от дясно на ляво. После ще изиграят второто действие – той ще се върти от ляво на дясно. Така си гугукаха те, така гугукат и хората.

Някой иска да обича – това е движение от дясно на ляво. Няма по-опасно нещо от движението в посока от дясно на ляво. Така се движи само умният човек. Когато слонът върви, да му мислят ония, които попаднат под краката му: ако стъпи върху някоя жаба, нищо няма да остане от нея. Той върви и не гледа де стъпва: жабата трябва да се отмести, да не стои на пътя му. Искаш да имаш силна мисъл. Добре е това, но силната мисъл причинява големи пакости; силната любов също причинява големи пакости. Казваш: „Искам да бъда искрен, да говоря истината“. Бъди искрен със султана или с някой виден турчин, за да разбереш какво значи искреност! Влюбил си се в жена му и отиваш при него да му кажеш истината. Знаеш ли какво ще стане? Следователно има случаи в живота, когато човек не може да бъде искрен, не може да изкаже чувствата си. Можеш ли на всяко време и пред всички хора да изкажеш своето верую? Веруюто на човека има отношение към самия него. Аз вярвам в краката си. Това верую важи само за мене. Когато извървя пътя, който ми е определен, мога да кажа, че вярвам в краката си: опитал съм ги и вярвам, че могат да издържат гълъг път.

Христос казва: „Каквото попросите в Мое име, ще ви се даде“. Следователно ако нищо не сте получили, не сте просили в Негово име. Днес 500 милиона хора вярват в Христа. Ако всеки от тях отправи своята просба, Христос ще получава по 500 милиона заявления на ден. Колко време е нужно за тяхното разглеждане? Ако за отговора на всяка просба е нужно по една секунда, в 24 часа ще се отговори на 86 400 просби. За колко време ще се отговори на 500 милиона просби? Обаче всеки подава

заявлението си и очаква веднага отговор. Щом си подал просбата си, ще чакаш: не е позволено да безпокоиш секретаря. Той ще преглежда една след друга просбите и ще отговаря последователно.

Един свещеник пътувал с влак от Гюргево за Букурещ. Във време на движението той подавал главата си от прозореца, да гледа гарите и пътя, по който минавал влакът. Явил се силен вятър, който отнел шапката му – нова, хубава шапка. Без да мисли много, свещеникът гръбнал гръжката за тревога и влакът спрял. Кондукторът веднага влязъл в купето, откъдето идела тревогата, и запитал: „Какво има?“. Свещеникът веднага се обърнал към него с думите: „Вятърът ми отнесе новата шапка“. Кондукторът не казал нищо, но веднага взел лист и написал глобата, която трябвало да плати. Свещеникът платил такава глоба, с която можел да си купи още десет нови шапки, по-хубави от тая, която вятърът му задигнал. Не е позволено да спираш движението на Божествения влак за една попска шапка. Всяко човешко верую е една попска шапка. Ти туряш своето обикновено верую на главата си, но излезе силен вятър и го задигне. Ти мислиш, че твоеото верую е много важно и надаваш вик и тревога, че си го изгубил. Това верую е важно за гаден случай: вѐн от моя случай то ще ти причини голяма пакост, ще платиш за него голяма глоба.

Хората на миналото, както и сегашните, нямат нещо определено и постоянно, на което всякога да разчитат. Казвате: „Да се обичаме!“ . Добре е да се обичате, но покажете един начин за това, дайте пример от своята опитност. Как прилагате вашата обич? Може ли да обичате един човек така, че той всякога да е доволен от вашата обич? Представи си, че имаш един беден приятел, който постоянно иска пари от тебе. Ти си богат, имаш възможност да задоволиш нуждите му, при това казваш, че го обичаш. Колко пъти ще му дадеш пари? Той иде почти всеки ден да те безпокои. Според закона на обичта ти си длъжен да му даваш, без да го питаш кога ще върне парите. Ти си касиер, а той иде с чек в ръка. Ти

подписваш чека и даваш пари. Ако се отегчиш и изгубиш търпение, ти не постъпваш според закона на обичта. Така постъпва и майката, когато детето я безпокои. То ходи подир нея и постоянно казва: „Мамо, дай ми сладко“. Майката му даде два-три пъти – и най-после изгубва търпение и казва: „Иди да спиш! Няма вече сладко“. Тя постъпва добре, защото знае, че сладкото ще разстрои стомаха на детето. Така трябва да постъпва и касиерът, когато вижда, че парите, които приятелят му иска, ще му причинят вреда.

Питам сегашните вярващи: колцина от вас сте доволни от това, което Бог ви дава? Колко пъти на ден се молите за нещо – и ако не получите отговор, веднага се обезверявате! Някой иска да се ожени за своята възлюбена, моли се на Бога да му помогне, но като се ожени за нея, не е доволен. Преди години дойде при мене една млада сестра от Сливен, помоли ме да ѝ дам съвет да се ожени ли за един от братята, в когото се беше влюбила. Казах ѝ: „Братът е много добър, има хубава философия за живота, обича да се занимава, но не си подхождате. Той има една черта, с която не можеш да се справиш.“ „Нищо, ще се справя. Обичам го и само три гена да съм с него, но искам да го взема.“ „Аз те съветвам да не се жениш за него, но свободна си да постъпиш, както искаш“. Ожениха се и след три гена тя ми каза: „Съжалявам, че не послушах, не мога да живея с него“.

Казвам: не е лесно да живееш в близост с хората. Някога човек не може да търпи и себе си. Питаш се кое е онова, което ти пречи да бъдеш доволен от себе си? Има нещо в човека, от което и той е недоволен. Казваш: „Не постъпих добре“. Кои в тебе не постъпва добре, от какво си недоволен? Един ден, като бях в Търново, дойде при мене един познат, от религиозните, и започна да ми говори за любовта, за вярата в Господа и в Христа, за своето верую. Като тръгна да си отива, поиска една малка сума. Аз му дадох, каквото искаше. На другия ден пак дойде и започна да говори за любовта, за отношенията между хората. На отиване пак поиска пари. Така

продължаваше няколко гена наред. Понеже ми отнемаше времето, аз се обърнах към него малко строго и му казах: „Вместо да дохождаш всеки ден да искаш пари, по-добре кажи колко ти трябва, да ти дам наведнъж, да не ме безпокоиш постоянно“. Той се замисли, нищо не каза. На другия ден дойде пак и ми каза, че му трябва 2 600 лв. Извадох 2 500 лв. от джоба си и му дадох. Наблюдавах го какво ще прави след това. Взе парите и тръгна бавно, но бе недоволен от себе си. Казва си: „Колко съм бил глупав! Защо не поисках наведнъж 20 000 лв., но се задоволих само с 2 500 лв.?“. Той не знае, че и толкова можех да не му дам. Щом влезе в стаята ми, ще стана невидим; ще дохожда няколко пъти и като не ме намери, ще престане да ме посещава. Аз владя изкуството да ставам невидим, но ще изразходвам повече енергия, отколкото има в парите, които искаше от мене. В такъв случай предпочитам да съм видим, отколкото невидим. Добре е, когато пожелаеш, да станеш невидим; когато пожелаеш, да станеш видим.

Сега, като работя между хората, виждам, че на никого не съм угодил. Както и да постъпвам, все ще обидя някого и ще ми се разсърди. Без да искам, досега съм обидил хиляди хора. Дойде някой, оплаква се, че жена му се е разболяла – иска да му помогна. Помогна му, тя оздравее наполовина, а той се сърди. Друг иска много пари от мене. Дам му половината от това, което иска, но не е доволен. Трети е недоволен, че не съм го посрещнал любезно, не съм се засмял. Казва: „Студен човек е, няма добра обхода“. Щом аз не мога да угодя на хората, и вие не можете да угодите – това трябва да го знаете.

Изкуство е да угодиш на хората! Аз съм дошъл до следното заключение: за да живеят добре, хората трябва да бъдат на голямо разстояние помежду си. Разстоянието между двама души трябва да бъде поне колкото е разстоянието между Луната и Земята, между Венера и Земята, Меркурий и Земята, между Слънцето и Земята. Колкото по-голямо е разстоянието между хората, толкова по-добре. Не мислете, че ако сте далече от един човек или от една планета, можете да се освободите от

тяхното влияние. Колкото и да искате, вие не можете да се освободите от влиянието на Слънцето.

Велика наука е да живееш според законите на духовния свят, който определя отношенията между хората. Като дойдете до Любовта, вие трябва да знаете как да се отнасяте с хората. Казано е: „Да възлюбиш ближния си като себе си“. За да задоволиш някого, трябва да се отнасяш към него, както към себе си; и той трябва да се отнася към тебе, както към себе си. Ако и двамата не се обичат и нямат правилни отношения помежду си, те не могат да се разбират. Казваш: „Той не ме обича“. Той не те обича като себе си, но и ти не го обичаш като себе си.

Сега и аз мога да ви кажа, както е казал един учител в древността на своя ученик: „За да бъдеш истински ученик, трябва да изпълниш известни правила“. Много от тия правила не могат да се изпълнят, но някои лесно се изпълняват. Например силният трябва да помага на слабия, но той трябва да знае кой е слаб. Слаб ли е оня, когото обичат хиляда души? Всеки му пише любовно писмо, изказва чувствата си. И ти го обичаш, пишеш му любовно писмо и очакваш отговор. Той е професор по любовта. Вместо да отговори на чувствата ти, той обръща вниманието ти на грешките, които си направил: не си турил препинателните знаци намясто, не си поставил думите, както трябва – и в края на краищата той започва да те учи. Това значи да обичаш някого като себе си и той да те обича като себе си. Той ти дава правила, които трябва да прилагаш в живота си. Щом ги прилагаш, ти развиваш известни добродетели.

„По колко пъти на ден трябва да посещаваме своя учител?“ Един път в десет години. „Какво ще постигнем тогава?“ Да посещаваш своя учител на живота един път на десет години, това е все едно, че го посещаваш всяка минута. Десет години – това са десет минути. Ще се явиш при учителя си, когато изработиш говора си и можеш да говориш и пишеш добре. Една добра реч представлява градина, пълна със зрели, вкусни ябълки и круши.

Ще набереш от своите плодове и ще ги занесеш на учителя си или на своя приятел. Той ще ги приеме и ще се произнесе, че са хубави по форма, по цвят и вкус.

И тъй, всяка дума е узрял плод. Ще туриш тоя плод в кошницата на своя учител и ще му го занесеш. Това значи да говориш и пишеш с любов. Само здравият говори добре, само здравата круша ражда хубави плодове. Щом загние, крушата не може да ражда: тя започва да боледува и докато не се излекува, нищо не може да даде. Както за гърветата, които боледуват, така и за лошите хора се казва, че не са родени навреме. Добрите и праведните хора обаче са родени навреме: те дават добри и здрави плодове. Следователно всяка мисъл, всяко чувство и всяка постъпка, които не са родени навреме, не са приятели на Бога; щом не са приятели на Бога, не са приятели и на човека. Някои казват, че като мислят, чувстват и действат, вършат Божията воля. Вършат Божията воля, но по свой начин и разбиране, а не както съвършените хора. Ще кажете, че това е критика. Аз не критикувам никого. Ако си позволя да критикувам хората, това значи да критикувам Божиите постъпки, да критикувам и себе си. Да критикуваш, това значи да създадеш по-хубаво нещо от това, което критикуваш. Ако не можеш да направиш това, по-добре мълчи. „Нямам ли право да критикувам?“ Имаш право, ако можеш да направиш нещо по-хубаво.

Един наш познат разказва за едно свое изобретение – направил един малък стан за тъкане. Според него тоя стан ще освободи човечеството от робство. Всеки може да има такъв стан и да го носи под палтото си: дето седне, може да го извади и да тъче. Като обяснява на нашите братя и сестри принципа на своето изобретение, те бързат, искат да го разберат и да го приложат за няколко минути. Той се сърди и казва: „Десетки години съм мислил върху това изобретение, а вие искате да го разберете за пет минути. Имайте търпение, ще ви разкажа всичко, което трябва да знаете“. Сега и на вас казвам: Любовта, Мъдростта и Истината имат такива

станове. Когато всеки човек носи стана на Любовта, на Мъдростта и на Истината под палтото си, светът ще се оправи и освободи от робство. Във времето на Моисей такъв стан не съществуваше, и във времето на Христа не съществуваше. Христос говореше за него, поучаваше хората, даваше им методи за неговото откриване. Християнството, като учение за Любовта, е новият стан за тъкане. Учете се да тъчете на новия стан, по нов начин. Вместо с вътък и с основа вие ще си служите с вашите мисли, чувства и постъпки, за да тъчете новото платно на живота. Някои го критикуват, казват, че той не обяснява откъде ще вземе прежда. Той говори първо за тъкането, после ще каже нещо и за преждата. Каквато е преждата, такава ще бъде и платното. Аз прежеждам: каквато е храната, такава ще бъде и тъкането, което става в човека. В моя смисъл тъкането не е нищо друго освен процесът на храненето в човека. Новият стан опростява тъкането. Ако тъчеш със стария стан, ще употребиш много време и енергия, а с малкия стан се икономисва и време, и енергия.

Казвам: ако моя човек е мислил 30 години, докато изработи новия стан, колко години трябва да работите върху себе си, за да създадете права мисъл, да мислите правилно? Велико изкуство е да мислиш право! Това значи да тъчеш на Божествения стан. Когато хората започнат да мислят право, светът ще се освободи от робството, всички противоречия, които съществуват, ще изчезнат, няма да остане нито един роб в света. „Възможно ли е това?“ Възможно е. Желая на всички да си направите по един модерен стан и да го носите под палтото си. Казвам на нашия познат, който е измислил новия стан, да се пази от заинтересуваните, за да не го пребият някъде: ако новият стан се приложи, ще конкурира старите станове. Той каза, че се е явил един фабрикант при него с предложение да купи неговия модел за голяма сума. „Какво ще правиш с него?“ „Ще го изгоря.“ „Не давам изобретението си за никакви пари.“

Питам: мислите ли, че хората са готови днес да приемат Новото учение? Те могат да го купят, но за да го унищожат, да се освободят от него – те не искат да се откажат от стария ред на нещата. Това е страшно: никой не е готов да се откаже от себе си, т.е. от стария порядък. „В какво се заключава старият порядък?“ В стария начин на мислене, на чувстване и на постъпване. Какво е положението на сегашния човек? Той мисли като гениален, по форма е талантлив, а има постижения на обикновен човек. Защо ти е гениална мисъл, талантлива постъпка, а обикновено постижение? И мисълта, и постъпката, и постижението трябва да бъдат гениални. Всички трябва да имате това съзнание. „Защо постиженията на хората са обикновени?“ Защото тъкат по стар начин. Аз бих желал всички домове да тъкат по нов начин, с новия стан. Майката, бащата и децата трябва да научат новото изкуство, да тъкат по нов начин.

Иде при мене един светски човек, иска да му услужа нещо. Гледа ме от главата до краката и ми казва: „Както виждам, ти не си разположен към мене. Ако бях ваш човек, щеше да ме приемеш по-добре. Не съм чел твоето учение, не го познавам“. Какво да му отговоря? Казвам: „Аз поддържам твоето учение.“ „Какво мнение имаш за мене?“ „Каквото ти имаш за мене – аз си служа с твоята мярка.“ „Ти си учител, аз съм ученик – както ме учиш, така постъпвам.“ „Ако искаш да следваш моето учение, аз ще ти дам моята мярка, да знаеш как да постъпваш“. Той ме гледа, мисли какво да ми каже. Той мисли, че е добър човек, но всъщност се показва пред хората добър, без да е всякога добър. Това е користолюбие, заинтересуваност. Доброто е нещо непринудено, то се проявява естествено, свободно; и любовта е непринудена. Искаш да те обичат хората. Защо? За да вземеш нещо от тях. Когато много те обичат хората, много ти дават; ако малко те обичат, малко ти дават.

Сегашните хора говорят за Любовта, но малко са мислили за нея. Аз съм за оная Любов, която никога не се губи, нито се изменя; аз съм за оная Любов, която

постоянно расте; аз съм за оная Любов, която се справя с всички противоречия. Истинска любов е тая, която решава всички противоречия; истинска добродетел е тая, която решава всички противоречия; истинска справедливост е тая, която решава всички противоречия; истинско знание е това, което решава всички противоречия. Христос казва:

*Всичко, каквото попросите от Отца
в Мое име, ще ви се даде.*

*Просете и ще получите,
за да бъде радостта ви пълна. (23. и 24. ст.)*

„Просете в Мое име!“ Това е първата, най-силната, свещената дума на Любовта, която е изгубена вече. Тая дума трябва да се търси и да се намери. Днес няма език, в който може да се намери съответна дума на Любовта. Когато дойдете до първата дума на Любовта, противоречията ви веднага изчезват, животът ви става по-светъл и по-красив. Велико нещо е да внесеш първата дума на Любовта в себе си.

И тъй, пазете правата посока на своето движение – само така ще се свържете със свещената дума на Любовта, с която Бог създаде света. Той каза: „Да бъде светлина!“ – и стана светлина. Първата дума на Любовта е творческа. В никоя свещена книга не е казано коя е първата дума на Любовта: гадена е само посоката на движение, т.е. посоката, в която може да се търси първата дума. Тя ще се намери в бъдеще и ще се произнесе, както трябва.

В Божията Любов е благо на човека.

25 април 1937 г., София, Изгрев

КАКТО БОГ МИСЛИ И ПРАВИ

Ще прочета 17. глава от Евангелието на Йоана, от 1. до 19. стих.

Нова страница се открива в живота на човека – това е науката за душата. Най-мъчните въпроси – лични и обществени, вътрешни и външни, могат да се разрешат само когато човек започне да разбира естеството на своята душа. Това, което човек днес знае, не е нещо съществено; ако беше съществено, то нямаше да се променя. Каквато е разликата между звонковите и книжните пари, такава е разликата между същественото и несъщественото знание. Не е едно и също дали имаш един милион книжни пари, или един милион златни пари. Сегашните хора оперират повече с книжни пари. Един ден те ще се обезценят толкова, че с един милиард лева едва ще се хранят. Така стана с германските марки. Разправят за изненадата на един българин, който през Общоевропейската война спечелил 600 хиляди марки. Доволен, че се е осигурил за цял живот, той вложил парите си в една германска банка. Когато германската марка паднала, той получил писмо от банката, в което му пишели да изтегли парите си, защото банката не може да поддържа отделна партида за тях: толкова нищожна била вече вложената от него сума. За да се води отделна партида, трябвало парите да отговарят поне на стойността на 30 стотинки в миналото. Неговите пари по стойност се равнявали само на 10 стотинки.

Питам: какво ще правите, ако сте вложили в Божествената банка само 30 стотинки? Днес се задават въпросите: „Защо светът е създаден така? Защо животът ни е толкова труден? Защо хората не се разбират?“. Според мене тия въпроси са книжни пари. „Защо жена ми е такава?“ Защото е направена от книга. „Защо мъжът

ми е такъв?“ Защото е направен от книга. „Защо децата ми са такива?“ Защото са направени от книга. Каквито и въпроси да си задавате, отговорът е един и същ: всичко човешко е направено от книга. „Защо синът ми не ме разбира?“ И той е направен от книга. Разберете: книжните пари нямат цена – нищо повече!

В живота и в Природата се крият по-дълбоки неща от тия, които хората знаят. Ако повечето хора се занимават с правене на кукли от мъжки и женски род и ако тия кукли могат да говорят, какво са постигнали, кое е същественото в тях? С тия кукли играят децата, докато станат на 5-10 години. Като станат на 20 години, те казват: „Няма нищо съществено в куклите“ – и ги захвърлят. Детето има отношение към куклата си, но куклата няма никакво отношение към него. Куклата не се интересува дали ще има майка, коя е майка ѝ, ще я къпе ли, или няма да я къпе – това не се отнася до нея. Следователно ако вашата идея е подобна на куклата, какво ще ви допринесе тя? Нищо. Казвате, че разбирате нещата. Аз не искам нито да ви убеждавам в това, нито да ви разубеждавам: оставям настрана вашето разбиране. Ако се спирате върху него, ще изпаднете в противоречие.

Казвам: не е въпрос до разбирането – важно е знанието, което имате. Ето, аз изучавах английски език няколко години, но не го зная, както трябва. Не срещнах нито един англичанин, който да знае езика си, както трябва. Същото мога да кажа и за българския език: учиш български език, и пак не можеш да го научиш. Защо? Защото нито правописът му е установен, нито произношението. Трябва да дойде един гениален българин, който да създаде един език по всички правила на езика. Такива хора трябва да се родят между всички народи, за да създадат нов език, според изискванията на Божествените закони. Езикът на сегашните хора е език на болните. Всяка дума, която се изменя, не е съществена. Може да се разчита само на ония думи, които остават неизменни през вековете: те не се изменят нито по произношение, нито по същина, нито по съдържание и смисъл. Това не трябва да ви обез-

сърчава. Това е факт, не е истина. Тоя факт може да ви се вижда странен, но факт е, няма какво да се прави. И на оня българин му се е видяло странно, че след като е бил осигурен с една сума от 600 хиляди марци, е трябвало да се откаже от мисълта за осигуряване. И вие мислите, че с една идея на миналото може да се осигурите за цял живот, но от банката ви пишат: „Господине, изтеглете си сумата от 600 хиляди марци, вложени в нашата банка. Днес парите са толкова обезценени, че тая сума е равна едва на 10 стотинки. Не можем да поддържаме отделна партида за десет стотинки“.

Аз поддържам същественото в живота. „Кое е същественото?“ Самият живот. Ще живееш и ще влагаш капитала си в Божествената банка, след това ще те заставят да си изтеглиш капитала оттам. Това значи смърт, т.е. минаване от тоя в оня свят – в Божествения свят. „Защо ми трябва тоя капитал?“ Все ще ти потрябва за нещо: за автомобил, за грехи, за ядене, за хотел. Като напуснеш Земята, ще отидеш в Божествения свят, за да изтеглиш капитала си от Божествената банка. Като умираш, ти изтегляш парите си, за да имаш черно на бяло. Можеш ли да отидеш на другия свят без пари? И там са нужни средства за живеене. Казвате, че Бог е ваш Баща, че хората са ваши братя, следователно като отидете на другия свят, ще имате познати. Ако сте убедени, че е така, радвам се. Ако намерите познати на оня свят, радвам се, но какво ще правите, ако не намерите нито един познат? При това капиталът, който сте вложили там, ще бъде едва 30 стотинки. Какво ще правите с 30 стотинки? Ще ви върнат на Земята, както американците връщат всички чужденци, които отиват в Америка без пари. За да останеш в Америка, трябва да имаш една почтена сума на разположение; нямаш ли такава сума, връщат те още със същия параход. Следователно ако имаш пари в джоба си, можеш да живееш в Америка; ако нямаш пари, ще те върнат назад.

И тъй, каквито са законите на физическия свят, такива са и в духовния. Ако отидеш в духовния свят

без пари, ще те върнат на Земята. Параходът е пълен с пътници от оня за тоя свят. Че слизали пътници от духовния за физическия свят, това не ви интересува, това още не ви засяга. Понеже се готвите за другия свят, аз ви предупреждавам да проверите може ли да живеете с капитала, който сте вложили там. Трябва да сте уверени 100%, че като отидете там, няма да ви върнат назад. Според окултистите оня, които заминават за другия свят, могат да останат там най-много 45 години, след което трябва отново да слязат на Земята. Значи капиталът, който са вложили в Божествената банка, им стига за 45 години. След това ще ги натоварят обратно на парахода, който пътува от оня до тоя свят. Това окултистите наричат прераждане.

Не е страшно, че ще отидеш на другия свят и ще се върнеш на Земята – жалко е, че след като придобиеш известни опитности в духовния свят, ще ги забравиш. Слизаш на Земята и нищо не помниш: де си бил, какво си правил. Хората нямат една положителна опитност, която да им служи като ръководно начало в живота. Като изучавам човека, опитвам неговите състояния, материята, от която е направен, неговата същина, и казвам: същината на човека се крие в душата му, тя създава около себе си нов свят, толкова по-красив, колкото е по-пробудена. Едно гърво може да живее на Земята толкова повече, колкото е по-самостоятелно, т.е. колкото по-добре може да се ползва от окръжаващата природа. Ако не може да се ползва от окръжаващата природа, то умира.

Същото се отнася и до човека, който живее и на Земята, и в духовния свят. Ако не можеш да използваш условията на физическия свят, ще умреш, т.е. ще отидеш на оня свят; ако и там не можеш да се ползваш от новите форми и условия, ти ще умреш, т.е. ще се върнеш отново на Земята. Докато си на Земята, можеш да се качваш в по-високи полета, но можеш и да слизаш. Същото става и в духовния свят: и там можеш да се качваш и слизаш. Тоя закон важи и за растителното царство. Когато гървото се развива правилно, част от елементи-

те на корените отиват в клоните; ако не се развиват правилно, част от клоните изгниват или изсъхват и съставните им елементи отиват в корените. Плодните дървета са ценни, защото дават плодове. Това показва, че те са се развивали правилно. Ние им помагаме, с което се създава връзка между тях и нас.

Питате: „Защо идат мъчнотиите и противоречията в нашия живот?“. Защото разбиранията ви са различни. Човек се движи в две противоположни посоки – в посоката на доброто и на злото, поради което страда и се радва. Докато човек живее с доброто, Божественият живот прониква в него и той се развива правилно; щом даде ход на злото в себе си, той слиза в нисшия свят и развитието му спира. Слезеш ли в нисшия живот, мъчно можеш да излезеш – сам не можеш да си помогнеш. Колко пъти човек е слизал от областта на Любовта в омразата! И омразата е любов, но в най-ниската ѝ степен. Когато дави овцата, вълкът изпитва голяма приятност, той с удоволствие яде топлото прясно месо на овцата, но това не е любов. Казват обаче: „Вълкът обича овцата“. Ако това е любов, то е най-ниската форма на любовта. Питайте овцата какви страдания преживява, докато вълкът я удуши. Защо вълкът изяжда овцата, сами ще си отговорите.

И тъй, когато минава от доброто в злото, човек е подобен на вълк, който изяжда овцата. Страданието, което в моя случай тя изпитва, е страданието на душата. Значи човек само изпитва страданието, а всъщност душата страда. Като яде овцата, вълкът се удоволства. Понякога и човек иска да се удоволства и казва: „Ето как хората се удоволстват!“. Кои хора се удоволстват? Вълците: те изяждат добрите, духовните хора, т.е. овците. Под „вълк“ не разбирам оная статична форма, животното вълк, но състоянието на вълка. То може да се измени, както се изменя състоянието на желязото: от студено в топло и от твърдо в течено. Оня, който знае законите на живота, може да измени веществото на злото – от грубо да го превърне в мека материя, от която да изтъче фин,

хубав плат. Това значи: впрегни злото на работа, за да използваш неговата енергия. Учените си служат със злото. Например при ваксинирането те внасят заразителни микроби в кръвта, за да предпазят човека от заболяване. Така те работят с микроби срещу микроби.

Съвременните лекари са намерили средство за лекуване на туберкулозата. Те са научили това от китайците, които са практикували моя метод от преди хиляди години. Това лекарство се извлича от поповото прасе, от което нашите градинари се оплакват. Който иска да направи опит, ще вземе четири-пет попови прасета, ще ги изсуши и счука на прах, който ще забърка добре в сто грама мед. В поповото прасе се съдържат такива вещества, които действат разрушително върху бацилите на туберкулозата. Вместо да рони цветята, поповото прасе ще унищожава вредните бацили. Изсушаването на поповото прасе става на слънце. Човек все пак се нуждае от едно попово прасе, за да унищожава вредните влияния, които действат върху него.

Казвам: поставете сегашните си възгледи на промяна – ако не всички изведнъж, поне някои от тях. Не казвам, че трябва да ремонтирате цялата си къща, но поне една стая – да има къде да се подслоните във време на изпитания. Представете си, че вали проливен гъжг. Това е изпитание. Какво ще правите, ако цялата къща тече? Ето защо ремонтирайте една от стаите и пренесете ценните си неща там, да ги запазите от влагата и гъжда. Днес много хора се оплакват от вода в избите си. Една сестра казваше, че всеки ден изхвърляла по 40-50 кофи вода от избата, но не намогвала да я изгребе напълно. Разумният човек, като си прави къща, поставя я на сухо място. Ако въпреки това излезе вода, той ще си направи дренаж, за да се запази от влагата. Следователно ако влагата във вашия организъм е повече, отколкото трябва, направете си дренаж; ако къщата ви тече отгоре, ще направите ремонт. Мъчно се ремонтират къщите. Казвате: „Търпение е нужно“. Знаете ли какво нещо е търпението, опитвали ли сте го? Много проповедници говорят за търпението,

но те сами не са търпеливи; много хора говорят за вярата, но те сами нямат вяра.

Преди години отидох в дома на един евангелист, добър човек, чел цялата Библия и Новия Завет, знае много стихове наизуст. Жена му, децата му също живеят добре помежду си. Той се оплака, че го боли зъб – не може да спи от болки. Гледам, страната му се надула, зачервила се от възпаление. Казвам му: „Нали вярваш в Христа? Помоли се да отнеме болката ти!“ „Защо ще се моля?“ „Да си помогнеш. Казано е, че ако извикаш няколко презвитери, да намажат болното място с масло и да турят ръцете си отгоре, болката ще мине. Защо не направих някакъв опит да си помогнеш? Помоли се на Бога и кажи на болката да се махне. Ако аз те излекувам без цяр, ще повярваш ли?“ „В какво да вярвам? Аз имам вяра в Бога – в какво още да вярвам?“ „Ще вярваш в новото, което иде в света. Няма да вярваш в Христа, за Когото е писано, но ще вярваш в живия Христос, Който се изявява в живота.“ „Как можеш да ме лекуваш без цяр?“ „Ще кажа няколко гуми на болката ти и тя ще мине. Ще вярваш в новото! Ако се държиш за старото, ще боледуваш още.“ „Ти се шегуваш с мене!“ „Не се шегувам.“ „Направи опита, да видя как ще ме излекуваш“. Турих ръката си на болното място, казах няколко гуми и болката престана. След това му казах: „Сега ще бъдеш внимателен, да не допуснеш съмнението в себе си. Ако се усъмниш, болката отново ще дойде – в двоен размер“. Той ме гледа и си мисли: „Дали тоя човек не иска да ме хипнотизира, да ме обърка някак, че да изгубя вярата си в Христа?“.

Казвам: Христос живее във всички хора. Важно е да се свържеш с Неговата мисъл, с Неговото съзнание. Той ще ти помогне или направо, или чрез друг човек. Не допускай нито една отрицателна мисъл в ума си! „Еди-кой си казва за себе си, че е Христос.“ Ако тоя човек изпълнява Волята Божия като Христа, той е Христос. Друг казва, че е светлина. Ако носи светлина на хората, той е светлина. „Аз съм живот.“ Ако носиш живот на хората, ти си живот. Има ли някакво противоречие в това? Друг е

въпросът, ако кажеш, че си светлина, а носиш тъмнина на хората; или ако кажеш, че си живот, а носиш смърт. При това положение противоречието е налице.

Сега аз ви говоря за вътрешния живот, за вътрешните прояви, а не за външните прояви на нещата. Това, което виждате отвън, може само да ви заблуди. Външният живот е резултат на вътрешния, на духовния. За да се разбере съдържанието на вътрешния живот, външните прояви трябва да се превеждат правилно. Всяка мисъл, която внася светлина в ума, и всяко чувство, което внася топлина в сърцето, са Божествени. Щом мислите и чувствата ти са Божествени, достатъчно е да произнесеш името на Христа, за да се освободиш от всякаква болка и противоречие. Болката е резултат на нисшия живот, в който човек може да попадне – тя е пращинка в неговото око. Докато пращинката е в окото ти, все ще имаш противоречия. „Как да си помогна?“ Хвани клепача си, обърни го – и болката, т.е. противоречието, ще изчезне. Пазете се от нисшите мисли и желания, които проникват в човешката душа като паразити. Ако ви нападнат, приложете закона за превръщането, както алхимията се стреми да превърне неблагородния метал в благороден. Можеш ли да превърнеш среброто в злато? Направиш ли това, ти си постигнал много нещо. Колко пъти златото е по-скъпо от среброто? Какво ще стане с вас, ако превърнете среброто в радий? Вие ще забогатеете толкова много, че ще се осигурите за цял живот.

Вяра е нужна на човека! Вярата е вътрешен подтик. Казвате: „Вярваме, че Христос ще ни спаси“. Обаче вярата има отношение към знанието. Христос казва: „В последния ден ще ви възкреся“. Той знае, че всички, които са изгубили богатството, знанието, живота си, ще възкръснат. Кога? Когато чуят гласа Му. Христос работи със знание. Значи знанието ще спаси човешките души. Без знание не може да се проповядва. Гладния ще нахраниш, жадния ще напоиш, на невежия ще дадеш светлина. Знание е нужно за това. Ако само залъгваш гладния, жадния и невежия, както залъгваш детето с бонбончета, нищо не допринасяш.

Казвам: толкова години слушате за Любовта, но никои не се е наел да я разгледа научно, като сила, която носи живот. Вие говорите за Любовта, но в минало време. Казвате: „Как се обичахме едно време! Колко ревностни бяхме едно време!“. Все за „едно време“ говорите. „Какъв бях едно време!“ Какъв си сега? „Сега се установих, т.е. утвърдих се.“ Опасно е да се установиш.

Едно 12-годишно момче отишло на едно от съживителните евангелски събрания, гето се работи за обръщането на хората към Бога. Там всички се молели, пеели и говорили за Любовта. Детето запитало баща си: „Тамко, тук всички пеят. Ти защо не пееш?“ „Е, синко, те са млади, нека пеят. Аз се установих вече, няма защо да пея“. Детето се съгласило с думите на баща си – помислило, че е правилно само младите да пеят. Тая идея залегнала в главата на детето като права, вярна идея. Един ден то се качило с баща си на техния кабриолет и тръгнали за града. По едно време конят се спрял и не искал да върви напред. Бащата се мъчел да го застави да върви, но той не мърдал от мястото си. Детето казало: „Тамко, конят се установи“. Значи когато се установи, човек придобива лош навик, не иска да върви напред. Като изучавам хората, виждам, че много от тях са установени, не искат да вървят напред.

Сега изучавайте Любовта като сила и като закон – Бог изисква това. Бог е вдъхнал в ноздрите на човека дихание на живот и той е станал жива душа. Христос е външно условие за душата, която трябва да се развива – така тя се ползва от въздуха, светлината, знанието и свободата. Душата трябва да се заеме да учи – това изисква Божественото от нея. Като говоря за работа върху себе си, не отричам вашето знание и опитности, но казвам, че ако не вървите напред, нищо няма да придобиеете. Трябва да пуснете сонда в корените на своето знание, за да извлечете соковете, които се съдържат в него – само те могат да ви ползват. Ще кажете, че познавате Любовта отчасти. Това не е достатъчно: непълното знание обезсмисля живота. Срецах съм мими и

момци с красиви светли лица. Щом се оженият, лицата им потъмняват, животът им се обезсмисля: те изгубват идеала си, който ги е вдъхновявал. Жената се е втвърдила вече: тя мисли, че като е намерила мъж да я гледа, осигурена е вече. Не е така! Мъжът мисли, че с парите на жена си ще си пробие път, и не работи, както по-рано. И той е на крив път, и той се е втвърдил. Това значи да живееш във временния порядък на нещата.

Не мислете, че е лесно да се ожениш: според мене няма по-голямо изпитание в живота от женитбата. Докато беше сам в Рая, Адам беше щастлив; щом пожела да има другарка, нещастieto започна да върви след него. Когато и двамата станаха нещастни, изпъдиха ги от Рая. „Какво да правим ние, женените?“ Там е вашето нещастие, че сте женени. За да се освободите от нещастieto си, вложете в ума си мисълта, че не сте женени. Светотатство е да мислиш, че си женен. Който търси Бога и мисли, че е женен, сам си създава нещастия. Срецаш някой женен – не казвай, че е женен, обаче мисли, че той има другарка в живота, съработничка в едно и също дело. Така трябва да мисли всеки женен – мъж или жена. Мъжът трябва да гледа на жена си като на свободна гуша, като на своя спътница; и жената трябва да гледа на мъжа си като на свободна гуша, като на неин спътник. Не считайте, че мъжът и жената са собственици един на друг. Питате: „Ние, женените, ще се познаваме ли в другия свят?“. Вие искате да пренесете нещастieto си и в другия свят.

Преди да влезете в другия свят, ще ви поставят на карантина – да ви освободят от мисълта, че сте женени. Докато не се освободите от тая мисъл, вие ще живеете в света на илюзиите и разочарованията. Под „женен човек“ разбирам слуга, който трябва да свърши една работа за господаря си. Като я свърши, ще каже: „Господи, свърших работата, която ми даде. Дай ми друга работа“. Който не гледа на женитбата така, иска да знае ще срещаш ли през вечността своята възлюбена. През вечността ти ще срещаш само Оня, Който те е създал и те оби-

ча. Вън от Бога всички форми, които сте познавали на Земята, ще се изменят. Следователно в оня свят ще се познавате като души, а не като мъже и жени.

Помнете: първата работа, която ви предстои, е да се освободите от хипнозата, в която сте изпаднали. От векове са ви хипнотизирали. Мисълта, че сте наследили известни черти от баща си и майка си, от дядо си и баба си, и не можете да се освободите от тях, е хипнотично състояние. Можеш да се освободиш от лошото наследство на своите родители. Колко пъти хората вършат престъпления под чужда воля! Някой ти внуши мисълта след няколко месеца да извършиш едно престъпление или да отидеш в кръчмата да пиеш. Ти като сомнамбул се поддаваш на внушението и правиш това, което ти се казва. Откажи се от чуждото внушение, кажи си: „Никога не съм вършил престъпления – и сега няма да върша. Никога не съм пил вино – и сега няма да пия. Ще отида на планината, при някой чист планински извор, и там ще пия вода, а не вино“.

Казваш: „Не ме интересува оня свят“. Щом не те интересува оня свят, ще те интересува моя свят; ако Бог не те интересува, дяволът ще се интересува от тебе. Той ще гоиде при тебе, ще ти тури юлара и ще те води там, гето иска; после ще се чудиш отде идат нещастията. „Не съм ли свободен?“ Не си свободен! Ако си свободен, де е твоеото търпение, де е твоята устойчивост? Често се свързвам с хората и виждам тяхното голямо нетърпение и колебание. Да си свободен, това не значи да правиш, каквото искаш – това не е свобода. Сега вие се смущавате, като ви говоря така, но аз съм силен, не съм играчка. Помнете: като говоря това, аз мога да се боря не само с вас, но и с целия ад. Разбирате ли какво значи това? Няма сила, която може да ми противодейства. Защо? Защото зная, че Бог е господар на света. Аз не искам вие да бъдете роби, не искам да подчиня вашето съзнание на моето, не искам да вървите в пътя, в който аз вървя. Вървете в пътя, който Бог ви е предначертал – в тоя път е вашето щастие. Тоя път

не е създаден от мене – Бог го е създал и Той ви е поставил да вървите по него. Вие ще влезете в Божия дом, дето ще намерите своя Баща, своите братя и сестри. Не е въпрос да се жените, сами да си създавате дом. За да се ожените, невидимият свят трябва да се заинтересува от вас. Казвате: „Ние сме се оженили вече“. Когато се женихте, Бог интересувал ли се е от вашата възлюбена и от вашия възлюбен, Небето взе ли участие във вашата женитба?

Казано е в Писанието: „Това, което Бог е съчетал, човек да не разлъчва“. Бог е съчетал душите. Това съчетание става по закона на Любовта. Така съчетани, душите никога не се разделят, те са свързани с Любовта. Дето е Любовта, там е свободата. Да обичаш някого, значи да го освободиш. Като любиш, ти освобождаваш и себе си, и окръжаващите. Ако любиш някого, а не го освобождаваш, ти не си в правия път – това не е Любовта на Бога. Вие живеете по човешки, а искате да подобрите живота си. Не само че няма да го подобрите, но ще ви дойдат такива изпитания, каквито не сте мислили: ще остарееете, краката ви ще отслабнат, няма да ви гържат, очите ви ще отслабнат, нещастията ще ви следват непреривно. Как ще си помогнете? Единственото нещо, което може да ви помогне, е Любовта. „Коя любов?“ Една Любов съществува в света – Божията.

Четете и изучавайте 17. глава от Евангелието на Йона, за да видите каква трябва да бъде връзката между Бога и човешката душа. Христос казва:

*Отче, аз Те прославих, свърших работата,
която Ми даде да върша. Изях Името Ти
на тия човеци, които Ми даде от света.*

*Аз за тях се моля, не се моля за света, но за тия,
които Ми даде Ти, защото са Твои.*

*И аз ида при Тебе. Отче свети, опази ги в Името Си –
тия, които Ми даде, за да бъдат едно, както ние.*

Четете тая глава и се поучавайте. Сега аз се питам: да проповядвам ли на хората, или не, да мълча или да говоря? Аз зная, че и без да им говоря, те ще влязат в

правия път, но ще минат през големи страдания. Много години ще минат, ще блъскат главите си, ще падат и ще стават, ще страдат и ще се мъчат, докато влязат в пътя, който им е определен. Не е ли по-добре да влязат в тоя път без страдания и мъчения? Водата на извора ще се блъска, ще криволичи, ще се окаля – и най-после ще влезе в морето. Има един начин, по който тя може да влезе направо в морето, без да се окаля: ще се изпари и във вид на гъжд ще се излее в морето. Не е ли по-добре за вас да се изпарите, парите да се охладят и като гъжд да се излеете в морето или в океана? Иначе хиляди години ще се лутате от едно място на друго, ще се блъскате – и в края на краищата пак ще влезете в общия океан.

„Ние ли сме най-лошите хора?“ Не е въпрос за лоша вината на хората – важно е да знаете какво ще остане за вас от капитала, с който работите. Голям е вашият капитал, достига до милиони лева, но какво ще остане от тая фирма, като ликвидирате с нея? Всеки сам трябва да си направи баланс, да види какво ще му остане. Каква полза ще имате, ако ликвидирате с един дефицит от 20 милиона? Работили сте с 50 милиона, а ликвидирате с един дефицит от 20 милиона. Каквото и да правите, трябва да ликвидирате поне с десет милиона печалба, за да помагате с тях на хората. „Трябва ли да бъда богат?“ Трябва да бъдеш богат, за да помагаш на бедните; трябва да бъдеш добър, за да помагаш на лошите; трябва да бъдеш учен, за да помагаш на невежите. Богатството, знанието и доброто представляват капитал, с който трябва да се работи – и вие трябва да вложите тоя капитал в работа. Не желая нито един от вас да фалира. Да фалираш, това значи да изгубиш всички условия за развитие.

Като говоря за женитбата, имам предвид вашето неразбиране. Тая идея не е още разбрана. Според сегашното разбиране на хората женитбата е човешки институт, а не Божествен. Като не я разбирате, както трябва, вие сами си причинявате зло. Храната, която приемате, трябва да бъде добра не само на вкус, но и вътрешно да се почувствате добре. Каква храна е тая, която след някол-

ко часа ще повърнеш? Яж такава храна, от която ще се почувстваш добре. Какво приятелство е това, от което ще се разкайваш? Добре е да имаш такъв приятел, на когото всякога да разчиташ. Какъв приятел е този, който в най-мъчните моменти на живота те изоставя? Каква другарка е тая, която след смъртта ти ще си намери друг мъж? Смъртта показва доколко хората се обичат. Жената плаче за мъжа си, но след една година намира друг мъж. Истинската женитба трябва да бъде еднобрачна – многобрачието е изопачаване на живота.

Често се говори за сродни души. Под „сродна душа“ разбирам оная, която е готова да се жертва за тебе, както за себе си. Тя не търси щастие само за себе си: когато търси своето щастие, тя търси щастие и на другите хора. Ако работя за себе си добре, същевременно работя добре и за другите. Ще кажете, че този живот обезличава човека. Не е така: като повдигаш себе си, ти повдигаш и своя ближн.

Като ученици правете разлика между вашите възгледи и чуждите. Понеже не правите разлика, вашите възгледи са обезценени, струват едва 10 стотинки. За да се поддържа партита в Божествената книга, трябва още 20 стотинки. Какво можете да направите с 30 стотинки? Вие вярвате в живота на кацата. Щом се развалят обръчите на кацата, частите ѝ се разпадат, нямат нищо общо помежду си. Горко ни, ако само нуждата ни привлича! Божествената Любов трябва да ни привлича: тя трябва да ни свързва в едно цяло, за да работим за една велика идея – за Бога. Ако това не става, вината е в разбирането на хората. Първоначално всички неща са имали Божествен произход, но поради различното разбиране на хората те постепенно са изгубили своята Божественост. Така Божествените неща са се заместили с човешки. Днес повече се ценят човешките неща, обаче човешкото си е всякога човешко, и Божественото всякога е Божествено.

Как познавате кои неща са Божествени и кои не са? Представете си, че аз съм женен човек, жена ми отсъства от дома за известно време. Случва се, че една мома,

като се е връщала от планината, е объркала пътя си и попада в моя дом. Какво трябва да направя: да я приема или да кажа, че съм сам, та да отиде в друга къща. От Божествено гледище аз трябва да я приема. Според моя морал няма да ѝ отстъпя своето легло, но ще я поканя в стаята за гости, дето има легло, на което никои не спи. Ще ѝ дам вода да се измие, ще ѝ сложа храна, ако е гладна, и най-после ще ѝ дам ключ, да се заключи и да си почине. „Ако няма стая за гости?“ Оня, който живее според Божествения морал, е предвидил нуждите и на своя ближен: щом е помислил за себе си, той се е погрижил и за близките си. Сутринта, вместо да ѝ донеса плодове в чиния, ще я поканя в градината – сама да си откъсне, колкото плодове иска и от които пожелае. За предпочитане е сам да си откъснеш плод от дървото, отколкото да ти донесат един откъснат плод. И това не е лошо, но друго е да си откъснеш плода направо от дървото.

Сега каквото и да говоря, аз искам да ви покажа пътя, по който трябва да вървите; искам да ви покажа начин, по който да мислите. Не мислете като мене – мислете като Бога. Ако днес разглеждам един въпрос, разбирането ми ще бъде едно; утре ще имам друго разбиране. Оставям вие сами да си изработите свое разбиране, своя мисъл. Затова казвам: ето пътя, който води в Божествената градина – идете там и си откъснете, какъвто плод ви се харесва. Питате се: „Какво трябва да мислим за Учителя?“. И аз се питам: какво трябва да мисля за вас? Отговарям си: аз ще мисля за вас това, което Бог мисли. Какво трябва да направя за вас? Това, което Бог иска да направи. И вие ще си отговорите по същия начин: ще мислите за Учителя това, което Бог мисли за Него. „Какво да направим за Учителя?“ Това, което Бог иска да направи за мене – това е правилното отношение на нещата. „Какво трябва да мислим?“ Каквото Бог мисли. Всичко друго, което вие мислите за мене, е користолобие или съблазън.

Казвате: „Ние вярваме в Учителя“. Защо вярвате? Защото ви давам нещо. Това е користолобие. „Вярвам в лекаря, защото той ме излекува.“ И това е користолобие.

Човек трябва да определи отношенията си към своите близки естествено, без никакво користолюбие. Казваш, че си излекувал някого. Излекувал си го, но временно – той пак ще се разболе. Аз не искам да лекувам хората по моя начин. Като ги лекувам, не казвам, че аз съм ги излекувал – аз съм им направил само една услуга. Това влиза в Божествения порядък. Ако не им услужа, аз пакостя на себе си; като услужвам на другите, аз правя услуга и на себе си. И обратно: като правя услуга на себе си, аз услужвам и на другите. Такъв е законът. Ако не обичаш себе си, и мене не обичаш; ако не обичам Бога, нито себе си обичам, нито ближния си. Трябва да обичам Бога, защото съм излязъл от Него! Щом обичам Бога, ще обичам и себе си, и вас. Това е закон, в който няма никакво изключение. Казваш: „Аз обичам ближния си“. Не можеш да обичаш ближния си, ако първо не обичаш Бога. Любовта към ближния е отражение на любовта към Бога: тая Любов трябва да бъде изходна точка във вашия живот.

Мнозина се оплакват от мъчнотиите си. Всяка мъчнотия в живота ви е изпит – сами да видите какво знание и каква любов имате. Ако не можете да разрешите мъчнотиите си, де е любовта ви към Бога? Няма мъчнотия, която да не се разрешава с Божията Любов. Щом имам любов, аз мога да се справя с всеки banker. Не ме интересуват bankerите, но ги вземам като пример на твърди хора. И в bankера, и в лошия човек се крие нещо хубаво. Ти можеш да се справиш и с най-големия egoист, ако знаеш как да постъпваш. Трябва да носиш нещо ценно в себе си. Кои banker би устоял при вида на един голям диамант? Очите му ще светнат и той веднага ще си предложи услугите. Важно е да имате моя диамант в себе си. Тоя диамант е Любовта. Дето и да го покажете, той има цена. Носете диаманта в себе си и от нищо не се страхувайте! Ако не го носите, всеки ще ви каже: „Не мога да ви услужа – условия няма, кредит няма“. Не се обезсърчавайте: всеки от вас има поне по един диамант, но малък, като просено зрънце. Като отидеш при bankера, той ще погледне диаманта и ще каже: „Занеси го другаде“.

Ще отидеш на второ място – той ще те изпрати при друг банкер. Малките диамантчета не влизат в работа, любовта на просените зрънца не върши работа. Какво ще направиш с диамант, голям като просено зрънце? Ще го посаждаш три години наред, докато порасне като гълъбово яйце. Щом диамантът стане като гълъбово яйце, положението ти ще се подобри.

И тъй, бъдете силни в Любовта. През каквито изпитания и мъчности да минавате, любовта ви да не се изменя. Казвах: „Едно време бях глупав, но сега поумнях“. Как поумня? Не се говори така! Ако е за разумност, за знание, аз зная всички окултни науки, зная слабостите на хората. Ако искам да ги използвам, мога, но това е дяволска работа. Аз не вървя по неговия път – моята програма на работа е друга. Аз имам всичко, което ми е нужно, нищо не искам за себе си. Това, което имам, никой не може да ми го вземе. Водата на целия океан е моя: кой може да я изпие? Желая и вие да вървите по същия път: нищо да не искате и всичко да имате. Може ли при това положение да се страхувате?

Доиде при мене някой човек и започне да се оплаква, че хората били коравосърдечни, че не му влизали в положението, че не се разбирал с тях. Аз го наблюдавам, изучавам неговото естество и си казвам: той говори за себе си. Днес се оплаква пред мене, но ако и аз не му дам нещо, ще бъда като другите хора. Аз го слушам и си мисля колко да му дам, че да го задоволя. Като му дам, колкото трябва, очите му ще светнат и ще каже: „Има добри хора в света!“. На друг, който също се оплаква, казвам: „Не се сърди на тия хора – те са мои служители, мои касиери. Аз съм им казал да не дават на никого без мое позволение. Те са чиновници на банката и като такива са много изправни. Друг път, преди да отидете при тях, ще дойдете при мене, да ви дам писмо. Ще дадете писмото на главния директор на банката. Той се разпорежда с моите капитали“.

Сега и на вас казвам: идете при главния директор на банката – при Христа. Намерете Го и Го познайте, както

трябва. „Аз намерих Христа!“ Ако лицето ти потъмнява, не си Го намерил. Мома, която се ожени и лицето ѝ потъмнее, носи нещастие на своя мъж. Който казва, че е намерил Христа, а лицето му потъмнява, носи нещастие си на Христа, той носи нещастие и за целия свят. Като намериш Христа, лицето ти трябва да светне. Тогава, дали си мъж или жена, ще гледаш на своя другар или другарка като на светия. Това значи да гледате на човека като на душа. Като дохождате при мене, казвате: „Като Учителя няма друг“. Щом излезете от стаята ми, казвате: „Учителя ни замотава, обърква главите ни“. Не е вярно: аз не омотавам, но раздвижвам умовете ви. На глупавия раздвижвам ума, за да стане умен; умния посрещам добре, угощавам го и на работа го пращам. Като дойдат Божиите посланици при мене, приемам ги най-добре, разговарям се с тях и казвам: „Кажете на Господа, че съм готов да направя, каквото ми заповяда. Думата Му на дъве няма да пречупя“. Искам и вие да постъпвате така – друг изходен път в живота няма.

Не се лъжете с величието си, със знанието и богатството си – ще дойде ден да видите, че от това нищо няма да остане. Помнете: великото, красивото, силното, непостижимото, безграничното – това е Божественото. В него се крие щастие на човешката душа. Величието на човешката душа е в изпълняване на Божията воля. Бог изисква от нас да просветнат лицата ни. В последните дни човешките лица трябва да просветнат, а човешките души – да възкръснат.

Желяя на всички да бъдете свободни в проявата на Божията Любов, желяя на всички да се освободите от противоречията на ума и на сърцето. Поздравявам ви с празника и желяя на всички да проявявате това, което Бог е вложил в гушата ви.

В Божията Любов е благо на човека.

2 май 1937 г., Великден, София, Изгрев

ЕДИНИЯТ И МНОГОТО

Ще прочета 17. глава от Евангелието на Йоана, от 19. стих нататък.

Има неща в живота, които са интересни само тогава, когато са разбрани. Подарявате по една цигулка „Страдивариус“ на двама цигулари: единият е гениален, а другият – обикновен цигулар. Първият ще вземе цигулката и ще изсвири нещо хубаво, всички ще го слушат с удоволствие. Вторият ще изсвири нещо обикновено, както децата грънкат на пиано или на цигулка: който го слуша, запушва ушите си и бяга далече. Преди да са показали изкуството си, и двамата се хвалят с цигулките си. Всеки от тях казва: „Каква цигулка имам!“ „Изсвири нещо!“. Гениалният цигулар взема цигулката и свири, всички са доволни от него. Обикновеният цигулар свива рамене, казва: „Не мога да свиря“. Той може само да каже, че цигулката е хубава, че е направена от Страдивариус²⁹. „Вярвам, че цигулката е хубава, но посвири нещо.“

Може да се каже нещо за цигулката, но това не е достатъчно: тя е направена за свирене. При това трябва да знаеш от кой автор ще свириш: от Шопен³⁰, Моцарт³¹ или Бетховен. Който е малко груб, твърд по характер, да свири Шопен – той ще му предаде мекота. Който е изгубил смисъла на живота, да свири Бах³². Който не иска да чете и не обича да мисли, да свири Бетховен; който не обича поезията, да свири Моцарт. Всеки музикант представлява едно хубаво ядене. Ще ядеш от едно или от друго ядене според разположението си. Всяко ядене е на мястото си, всеки плод или зеленчук също е на мястото си. Не е безразлично дали ще ядеш ябълки, круши, черешки, грозде или друг плод. Черешите произвеждат един резултат, ябълките – друг, гроздето – трети резултат. „Малокръвен съм.“ Яж краставици.

Сега аз не искам да вярвате в това, което ви говоря. Вярата е резултат, тя е сила, която се превръща в знание. Това, в което днес вярваш, утре става знание. Значи вярата има много имена, много лица, много страни. Някога срещам вярата като 15–16-годишно момиче: гето мине, всички се обръщат да го гледат. Някога я срещам като стара, слаба, мършава жена, без живот и сила; тогава казват: „Не заслужава човек да вярва, не се живее с вяра“. С вяра не се живее, но и без вяра не се живее. И едното, и другото е вярно: с вяра мъчно се живее, без вяра още по-мъчно се живее. Някой казва: „Аз нямам вяра“. Какво имаш? „Безверие.“ Безверието е по-голяма вяра, защото вярваш в това, което не съществува – в това се изисква по-голяма вяра и сила. Някой вярва, че като умре, ще оживее – това значи истинска вяра. Да вярваш, след като оживееш, разбирам, но да вярваш, че ще живееш, преди да си оживял, това значи силна вяра. Кои е дошъл от оня свят да докаже, че след като е умрял, е жив.

Новото учение твърди, че ще живеем в бъдеще. „Може ли да докажете това?“ Можем. „Как?“ Представете си, че при мене дойде някой и започне да ми говори за оня свят, че има живот там: говори за тия неща, но не вярва. Както се разговаряме, постепенно аз започвам да се губя, докато съвсем изчезна пред очите му. Той се чуди какво става с мене. След това постепенно се явявам, докато ме види в първоначалната ми форма. Пита ме: „Де беше, какво стана с тебе?“. Отидох на оня свят и се върнах. „Де е оня свят?“ Близо до нас. Понеже ние не го виждаме, казваме, че той не съществува. За да разберете положението, в което се намирате, представете си, че на книгата, която четете, турите една мравка. Тя няма да види това, което вие виждате. Следователно каквото представлява човешкият свят за мравката, това представлява оня свят за човека.

Като ви говоря за оня свят, аз не искам да ви убеждавам в съществуването му. Сега не виждате, че около вас има много невидими същества, които седят на столовете. „Как седят?“ И те седят, но не като вас. Те не държат

ръцете си като вас, нямат книги в ръцете си като вас, не носят пари като вас. „Каква е разликата между тях и нас?“ Представете си, че намерите един плод в калта. Вземате го и го туряте на един стол. Друг откъсне един хубав зрял плод от дървото и го туря на друг стол. Калният плод сте вие, а чистият плод – съществата от оня свят. Каквата е разликата между двата плода, такава е между физическия и духовния човек. Казваш: „Не мога да мисля, не мога да чувствам“. Не говориш истината: как не можеш да чувташ? Преди 15 години един приятел ти е казал обидна дума и ти не можеш да я забравиш. Щом стане дума за твоя приятел, ти казваш: „Огорчи ме тоя човек! Една обидна дума ми каза и не мога да я забравя, не мога да забравя чувството, което преживях“. Каква беше тая дума, която събуди толкова горчиво чувство в тебе, какво е казал приятелят ти? Не е лошо, че си се обидил, но питам: ако ти можа да носиш в сърцето си едно горчиво чувство цели 15 години, защо да не държиш в ума си една светла мисъл за бъдещето, което те очаква?

Сега аз не обичам критиката, нито самокритиката, но казвам, че съществува един свят, гето всичко, което става там, е на мястото си. Ако нещо не е на мястото си, може да се трансформира. Казваш на някого: „Не те обичам“. Измени някои букви и състоянието ти ще се подобри. Опасността е само в буквите *н* и *е*. Тури тия букви напред, след тях постави запетая и чети: „Не, аз те обичам“. Тоя, когото мислиш, че не обичаш, всъщност обичаш повече от другите. Например казваш, че не обичаш злото: всъщност ти го обичаш повече от доброто. Защо? Защото всеки ден го правиш. Не можеш да правиш това, което не обичаш. „Не обичам злото!“ Защо го правиш тогава? Човек върши само онова, което обича. „Не мога да ям горчиво, защото не го обичам. Ям само това, към което имам разположение.“ Мнозина казват, че не обичат месото, а си похапват месце; други казват, че не обичат риба, а си похапват. Някои казват, че не обичат вино, а от време на време пият по малко винце. Значи те говорят неверни неща.

Казваш: „Тоя човек не ме обича“. Пази се от хора, които не те обичат, но пази се и от тия, които те обичат: който обича, е по-опасен от оня, който не обича. Оня, който обича, ти говори мекичко, тихичко – един ден те хване за ръката, стисне я, но толкова силно, че ти причинява болка. Той казва: „Да помниш, че те обичам!“. Защо стиска ръката ти? Защото не иска да се отдели от тебе. Ти стискаш в ръката си всичко онова, от което не искаш да се отделиш. Детето вземе една ябълка, стиска я здраво в ръката си, не я дава на никого. Майката натиска палеца му – детето вика, плаче, не дава ябълката. Най-после майката отваря ръката му и взема ябълката. Следователно и ние стискаме всички неща, които обичаме. Това е неестествена любов: който носи тая любов в себе си, не може да постъпва другояче, освен да стиска.

Има една любов в света – любов без насилие, любов на абсолютна свобода. Това е Божията Любов. Ти обичаш човека, без да го подозираш. Ако го подозираш, това е насилие; ако не вярваш в него, това е насилие. Повечето хора живеят в любовта на насилието. Аз имам много примери от тая любов: малко са примерите на любов без насилие. Казваш: „Не знае ли човек какви са последствията на насилието?“. Знае, но и като знае, и като не знае, може да направи една и съща грешка. „Това е противоречие.“ И за мен е противоречие. „Аз съм силен, учен човек.“ В гаден случай и силният, и ученият могат да сгрешат по същия начин, както слабият и невежият. Грешката не се дължи всякога на невежеството. Например като обича нещо за ядене, невежият яде повече: той мисли, че чрез ядене ще придобие много нещо. Големите придобивки не носят щастие. Значи щастие не зависи от многото, но и нещастие не зависи от малкото.

Мнозина търсят щастие отвън. Кое наричаме щастие? Всяко съприкосновение с реалността на нещата наричам щастие, всяко съприкосновение с илюзиите на живота наричам нещастие. Обаче човек не може да бъде всеки момент в съприкосновение с реалността. Доста-

тъчно е само един момент да бъдеш в съприкосновение с реалността, за да се пробуди в тебе нещо ново; след моя момент ти слизаш в обикновеното си съзнание. Не е лесно да разбереш как става преминаването от реалността в обикновения живот. Това първо се опитва, а после се разбира. И като го преживееш, пак не можеш да го запомниш и напълно да го разбереш. Колко пъти сте слушали някое хубаво музикално парче! Докато го слушате, приятно ви е, познато ви е – речете ли да го възпроизведете, не можете. Докато ви свирят, приятно ви е да слушате хармоничното съчетание на тоновете; щом престане свиренето, вие още се намирате под влиянието на тия тонове, докато свършено се изличат.

Не е лесно да възпроизведеш реалността. Някои хора повтарят миналите моменти на щастието. Не е лошо това. В човешкия живот трябва да се втича по малко от щастието: ако не всеки момент, поне в един момент през деня, през седмицата, месеца или годината. Трябва да се докоснеш до реалността, от невидимия свят трябва да се влее нещо в човешката душа. Не е достатъчно да живееш само с минали спомени от щастието: колкото и да са силни тия спомени, те са минали, те са преповтаряне. Вие изучавате живота на пророците и на апостолите. Те гадоха нещо на света и отминаха. Какво гадохте вие, какво ще оставите вие на света? Като живеете на Земята, трябва да оставите нещо на бъдещото поколение. Казвате: „Пророците и апостолите са били велики хора, апостол Павел е бил гаровит човек“. Така не се говори! Наистина, Павел свърши една добра работа, която му беше дадена. И вие трябва да свършите работата, която ви е дадена, и вашата работа не е по-малка от тая на апостол Павел. Който свърши работата си добре, ще заеме едно почетно място. Човек се ценя по това, което в даден момент върши: настоящето определя неговия живот, а не миналото.

Често се запитвате: „Защо трябва да живеем, какво трябва да правим?“. Чудно нещо: като бяхте млади, не знаехте какво трябва да правите; станавате възрастни,

пак не знаете какво да правите. Някои са стари, но и те не знаят какво да правят. Щом сте дошли на Земята, трябва да знаете какво да правите и на младини, и в средна възраст, и на старини. Какво прави старият? Ако е селянин, още със стабането си от сън той си спомня детските и юношеските години: как е пасъл овце, как е ходел на училище и е гледал хорото; като е пораснал малко, той си спомня как е започнал да играе на хорото, да се хваща до момите, докато е намерил своята възлюбена. Ако старият е гражданин, и той си спомня своя детски и младежки живот. И това е добре – то е огърлица от скъпоценни камъни. Каква полза имаш от тая огърлица? Тя е история на миналото. Какво ще придобиеш, ако всеки ден си спомняш за своята възлюбена, която е заминала за оня свят? „Къде отиде тя, де е сега?“ Колкото и да се питаш, няма да си отговориш. Старият седи и си спомня как е повярвал в Бога, как усърдно се е молел, кои са били неговите сподвижници. Той си казва: „Огън и пламък бях!“. Защо днес не продължаваш да се молиш, защо не следваш същия път? Който е бил военен, повтаря своите младини: как е следвал военна школа, как са го произвели първи офицерски чин, кои са били неговите съвипускници. Вие помните кой випуск сте излезли от училището, с кои хора сте били, а не помните кой випуск сте излезли от невидимия свят и с кои хора. Това, което сте прекарвали на Земята, помните. Защо не помните излизането си от невидимия свят, дето всъщност сте живели?

Сега не ви обвинявам, че не помните, но помъчете се да си спомните нещо от другия свят, дето сте живели. Американският проповедник Муду³³ казваше: „Първите години проповядвах за оня свят, без да имам опитност от него; проповядвах за Господа, без да съм Го виждал, говорех за Христа, без да Го познавам. Като умря майка ми, която обичах, започнах да мисля за оня свят и да прозирам малко в него. Умря баща ми – оня свят ми стана по-мил. Умряха братята и сестрите ми, приятелите ми – и оня свят ми стана още по-мил, по-близък и разбран; за Бога и за Христа придобих по-ясна представа. По-рано

не виждах нищо, но сега виждам какво става в оня свят“. Значи оня свят става познат на всички, които имат там някой близък, когото обичат.

Млад княжески син се разхождал в една красива гора. Спрял се пред една малка колибка, погледнал към нея и отминал. Това било колибката на гърваря, когото той не познавал. Така се разхождал той всеки ден, докато един ден срещнал младо красиво момиче – гъщеря на гърваря. Той спрял погледа си на нея и толкова я харесал, че пожелал да се запознаят. Той я обикнал и започнал да говори с нея, пожелал да види майка ѝ и баща ѝ, които му станали близки. Колибката, която по-рано не му правела впечатление, сега му станала интересна и приятна, животът на гърваря и неговото семейство му станал близък. Всичко около гъщерята на гърваря му станало интересно и мило, и кучето им му станало близко.

Кое прави обикновените неща необикновени? Любовта. Докато не обичаш поне един човек, целият свят ще бъде чужд за тебе; щом обикнеш някого, и моя, и оня свят ти стават близки. Оня свят е колибката на гърваря или на овчаря, в нея живее възлюбената на княжеския син. Без Любовта оня свят не е красив; щом Любовта те посети, оня свят изпъква пред очите ти и започва да ти става мил: ти виждаш вече възможностите, които се крият в него.

Казвам: свържете се съзнателно с оня свят, за да можете да се качвате там и да слизате, когато пожелаете. Докато не се научите свободно да излизате от тялото си и да се връщате, всякога ще бъдете инвалиди. В това отношение всички хора са инвалиди. Лежи някой на леглото си и не може да се мръдне. Около него се движат милосърдни сестри, които го учат как да се движи, как да спуща краката си, как да пристъпва. Направи той няколко крачки напред и веднага бърза да легне. Не, ще направиш десетина крачки, после още десет – и така ще увеличаваш, докато излезеш вън от стаята си; после ще излезеш вън от къщата си, ще отидеш на разходка няколко километра далече от града. Ще се стремите да

извървите 92 милиона мили, докато стигнете до Слънцето, след това ще се върнете отново на Земята.

Като говоря за оня свят, някои ще си помислят: „Ти ходил ли си на оня свят, познаваш ли го?“. За себе си зная истината, но за вас нищо не мога да кажа. Какво мислите за мене, това е ваша работа. Ако мислите, че не съм ходил на оня свят, прави сте; ако мислите, че съм ходил, пак сте прави. Аз не се обиждам от това, което мислите за мене. Оня, който мисли, че не съм ходил, има предвид себе си: той не е ходил, затова говори за мене. Който вярва, че съм ходил, той сам го е опитал, затова вярва и на другите. Ако аз се усъмня в думите си, това показва, че говоря за неща, които никога не съм опитвал. Ако съм ходил само един път на оня свят, имам право да се съмнявам; ако съм ходил много пъти, никакво съмнение не допускам в себе си. Тогава всичко, което говоря, е вярно 100%.

Да отиваш на оня свят и да се връщаш назад, това значи да минаваш от едно състояние в друго, да се качваш в съзнанието си и отново да слезаш. Докато си на Земята, ще носиш една греха, т.е. една форма; щом отидеш на оня свят, ще съблечеш земната си греха и ще облечеш нова. Там няма да срещнеш ония, между които си живял. Там не се допуска нито една отрицателна мисъл: колкото и да е скрита тая мисъл, веднага ще я открият. „Как?“ Там всичко се тегли на везни: ще те турят на везните и ще познаят колко тежиш. Ако имаш само една отрицателна мисъл, кракът ти не може да стъпи в оня свят – там приемат съвършени същества, без никакъв недостатък. Най-малкият недостатък увеличава теглото на човека и го връща назад. За да влезеш в другия свят, трябва да се освободиш от своите отрицателни мисли и желания. Когато слеза на Земята, човек е подобен на целелин: за да се задържи известно време между хората, той се свързва с тях като с въжета; не е ли свързан, той ще литне нагоре. Доjde ли време да напуцате Земята, ще прережете връзките си и свободно ще литнете нагоре.

Първото желание, което свързва човека със Земята, е яденето. Щом слезеш на Земята, ще заплачеш и ще искаш да ядеш и да пиеш. Второто желание е да се облечеш, за да се запазиш от външната температура. Третото желание е да излезеш на разходка, да срещнеш някои приятели, с които да влизаш във връзка. Така създаваш една след друга връзки и като дойде денят на заминаването ти, виждаш, че си свързан с хиляди въжета, видими и невидими. Всеки талантлив и гениален човек, за когото мислиш, е връзка с оня свят. Талантливите и гениалните хора не са от моя свят – те временно идат тук, за да свършат известна работа. Праведните и светиите също са от оня свят. Те се крият, никой да не ги познае, затова минават незабелязано между хората. И добрите хора са от оня свят; лошите, обикновените хора са от моя свят.

И тъй, когато се говори за познаване на доброто и на злото, разбираме двата свята: злото е моя свят, а доброто – оня свят. Адам и Ева живеяха в оня свят, но пожелаха да изучат и моя свят, затова ядоха от Дървото за познаване на доброто и злото. Като напуснаха Рая, първите човеци запазиха спомен за оня свят и често дохождаха до райската врата и се връщаха назад. Най-после те изгубиха всякакъв спомен за Рая, престанаха да се стремят към оня свят и казаха: „Ще живеем на моя свят, него ще изучаваме“. Сегашните хора имат смътни спомени за оня свят, не помнят отде са дошли и де ще отидат; като им кажат, че ще умрат, те се ужасяват. Страхът от смъртта се крие в буквата у; ако тая буква се махне, всякакъв страх изчезва. Друго е, ако кажеш: „Мра за отечеството си“. Това значи, че си готов да се жертваш. Да умираш, това е едно нещо; да мреш, това значи да си господар на положението.

За да имате ясна картина за оня свят, представете си, че сте круша, увиснала на дървото. Стопанинът на градината полива, разкопава дървото, от време на време го наторява. Вие растете под грижите на господаря си, под топлиите и светли лъчи на Слънцето и под лъха на чистия свеж въздух. Любовта, светлината, топлината и

ефирът на въздуха са елементите на духовния свят, при които съществата растат и се развиват. Благодарение на тия елементи човек расте и се развива на Земята. Ние сме плодове, които зреят на Божественото дърво. Като узреем, ще дойдат същества от невидимия свят, ще ни откъснат и ще ни занесат на оня свят – в света на мира. Там искат да си хапнат нещо от нас, да видят какво носим от моя свят. Така става опознаването между съществата от оня свят и хората на Земята. Първо ще свалят зелената корица на ореха, после ще счупят твърдата му черупка и най-после ще го изядат.

Христос казва: „Ако не Ме ядете, нямате живот в себе си“. Който не разбира моя закон, не иска да умре, за да не го изядат. Това е криво разбиране: няма по-хубаво нещо от това, да те ядат съществата от оня свят. Вие нямате ясна представа за яденето. Като те изядат на оня свят, ти ставаш добър гражданин на Земята и започваш да разбираш земния живот. Казваш: „Изядоха ме!“. Кой те изяде? Не бих желал да те яде мечка, но ако те яде светия, това има смисъл. Пази се да не те изяде змия. Ако те изяде едно съвършено същество, това ядене е намясто. Няма по-добър прием за човека от моя, да го глътне едно възвишено същество. Той ще мине през всички негови светове: през мозъка – Божествения свят; през гробовете – Рая, или духовния свят; през стомаха – неговия аг. Три пътя водят към оня свят: единият път води за долния свят, по-долу от земята; вторият път води към гробовете – духовния свят, Рая; третият път води към Божествения свят.

И тъй, човек трябва всеки ден да отива в Рая, т.е. в Божествения свят – да приема оттам хубавите мисли и чувства и след това да се връща на Земята да ги обработва. Красив и съвършен е Божественият свят. В човешкия свят има нещо страшно. То се крие в думата *изяждам*, и то не в цялата дума, но в сричката *дам*. Ние не искаме да ни ядат хората, защото те приемат добре, а изпращат зле. Ние искаме да отидем в Божествения свят, гето приемат добре и изпращат добре. По приема-

нето и изпрацането ще знаете в кой свят сте влезли. В чувствения свят приемат зле и изпрацат зле; в човешкия свят приемат добре и изпрацат зле; в ангелския свят приемат зле, изпрацат добре; в Божествения свят приемат добре и изпрацат добре. Който е недоволен от човешкия свят, отива в ангелския; ако и в ангелския свят е недоволен, отива в Божествения свят, гето Любовта е вечна и неизменна.

Какво се иска от вас? Да очистите гумите *обич* и *любов*. Любовта носи живот, светлина и свобода. Не е любов това, което носи живот без светлина и свобода. Ако си болен и произнесеш гумата *любов*, трябва да почувстваш живот и здраве в себе си; ако не разбираш нещо и произнесеш гумата *любов*, трябва да дойде светлина в ума ти, за да го разбереш; ако си в заблуднение и ограничение, като произнесеш гумата *любов*, трябва да се почувстваш свободен. Който няма топлина, не е свободен; който няма светлина, той е лишен от знание; който няма живот в себе си, той е мъртъв. Не можеш да бъдеш свободен, ако ръцете и краката ти изстиват. Как ще свириш, ако ръцете ти са студени? Тогава салонът трябва да бъде отоплен. Следователно ако не можете да приемете светлината и топлината от Слънцето, стаята ви трябва да бъде отоплена.

И тъй, за да получите светлина, свържете се с Бога; за да получите топлина, свържете се с Христа. Той дойде да спаси човечеството. Значи спасението на хората иде от топлината. Казано е в Писанието: „Духът на истината, т.е. на светлината, ще ви освободи. Той ще ви научи какво да правите“. Две неща са нужни на човека: светлина, която ще го свърже с Бога, и топлина, която ще го свърже с Христа. Свободен човек е оня, който е свързан с Бога и с Христа, т.е. има светлина и топлина в себе си. Христос казва: „Даде Ми се всяка власт на небето и на земята. Идете и проповядвайте Моето учение и Аз ще бъда с вас до скончанието на века“. Какво повече искате? Трябва ли да чакате Христос да ви посети като човек, да ви донесе подаръци, да ви даде дарби? Христос казва:

„Ще пратя Духа Си да пребъде във вас“. Значи Духът, Който беше в Христа, ще бъде и във вас.

Една от най-хубавите глави от Евангелието на Йоана е 17. глава. Тя показва вътрешната интимна връзка в живота, тя осмисля и земния, и небесния живот. Колкото по-добре познавате Христа, толкова повече ще се осмисли вашият живот. Не е въпрос да се запознаете само с Христа, но с всички същества, свързани с Него. Още 144 хиляди души са свързани с Христа, те са завършили своето развитие на Земята. В моя смисъл Христос е колективно същество. И вие трябва да вземете участие в моя хор на възвишени същества. Знаете ли какво значи да се свържете със 144 хиляди същества, които имат един ум, едно сърце и една воля? Като не разбирате това благо, казвате: „Да ни освободи Бог от това мнозинство“. Многого умове правят един ум, многого сърца правят едно сърце, многого души правят една душа и многого духове правят един Дух. С други думи казано: всичките умове са един ум, всичките сърца са едно сърце, всичките души са една душа и всичките духове са един Дух. Интересите на всички се превръщат в един интерес, всички души се обичат еднакво и трептят в хармония, един свещен трепет ги обединява. Единият ум е Божият ум, едното сърце е Божието сърце, едната душа е душата на Бога, единият Дух е Духът Божий. Ето защо, като обичам единия ум, обичам Божия ум; като обичам едното сърце, обичам Божието сърце; в едното обичам и Божия Дух.

Така и вие трябва да обичате. Когато слиза между хората, Бог обича всички. Ние трябва да обичаме само Едного – Бога, ние не можем да обичаме всички. „Как ще ме обича Бог?“ Когато бъдеш между всички – и праведни, и грешни. Казваш: „Умът ми не може да побере това нещо“. И камъкът не подбира светлината, но тя си съществува. Че твоят ум не подбира някои неща, това не показва, че те не са верни. Това, което умът ми проверява, е вярно; и това, което умът ми не може да провери, пак е вярно. Казвам: докато живеят само за себе си, отделно, хората изглеждат лоши; щом се обединят в един

ум, в едно сърце, в една душа и в един дух, те стават добри, талантливи, гениални. Сам един пръст на ръката е слаб, всички заедно стават силни. Но и слаб да е човек, пак върши работа: не се смущавай, че си слаб. „Грешен съм.“ И това да не те смущава. „Жесток съм.“ И това нищо не значи. Какво означава думата *жесток*? Жесток – *жест* – искаш да се покажеш пред хората. Имаш цяла кошница ябълки – искаш да покажеш, че даваш нещо. Няма защо да се показваш – гай от изобилието, което имаш. Дай на човека една ябълка, една ханка хляб, една капка вода – дай от изобилието, в което живееш.

Първата голяма заповед е следната: „Да възлюбиш Господа Бога твоего с всичкото си сърце, с всичкия си ум, с всичката си душа и с всичката си сила“. Втората заповед е: „Да възлюбиш Христа, своя ближен, своя брат като себе си; да възлюбиш и врага си“. Врагът, това си ти. Значи любовта към врага е любов към себе си – тя е най-малката любов. Най-големият враг за човека е самият той. Значи първо ще възлюбиш себе си, после своя ближен – Христа, и оттам ще отидеш към Бога. Тогава всички хора, врагът и Христа, ще станат едно цяло. Така ще познаете неизмеримата Божия Любов, която води всички хора към познаване на Великия живот.

В Божията Любов е благо на човека.

9 май 1937 г., София, Изгрев

ПЪРВОТО МЯСТО

Размишление

Има една трудност в живота, с която човек трябва да се справи. Човек е влюбчиво същество, лесно се влюбва: в себе си, в къщата си, в нивата си, в земята, дето се е родил и живял. И дървото се влюбва като човека. То заема голямо пространство, разширява се и казва: „Кой каквото и да ми говори, не се мърдам оттук. Един милиметър няма да се поместя“. И на хората се говори за култура, за пробуждане на духовното начало в тях, но те не се мърдат от мястото си. Защо ще говориш на дървото за култура? Това е все едно да му кажеш да се премести. То отговаря: „Невъзможно ми е да се мръдна от мястото си“.

Това са образи от Природата. Аз си служа с тях, за да ви помогна да изучите външния живот. Той ще ви помогне да изучите вътрешния живот. Често говорите за мъчение, за труд и работа. Вие трябва да съпоставите тия неща, за да ги различавате. Мъчението иде отгору, от краката; трудът иде отвън, а работата – отвътре. Съществата, които живеят в голния свят, се мъчат. Те имат особено разбиране за живота. Който има вземане-даване с тях, все трябва да им даде нещо – доброволно или насилствено. Ако не дадеш доброволно, те сами ще откъснат парченце месо от тебе, но ще вземат нещо; ако се освободиш от тях, ще излезеш най-малко със стотина рани. В Америка има блатисти места, дето се вьдгат много комари. Ако попаднеш на такoва място, в един-два часа тялото ти ще бъде нагупчено. Там всички хора спят с мрежи на леглата си. Който не е опитал жилото на тия комари, мисли, че може и без мрежа. Прекара ли първата нощ без мрежа, втората нощ не се решава да

остане без нея. И в областта на духовния свят съществуват бластисти места с хапливи комари. Попаднеш ли в такава област, веднага те посещават гостите и казват: „Добре дошъл, дай ни ръката си да те поздравим“.

Казвате: „Какви са тия бластисти места с толкова комари, де се намират те?“. Във вас. Като не разбираш това, ти се излагаш на жилото на тия комари и казваш: „Мъчи ме нещо...“ „Продай ми това, което те мъчи.“ „Беден съм.“ „Продай ми беднотията си.“ „Главата ми побеля от мъка.“ „Продай мъката си на мене, аз търся такава мъка. Ще ти дам 45 английски лири за твоята мъка.“ „Не мога да я продам, тя е вътре някъде, не излиза вън“. Значи тя е в долния свят. Това са неканени, странстващи мисли, от които човек трябва да се освободи. Тъкмо започнеш да се молиш, и в ума ти влиза мисълта, че в долапа някъде има гърне с мляко, което може да падне. Спираш молитвата и наместваш гърнето. Продължаваш молитвата, но забелязваш, че долапът е отворен и трябва да го затвориш. Пак се молиш, но си спомняш, че някой ти гължи хиляда лева, на които днес е падежът. Ще ти дойде на ума някаква любовна мисъл и пак спираш молитвата си. Ти си недоволен от себе си и най-после казваш: „Ще отложа молитвата си. Утре, като стана от сън, ще се помоля по-добре“. Ставаш сутринта, но не си разположен за молитва. Така минават дните, седмиците и месеците, докато видиш, че не си изминал никакъв път. Времето е изтекло, а никаква работа не виждаш пред себе си. Някога религиозният човек прилича на вързан кон – цял ден се върти около кола и нищо не може да направи. Не зная как се освобождавате от света на странстващите мисли. Според мене мрежи ви трябва. Щом се мръкне, влезте в леглото си и турете мрежите, да не ви хапят комари. Не е лесно да се борим с маларичните комари. Спасението от комарите е в пресушаването на бластистите места.

Велико изкуство е да водиш духовен живот. Той има две страни: външна и вътрешна. И музиката има две страни: външна и вътрешна. Външната страна се отна-

ся до инструмента и до свиренето с него, вътрешната страна има отношение до смисъла на музиката. Ако свириш на цигулка, трябва да знаеш мястото на всеки тон на грифа, после трябва да управляваш добре лъка. Щом научиш това, ще свириш цели, половини, четвъртини ноти, акорди. Важно е да проникнеш във вътрешната страна на музиката, да разбереш законите на всеки тон. Например тонът *си* е мощен, той представлява най-високото стъпало, до което човек може да стигне в известна област; той е врата за преминаване от една гама на живота в друга. За да се изяви силата на този тон, трябва да го вземете чисто. Като изучавате смисъла на моновете и тяхното съчетание, дохождате до различните добродетели като музикални пиеси, написани от видни музиканти през вечността. Да бъдеш добър, това значи да произведеш правилно една музикална пиеса, написана от някой виден музикант с участието на видни философи и художници. Реално нещо е Доброто, то е една от великите картини на живота, наречена в Писанието Дървото на живота. Говори се в Писанието и за Дървото за познаване на доброто и злото. Доброто има отношение към сърцето.

Според учените сърцето е орган на кръвообращение. Като се свива и разпуца, то движи кръвта по цялото тяло. Всъщност движението на кръвта не се дължи на свиването и разпуцането на сърцето, но на особен рог космично течение, наречено електричество. То е причина за свиването и разпуцането на сърцето. Когато това течение спре, човек моментално умира, сърцето спира движението си. Коя е причината за прекъсване космичното течение, което движи сърцето? Прекъсване на връзката на човека със закона на Доброто. Щом престане да служи на Доброто, човек умира – сърцето спира своята дейтелност. Достатъчно е да възстановиш връзката си с Доброто, за да започне сърцето ти отново да работи.

И тъй, Доброто е връзка между Бога и човешката душа. Същевременно Доброто има отношение и към злото: не можеш да проявиш Доброто, без да засегнеш и злото в себе си. Обаче ти трябва да разбираш Божиите

закони, за да не попаднеш под силите на злото. Външно злото има величествен вид, особено отдалече. Гледано от разстояние, то представлява красива планинска местност; приближиш ли се до него, виждаш една оголена, камениста, усойна местност, която с нищо не привлича погледа на човека. Който се е опитвал да влезе във вътрешността на тая местност, здрав не е излязъл. Някои наричат злото дявол. Какво всъщност е дяволът, и те не знаят. Смущават се от злото, без да знаят, че причина за това са те самите. Злото не може да има отношение към тебе, ако то не те обича и ако ти не го обичаш. Никой момък не задиря момата, ако тя не го предизвиква. Днес тя хвърли око на едного, утре – на другото, докато запали сърцето на някой момък и той тръгне подир нея.

Няма човек в света, на когото сърцето да не е горяло. И да се пазиш, и да не се пазиш, все ще се запали сърцето ти. Има нечисти места в живота, през които човек неизбежно минава – няма друг път. Ще кажете, че можете да избегнете нечистите места с аероплан. И във въздуха има опасни места: колко авиатори са платили с живота си! Опасни места има и в мисълта, и в чувствата на човека. Който не знае законите на мисълта и на чувствата, лесно може да плати с живота си: попадне ли в тия опасни места, мъчно може да излезе невредим. Който има любов в себе си, лесно се справя с опасностите и изпитанията в живота си.

Много ви е говорено за Любовта, много говорите и вие за Любовта, но какво знаете за нея? Ще кажете, че сте чели романи от различни автори, които третираат въпроса за Любовта. Това е още предисловие на Любовта. Нито един автор не е писал за Любовта като за същина, като за сила. Досега аз не съм чел нито една глава за Любовта: за предисловието на Любовта е писано много, но за Любовта нищо не е писано. Достатъчно е да прочетеш само една глава от книгата на Любовта, за да се осмисли животът ти и да се освободиш от всички противоречия. Голяма е светлината на Любовта. Да носиш Любовта в себе си, това значи да бъдеш господар

на положението: мъчнотиите ще отстъпват пред тебе, както слугите – пред господаря си. Ако нямаш любов, казваш: „Изкуси ме дяволът“. „Отде влезе той, кой го пусна да влезе в тебе – ти или твоите слуги?“ „Сърцето ми е пуснало дявола“. Това е възможно. Щом допуснеш любовни работи в сърцето си, то всичко може да направи, то всякога обърква работите. Сърцето гаже и не подозира, че е станало причина за някакво недоразумение, то пита: „Какво лошо има в това, че съм откъснал една ябълка от дървото?“.

Един беден човек отишъл при един евангелист да иска някаква помощ, понеже много изпаднал. Евангелистът му дал известна сума да се подкрепи. След това бедният човек отишъл в една голяма дрехарница, дето се препоръчал за евангелски проповедник и пожелал да му дадат един хубав костюм. Облякъл костюма още в дрехарницата, а своите дрехи оставил там, под предлог, че слугата му ще дойде да ги вземе и да плати. Така той си купил нови обувки, нова шапка, без да даде стотинка за тях. Когато дрехарят, обуцарят и шапкарят отишли в дома му да искат парите си, той им отговорил: „Не ме изнудвайте, аз ви платих“. Те разбрали, че не могат да се справят с него, и се отказали да го търсят повече. Такива грешки прави и човешкото сърце, без да подозира, че носи отговорност.

Един апаш отишъл в един от големите хотели в Русе, дето прекарал два месеца. При влизането си в хотела той носел два големи тежки куфара, които го представили за голям богаташ. Ял, пил в хотела, но нищо не плащал. Един ден той напуснал хотела и не се върнал повече. Хотелиерът влязъл в стаята и като видял куфарите, казал: „Все-таки е оставил нещо – два пълни куфара“. Като ги отворил, останал изненадан – те били пълни с камъни.

Като работя между хората, и аз се натъквам на особени случаи. Дойде при мене някой, иска веднага да го приема. Казвам му, че съм зает, друг път да дойде. „Отдалече ида, втори път не ми е възможно да дойда. Приемете ме само за две минути, имам голяма мъчнотия.“

„Щом е за две минути, ще отделия толкова време.“ Той влиза в стаята ми и не мисли за двете минути: сега половин час, един час, два часа. Аз го слушам и си казвам: „Не издържа на думата си“. Той иска да се жени, показва ми портрета на своята възлюбена. Виждам, че и двамата са добри, но не са един за друг.

Един ден дойде една мома – иска да се жени. Казвам ѝ, че тоя, когото е избрала, не е узрял още. „Нищо, ще го чакам да узрее. Важно е ще живеем ли добре.“ „Ще живеете.“ „Докога?“ „Докато се роди детето.“ „После?“ „После ще имате големи мъчнотии, които ще развалят живота ви. Като се роди второто дете, мъчнотиите ви ще бъдат още по-големи. То ще бъде момиче, като скъпоценен камък: ще се явят много разбойници да го крадат.“ „Ти ми говориш с алегория, но не те разбирам. Говори ми без алегии, ясно.“ „Добре, ще ти говоря направо: ти си млада, не познаваш себе си. Твоят възлюбен е много добър, но ти ще го развалиш.“ „Как ще го разваля? Аз го обичам.“ „Обичаш го, но ще го заставиш да служи на друг господ. Така ще объркаш и своя, и неговия път.“

Питате: „Лошо нещо ли е любовта между хората?“. Любовта е най-красивото нещо в живота. Всички хора се влюбват – и светски, и религиозни. Без любов не можеш да влезеш в духовния и в Божествения свят: Любовта ще те въведе в тия светове, тя ще те въведе и в света на знанието. Любовта е сладък сок, с който се справят само мъдреците и светиите. Попадне ли в устата на обикновения човек, тя първо е сладка, а после го опива: тоя сок ферментира и действа опивателно. Мъдрецът трансформира силите на Любовта и работи с нея безопасно, обикновеният човек обаче не може да се справя със силите на Любовта. Една майка казала на сина си, който бил ученик: „Синко, както вървиш, никога няма да въртиш къща.“ „Защо, мамо, нали уча?“. Един ден той се събрал с другари да се повеселят. Купили вино и започнали да пият. Пили за здравето на тоя, на она, докато се напили. Той се върнал у дома си пиян, едва се държал на краката си. „Мамо, виждаш ли, че цялата къща се върти? Целият свят се върти, с него заедно и аз се въртя.“

И религиозните не могат да се справят с живота. Те се запитват защо Бог е допуснал злото в света, защо съществува смъртта, та да коси хората; как ще бъдат приети на оня свят? Това са ненужни въпроси, това е тежка раница, от която постепенно трябва да се освобождавате. Казваш: „Ще хвърля раницата от гърба си! Искам да бъда свободен“. Опитвал ли си да се освободиш от една непотребна мисъл, знаеш ли как става освобождаването? Христос казва: „Чашата, която Отец Ми даде, да я не пия ли?“. Чашата представлява страданието. Ако Христос прие страданието и го понесе с радост, колко повече обикновеният човек трябва да го приеме. Петър мислеше, че с нож може да се бори със страданието, той извади ножа си и отрязва ухото на слугата. Христос взе ухото и го залепи. С това Той показа на Петър, че има друг начин за справяне със страданието. Явява се въпросът: защо Петър отрязва дясното ухо на слугата, а не лявото; защо му отрязва ухото, а не ръката? Това са философски въпроси, върху които трябва да се разсъждава. Обаче Христос каза на Петър: „Скрий ножа в ножницата, защото който вади нож, от нож умира“.

Сега ние не се интересуваме от това, което е станало във времето на Христа – за нас е важно това, което днес става. Казвате, че Христос гоиде да спаси света, но същевременно Го отричате – нямате нужда Той да ви спасява. Като се намерите в трудно положение, започвате да търсите Христа. Млада красива мома обича един момък, който иска да се ожени за нея. Той я нарича ангел, божество – и тя вярва на думите му. И за нея той е всичко в живота: тя гледа на него като на свой спасител. Като се оженият, отваря се нов лист: момата престава да бъде ангел и той я нарича „говедо, простак, животинно“; тя става обикновена слугиня, той не държи сметка за нейното положение. Като чува думи, които тровят, тя трябва да се чисти от тях с дни и седмици. Не е лесно да се очистиш от отровата на лошите думи, на отрицателните мисли и състояния. Като идат при мене хора, всеки оставя по малко от своите лоши състояния.

За да помогна на някого, аз се свързвам с него и поемам част от отровата, която го мъчи; след това трябва да се чистя, да се освободя от отровата, която съм поел.

Като говоря за женитбата, аз я сравнявам със сраженията на бойното поле. Войникът влиза в сражение насилно: ако остане на него, той сам да пожелае да се сражава, едва ли ще направи това. В повечето случаи майките и бащите женят синовете и дъщерите си. Войникът влиза в сражение два-три пъти и излиза с пробит шинел оттам. И младоженците влизат в сражение, а окръжаващите гледат кой от двамата ще победи; те постоянно се сражават, някъде жената побеждава.

В едно варненско село мъжът обичал да пие с другарите си. Жената била здрава, юначна българка. Като знаела, че мъжът ѝ пие по кръчмите, тя пращала детето си да го вика да се върне вкъщи. Той казал на детето: „Кажу на майка си да си гледа работата! Аз съм свободен да пия, колкото си искам“. Една вечер той пак върнал детето с думите, че никой няма право да се меси в работата му. Като чула това, жена му се ядосала, сграбчила една цепеница, влязла в кръчмата и ударила мъжа си по ръката. Той веднага станал от стола и тръгнал с жена си, но със счупена ръка. За да се лекува, той отишъл в друго село: срам го било от съселяните – да не разберат, че жена му го е била. Като го питали как си е счупил ръката, той отговорил: „Паднах от коня си“.

Много хора се влюбват, женят се, сражават се, без да са виновни за това. Виновен ли е войникът, че се сражава? Други го пращат и той е длъжен да се сражава. Ако го питат желае ли да се сражава, той ще каже, че желанието му е да бъде свободен. Човек трябва да не се опива. Виното е направено от гроздов сок. Като ферментира, гроздовата захар се разлага на спирт и въгледвуокис. Спиртът опива, всичката вина е в него. Като извадите спирта от виното, получавате сладко безалкохолно вино, което не опива.

Казвам: има мисли и чувства, които са толкова опасни, колкото спиртът и вредните киселини. Вие трябва

да знаете свойствата на тия вещества, да разбирате реакциите, които те произвеждат върху организма, за да се предпазвате от тях. Един млад даровит свещеник разправяше една своя опитност. В черквата, дето служел той, имало един дякон, който му помагал в службата. Един ден дяконът направил една малка грешка, за която свещеникът не могъл да му прости: той му ударил една плесница, за да го научи да не греши. Дяконът бил крайно честолобив и тайно носел обидата в себе си. След няколко години дяконът станал владика. Сега свещеникът попаднал под неговото ведомство и често си казвал: „Ударих една плесница, но сега ще плащам за нея“. Едва след 25-30 години владиката простил на свещеника за обидата, която преди години му нанесъл.

Казано е в Писанието: „За всяка дума, за всяка крива постъпка ще отговаряш“. Казваш, че си търпелив, а като ти дойде едно изпитание, питаш: „Защо Бог допусна това изпитание? Защо ми даде тая лоша жена?“. Ти не подозиращ, че по тоя начин роптаеш против Господа. „Защо Бог ми даде това лошо дете?“ Ти обиждаш Господа. Знай, че Бог не бива поругаем. И Йов задаваше такива въпроси, но мина през големи изпитания. Той изпи горчивата чаша на страданието го дълбоко и като научи урока си, каза: „Господи, прости ми! Разбрах, че съм правил неща, които не трябваше да правя“.

И тъй, докато влезе в духовния свят, човек ще мине през големи мъчности. Труден е пътят на Любовта. Сам никой не може да влезе в тоя път – трябва да се намери някой да ви води. Привидно Христос остана сам на кръста, но не беше сам. Има Един, Който придружава човека и в най-трудните моменти на живота му – Той сочи пътя на всички хора към Царството Божие, към Царството на Любовта. Това, дето хората се влюбват, се дължи на факта, че търсят някой да ги ръководи. Жената търси мъж да я води в пътя на Любовта, мъжът търси жена да го води в същия път; децата търсят учители да ги водят и поучават. Всеки търси някой да му покаже пътя към Царството Божие. „На какво се дължат страданията на

хората?“ На неразбирането им: като не разбират много неща, те ги обезценяват. И петелът обезценява диаманта, който е изровил на бунището. Много естествено, той не разбира цената му! Ако можеше да оцени диаманта, петелът щеше да се осигури за цял живот; и не само себе си, но още много петли щеше да осигури.

Оценявайте Любовта! Ако я цените, тя ще ви възкреси; ако я обезцените, ще ви умъртви. Ако я цените, тя ще ви направи учени; ако я обезцените, ще ви направи невежи. Ако я цените, ще бъдете силен човек; ако я обезцените, ще станете слаб. И тогава, каквото и да ви се случи, за всичко трябва да благодарите. Не отправяйте нито една лоша дума, нито едно роптание против Бога. Казвайте: „Всичко, каквото Бог е направил и прави, е добро“. Вълните на лошите мисли могат да бушуват, колкото искат, но ти няма да ги допуснеш да влязат вътре. Влязат ли вътре, те ще те разрушат като живеницата. Една е вратата на Любовта. Който влиза през тая врата, той е добрият пастир; който минава през оградата, той е крадец и разбойник, той остава вън от Любовта. Всяка мисъл и всяко желание, които минават през оградата на кошарата, са крадци и разбойници, нищо не допринасят.

„Чашата, която Отец Ми даде, да я не пия ли?“ Тая горчива чаша е чашата на Любовта. Докато не я изпие, човек не може да разбере смисъла на живота, който носи радост и страдания. Който не може да разбере смисъла на страданието, никога не може да разбере смисъла на радостта. Казваше ми една сестра, че иска вече да живее за Господа. Това е най-лесната работа! Казвам ѝ: „Досега ти не си могла да живееш за Господа, защото от сутрин до вечер мислиш само за себе си. Ти си Господ сама за себе си. Значи твоят Господ е на Земята: ти обичаш себе си и света. Начинът, по който обичаш света, няма да те въведе в Царството Божие.“ „Какво да правя?“ „На своето място ще туриш Господа, на мястото на света ще туриш ближния си; себе си ще туриш на трето място, а света ще туриш на последно място. Ти вървиш по

обратен път: себе си туряш на първо място, ближния си – на второ място, а Бога – на последно място“. Сега не ви остава нищо друго, освен да смените реда на нещата: на първо място в своята душа да поставите Бога, на второ място – своя ближнен, на трето място – себе си, а на четвърто – света.

Христос казва: „Отец Ми е по-голям от Мене. Не дойдох да изпълня Своята воля, но волята на Оня, Който Ме е провонил“. Христос постави Бога на първо място в Себе Си, ближния си – на второ място. Той казваше, че Син Человечески няма да да подслони глава, но знаеше какво трябва да прави. Когато Петър Го предупреждаваше да бъде по-предпазлив, да не излага живота си, Христос му отговори: „Това е дяволска мисъл. Не дойдох да живея за Себе Си. Махни се оттук! Чашата, която Ми даде Отец, трябва да я изпия“.

Казвам: не туряй себе си на първо място в живота – това е нещастие. Не туряй и света на първо място – това е друго нещастие. Тури Бога на първо място в душата си, тури ближния си на второ място! Кой е твоят ближнен? В притчата за самарянина³⁴ Христос показва кой е твоят ближнен. Тури себе си на трето място, а света – на четвърто място. Постъпиш ли така, ти си в правия път, който води в Царството Божие.

В Божията Любов е благо на човека.

16 май 1937 г., София, Изгрев

НОВОТО

Размишление

Ще прочета 18. глава от Евангелието на Йоана, от 20. стих нататък.

Казано е в Евангелието, че Христос дойде да свидетелства за Истината. Когато грешникът страда, има причина за това. Казано е, че който грешни, трябва да страда. Какво ще кажете, когато праведният страда? Според индусите съществува закон за кармата³⁵, който гласи: „Каквото сееш, това ще жънеш“. Когато детето боледува, майката страда. Когато правиш благодеяние на някого, без да искаш, ти се свързваш с него и носиш част от тежестта му. Ако правиш благодеяние на някого, ще спазваш известни условия. Можеш ли да закачиш една торба със злато на давещия се? Ще кажеш, че му правиш благодеяние: това благодеяние ще го отнесе на дъното на морето. Помогни му да се спаси, да излезе на брега – и тогава му дай торбата със златото. Изкуство е да знаеш кога и как да помагаш на хората.

Днес и религиозните, и светските хора имат желание да избегнат страданията. Всеки се стреми да живее добре, за да не страда. Повечето религиозни и духовни хора живеят добре с единствената цел да се уреди някак животът им. Христос показа на хората пътя към добър живот. Той поучаваше хората, лекуваше ги, без да иска нещо от тях. В края на краищата Той получи за това такава заплата, каквато не очакваше. Еврейският народ беше предупреден чрез своите пророци, че ще дойде техният Месия, да бъдат готови да Го посрещнат; въпреки това те Му дадоха друг прием. Мнозина се чудят как е възможно да очакваш някого и да го приемеш като неприятел! Някои религиозни хора и днес дават такъв прием на

Христа, както Му дадоха евреите. Това беше изпит за тях, това е изпит и за сегашните християни. Едни издържаха изпита си добре, други не можаха да го издържат: Петър даже се отрече от Христа. Запитаха го: „Да не си и ти от Неговите ученици?“ „Не съм“.

Едно трябва да научите: някога добрите и праведни хора трябва да страдат за грешните. Как ще разберете това? Казвате: „Грешният трябва да страда за греховете си, но защо трябва да страда праведният?“. Вярно е, че грешният трябва да страда за греховете си, но праведният трябва да страда, за да се спаси. Праведният, добрият човек е хляб, който грешният яде, за да оздравее и да живее. Грешният трябва да яде пресен хляб, а не мухлясал: яде ли мухлясал хляб, той ще умре.

И тъй, като дойде страданието, не бягайте от него, но си кажете: „Ако съм грешен, страдам за греховете си; ако съм праведен, страдам за спасението си“. Не се страхувайте от страданията, но разумно се справяйте с тях; не се страхувайте и от смъртта. Защо се страхува човек от смъртта? Защото не я разбира. Всяко нещо, което не разбираме, ни причинява страх. Всяка душа, която иде на Земята да се въплъти, също изпитва страх. Тя представлява въоръжен войник, който слеза на Земята да се бие за отечеството си: от желание да му помогне тя се хвърля в първата бойна линия. Като пострада, тя съжалява, че е влязла в първата бойна линия, и казва: „Трябваше да бъда внимателна, да се предпазя от страданието“.

Сега не е въпрос за страданията и радостите – важно е как може да ги използва човек, за да се повдигне. Ако човек е сам, без никакви задължения в света, и желае да се подвизава, щеше ли да има страдания? Щом се е родил и живее на Земята, страданието непременно ще дойде; и обратно – като умре, човек се освобождава от страданието. Който се ражда, осъден е на страдания; който умира, той се освобождава от страданията. Следователно човек страда, защото се е родил; той умира, за да се освободи от страданията. „Защо сме дошли на Земята?“

Това е първата задача, която трябва да решите. Вие не сте дошли на Земята да живеете охолно, не сте дошли на Земята да вършите търговия, не сте дошли на Земята да ставате учени хора, философи, певци или музиканти. Вие сте пратени на Земята като слуги, да изпълнявате волята на Бога. Това е най-лесната задача, която трябва да решите – и след това да се върнете назад. Ако е въпрос за музика, на Небето вашата музика ще бъде кряс-кане; ако е за философия, на Небето вашата философия е, както някои я наричат, „гървена философия“; ако е за поезия, на Небето вашата поезия е детска играчка.

Единственото нещо, с което можете да се похвалите на оня свят, това са вашите страдания. Като говорите за вашите страдания, жителите на оня свят ще кажат: „Ето нещо ново, което ние не познаваме. Трябва да слезем на Земята, да опитаме това, за което хората обикновено говорят“. И на вас казвам: единственото нещо, което можете да научите на Земята, това са страданията – за тях сте дошли тук. Някога сте били на Небето, говорили са ви за страданията – и като сте слушали за тях, казвали сте: „Да слезем на Земята да опитаме това ново нещо, да видим какво представляват страданията“. Сега, като познаваш отчасти страданията, казваш: „Не искам повече да дохождам на Земята!“. От тебе зависи: страданието не се налага насила, то е свободен избор. Привилегия е за човека да страда. Напредналите души слизат доброволно на Земята да опитат страданията, и за тях страданието е привилегия.

Днес аз говоря за вътрешния смисъл на страданието. Има нещо дълбоко скрито в страданието, което по никои начин не може да се обясни. Никаква философия не може да обясни какво нещо е страданието и какво се крие в него – всеки сам трябва да го опита. И Христос дойде на Земята да опита страданието, че като се върне на Небето, да разказва за него като за нещо ново, непознато на небесните жители. В Христовите страдания се крие спасението на човечеството. Който живее на Земята и бяга от страданията, той не може да се спаси. Каква

ценност ще занесеш в другия свят, с какво ще се похвалиш там? Ако носиш човешката музика, философия, поезия, те нищо не представляват в оня свят. Ако носиш една торба със страдания, веднага ще те приемат – вратата на Царството Божие ще се отвори пред тебе и ще ти кажат: „Добре дошъл!“. Тръгнеш ли за оня свят с торби, пълни със знание, философия, музика, пеене, поезия, веднага ще те спрат и ще ти кажат: „Назад! Ние имаме от тия неща повече, отколкото трябва. Нека остане това на Земята. Друг е въпросът, ако носиш торба със страдания“. Апостол Павел казва: „Ще се похваля със страданията си“.

Това, което сега ви говорих, е достатъчно... Малко, но сладко. Христос казва: „Блажени страдащите, защото е тяхно Царството Божие“.

В Божиата Любов е благо то на човека.

23 май 1937 г., София, Изгрев

УПОВАНИЕ НА БОЖЕСТВЕНОТО

Ще прочета 19. глава от Евангелието на Йоана, от 1. до 20. стих.

Размишление

Христос казва: „Едно ти не достига“. Наистина, има нещо, което не достига на човека, но въпреки това всеки ден или се прилага по нещо към него, или се отнема. Как ще отговорите, ако ви запитат какво нещо е светлината и какво – тъмнината? Как ще ги представите в геометрична форма, на научен език? Ще кажете, че светлината се предава чрез трептения. И водата се пренася чрез тръби, но нито трептенията са светлина, нито тръбите – вода: те са само проводници. Това не значи, че водата се предава само чрез тръби – и без тръби може да се предава. Първоначално са знаели, че електричеството се предава чрез жици, днес се знае, че електричеството се предава и без жици.

Често се говори за Любовта, Мъдростта и Истината. Някои мислят, че знаят много по тия въпроси. Не е важно какво знаете, важно е кой от вас е приложил тия добродетели; при това те трябва да се приложат вътрешно, а не външно.

Две млади сестри стоят при мене и се разговаряме. Казвам им: „Знаете ли за какво е определена съботата? Тя е ден на Бога. В събота човек не трябва да мисли за себе си, нито за болките си, ако е болен; нито за грехи и обувки – в събота човек ще мисли само за красиви и велики неща, които не се отнасят до него“. Казвам на сестрите: „Знаете ли, че всички нещастия произлизат все от добри желаня?“. Те ме гледат учудено – как е възможно от доброто да излиза лошото. Представете си следния случай: един беден човек работи по цели дни и

едва изкарва по 40–50 лв. дневно. Ражда му се момиченце, то расте, развива се добре, стане на 15–16 години. Един ден младото момиче се вижда в огледалото и изпитва приятно чувство – радва се на своята красота. Среща я млад момък, който се заглежда в нея. Сърцето ѝ трепва за момъка и тя мечтае за хубави грехи и обувки. Щом се върне бащата от работа, тя започва да го моли – иска от него пари, да се облече хубаво. Бащата се вижда в чудо как да заговори желанията ѝ – той няма пари. Тя се сърди, недоволна е от него: иска да се облече, за да се хареса на момъка, когото е видяла на улицата. Не е лошо, че е обикнала момъка, но защо мъчи баща си? Длъжен ли е той да ѝ купува хубави грехи, обувки и шапка? За да заговори желанията си, тя трябваше да има богат баща, който да заговори нуждите ѝ. Нейният баща е беден: какво трябва да прави тогава? Ако момата мисли, че с хубавите си грехи може да спечели сърцето на момъка, тя е на крив път. Мислите ли, че тоя момък ще остане завинаги на нейна страна? Ако с грехите може да спечелите едно сърце, много моми са по-хубаво облечени от вас. Тогава? Сърцето на момъка ще мине от момата с по-лошите грехи към оная с по-хубавите. Младата мома, въпреки очакването си, ще бъде нещастна. Според мене, като се влюби, човек първо отива на баня, съблича грехите си и се окъпва добре. Облечен ли влиза човек в банята? Съблича грехите си и гол влиза. Като се окъпе, излиза от банята и облеча чисти хубави грехи. В това отношение всички, които отиват на баня, са влюбени.

И тъй, когато хората се обличат хубаво и мислят само за грехи, това показва, че са влюбени. Според мене когато момата се влюби, трябва да се облеча скромно: това показва, че тя е работлива. Ако момъкът минава често край дома ѝ, трябва да види, че тя работи ту в градината, ту вкъщи. Момците харесват работливите моми. Мома, която мисли само за грехи и нови премени, не е работлива, тя не се харесва на момците. Такава мома носи нещастие и за себе си, и за своя възлюбен. Това е мое предсказание. Видиш ли, че слаб човек язди лош кон,

ще знаеш, че той скоро ще се намери на земята: слаба греда мост не става. Не е лесно да предскажеш бъдещето на човека – много време трябва да го изучаваш, за да предвидиш неговото бъдеще. Казва се, че Бог изпитва човека. „Защо го изпитва?“ За да се познае сам – и Бог да го познае. И до днес още Бог изучава хората. „Не ги ли познава?“ Понеже човек е изложен на промени, нужно е постоянно да се изучава.

Казваш: „Аз искам да бъда задоволен“. Знаеш ли, че нещастията в живота се дължат на задоволяването? Отиваш в кръчмата и казваш: „Дай четвърт кило вино!“. Пиеш, но не си доволен. „Дай още четвърт!“ Пиеш чаша след чаша, докато се задоволиш; щом се задоволиш, ставаш нещастен. Друг пуши цигара след цигара, докато изпразни кесията си: желанието му да пуши е задоволено, но нещастие го следва. Някога легне в сламата с цигара в уста и заспи. Не се минава много време, сламата се запали – и отиде целият хамбар – и житото, и сламата изгарят. Доволството е вътрешен процес. Остане ли да се задоволяваш по външен начин, нещастие го тръгва след тебе.

Какво е нужно на човека? Знание. Влизаш в един голям град. Виждаш, че той е сив, потънал в дим; от комините постоянно излиза пушек, който прави атмосферата мрачна, тъмна. Какво е нужно на моя град? Вятър: той ще отнесе дима и ще пречисти въздуха. И в човека става вътрешно горение – някога пълно, а някога непълно. При това горение се образуват сажди, дим, които помрачават атмосферата на човека. Недоволството, неразположението внасят дим в човека, поради което лицето му потъмнява. Как ще си помогне? Само знанието може да го спаси: то е вятър, течение, което отнася дима далече в пространството. Без знание човек всеки ден ще се натъква на мъчнотии. Например една сестра решила да предприеме пост. За да издържи поста, тя се нахранила добре. Прекарала пет-шест дена в пост, но започнала да усеща виене на свят, особено главоболие. Аз разбрах причината за главоболието и я питам: „Преди да запостиш, яде ли?“ „Нахраних се много добре, иначе как ще издържа няколко

дена пост?“ „Там е грешката ти: преди да започнеш поста, ти трябваше да вземеш очистително, да освободиш стомаха си от всякаква храна.“ „Не знаех това“. Ето какво причинява незнанието. Добро е желанието на човека да пости, но знание е нужно за това. Казах на сестрата да изпие една-две чаши гореща вода. Тя направи това и стомахът ѝ се регулира.

Има смисъл да пости човек, но ако може да пречисти мислите и чувствата си; не постигне ли това, постът няма смисъл. Целта на поста е да се филтрират мислите и чувствата на човека; от друга страна постът е нужен за почивка на организма – външна и вътрешна. Да постиш, това значи да се вгълбиш в себе си, да се отстраниш от всякакви смущения, нищо да не те безпокои. Постът се препоръчва и като средство за лекуване: във време на пост горението в организма е по-силно, благодарение на което става изгаряне на всички вещества, които са причина за различни болести, неразположения и недоволства. Следователно поддържайте чистота на организма си, за да не се развиват във вас ония микроби, които причиняват болестите. Пазете се от лоши мисли, чувства и желания, които понижават духа на човека и го водят към нисш живот – той е причината за големите злини в живота. Казвате: „Толкова години служим на Бога: отде ще гойде злото?“. Важно е как служите. Да служиш на Бога, както трябва, това се отнася до напредналите същества – от вас се иска учене. Преди да служи на Бога, обикновеният човек трябва да учи, да придобива знание, без да се стреми да стане учен. В процеса на ученето той ще се натъква на различни промени: ще придобива светлина, но ще изпада и в тъмнина.

Вие знаете теорията за квантите: според нея процесите не текат непрерывно като водата, но в тях се забелязва един ритъм. Ако днес си здрав, на другия ден ще настъпи една малка промяна в здравето ти; ако днес си буден, утре ще настъпи едно малко разсейване; ако днес си силен, утре ще отслабнеш. Процесите в Природата текат вълнообразно, с едно малко повдигане и понижаване.

Доброто например е една кванта, злото – друга кванта. Всякога не можеш да бъдеш добър, всякога не можеш да правиш добро – за това се искат известни условия. Например можеш ли по всяко време да посадиш една семка? За да посадиш семката, първо земята трябва да е разработена, да има влага и слънце. Можеш ли всякога да учиш? За да учиш, трябва да имаш любов към знанието и желание да учиш; за да бъдеш силен, трябва да имаш здрав гръбнак. Някой се мисли за силен, но като започне една тежка работа, скоро се изчерпва.

Един млад брат се оплакваше от слабост, казваше, че изпитвал особено чувство, като че го напущат силите и ще се пръсне – иска да му помогна. И аз имам желание да му помогна, но виждам, че той не вярва в мене, т.е. в методите, които му препоръчвам. Защо? Той няма връзка, няма никакъв контакт с мене. За да повярва в моите методи, нужно е знание. Той ме гледа критично и ме пита мислено отде иде, кой съм. Аз съм посланик – трябва да му покажа акредитивните си писма, за да ми повярва. Според мене не е голямо изкуство да познаеш кой отде иде. Отивам в едно богато семейство. Излиза мъжът и любезно ми казва: „Извинете, жена ми и децата ми са на курорт, не мога да ви приема“. Тоя човек не говори истината – аз познавам вече от кой свят иде той. Отивам в едно бедно семейство: излизат и мъжът, и жената, канят ме да вляза. Те ме приемат добре, с разположение и любов. Аз зная вече отде идат тия хора – те са дошли от Божествения свят.

Какъв извод трябва да направя от казаното досега? Всички трябва да работите за прилагане на нещата. Липсва ви нещо в метода на прилагането, методът ви е крив. Прилагането на Любовта, на знанието, на свободата изисква прав метод – иначе ще ги прилагате, но ще получавате обратни резултати. Казваш: „Искам да обичам всички хора, но някои ме гразнят, не мога да ги търпя“. Това не показва, че тия хора са лоши: някога се гразниш от лоши хора, но някога и от добри. Доиде при тебе един добър човек, поглежда те със своя чист спокоен поглед,

а ти се гразниш. Защо? Страхуваш се да не проникне в тебе, да открие нещо, което не искаш другите да знаят. Изкуство е да търпиш всички хора. Ако аз бях като вас, колко хора щях да изтъдя! И на мене всички хора не са ми еднакво приятни. Казвате: „Бог е Любов“. Любов е Той, но има хора, които не заслужават Неговата любов, в смисъл, че не са готови още за нея. Те страдат, пъшкат, но Бог е далече от тях, не ги чува. Как трябва да постъпва майката със своето непослушно, своенравно дете? Тя го измие, облече го, нахрани го, но то продължава да плаче – недоволно е, иска нещо друго. То плаче и денем, и нощем. Майката го оставя и си гледа работата, не му обръща внимание.

Питам: как трябва да се постъпва с вас, ако след като всичките ви нужди са задоволени, вие продължавате да пъшкате и да ахкате. Вие ще пъшкате, но вашата майка ще си работи – никакво внимание няма да ви обръща. „Ние обичаме майка си.“ Тя не се нуждае от вашата любов. Следователно и Бог не се нуждае от любовта на грешни хора, които само се оплакват. Какво ще ви допринесе тая любов? Нито вие ще придобиете нещо от тях, нито те ще придобият нещо от вас. Аз се чудя на младите момичета и момци. Те се срещат, обикват се – и момата очаква момъкът да я направи щастлива, а той очаква на момата. Това никога няма да бъде: щастие то иде изключително от Бога. Човек може да бъде щастлив, когато гържи в ума си мисълта за Господа, Който е създал всичко. Да мисли, че щастие то му може да дойде от друг човек, подобен на него, това е невъзможно. Закон е: не уповавай на човешкото в себе си, нито на човешкото в своя близен; не уповавай на животинското в себе си, нито на животинското в своя близен. Уповавай само на Божественото в себе си, както и на Божественото в своя близен.

Като не разбират силата на Божественото, хората постъпват като Пилат³⁶. Те измиват ръцете си, за да се освободят от всякаква отговорност. Пилат каза за Христа: „Не намирам никаква вина в този човек“. Когато евреите се възбунтуваха и казаха, че искат смъртта на

Христа, защото се нарича цар, Пилат отстъпи – той беше безхарактерен, страхлив и тщеславен човек. Евреите искаха смъртта на Христа под предлог, че се нарича Син Божий. Интимната страна на тяхното желание се крие другаде: те се страхуваха от Христа, да не засегне интересите им. И до днес още човек постъпва като евреите. Дойде в ума му една светла идея – и той се колебае да я приеме, или не, да я разпне ли по закона, който съществува? Той мисли, че ако я приеме, интересите му ще пострадат. Помни: докато вървиш в човешкия път, ти от ден на ден ще пропадеш; влезеш ли в Божествения път, работите ще ти се нареждат добре. Как ще познаете дали сте в човешкия, или в Божествения път? Ако лицето ви почернява, вие сте в човешкия път; ако лицето ви се озарява от светлината на живота, вие сте в Божествения път.

Казвате: „Учителя може да направи всичко“. Не уповавайте на сламки, които сами си създавате. Аз не се качвам на сламки, не искам и вие да упоавате на тях. Аз ходя по греди, които никога не се чупят – искам и вие да стъпвате по такива греди. Ако вярвате в мене, вярата ви да е вътрешна, а не външна. Някой има отлично мнение за мене. Докога? Докато не засегна неговите възгледи и интереси. Засегна ли ги, той няма вече никакво отношение към мене. Това не е вяра, нито убеждение. Ако и моите отношения към вас са такива, това са човешки отношения. Трябва ли да мисля добре за вас, докато ми носите подаръци? Това не е отношение, това е само подвързия на книгата. Тя е ценна само тогава, когато съдържанието ѝ е ценно. Ако книгата не е ценна, то е все едно да цитирате стихове от Евангелието, без да разбирате техния дълбок смисъл. Цитираш стиха, дето Христос казва: „Аз съм пътят, истината и животът“. Пътят, това е знанието, необятната Божия Мъдрост, която трябва да изучавате. Пътят подразбира Божествения език, който води към Божественото знание. Истината има отношение към свободата, животът произтича от Любовта – той е крайният резултат, до който трябва

ва да достигнем. Значи като вървим по Христовия път със силата на Божествената светлина и Истина, ние ще дойдем до живота. Само така ще се свържем с живота, защото е казано, че Любовта ражда живота; чрез живота ще познаем величието на Бога. Христос казва: „Аз съм живият хляб, слязъл от небето. Който Ме яде, има живот в себе си“. Казвам: само оня може да яде моя хляб, който има живот в себе си.

„Какво е нужно на човека, за да придобива знания?“ Да учи и да придобива светлина. „Какво трябва да прави старият?“ Да се подмладява. „Младият?“ Да не остарява. „Глувият?“ Да поумнява. „Слабият?“ Силен да стане. Като четете 19. глава от Йоана, виждате през какви страдания е минал Христос. Някои съжаляват Христа, че е минал през толкова големи страдания. Няма защо да съжаляват! Аз си казвам: бих съжалявал, ако не изпълнявам учението на Христа. Пилат каза на Христа: „Не знаеш ли, че власт имам да Те разпна и власт имам да Те пусна?“. Исус отговори: „Не би имал никаква власт над Мене, ако не бе ти дадена отгоре“. Пилат изми ръцете си, с което искаше да се освободи от всякаква отговорност. Понеже не намираше никаква вина в Христа, той Го остави в ръцете на евреите, те да Го разпнат. Питам: като кого искате да постъпвате – като Пилат, да си измиете ръцете, или като евреите? Както и да е постъпил Пилат, и до днес говорят и четат за него като за страхлив човек. И за Христа говорят, но като за човек, Който изпълни Божията воля.

Казвам: не се страхувайте като Пилат да изповягвате своята идея. Мислете за Бога, мислете и за Христа като за образец на търпение. От Своето величие Той слезе на Земята, облече се в рабски образ и се смири. Той знаеше каква работа Му предстоеше на Земята. Бъдете и вие като Христа – да понасяте страданията с търпение. Ще кажете, че е било определено Христос да мине през тия страдания. И за вас е същото: щом е определено, и вие ще си носите страданията. Някой ви заплашва и казва: „Имам власт“. Ще отговориш: „Имаш

власт, но тя е гадена отгоре“. Мнозина се страхуват от злото, което наричат дявол. Не се страхувайте от него: дяволът е резултат на човешката мисъл, той няма власт над човека. Следователно човек греша, защото е свободен: той иска да греша, вината е в самия него. Не съжaliaвай, че си сгрешил, но кажи: „Господи, благодаря за свободата, която Си ми дал. Както съм свободен да греша, така съм свободен и да изправя грешката си“. Това значи характер! Не се оправдавай с дявола, уповавай на Господа! За да уповаваш на Господа и да Му угодиш, нужно е вяра – тя е вѣже, за което се хващаш и в тоя, и в она свят. И в Рая да отидеш, ще се натѣкнеш на неизвестни неща, за които е нужно вяра. Тя има Божествен произход, а вярването – човешки. Без вяра нищо не се постига. Вярвайте, че сте свободни, силни и може да изправите погрешките си, не казвайте, че хората ви изкушават. Признайте грешката си и я изправете: и учен да си, признай грешката си – така ще научиш нещо ново.

Един мой познат – лекар, се разболя и ме повика да му помогна. „Защо не извикаш някой твой колега да те лекува?“ „Там е чудното – аз лекувам хората, а сам не вярвам в лекарите.“ „Твоята болест не е сериозна, лесно ще ти се помогне – само с вяра можеш да се излекуваш.“ Няма болест, която да не се подчинява на вярата. Като се излекуваш, не бързай да разказваш на хората как си се излекувал. Щом мине известно време, можеш да приложиш същия метод и към другите. Ако разказваш на хората как се лекуваш, преди да видиш резултат, болестта ти ще се върне отново. Проверявайте нещата и после говорете за тях: не искам да се хващате като слепци за тояга. „Има ли бъдещ живот, или няма?“ Ще опитате и сами ще се убедите в това. Някой казва: „Ако има бъдещ живот и живея добре, нищо не губя; ако няма бъдещ живот, нищо не печеля“. Има бъдещ живот: като живеем, всеки ден го проверяваме. Някои мислят, че като умрат, тогава ще разберат има ли бъдещ живот. Аз и сега зная, че има бъдещ живот – за мене това е абсолютна истина.

Един евангелски проповедник ме попита: „Вярваш ли в бъдещия живот, вярваш ли, че има друг свят?“ Как да

не вярвам, когато всяка вечер отивам там и сутрин се връщам? Аз се чудя как проповядваш на хората за оня свят, щом не вярваш! Ти чакаш да умреш, да отидеш на оня свят, и тогава да повярваш. Като дойдеш отново на Земята, ти пак ще забравиш, че има друг свят, и ще питаш има ли бъдещ живот, или няма. Когато обичаш хората, ти си в бъдещия живот; когато вярваш в абсолютната Истина, ти си в бъдещия живот. Радостта, която изпитваш от знанието, показва, че живееш в бъдещето, т.е. живееш в оня свят. Голяма е радостта на човека, когато знае как е създаден светът, кой го е създал и т.н. Изгубиш ли знанието и вярата в бъдещето, радостта ти изчезва – и докато си бил в светла стая, веднага наставя тъмнина. Можеш ли да виждаш в тъмнина? Нищо не виждаш: нито моя, нито оня свят. Щом завъртиш ключа, светлината иде и ти виждаш вече. Светлината открива всички светове пред очите ни, а тъмнината ги закрива.

Като говоря за абсолютната вяра, някой се съблазнил и казал, че не иска да ме слуша, защото съм провалил вярата му. Аз не искам да провалям вярата ви, но не искам да минавате по мост от сламки. Ако видите, че аз минавам по такъв мост, не искам и вие да правите същия опит. Аз зная законите и мога да правя и най-големите рискове. Аз съм лек, отвсякъде мога да мина, но ако вие с вашето тежко тяло се опитате да минете по моя мост, ще паднете в пропастта. Дето минавам аз, вие не можете да минете: за да вървите по пътя, по който аз вървя, трябва да измените тежестта на вашите мисли, чувства и постъпки, трябва да олекнете.

Аз забелязвам, че на Изгрева има много кореспонденти, които пишат в различни вестници. Добре е да бъдеш кореспондент, но на проверени факти. Ако разнасяте непроверени факти, аз ви съжалявам; при това никои не ви плаща. Обаче един ден ще ви гържат отговорни за хартията и мастилото, което сте изразходвали – и тогава вместо на вас да плащат, вие ще плащате. Бъди кореспондент и разнасяй Истината в света: да бъдеш кореспондент на тъмната ложа не те съветвам. Ако съм на ваше място и някой ме обиди, ето как ще постъпя. На оня, който

ме е обидил, ще напиша едно любовно писмо със следното съдържание: „Братко, благодаря ти за горчивия хап, който ми даде. Ще се опитам да го взема като лекарство и ще изправя грешката си“. И той ще ти отговори с любовно писмо. Правете опити да се споразумявате и да изправяте грешките си.

Сега аз говоря върху критикуването и одумването, защото Бог е създал света за учене, за придобиване на знание. Одумването изкривява посоката, по която умът трябва да върви. Защо ще се занимавате с грешките на хората. Закон е: който се занимава с чуждите грешки, трябва да ги изправя. Ако някой дойде при мене и пожелае да му стана теляк, аз ще постъпя по всички правила на това изкуство: така ще го изтъркам, че няма да оставя място, което да не съм изчистил. Той ще излезе абсолютно чист от банята и ще ми благодари. Аз съм за абсолютната чистота: ако чистиш човека, ще го изчистиш, както трябва. Има грешки, които могат да се търпят, обаче има грешки, които са спънка за човешкото развитие – те по никоя начин не се търпят. Откажете се от грешките, които спъват развитието на вашия ум, сърце и воля. Ако още се занимавате с такива грешки, преждевременно ще остарееете, след това ще заминете на оня свят и ще отидете да хленчите пред вратата на Бога. Тая врата е заключена за хора, които се занимават с чуждите грешки: ще ви върнат назад да изправите грешките си и да се очистите. Ще кажете, че вярвате в Христа. Само с вяра тая работа не се урежда.

Христос казва: „Аз живея в Отца и Отец Ми живее в Мене“. Питам: Христос живее ли във вас и вие живеете ли в Христа? Желая на всички Христос да живее във вас и вие да живеете в Христа. Носете Истината в себе си: само така ще се свържете с оня свят и ще станете граждани на Царството Божие.

В Божията Любов е благо то на човека.

30 май 1937 г., София, Изгрев

ДЕТЕТО НА ИСТИНАТА

Ще прочета 19. глава от Евангелието на Йоана, от 21. стих нататък.

Има неща, които засягат всички хора, всички култури. Това, което стана с Христа, засегна всички хора на Земята. „Какво беше то?“ Разпятието на Христа. Той мина през такива страдания, които и до днес занимават умовете на хората. Когато умре обикновен човек, лекарите дават обяснения от каква болест е умрял – те знаят причината за болестта и за смъртта на този човек. Щом дойдат до Христа, там никакви тълкувания не помагат. Всеки се пита защо трябваше Христос да пострада и да бъде разпнат, не може ли по друг начин да стане с Него? В Писанието е казано какво ще стане с Христа: Той трябваше да умре, за да остави богатството Си на човечеството. Не става ли същото и с обикновените хора? Когато бащата умре, синът наследява къщата и парите на баща си. Когато дойде време за роене на кошера, старите пчели се роят, а младите остават в кошера. Старите и младите пчели не се разбират; две царици на едно място не могат да живеят: старата царица напуца кошера, а младата остава да живее в него.

Един брат разказваше, че дължал хиляда лева на една сестра, но той бил недоволен от нея, че тя постоянно го безпокояла да ѝ върне парите. Той ѝ казал, че няма пари, не може да ѝ ги върне. Щом дължиш на сестрата от шест години, ти трябваше да си отделиш всяка година по триста лева: за пет години щеше да събереш 1 500 лв. и да се изплатиш. И на вас казвам: ако дължите известна сума и не можете да я платите наведнъж, събирайте по малко пари, постепенно да се изплащате. Не мислете, че можете наведнъж да си платите задължението. Казвате: „Кой е този брат?“. Не се знае името му – все ще се

намери един актьор да изиграе гадена роля. Докато е на сцената, той може да играе ролята на Иванко убиеца³⁷, но щом слезе от сцената, веднага ще се преоблече и ще бъде обикновен човек. Иванко е живял някога, извършил е едно убийство, но и до днес изнасят престъплението му на сцената. Защо го представят на сцената? За поука. Добре е някога да се изнасят лошите черти на човека, за да се поучават хората.

Помнете: няма престъпление, което човек да е направил, малко или голямо, и да не се изнесе на сцената. Казано е в Писанието: „За всяка празна дума ще отговаряш“. Строга е съдбата, на никого не прощава. „Защо трябва да съдят човека?“ За да се изправи. Когато дойде Денят Господен, всеки ще бъде изправен пред съдбата, да отговаря за делата си. Някога човек греши несъзнателно, не по своя вина, въпреки това той не може да се освободи от последствията на своите грешки. Без да искаш, ти даваш прием на някоя опасна микроба – на холерата, на чумата, на маларичната треска – и носиш последствията на твоеето гостоприемство. Тя започва да кани своите съсед и да ги угощава; те се разположат удобно в къщата ти, започват да се размножават и отравят кръвта ти. Чудиш се отде ти дойде тая болест: нисиш същества са влезли в кръвта ти и разстройват кръвообращението. Веднага викаш лекар, плащаш му добре, за да изгони микробите от тялото ти – така става голямо сражение. Ако преди болестта си тежал стотина килограма, като боледуваши, ще олекнеш, ще тежиш наполовина. „Защо става така?“ Защото си пушал неканени гости в себе си, дал си им добър прием. Като чужденци недоброжелатели те злоупотребяват с твоеето доверие. Като пострадаши, казваши: „Втори път не пуцам чужденец в себе си!“. Някога те нападне не само една болест, но няколко заедно.

В Природата съществуват различни болести: едни болести са от физически характер, други – от астрален характер, а трети – от умствен. Ако си неразположен психически, това се дължи на астрални същества, които влизат в твоята симпатична нервна система и причиня-

ват известно гразнене. Тия същества обират човека и черният му гроб страда. Следователно когато черният гроб на човека е разстроен, чувствата му са накърнени; когато нервната система е разстроена, човек страда умствено. Изобщо за да не страда, човек трябва да се освободи от своите нисши мисли и желания.

„Защо трябваше Христос да пострада?“ За да роди нещо: Той първо роди, а после напусна Земята. Това, което роди, Той го остави на Земята. Значи Христос остави детето Си на Земята. „Кое е Неговото дете?“ Божието Слово. Той го остави на Земята в полза на цялото човечество. Христос роди на кръста и там умря. Питам: какво ще родите вие, какво ще излезе от вашия ум? Физическото раждане, както жената ражда, коренно се различава от умственото. За да се освободи от плода, който носи в утробата си, жената трябва да изгуби много кръв. Ако плодът остане в утробата на жената по-дълго, отколкото трябва, детето е осъдено на смърт. За да излезе плодът вън от утробата, страданията на майката трябва да започнат. „Не може ли без страдания?“ Не може: щом раждаш, ще страдаш. Освен физическото раждане има още едно, наречено „самораждане“. „Защо идат големите страдания?“ За изправяне на грешките. Една жена помятала десет пъти, не по нейно желание, въпреки това при помятанята има големи страдания. Много хора помятат: започнат една работа, донякъде вървят добре – и изведнъж пометнат – развали се работата.

И тъй, докато човек не се самороди, всякога ще страда и умира. Трябва да се самородиш! Страданието е признак, че е дошло време за майката да роди. Ако раждането не стане навреме, майката помята. Ако страдаш и нищо не родиш, страданията нямат смисъл. Те ще следват човека, докато роди. Христос роди и внесе в човечеството нещо ново. Той зачена грешното човечество в Себе Си – и като го роди, предаде му нещо ново. Затова се казва, че Христос понесе страданията и греховете на хората, за да ги очисти от тях. Христос доброволно пое кръста на страданието и роди детето на новото

човечество. Ако не искаше да страда, щеше да пометне. За предпочитане е да страдаш и да родиш, отколкото да пометнеш.

Помни: докато Божият Дух не се роди в тебе, ти не можеш да се повдигнеш. Не мисли, че си се самородил. Да се самородиш, това значи да поемеш правия път на живота. Тогава ще имаш само външни страдания, но не и вътрешни. Да се самородиш, това значи да осмислиш живота си, да придобиеш Любовта и да влезеш в областта на великата хармония. При това положение страданието има смисъл. Христа Го разпнаха, но Той роди Божествено дете. За това дете се говори в Откровението: змеят гони детето на раждащата жена, но Ангел Господен го взе и го отнесе в Царството Божие.

Мнозина ме питат защо светът е създаден така, защо има толкова много страдания? Виновен ли съм за това? „Не виждаш ли, че хората страдат?“ Виждам и ги съжалявам, но и да искам, не мога да им помогна. „Защо умират хората?“ Който се е родил, ще умре, но трябва да е готов да роди нещо, да остави нещо на човечеството. Ако страдаш и нищо не родиш, страданията ти не са намясто. Трябва да дойде някой да ти помогне да родиш. Ето, Христос дойде, за да помогне на човечеството. Сегашният свят е по-добре, отколкото беше във времето на Христа. Понеже още не сте родили, светът не е напълно оправен. В края на тая епоха ще се роди новото дете и светът ще се оправя. Ще се мъчите, ще страдате, но ще родите! Някои от вас ще заминат за другия свят, а други ще останат още на Земята, да свършат работата, която им е дадена. „Кога ще възкръснем?“ Когато минете през големи страдания. Христос възкръсна, защото мина през най-големия изпит и го издържа. Възкресението е процес на новораждане.

Казвате: „Толкова години работим и учим, нищо ли не постигнахме?“. Изпитът ще покаже какво сте научили и изработили. Ако сте учили десет години архитектура и не можете да направите план на една къща, какво сте научили? Ако десет години сте изучавали музика и не мо-

жете да изсвирите едно музикално парче, както трябва, какво сте учили? Ако много си страдал и не можеш да родиш едно дете, нищо не си разбрал. Ще страдаш и ще родиш един път, втори път няма защо да раждаш. Казано е в Писанието: „И създаде Бог човека по образ и подобие Свое“. Сегашните хора са направени, още не са родени. Ако човекът, когото Бог направи, беше завършен, защо е казано в Писанието, че той трябва да се новороди? Създаването е външен процес, а раждането – вътрешен.

Това, което говоря днес, се отнася за ония, които са просветени, които разбират духа на нещата; не говоря на обикновените хора, които очакват да умрат, да отидат на оня свят и тогава да научат тайната на живота. Това е криво разбиране! Не мислете, че жената, която е помятала няколко пъти, без да роди, ще влезе в Царството Божие: тя може да стигне до вратата на това царство, но веднага ще я върнат назад. Ако родиш, ще влезеш в Царството Божие, иначе ще те върнат назад. Ти трябва да родиш! Детето ти ще носи Истината в себе си: то ще върви напред, а ти – след него. Вратата на Царството Божие ще бъде широко отворена за тебе, защото ти си родил дете на Истината. Песни и музика те очакват, венци и хваления ще има; ангели ще те носят на ръце, защото пред тебе върви детето на Истината. „Ще се преродя ли?“ Ако не родиш детето на Истината, ще се раждаш и прераждаш, колкото пъти искаш. Родиш ли детето на Истината, ще имаш свобода: ако искаш, можеш да се преродиш, ако не искаш, ще останеш на Небето. Прераждането е условие за развитие, но не е смисъл на живота.

Желая на всички да родите детето на Истината, което ще върви пред вас и ще ви въведе в Царството Божие. Помнете: само Истината отваря царската врата на Рая. Тази Истина трябва да се роди от вашата душа.

В Божията Любов е благо на човека.

6 юни 1937 г., София, Изгрев

ПРОВОДНИЦИ НА ЛЮБОВТА

Ще прочета 20. глава от Евангелието на Йоана, от 1. до 17. стих.

Някои от учениците на Христа гождоха при гроба и като видяха, че е празен, казаха: „Дигнали Господа от гроба и не знаем де са Го положили“. Това внесло смущение между учениците. Дојде и Симон Петър и видя плащаниците сложени, и кърпата, която беше на главата Му, сложена, свита на едно място. И още двама гождоха: оглеждат се, проверяват, но нищо не виждат, никакви ангели. Защо Мария видяла двама ангели с бели грехи? Те я запитаха: „Кого търсите?“. Тя отговорила: „Взела тялото на Господа моего и не знаа де са Го турили“. Като се обръща, тя видяла Исуса, но не Го познала. Мария помислила, че е градинарят, и го запита: „Господине, ако ти си Го взел, кажи ми де си Го положил и аз ще Го взема“. Казва ѝ Исус: „Марийо!“. Тогава тя Го позна, а Той ѝ рече: „Не се докосвай до Мене, защото още не съм възлязъл при Отца Си“.

В прочетената глава се говори за възкресението, но и до днес християните спорят възкръснал ли е Христос, или не. Още много въпроси възникват между християните, но онова, което може да ги обедини, е единството в техните възгледи. И сегашните християни се смущават, както учениците на Христа. Като се смутят, те се обезсърчават, приличат на увехнали листа, на изсъхнали клони. Защо трябва да се обезсърчават? Христос е казал, че е наближило идването на Царството Божие на Земята. Трябва ли тогава да се смущавате? Близко е идването на Царството Божие на Земята, но не както са мислили учениците на Христа, нито както мислят сегашните християни. Много от съвременните народи мислят, че Царството Божие ще дојде чрез силата: така мислят ан-

гличани, французи, германци, руснаци, българи. Друго нещо се иска за идването на Царството Божие, а не сила.

Да мислиш, че силата ще въдвори Царството Божие на Земята, това значи да се облечеш с нова греха и да считаеш, че си придобил новото. Това е мислене по външен начин, това е китката, с която момата се кичи, за да отиде на хорото. Хубаво нещо е китката, но момата трябва да бъде облечена и външно, и вътрешно. Китката и външната премяна са нужни, докато момата се ожени, след това друго нещо се иска от нея: тя трябва да знае да готви, да чисти къщата, да меси хляб, да гледа децата. Докато не бяха женени, и двамата играеха на хорото, добре облечени и засмени; като се ожениха, животът се измени – работа ги чака. Това е най-лесното нещо, но малцина могат да свършат работата, която им е дадена.

Кога ще се въдвори Царството Божие на Земята? Когато хората станат проводници на Божията Любов. Ако не можеш да вършиш друга работа, стани поне проводник на Божията Любов, на Божията мисъл и светлина, на Божието чувство и топлина. Ако можеш да направиш това, много си постигнал. „Не зная как е възкръснал Христос.“ Остави моя въпрос настрана. Много томове са писани по моя въпрос, много проповеди са държани, но всъщност това само Христос знае: Той е минал през възкресението и знае как е възкръснал. Които не е минал по пътя на Христа, може само да предполага. Дали предположението му е вярно, или не, това е друг въпрос. Които знае Истината, само той може да каже нещо вярно; който не знае Истината, може само да предполага, да прави загадки и тълкувания – той не може да говори даже и за Любовта.

Много свещеници и проповедници говорят за възкресението, като ту отварят прозорците на своите слушатели, ту ги затварят – не могат да кажат Истината, не я познават. И философи, и учени говорят за възкресението, но и те не са дошли до Истината. Когато възкръснете, тогава ще разберете какво представлява възкресението; сега каквото и да ви се говори, няма да го разберете. Да говориш за възкресението на оня, който не е възкръснал,

това значи да говориш на гладния за яденето. Каквото и да му говориш, няма да те разбере. Ще му обясняваш как трябва да гъвче храната – това не е ядене! Ще му разказваш как се смила храната, по какъв път върви – и това не е ядене! Яденето или храненето е процес, при който човек придобива живот и сила, то внася в организма ония елементи, които в даден момент му липсват. Дай на човека да яде и го остави да се нахрани свободно; що се отнася до процесите при храненето, това са второстепенни неща. Първото и най-важно нещо за него е да се нахрани, да задоволи своя глад.

Някои казват, че имат ясна представа за възкресението на Христа. Какво се ползвате от това? Не е важно да вярваш във възкресението – важно е ти сам да възкръснеш. Ако внеса пари в банката и тя ги изтегли вместо мене, това ще ме обезсърчи. Щом съм вложил пари в банката, пръв аз трябва да ги изтегля. Следователно щом Христос е възкръснал, и аз трябва да възкръсна; ако Христос не е възкръснал, и аз не мога да възкръсна. Възкресението е оня капитал, който поддържа живота. Без възкресението човек е изложен на изпитания, на мъчности, на страдания и недоразумения. Царството Божие е дошло само за възкръсналия. Под „Царство Божие“ разбирам истинския живот. Влезе ли моя живот в човека, той е вече възкръснал. Ако мислиш, че ще възкръснеш, когато дойде Христос на Земята, ти си на крив път. Христос възкръсна и се яви само на ония, които Го обичаха, за да усили вярата им: Той не се яви на ония, които нямаха никакво отношение към Него.

И тъй, възкресението е разумен акт: само разумният може да възкръсне. Неразумният, който има желание да възкръсне, живее със страх, не знае какво да прави, от какво да се откаже – и като види, че не е възкръснал, казва: „Съжалявам, че живях толкова строг живот. Да бях се поне наживял – а така нито възкръснах, нито използвах живота“. Той съжалява, че не е могъл да опита Любовта. Това е криво разбиране! Истинската Любов има отношение към възкресението. Само възкръсналият разби-

ра Любовта и може да я прилага, само свободният разбира Любовта. Де е свободата: в хамбара или на нивата? Представете си, че хамбарът ви е пълен с жито: какво е положението на житните зърна там? Те са притиснати, ограничени – всяко зърно натиска другото, иска да го махне, да не му пречи. Така прекарват те цели месеци, а някога и години. Те не виждат светлината, не я разбират, нямат свобода, но я търсят; те не познават и Любовта. Един ген разумният селянин влиза в хамбара, изважда житото навън и крина след крина го пръска на нивата. Така заровено в пръстта, то се радва на свободата си, на слънчевата светлина и топлина – и започва да расте. И човек, докато е в хамбара, притиснат от всички страни, не може да расте и да се развива.

Сега и вас трябва да ви извадя от хамбара и да ви посея на нивата. Който иска да възкръсне, трябва да се посея на нивата. „Големи страдания имам.“ Посят си вече в земята! „Дотегна ми да живея.“ Ти още не си живял! Истинският живот никога не дотяга: това, което дотяга на човека, е неговото неразбиране. И житното зърно, докато покълне, минава през големи мъчнотии; щом израсте и даде плод, то се радва на новия живот. Следователно не мисли, че ти ще минеш през друг път: докато покълнеш и дадеш плод, ще страдаш. Кое е онова, което мъчи човека? Несигурността му. Например слугата се мъчи от мисълта дали господарят му е готов да му плати, след като е работил цяла година добросъвестно; след това се мъчи от мисълта ще го наеме ли господарят му и следната година.

Така се мъчи всеки човек: той се безпокои дали Бог ще прецени работата му, дали ще му плати, както трябва. Човек е дошъл на Земята да служи. Така той изучава господарите. Има господари, които са студени, сурови към слугите си и не обичат да плащат, но към края омекват; други господари в началото са меки, любезни, а накрая стават строги. И едните, и другите имат предвид своите интереси. Едно се иска от човека: докато е на Земята, да изучава характера на своите господари. Ако не

познава земните господари, никога няма да познае и оцени небесните. В това отношение Земята е училище, в което се учат ценни уроци.

Как трябва да постъпваш към своя подчинен, ако той е твой брат? Ти си полковник, а той – прост войник. Срещате се на улицата, той се отправя към тебе, без да ти козирува. Ти го запитваш: „Защо не ми козируваш?“ „Брат съм ти“. Обаче полковникът не гледа на брата си като на близко лице, но като на войник, който не изпълнява задължението си. Той веднага взема картата му и го арестува. Има ли някакво престъпление от страна на войника? Той не е направил престъпление, но не е изпълнил военния закон. Вината му е към порядъка на военната дисциплина, но не и към Божествения порядък. Като живее на Земята, човек трябва да бъде изпълнителен към порядъка на света, в който е влязъл. Следователно влезе ли в умствения свят, той трябва да поставя всяка мисъл на нейното място, да не нарушава порядъка на този свят. За да поставяш мислите, чувствата и постъпките си на тяхното място, ти трябва да учиш. Първата задача на човека е да учи, да знае елементарните аритметични действия. Как ще отделиш една мисъл от друга, ако не си се научил да делиш числата, да отделяш житото от царевичата? Малцина могат да се похвалят с права мисъл и с право разбиране на нещата. Някой дава пари на приятеля си и ги брои няколко пъти, да не сбърка нещо, та да даде повече и приятелят му да се възползва от неговата грешка. Де остава доверието му, де остава неговото приятелство? Можеш да нямаш доверие в някой човек, но не и в приятеля си. Човек трябва да мисли право: щом мисълта е права, и постъпките ще бъдат прави.

Две деца стоят около мене. В това време ми гонясат една кошница с череши. Едно от децата се приближава към кошницата, взема една череша и я изяжда, като дава вид, че нищо не е взело. Другото дете стои далече от кошницата и не помисля да бръкне в нея: то е добре възпитано и знае, че няма право да вземе нещо без позволение. Първото дете си казва: „Нищо лошо не направих. Взех си само една череша“. Не е лошо, че си взел черешата – лошо

е, че криеш това, което си направил. Какво ще кажеш, ако черешите са броени? Тогава вината ще падне върху оня, който ги е донесъл. Кое е престъпление и кое не е, това после ще научиш – важно е, че за всичко се плаща.

Как става плащането? Двама длъжници – стар човек и млада мома, се явяват при банкера, на когото дължат. Старият изважда парите си и ги дава на банкера. Последният взема парите и скъсва полицата пред длъжника си, с което се ликвидира дългът. И момата изважда парите и ги дава на банкера. Той веднага ѝ връща парите, изважда полицата и я скъсва. Значи старецът ликвидира с дълга си по външен, материален начин, а младата мома – по вътрешен, духовен начин. Ще кажете, че банкерът е пристрастен към момата: понеже е млада и красива – той иска да я спечели на своя страна, затова прощава дълга ѝ. Както и да мислите, банкерът разсъждава по друг начин; той казва: „Старият човек е живял повече на Земята, правил е дългове и трябва да плаща. Младият не е живял много, не е правил дългове и няма защо да плаща – той изплаща чужди дългове“. Следователно тия дългове му се прощават. И Бог казва: „Ще залича греховете ви и няма да ги споменавам“. На кого се заличават греховете? На младия, който е готов да служи и да се жертва, обаче старият, който е живял само за себе си и е трупал дългове, трябва да плаща: неговите грехове няма да се заличат. Под „грех“ аз разбирам непослушанието на човека. Такъв човек поставя своята воля по-високо от Божията, своите желания – по-горе от Божествените заповеди.

Представете си, че ви заповядвам да не ядете повече от 21 хапки – ще ме послушате ли? При това аз ви обяснявам защо не трябва да ядете повече от 21 хапки. Някои са готови да ме послушат и са доволни, че се въздържат в яденето; други не искат да слушат и казват: „Ние сме свободни хора. Ще ядем, колкото искаме, няма защо да се въздържаме“. Обаче в края на краищата и те дохождат до истината и казват: „Съжаляваме, че не послушахме“. Ето, възкръсналият Христос ви казва: „Престанете да мислите само за себе си! И това е добре, но мислете повече как да изпълните Божията воля, да

служите на Господа и да бъдете проводници на Божията любов“. „Какво ще стане с нас?“ Оставете моя въпрос настрана: това е мисъл пак за вас. „Какво ще мислят хората за нас?“ И това не трябва да ви интересува – това е тяхна работа. Ваша работа е, като се храните, да спазвате закона за правилното хранене: ще ядете само по 21 хапки. Които ме слуша, няма да страда; който не ме слуша, ще опита последствията на своето непослушание. Числото 21 е приложената любов. Кой може да приложи Любовта? Възкръсналият.

Като ученици пазете се от надценяването. Мнозина от вас повдигат себе си над другите. Сега направете точно обратно: дръжте високо в мисълта си своите братя, защото в тях живее възкръсналият Христос. Като въздигате Христа, вие въздигате и себе си. Христос даде пример на човечеството – Той въздигна образа на Своя Баща. Христос каза: „Не дойдох да изпълня Своята воля, но волята на Отца, Които Ме е проводил“. Той имаше предвид само служенето. Христос дойде на Земята да служи на Бога, да прояви Неговата Любов. Да служиш на Бога, това значи да изпълниш Неговата воля. Щом Бог живее във вас, в душите ви настава мир и веселие; гето е радостта и веселието, там е Бог. Ако живеете така, ангели ще слязат от Небето да ви служат, както служеха и на Христа. „Кога ще ни служат?“ Когато вие служите на Бога. Докато гетето е малко, безпомощно, майката се грижи за него; като порасне, тя следи слуша ли я, или върши своята воля. Ако не я слуша, тя казва: „Каквото можак, направих за тебе. Отсега нататък ти ще се грижиш за себе си“.

Така постъпват и християните. Някой християнин е крайно ревностен, слуша Господа и изпълнява Неговите заповеди. Колкото повече време минава, той започва да урежда своя живот, да се осигурява. Когато вижда как моя човек се урежда и мисли само за себе си, Бог казва: „Аз те оставям свободен: прави, каквото знаеш! Ти можеш вече да се грижиш за себе си, нямаш нужда от Мене“. Не е лошо да уреждате живота си, но уреждайте го, както Бог изисква. Какво изисква Бог от човека?

Един ден в хотел „Македония“ около една маса седят трима-четирима души и разискват върху социализма, който ще донесе братство и равенство между хората. Те удрят на масата разгорещено, всеки дава мнението си и от време на време пият по малко винце. В този момент на пътя пред прозореца стои един селянин, мъчи се да вдигне товара си, но не може. Пъшка, охка той, докато най-после успява да го тури на гърба си. Те гледат от прозореца как селянинът се мъчи, но продължават да говорят за братство и равенство. Де е грешката на тия хора? Те живеят на Небето, а мислят за Земята. Правилно е да мислите за Небето, а да живеете на Земята – само така ще се оправят работите ви. Вие мислите, че като отидете на Небето, там ще проявите Любовта. Не, Любовта може да се прояви още на Земята. Мислете за Небето, за възкръсналия Христос, за да бъдете проводници на Божията Любов. Щом мислите за Христа, и Той ще мисли за вас. Отношението между Него и вас ще бъде същото, каквото е между Слънцето и вас. Ако общаете Слънцето, ще имате изобилно светлина, топлина и влага. Слънцето има еднакво отношение към всички живи същества – от най-малките до най-големите.

Единственото нещо, което Бог изисква от човека, е да бъде проводник на Неговата Любов. Да бъдеш проводник на Божията Любов, това значи да вършиш Неговата воля не както ти искаш, но както Бог изисква. Бъди благоугоден на Бога: тогава Той ще се весели, а ти ще се радваш. Да изпълняваш волята на Бога, както ти разбираш, това е временна работа; да изпълняваш волята на Бога, както Той иска, това е вечното, към което се стреми всяка душа. Минете от временното към вечното, от сегашното към бъдещето.

Желая на всички да бъдете проводници на Божията Любов.

В Божията Любов е благо на човека.

13 юни 1937 г., София, Изгрев

ОСОБЕНОСТИ НА ЧОВЕКА

Ще прочета 20. глава от Евангелието на Йоана, от 17. стих нататък

Христос имаше дванадесет ученици. Един от тях беше голям реалист: каквото и да му говореха, той не вярваше, докато сам не видя и не провери нещата. Той се казваше Тома. Когато учениците казаха, че са видели Христа, той отговори: „Докато не пипна мястото, гето са били гвоздеите, не вярвам. Де се е чуло умрял човек да възкръсне! Не мога да се вода по чужди умове“.

Като се казва, че Христос е имал дванадесет ученици, това подразбира дванадесет извора, дванадесет качества, дванадесет сили, дванадесет ума, дванадесет сърца, дванадесет очи, дванадесет ръце, дванадесет крака – всичко по дванадесет. Ще кажете, че разполагате само с две ръце. На физическото тяло имате две ръце, на духовното – две, на умственото – две, на причинното – две, на будическото – две, и най-после на тялото, с което човек се слива с Бога, още две – всичко дванадесет ръце. Ще кажете, че това е невероятно. Кога нещата са вероятни? Ти вярваш, че лъжата е лъжа, истината е истина, но тия две вярвания коренно се различават. Вярваш в празната си кесия, която е пълна с въздух – това е лъжа. Вярваш в кесията си, пълна със злато – това е истина. В първия случай вярваш във въздуха, който нищо не допринася; във втория случай вярваш в нещо реално.

Сега, ако искате да разберете живота и неговия дълбок смисъл, трябва да направите известно усилие, да се мръднете няколко стъпки напред. Например водата, която тече през вашата чешма, е хубава, приятна за пиене, но има още по-хубава от нея. „Де е тя?“ На планината. Значи трябва да направите едно малко усилие, да се качите няколко километра нагоре, да отидете при чистия

планински извор. Казваш: „Ако аз не мога да отида на планината, друг ще ми донесе оттам вода“. Представи си, че ти сам трябва да отидеш на планината. Какво ще правиш тогава? Има опитности, които човек сам, непосредствено трябва да добие. „Какво трябва да прави?“ Да се откаже от навика си да получава всичко наготово. Какво прави славеят, който професор го е учил да пее? Славеят сам се е учил да пее; и днес като добър певец той пак се вслушва в пеенето на другите птички, продължава да се учи. Важно е да има в него подбуждателна причина, която да го застави да учи. И човеишката мисъл може да се превърне в песен – подбуждателна причина е нужна за това. Като такава може да послужи всяко същество, което стои по-високо от обикновения човек. Ако поставят мекушавия човек под голямо налягане, той постепенно се съгъства, докато се втвърди. „Защо му е тая твърдост?“ Така постъпват някои моми със своите сукмани: те ги дуплят толкова много, че образуват бърченици, над които поставят известна тежест, за да ги държи прави. Значи за да се поддържат в изправност, нещата се нуждаят от известно налягане.

Същият закон се отнася и до ума, и до сърцето, и до волята. Искаш да мислиш право – умът ти трябва да бъде в изправност; искаш да чувстваш правилно – сърцето ти трябва да бъде в изправност; искаш да пееш – гърлото ти трябва да бъде в изправност, да вземаш основните тонове правилно. Тогава ще се справите лесно с повишението и с понижението на тия тонове. Вие полесно вземате повишенията; като дойдете до пониженията, изпитвате известно затруднение. Такива повишения и понижения съществуват и в човеишките мисли и чувства; повишения и понижения съществуват и в щастието, и в нещастieto.

И тъй, ако сте щастливи, пониженията не са приятни; ако сте нещастни, пониженията са приятни. От ваше гледище страданието трябва да се понижава, а радостта – да се повишава. Като слушате здрав човек да говори, в тембъра на гласа му долавяте нещо особено, което опре-

деля, че е здрав: тембърът му е неговата диагноза. Значи по говора може да определите добър ли е даден човек, или не; истинолюбив ли е, или не обича Истината; меко ли е сърцето му, благороден ли е, или е невъзпитан и груб. Достатъчно е да чуете една дума от човека, за да определите неговия характер. Когато пазарите слуга в дома си, чуйте как говори: първата дума, която излезе от устата му, може да определи ще работи ли добре той, или няма да работи. Същото се отнася и за вас: още като станете от сън, вслушайте се в първата дума, която ще изговорите. Тя ще определи работата ви през деня – ще я свършите ли добре, или няма да я свършите.

Наблюдавайте себе си, наблюдавайте и своите близки, за да видите колко лесно стават пониженията. Виждате, че един човек върви в правия път. Един-два гена той е добре, на третия ден вече казва: „Какво ще стане с мене, ако се подхлъзна и се отклоня от правия път?“. Във вярата му става понижение: той не е взел вярно основния тон. Защо идат пониженията и повишенията, не знаем; или защо нещата стават нормално, и това не знаем. Ти страдаш, но не знаеш защо страдаш – неприятно ти е, че страдаш. Радваш се, но не знаеш защо се радваш – приятно ти е, че се радваш. Ако си дадеш отчет защо страдаш и защо се радваш, нищо не можеш да кажеш.

Днес всеки човек си има по една идея, която иска да реализира, и мисли, че неговата идея е най-съществуваща. Малкото дете, което постъпва в първо отделение, иска да свърши курса на първоначалното училище; ученикът от прогимназията иска да свърши трети клас, да постъпи в гимназията. Гимназиалният ученик иска да завърши гимназия, да постъпи в университет; студентът иска да завърши университет и после да се специализира. Оня, който учи музика, иска да стане гениален музикант. Докато учиш и напредваш, ти мислиш, че си свободен, че имаш условия да се развиваш. За религиозния обаче казват, че е вързан като кон на ясли. Той може да се движи напред или назад, наляво или надясно, доколкото въжето позволява: по-далече от въжето не може да отиде. Най-после

религиозният казва: „Такава е съдбата!“. Такава е съдбата на вързания кон, но не и на свободния. „Каква е съдбата на свободния кон?“ Да се движи свободно в гората. Там ще срещне друга мъчнотия – там има вълци, те могат да му одерат кожата. Каква полза има от тая свобода?

Хората се намират в един свят на постоянна борба. Искат или не искат, те трябва да минат през бойното поле. Ако някой може да мине през това поле, без да го засегнат снарядите, добре ще бъде за него. На мнозина грехите ще бъдат надупчени от куршумите, някои ще бъдат ударени право в сърцето. Няма човек, който да не е бил ранен или да не бъде ранен. „Защо е така?“ Бойно поле е това – хората се бият и казват: „Свобода или смърт!“. „Няма ли друг път за минаване?“ Няма: ще минете през бойното поле, каквото и да правите, ще минете през големите сражения на живота. Вие трябва да владеете изкуството на добрия войник, да знаете как да вдигнете крака си, как да го сложите, отде да минете и т.н.; служът ви трябва да бъде толкова остър, че отдалече още да чувате снарядите и да различавате посоката, отдето идат. Тая мисъл е малко отвлечена, но постепенно ще я разберете.

Някой дойде при мене, иска да му определя диагнозата, от какво страда. Той казва: „Здрав бях, добре се чувствах, но какво ми стана от едно време, сам не зная. Усещам болки в раменете, в коленете, не ми се яде, не съм разположен за работа“. Казвам му: „Ти не се храниш правилно, много бързо ядеш.“ „Какво да правя? Имам бърза работа, която трябва да свърша.“ „Ти си свършил работата си, но си объркал здравето си“. Най-важната работа на Земята е храненето – да знаеш как да се храниш. Здравето зависи от правилното хранене. Който има здрави зъби и добре дъвче храната си, той не боледува. Ако дъвчеш храната си само на лявата или само на дясната страна, не можеш да бъдеш здрав; ако при храненето отваряш широко устата си, пак не можеш да бъдеш здрав. Ти поемаш много въздух, който отива в стомаха и произвежда гърчения – въздухът пречи на правилното

храносмилане. Ако се храниш и в това време критикуваш близките си или негодуваш против живота, не можеш да бъдеш здрав.

Като ученици вие трябва да минете през една вътрешна дисциплина; и тогава, като работите или учите, ще имате резултат. Някой изучава един език две-три години и мисли, че го знае добре. Не се учи лесно език. Срещал съм много американци и англичани, но малцина знаят английски, както трябва. И българите не говорят правилно български език: малко българи съм срещал, които говорят български, както трябва. Малко религиозни хора съм срещал, които мислят правилно. Като ги сполеми някакво нещастие, те казват: „Защо Бог допуска това нещастие?“. Бог не се занимава с нещастията на хората, Бог никога не е мислил да чупи краката и ръцете им. Някой е паднал от колата и е счупил крака си, после казва: „Как допуска Бог да счупя крака си?“. Бог никога не е мислил да счупи крака ти – твоето невнимание е причина за това.

Един баща впрегнал каруцата си и тръгнал с момчето си за града. По едно време той пожелал да изпуши една цигара. Дал юздите в ръцете на момчето си, докато изпуши цигарата. Момчето, което никога не било карало каруца, ударило конете с камшика и силно дръпнало юздите. Конете хукнали да бягат толкова силно, че бащата не могъл да ги спре. Скочил от каруцата, но изкълчил крака си. Най-после спрял конете и обърнал каруцата назад. Като се връщал в селото, той се питал: „Преди да тръгна на път, се помолих на Бога, но как се молих, не зная. Защо ми се случи това нещастие по пътя?“.

Всички хора се питат коя е причината за нещастията, които ги сполетяват. Това са техните неестествени желания. Нужно ли беше моя човек да пуши в каруцата си? Той трябваше да има търпение: като слезе от каруцата, тогава да си запуши една цигара. На каруца цигара не се пуши. Ония, които работят с взривни вещества, са крайно внимателни: тия вещества експлодират при най-слаби сътресения. Човек носи в себе си експлозивни веще-

ства, бомби, които избухват при най-слабото сътресение. Достатъчно е да се докоснете до една експлозивна мисъл в човека, за да причини голямо нещастие. Това не трябва да ви плаши, но бъдете внимателни и към себе си, и към окръжаващите, да не си причинявате взаимно пакости и нещастия. Като стане от сън, човек трябва да се моли да го ръководи Бог през деня, да бъде страж на устата му, да не предизвиква запалване на бомби.

И тъй, поставете Бога страж на устата, на сърцето и на ума си, че каквото говорите, мислите или чувствате, да бъде на мястото си. Ако не поставяте всяко нещо намясто, всички ваши действия ще имат обратна реакция и ще носите техните обратни последствия. Като знаете това, гледайте да избягвате нещастията. Има неща обаче, които не могат да се избегнат. Например Христос беше разпнат – това не можеше да се избегне. Защо трябваше да страда Той? За да освободи човечеството от греха. Христос пое доброволно Своя кръст, за да спаси света. Който страда за другите, в края на краищата ще придобие някакво благо. Може да мине много време, докато получи това благо, но жертвата ще даде своя плод. Сега и вие страдате, но не знаете за себе си ли страдате, или за другите. Казвам: човек може да страда за себе си, за своя ближн и за Бога. Най-великото страдание е да страдаш за Бога. Под „страдание“ в истинския смисъл на думата разбирам страдание за Бога.

Също така ти можеш да пееш за себе си, за ближния си и за Бога. Приятно е да пееш за себе си. Като пееш за своите ближни, те могат да ти плащат, а могат и да не ти плащат. Най-приятно е да пееш за Бога. „Трябва ли човек да продава музиката си?“ Питам: трябва ли религиозният да продава убеждението и чувствата си? Той отива между хората да проповядва, а те му плащат. Това не е ли продажба? Има една опасна страна при проповядването: човек говори за неща, върху които няма нужната светлина. Така не се проповядва: ако говориш на хората, ще говориш само това, което абсолютно знаеш. Често описвам духовния свят и някои ме питат: „Духовният

свят прилича ли на физическия?“. Колкото вашият стар баща прилича на оня млад човек, когото вие не сте познавали, толкова и тия два свята си приличат. Какво ще кажете за баща си, когато е бил млад момък? Тогава е нямал брада, косата му е била черна, а сега е побелял, с дълга бяла брада. „Защо му е израсла брада?“ От големи мъчносии. Първоначално и животните не са били покрити с козина. Колкото по-трудни са ставали условията на техния живот, толкова повече се е покривало тялото им с косми; същото се отнася и до човека. Обаче колкото повече се подобряват условията на човешкия живот, толкова повече се подобряват и неговите косми: те стават по-меки.

Колкото по-малко е обрасло лицето на човека, толкова повече може да се чете по него. Казва се в Писанието, че Йаков³⁸ бил гладък, а Исав³⁹ – космат. Косматите хора се занимават повече с материални работи, а гладките – повече с духовни. Това показва, че горите в тях са изсечени и се откриват повече места за обработване. Нивите, лозята, градините са места за обработване. По дланта на човека се познава неговата култура; същото се казва и за лицето. Ако лицето на човека е обрасло с косми, нищо не можеш да четеш по него. Какво ще четеш по лицето на коня или на кучето? Опитното око все ще прочете нещо, но твърде малко. Например хапливият кон има една особена линия на устата, едно особено изкривяване. Ако видиш тая линия на устата му, трябва да бъдеш много внимателен, да стоиш далече от него, защото ще те ухапе. Човек трябва да бъде добър физиономист, да разбира и най-тънките черти на човешкото лице.

Като изучавам човешкото лице, виждам как някои хора погрозняват по причина на една лоша черта в характера им. Някой човек не уважава хората и като му говорят, той изкривява устата или мръдва носа си особено, с което изказва презрението си към тях. Днес изкривиш устата си, утре сбръчкаш носа си, докато придобиеш навик – и лицето се изкривява. Някой върти ръцете си на една и на друга страна, не знае де да ги постави. Той ги кръстосва

пред гърдите си или ги туря под мишците си. Ръцете имат отношение към правото. Не можеш да живееш правилно, докато не се научиш да държиш ръцете си, както трябва. Краката имат отношение към доброто в човека. Следователно не можеш да бъдеш добър, докато не знаеш как да управляваш краката си. Може ли да се нарече цигулар оня, който не знае да управлява лъка си? За държането на лъка има редица правила. Лъкът трябва да се държи успоредно на магаренцето; при това не е едно и също дали ще минава близо до магаренцето, или до шийката на цигуларката. В двата случая се получават различни тонове.

Изобико за да пееш или свириш на един или на друг инструмент, трябва да спазваш известни правила. Сам човекът представлява цигулка с четири струни, които отговарят на четирите темперамента; неговата воля е лъкът, който се движи по струните. Струната *сол* е басът в човека, *ре* е алтът, *ла* – тенорът, а *ми* – сопранът. Дойдем ли до семейството, там отношенията са други: басът е бащата – струната *сол*; *ми* – това е майката; *ре* – синът, а *ла* – дъщерята. Който разглежда отношенията музикално, лесно се справя с живота. Другояче казано: нервният темперамент е бащата, сангвиничният – майката. Първо жената е започнала да мисли. Значи пръв мисли оня, който обича. Дойде ли Любовта в човека, той започва да мисли.

Питате: „Защо страда човек?“. Защото няма отношение към темперамента си. „Как ще се освободим от страданията?“ Чрез мисълта: като мисли, човек постепенно се освобождава от страданията си. Обаче само правата мисъл спасява човека – ако се тревожиш, това не е мисъл. Някой се безпокои и казва: „Толкова години се подвизавам в духовния път, нищо ли не съм постигнал?“. Ти си в правия път, имаш известни постижения, но това е резултат на работата, която си свършил в миналото. Важно е какво си постигнал днес. „Бог ще уреди работите.“ Той ще ги уреди, но каква полза ще имаш от това уреждане? За да се ползваш от богатата на живота, и ти трябва да си работил за тяхното придобиване. Казвам: да

мислиш право, това значи да се съобразяваш със законите на музиката. Значи мисълта върви по пътя на музиката; и чувствата се движат по законите на музиката. Значи мислите и чувствата имат трайност на цяла, половина, четвъртина, шестнадесетина нота и т.н. Казвате: „Това е отвличена работа. Няма ли по-просто нещо?“. Има и по-прости работи.

Един млад американец отишъл в Германия да следва философия. Той попитал един от професорите по философия: „Господин професоре, курсът по философия е четири години. Аз съм бърз по темперамент: няма ли по-кратък курс?“ „Има един курс от пет-шест месеца“. След това професорът продължил: „Когато Бог създал дъба, казал му: „За да станеш здрав и траен дъб, да устояваш и на най-големите бури в живота, определям ти дълъг срок – сто години“. Като създал тиквата, казал: „За да се развиеш и да дадеш плод, давам ти срок шест месеца, след което ще ликвидираш с живота си. Ако искаш още да живееш, ще те посадя следната година отново“. Ето защо, щом искаш кратък курс, ще заемеш мястото на тиквата“.

Помнете: ако човек е недоволен от себе си, и хората няма да бъдат доволни от него; ако е недоволен от ближния си, и хората няма да бъдат доволни от него; ако е недоволен от Бога, всички живи същества няма да бъдат доволни от него. Такъв е законът. Следователно не можеш да бъдеш щастлив, ако си недоволен от себе си. Значи първо трябва да се справиш със себе си. Намери поне една добра черта в себе си и бъди доволен, че се отличаваш по нещо от другите. Тая черта да бъде отличителна – никой друг да я няма.

Често се спирам върху двете главни заповеди: да възлюбиш Господа, да възлюбиш и ближния си. Изкуство е да любиш, както трябва. Как ще любиш ближния си? Дайте ми един пример за любов към ближния. Зная, че хората се обичат, но как, това е мъчно да се определи. На Земята Любовта е ограничена, затова мъчно може да се разбере как се проявява Любовта: докато се прояви, на другия ден изчезва. Вземи от приятеля си сто лева

назаем и ги задръж в себе си две-три години, да видиш как той ще развали отношенията си с тебе. Или кажи му една обидна дума, да видиш какво значи приятелство: той ще ти отговори с десет обидни думи. Не мисли, че можеш да постъпваш, както искаш, или да говориш, каквото ти попадне на езика. Най-голяма е отговорността на проповедниците, на свещениците, на учените, на обществениците. Те са длъжни да говорят Истината, те трябва да говорят само това, което знаят абсолютно точно и могат да го изпълняват.

И тъй, намерете една основна черта в себе си и се гръжете за нея. Основна черта е тая, която при всички условия остава неизменна. Казваш, че твоята отличителна черта е доброто. Наблюдавай се остава ли добър при всички условия на живота. Ако се мениш, не си добър. Друг казва, че има самообладание. Имаш ли самообладанието на Епиктет⁴⁰? Той бил роб при един римски патриций. Господарят често биел робите си, в това число и Епиктет. Последният нищо не възразявал на господаря си, като че не се отнасяло до него. Това гразнело господаря му и той продължавал да се отнася грубо с Епиктет. Един ден той натиснал силно крака му. Тогава Епиктет проговорил: „Господарю, свободен си да постъпиш, както искаш, но ще счупиш крака ми и няма да ти бъде вече полезен“. Така и станало: кракът му се счупил. Господарят преценил качества на своя добър роб и го освободил, като му дал голяма сума да живее спокойно. Епиктет отишъл в Гърция, дето се проявил като философ, написал ценни философски съчинения.

Желая на всички да придобиеете самообладанието на Епиктет. Какво правят хората? Като им се случи някаква неприятност, ходят от къща на къща да разправят какво им се е случило. Епиктет не се оплаквал никога: когато господарят му счупил крака, той не казал нито дума за това на другите роби, само предупредил господаря си, че ако му счупи крака, няма да му бъде полезен. Със своята доброта Епиктет спечелил сърцето на господаря си и придобил свободата си. Ако имате една основна чер-

та, вие можете да измените характера на окръжаващите; не можете ли да подобрите характера им, вие сте слаби, нямате още основна черта, на която да разчитате.

Христос каза на Петър: „Чашата, която Отец Ми даде, да я не пия ли? За този час дойдох“. Колкото и да се гавреха с Христа, Той остана тих и спокоен: Той знаеше, че благомото на човечеството се крие в Неговите страда-ния. „Да бъдем и ние като Христа!“ Искате да бъдете като Христа, но се стремите към богатство, имот и гр. Това е невъзможно! Не може да носиш корона и жезъл и да бъдеш като Христа. И Христа облякоха в царска мантия, когато Го мъчеха; те казваха: „Рагвай се, царю!“. Христос каза на Тома: „Дай си тука пръста и виж ръцете Ми; и дай ръката си и тури я в ребрата Ми; и не бъди неверен, но верен“. Днес всички хора са Томовци: всички искат да опитат Любовта. Тя се прилага без опит! И с опит може да се приеме, но това е 1/12 от Любовта. Тома беше един от дванадесетте ученици на Христа. Има неща, които трябва да се опитват; има неща, които се приемат и без опит.

Сега намерете своята основна черта, която Бог е вложил във вас. Тя ви отличава от всички живи същества, тая черта ще ви заведе и на она свят. Тя е записана в Божията книга: като отворите тая книга, сами ще видите какво Бог е написал за вас. Това не е достатъчно: като сте живели и работили на Земята, трябва да сте развили тая черта. Ако сте я развили, ще бъдете добре дошли, ще останете на Небето цял ден, да се порадвате на небесния живот. Ако не сте развили тая черта, веднага ще ви върнат назад – една минута няма да ви задържат.

Желая на всички да прекарате поне един ден на Небето.

В Божията Любов е благомото на човека.

20 юни 1937 г., София, Изгрев

ВЪНШЕН И ВЪТРЕШЕН ЖИВОТ

Размишление

Ще прочета 21. глава от Евангелието на Йоана, от 1. до 16. стих.

Животът има външна и вътрешна страна, която сега се изучава. Днес всички живеят във външната страна, която се отличава с неудобства. Следователно кажеш ли, че животът ти е пълен с неудобства, ти си във външната му страна. Всеки човек се стреми да се освободи от неудобствата, т.е. да мине от външната във вътрешната страна на живота. Тя може да се познае само по вътрешен път, т.е. по пътя на Любовта. Вие изучавате този път сега; преди вас са го изучавали светите. Обикновеният човек иска да живее като светия, но не може. Той често си въобразява, че е талантлив, гениален, но си остава с въображението. Някой от напредналите същества иска да живее като обикновен човек. Не е лошо това, но той ще разбере само външната страна на живота, а не и вътрешната.

Какво представлява външният живот? Той е подобен на светска мома, която мисли само за грехи, за обувки, за украшения. Тя се облича модерно, всеки ден променя грехите и обувките си, на главата си туря различни украшения; дето мине, всички се обръщат да я гледат и да говорят за нея. Тя е млада, красива, задоволена от живота, но външно. Дохожда ден, когато грехите ѝ овехтяват, обувките се скъсват и тя се чувства нещастна; здравето постепенно я напуска. Тя казва: „Всичко опитах, но едно нещо не познах – Любовта“. Тя е получила много неща от живота, но не и любов. Значи външният живот е светският, временният, преходният, а вътрешният – духовният, вечният – животът на Любовта.

Ще кажете, че това са елементарни неща. На пръв поглед са прости, но влезете ли по-дълбоко, те са чужди, неразбрани. Лесно е да кажеш, че имаш вяра, но приложил ли си вярата? „Аз прилагам вярата си.“ Как я прилагаш? „Вярвам в хората.“ Вярваш например, че даден човек е добър. Какво придобива този човек от твоята вяра? Ти придобиваш нещо – започваш да го изучаваш; после започваш да живееш като него. Важно е между тебе и него да се образува вътрешна връзка, да се опознаете. Обаче двамата не можете да вървите успоредно. „Защо?“ Защото главата не може да се постави на мястото на краката и краката не могат да се поставят на мястото на главата. Той е глава, ти си крака.

Човек трябва да има само една основна идея. Ако има две или три основни идеи, той има три глави едновременно, а това е невъзможно. Казваш: „Аз вървя по пътя на Любовта, на Мъдростта и на Истината“. Това е невъзможно: ще вървиш или по пътя на Любовта, или по пътя на Мъдростта, или по пътя на Истината. Любовта крепи живота, Мъдростта крепи светлината и знанието, а Истината крепи свободата. Основният елемент в живота е Любовта, а светлината, знанието и свободата са условия за проява на Любовта. Те представляват външната страна на живота. „Искам да вървя в пътя на Мъдростта.“ Този път изисква големи знания. Най-лесният път е на Любовта. Ако в този път нищо не постигнеш, в пътя на Мъдростта вероятността е още по-малка. Искаш ли да влезеш в пътя на Истината, там вероятността за постижения е още по-малка. „Обичам Истината.“ Как я обичаш: както детето обича плода, или по друг начин?

Представи си, че в тебе живее желанието да забогатееш. Ти си човек с ограничени средства и си купуващ един лотариев билет с мисълта да спечелиш поне един милион лева. Работиш, движиш се – все за милиона мислиш. Аз дохождам при тебе и ти говоря за Небето, за възвишените същества: ще слушаш ли какво ти говоря? Ти искаш да знаеш дали ще спечели твоят билет – другите неща не те интересуват. Питам: всички хора с

лотарийни билети ли живеят? Твоят билет отдавна е спечелил. Ти живееш на Земята, всичко имаш даром: хляб, вода, въздух и светлина. След това голямо богатство, за което нищо не плащаш, си купил един малък лотарийен билет, искаш да спечелиш само един милион лева. Какво представлява този милион в сравнение с голямото богатство, което ти е дадено? Можеш ли с един милион да отидеш на разходка до Слънцето? За да отидеш на Слънцето, нужни са ти най-малко 35 милиона долара. Колко души имат тая възможност?

Христос каза на учениците Си: „Идете и проповядавайте Словото Божие, и аз ще бъда с вас до скончанието на века“. Апостолите работиха. Защо трябваше да работят? За да спечелят пари да си купят билет за отиване на Слънцето. И вие трябва да работите, да спечелите пари за билет – и като дойде Христос, да отидете с Него заедно на Слънцето. Някои не работят и разчитат на особена привилегия. В живота няма никакви привилегии: който има любов, само той се ползва с привилегии. „Как познаваме колко сме спечелили?“ Външно това не се познава – всяка печалба се вижда в бъдещето. Светиите, които са живели преди вас, са минавали за аномални, за глупави хора. Ако те не бяха дошли на Земята, ако не бяха проповядвали и служили на Бога, животът на хората щеше да бъде пустиня. На тях се дължат всички блага и придобивки, красотата на живота се дължи на тях.

Казвам: ако Христос не беше дошъл на Земята и не беше проповядвал в Галилея⁴¹, нямаше да имаме културата, за която днес се говори. Ако Слънцето не огряваше Земята, щяхме ли да имаме сегашната култура? Било е време, когато Слънцето не е гряло, както сега; тогавашните жители на Земята не са имали тия условия за живот, каквито днес имаме. Сегашните условия са много по-добри от предишните, в бъдеще ще има много по-благоприятни условия от сегашните. Обаче условията, удобствата не идат отвън, но отвътре – те се крият във вътрешния живот на човека. „Как се познават придобивките на живота?“ По пет начина: едни ги възприемат само с пипане,

с усещане, други – чрез вкуса, трети – чрез обонянието, четвърти – чрез слуха, и пети – чрез зрението. Тия пет категории хора имат пет различни впечатления. Петте сетива представляват пет различни сили, дадени на човека за работа. Ако си служи с петте сетива, човек се развива всеотранно. Работа се иска от човека: ако не работи, нищо няма да придобие. Някой работи малко, а очаква големи постижения. Какво получи Христос за Своята работа: платиха ли Му, направиха ли Му къща, остави ли някакво материално богатство на учениците Си?

Съвременният човек се стреми към големи неща: той иска да се ожени, да има деца, да бъде баща, да стане като Бога. Ще се ожениш и после ще кажеш на сина си, че ти си го родил. Това не е истина! Ще му кажеш, че ти го храниш. И това не е истина! Бог дава на човека хляб, вода, въздух и светлина. Имаш ли право да заемаш мястото на Бога? Той създава, а ти казваш на сина си, че си го родил, че ти си му дал живот. Ако е вярно, че бащата и майката раждат децата, кой беше бащата и коя беше майката на Адам? Ева я роди баща ѝ Адам, но кой роди Адам? В света съществуват външни и вътрешни закони, които трябва да се изучават.

Сега, като казвам, че не трябва да разчитате на лотарийните билети, има предвид онова знание, което можете да приложите. Има смисъл да купувате лотарийни билети, но ако знаете кой билет печели и при кое теглене ще получите най-голямата печалба. Щом не знаете тия закони, ще купувате билети и при всяко теглене вероятността да спечелите ще бъде едва едно на сто хиляди. Колко години трябва да вземате участие в тегленето на билетите, за да спечелите един милион? Трябва да чакате най-малко 200 години, докато спечелите един милион. А на 120 години вие ще бъдете стар, побелял, няма да ви интересува нищо: нито момци, нито момци, нито лотарийни билети. Ще кажете: „Нашата работа се свърши вече“.

Има нещо съществено в живота, към което всеки се стреми. Тъй както днес се изявява животът, има нещо неестествено. Животът на сегашните хора не е такъв,

какъвто трябва да бъде. Кога човек прави това, което трябва? Има ли човек на Земята, който да е постъпвал така, че да не е обидил никого? Аз не говоря за светските хора, но за ония, които търсят вътрешния живот. Светските хора се стремят към външния живот, дето слабият слугува на силния, а глупавият – на умния. Във вътрешния живот законът е точно обратен: силният слугува на слабия, умният – на глупавия, любещият – на оня, който няма любов. Във външния живот, ако те обичат, и ти ще обичаш; във вътрешния живот и да не те обичат, ти ще обичаш.

Христос каза на Петър: „Върху моя камък ще изградя църквата Си и вратата на ада няма да я преодолее“. Католиците се ползват от моя стих и приемат апостол Петър за основа на католическата църква. Това е криво разбиране. Истинска основа на църквата е Любовта, на нея се основава целият свят. Ако и вашият живот не се основава на Любовта, вие сте на крив път. Казвате, че имате основа на живота. Не отричам това, но казвам: вие работите с два вида методи – с методите на външния живот, както и с методите на вътрешния живот. Първо започвате с методите на външния живот, оставяте тях и работите с методите на вътрешния живот; после пак започвате отново. Като променяте ту едните, ту другите методи, не дохождате до никакви постижения. „Трябва ли да се прераждаме?“ Ако искате да се развивате, ще се прераждате: то е условие за развитие. „Колко пъти трябва да се прераждаме?“ Това зависи от условията. Колко пъти ще граснеш кибритената клечка, за да я запалиш? Това зависи от кутията и от самия кибрит. Ако главичката на кибритената клечица е добре направена, достатъчно е един път да граснеш, за да се запали; ако съставът на кибритената главичка не е добър, ще граскаш много пъти, докато я запалиш. Някога употребяваш много клечици, докато си запалиш огъня.

Като се ражда и преражда, човек се свързва с хората, за да си помагат взаимно. Те влизат в общества с цел на взаимопомощ. И в единия, и в другия случай хората

мислят повече за себе си, отколкото за другите. И ангелите не мислят за хората. Всеки има свое задължение, своя определена работа, която трябва да свърши. Хората не искат да знаят това и постоянно безпокоят Господа със своите объркани работи. Жената казва: „Господи, не виждаш ли, че страдам? Децата ми не са наредени, мъжът ми не ме обича“. И мъжът се оплаква от своите объркани работи. Свещеникът се оплаква от своите пасоми, че не ходят на черква. Българите се питат: „Защо България не спечели в Балканската война“. Това са обикновени работи, които не се поправят с оплакване. Защо бащата не работи върху децата си, за да ги наведе на идеята да живеят помежду си като братя и сестри, а оставят силните да господаруват на по-слабите?

Сега вие ще кажете, че говорите на децата си за добри, братски отношения. Не е достатъчно само да говорите: вие трябва да носите идеята за братството в себе си. Можеш да говориш върху теорията на музиката, колкото искаш – това не е достатъчно. Важно е да знаеш да пееш и да свириш. Като вземеш един тон, аз зная вече какъв певец си ти. Може да ми разправяш за благородството на твоя дядо и прадедо – това не ме интересува. Аз искам да зная какво носиш от тях, какво наследство си получил. Една твоя постъпка е достатъчна, за да определи какви са били твоите деди и прадеди. Ако ме приемеш добре в дома си, ти сам се препоръчваш, няма защо да ми говориш много: една добра постъпка струва повече от твоето знание. Ти си богат човек, разполагаш с пари и знание – това не ме интересува. Аз съм пътник, нямам парче хляб в торбата си. Ако ти се спреш на пътя си и ми дадеш парче хляб и чаша вода, това за мене струва повече от всичкото богатство и знание на света. Така ще се създаде връзка между мене и тебе; след това вече мога да се интересувам и от богатството, и от знанието ти. Любовта разрешава всички въпроси – ако тя не проникне в живота, всички неща се обезсмислят.

Днес Христос се обръща към вас, както към Петър, и ви пита: „Обичате ли Ме?“ „Ти знаеш, Господи, че Те

обичаме.“ „Тогава пасете Моите агънца“. От това, как ще ги пасете, познаваме каква е била вашата любов. Кои са вашите агънца? Това са вашите добри мисли, чувства и постъпки. Те са резултат на любовта, която живее в душите ви. Бог е вложил Любовта във вас. Спирайте вниманието си и върху добрите постъпки на вашите близки, за да се отпечата в съзнанието ви като добри случаи във вашия живот. Мнозина очакват на Господа да ги спаси, да им помогне. В какво се крие спасението на човека? За гладния спасението е в хляба, за жадния – във водата, за заблудения пътник – в спасителния дом. Спасението на света е в ония Божествени мисли, които проникват в човешкия дух; в Божествените чувства, които се изразяват чрез волята на човека. За да поддържа живота си, човек не трябва да яде само един път през деня. В който свят и да живееш, постоянно ще се храниш. Любовта трябва постоянно да се втича в човешката душа – тя е храната на живота. Като знаете това, всяка дума, всяко чувство и всяка постъпка трябва да са проникнати от Любов. Помнете, че зад всяка ваша дума или мисъл стои Бог и ви наблюдава.

Христос казва на Петър: „Скрий ножа в ножницата си!“. И на вас казвам: турете ножа в ножницата си. Не мислете, че може да избегнете чашата, която Бог ви дава: ще изпиете тая чаша. Ножът не разрешава въпросите. Петър отрязва ухото на слугата, а Христос го постави на мястото му и го залепи. Той казва: „Ако вадите ножове, и срещу вас ще вадят; ако режете уши, и вашите ще режат“. Една обидна дума предизвиква друга обидна дума, една лоша мисъл предизвиква друга лоша мисъл, едно лошо чувство предизвиква друго лошо чувство. Ако Петър отреже в тебе отреже ухото на слугата, Бог ще ти каже: „Скрий ножа в ножницата си!“. Как трябва да воюваш: с нож или с любов? Няма по-силно оръжие от Любовта. Бог, Който е всесилен, също воюва с Любовта. С един замах Той може да унищожи хората за престъпленията им, но Бог им казва: „Не правете престъпления! Ако не слушате, ще страдате“. Вие обещавате, че няма да правите престъпления, но забравяте обещанието си.

Казвам: живеете със съзнанието, че Бог присъства във вас. В това се крие силата на Новото учение. Като ви проповядвам Новото учение, искам да събудя у вас Божественото, за да станете проводници на Божията Любов. Който е проводник, да помага на другите. „Как се познава кой човек е проводник и кой не е?“ По отношени- ята му към хората. В дома ти дойде един просяк, вземеш парче хляб и му го подхвърлиш – ти не си проводник. Обаче към своето дете ти си крайно внимателен: вземеш парче хляб, намажеш го с масло, отгоре – с мед, и му го даваш. То яде, а ти го милваш, рагваш му се. Дойде ли в дома ти богат човек, веднага се отваряш – чууши се как по-добре да го посрещнеш; към бедния си невнимателен, груб, искаш по-скоро да си отиде. Оня, който е проводник на Любовта, постъпва еднакво и с просяка, и със своето дете, и с богатия, и с бедния гост.

Стремете се да угаждате на оня Бог, Който живее във вас и всякога подкрепя ума, сърцето, духа и душата ви. Стремете се да бъдете изправни към Него. Ако направите някаква грешка, знайте, че към Него я правите. Признайте грешката си и я изправете. Казваш: „Съжалявам, че сгреших“. Това не помага. Че плачеш и съжаляваш, не е достатъчно – ще изправиш грешката си. Ако кажеш една обидна дума, втори път не я казвай. „Не мога изведнъж да се откажа от нея.“ Щом не можеш изведнъж, втория път ще я кажеш по-мекко, третия път – още по-мекко, докато отвикнеш да я употребяваш. Аз не искам изведнъж да станете светии. Светията е ученик, който се учил през вечността с голямо постоянство и любов. Той е паднал, ставал е, но заради Любовта всичко е преодолявал. Светията е бил гонен, преследван, бит, но всичко е понасял с търпение и радост; той е вярвал, че светът ще се оправи, че животът е вечен.

Христос пита Петър: „Обичаш ли Ме, или себе си обичаш?“. Един познат от Сливен искаше да се представи за светия. Един ден срещнал владиката, който му подал ръката си да я целуне. Светията се ръкувал, но целунал своята ръка. Според мене който целува своята ръка,

живее само за себе си: такъв светия е бил той! Който целува ръката на другите, той живее за тях. Вие ми целувате ръка: защо? Обещавате, че ще живеете за другите. Не е лесно да ти целуват ръка. Когато ми целуват ръка, аз се уча на търпение; при това зная, че трябва да дам нещо на всеки, който ми целува ръка. Ако не мога нищо да дам, не позволявам да ми целуват ръка. Ще дойде ден, когато и на вас ще целуват ръка. Тогава ще разберете какво нещо е да ви целуват ръка.

Сега аз говоря за вътрешната страна на живота, която изисква чистота. Ако мислиш само за себе си, кой си и какъв си, ти се намиращ във външната страна на живота. Всеки е дошъл на Земята да изпълни Божията воля, а не своята. Христос казва: „Прославих Те, Господи! Прослави Ме и Ти за самия Себе Си“. Следователно който иска да се повдигне и прослави, първо трябва да изпълни Божията воля. Бог знае какво да направи за него. Като прославяте Бога, и вие се повдигате. Като човек ти си длъжен да изпълниш Божията воля, а останалото е работа на Бога. Не мисли за себе си: друг ще мисли за тебе. Речеш ли сам да се повдигаеш, нищо няма да излезе. То е все едно да градиш нещо в ледовете на Северния полюс: щом се стопят ледовете, и съграденото ще отиде. Това, което човек съгражда, е преходно; това, което Бог съгражда, е вечно и неизменно. Уповавайте на онова, което Бог е съградил и гради във вас. Вслушвайте се в Любовта, която Бог е вложил във вас – това е Раят на Земята. В него се крие вашето бъдеще, там са постиженията. И днес Бог ви пита: „Обичате ли Ме? Готови ли сте да изпълните Божията воля?“. Ще кажете, че още сега обещаваме да изпълниме волята на Бога. Не е важно какво говорите, важно е какво вършите.

Нека остане в ума ви мисълта, че Бог живее във вас. Той ви дава благата, с които се ползвате. Така ще се създаде връзка между Него и вас. Горко на оня, който не е свързан с Бога! Щом ти не мислиш за Него, и Той не мисли за тебе. „Как да мисля?“ Ще мислиш, както мислиш за буквите, които изучаваеш. Ако не мислиш как

да съчетаваш буквите, ти не можеш да четеш. „Кой ще ни научи как да изпълняваме волята на Бога?“ Любовта ще ви научи. Без любов нищо не се постига, без любов животът е мъчение. Любовта осмисля живота, тя дава знание, свобода и простор на човешката душа. Щом имаш знание и свобода, ти живееш в областта на Истината.

Христос запита Петър: „Обичаш ли Ме?“. Отговори Петър: „Ей, Господи, Ти знаеш“. Христос го запита три пъти и Петър се огорчи: той мислеше, че Христос изказва недоверие към него, но Петър се отрече три пъти от Христа. И каза Той на Петър: „Скрий ножа в ножницата си!“. Защо? Защото всеки овчар, който носи нож, сам коли и яде овцете си. Казвам: ходете без нож между овците си, да не би вие сами да снемете кожата им. Докато сте във външния живот, може да носите наточени ножове; щом влезете във вътрешния живот, скрийте ножа в ножницата си. Какво ви е нужно за този живот? Сърце топло и чисто, ум светъл и възвишен. Така ще работите за Божията слава на Земята и на Небето.

Тайна молитва

В Божията Любов е благо то на човека.

27 юни 1937 г., София, Изгрев

СМЕКЧАВАНЕ НА ЗЛОТО

Ще прочета 21. глава от Евангелието на Йоана, от 15. стих нататък.

Една българска поговорка казва: „Повторението е майка на знанието“. Христос запита три пъти Петър: „Обичаш ли Ме?“. И Петър се отрече три пъти. Това е съвпадане. На първото запитване от Христа Петър се отрече. Значи на три запитвания отговарят три отричания. След третото отричане Петър си спомни думите на Христа: „Докле петелът пропее, ти три пъти ще се отречеш от Мене“. Разкаж се Петър и горко плака. Както Петър не издържа изпита си, така всички хора ще минат през същия изпит и няма да го издържат. Как чисти домакинята петната на грехите? С чиста вода. Чистата вода е Любовта. Значи Любовта изправя всички грешки и престъпления.

Днес религиозните хора се отказват от убежденията си като Петър. Някои казват: „Защо съм тръгнал в този път? Защо не си поживях както всички хора?“. С отричане нищо не се постига. Ако тръгнеш в пътя на удоволствията, не само че нищо няма да придобиеш, но ще се провалиш. Ако вървиш по правия път и нищо не постигаш, по кривия път още по-малко ще постигнеш. Не можеш да си откъснеш плод от дървото, на което има ябълки, ами ще отидеш при сухото дърво! Там и листа няма да намериш. В живота няма щастие, хората страдат не от това, че вървят в Христовия път, но защото не вървят в този път. Щастие то иде само за тия, които следват този път. Тия хора принасят полза на света, както плодните дървета – на човечеството. Като знаете това, стремете се към добри, праведни хора, които имат отношение към Любовта, т.е. към живота на щастие то.

Христос загава и на вас въпроса: „Обичате ли Ме?“. Какво ще Му отговорите? Ако Му кажете, че Го обичате, как ще докажете това? Готови ли сте на това, което казвате? Колко пъти на ден човек се мени! Един познат ми разправяше, че животът бил борба, че трябвало човек да търпи. „Защо се оплакваш от живота?“ „Остави се, дойде един приятел да ми иска пари. Дадох му, колкото имах. Той преброи парите и ми каза: „Това ли се откъсна от сърцето ти, не може ли да дадеш повече?“. Като гледах, че е неблагодарен, идеше ми да взема парите назад и да ги туря в джоба си, но едва се стърпях да не кажа нещо. Погледнах го и спокойно отговорих: „В такъв час си дошъл. Ела друг път, повече ще ти дам“. Той се обърна грубо към мене, измърмори нещо и си отиде.“

Така и хората се сърдят на Господа, без да знаят защо. Кой човек не се е сърдил на Господа? Имаш едно препятствие и казваш: „Защо Бог не махне това препятствие от пътя ми?“. Имаш една малка гарба, но искаш по-голяма. Повечето хора са мърморковци, недоволни от живота. Имаш много – недоволен си; имаш малко – недоволен си; никак нямаш – пак си недоволен. Казано е в Писанието: „Всичко съдейства за добро на ония, които любят Господа“. Значи и от вашето мърморене в края на краищата Бог ще изкара нещо хубаво. Докато мърморенето се трансформира, ти ще страдаш. С мърморене раните зарастват мъчно, без мърморене зарастват лесно. Казваш: „От мене човек няма да стане“. Днес кажеш така, утре кажеш, докато се обезсърчиш и отчаеш. Не си прав! Ако мислиш право, човек си; ако не мислиш право, не си човек. Защо не мислиш право? Това зависи от тебе. Да мислиш право, това е в реда на нещата – така ще си създадеш добър навик.

И тъй, поддържайте добрите навици, освобождавайте се от лошите. Един наш приятел разказваше колко мъчно се е освободил от един лош навик. Той имал една лоша, аристократична черта в характера си, с която мъчно се справял. Обичал, като стане сутрин от сън, да се поизлежава малко, докато дойде жена му или слугинята да му обуят обувките и да му вържат връзките. Докато

чакал, нещо отвътре му казвало: „Какво ще правиш, ако жена ти умре по-рано от тебе или ако нямаш слуга?“. В същото време нещо му казвало: „Не се смуцавай, нека дойдат да те обуют, нищо няма да им стане. Нека знаят кой си ти“. Казвам му: „Трябва да знаеш, че с моя навик няма да отидеш далече. Някои хора няма да те посрещнат добре. Не мисли, че всички ще служат на твоя аристократизъм“. Много хора имат по един лош навик, но трябва да се възпитават, да се освободят от него. Отде иде моя навик, и те не знаят. Всеки лош навик е сила, която може да се използва за добро. Ако знаеш как да го използваш, ще придобиеш нещо; ако не знаеш, ще си причиниш голяма пакост.

Христос се обърна към Петър с думите: „Който вади нож, от нож умира“. Той искаше да му каже, че единствената сила, която изправя човека, е Любовта. Казано е: „Бог е Любов!“. Значи само Бог в човека е в състояние да оправи работите – никакъв нож не може да оправи света. Дето е Бог, там е доволството; дето не е Бог, там е недоволството. Дето е светлината, там е радостта; дето светлината не прониква, там има мрак и тъмнина. „Отде иде тъмнината?“ От Земята: тя хвърля сянка, тя носи тъмнина. Ние живеем под сянката на Земята и се мъчим. Тая сянка не е нищо друго освен лошия живот. В бъдеще Земята ще стане прозрачна, няма да хвърля сянка. Тогава слънчевите и Божествените лъчи ще минават през нея и животът ще стане лек и светъл.

Какво да се прави с противоречията? Оставете противоречията настрана, не е ваша работа да ги разрешавате. Питааш: „Защо две по две е четири?“. Защото две и две е четири. Изял си за два гена четири хляба, значи по два хляба на ген. После казваш, че пет по пет е 25. Защо, какво означава това? Това показва, че си работил някъде пет гена и са ти платили 25 лв. – на ген по 5 лева. Ти си недоволен от това и започваш да роптаеш. Колкото и да си недоволен, колкото и да философстваш върху числата, нищо няма да разбереш. Вие искате да създадете една философия там, дето не е мястото ѝ.

Питаме: „Защо съществува злото?“. Заедно с този въпрос трябва да се запитаме: „Защо съществува Любовта?“. Досега никой не е отговорил на този въпрос. Да се запитваш защо съществува Любовта, това значи да си намерил нещо криво в нея. Да питаш някого защо те обича, това значи, че си направил една малка грешка. И когато питаш защо те мрази, пак си сгрешил: ако някой не те обича, не може и да те намрази. Не можеш да мразиш някого, ако не си го обичал; не можеш и да го обичаш, ако никога не си го мразил. Ако не си роден, кого ще мразиш? Ако не си роден, не можеш да бъдеш недоволен. От кого си недоволен? От майка си: недоволен си, че те е родила. Щом страдаш, питаш майка си и баща си защо са те родили, защо не са ти създали по-добри условия.

Такова недоволство съществува и в мислите, и в желанията на хората. Яви се едно желание в тебе, но си недоволен от него. Питаш мисълта защо е допуснала това желание в сърцето ти, не може ли да ти създаде по-добри условия в живота? Това е неразбиране. То показва, че не познаваш характера на оня, който те обича. Така хората се стълкновяват и си създават неприятности. Изобщо ако някой те обича, а ти не го обичаш, никога не можеш да го разбереш; ако и двамата се обичате, между вас има разбирателство. Правило е: когато критикуваш някого, той те обича, а ти не го обичаш; когато той те критикува, ти го обичаш, а той не те обича. Като знаете това, не критикувайте. Ако нямаш любов, ще критикуваш; ако имаш любов, критиката ти ще почива на истината и на свободата.

И тъй, не е достатъчно само да носиш името виден художник, но трябва да владееш четката, да туряш боите намясто, да рисуваш добре. Не е достатъчно да си завършил музика и да носиш името „музикант“ – трябва да знаеш да пееш и да свириш хубаво. Не е учен оня, който само говори за знанието и за Любовта – той трябва да люби. Да любиш, това е велика наука! Няма защо да се говори за Любовта – тя трябва да се проявява. Срещаш едного и му казваш: „Ти си лош човек!“. Едва изминеш десетина крачки, спъваш се, падаш и си счупваш крака.

Веднага моя, когото наричаш лош, се затичва, намества крака ти, превързва го и те завежда у дома си. След тая голяма услуга ти изправяш грешката си и казваш: „Извини ме, братко, сгреших – не те познавах. Сега разбрах какво нещо е Любовта“.

Казвам: животът носи условия за опознаване на хората. „Защо страдаме?“ За да се опознаете: страданието е условие за опознаване. Щом е така, благодарете за страданията. Да благодарим на Бога, когато ни се изявява чрез страданията! Казваме, че Бог е Любов. Значи Любовта се изявява чрез страданията; същевременно тя се изявява и чрез радостите. Следователно ако търсиш Бога, търси Го в радостите и в страданията. Външно никой не е видял Бога и не може да Го види, затова малцина са Го познали. Ето, две хиляди години изминаха след Христа, но хората още не Го познават. Въпреки това Христос със Своето войнство – възвишени и напреднали души, и до днес продължава да помага на човечеството. Той е в постоянна борба с противоположната ложа, която иска да унищожи света. Като срещнат някого, тъмните същества веднага насочват отровните си стрели срещу него, да го умъртвят. Едно от напредналите същества застава на пътя им и стрелата се забива в гърдите му. След това той изважда стрелата, измива раната и тя заздравява. Така човек се спасява от отровните сгрели на лошите духове, така се смекчава злото. Значи Любовта е единствената сила, която смекчава злото.

Желая на всички да бъдете между напредналите братя, в чиито гърди се забиват отровните стрели. Тогава и вие ще кажете: „Заслужава човек да живее за Любовта. Сега разбрахме какво значи да носиш страданията на хората“. И до днес още Христос носи на гърдите Си стрелите на злото. Само Любовта е в сила да смекчи злото; с други думи казано: само Бог смекчава злото. „Защо трябва да обичаме?“ За да смекчите злото.

В Божията Любов е благо на човека.

4 юли 1937 г., София, Изгрев

ВЪТРЕШНА ОБХОДА

Ще прочета 15. глава от Евангелието на Матей.

*Тогаз пристъпиха при Исуса
йерусалимските книжници и фарисеи
и казваха: Защо Твоите ученици
престъпват преданието на старите?*

Защо не си мият ръцете, когато ядат хляб? (1.-2. ст.)

Те имали обичай, когато седнат да ядат, да си мият ръцете. Сегашните хора не спазват моя обичай.

*А Той им отговори: Защото и вие,
заради вашето предание,
престъпвате Божията заповед. (3. ст.)*

Те престъпват човешкото предание, а вие престъпвате Божия закон – едно равновесие. Днес никой не пита защо Христовите ученици престъпват преданието на старите, защо никой не мие ръцете си, когато яде хляб? Тоя въпрос сега не е кардинален, но във времето на Христа беше кардинален. Ако Христос дойде втори път на Земята, няма да Му задават такъв въпрос. Днес биха задали въпроса: „Учителю, защо брат ми ме обижда, защо не се отнася с мене, както трябва? Защо престъпва закона на приличието?“.

Престъплението може да бъде лично, а може да не бъде лично. Може да говориш лошо за българите в присъствието на един българин и да го обидиш. Всъщност ти не говориш за него, но той се обижда. Ако българин отиде в Англия и види паднали плодове под гърветата, веднага ще ги събере, ще ги издуха малко от праха и ще ги тури в бюфета да узреят. Защо постъпва така? Такъв обичай има. Самите англичани минават-заминават край гърветата, виждат нападдалите плодове, но не ги събират – нямат такъв обичай: те считат това за унижение. Питам: имате ли право да събирате нападнали плодове от

земята? На моя въпрос вие сами ще си отговорите. Някой обира падналите плодове и се оглежда на една или на друга страна, да не го видят.

Казвам: желанието на човека да не го видят и чуят, че е направил някаква грешка, се отразява психически върху самия него. Например дъщерята ходи без позволение някъде и казва: „Дано не ме види майка ми, дано не чуе баща ми“. И синът казва същото. Те не подозират, че тая мисъл работи в умовете им и създава обратна реакция. Ден след ден зрението им отслабва, слухът се притъпява и те ослепяват и оглушават. Също така не казвай за някого: „Не искам да видя този човек!“. Няма да се мине много време – и тая мисъл ще се върне към тебе. Ако повториш тия думи няколко пъти, те ще се върнат към тебе. Това са ред психологически състояния, които се отразяват зле върху човека. Защо трябва да каже дъщерята: дано никоой не я види! Казано е в Писанието, че ония, които виждат, отиват към виделината. Синът и дъщерята трябва да се радват, че бащата е видял и чул това, което те са направили. Във всички хора има желание, като направят грешка, никоой да не ги види, нито да ги чуе. Да остане на вас, вие бихте желали никоой да не ви види и да не ви чуе – даже и Господ да не ви види и чуе. Като сте влезли в новия път, вие сте забелязали, че там има множество малки, гребни неща, на които трябва да обръщате внимание. Те оставят своите последствия върху вашия живот. Дъщерята и синът ни най-малко нямат желание бащата и майката да ослепеят и оглушеят.

В религиозните общества има една опасност – от вътрешна близост. Когато хората се сближават, без да са достигнали до една естествена вътрешна обхода, те си пакостят. Някой сгреши нещо и се мъчи да се скрие, да не го видят братята и сестрите му. Когато се сближават, хората трябва да бъдат крайно внимателни в своите мисли, желания и постъпки. Човек се натъква на три вида мисли, чувства и постъпки. За да не пакости първо на себе си, той трябва да се стреми към такива мисли, които дават възможност на главата да се развива

едновременно в три посоки: на дължина, на широчина и на височина. Когато главата расте на дължина, човек става активен, като кавалерист; когато расте на широчина, той става издръжлив, лесно се справя с всички обсадни положения; когато расте на височина, той се развива в морално и духовно отношение. Изучавайте кои мисли удължават главата, кои я разширяват и кои помагат за растенето ѝ на височина.

Трите измерения – дължина, широчина и височина, отговарят на телата. Само телата имат три измерения. Така се натъкваме на геометрията, която е предмет на сегашни изследвания. И в миналото в Кабалата⁴² са изучавали геометричните форми, а също и числата. Например числото 3, взето в сегашната математика, се разглежда като количество, като сбор от три единици. Кабалистично това число има друго значение: то не се дели на нищо, освен само на себе си. Ако към него прибавим още три единици, получаваме шест единици. Това число се дели на две, на три и само на себе си. Последните три единици се различават от първите три. Ако съберем три килограма вода и три килограма сол, няма да получим шест единици, но ще получим солен разтвор.

Математиката и геометрията се прилагат навсякъде в живота, но като физически величини. Например когато се строят къщи, архитектите си служат с геометрия и математика; когато изчисляват големината на орбитите на планетите, пак си служат с математика. Обаче сегашните учени не са дошли до прилагане на математиката в психичния живот на човека. Например интересно е да се изчислят теченията, които стават в човешкия организъм. Болният се стреми към здравия. Защо? За да почерпи от него сила. Следователно здравият дава нещо от себе си на болния, и болният предава нещо на здравия. Между тях става обмяна, която може да се изчисли. И най-слабите изтичания от човешкия организъм могат да се изчислят. Колкото по-близък ви е болният и колкото по-голяма е любовта ви към него, толкова повече черпи той от вас. Обмяна става и между здрави хора. В бъ-

геце, когато математиката се приложи и в психичния живот на хората, ще видите какви сили изтичат от човека и ще разберете причината на заболяванията. Тогава съзнателно ще се предпазвате от всичко онова, което разстройва организма ви.

Днес малцина разбират какво значи общение с хармонични хора. Ако гружите с хора, които поддържат отрицателни мисли и чувства в себе си, вие се свързвате с тях и носите последствията на техните отрицателни сили. Като знаете това, ограждайте се със здрава аура, със здрави мисли и чувства, да не се поддавате на отрицателните влияния на хората. Пазете се от ръкувания, прегръдки и целувки с хора, които не познавате. Не казвам да се страхувате, но да бъдете внимателни. Всеки човек носи в себе си положителни и отрицателни сили, с които пръв той трябва да се справя. Ще кажете, че болестите се отразяват главно върху физиката на човека. Питайте младите студенти медици какво ще кажат за това. Когато започнат да изучават признаците на болестите, много от тях заболяват от същата болест, която изследват. Това състояние е временно, но те го изпитват. Питайте младите лекари какво изпитват, когато започнат да лекуват болни: те минават почти през всички болести, които лекуват. Това е област, която всички не трябва да знаят. Както електричеството се предава чрез влияние, така и много болести се предават чрез влияние.

„Защо учениците Ти престъпват старите предания?“ Ще кажете, че вие сте свободни от старите предания. Лъжете се, моя въпрос засяга и вас. Това, което днес наричат унаследени черти, не е нищо друго освен предания на старите, т.е. на вашите деди и прадеди. Днес малко хора говорят за Божественото, което е вложено в тях, обаче всички казват, че са наследили известни черти от своите деди и прадеди. Някой е наследил слабостта да пие, друг – да се гневи, трети – страха, и т.н. И заекът е страхлив: достатъчно е шумка да мръдне в гората, за да удари той на бяг. Казваш: „Страхлив съм, наследил съм тая черта“. Щом си я наследил, лесно ще се справиш с

нея – тя не е Божествена черта. Ако страхът беше Божествено чувство, защо едни хора са страхливи, а други – смели? Бог не е създал човека страхлив. Първоначално той не е бил страхлив; когато съгреша, тогава разбра какво нещо е страхът. Благодарение на страха животните предчувстват опасността отдалече. Овцата предчувства приближаването на вълка, кокошката предчувства приближаването на орела. Тя не поглежда нагоре, но предчувства, че на един километър височина над нея се вие орел.

Във всеки човек, колкото и да е безстрашен, дълбоко в него се крие затаен страх, всеки се страхува от нещо. Във Варна имаше една акушерка, смела жена, с мъжки характер. Тя плуваше в морето като риба, сама отиваше с плуване от Варна до Евксиноград и обратно. Обаче видеше ли пиявица, даже в шише, тя изпитваше панически страх; сама казваше: „От нищо не ме е страх, но пиявица не мога да гледам, особен страх ме обхваща“. Тя е чувствителна към пиявицата. Има хора, особено мъже, които могат да понесат всичко със спокойствие, обаче осмели ли се друг мъж да погледне жена им, те веднага скачат на крак, готови са да му обявят дуел. В тази област те са крайно чувствителни.

Сега аз разглеждам психологически въпроса за страха и за ревността. Има невидими същества, в чийто интерес е да възбуждат енергиите в човека, за да черпят от него. Като се гневи, те използват тази енергия в него и го обезсилват. Аз наблюдавам как пристигат тия същества. Те идат групово, сядат около човека и започват да му внушават отрицателни мисли, докато го настроят. Щом постигнат целта си, те се отдалечават и наблюдават какво ще прави той. „Какви са тия същества?“ Като хората, само че за тях не са нужни специални столове, те могат да сядат и по десетина на един стол и пак им е широко. Какви са, каква външна форма имат, не е важно – важно е как действат те върху човека. При всяко изпитание лицето на човека потъмнява. Страшно е, когато той се отдава на отрицателни чувства: завист, отмъщение, злоба. Тогава лицето му потъмнява и погрознява.

Когато Каин⁴³ завидя на брата си, лицето му почерня и погрозня и той реши да го убие. Пазете се от греха на Каин. Наблюдавайте се, за да видите какви промени стават с цвета на лицето ви. Когато изпитвате завист и търсите случай да отмъстите на човека, погледнете се в огледалото, за да видите какви промени стават с вас. Ако цветът на лицето ви е тъмен, вземете мерки да се справите с отрицателните си мисли и чувства.

Казвате: „Човек трябва да търпи“. Търпението е за силния човек; за слабия е неволята. Само оня може да търпи, който разбира законите. Той знае, че може да го притиснат на няколко места: в областта на сърцето – да засегнат чувствата му; в областта на ума – да засегнат мислите му; и в областта на неговата воля – да засегнат постъпките му и всякаква инициатива за действие. Той е буден и лесно се справя с условията: той знае, че гето и да го нападнат, всичко може да понесе с търпение. Не е достатъчно само да виждаш грешките и да желаеш да ги изправиш – важно е да знаеш методи за тяхното изправяне. Търпението е метод за изправяне на погрешките. Ще търпиш хората, ще търпиш и себе си, докато се изправиш.

Човек има слабости, които вижда, след като ги прояви. Има слабости, които се виждат отвън: те са явни и лесно се изправят. Види ли веднъж своите скрити слабости, човек трябва да прави усилие да ги предотврати. Казваш: „Втори път няма да проявя такава слабост“. Вярно е, втори път ще проявиш друга слабост, която не си подозирал в себе си. Една слабост може да се прояви по много начини и човек се изненадва – не знае как да се справи. „На какво се дължи нетърпението?“ На излизане на двойника. Често двойникът излиза един-два сантиметра навън, а някога – повече. Щом излезе повече, отколкото трябва, човек става крайно нетърпелив. За да не се гневи, той трябва да се бронира. Мекотата е броня на човека, затова казвам: колкото по-чувствителен става човек, толкова по-мек език трябва да има. Ако чувствителността ти се увеличава, а езикът ти огрубява, ти сам се натъкваш на мъчнотии и изпитания.

Казано е в Писанието: „Не огорчавайте Духа, с който сте запечатани“. Мислите ли, че Духът е доволен от вашите мисли, чувства и постъпки? Понеже Духът не може да говори на ваш език, Той ви нашенва отвътре: „Не постъпи добре. Изправи грешката си!“. Вие започвате да Го убеждавате, че външните условия са лоши, че светът е лош. Духът казва: „Бъди търпелив, аз ще уредя всички работи!“ „Не мога да търпя, ще му отмъстя“. Това е спор между човека и Духа – той става вътре в човека. Ако не слушаш Духа, ти губиш вътрешния си мир. Без мир няма успех, няма развитие – мирът е първото условие за идване на духовната култура.

Днес от всички хора се изисква вътрешна обхода, а не външна. Да се обхождаш добре с Божественото начало в себе си, никога да не го огорчаваш – това е истинска вътрешна обхода, за която е нужно култура, знание. Да не огорчаваш Духа в себе си – това значи да имаш добра обхода към Божественото в себе си. Щом изгубиш свободата си, ти огорчаваш своята гуша; щом изгубиш силата си, ти огорчаваш своя дух; щом изгубиш знанието и светлината си, ти огорчаваш своя ум; щом изгубиш доброто си, ти огорчаваш своето сърце. „Какво трябва да се прави тогава?“ Възстанови доброто на своето сърце, светлината и знанието на своя ум, силата на своя дух и свободата на своята гуша. Следователно свободен е оня, който знае как да се обхожда с гушата си; силен е оня, който знае как да се обхожда със своя дух; умен е оня, който знае как да се обхожда със своя ум; добър е оня, който знае как да се обхожда със своето сърце.

Питате: „Какво да правим с наследствените черти?“. Да оставим тоя въпрос настрана. „В грях ме зачена майка ми.“ И тоя въпрос не трябва да ви занимава. Ти може да си семка, посадена в калта – това нищо не значи. Тая семка може да пусне коренчета, да покълне, да образува листа и клончета и поне наполовина да се освободи от влиянието на земята. Работи върху себе си, за да се освободиш. Не можеш да придобиеш свобода, ако не обичаш гушата си; не можеш да придобиеш сила, ако не обичаш

духа си; не можеш да придобиеш светлина и знание, ако не обичаш ума си; не можеш да придобиеш доброта, ако не обичаш сърцето си. Така, както се проявявате днес, това е вашият минал живот. Трябва да се освободите от миналото и да заживеете по нов начин.

Преди няколко гена бях с младите братя на планината. Седнахме да обядваме. Един от тях пожела да ни фотографира. Тъй както бяхме насядали на земята, със скромна трапеза, и да се фотографираме, нямаше да съблазним никого – това не е в някой дом, при богата трапеза. Помислих си: ако кажа, че не искам да се фотографирам, ще излезе, че се страхувам; ако пошепна на ухото на брата, който седеше до мене, съображенията си, другите ще мислят, че му казвам нещо тайно – и те ще пожелаят същото; да кажа, че времето не благоприятства, това ще бъде много дипломатично. Най-после реших: като иска, нека да ни фотографира, ще взема участие в сражението – по-добре да не се обижда братът. Наистина, ако откажа, ще употребя най-мек език, но и това може да го засегне.

Един селянин изпратил сина си да учи в странство. Към края на годината синът писал на баща си да му изпрати четири хиляди лева, които му трябвали за изпитите. Като неграмотен, бащата занесъл писмото на касапина, да прочете какво иска синът му. Касапинът чете с груб, повелителен тон: „Татко, изпрати ми пари, трябват ми за изпит!“ Бащата казал: „Виж го ти, хем пари иска, хем ще ми заповядва! Няма да му пратя нищо!“ После се размислил и отишъл при фурнаджията: „Моля ти се, прочети какво пише синът ми“. Фурнаджията чете с мек, кротък глас: „Мили татко, изпрати ми, моля ти се, четири хиляди лева. Трябват ми за изпит.“ „Виж, като се моли, като ме нарича „мили татко“, ще му изпратя, колкото иска. Ще излезе от него човек!“ Де е грешката сега? В касапина: той чете с груб глас, а фурнаджията – с мек, кротък глас.

Често и вие получавате писма от Небето, които не можете сами да прочетете. Давате писмото на касапина,

но не сте доволни. Дайте го на хлебаря: като го прочете той, ще разберете съдържанието му и ще останете доволни. Животът на много семейства се разваля поради грубия език на мъжа или на жената. Мъжът се върне от работа и казва на жена си с груб, недоволен тон: „Много си пресолила яденето!“ Казвам: има цяр за пресоленото ядене. Сипи една чаша гореща вода в яденето, тури го да ври още малко, и то ще стане, както трябва. Кой от двамата е по-виновен: мъжът или жената? И двамата. Мъжът е виновен, че говори грубо и обижда; ако жената не премълчи и отговори по същия начин, и тя е виновна.

Някога човек роптае, недоволен е от живота си; той казва: „Господи, защо на едни хора даде повече знания, богатство, красота, а мене лиши от тия блага?“. Кой е виновен за това? Ти сам. Някой те обижда, защото и ти си обиждал. Днес ти си господар, имаш няколко слуги на разположение, но се отнасяш с тях грубо, жестоко – постоянно ги обиждаш. Помни, в другия живот ще стане обратното: ти ще станеш слуга, а един от слугите ти – твоят господар. Това, което си правил със слугите си, той ще ти го върне с лихвите: отношението му към тебе е отглас на твоето отношение в миналото. Като знаеш това, кажи си: „Както и да постъпва господарят с мене, аз ще мълча, няма да му отговарям. Искам да ликвидирам със старите сметки“.

Казвам: не пристъпвайте Божия закон заради старите предания, не пристъпвайте Божия закон заради вашите наследствени черти! „Много съм нетърпелив.“ Това е наследствена черта, с която трябва да се справиш. „Чуждите работи ме интересуват.“ И това е наследствена черта. И лисицата се интересува от чуждите кокошки; и детето се интересува от ябълките, крушите, орехите на съседа. Това са тънки работи. „Какво ще правим, ако не се интересуваме от проявите на живота?“ Това са гребнавости във вашия живот. Знаете ли какъв щеше да бъде вашият живот, ако можехте да се владеете, да не се занимавате с гребнавостите на живота? Дето минете, щяха да ви

очакват като ангел. Ако можете да владеете мислите, чувствата и действията си, вие ще бъдете цвят, който разнася аромата си далече; извор, който разхлажда ожагнените пътници; чист въздух, който ободрява духа на уморения пътник; изгряващо слънце, което настръчва всички обременени.

Няма по-велико нещо за човека от това, да обича своите мисли, чувства и постъпки и да ги владее. Щом той ги обича, и те ще го обичат. Няма по-велико нещо от това, да чуваш гласа на своите светли мисли, на своите добри чувства и на своите благородни постъпки. Чрез тях се извява гласът на Бога, Който казва: „Добре мислиш, добре чувстваш и добре постъпваш!“. Какво по-велико от това – да чуеш одобрението на Господа!

Христос е човекът на избилната сила.

Христос е човекът на избилната вяра.

Христос е човекът на избилната любов.

Обхождайте се със себе си, с Божественото в себе си така, както Бог се обхожда с вас!

В Божията Любов е благо на човека.

29 август 1937 г., София, Изгрев

СИЛНИЯТ

Ще прочета 65. глава от Исая, от 16. стих нататък.

Да задоволиш човека, да задоволиш себе си – ето една от големите мъчнотии в света. Да задоволиш човека, това е най-трудната задача в живота. Каквото и да направиш, недоволството ще върви с тебе. Има едно същество в човека, което всякога остава недоволено. Имаш нови грехи – отчасти си доволен; един ден ще видиш някакъв недостатък – ще бъдеш недоволен. Докато си малко дете и майка ти те носи на ръце, доволен си от нея; щом пораснеш и тя те пусне на земята да ходиш сам, недоволен си от нея. Турят те в количка – не си доволен; извадят те оттам, пуснат те на земята да ходиш – отчасти си доволен. След това търсиш нещо ново, за да те задоволи.

Някой гържи сказка за човека и казва, че той е същество, което никои не може да задоволи. Щом е недоволен, той всякога е гладен. Не е въпрос да се говори за глад – важно е да се задоволи той. Един виден художник може да нарисува една картина, която да представя страдащ, измъчен човек. Всички се възхищават от картината. Вестниците пишат за художника, хвалят го: всички намират, че той е предал много сполучливо образа на страдащия, добре е схванал отличителните му черти. Обаче кой човек би желал да бъде истинският, живият образ на тоя страдалец?

Каква идея е вложил художникът в тая картина, защо трябваше да нарисува именно страдащия човек? С това той иска да посочи пътя към радостта. Който иска да се домогне до радостта, трябва да мине през скръбта: идеалната скръб е път към идеалната радост. Тая картина представя единия полюс – страданието, което води

към радостта. Това са две противоположности, както негативът и позитивът във фотографията. Негативът е сянка на живота. И сянката е нещо реално, но в тая реалност няма нищо съществено. Ти си жаген, виждаш на картината как изворът блика и водата тече. Тая картина не е реална: водата в нея не може да заговори жаждата ти. Водата тече, но ти си жаген; Слънцето грее, но не топли; хората се радват, но радостта не е там; хората умират, но смъртта отсъства; навсякъде виждаш богатство, но златото не е там. Казваш: „И това е реален свят“. Реален свят без реалност: жаген си, но вода няма там. „Домегна ми да живея.“ Домегна ти, защото си попаднал в живите картини на художника, в които реалността отсъства.

Питаш: „Защо Бог създаде такъв свят? Защо дойдох на Земята?“. Сега аз ще те питам: ти защо си взе билет и дойде на това представление, коя беше причината за това? Някой човек, който има жена и деца и мисли за тяхното осигуряване, е създал театъра, за да печели пари; той е създал представлението, за да изкарва всяка вечер по 10–15 хиляди лева. И ако успее да спечели тая сума, казва: „Постигнах целта си: от една страна ще забавлявам хората, а от друга – ще се осигурявам“.

Една наша позната ходила в Евангелската черква, та предаваше впечатлението си. Там имали обичай да говорят за любовта на Христа към хората, докато ги убедят да повярват. Тя прави аналогия между настояването на тия проповедници и това на българите, когато им дойде някой гост. Те имат обичай много да канят, докато най-после гостът се пресраму и започне свободно да се храни. Поканят го един път, два пъти, три пъти, докато той сам каже: „Ще задоволя желанието ви“. Започва да яде и като се нахрани добре, казва: „Благодаря, че ме нахраниха много. Ако не бяха толкова настоявали, щях да остана гладен“. Турците постъпват точно обратно: като седнат да ядат, първо се обръщат към госта. Казват му: „Бююрун!“, след това не повтарят поканата. Всеки трябва да заеме мястото си и да започне да яде; ако чака втора покана, гладен ще остане.

Природата си служи и с двата обичая: някога си служи с българския обичай – по няколко пъти кани госта си да яде; някога прилага турския обичай: един път кани госта си, втори път не го кани. В първия случай гостът не може да остане гладен; във втория случай, ако е срамежлив, може да остане гладен. Вие сте българи, каните се по десет пъти едно след друго. Според мене моя обичай е по-добър. Българинът е практичен: той знае, че ако го поканят няколко пъти и не чуе, поне на десетия път ще чуе. Това, което се отнася за него, се отнася и за другите: като канят гостите си по няколко пъти наред, и него ще канят.

Често се оплаквате от болести и страдания. Казвам: пейте на болестите и на страданията си. Ако си болен и не можеш да движиш ръцете и краката си – пей; дойде обяд – пей. Цяла година пей на болестта си, да видиш какъв ще бъде резултатът. Болестта обича спокойствие: като разбере, че при тебе няма спокойствие, тя хуква да бяга и те напуца. Щом нарушаваш мира ѝ, тя казва: „Тук не се живее“. Като не знаеш как да се лекуваш, викаш лекар. Сегашните лекари угаждат на болестта: турят болния да легне; тъкмо това иска болестта. После пипат пулса на болния, преглеждат езика и очите му. Ако очите имат жълт цвят, това показва, че болният е користолюбив. Окото загързва шестте цвята за себе си, а седмия – жълтия цвят, изпраца навън. Окото трябва да бъде бяло – да дава щедро на всички.

Отличителното качество на музиката е щедростта – тя дава на всички. Човек пее и нищо не очаква отвън. Защо? Защото богатството е в песента, в самото пеене. Ще пееш и ще благодариш за благо, което ти се дава. Певците, които пеят за пари, лесно губят гласа си. Така е било от памтивека и така ще бъде. Някой певец, след като спечели много пари, казва: „Не искам повече да пея“. Кажете ли така, гласът му го напуца. Същият закон се отнася и до музиканта, и до оратора. До известно време той говори красноречиво, задоволява публиката; като забогатее, казва: „Няма защо повече да ораторствам“.

Щом каже така, красноречието му го напуска. Когато материалните блага господстват над човека, той изгубва дарбите, които Бог му е дал. Езикът не ти е даден да печелиш пари с него. Парите трябва да вървят след тебе като сянка на твоя живот, като средство, но не като цел: те трябва да те търсят, а не ти тях; и да ги отблъскваш, те трябва да те следват неотклонно.

Един ден видях на улицата как една катеричка тичаше подир господаря си. Тя се качи на единия му крак и се скри под палтото му; той я хвана и я хвърли на земята. Тя се покатери на другия му крак и пак се скри под палтото му; той я хвърли на земята. Тя се затича след него, покатери се и се скри пак под палтото му. По-рано тая катеричка се качваше по дърветата, а сега се катери по краката му. Защо прави така, какво представлява катеричката? В случая тя представлява човешките желания. Ти хванеш едно свое желание, хвърлиш го на земята, но то се затичва, покатерва се по тебе и се скрива някъде, за да не го видиш; пак го хвърлиш на земята, то пак се покатерва по тебе. Между оня, който носеше катеричката, и самата катеричка има някаква връзка; между мене и него също има известна връзка. Като го наблюдавах, казвах си: „По-добре е той да носи катеричката, а аз да разсъждавам, да си правя заключения защо катеричката се качва по него“.

Като изучавате явленията в живота, казвате: „Защо става това явление?“. Ставането с даден човек е, защото трябва да стане; аз пък наблюдавам станалото и разрешавам задачата. Между мене и него има някаква връзка. Ако катеричката не е свързана с господаря си, ще остане на земята, между непознати хора; може да дойде отнякъде котка и да я изяде. Като се качва по гърба на господаря си, тя казва: „Само при тебе мога да живея. Всички хора около мене са чужди, не ги познавам“. И вашите желания могат да живеят само при вас – дадено им е това право. Веднъж сте приели тая катеричка при себе си, ще я оставите да се качва по гърба ви. Ако сте оня, който наблюдава как катеричката се катери по гърба на

господаря си, игете настрани и разрешете въпроса защо катеричката се качва по краката и гърба на господаря си и защо той я хвърля на земята.

Питам: защо житното зърно се хвърля на нивата? За да израсте. Нивата крие условия за неговото покълване и развитие; ако се хвърли във някъде, на камениста или пещчлива почва, нищо няма да излезе от него. Нова философия е нужна на човека. Ето, и в Писанието е казано: „Бог създава нова Земя и ново Небе“. Старата Земя и старото Небе са места, дето живее скръбта; новата Земя и новото Небе са места, дето живее радостта. „Кога ще се сменят старото Небе и старата Земя, та заедно с тях да си отиде и скръбта?“ Когато дойде новата Земя и новото Небе, с тях заедно ще дойде и Божествената радост. „Защо Бог създаде новата Земя и новото Небе?“ За да си отидат старата Земя и старото Небе: щом те си отидат, и скръбта ще си отиде. Да се радваме, че Бог е предвидил това. Старото отнася скръбта, а новото носи радостта. Ако остарявате, вие носите със себе си скръбта; ако се подмладявате, носите радостта. Това е правилният процес в човешкото развитие. Следователно като ставаш сутрин от сън, отнасяй скръбта и донасяй радостта. „Как ще стане това?“ С песен и музика. И вие пеете само сутрин, когато дохождате на клас – по три пъти на ден не пеете.

Една млада сестра казва, че нямала вдъхновение да пее. Аз мога да накарам всеки човек да пее. Ако му дам десет английски лири, няма ли да пее? Ще пее: и да не знае да пее, ще се научи. Златото дава настроение на човека, то е проводник на живота. Понеже животът на Земята се изявява чрез златото, затова хората го обичат. Златото е проводник не само на човешкия живот, но и на живота в цялата Природа. Според мене среброто е филтър на живота, а златото – проводник на живота. „Вярно ли е това?“ За мене е вярно, а за вас – сами ще си отговорите. Докато имам злато в джоба си, аз мога да пея; щом извадя златото, гласът ми се загубва. Това опитвам всеки ден; така дохождам до заключението, че между гласа ми

и златото има известно отношение, известна връзка. Аз правя и други опити: щом съм гладен, не мога да пея; нахраня се, започвам да пея. От опита виждам, че между яденето и пеенето също има връзка. Значи каквото е златото за материалния свят, такава са хлябът, водата, въздухът и светлината за духовния свят.

Дванадесет души агенти се събрали на едно място и се разговаряли кой какво е постигнал в живота си. Първият казал: „Аз голяко до положението, като произнеса гумата *вода*, веднага да голяко водата при мене. Щом съм жаден, изговоря гумата *вода*, и жажгата ми се утолява“. Вторият казал: „Аз голяко до положението, когато огладнея и изговоря гумата *хляб*, да голяко хлябът при мене“. Така се изредили и останалите десет агенти: всеки разказал какво е постигнал в живота си. Жажгата и гладът са вътрешни процеси за познаване на Бога.

Сега аз не искам да обяснявам гумата *познаване*, за да не се съблазните. Христос каза на учениците Си: „Ако не ядете плътта Ми и не пиете кръвта Ми, нямате живот в себе си“. Повече от 70 Негови ученици се съблазниха от тия думи и казаха: „Тежки са тия думи. Тоя човек иска да ни направи човекоядци. Ако ядем плътта Му и пием кръвта Му, какво ще остане от Него?“. И вие, като не знаете силата на гумите, казвате: „Искаме да бъдем добри“. Знаеш ли какво значи да бъдеш добър? Като изговориш гумата *добър*, целият свят трябва да стане добър – Доброто трябва да голяко при тебе. Когато Бог произнесе гумата *добър*, целият свят ще стане добър. Понеже Той още не е произнесъл тая дума, светът не е станал добър. Когато Господ каже за Себе Си, че е добър, и ние трябва да станем добри. Той чака момента и ние да съзнаем, че сме добри.

Ти казваш, че Бог е благ, но сам не вярваш на гумите си. Ако някой твой ближен умре, веднага казваш: „Щом Бог е благ, защо допусна да умре тоя човек?“. Кое е доказателството, че тоя човек е умрял? Ако водата замръзне и не тече, умряла ли е тя? Като замръзва, водата поумнява; тя спира движението си и казва: „Само с движение

работите не се нареждат“. Тя се е вгълбила в себе си, иска да забогатее. Който казва, че се е смръзнал, това показва, че се е вгълбил, обърнал е поглед към себе си. Той иска да каже, че само с даване не се живее: човек трябва да поживее и за себе си. Започне ли да живее за себе си, човек непременно ще замръзне. Ако не искаш да замръзнеш, ще живееш не само за себе си, но и за другите.

Един познат ми казваше: „Като наблюдавам хората на Изгрева, виждам, че са станали крайно положителни. Като говориш с тях, или трябва да приемеш всичко, каквото ти кажат, или трябва да бягаш. Те са крайно настойчиви. Но аз – казва той – дойдох до следното заключение: който е слаб, нека дойде на Изгрева, да види благото, което се крие в него; който е силен, пак нека дойде на Изгрева, да опита силата си, да види колко може да издържа“. Сутринното слънце е приятно, всеки го търси; обедното слънце е горещо – то е само за силни хора – да видят колко могат да издържат на неговата топлина. Ако можеш от сутрин до обяд да издържаш на слънцето, ти си здрав човек; ако не можеш да издържаш дълго време на слънце, ти не си здрав човек.

Казвам: който дойде на Изгрева, веднага го поставят на изпит, да се види колко е силна любовта му. Щом проповядваш за Любовта и кесията ти се изпразва, любовта ти е слаба; ако любовта ти е силна и гадеш на някого една монета, веднага трябва да получиш две монети. Кажеш някъде три сладки думи – вместо тях трябва да ти кажат шест сладки думи. Няма празни думи в живота. Не е въпрос да рисуваш картини само за забава: ние се нуждаем от живот. „Художниците рисуват хубави картини.“ Това не ме интересува: за мене е важно какво аз мога да създам. Влизам в своята градина и виждам, че всички цветя са увехнали, главичките им са увиснали надолу. Веднага произнасям думата *вода* – и водата потича. Казвам: „Иди да полееш всички жадни, скръбни, натъжени цветя. Жажда ги мъчи: заговори жаждата им!“. След това картината се сменя: от мъртва става жива. Цветята се ободряват, живо издигат главичките си нагоре и запяват песента на

живота. Това е новата философия. Следователно като видите тъжен, скръбен човек, не питайте защо скърби, но кажете: „Вода!“. Водата ще потече към него, ще заговори жаждата му и ще го освежи.

И тъй, ако не можете да носите скръбта на целия свят, вие не можете да носите и радостта на целия свят: законът е такъв. Ако не обичате всички хора, никакво изкуство не можете да придобиеете. Под „всички хора“ разбирам да обичаме Бога. Трябва да обичаме всичко, което Бог е създал: в това се крие силата на човешката душа. Правете опити да обичате всички. Аз мога да ви накарам в един момент да се обикнете. Представете си, че двама души не се обичат. Давам им 25 английски лири и казвам: „Разделете си ги братски“. И двамата са бедни: те се прегръщат, целуват се, всеки взема по дванадесет лири и половина и се примиряват. Така постъпва Бог: на грешните Той дава изобилно блага, за да се примирят със света. Те са богати, за да дават от изобилието си на бедните и на праведните. Бог оправя света чрез изобилието, чрез богатата, а не чрез наказания и лишения; на лошите хора Бог дава и деца, за да смекчи сърцата им.

Казвам: най-жестоките същества на Земята са рибите, затова те имат чрезмерно много деца – техните яйца. Без да искат, те раздават хайвера си на други същества – риби, животни и хора, и така изучават закона на жертвата. Макар и жесток, паякът отстъпва по жестокост на рибите, които се гълтат едни други. Като жертват хайвера си, те смекчават своята жестокост. Рибите са студенокръвни, безмилостни същества. Горко на оня, който попадне в устата на акулата: като с хирургичен нож тя отсича ръцете и краката му и по-нататък не се интересува; че трупът е останал без ръце и крака, това не е важно за нея. В това отношение смъртта е акула. Тя действа само във водата – там е нейната сила. Ако паднеш във водата, тя отсича ръцете и краката ти; ако искаш да бъдеш здрав и цял, трябва да излезеш на сушата.

Коя е причината за нещастията на човека? Неговите желания. Многото желания са многото яйца на рибите.

Желанията живеят във водата, както рибите. И в рибата има нещо хубаво – тяхната чистота. Няма по-чисто съществуване от рибата, но и по-жестоко от нея няма. И човек като рибата има два живота: живот на духа, т.е. на чистотата, на Любовта; и живот на плътта, т.е. на жестокостта. Йоан⁴⁴ казва, че е видял новото Небе – в него нямало морета и реки. Там е новият порядък – живот без вода, т.е. живот без желания. Във водата стават лоши, жестоки неща: най-големите скърби са във водата.

Един познат ми разправяше една своя опитност. Един ден, като плувал, заплел краката си в една трева и потънал във водата. За един миг той прекарал през ума си целия си живот – от детинството до сегашния момент, но изпитал страшен ужас. Какво станало след това, не помнел, но като дошъл на себе си, разбрал, че е във всякаква опасност, и изпитал небивала радост: никога в живота си не е преживявал подобна радост и благодарност, че се е спасил.

Помнете: Бог изисква от всички да бъдете весели, радостни деца. Като види, че не сте радостни, Той пита: „Защо тия деца не се радват, какво им липсва?“. В сегашния живот има страдания, но те са предвестници на бъдещата радост, която ви очаква. Който е страдал, има право да се радва; който не е страдал, няма право да се радва. Ако не искаш да страдаш, не можеш да се радваш; щом приемеш страданието, ще бъдеш гражданин в царството на радостта. Това е новата философия на живота, само така можем да примирим противоречията, само така можем да примирим живота със смъртта. Животът е по-силен от смъртта; радостта е по-силна от скръбта. Силното е реално! Любовта е по-силна от омразата; светлината е по-силна от тъмнината.

Казвам: дръжте се за силното! Само Бог е силен: за Него се казва, че е всесилен. Следователно когато искате да разрешите мъчнотите си, потърсете Бога. Казано е в Писанието: „Потърсете Ме в ден скърбен и Аз ще ви се извия“. Скръбта е денят, в който може да познаете

Божията благост. Когато никої не може да ви помогне, обърнете се към Бога: тогава ще имате такава радост, каквато никої не може да ви даде.

„Ще създам нова Земя и ново Небе.“ Всички, които са минали през скърби и страдания, ще влязат в новото Небе и в новата Земя – в живота на радостта и веселието.

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

В Божията Любов е благо на човека.

5 септември 1937 г., София, Изгрев

СВЯТ НА ПРОМЕНИ

Ще прочета 61. глава от Исая.

Често се питате: „Какво носи бъдещето?“. То носи много нови неща. Ще дойде ден, когато на амвона вместо проповедници ще има грамофонни плочи. Ще завъртите плочата и тя ще започне да проповядва. Каквато проповед искате, такава плоча ще турите. Плочите ще бъдат номерирани: № 1, 2, 3 и т.н. Ще слушате отлични проповеди. Никаква обίδα няма да чувате, защото вие ще изхвърлите всичко, което ви обижда. Всъщност и днес има проповедници, които са грамофонни плочи – говорят неща, които не трябва да се говорят: както ги навиват, така говорят. Има и вярващи, които са грамофонни плочи – и те говорят, без да мислят. Някой пее една класическа ария, но думите не са подходящи; друг пее същите думи на нов глас.

Какво се разбира под думата *ария*? Ония, които следват музикалната академия, знаят какво значи ария – песен от опера. Тя е мъчно преводима дума. Според мене под *ария* се разбира нещо въздушно, което се движи като въздух; понеже не е точно определена дума, могат да ѝ се дават различни обяснения. Например американецът казва *ком* – ела; англичанинът казва *към*. Това е една дума с едно и също съдържание, но се произнася различно. Когато иска да погали детето си, българинът казва: „Моето пиленце“ или „моето гълъбче“. Коя от двете думи е по-хубава?

Като изучавам проявите на религиозните хора, намирам една опасна страна в техния живот – крайна чувствителност, крайна напрегнатост в чувствата, благодарение на което те изопачават фактите. Почти не съм срещнал религиозен човек, който да постъпва справедливо: всички говорят за право, за справедливост, но те сами не са справедливи. Това се дължи на една обща черта в

човека – да преувеличава нещата. Това чувство наричат сублимност, величественост. В българина центърът за времето е слабо развит: той не може да определи точно колко часа трябва да вървиш от едно село до друго. Той казва: „Като минеш моя баир, веднага ще отидеш на другото село“. Струва ти се, че ще вървиш най-много половин час, а то излиза два-три часа път.

Като четете Свещената книга, срещате стиха: „Бог е огън всепожгащ“. Според моя стих излиза, че който отиде при Бога, ще изгори. От човека зависи: може да изгори, а може само да се стопи. Ако отидете при един добър, благороден човек и го заварите в добро разположение на духа, ще почувствате нещо особено: от всяка негова дума лъха живот, всяка негова дума е балсам – ти седиш при него, топиш се от блаженство. Някога отидеш при същия човек, но го намиращ в раздразнено състояние – гневен. Той изсипва недоволството и гнева си, когото е събрал от години в себе си. Ти седиш при него, но изгаряш – огън е това. Ти си мислел, че той е Божа кравичка, и се разочароваш. Не е така: той е добър, благороден, но справедлив – гневи се, но това е Божествен, справедлив гняв. Ще кажеш, че той се гневи за малки неща. Някога малките работи носят големи последици. Той знае защо се гневи; страшно е, когато човек се гневи, без да знае защо.

Един познат ми разказваше една своя опитност. Той казваше: „Чудя се на себе си защо, като дойде някой човек при мене, едва започне да говори, аз изпитвам лошо разположение към него. Искам да му ударя една-две плесници и да го изпъдя вън. Дойде друг – приятно ми е да го слушам: като го слушам да говори, имам желание да го прегърна и целуна. Защо е така, не зная“. Сега аз ще те питам: какво правиш, като видиш един умрял вол – имаш ли желание да го прегърнеш, или запушваш носа си и бягаш далече? Като ти дадат една голяма хубава ябълка, готов си да я прегърнеш и целунеш. Следователно когато при тебе дойде човек, който носи нещо добро в себе си, ти си готов да го прегърнеш; когато дойде някой, който

нищо не носи, а иска да вземе нещо от тебе, ти бягаш далече от него.

Говори се за религия, за религиозен живот. Какво значи да бъдеш религиозен? Да имаш отдушник, т.е. предпазна клапа: без такава клапа котелът ти ще се пръсне. Религиозният казва: „Аз обичам само Бога“. Това значи да обичаш като Бога. За да обичаш така, трябва да отидеш при Бога. Ако нямаш пример за Любовта, не можеш да проявиш Божията Любов. Ако носиш Божията Любов в себе си и отидеш при мъртвия, той ще оживее; ако отидеш при гладния, ще го нахраниш; ако отидеш при жадния, ще го напоиш; ако отидеш при бедния, богат ще го направиш; ако отидеш при невежия, учен ще го направиш; ако отидеш при грозния, красив ще го направиш; ако отидеш при слабия, силен ще го направиш. Щом носиш Божията Любов в себе си, ще преобразиш света. Ако не носиш Любовта в себе си, колкото и да говориш на хората за нея, невежият ще си остане невежа, болният ще си остане болен, слабият ще си остане слаб, бедният – беден.

Обикновеният човек не може да се справя със силата на Божията Любов: само силният може да носи тая любов в себе си, само безкористният може да се справя с Божията Любов. Той навсякъде е последен; той прилича на готвач, който готви с часове, и когато стане време за ядене, първо дава на клиентите, а последен – на себе си. Любещият заема последното място, но понеже хората го обичат, те му дават първото място. Колкото попочитан е човек, толкова на по-преден план излиза. Ако на една конференция присъстват делегации от всички страни, делегатите на големите държави заемат първите места, а делегатите на малките държави – последните места. При направата на корнизите големите камъни се турят на първо място. Ако десет души пеят заедно, на първо място ще бъде оня, който пее най-хубаво. Ако десет души тръгват на екскурзия, кой от тях ще бъде пръв? Оня, който знае добре местността: той ще избере най-добрия и кратък път. Ако води такъв, който не знае пътя, ще ги задръсти някъде, отдето мъчно ще излезе.

Един голям философ, наш познат, често казваше за религиозните: „Това не са хора, но баби“. Какво иска да каже с това? Той ги счита за глупци, които не заслужават внимание. Не е така: бабата не е красива, но е умна; младата мома е красива, но не е умна. Обаче ако трябва да вървиш в пътя, младата мома ще те заведе в драките, дето и двамата ще се объркате; бабата ще те изведе от драките и ще те постави на прав път. Религията е за стари хора, за баби и дядовци, а не за млади хора – за моми и момци. Религията не е най-високото нещо в живота. Много естествено: да бъдеш религиозен, това значи да се облечеш във врешице, да се разкаеш за греховете си. Тук си направил един грях, там – друг: започваш да плачеш и да се разкайваш за греховете си. Как ще бъдеш красив? Тук кажеш една дума не намясто, там – друга – и ти се смуцаваш. Казват, че религията е връзка с Бога. Не е така: като станеш религиозен, ти минаваш през ред мъчнотии и изпитания, падания и ставания – и след хиляди години, като се освободиш от религиозните вярвания, ти стъпваш свободно на краката си, като самостоятелен човек. Исая казва:

*Духът на Господа Йеова е върх мене,
защото ме помаза да благовестувам на смирените;
проводи ме да изцеля съкрушените в сърце,
да проповядвам освобождение на пленниците⁴⁵.*

Това са религиозни работи. Религиозният е затворен в догмите, в понятията, в схващанията. Ако някой се осмели да го обиди, той търси начин да се освободи. Съберат се религиозни хора и ще афоресат някого, ще го анатемосат, ще се наговорят да не го поздравяват. Това е опаката страна на религиозния човек. Думата *религия* е нова, тя има отношение към сегашното състояние на човешкото съзнание. Религията е процес на чистене. Как се облича домакнията, когато чисти къщата си? С вехти всекидневни грехи. Такова е състоянието на всеки религиозен. След това той влиза в истинския живот и се облича в чиста нова премяна.

Като ученици трябва да се изучавате, за да различавате кои състояния са ваши и кои – чужди. При религиозния живот човек мени състоянията си според средата, в която попада. Ако е в среда на скърбни хора, и той става скърбен; ако е в среда на нервни, и той става нервен; ако е в среда на крадци, и той пожелава да открадне нещо. И обратно: като попадне между добри, благородни хора, и той става добър, благороден. Значи един и същи човек може да бъде и добър, и лош: с един и същи орган той възприема и доброто, и лошото. Ухото схваща и хармонията, и дисхармонията, обаче трептенията на хармонията са едни, а трептенията на дисхармонията – други.

Много хора идат при мене, искат веднага да ги приема. Съботен ден не приемам. Те се чудят как мога да откажа на такива величия като тях. Много просто – не приемам в събота. „Друг ден ще дойда – ще ме приемеш ли тогава?“ Ако отговарям по човешки, ще ти кажа да дойдеш в понеделник, във вторник или в друг ден през седмицата; ако говоря по Божествено, не мога да ти кажа кога ще те приема – не съм господар на дните. Според Божествения език ще ти кажа: „Ела, когато искаш: ако никой не чака отвън, ще те приема“. Като знаете това, не питайте защо Бог някога не отговаря на вашите молитви. Много естествено: преди вас са се молили стотина души – ще чакате ред. „Аз се моля вече пет-шест дена наред.“ Тия хора са се молили вече сто дена. Бог мълчи, нищо не казва, но трябва да чакате своя ред. Някой се моли и веднага очаква отговор, но не получава; на другия ден пак се моли, пак очаква отговор.

Иде един човек при мене и ми казва: „Ще се пръсна, не мога да търпя!“ „Защо ще се пръснеш?“ „Яде ме нещо отвътре, не мога да търпя.“ „Какво те яде?“ „Не зная. Помогни ми, моля ти се!“ „Как да ти помогна? Вярваш ли в Бога?“ „Вярвам, но Той не ме чува.“ „Ако Бог не те чува, аз ли ще те чуя?“ Той ме погледна криво и соннато ми отговори: „Помогни ми по някакъв начин!“ „Слушай, ако се сонваш така, ще те изпъдя навън“. Той започна да ме гледа мило, спокойно. „Кажу сега как искаш да ти

помогна, не те разбирам.“ „Как не ме разбираш?“ – пак се сопва. „Виждам де е болката ти, но трябва да почакаш малко. Зная, че нещо те мъчи, изпитваш тежест под лъжичката.“ „Така е, яде ме нещо. Ходих при няколко лекари – всички гледат на мене като на смахнат човек. Не зная какво да правя.“ „Ще те излекувам, но какво ще дадеш за това?“ „Каквото искаш, само ми помогни.“ „Затвори очите си да не гледаш.“ След това го пипнах на едно място, той извика: „Олекна ми! Какво стана?“ „Нека да не знаеш всичко. Ако знаеш как ти помогнах, ще разкажеш на другите и болката отново ще се върне.“ „Щом е така, не искам да зная как стана. Нека си отиде болката и повече да не се връща“. Според мене той е изпаднал в чуждо състояние и като припрян не може да търпи.

Преди няколко гена дойде при мене една госпожа – интелигентна, от добро семейство. Като я видях, казах ѝ, че не приемам, зает съм – да дойде друг ден. Погледнах я: на лицето ѝ беше изписано голямо отчаяние и скръб. Тя ми каза: „Бог ме изпраща тук. Моля Ви се, приежете ме.“ „Щом Бог ви изпраща, ще ви приема. С какво мога да ви бъда полезен?“. Тя започна да ми разправя: „Бях млада, неопитна и рано се ожених. Родих ни се едно момиче. След това мъжът ми започна да гледа към чуждите жени, докато един ден се увлече в една мома. Много време търпях, най-после реших да го напусна – разведохме се. Това се отрази много зле на дъщеря ми. Тя обичаше баща си, беше тясно свързана с него, външно много приличаше на него. Често се срещаша и разговаряха, обаче той се ожени втори път. Втората му жена беше ревнива, не позволяваше на мъжа ми да се среща с дъщеря си. Като не можа да издържи това положение, дъщеря ми се самоуби. Изглежда, че невъзможността ѝ да се среща с бащата още повече ѝ се отрази. Какво ще ми кажете сега, как да понеса голямата скръб?“. Казах ѝ: „Вие направихте две грешки: първата грешка е, че се оженихте толкова млада; втората грешка е, че се разведохте. Вие не можахте да понесете по-малкото зло, но дойде по-голямото. Сега не ви остава нищо друго, освен да се примирите. Има нещо

утешително за вас, което не знаете, то е следното: гръщеря ви стана жертва на вашите недоразумения, за да се повдигнете. Тя ще помага и на двамата.“ „Късно е вече. Сега и бащата съжالياва. Аз ходя на гроба да плача, но срещам и него там: и той ходи на гроба, плаче – нищо не може да го утеша“. Казвам: в отношенията на хората има тънки работи, които хвърлят отпечатък на живота им.

Помнете: животът на религиозните хора е пълен с противоречия, с малки и големи злини. Задачата на човека е да се научи първо да понася малките злини. Казано е в Писанието: „Целият свят лежи в лукавия“. Ако е така, какво очаквате от моя свят: справедливост ли очаквате? Несправедливостта е най-малкото зло на Земята. Днес всички хора пъшкат, търсят Божията Правда. Когато дойде Правдата, гомвете се за Второто пришествие: друга правда не може да се даде. „Защо разпнаха Христа?“ Защото казваше за Себе Си, че е Син Божий. Той казваше: „Ако разрушите моя храм, в три гена ще го съградя и въздигна.“ Как е възможно това? Те Му възразиха: „Ние съградихме моя храм за 45 години, а Ти за три гена ще го съградиш!“. Христос говореше за тялото Си.

Хората мислят, че светът е създаден само за тях. Трябва да знаете, че милиарди същества живеят във Вселената – нисши и висши, от различна степен на развитие. Вселената е създадена за всички: в нея живеят както светли, така и тъмни същества; светът е създаден и за вълка, и за овцата. Защо е създаден така светът, не питайте: той е създаден, както трябва. Ако програмата на земните училища е наредена според възрастта на децата, колко по-добре е наредена програмата на духовния и Божествения свят!

Да се върнем към въпроса за религията. Тя е живот за чистене. От какво се чисти човек? От утайките на миналото. Те създават различни болести. Ако заболееш и отидеш при лекар, той ще прегледа гърдите, стомаха, корема – и най-после ще определи диагнозата. Според мене три причини има за заболяване на човека: яденето,

дишането и мисленето. Ако не знаеш как да ядеш и да пиеш, ще се явят един род болести; ако не знаеш как да дишаеш, ще се явят друг род болести; ако не можеш да мислиш право, ще се родят трети вид болести. Като не яде, не диша и не мисли правилно, клетките в човешкия организъм се индивидуализират и човек заболява; и обратно – човек е здрав, когато яде, диша и мисли правилно.

Коя е причината за злото в света? Че мислим само за себе си. Следователно за да се освободим от злото, ние трябва да работим за Бога. Религиозният мисли повече за себе си: иска да се осигури, да заеме съответно място в живота. Щом си религиозен, няма да мислиш за себе си, но ще мислиш как да изпълниш Божията воля. „Ще оценят ли моята работа?“ Това не е важно! Ти ще работиш добросъвестно, а ония, които стоят по-високо от тебе, знаят какво ти трябва – те ще дадат нужната преценка. Когато ученикът се явява пред изпитна комисия, от него се иска едно – да пее. Комисията, която разбира повече от него, ще се произнесе добре ли пее, или лошо.

Някой се сърди, че не са го оценили правилно; дойде при мене и казва: „Учителю, кажи си мнението. Нали съм напреднал ученик?“ „Не мога да кажа мнението си: ще те поставя между ученици, които пеят по-добре и по-лошо от тебе, и ти сам ще си определиш мястото. Като се сравниш и с едните, и с другите, ти сам ще си дадеш преценката – твоето мнение ще бъде меродавно“. Аз имам два метода за преценка на добрия певец. Според мене като пееш в сухо време и завали дъжд, ти си добър певец; ако пееш през време на проливен дъжд и дъждът престане, ти си добър певец; ако пееш и сушата си остане или дъждът не престане, ти не си добър певец.

По същия начин се проверяват чувствата и мислите. Ако отидеш при хора, които се бият и карат, и те се примирят, чувствата ти са добри и възвишени; ако вместо примиряване отношенията се влошат, чувствата ти са нечисти и неблагоприятни. Това показва, че ти трябва да работиш върху себе си, да се повдигнеш. Дето Бог е стъпил, дяволът няма сила; дето не е стъпил Бог, дяволът

има условия да се прояви. Който пръв е стъпил във вашия дом, той има надмогание: ако дяволът е стъпил пръв, надмоганието е негово. И в този случай обаче Бог може да го измести. Ако Бог е стъпил пръв, надмоганието е на Негова страна. И ако човек се държи за Бога, дяволът никога не може да стъпи в дома му. Като знаеш това, бъди всякога буден, че като похлупа Бог, да Му отвориш. „Защо дяволът влезе в дома ми?“ Защото ти си спал, когато Бог е хлопал.

Сега пазете се от религиозния живот, който създава най-големите недоразумения и нещастия между хората. Често религиозните хора са недоволни, сприхави, подозрителни. Задачата на ученика е да се справи с това състояние, да влезе в областта, дето Христос живее, и да се проникне от стиха, в който се казва: „Отец Ми никого не съди“. Дето има съдба, съдене, там е светът на чистенето – човекият свят: в Божествения свят няма никаква съдба. Казано е: „Бог ще изтрие сълзите ви“. Обаче докато дойдете до Божествения свят, ще минете през големи мъчности и изпитания. Не питайте защо ви се случва това или онова, но решавайте задачите си правилно. Някой ти иска 5 лева – не питай защо иска: щом имаш, дай му. Някой дойде при мене, иска 45 лв. назаем – не му достигат за път. Веднага изваждам 45 лв. и му давам. Не питам защо не си е приготвил пари за път, но си казвам: „Пътят до Пловдив струва 150 лева, той ми иска само 45 лева – и на това благодаря“. Същият човек дохожда втори, трети път, пак иска пари за път.

Човек трябва да гледа широко на живота. Когато беше на Земята, Христос мина през всички противоречия, но издържа. Характер имаше Христос! Когато беше на кръста, хората се гавреха с Него и Му казваха: „Нали си Син Божий, слез от кръста!“. Той Си казваше: „Господи, прости им, те не знаят какво правят. Един ден, когато минат през големи страдания, тогава ще разберат всичко“. Христос ги извиняваше, но Божият закон не ги извини: и до днес евреите носят последствията на своето престъпление. Страданията на всички хора са наместо.

Да благодарим, че Христос се е молел за човечеството; да благодарим на Любовта, която е снизходителна към нас; да благодарим за малките страдания, които ни сполетяват. Ако не благодарим за тях, ще дойдат по-големи страдания; ако благодарим за малките страдания, ще дойдат големите Божи благословения.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната любов.

В Божията Любов е благо на човека.

12 септември 1937 г., София, Изгрев

ЛЮБОВ И ПРИРАВНЯВАНЕ

Ще прочета 25. глава от Исая.

*Защото си бил сила на сиромаша,
сила на нищия в утеснението му. (4. ст.)*

От вина, очистени върху дрождията. (6. ст.)

Всички ще бъдат очистени – няма да остане нечист, неорганизиран човек.

Много неща е казал пророк Исая⁴⁶. Това, което не се е сбъднало в негово време, ще се сбъдне сега. Същото се отнася и до човешкото съзнание: това, което човек не може да възприеме в съзнанието си днес, ще го възприеме след време. Затова казвам, че много време трябва да се говори на човека, за да възприеме известна истина. Ако казваш на новороденото дете, че $2 \times 2 = 4$, то нищо няма да разбере; ако казваш същото на двегодишно дете, и то нищо няма да разбере; обаче ученикът отчасти разбира какво значи 2×2 и $2 + 2$. Днес и възрастният не разбира дълбокия смисъл на числата и на действията с тях. Като кажем, че $2 \times 2 = 4$, имаме един умствен резултат.

Ако бедният човек има да дава 4 000 лв., той се ограничава, влиза в затвор. Ако двама приятели му дават по две хиляди лева, те го освобождават от затвора. Значи 2×2 означава закон, който изважда човека от затвора. Двойката освобождава, а четворката ограничава. „Какво значи ограничението?“ Дълг. Когато има да дава, човек всякога се ограничава. „Кога заробват човека?“ Когато искат нещо от него. „Кого заробват?“ Богатия: щом го заробят, лесно го обират. „Кого нападнат?“ И глупавия, и учения. „Кого цапат?“ Светията: грешният сам по себе си е оцапан, няма какво повече да го цапат. Следователно с това, от което светията се цапа, грешникът никога не може да се оцапа. И обратно: с това, с което светията се мие и чисти, грешният се цапа. Какво ще стане

с черната греха на грешния, ако върху нея туриш бяло петно? Ще се оцапа. Който го види, ще каже: „Какво е това бяло петно на черната ти греха?“. То не отговаря на черния цвят.

Често питате какво нещо е омразата и какво – Любовта. Омразата е слизане надолу, в гъстата материя; Любовта е качване нагоре, в рядката материя. Ако се стремиш към забогатяване, ти си под влиянието на омразата; като се откажеш от богатството, ти си под влиянието на Любовта. Ако от богат искаш да станеш беден, ти ще имаш любов, колкото искаш; ако от беден пожелаеш да станеш богат, ти ще имаш омраза, колкото искаш. Как може да те обичат хората, ако на сто души свои работници задържаш всеки ден по един лев от надницата? Ти печелиш от техния труд, затова не могат да те обичат. Ония, които работят, и те са като тебе: ти си техен баща, а те – техни деца. Какъвто е бащата, такива са и децата. Могат ли вълчетата да бъдат по-добри от стария вълк, могат ли агънцата да бъдат по-добри от овена?

Казвате: „Да се обичаме!“. Това значи да обичате всички. Ето един мъчен въпрос за разрешаване: как ще обичате всички? Като речеш да обичаш всички, ще задържиш на всички по половин или по един лев от надницата. Първо ще ги извикаш да работят при тебе, ще им определиш надница сто лева, а после ще им задържиш по един лев. Де е злото сега? В това, което им задържаш. Ти си наел хиляда души работници, плащаш им по сто лева, а на всички задържаш по един лев. Хиляда работници по един лев правят хиляда лева. Значи работникът получава сто лева дневно, а господарят – хиляда. Може ли при това положение да се обичате? Невъзможно е. Може ли един мъж да се ожени за две жени и те да се обичат? Той непременно ще обича едната повече, а другата – по-малко. Ако той обича и двете еднакво, и те ще се обичат. Йаков имаше 12 сина, но най-много обичаше Йосиф⁴⁷. Това породило омразата на останалите братя, заради което те го продадоха.

Казвам: омраза се явява не само между отделни лица, между господари и слуги, но и между различните религиозни секти. Една секта се счита по-близо до Бога, по-права, и с това предизвиква омразата на всички останали секти. Какво трябва да се прави, за да се обикнат хората? Да се приравнят. Щом даваш на работниците си по сто лева надница, и за себе си ще задържиш сто лева. Ако някой се издигне повече от другите, веднага ще го намразят. Защо? Защото му се плаща по-голяма надница. Светията получава по-голяма надница, затова някои хора не го обичат. Като казвам, че нещата трябва да се приравнят, нямам предвид външното приравняване, но вътрешното. Изгладете, т.е. изравнете грапавините в сърцето си, за да обичате, както трябва – чисто и безкористно. В любовта и в обичта се крие известно користолюбие. Някой казва: „Обичам те“. Зная защо ме обичаш: ти си болен, вярваш, че мога да те излекувам. „И аз те обичам.“ Зная защо ме обичаш: ти имаш сто лева надница, аз имам хиляда лева – очакваш да ти дам нещо.

Христос казва: „Ако не се отречете от всичко, което имате, не можете да влезете в Царството Божие“. Това значи да обичаш безкористно. Ако не се отречете от своите стари идеи, и в Небето да влезете, пак ще се карате. „Какво трябва да се прави тогава?“ Там е философията. Казваш: „Аз мисля по-особено от другите хора“. Там е злото. „Постъпвам другояче, не като всички хора.“ Там е злото: в желанието ти да бъдеш особен, да постъпваш особено, в това се крие злото.

Един ден иде един музикант при мене и ми казва: „Аз мисля за музиката особено, не както другите музиканти“. И аз мисля особено – не е там въпросът. Хайде да направим един опит. Поставам пред нас една кибритена клечка. Изпей първо ти една песен, после и аз ще изпея една песен. Които от двамата може да запали кибритената клечка, той е истински певец. Сега и аз, като ви проповядвам, казвам: всеки от вас е една кибритена клечка. Ако ви проповядвам и мога да ви запаля, проповедта ми почива на Истината; ако не мога да ви запаля, Истината е далече

от мене. Всяко нещо е истинно и вярно, когато има някакъв видим резултат. „Обичам гаден човек.“ Приравни ли го със себе си? „Не съм го приравнил.“ Значи не го обичаш: за да обичаш някого, ти трябва да го приравниш със себе си. Ако го туриш по-високо от себе си, ти го поставяш на опасен път; ако го туриш по-ниско от себе си, ти го правиш свой слуга. Следователно ако твоят близък е долу, а ти – горе, господар си му; ако той е горе, а ти – долу, той ще ти заповядва, а ти ще му се подчиняваш. Ако той е над тебе, ти ще бъдеш недоволен от него; ако е под тебе, той ще бъде недоволен. Плюсът е над тебе, минусът е под тебе. Кой е стрелката, която уравновесява?

Какво разбирате под думата *клетка*? Според мене клетка е това, което може да се огъва, без да се чупи; това, което не може да се огъва, не е клетка. Под клетка не разбирайте кибритената. Следователно като казвам, че вие сте кибритени клетки, имам предвид възможността на кибритената клетка да се запалва, да свети и сама да пали огъня. Думите *кибритена клетка* започват с буквата *k*, която е съставена от една права линия и две наклонени към нея. Двете наклонени към правата представляват удар, който причинява запалване на клетката. Всяка проява на живота е удар – по-малък или по-голям. Например любовта е удар, омразата също е удар. Любовта бие господарите, а омразата – слугите. Вие говорите за Любовта, но не я разбирате; говорите за Христовата Любов, а се обиждате от най-малкото нещо. Това не е Любов! Някой е казал, че си лаком, и ти се обиждаш. В коя буква на тая дума се крие обидата? Буквата *л* е добра, в нея има възлизане нагоре, към Бога. Буквата *а* означава бременност, тя е натоварена буква. Всяко нещо, което е натоварено, трябва да се разтовари. Омразата е натоварване на човека, а Любовта – разтоварване. Кое е натоварено в човека? Неговото сърце, неговият ум, неговата гуша и неговият дух.

Следователно всяко натоварено нещо трябва да си почине. Любовта носи почивката, тя разтоварва човека. Значи омразата товари, а Любовта разтоварва. Да те

мразят, това значи да те натоварят с нещо, за да го носиш. Като го понесиш малко и се умориш, ще го иде Любовта да те разтовари. Докато беше на Небето, Христос разполагаше с голямо богатство – натоварен беше. Щом слезе на Земята, Той се разтовари и раздаде богатството Си на хората. Христос беше богат с Любов, а хората – с омраза. Казва се, че Христос понесе греховете на човечеството. Това значи: Той купи стоката на хората, т.е. техните грехове. „С какво ги купи?“ С капитала, който носеше от Небето. И апостол Павел⁴⁸ казва, че е обеднял, т.е. купил е греховете на хората. Не мислете, че в греховете не се крие нещо ценно – те са скъпа стока. Важно е да знаеш как да извадиш съдържанието, което се крие в тях. Ако владееш това изкуство, ти ще бъдеш богат човек. Който не може да извади богатството, скрито в греха, ще се опетни; и ако не разбира смисъла на тая идея, пак ще се опетни. Как ще се опетни?

Представете си, че един опитен лекар, но млад, красив човек, го иде да прегледа вашата жена, болна от проказа. Какво ще правите? Лекарят ще я пипне на няколко места, за да види какво е състоянието ѝ и как да ѝ помогне. Вие ще гледате спокойно и няма да помислите, че лекарят има някаква задна цел – напротив, ще бъдете доволен, че той ѝ помага. Друг е въпросът, ако жена ви е млада, красива, жизнерадостна, и лекарят си позволи да я пипне: не само че ще бъдете недоволен от него, но няма да му позволите втори път да стъпи във вашия дом. Защо в първия случай позволяват на лекаря да пипа болната жена, а във втория случай не позволяват?

Един ден вървим с един бивш гимназиален учител из града и говорим върху различни философски теми. Минахме край една гостилница. Вътре, около масите, бяха насядали много хора, всички разположени – ядат. Отдалече още миришеше на пържолки. Учителят каза: „Едно време, когато бях на работа, и аз ядях от тия хубави неща, но сега ще минавам само и ще помирисвам“. Той въздъхна дълбоко и продължи: „Така е – като нямаш пари, ще носиш неволята“. Погледнах го и му казах: „Ако искаш, аз мога

да ти помогна да прекараш един ден в доволство – да ядеш и пиеш, колкото искаш. Но ще знаеш, че на другия ден няма да бъдеш между живите. Не ти е дадено да се удоволстваш.“ „Откъде знаеш това?“ „Не е важно откъде зная. Казвам ти, че ако не беше уволнен от служба, нямаше да бъдеш между живите: разумният свят те уволни, за да се продължи животът ти“.

Какво ще разберете от моя пример? Поуката е следната: не можеш да живееш едновременно по два начина – като богат и като беден, като добър и лош, като учен и прост, с омраза и с любов. Омразата и Любовта са тясно свързани помежду си: те са женени една за друга. И тогава ако жената ви направи добро, мъжът ще ви обере; ако мъжът ви направи добро, жената ще ви обере. Това наричат хората любов! Никаква любов не е: ако първо ви дадат нещо, накрая ще ви оберат; ако първо ви оберат, накрая ще ви дадат нещо. В тая любов се крие едно вътрешно користолюбие, от което трябва да се освободите. Вие обичате Бога, за да ви даде нещо – това е користолюбие, това е неразбиране на истинската Любов. Бог постоянно дава: хората вземат, а Бог дава. Щом е така, трябва ли да обичате Бога само за да ви даде нещо? Като взема, човек постоянно се товари, докато товарът му стане непоносим и той умира. Затова казвам, че Бог дава, но даването му причинява страдания. Мислите, чувствата и желанията на човека са товар, който той не може да носи – и умира. Как няма да умреш, ако постоянно носиш в себе си мисълта и желанието да спечелиш няколко милиона? Някога ще ги спечелиш, но след това ще ги изгубиш; загубата на милионите може да ти причини смърт. Друг някой желае да влезе в едно духовно общество като член, но в скоро време му предлагат да напусне обществото, понеже се различава по възгледите и вярванията си от останалите членове. Той напуца обществото, но се разочарова от живота.

И тъй, желанието на мнозина е да бъдат обичани, но така, че само да вземат, без да дават. Всеки иска да бъде обичан, но да не вземат нещо от него. Така постъпват

някои момци. Един момък откъсне едно бяло карамфилче и го занесе на своята възлюбена, срещу което иска сърцето ѝ. После ще отиде при втора, при трета мома – да им занесе по едно карамфилче и да вземе сърцето им. Така той иска да им каже, че карамфилчето струва много, затова иска сърцето им. Това не е истина: момата взема карамфилчето, дава срещу него сърцето си – и след това започва да се оплаква. Младата мома е оня, който се влюбва в Господа и Му дава сърцето си за едно карамфилче. Който дава сърцето си на човека, всякога остава недоволен и казва: „Откраднаха сърцето ми!“.

Сега ще кажете, че говоря все за младите. Според мене всички сте млади. Старите казват: „Какво правят младите!“. Каквото правят младите, това правят и старите. И младите, и старите са дошли за любов. Разберете ме: аз не критикувам нещата, но ги разглеждам по същество. Казваш за някого: „Обичам този човек“. Защо го обичаш, какви са твоите вътрешни побуди? Даваш му едно карамфилче, срещу което вземаш сърцето му. Ти храниш една кокошка по няколко пъти на ден, докато я угоиш, заколиш и изядеш. Това любов ли е? Ако изядеш кокошката и като се ожениш, тя се роди като твое дете, изяждането ѝ има смисъл; ако я изядеш и не ѝ дадеш живот, изяждането ѝ не се оправдава. Между тебе и кокошката трябва да стане приравняване – това изисква Любовта. Двама души се обичат, когато единият може да слезе до уровена на другия, а другият може да се качи до уровена на първия. Ако това не може да стане, единият е господар, а другият – слуга. Христос дойде на Земята да постави всички хора на един уровен, да ги направи Синове Божи. Докато хората не се приравнят, не могат да бъдат братя. Това значи всеки да зачита правата на другия, както зачита своите. Любовта подразбира вътрешно зачитане на всички свещени права на душата.

Като слушате да говоря за Любовта, казвате: „Толкова години вече работим върху себе си, но нищо не постигнахме“. Как ще постигнете, докато мислите само за пари и удобства? Така и банкерът работи върху себе си,

но той никога не може да стане светия. Не е достатъчно само да сееш: посятото трябва да израсте, да даде плод, да се ожъне и прибере в хамбара – колкото посееш, толкова трябва да събереш. Доjde някой при мене, иска да служи на Господа, но първо се интересува от оня свят. Казва: „Искам да ме убедиш в съществуването на оня свят“. Значи с едно карамфилче искаш да убедиш младата мома, че Бог съществува, че има друг свят. Защо ще го убеждавам, че има друг свят? Ние сме двама братя, родени от един баща: защо той ще ме заставя да обичам баща си? Аз виждам баща си, и той го вижда; на мене Той говори, и на него говори. Защо трябва да ме убеждава да го обичам: да бъркам в кесията му? Бащата е дал вече нещо от себе си на своите синове, няма защо да им дава още, за да ги учи на Любов. Сега синът трябва да прояви любовта си, без да казва на баща си, че го обича. Кажеш ли, че го обича, това е користолюбие.

Сега и вие ще кажете, че ме обичате. Какво сте направили за мене? Само оня люби, който може да направи нещо необикновено. Кой от вас е направил Слънцето, кой е направил звездите, дърветата, цветята? „Ние говорим за Любовта.“ Това нищо не значи: говориш, т.е. раздвижваш въздуха, и после искаш дял в тая работа. Ти приличаш на оня безделник, който видял как един турчин чука кафе пред кафенето си и пшъка, казва: *хъ, хъ*. Безделникът му казал: „Хайде да станем ортаци: ти ще чукаш, аз ще казвам *хъ, хъ*.“ „Да станем ортаци“. Турчинът продължавал работата си. Започнали да дохождат клиенти, той правел кафета и събирал пари. Съдружникът му казал: „Дай и на мене пари, нали работим заедно“. Турчинът си мълчал. Съдружникът забел дело. Съдията изслушал и двете страни и казал: „Туряйте парите в една тенекиена кутия. Като падат вътре, ще се чува един звук *тин*. Парите ще вземе турчинът, а съдружникът ще вземе *тин*“. В случая парите представляват реалността, а *тин* е нереалното.

Казано е в Писанието: „Ония, които чуят гласа Му, ще станат и ще оживеят“. Не е достатъчно само да стане – човек трябва и да яде, за да расте. Каква полза

ще имам от семето, ако не го хвърля в земята да израсте, да се развие и да даде плод, който да опитам? Не е достатъчно да се говори за Любовта – тя трябва да се опита. Изворот, който непрестанно блика, е истинската Любов: моя извор трябва да се опита. Бог направи извора, плодните дървета, Слънцето и каза: „Ще бъдете като извора, като плодното дърво, като Слънцето – постоянно ще давате“. Който дава, той изпълнява Божията воля и е щастлив; който само взема, изпълнява своята воля и е нещастен. Направете си избор: ако искате да живеете, давайте; ако искате да умрете, вземайте; ако искате да живеете, обичайте; ако искате да умрете, мразете.

Казвах: „Щастие то не е нито в Любовта, нито в безлюбие то“. Това е заблуждение – казано е в Писанието: „Това е живот вечен, да позная Тебе, Единаго истиннаго Бога“. Щастие то е в Бога, във вечния живот. Трябва да обичаме Бога и да отидем при Него. Само така ще се оправи светът – всички други начини са помощни средства. Когато всички обикнем Бога и вършим Волята Му, светът ще се изправи. „Ние обичаме Бога.“ Защо сте нещастни тогава? Вие обичате себе си като божество: искате да бъдете център, всички да ви обичат, затова сте нещастни. Щастие то ще дойде по обратен път: първо да обичаме Бога, да вършим Неговата воля, после ще обичаме себе си. От любовта към Бога ще научите как да обичаме ближния си и как – себе си. Така ще се научите как да помагате и на кого да помагате. Здравият, силният, умният, праведният и светията нямат нужда от моята помощ, обаче болният, слабият, глупавият, грешният се нуждаят от помощ – но трябва да знаете как да помагате.

Сега аз не искам да смуцавам умовете ви. Вие се държите за старите си убеждения като слепец за тояга. Не казвам, че трябва да ги хвърлите, но искам да ми ги продадете: колкото искате за тях, ще ви заплатя. Нека има отношение между мене и вас: ако не ги купя, между нас няма да има никакво отношение. Ето, Христос купи греховете на хората. Без любов към Бога щастие не съ-

ществува, без познаване на Бога живот не съществува. Като знаете това, не питайте защо остарявате и защо отслабвате. Говорите за оня свят: с какво ще се похвалите, като отидете на оня свят? „Искаме да видим Христа.“ Как ще Го видите, като не приличате на Него? То е все едно да дойде една кокошка при мене да ме види. Първо тя не може да ме види такъв, какъвто съм. Какво ще ми каже: че е снесла много яйца, че е кудкудякала. Това не ме интересува – това се отнася до кокошките, а не до хората. Мнозина приличат на кокошките: направят едно добро и крякат, всички да ги чуят. Дали са на едно благотворително дружество известна сума и ще разказват на всички – да знаят. Това е работа за кокошката, а не за човека.

Казвате: „Какво ли още има да ни каже Учителя?“. Вие не сте сънували даже какво имам още да кажа. „Какво ли знае Учителя?“ Ако ви кажа това, което зная, главите ви ще побелеят. „Страшно нещо!“ Нищо не е страшно: докато главите ви не побелеят, вие няма да поумнеете. „Защо побеля твоята глава?“ Защото съм започнал да поумнявам. Белият цвят е символ на щедрост, той дава всичко. От научна гледна точка всички цветове – бял, червен, жълт, син, зелен, са отражение на нещо. Черният цвят е цвят на пресищане, той съдържа всички цветове, но ги задържа само за себе си, нищо не дава. Затова който ходи в светлина, той върши Божията воля; който ходи в тъмнина, върши своята воля – той всичко взема и го задържа само за себе си.

Казано е: „Светлината свети в тъмнината и тъмнината я не обзе“. Голямо е богатството на светлината, затова тя щедро дава. Така тя се освобождава от товара, който носи. Като видяла колко е голямо богатството на светлината, тъмнината се отказала от това богатство. Тя искала да го завладее, но не могла, затова се казва, че тъмнината не могла да обхване светлината. Всеки, който завладява, носи нещастие за човека; всеки, който освобождава, носи щастие. Щастие то на човека е в свободата, а нещастие то – в робството; щастие то е

в Любовта, а нещастиемто – в омразата; щастиемто е в знаниемто и светлината, а нещастиемто – в невежествомто и тъмнината. Казано е в Писаниемто: „Благословени са краката на она, който проповядва“. Само она може да проповядва, който раздава Божиите блага, без да задържа нещо за себе си. Единственомто благо за него е благоволениемто на Бога – той се радва, че изпълнява Божията воля, както трябва.

Един българин си градил къща. Трябвало да подпре къщата на една здрава греда, която после да се замести с каменен стълб. Като пъхнал гредата под къщата, не могъл вече да мръдне от мястомто си – всяко мръдване било опасно, да не се събори къщата. Той се оглеждал, дано дойде някой да му помогне. Най-после видял един циганин, който го запитал: „Какво правиш, можеш ли сам да работиш?“. Българинът му казал: „Ела за малко да подпреш къщата и да подържиш гредата, докато си свърши една работа“. Циганинът го заместил, но се отегчил: чакал няколко часа, българинът не се върщал; ако пусне гредата, къщата ще падне върху него. Като се върнал българинът, циганинът му казал: „Много се забави!“.

Днес всички хора държат по една греда на рамомто си – и като не могат да я пуснат, очакват Бог да дойде да им помогне. Като Го видят, казват: „Господи, защо се забави толкова много?“. Бог се забавя, защото ви тежи нещо на рамомто, на ума, на сърцетомто. „Какво трябва да се направи?“. Да се тури един стълб, който да подпира къщата – да не тежи гредата на рамомто ви. Само така човек може да бъде свободен.

Желая на всички да бъдете свободни от грижите на света, за да изпълнявате доброволно Божията воля.

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

В Божията Любов е благомто на човека.

19 септември 1937 г., София, Изгрев

ПРИЛОЖЕНИЕ

РЕЧНИК НА ЧУЖДИ И ОСТАРЕЛИ ДУМИ

атавизъм *лат.* Поява у човека, у животински или растителни видове на белези, които са свойствени само на техни далечни предци, често като уродства.

бинлик *тур.* Стъклен съд за течности с плетена обвивка; дамаджана.

буюрун *тур.* Заповядайте.

вретище *ост.* Голяма торба, чувал.

все-таки *рус.* Все пак, при все това.

вътък *ост.* Нишки, които при тъкане се преплитат с основата.

делибей *тур.* Главатар на делии: нередовни османски войници, опустошавали полските имоти на българите през турското робство; самовластен турски управник.

динарий *гр.* Златна или сребърна монета в Древния Рим.

дрождия *ост.* Останките от гроздето и утайките на виното; джибри.

живеница *ост.* Тежка болест или рана, която не заздравява.

звонкови пари *рус.* Монети.

калъпсъз *тур.* Няма калъп, без калъп.

кванта / квант *нем.* Най-малкото, смятано сега за неделимо количество лъчиста енергия.

кираджийски кон *ост.* Кон, който превозва чужди стоки.

крина *истор.* Дървен цилиндричен съд, използван в миналото като мярка за зърнени храни (около 15 кг).

манна *евр.* Храна, която Бог давал на евреите през странстването им в пустинята след напускането на Египет.

меродавно Авторитетно, отговорно, достоверно.

налбантин *тур.* Ковач, който подковава добитък.

нард *гр.* Много скъпо тревисто растение от семейството на валериановите, внасяно от Индия, корените на което се използват за приготвяне на лекарства, мехлеми и масла.

непреривен *рус.* Непрекъснат.

облелявам *рус.* Мързелувам.

остен *ост.* Тънка тояга с остър железен връх, която служи за подарване на едър рогат добитък.

презвитера *гр.* Съпруга на свещеник.

прерогатив *лат.* Преимущество, предимство, изключително право.

просба *рус.* Молба.

реторта *лат.* Обла стъкленница с дълга отводна тръба, която служи за нагриване и дестилиране на веществата при химични опити.

самурен *тур.* Дреха или шапка от кожата на сибирско животно от рода на белките, което се смята за много ценно.

странство *ост.* Чужбина.

уд *ост.* Крайник, орган на тяло.

укрухи *ост., библ.* Остатъци, къшеи хляб.

фонограф *гр.* Първият апарат за записване и възпроизвеждане на звукове, изнамерен от Едисон; грамофон.

хомот *тур.* 1. Дървено приспособление за впрягане, което се поставя на шията на волове и биволи, за да теглят кола или рало. 2. *прен.* Тегло, бремене, иго.

щерна *ост.* Цистерна или водоем, обикновено със застояла вода.

юлар *тур., оглавник ост.* Въже или ремък, с които се връзва добичето през главата.

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

¹ **Спържен** или **Спърджън, Чарлз** (1834–1892) – английски проповедник, принадлежащ към т.нар. „частни баптисти“, който оказва силно влияние върху християните от различните деноминации. Известен е като „Принцът на проповедниците“. Като автор е много плодовит и едва ли има друг, християнин или не, който да е издаван толкова много. Голяма част от проповедите му са стенографирани и след това са отпечатани. Любимата книга на Спърджън след Библията е „Пътешественикът от този свят до онзи“ на Джон Бъниан, която прочел 96 пъти.

² **Паганини, Николо** (1782–1840) – италиански композитор и гениален цигулар виртуоз. Прилага неподражаеми новаторски техники при изпълнението си и работи упорито за тяхното усъвършенстване, като свири по 15 часа на ден. Автор е на сонати, на шест концерта за цигулка, на струнни квартети и др. Концертната му дейност из цяла Европа е поредица от триумфи.

³ **Моисей** е библейски герой, религиозен водач, законодател и пророк в юдаизма, една от най-важните личности в еврейската история, автор на *Петокнижието*, първите пет книги от Библията. Същевременно книгите *Изход*, *Левит* и *Числа* представляват своеобразна биография на Моисей. Той достига високо обществено положение в Египет, но оглавява евреите в усилията им да се освободят от египетското робство. Библията сочи Моисей като основна фигура в така наречения *Изход* – преселението на евреите от Египет в Ханаан, както и в консолидирането на еврейските племена около култа към Йехова. По време на пътуването им на изток Моисей получава Десетте Божии заповеди – основа на еврейското законодателство, както и на редица други правни, религиозни и житейски норми от еврейската традиция, въвежда институцията на Съдии на

Израил – по-късно главни водачи на народа му, превръща брат си Аарон и неговите потомци в жреци на Йехова. Въпреки че доживява до 120 години, той умира, преди евреите да достигнат Обетованата земя.

⁴ **Йов** (*омразният, гоненият*) е герой от *Книгата на Йов* от Стария Завет. Той е богат, благословен човек, който се страхува от Бог и живее праведно. Но Сатаната оспорва почитеността на Йов и Бог го оставя в неговите ръцете. Тогава за Йов започва трагедия: той загубва децата си, богатството си и здравето си. *Книгата Йов* съдържа най-трудната поезия в Стария Завет и сто думи, които не се срещат никъде другаде, тя е изключително самобитна и обикновено се свързва с премъдростната, т.е. нравствено-поучителната литература.

⁵ **Даниил** произхожда от царски род и още като юноша е отведен във Вавилон като пленник. Там изучил халдейския език и мъдрост и бил взет на служба в царския двор. Даниил изтълкувал на Навуходоносор неговите забележителни сънища за най-важни свещени събития. Историята на неговия живот и на делата му е описана от самия него в *Книгата на пророк Даниил* в Стария Завет. Навуходоносор, удивен от мъдростта му, му поверил началството над всички вавилонски мъдречи. Но Даниил продължавал да се моли на своя Бог. Велможите донесли за това на царя, като искали да го осъдят. Царят обичал Даниил, но го хвърлил в яма с лъвове, входът на която бил запечатан с печат. На разсъмване той видял в ямата Даниил, който му казал, че Бог е изпратил Своя Ангел и е затворил устата на лъвовете. След това царят издал закон всички да благоговейт пред Данииловия Бог. Даниил преживял до дълбока старост и се удостоил с чудни откровения от Господа. В пророчески видения му били открити съдбините на народите и царствата, времето на идването на Спасителя и съдбата, която ще постигне Йерусалим. Това му било възвестено чрез Архангел Гавриил. Даниил в пророчествата си говори също така за Второто пришествие и за Страшния съд.

⁶ **Захарий** – библейски светец, живял с жена си Елисавета по времето на цар Ирод. Той е баща на Йоан Кръстител. Св. Захарий бил свещеник в Хеврон и нямал деца до дълбока старост. Но веднъж Архангел Гавриил му известил, че жена му ще роди син, който трябва да бъде наречен Йоан. Св. Захарий не повярвал и затова Гавриил му отнел гласа до момента, в който се сбъдне предреченото. За него се разказва в *Евангелие от Лука*, гл. 1.

⁷ **Бъфало** – град в щата Ню Йорк, Съединени американски щати, административен център на окръг Ери. Разположен е на брега на езерото Ери при изтичането от него на река Ниагара.

⁸ **Едисон, Томас** (1847–1931) – американски изобретател и бизнесмен, считан за един от най-плодотворните изобретатели на своето време, с рекорден брой патенти на свое име – 1093. Той работи в областта на електрическата телеграфия, като много от изобретенията му са откупвани от телеграфните компании. Сред тях са автоматичният телеграф, фонографът, радиото и други апарати. Едисън основава електрическата компания *Едисън Електрик* с помощта на известни финансисти. Осветителната инсталация на Едисън се изгражда на принципа на паралелната електрическа верига, което дава възможност електрическият ток да бъде разпределян по алтернативни пътища.

⁹ **Шевчик, Отокар** (1852–1934) – известен чешки диригент, цигулар педагог, дългогодишен преподавател в Киевското музикално училище, професор в Харков, Киев и Прага. Автор е на многочислени школи за цигулкова техника, на концертни студии за цигулка.

¹⁰ **Бетховен, Лудвиг ван** (1770–1827) – немски композитор и пианист, представител на Виенската школа. Още когато е на възраст около 30 години, започва прогресивна загуба на слуха му и това е отбелязано в творчеството му с теми като героизъм, трагизъм и борба, интелектуална дълбочина и интензивност на изразяването. Автор е на симфонии, сонати и концерти, измежду които са *Лунната соната*, *Апасионата*, *Девета симфония* и мн. др.

¹¹ **Ваал** (*господ*) в Стария Завет е идол на финикийците, култът към който се разпространил и сред евреите. За него се разказва в книгата *Съдии*, глави 2., 10. и 11. Поклонението на Ваал се установило в прочутата Вавилонска кула и включвало разврат, кървави оргии, човешки жертвоприношения и церемониална проституция. Някои изследователи са на мнение, че Ваал е Слънцето и че под това име то е приемало божествени почести. Ваал е бил смятан за божество на Природата, отговарящ за дъжда, гръмотевиците и светкавиците. Храмовете и олтарите на Ваал са издигани на високи места. Думата *Ваал* означава още *съпруг, господар*, но тя се е превърнала в символ и на лъжливите богове.

¹² **Илия** е еврейски пророк от IX в. пр.Хр., живял в Древна Юдея. За него е писано в Стария Завет, Новия Завет, Талмуда и Корана. С големи подробности е разказано за него в III и IV книга *Царства* и по-малко във II книга *Паралипоменон* и *Книга на Малахия*. Пророк Илия се появява, за да върне еврейския народ към истинския Бог, защото се е увлякъл по идолопоклонство. Нищо не се знае за произхода му. Името му, което означава *моят Бог е Яхве*, може би му е дадено заради борбата му с култа към езическото финикийско божество Ваал. Характерното за Илия е, че проповядва и изобличава дръзко и безстрашно. Той заповядва безмилостно да се избият всички жреци на вавилонската богиня Езавел. Свети пророк Илия единствен сред хората е взет жив на Небето и не е умирал физически. Той се възнася, като с ученика си Елисей отива до брега на Йордан, а от другата страна на реката стояли още петдесет ученици и ги наблюдавали. Тогава Илия взел кожуха си, сгънал го, ударил с него водата, тя се разделила и двамата преминали по сухо. Изведнъж се появила огнена колесница с огнени коне и отнесла Илия с вихрушка на Небето. Като излитала тя, кожухът му паднал на земята и Елисей го взел. Когато Йоан Кръстител и Исус Христос са проповядвали, някои юдеи са ги мислели за завърналия се Илия. Според тълкуванията на православната църква за пророк Илия се говори в последната книга на Библията – *Откровение на свети Йоан Богослов*, като

за единия от двамата пророци, които Бог ще прати преди края на света, за да изобличават антихриста. Пророк Илия е един от най-великите християнски светци.

¹³ **Фарисеи** – влиятелна еврейска религиозна общност, аскетична в начина си на живот, състояща се предимно от книжници и свещеници. Всички Евангелия свързват книжниците с фарисеите. Те със сигурност упражняват политическо влияние. Претендират за единствен авторитет относно тълкуването на Моисеевия закон, което предизвиква разобличаване от страна на Исус Христос на тяхната показност и външна ритуалност. Точно фарисеите поставят под съмнение авторитета на Христос, търсят начин да дискредитират Неговото учение, както и се обявяват срещу самия Него. Някои от тях обаче, като Йосиф от Ариматея и Никодим, се обръщат към Него, а равинът Гамалиил проявява толерантност към Учението Му. В богословско отношение фарисеите заемат средна позиция между абсолютната предопределеност на човешките действия и независимостта на човешката воля. В известен смисъл те се противопоставят на садукееите, като вярват в задгробния живот, в безсмъртието на душата и във възкресението на мъртвите.

¹⁴ **Толстой, Лев Николаевич** (1828–1910) – руски граф, писател, религиозен реформатор, философ, есеист и публицист – убеден пацифист. Отказва се от частната собственост върху земята и имението си, от авторските си права, и работи земеделски труд. Става вегетарианец и пълен въздържател. Новия си религиозен светоглед претворява в романа *Възкресение*. Признат е за един от най-великите писатели на всички времена. Световноизвестни са неговите романи *Война и мир*, *Ана Каренина* и *Възкресение*. Той реформира теоретично християнството, което проповядва вяра в богочовека Христос, в неговото възкресение и чудеса, а Толстой утвърждава християнската нравственост, изразена в проповедите на човека Христос. Създател е на религиозно-философско учение *толстоизъм* за несъпротивление на злото чрез насилие. На 82 години напуска имението си и планува пътуване за България, за да се срещне с Учителя, но умира на малката жп гара Астапово.

¹⁵ **Тримата момци в огнената пещ.** Става въпрос за притчата, поместена в *Книгата на пророк Даниил*, 3:24–91. Цар Навуходоносор заповядал да излеят от злато грамаден истукан, на който трябвало да се поклонят всички, иначе ще бъдат хвърлени в горяща огнена пещ. Тримата момци Седрах, Мисах и Авденаго отказали да му се поклонят заради вярата си във Всевишния Бог. Царят се разгневил, заповядал да разпалят пещта и да хвърлят в нея завързаните момци. Но Бог ги пазел, Той им пратил на помощ Своя ангел. Сред огъня момците оставали невредими и пеели на Господа песен на хвала и благодарност. Учуденият цар се приближил до отвора на пещта и ги извикал. Те веднага излезли от огъня и дошли при царя, който с удивление видял, че нито дрехите, нито космите им били опалени, само веригите, с които били вързани, паднали от краката им. Тук царят познал Силата Божия и благословил Бог, Който избавил тези, които са се надявали на Него. Тримата момци, така чудесно спасени, оттогава били на голяма почит пред царя и народа.

¹⁶ **Общоевропейската война** – става дума за Първата световна война (1914–1918).

¹⁷ **Православната, католическата и евангелската църква** са подразделения на Християнската църква:

- **Римокатолическата църква** е най-многобройното християнско вероизповедание (над 1 млрд. и 200 млн. членове), което включва църквите, признаващи върховенството на римския папа като глава на Вселенската църква. Както повечето християнски църкви, тя е продължител на първоначалната църква, основана от дванадесетте апостоли след смъртта и възкресението на Исус Христос. Римокатолическата и Източноправославната църква се разделят при Източно-Западната схизма през 1054 г. И двете църкви са приемници на първоначалната Христова църква, но традициите им са различни. Някои от Отците на Църквата смятат, че епископът на Рим е пръв сред равни. Това е основано на обстоятелството, че – според преданието – св. ап. Петър е първият римски епископ и че в Рим се намира неговият гроб,

но най-вече защото нему Исус казва: „Ти си Петър (*камък* – гр.) и на този камък ще съградя Църквата Си“ (Мат. 16:18). Несъгласието на константинополския патриарх Фотий през IX в. да уважи решението на папата и непризнаването на назначаването му за законно стои в основата на разделението между Източната и Западната християнска църква, окончателно състояло се през 1054 г. Източното православие настоява, че римският папа с нищо не се различава от останалите, освен по „честта“, и няма никакви юридически права върху християнската църква в нейната цялост, а Римокатолическата църква е приела догмата за примата на папата над цялата Църква по въпросите на вярата и морала, дисциплината и управлението. Причина за разделението е и нововъведението в Западната църква към Символа на вярата на думата *filioque*, с която се обозначава, че Светият Дух произхожда не само от Бог-Отец, но и от Бог-Син. Поправката е спомената за първи път към средата на VI в. от Исидор Севилски. Днес дискусиите по този проблем са редки и се водят на специализирано богословско ниво. Римокатолическата църква изповядва в Символа на вярата, че Светият Дух произхожда от Отца и Сина, Православната църква изповядва, че Светият Дух произхожда само от Отца. Католическата църква се отличава от Православната църква по своето разбиране за католичността (вселенския, т.е. общопланетарния, характер на Църквата). Православните твърдят, че Вселенската църква е „въплътена“ във всяка поместна църква, оглавявана от епископ. Католиците добавят, че тази поместна църква трябва да има общение с Римокатолическата църква, за да се каже, че принадлежи към Вселенската църква.

Основно тайнство в Римокатолическата и в Православната църква е Светата Литургия. Тя представлява пресъздаване на жертвоприношението от Новия Завет, в което Исус Христос се принася в жертва за хората, чрез хляба и виното, олицетворяващи тялото и кръвта на Божия Син. Римокатолическата литургия се състои от Литургия на словото и Евхаристийна литургия. Литургията на словото съдържа четенията от Свещеното

Писание, предвидени за съответния ден. Те са както от Стария, така и от Новия Завет на Библията, а също и псалми от книгата *Псалтир*. Евхаристийната част съдържа приемането на даровете и преломяването на хляба и виното – точно пресъздаване на последните моменти от живота на Исус Христос. Светото Причастие (Евхаристия) е върховният миг на литургията. Освен тайнството Причастие, както и в Православната църква, другите тайнства са Кръщение, Изповед (Покаяния), Свещенство, Брак и Маслоосвещение (Елеосвещение). В Римокатолическата църква се извършва отделно тайнството Миропомазване или Конфирмация (потвърждение) – помазване с миро на младите католици, навършили определена възраст, обикновено 14-15 години. От този момент те могат да се причестяват. От XI в. в Римокатолическата църква свещениците от латинския обред дават обет за безбрачие, т.нар. *целибат*, в нея тайнството брак е за цял живот и разводите са забранени, а Православната църква допуска трикратен развод. В Православната църква причастието се извършва с квасен хляб, в Римокатолическата традиция хлябът е безквасен. Католическата църква е приела догмата за непорочното зачатие на Дева Мария. Това означава, че Божията майка не е докосната дори и от първородния грях. Православните прославят светостта на Богородица, но смятат, че тя също като другите хора е родена с първороден грях.

• **Православната църква** е третата най-голяма християнска общност (след Римокатолическата църква и протестантските църкви и общности като цяло), наброяваща приблизително 225 милиона членове. Нейните последователи също я смятат за свята, вселенска, съборна и апостолска църква, основана от Исус Христос и Неговите апостоли. Църквата се състои от няколко автокефални (напълно самостоятелни) и автономни (относително самостоятелни, подчинени на някоя от автокефалните православни църкви) единици, различни по географски и национален белег, но единни в богословско отношение. Всички те признават първите седем вселенски събора и споделят пълно общение, както и специфични

доктрини и традиции. В Православната църква, която се гради на каноните и традициите, днес има 14 автокефални поместни църкви с право на пълна административна независимост. Те взаимно се признават официално, като между тях съществува йерархия на почит. От тях някои са патриаршии, други са митрополии, а трети – автономни църкви. Предстоятел на църквата може да бъде в зависимост от местната традиция патриарх, митрополит или архиепископ. Израз на единството на Вселенската църква е вселенският патриарх в Константинопол (дн. Истанбул), който се почита като пръв между равни, защото Константинопол е бил столица на Византийската империя и център на християнския Изток. Православната църква приема решенията само на първите седем вселенски събора, в същото време Римокатолическата църква се ръководи от решенията на признати от нея 21 вселенски събори, като последният от тях е Вторият ватикански вселенски събор (1962–1965).

Православното учение стои върху основата на Свещеното Писание, Свещеното Предание и решенията на първите седем вселенски събора. Основен вероучителен документ е Никейско-Цариградският символ на вярата. Православието изповядва един Бог, троичен по Лица – Отец, Син и Свети Дух, Които са с еднакво Божествено достойнство. Всяко от Лицата е Бог, наравно с другите две. Отличават ги техните функции в творението. Но трите Лица не са трима богове, а един Бог, проявяващ се в три Лица. Второто лице на Света Троица – Бог-Син или Словото, което се възплъщава и става човек – Исус Христос. Според учението на Православната църква Исус Христос е едновременно Бог и човек. Божията благодат се дава на хората от Светия Дух чрез тайнствата, които са седем. Изповядва се възкресението на мъртвите преди Страшния съд. Църквата се разбира като организъм, чиято глава е Бог, а отделните вярващи са членове. Отдава се почит към светците и особено към Богородица, а почитането към тях е свързано с иконопочитанието.

• **Евангелска църква** – под това наименование са обединени множество християнски общности от различни протестантски църкви, които имат следните общи черти: на първо място, отделят специално внимание на личното обръщане в християнската вяра, следствие от личен избор и религиозен опит (среща с Христос) и включващо основна промяна в начина на живот („да последваш Христос“); на второ място – лична връзка с Бога, свързана с активното четене и следване на Библията. В днешно време като евангелистки се обособяват християните от повечето протестантски течения (лутерани, презвитерианци, англикани, калвинисти, баптисти, методисти, конгрешани и др.).

¹⁸ **Accent aigu – акут** (лат. *acutus*), **оксия** (ст.гр. *Οξία*, остро ударение), е диакритичен знак, който се слага над буквите. Използва се в гръцки, в латински, в славянските и в много други езици. Правописът на някои езици изисква задължително или по избор поставяне на акцент (*акут* или *гравис*). Акутът като знак за ударение се използва в няколко съвременни европейски езици с подвижен (нефиксиран) акцент. В романските езици акутът е широко използван за различаване на отворени и затворени гласни. В някои езици се използва за обозначение на дълги гласни и тон. В древногръцката правописна система акутът се появява, за да обозначи висок тон, а в съвременния гръцки език е музикално ударение. В руския език акутът се използва за обозначение на местата за ударение в речниците. В славянските езици той се използва за обозначение на дълги гласни и като знак за палатализация на съгласните. В българския език има само една буква, която има акут – *í*. В английския език акутът, както и другите диакритични знаци, се използват само в чуждиците.

¹⁹ **Авраам** е праотец на много племена, в това число на исмаилите, израилтяните и др. Той е потомък на сина на Ной – Сим. Според библейската книга *Битие* Авраам е първият от патриарсите на еврейския народ. Името му на еврейски означава *велик баща*, но впоследствие Бог променил името му на Авраам

– *баща на множество*, като знак, че ще стане прародител на евреите. В религиите юдаизъм, християнство и ислям Авраам е ключов персонаж, тъй като играе важна роля в двете свещени книги – Библия и Коран. Юдеи, християни и мюсюлмани го наричат *бащата на народа на Израил*. За юдеите и християните това става чрез сина му Исаак, а за мюсюлманите той е пророк на исляма и е прародител на Мохамед. За да изпита верността му, Бог поискал от Авраам да принесе в жертва своя син Исаак, но в последния момент превърнал момчето в агне. Бог казал на Авраам да напусне родния си дом в Ур и да завладее земята Ханаан. Там Той сключил завет с него – заради верността си към Йехова Авраам получил обещания, че ханаанската земя ще принадлежи на потомците му.

²⁰ **Содом и Гомор** са градове, споменати в книгата *Битие* и в Новия Завет. Според *Тората* царствата Содом и Гомор били съюзени с градовете Адма, Зебоим и Вала. Според Библията петте града, известни като „градове в равнината“, били разположени в долината на река Йордан, в южните земи на Ханаан. Долината, намираща се на север от Мъртво море, е сравнявана с райската градина, тъй като била добре напоена и зелена, подходяща за пасища на добитък. Във времената на Авраам Йехова наложил Божие наказание над Содом и Гомор и два други близки града, които били изпепелени от огън и жупел. Содом и Гомор са се превърнали в синоними на неразкаян грях, а унищожението им – в пословична проява на Божия гняв. Содом и Гомор се използват като метафора за порок и за разбиране на хомосексуалността като грях. Имената на градовете служат и за етимология на думи в няколко езика, най-популярна от които е думата *содомия*, използвана в законите против содомията, за да опише сексуално „престъпление против природата“.

²¹ **Лот** (*Битие* 13:5-13; 18:20-33; 19:1-29) е племенник на Авраам и семейството му живеело заедно с Авраамовото в земята Ханаан. Един ден Авраам казал на Лот, че там няма достатъчно земя за всичките им животни и предложил да се

разделят. Лот се преместил в областта Йордан и се заселил в град Содом. Хората в него били много лоши. Това тревожело и Лот, защото той бил праведен човек, и Бога. Накрая Бог изпратил двама ангели да предупредят Лот, че той се готви да унищожи Содом и близкия град Гомор заради неспазването на Божиите закони. Те казали на Лот да вземе жена си и двете си дъщери и да бяга, поъчали им да не поглеждат назад. Но жената на Лот не послушала. След като се отдалечили на известно разстояние от Содом, тя се спряла и погледнала назад. И тогава се превърнала в стълб от сол.

²² **Алигиери, Данте** (1265–1321) – италиански поет от град Флоренция, един от първите възрожденски творци в Европа. Неговото най-прочуто произведение е *Божествена комедия*, връхна точка в развитието на средновековната литература и основополагащо за развитието на съвременния италиански език. *Божествена комедия* описва пътуването на Данте през ада, чистилицето и рая, като той отначало е воден от римския епически поет Виргилий, а по-късно – от възлюбената си Беатриче. Данте прави нещо уникално за времето си, като съчетава църковно-християнската етика с културно-историческото наследство от античността.

²³ **Отело** е мавър, военачалник на венецианска служба, герой от *Трагедията на Отело, мавърът от Венеция* на Уилям Шекспир, писана около 1603-04 г. Отело убива от ревност жена си Дездемона.

²⁴ **Давид** (*мил, възлюбен*) е библейски цар на Израил и Юдея, приемник на Саул, баща и предшественик на цар Соломон. На Давид се приписва авторството на повечето от псалмите, включени в Библията, смятан е за пророк от юдаизма. За него се разказва в книгата *I Царства*. По времето, когато действащият цар Саул се компрометирал в очите на своите поданици, израилският съдия Самуил е натоварен да избере нов цар. Чрез пророческо откровение изборът му се спрял на Давид, тогава все още невръстно дете. Той влиза в битка срещу филистимеца

Голиат – гигант, потомък на свръхчовеци от по-старо време, смятан за непобедим. Давид – все още невръстен, победил гиганта, като му нанесъл смъртоносен удар с прашка. Давид има славата на прекрасен поет и музикант (свирел на арфа). Като цар успява да укрепи държавата си, дава началото на мащабно строителство – градове, канализация, водопроводи, крепости – особено в столицата си Йерусалим. Давид води успешни войни със съседните си държави. В морално отношение личността му като цар е противоречива – той изпраща своя военачалник Урий на сигурна смърт, за да може да се ожени за неговата съпруга Вирсавия.

²⁵ **Соломон** е последният от тримата царе на обединеното еврейско царство, което той наследява от баща си Давид. Соломон управлява в средата на X в. пр.Хр. При него Древен Израел достига най-голямата си военна сила, като подчинява съседните области от долината на Ефрат до границите на Египет. Той предприема и мащабна строителна програма, увенчана от Соломоновия храм в неговата столица Йерусалим. Държавата, създадена от него, се разпада малко след смъртта му. Голяма част от сведенията за Соломон идват от Библията, като по-късно му е приписвано авторството на няколко от нейните книги (сред тях *Притчи Соломонови*, *Екклесиаст* и *Песен на песните*). В Библията Соломон е възхваляван за своята мъдрост, богатство и могъщество, но в същото време е обвиняван за толерантността към многобройните си жени, които, макар и приели юдаизма, продължават да почитат старите си богове.

²⁶ **Нютон, Исак** (1642–1727) е английски физик, математик, астроном, философ, алхимик и богослов. Приносът на Нютон в развитието на математиката и различни области на физиката изиграва важна роля в научната революция. В областта на механиката Нютон открива закона за всемирното привличане и чрез предложените закони за движение поставя основите на класическата механика. Освен това той формулира принципа за запазване на импулса и момента на импулса и пръв показва,

че движението на небесните тела и на предметите на Земята се подчинява на общи закони, така премахва последните съмнения в хелиоцентричната теория. Сред многобройните проблеми, които изследва Нютон, са също природата и разлагането на светлината, скоростта на звука, произходът на звездите, хронологията на Библията, природата на Светата Троица. Той конструира първия действащ рефлекторен телескоп и развива своя теория за цветовете, основана на наблюденията на разлагането на бялата светлина с призма. Работейки над проблемите на физиката, Нютон поставя началото на математическия анализ, който е в основата на развитието на науката до наши дни. Нютон се придържа към неортодоксални християнски възгледи и пише текстове и в областта на библейската херменевтика и окултизма.

²⁷ *Притчата за блудния син*, Лука 15:7

²⁸ **Талант** – антична мярка за тегло, използвана в Европа, Северна Африка и в Близкия изток. В Римската империя 1 талант съответства на масата на водата, която се съдържа в една стандартна амфора (около 26 литра). В Древен Рим талант наричат теглото на 100 римски либри (1 либра = 327 грама или на 96 драхми). С таланти измервали и среброто и златото, които имали равностойност на определено количество златни или сребърни монети.

²⁹ **Страдивариус, Антонио** (1644-1737) – италиански лютиер и знаменит майстор на струнни инструменти. Създава цигулки, виолончела, арфи и др. Запазени са около 650 инструмента, изработени от него. Те се отличават с изящната си форма и с неповторимата си акустика. Тайната на изработката на инструментите му още не е открита, както и качеството на звука им още не е постигнато от друг лютиер.

³⁰ **Шопен, Фредерик** (1810-1849) – полски композитор и пианист виртуоз от периода на Романтизма. Творческата му кариера преминава предимно в Париж, където е вдъхновен от връзката си с писателката Жорж Санд и където умира от

туберкулоза. Изкуството му е свързано с полското музикално творчество и е проникнато от патриотично чувство. Водещо начало в произведенията му има мелодията. Автор е на концерти за пиано, на сонати, балади, валсове и прелюдии.

³¹ **Моцарт, Волфганг Амадеус** (1756–1791) – гениален австрийски композитор, представител на Виенската класическа школа. Автор на произведения, които се смятат за връх в симфоничната, концертната, камерната, оперната и хоровата музика. Виртуозен цигулар, органист и диригент.

³² **Бах, Йохан Себастиан** (1685–1750) – немски композитор и органист, представител на епохата на Барока. Автор на опери, на оркестрова и камерна музика, а също и на музика за орган.

³³ **Муди, Дуайт** (1837-1899) – американски проповедник, основател на Църквата на Муди, на Муди Институт и Издателство „Муди“, които съществуват и до днес. Муди успява да трансформира методите за евангелизиране, като спечелва хиляди американци и британци за идеите си и оставя невероятен пример за силен и добродетелен характер.

³⁴ *Притчата за самарянина*, Лука 10:25-37

³⁵ **Закон за кармата (карма, санскр. действие, влияние, причина-последствие, съдба)** – в индуизма и будизма това е разбирането за действие, което има своите последствия в положителен или негативен аспект (добра/лоша карма). Кармата е част от цикъла на самсара на причина и следствие. От философска гледна точка понятието *карма* е аналог на понятието причинност в западната философска традиция. В индуизма и в будизма това е резултатът от действията на човека. Човешкото съзнание се разглежда като извор на причинните импулси, посяти в миналото, които влияят на настоящото състояние на съзнанието, а създадени в настоящето, определят бъдещите състояния на съзнанието. Всяко съзнание, посяло дадена причина,

трябва да наблюдава, да преживее и осъзнае последствията от тази причина. Поради тази причинно-следствена обвързаност се достига и до извода за необходимостта от реинкарнация или прераждане. Под кармична причина не трябва да се възприемат само действието, а и мотивите, мислите, чувствата, желанията и думите, изказани от човека. Според индийската философска традиция има три вида карма: *санчита карма* – натрупана, събрана карма, чиито резултати още не са се проявили; *праарабдха карма* или карма-съдба – която съставя сегашния ни живот и събира плодовете на част от натрупаната карма; *криямана карма* или карма-семена – тази, която човек сега създава чрез своите мисли и постъпки и чиито плодове ще бере в бъдеще. Освен индивидуалната карма, която се отнася към дадено конкретно самосъзнание, има и групова карма, която може да се прояви и разгърне към дадено колективно съзнание на ниво семейство, род, нация, раса или цивилизация в общопланетарен аспект. Изчистването на лошата карма започва с промяната на мислите, намеренията и действията в положителна посока и чрез любовта.

³⁶ **Пилат Понтийски** (лат. *Pontius Pilatus*) е прокуратор на римската провинция Юдея (26-36 г.) по време на управлението на император Тиберий. Според Новия Завет и Йосиф Флавий Пилат Понтийски, опасявайки се от бунт, не посмява да отмени смъртната присъда на Исус Христос, произнесена от Синедриона, след което по ритуален еврейски обичай публично си умива ръцете, за да покаже, че не е виновен за убийството на невинно осъден на смърт чрез разпятие човек. Според фарисеите управлението на „жестокия и коварен Пилат“ се характеризира с насилие и жестокост. Според тях данъчният и политически гнет, провокационните му действия, които оскърбяват религиозните вярвания и обичаи на юдеите, водят до масово народно недоволство, прераснало 30 години по-късно в бунт, безпощадно потушен от римляните. Според думите на философа Филон Александрийски, живял през I век, Пилат е отговорен за безчислените жестокости и убийства, извършени без съд. Често и в съвременната епоха доста спорно вината за

осъждането на Исус се прехвърля на римляните и на Пилат и на евреите и на Йосиф Кайафа.

³⁷ **Иванко** е български болярин, родственик на Асеновци. Той за кратко узурпира владетелския престол, но не успява да утвърди властта си. През 1196 г. организира заговор срещу цар Иван Асен I и го убива. След намесата на Теодор-Петър, по-големият брат на убития цар, Иванко бяга във Византия. Отначало той се сражава на страната на василевса, но впоследствие се обръща срещу него и по-късно Калоян успява да го привлече на своя страна срещу Византия. Иванко става герой на драмата на Васил Друмев *Иванко, убиецът на Асеня I* (1872) – връх във възрожденската ни драматургия.

³⁸ **Йаков** е третият от библейските патриарси, по-малък брат на Исав. Той е син на Исаак, който е син на Авраам. Йаков е известен и под името Израил, което носи, защото се е борил с Бога и дори е успял да изтръгне благословията Му. Тъй като Йаков бил вторият син в семейството на Исаак и очаквал за наследник да бъде предпочетен първородният, по-възрастният му брат Исав, той с измама се сдобил с първородство и така си осигурил наследството, а брат му бил принуден да се превърне в скитник чергар и да се препитава с лов и разбойничество. Но Исав, забогатял междуременно, простил на Йаков и след като се завърнал от Харан, между тях се установили дружески отношения. Животът на Йаков бил вгорчен от загубата на любимия му син Йосиф, за когото смятал, че е разкъсан от диви зверове, докато всъщност той бил продаден в робство от своите братя. В края на живота си Йаков отново успял да се срещне със сина си, узнавайки при това, че Йосиф е сановник в Египет, и там умира.

³⁹ **Исав** – библейски герой от книгата *Битие*, гл. 23, 24, 25, 27. Той е син на Исаак и брат на Йаков. Исав бил изкусен ловец и често живеел в полето, а Йаков бил кротък и тих и живеел в шатрата заедно с баща си и майка си. Исаак повече обичал Исав, който му носел от улова си, а Ребека повече

обичала Йаков. На Исав, като на по-голям син, принадлежало първородството и благословието на бащата. Веднъж Исав се върнал от полето уморен и гладен. Йаков в това време се хранел. Исав поискал от храната му, но Йаков пожелал в замяна Исав да му отстъпи първородството си, за да получи благословието, и така ревностно да служи на Бога. Гладният Исав се съгласил, като показал своето пренебрежително отношение към Божието благословение. Когато Исаак остарял и ослепял, той поискал да благослови Исав като по-стар син. Но благодарение на хитростта на Ребека той наместо Исав благословил Йаков. Исаак скоро узнал своята грешка, но независимо от това утвърдил своето благословение към Йаков. Заради това Исав възненавидил брат си и даже искал да го убие, така че Йаков трябвало да избяга от семейството си. По съвета на родителите си той се отправил към родината на майка си във Вавилон, при брат ѝ Лаван, за да живее при него, докато не премине гневът на Исав.

⁴⁰ **Епиктет** (50-138) – гръцки философ, представител на стоицизма. Произхожда от Мала Азия. Бил роб на богат патриций в Рим, който го освобождава. Ученик на стоическия философ Музоний Руф. Останали са записаните негови *Беседи* и мисли, които стават много популярни в монашеските среди през Средновековието.

⁴¹ **Галилея** (иврит: *haGalil*) е територия в Северен Израел, която се дели на три части: Горна Галилея, Долна Галилея и Западна Галилея. Граничи на север с Ливан, на запад – с финикийското крайбрежие, с Израелската долина на юг и с Йорданската долина на изток. Родина е на повечето апостоли и е местност, където Исус Христос е прекарал Своето детство и юношество.

⁴² **Кабала** (от иврит: *получаване*) е мистична традиция. Тя не е религиозно учение, а просто ключ за правилното разбиране на свещените текстове, основен принцип, върху който се изграждат множество системи на тълкуване; дори практиките, свързани с изучаването на някое от кабалистичните учения, се възприемат

като съпътстващи и условни. Като цяло Кабала почива върху специфично тълкуване на текстовете на *Тора* (петте книги на Моисей или *Закона* в Стария Завет: *Битие*, *Изход*, *Левит*, *Числа* и *Второзаконие*. При своето тълкуване на тези текстове Кабала се спира върху „особения мистичен смисъл“ на значението на буквалния прочит на думите. Последователите на Кабала смятат, че тя е шифърът, който мистично разкрива смисъла и значението на Словото Божие. *Зохар* е най-важната книга на Кабала, обясняваща дума по дума Библията и посланията ѝ. Основната идея на Кабала е, че всеки човек е свързан с Бог и че трябва да работи върху различни аспекти на своята душа, за да постигне хармония. Кабалата учи, че преди Големия взрив всички човешки души са били едно цяло, една светлина; след Големия взрив единната енергия се разделя и се появяват Вселената и материалният свят. Всеки човек се стреми да се свърже обратно със светлината. С Кабала се свързват и сходните ѝ окултни науки като нумерология, астрология и др.

⁴³ **Каин**, Авел и Сит са братя, синове на изгонените от Рая Адам и Ева. Каин е първият им син, земеделец, а Авел е овчар. Даровете на Авел към Бога са приети с по-голямо благоразположение, защото неговото сърце било чисто. Това води до поява на завист у брат му, който впоследствие го убива, извършвайки първото братоубийство според Библията. Каин сам погребва брат си Авел и отказва да се изповяда и покае пред Бога (*Битие*, 4. гл.). Той изгубва Божията милост, но Бог не допуска Каин да бъде убит от човек и с това показва, че Той е сам неговият съдия. Каин се оттегля в земята Нод, на изток от Едем, и става основател на град Енох, наречен на един от синовете му. След това се ражда третият син на Адам и Ева – Сит, който е праведен.

⁴⁴ **Йоан** или **Йоан Богослов** е един от дванадесетте апостоли на Исус Христос и един от най-приближените Му ученици, самият Исус често го вика при различни знаменателни събития. Йоан е ученикът, на когото разпнатият Исус поверява грижите за Своята майка, той е и любимият ученик, който обляга главата си

на гърдите на Христос по време на Тайната вечеря. Преданието на християнската църква сочи, че Йоан е доживял до дълбока старост, като се е грижел за Богородица до самото ѝ успение. След евангелските събития той живее основно в Смирна и Ефес, а в края на живота си е заточен на остров Патмос, където пише знаменитото си *Откровение*. В канона на Новия Завет са включени пет книги, чието авторство се приписва на Йоан – *Евангелие от Йоан*, три послания и *Апокалипсис*. *Евангелието на Йоан* се отличава от останалите три канонични евангелия, тъй като се спира не толкова на живота на историческия Исус, колкото на Неговото учение.

⁴⁵ *Книга на пророк Исая 61:1*

⁴⁶ **Исай**, или св. пророк Исая, произлиза от рода на юдейските царе и пророчества във втората половина на VIII в. пр.Хр. Той живеел свято, спазвал строго Закона Господен и угаждал на Бога, Който му се явил в чудесно видение и му заповядал да възвести Неговата воля на юдейския народ. Исая сам разказва за това чудесно явление в VI глава на *Книга на пророк Исая*. Оттогава той, послушен на Божията повеля, встъпил в пророческо служение. Господ му възвестил, че ще накаже юдейския народ заради неговата неблагодарност и безчестие. Господ в безпределното Си милосърдие се бавел с гнева си и неведнъж избавял Йерусалим от нашествията на враговете. Но чудесните личби не обръщали към Него сърцата на юдеите. Пророкът се стараел да събуди в юдеите вяра и благочестие, като им предсказвал за дохождането на Месията Христос: той говорел за Него по-ясно и по-подробно, отколкото всички други пророци. Вдъхновен от Божия дух, Исая проследил в пророчествата си целия земен живот на Спасителя. Той пророкувал в течение на 60 години. Преданието говори, че е умрял в дълбока старост – на 126 години.

⁴⁷ **Йосиф** е библейска личност, един от дванадесетте сина на старозаветния патриарх Йаков. Животът му е описан в книга *Битие* (гл. 37-50). Поради ясновидските си дарби, а и поради

факта, че е любимец на своя баща Йаков, той бива намразен от своите братя. Те организират срещу него заговор и го продават като роб в Египет. Благодарение на големите си способности, в тази страна Йосиф успява да се издигне и да стане приближен на фараона: според Библията – „първият след фараона“, и организира мащабна земеделска и стопанска политика. Като такъв той отново се среща със своите братя, дошли в Египет да купуват храни по време на неплодородни години в Палестина. Накрая Йосиф и братята му се помиряват, а престарелият вече Йаков успява да се срещне със своя любим син. Старозаветният разказ свързва именно с тази история преселението на евреите в Египет – страната, където по-късно те ще бъдат поробени, защото Йосиф настанява там всички свои братя, техните семейства и роби.

⁴⁸ **Апостол Павел** е един от най-важните апостоли на християнството, изиграл решаваща роля в неговото разпространение извън еврейската общност. Той е роден в град Тарс в Киликия в еврейско семейство и името, което използва в еврейската общност, е Савел. В същото време той е римски гражданин по рождение и когато пише на гръцки, използва латинското си име Павел. Той първоначално участва в гоненията срещу християните. След чудодейното явяване на Христос при Дамаск той става християнин и един от най-ревностните разпространители на християнската вяра. Проповядва в Антиохия, Киликия, Кипър, Ефес, Атина, Македония, Коринт и Испания. Около 67 година Павел е осъден на смърт и е екзекутиран в Рим. Според християнската митология смъртта му е съпроводена от множество чудеса. Новият Завет на Библията съдържа четиринадесет послания, написани от апостол Павел.

Поредицата *Утринно слово* включва следните заглавия:

1. Абсолютната истина (1930-1932), 2012
2. Сеятелят (1932-1933), 2012
3. Новото разбиране (1933-1934), 2012
4. Учение и работа (1934-1935), 2013
5. Топлината на Любовта (1935-1936), 2013
- 6. Старото отмина (1936-1937), 2013**
7. Ликвидация на века (1937-1938)
8. Всичко е за добро (1938-1940)
9. Първият момент на Любовта (1940-1941)
10. Божествената усмивка (1941-1942)
11. Да обичаш и да те обичат (1942-1943)
12. Плодовете на Любовта (1943-1944)

Петър Дънов
Учителя

СТАРОТО ОТМИНА

УТРИННО СЛОВО
1936–1937

Редактор

Спаска Миховска

Художник

Илиана Попова

Компютърен дизайн

Иван Джекжев

Печатни коли 30

Издателство

„БЯЛО БРАТСТВО“

02/ 418 0110

0897 847647

Отпечатано в Университетска печатница

izdatelstvo@bialobratstvo.info

www.bialobratstvo.info

www.beinsadouno.org